GEMEENTE BERGEN OP ZOOM

BESTEMMINGSPLAN “BUITENGEBIED ZUID”

Bureau Ruimtelijke Ordening

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 5
- Artikel 1 Begrippen 5
- Artikel 2 Wijze van meten 20

Hoofdstuk 2 Bestemmingen 21
- Artikel 3 Agrarisch met waarden – Cultuurhistorie en landschap 21
- Artikel 4 Agrarisch met waarden – Natuur en landschap 37
- Artikel 5 Bedrijf 52
- Artikel 6 Natuur 54
- Artikel 7 Recreatie 57
- Artikel 8 Verkeer 59
- Artikel 9 Water 60
- Artikel 10 Wonen 61
- Artikel 11 Leiding - Gas 65
- Artikel 12 Leiding - Hoogspanning 67
- Artikel 13 Leiding – Hoogspanningsverbinding 68
- Artikel 14 Leiding – Leidingstrook 69
- Artikel 15 Leiding – Stikstof 71
- Artikel 16 Leiding – Waterstof 73
- Artikel 17 Leiding – Riool 75
- Artikel 18 Waarde - Archeologie 77
- Artikel 22 Waarde – Cultuurhistorie 78
- Artikel 23 Waarde – Geomorfologie 79
- Artikel 24 Waterstaat- Waterkering 80

Hoofdstuk 3 Algemene regels 81
- Artikel 22 Anti-dubbeltelregel 81
- Artikel 23 Algemene bouwregels 81
- Artikel 24 Algemene afwijkingsregels 82
- Artikel 25 Algemene aanduidingsregels 83
- Artikel 26 Algemene wijzigingsregels 88

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 89
- Artikel 27 Overgangsrecht 89
- Artikel 28 Slotregel 89

Bijlagen
- Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten I (categorie 1 t/m 4.2) en Staat van Bedrijfsactiviteiten II (functiemenging)
- Bijlage 2 Staat van Horeca-activiteiten
- Bijlage 3 Overzicht cultuurhistorische waarden in het plangebied (Bijlage behorend bij artikel ‘Waarde Cultuurhistorie’)

HOOFDSTUK 1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente wil voor het zuidwestelijk deel van haar buitengebied een nieuw bestemmingsplan opstellen. De huidige planologische regels voor dit plangebied zijn op dit moment nog vastgelegd in de bestemmingsplannen"Buitengebied Woensdrecht-Noord" (2002), Markiezaatsgebied (1987), Bergen op Zoom Zuid West (1992 en een klein gedeelte van "Buitengebied Oost (2003). Op grond van de Wet ruimtelijke ordening moeten bestemmingsplannen eens in de tien jaar worden herzien.

Met het nieuwe bestemmingplan "Buitengebied Zuid" wil de gemeente - binnen de randvoorwaarden die gelden vanuit onder meer het landschap, de cultuurhistorie en het milieu - aan de bestaande (gewenste) functies ontwikkelingsruimte bieden en daarnaast inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Van belang daarbij is de Visie Markiezaat – Mattemburgh, die in opdracht van Brabants Landschap is opgesteld en door de gemeente wordt ondersteund. Hierin worden de ambities aangegeven om het gebied toeristisch-recreatief (belevingswaarde Brabantse Wal) aantrekkelijker te maken. Bovendien worden ingezet op natuurbehoud en natuurontwikkeling voor flora en fauna. Het bestemmingsplan "Buitengebied" Zuid is daardoor niet alleen conserverend van aard maar ook ontwikkelingsgericht. Daarnaast is een aantal specifieke ontwikkelingen, hetzij direct of via een binnenplanse procedure (omgevingsvergunning of wijziging), mogelijk.

Het nieuwe bestemmingsplan "Buitengebied Zuid" voorziet in een aantal toeristisch-recreatieve ontwikkelingen, die onderdeel uitmaken van de landschappelijke eenheid Markiezaat-Mattemburgh. Het betreft de volgende initiatieven:

- de verdere ontwikkeling van bezoekerscentrum De Kraaijenberg als centrum voor milieu- en natuureducatie;
- de omvorming van boerderij Hildernisse. Deze krijgt een openbare functie: op het bestaande erf worden een ontvangstcentrum, groepsaccommodatie, bed & breakfast alsmede ondersteunende horeca gerealiseerd. Voorts wordt de bedrijfswoning omgezet in een burgerwoning;
- versterking van de belevingswaarde van De Duintjes door de aanleg van recreatieve voorzieningen;
- omzetting van de locatie Geestakkers van gangbare naar biologische landbouw.

1.2 Doel van het nieuwe bestemmingsplan

Het nieuwe bestemmingsplan "Buitengebied Zuid" bevat integraal ruimtelijk beleid voor het buitengebied. Met het opstellen ervan wordt gezorgd dat het beleid van het grootste deel van het buitengebied weer geactualiseerd wordt. Het bestemmingsplan kent twee belangrijke doelen, te weten:

1. het veiligstellen en vastleggen van bestaande waarden en belangen;
2. het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen in het kader van de revitalisering en kwaliteitsverbetering van het buitengebied.

De doelstelling van het bestemmingsplan is regulering van het ruimtegebruik. Hierop heeft het eerste deel betrekking. Het beschermen van bestaande waarden en belangen in het buitengebied is noodzakelijk, gezien de uiteenlopende belangen zoals bijvoorbeeld agrarisch gebruik, natuur, landschap, cultuurhistorie en recreatie, wonen, leefbaarheid en beleving. Om te zorgen dat verschillende vormen van ruimtegebruik elkaar zoveel mogelijk versterken en ondersteunen is het gemeentelijk beleid enerzijds gericht op het behouden van de duurzame componenten en daarmee samenhangende potenties en anderzijds op een vitaal en leefbaar platteland. De vernieuwing van het platteland in de gemeente is gebaseerd op het vinden van een balans tussen leefbaarheid, duurzaamheid, ecologie en economie. Dat betekent dat gezonde agrarische bedrijven met een duurzaam productieproces zich de komende jaren, op locaties die daarvoor geschikt zijn, kunnen blijven ontwikkelen in de gemeente. Van de agrarische ondernemers wordt wel gevraagd om zorg te dragen voor een kwalitatief hoogwaardig buitengebied door bijvoorbeeld een verantwoorde landschappelijke inpassing van bedrijfsgebouwen en het beheer van landschapselelementen.

Ook voor de burger en de recreant is plaats in het buitengebied, mits zij respect tonen voor het landschap, de natuur en voor de agrariër die er de kost verdient. Het buitengebied is immers van iedereen en daarvoor moet een gezamenlijke verantwoordelijkheid worden gedragen.

Afbeelding 1: Plangebied “Buitengebied Zuid”is in rood aangegeven

Met reguleren alleen, wordt echter geen goed ruimtegebruik bereikt. Een bestemmingsplan moet tot op zekere hoogte ook ontwikkelingsgericht zijn. Het bestemmingsplan heeft daarom als tweede doel het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen voor zover het ontwikkelingen betreft die conform de gemeentelijke beleidsuitgangspunten zijn en daarnaast binnen de planperiode van 10 jaar kunnen worden gerealiseerd (bijv. hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen, nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven, natuurontwikkeling, enz.) Het bestemmingsplan geeft de ruimtelijke spelregels aan wanneer men wil groeien en uitbreiden. Er is echter in veel gevallen ook aanpalende regelgeving van kracht, zoals milieu- en waterbeleid. Voor grotere ruimtelijke ontwikkelingen of nieuwe locaties zal via een separate “buitenplanse” procedure een ruimtelijke afweging moeten worden gemaakt.

Bij het opstellen van het voorliggende bestemmingsplan is rekening gehouden met de nieuwe Verordening ruimte, die in maart 2014 vastgesteld wordt. Dit heeft ook gevolgen voor de bouw- en gebruiksregels, in het bijzonder voor agrarische bedrijven, die te maken krijgen met nieuwe criteria in het kader van de zorgvuldige veehouderij.

1.3 Plangebied van het nieuwe bestemmingsplan

Het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” omvat het zuidwestelijk gedeelte van het landelijke gebied van de gemeente Bergen op Zoom. Voorheen waren dit gronden, gelegen in de gemeente Woensdrecht. Vanaf de gemeentelijke herindeling op 1 januari 1997 behoren deze gronden tot de gemeente Bergen op Zoom. Het gebied wordt grofweg begrensd door de bestemmingsplangrenzen van de bestemmingsplannen Zuidelijke Stadsrand, Theodorushaven/Noordland, Buitengebied Oost, Rijksweg A58 en Nieuw-Borgvliet. Zie ook afbeelding 1.
Wel wordt opgemerkt, dat het plangebied in het ontwerpbestemmingsplan enigszins is vergroot ten opzichte van het voorontwerp. Het zuidelijk gedeelte van het plan Zuidelijke Stadsrand is toegevoegd aan dit bestemmingsplan. Dit is ook mogelijk omdat het karakter van dit gebied (natuur) aansluit bij de aangrenzende natuurbestemming. Voor het overige gedeelte van de zuidelijke stadsrand wordt een separate planherziening opgesteld. Het karakter van dit gebied (Markiezaten) is gericht op wonen.

1.4 Leeswijzer

De voorliggende toelichting is als volgt opgebouwd:
In hoofdstuk 2 zijn de beleidsuitgangspunten in beeld gebracht. Er wordt ingegaan op het rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. In hoofdstuk 3 is een ruimtelijke karakteristiek van het plangebied beschreven. In hoofdstuk 4 wordt op basis van de ruimtelijke karakteristiek (hoofdstuk 3) een onderbouwing op onderdelen gegeven. Regelingen ten aanzien van detailbestemmingen (zoals landbouw, overige bedrijvigheid, recreatie en wonen) worden in hoofdstuk 5 t/m 9 toegelicht. De aspecten milieu en water worden respectievelijk in hoofdstuk 10 en 11 behandeld. De juridische toelichting , hoofdstuk 12, geeft inzicht in de juridische opzet van het plan. Hoofdstuk 13 gaat tenslotte in op handhaving en uitvoering van het plan. Op basis van het voorgaande is de juridische regeling opgesteld (verbeelding en regels). In hoofdstuk 5 wordt een toelichting gegeven op de overwegingen en uitgangspunten van de bestemmingsregeling en op de aangegeven bestemmingen en de inhoud van de bijbehorende regels. In hoofdstuk 6 wordt aandacht besteed aan de economische uitvoerbaarheid van het plan. Hoofdstuk 7 behandelt de wijze waarop het plan voorgelegd is aan de inwoners en instellingen. De resultaten van de inspraak- en overlegprocedure zijn in dit hoofdstuk vermeld.

HOOFDSTUK 2 BELEIDSKADER

In het nieuwe bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” wordt het vele beleid dat door de diverse overheden voor de verschillende beleidsvelden is opgesteld, verwerkt. Bij het bepalen van het beleid voor het buitengebied moet de gemeente rekening houden met het kaderstellende beleid van rijk en provincie. Het ruimtelijke beleid van de provincie Noord-Brabant vormt het belangrijkste toetsingskader. In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen van het beleid op rijks-, provinciale en gemeentelijke niveau beknopt weergegeven.

2.1. Rijksbeleid

Nota Ruimte

Het ruimtelijke rijksbeleid is vastgelegd in de Nota Ruimte (2006). Dit beleid zet in op vier hoofddoelen:

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland;
- bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden en;
- borging van de veiligheid (onder meer tegen het water).

Twee begrippen staan centraal in de Nota Ruimte: basiskwaliteit en nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur (RHS). De RHS bestaat uit de belangrijkste gebieden in Nederland op het terrein van economie, infrastructuur en verstedelijking, water, natuur en landschap. De verantwoordelijkheid voor het beleid voor deze gebieden ligt (mede) bij het rijk. Voor de gebieden die geen deel uitmaken van de RHS is het beleid gericht op het waarborgen van de basiskwaliteit. De verantwoordelijkheid voor deze basiskwaliteit ligt bij de provincies. Het rijk geeft aan het begrip basiskwaliteit slechts op een beperkt aantal punten invulling: bundeling van stedelijke activiteiten, waarborgen van de milieukwaliteit en investeren in de kwaliteit van het landschap.

Het buitengebied van Bergen op Zoom behoort tot de RHS voor zover het gaat om de gebieden die behoren tot de ecologische hoofdstructuur (EHS), inclusief het Zoommeer dat tevens onderdeel uitmaakt van een aangewezen Natura2000 gebied. Binnen de gebieden die zijn aangewezen als EHS geldt een ‘nee, tenzij’ benadering: nieuwe activiteiten mogen niet plaatsvinden tenzij ze geen significant negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden hebben. De EHS dient door de betrokken provincies (netto) begrensd te worden.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De EHS betreft het netwerk van zowel grote als kleine gebieden in Nederland en is bedoeld om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden waardoor de biodiversiteit en vitaliteit van de natuur toeneemt. Het netwerk bestaat uit grote eenheden natuur die met elkaar verbonden zijn door smalle verbindingen: de ecologische verbindingszones.

De EHS als concept stamt uit 1990 en zal in 2018, binnen de planperiode van dit bestemmingsplan buitengebied, in zijn geheel gereed moeten zijn, waarmee de EHS 17,5% van de totale oppervlakte van Nederland zal beslaan (stand van zaken 2009: 14,5 %).

In het stroomgebied / rivierbedding van de grote rivieren bestaat - in het kader van Ruimte voor de Rivier - beperkte ruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit beleid is uitgewerkt in de Beleidslijn Grote Rivieren (2006) en de PKB ruimte voor de rivier (2007).

Voor wat betreft de landbouwsector is het rijksbeleid gericht op een vitale en duurzame landbouw. Provincies worden gevraagd om niet-grondgebonden en/of kapitaalintensieve landbouw en daaraan gerelateerde bedrijvigheid te bundelen in zogeheten landbouwontwikkelingsgebieden. Dergelijke ‘LOG’gebieden komen in de gemeente Bergen op Zoom niet voor.

Om het economisch draagvlak en de vitaliteit van het platteland te vergroten bestaat ruimte voor her- en nieuwbouw in het buitengebied. Dit dient wel gepaard te gaan met aandacht voor landschappelijke en ontwerpkwaliteit. Vrijkomende agrarische bebouwing kan worden omgezet in een woonbestemming of dienen als vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Om het hergebruik van leegstaande gebouwen te stimuleren en de mogelijkheden te benutten die nieuwbouw biedt om de kwaliteit en vitaliteit van het platteland te vergroten, vraagt het rijk aan provincies om een planologisch kader op te stellen voor het thema bebouwing in het buitengebied.

Op het gebied van de recreatie is de Nota Ruimte in het algemeen gericht op het vergroten van de toeristisch recreatieve mogelijkheden in de groene ruimte.

Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte

De op 13 maart 2012 vastgestelde Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte vervangt verschillende bestaande nota's zoals: de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit, de agenda Landschap en de agenda Vitaal Platteland. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen voor ruimte en mobiliteit. In deze structuurvisie schetst het Rijk haar ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028.

Het Rijk formuleert drie hoofddoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

1. Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk- economische structuur van Nederland;
2. Het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
3. Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn. Een leefbare en veilige samenleving vraagt om een goede milieukwaliteit, waterveiligheid en zoetwatervoorziening,bescherming van cultureel erfgoed, unieke natuurlijke waarden en locaties voor landsverdediging.

Naast de drie hoofddoelen voor een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland is het Rijk verantwoordelijk voor een goed systeem van ruimtelijke ordening. Om een zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte te bevorderen, wordt een ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Dat betekent: eerst kijken of er vraag is naar een bepaalde nieuwe ontwikkeling, vervolgens kijken of het bestaande stedelijk gebied of bestaande bebouwing kan worden hergebruikt en mocht nieuwbouw echt nodig zijn, dan altijd zorgen voor een optimale inpassing en multimodale bereikbaarheid.

Het Rijk streeft naar regionaal maatwerk. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid voor het ruimtelijk beleid meer bij provincies en gemeenten komen te liggen. Het Rijk zal zich alleen bezig houden met de zaken die prioriteit hebben. Afspraken over verstedelijking, groene ruimte en landschap laat het Rijk over aan de provincies en gemeenten. Gemeenten krijgen ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Bij het beheren en ontwikkelen van natuur krijgen boeren en particulieren in het landelijk gebied een grotere rol.

Voor het plangebied heeft het beleid uit de structuurvisie geen specifieke consequenties.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (AMvB Ruimte)

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), beter bekend als de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Ruimte, zijn dertien nationale belangen opgenomen die juridische borging vereisen. Het Barro is gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Het Barro is op 30 december 2011 in werking getreden.

Het Barro betreft alleen regels afkomstig uit het eerdere ontwerp van de AMvB Ruimte (d.d. 2 juni 2009), die dus reeds aan inspraak is onderworpen. Het betreft onderwerpen die als nationaal belang in de vastgestelde Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) worden herbevestigd. Dit betreft onder andere Mainportontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote Rivieren (exclusief Maas), Waddenzee en waddengebied, Defensie en Erfgoederen van universele waarde. De overige in de SVIR opgenomen nationale belangen zijn neergelegd in de 1e aanvulling van het Barro, die op 1 oktober 2012 in werking is getreden.

Structuurvisie Buisleidingen
Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) heeft een structuurvisie met betrekking tot buisleidingen opgesteld in procedure gebracht. De Structuurvisie moet het vervoer van gevaarlijke stoffen op (inter)nationaal niveau door buisleidingen faciliteren, met een zo beperkt mogelijke aanspraak op de ruimte. In de Structuurvisie wordt een hoofdstructuur vastgelegd van ruimtelijke reserveringen (buisleidingstroken) voor vervoer van gevaarlijke stoffen in Nederland. Van 1 juni tot en met 12 juli 2011 heeft de Ontwerp-Structuurvisie Buisleidingen ter inzage gelegen.

De Structuurvisie bevat een integrale ruimtelijk-economische visie op duurzaam buisleidingentransport voor de periode tot 2035. Daarmee wil de overheid duidelijkheid verschaffen aan zowel het bedrijfsleven dat daarmee kan rekenen op goede verbindingen voor buisleidingtransport, als aan provincies en gemeenten die hierop hun ruimtelijke plannen kunnen afstemmen. De Structuurvisie buisleidingen wordt de opvolger van het Structuurschema buisleidingen uit 1985. In het Structuurschema waren ook leidingstroken gereserveerd. De doorwerking van de ruimtereservering in ruimtelijke plannen was destijds echter niet wettelijk geregeld. Gezien de ruimtelijke ontwikkelingen die in de laatste decennia hebben plaatsgevonden (grotere ruimtedruk) en die in de toekomst zullen voortgaan, heeft met name de borging van het beleid in de plannen van andere overheden en in het leidingenbeheer bij leidingexploitanten een zwaarder accent in de Structuurvisie.

De leidingstroken zullen doorvertaald moeten worden in bestemmingsplannen om een onbelemmerde doorgang bij de toenemende ruimtedruk te garanderen. Gemeenten zullen wettelijk worden verplicht om in hun bestemmingsplannen rekening te houden met de buisleidingstroken. Het ruimtelijk borgen van leidingstroken in bestemmingsplannen geeft initiatiefnemers de zekerheid van een ongestoorde ligging. Er is en komt geen bebouwing op of bij de leidingstrook. Voor gemeenten geeft het vastleggen van de nieuwe hoofdstructuur duidelijkheid en zekerheid over waar wel en geen ruimte moet worden vrijgehouden. Dit kan betekenen dat ruimte vrijkomt die oorspronkelijk werd vrijgehouden op grond van de stroken en veiligheidscontouren in het oude Structuurschema. Het kan ook leiden tot ruimtelijke beperkingen waar nieuwe reserveringen worden neergelegd. In vrijwel alle gevallen geldt echter dat reeds één of meerdere leidingen aanwezig waren. De nieuwe leidingstroken zijn zoveel mogelijk zo gekozen, dat knelpunten worden vermeden, zoals overlap met geplande nieuwbouw. Waar toch knelpunten optreden, wordt bovendien ruimte gegeven aan lokaal maatwerk.

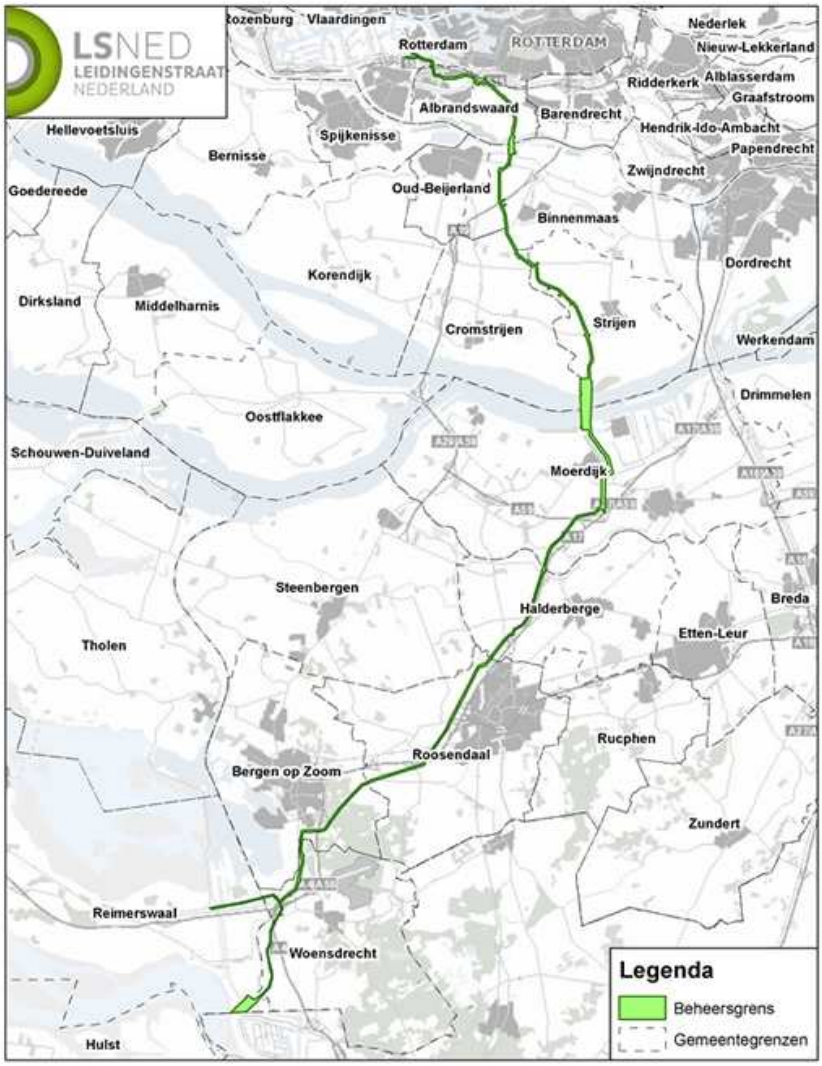

Buisleidingenstrook Bergen op Zooms grondgebied

Besluit externe veiligheid buisleidingen

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), dat op 1 januari 2011 in werking is getreden, en de bijbehorende regelingen, zijn van toepassing op buisleidingen met een extern veiligheidsaspect, zoals hogedruk aardgasleidingen, brandstofleidingen van bepaalde categorieën en overige leidingen met gevaarlijke stoffen. De buisleidingen waarop het Bevb van toepassing is, zijn aangewezen bij ministeriële regeling. Het Bevb is gebaseerd op het externe veiligheidsbeleid.

Regelgeving m.b.t. buisleidingen

In 2007 is het Registratie-besluit externe veiligheid in werking getreden op basis waarvan risicogegevens van buisleidingen worden geregistreerd en vrijgegeven. In het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) zijn regels opgenomen waarmee het toezicht op, de registratie van en de afweging van veiligheidsrisico's nabij buisleidingen moet verbeteren. Tevens wordt via een nieuwe Structuurvisie Buisleidingen het strategisch beleid inzake buisleidingen verder uitgewerkt (zie 2.2.4).

Het Bevb bevat regels voor de exploitant, regels voor gemeenten over het opnemen van buisleidingen in bestemmingsplannen en regels voor het melden van ongewone voorvallen. De afweging van de externe veiligheidssituatie van buisleidingen heeft op deze manier een grondslag in de Wet milieubeheer (Wm) en in de Wro. Het Bevb gaat uit van grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico (PR) en een verantwoordingsplicht van het groepsrisico (GR). De regeling voor buisleidingen is hiermee vergelijkbaar met de regeling voor inrichtingen zoals vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

Het Bevb is niet van toepassing op:
- leidingen zijn gelegen op het continentaal plat of in de territoriale zee;
- gasleidingen die deel uitmaken van het gasdistributienet onder de Gaswet (< 16 bar);
- andere mogelijk planologisch relevante leidingen zoals elektriciteits-, afvalwater- en rioolwaterleidingen (deze leidingen kennen geen waarden voor het PR en GR, dus zijn niet relevant vanuit het oogpunt van externe veiligheid);
- leidingen voor vervoer van gevaarlijke stoffen binnen een inrichting, tenzij de inrichting geen zeggenschap heeft over deze leidingen.

Regels voor de exploitant en de risiconormering

Voor de exploitant geldt een zorgplicht. Dit betekent dat hij alle maatregelen treft die redelijkerwijs van hem gevergd kunnen worden om de risico's voor de omgeving te beperken.
Bij het in (her)gebruik nemen, uit gebruik nemen of wijzigen van de stof en druk van de leiding geldt een meldingsplicht voor leidingexploitanten. Daarnaast moet bij een wijziging van de leidinggegevens of het in hergebruik nemen van een leiding onderzoek worden verricht naar de invloed van die wijziging op het PR en het GR. Bij een negatieve invloed van de voorgenomen wijziging op het plaatsgebonden risico of het groepsrisico kan deze wijziging slechts worden doorgevoerd, indien deze in overeenstemming is met het geldende bestemmingsplan.

De exploitant zal actuele gegevens en berekeningen beschikbaar moeten hebben omtrent het PR van zijn buisleidingen. Bij aanleg van een nieuwe leiding zijn bij de exploitant ook actuele gegevens over het GR aanwezig. Bij een ruimtelijke ontwikkeling in de nabijheid van leidingen kan altijd bij de exploitant naar actuele gegevens worden gevraagd. De verantwoordelijkheid voor het berekenen van het GR ligt echter bij de initiatiefnemer.
Wanneer de leiding niet voldoet aan de eisen uit het besluit, is het verboden om een leiding in werking te hebben (zie artikel 3 Bevb). Op basis van het overgangsrecht heeft de exploitant drie jaar na inwerkingtreding van het besluit de tijd om te zorgen dat de leidingen voldoen aan het PR.

<u>Buisleidingen in bestemmingsplannen</u>

Op basis van het Bevb is het voor gemeenten verplicht om bij de vaststelling van een bestemmingsplan, op basis waarvan de aanleg van een buisleiding of een kwetsbaar object of een risicoverhogend object mogelijk is, de grenswaarde voor het PR in acht te nemen en het GR te verantwoorden. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan, op basis waarvan de aanleg van een buisleiding of de vestiging van een beperkt kwetsbaar object mogelijk wordt gemaakt, moet in de plantoelichting door het bevoegd gezag worden verantwoord hoe met de richtwaarde voor het PR rekening is gehouden en moet het GR worden verantwoord.
De buisleiding inclusief de belemmeringenstrook wordt bestemd. Binnen de belemmeringenstrook moet een bouwverbod behoudens ontheffing worden opgenomen en een aanlegvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden die van invloed kunnen zijn op de ongestoorde ligging van de leiding.

Overgangsrecht

Het bestemmingsplan bevat de ligging van de leidingen die onder de werkingssfeer van het Bevb vallen. Uiterlijk 5 jaar na inwerkingtreding van het Bevb moeten buisleidingen conform de regels van het Bevb zijn opgenomen in bestemmingsplannen. Dit betekent dus onder meer dat de belemmeringenstrook op de verbeelding en in de planregels is opgenomen en dat op grond van de planregels binnen deze strook een verbod voor het oprichten van bouwwerken en een aanlegvergunningstelsel geldt om graafschade te voorkomen.

Ook bij een consoliderend plan dienen buisleidingen op de juiste wijze in het bestemmingsplan geregeld te zijn. Van een consoliderend plan kan in dit geval gesproken worden als geen nieuwe (beperkt) kwetsbare functies mogelijk worden gemaakt en geen nieuwe functies met een externe veiligheidscontour. Het is voor bestemmingsplanmakers van belang zich bewust te zijn van de vereisten die onder andere het Bevb aan bestemmingsplannen gaan stellen. Ook een consoliderend plan bevat een toetsingskader voor ontwikkelingen die zich (op grond van afwijkingen van het plan) mogelijk in een later stadium voordoen. Daarnaast kunnen zich bij consoliderende plannen knelpunten voordoen die nog niet eerder naar voren zijn gekomen.

In hoofdstuk 4 wordt bij de onderzoeken met betrekking tot het plangebied bij het milieu aspect externe veiligheid eveneens getoetst aan dit besluit.

Natura 2000

Natura 2000 is het grootste initiatief op het gebied van natuurbescherming in Europa. Het is een samenhangend, Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Het netwerk wordt gerealiseerd door bijdragen van alle lidstaten van de Europese Unie. Behoud en herstel van de biodiversiteit in de Europese Unie is het doel. De Natura 2000-gebieden worden aangewezen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.

De verplichtingen voor bescherming van natuurgebieden is opgenomen in de Natuurbeschermingswet, terwijl de Flora- en faunawet zich richt op de bescherming van planten en dieren. Activiteiten die negatieve gevolgen voor de natuurwaarden kunnen hebben (zoals uitbreiding van een camping of bouwactiviteiten in of nabij een beschermd gebied), mogen bijvoorbeeld niet plaatsvinden zonder vergunning.

Er wordt alleen een vergunning verleend indien:
- de kwaliteit van de natuurlijke habitats niet verslechtert en er geen soorten worden verstoord (met dien verstande dat het gaat om soorten en habitats waarvoor het gebied is aangewezen);
- indien bovenstaande wel het geval is, alleen dan wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een groot openbaar belang in het geding is en er compensatie plaats vindt.

Voor elk plan dat significante gevolgen kan hebben op een gebied dat is aangewezen als Natura 2000, Vogel- of habitatrichtlijngebied moet een passende beoordeling worden gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Toestemming mag verleend worden nadat zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet aantast of als er geen alternatieve mogelijkheden zijn en het plan om dwingende redenen van openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, toch moeten worden gerealiseerd. In dat geval moeten alle nodige compenserende maatregelen getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft. Indien van een plan daadwerkelijk significante gevolgen worden verwacht is regeling binnen het voorliggende bestemmingsplan niet mogelijk. Dan zal er voor het plan een afzonderlijke procedure gevolgd dienen te worden.

Het Markiezaatsmeer, in het noorden van het plangebied, is in 2010 aangemerkt als het Natura 2000 gebied ‘Markiezaat´. Nieuwe ontwikkelingen in of in de nabijheid van dit gebied zullen moeten worden getoetst op mogelijke invloeden op dit kwetsbare natuurgebied. Ten oosten grenzend aan het plangebied is de Brabantse Wal gelegen. Het Natura 2000 gebied ´Brabantse Wal´ is nog niet als zodanig aangemerkt. Sprake is van een ontwerpbesluit. Het is nog niet duidelijk wanneer het gebied definitief zal worden aangemerkt als Natura 2000 gebied. Vooruitlopend hierop dienen nieuwe ontwikkelingen in of in de nabijheid van het gebied moeten worden getoetst op mogelijke invloeden op het gebied.

Het Markiezaat vindt zijn oorsprong in de Sint-Felixvloed van 1530, die resulteerde in een landschap dat de naam "Verdronken land van het Markiezaat van Bergen op Zoom" kreeg. Nadat het in 1868 van het Kreekrak werd afgesloten, was het onderdeel van het getijdengebied van de Oosterschelde. Door de aanleg van de Markiezaatkade (en de Oesterdam) werd het daarvan in maart 1983 gescheiden. Daarna werd het gebied verder gecompartimenteerd door aanleg van de Bergse Plaat (1984) en de Binnenschelde (1988). Het overgebleven Markiezaatsmeer verzoette geleidelijk in de loop van enkele jaren. Het peil kan op natuurlijke wijze fluctueren. Het gebied bestaat uit voormalige getijdengeulen en -kreken, slikken, schorren en hogere gronden met jonge stuifduintjes. Het Markiezaatsmeer ligt op de natuurlijke overgang van het Holocene getijdenlandschap naar het Pleistocene zandlandschap. Ten gevolge van de grote verscheidenheid aan abiotische factoren heeft zich een groot aantal vegetatietypen kunnen ontwikkelen met een voor het gehele Deltagebied uitzonderlijke soortensamenstelling. Ter plaatse van de overgang tussen de hoger gelegen zandgronden en recente zoute opslibbingen, doen zich kwelverschijnselen voor waardoor een kenmerkende vegetatie is ontstaan met soorten uit meer brakke milieus.

Dit gebied is op 30 december 2010 door de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. De beroepstermijn liep van 4 maart tot 14 april 2011.

De Brabantse Wal bestaat uit diverse gebieden die op het grensgebied van het Brabantse hogere zandlandschap en de Zeeuwse kleilandschap van de delta liggen. Het meest westelijke deel van het Kempense Plateau eindigt hier in een hoge steilwand. Loodrecht op deze steilwand bevinden zich enkele beekdalen. Op de Brabantse wal komen meerdere stuifzandgebieden voor, behalve relatief recente stuifduinen betreft het hier ook veel oudere rivierduinen, die zijn ontstaan aan het einde van de laatste ijstijd. De Mattemburgh is een oud landgoed op de overgang van de Brabantse Wal naar de jonge zeeklei van de Oosterschelde. Door de gradiëntrijke ligging is er een grote biologische rijkdom. Op de Woensdrechtse Heide wordt stuifzand, naaldbos en gemengd bos aangetroffen. De Wouwse Plantage is een oud landgoed met gemengde bossen, landbouwgronden, een relict van een zandverstuiving en lange beukenlanen in de vorm van een ster. Zoomland is ontstaan uit vier zeventiende-eeuwse landgoederen. Het landgoed is opgebouwd uit gevarieerde gemengde bossen, wei- en bouwland, heide met eikenstrubben dichtgegroeid stuifzand en moeras. Kortenhoef bestaat uit natuurlijk bos en heidelandschap op voormalig landgoed. Het noordelijke deel van het landgoed Grote Meer bestaat uit licht geaccidenteerde zandgronden met daarop plantages van voornamelijk naaldhout met hier en daar stukjes landbouwgrond en enkele natuurlijke vennen: het Groote Meer, Kleine Meer en het Zwaluwmoer. De zuidelijke helft bestaat uit dennenbos, heide en zandverstuivingen.

Dit gebied is door de minister van LNV (nu EL&I) op 8 januari 2007 gepubliceerd. De terinzagelegging duurde van 9 januari 2007 tot en met 19 februari 2007. Het is nog niet bekend wanneer het gebied definitief aangewezen wordt.

2.2. Provinciaal beleid

Een belangrijk uitgangspunt voor het bestemmingsplan buitengebied vormt het provinciaal ruimtelijk beleid.

Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant (2010/2011)

Provinciale Staten hebben de structuurvisie ruimtelijke ordening vastgesteld op 1 oktober 2010. Op 1 januari 2011 is de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant in werking getreden. De structuurvisie geeft de hoofdlijnen van het beleid tot 2025. De structuurvisie vervangt de visie en de sturingsstrategieën uit de Interim-structuurvisie vervangen. De Verordening ruimte vervang de overige delen van de structuurvisie, zoals de uitwerkingsplannen. In de structuurvisie is het landelijk gebied gezoneerd. Deze zonering is bepalend en (wanneer vertaald naar de Verordening ruimte) bindend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de diverse functies in het buitengebied zoals landbouw, natuur en recreatie, voor zover deze het provinciaal belang aangaan.
De zonering is het resultaat van een afweging op hoofdlijnen van de aanwezige kwaliteiten en belangen. De belangrijkste keuzes zijn geordend in vier ruimtelijke structuren. Dit zijn de:

- groen-blauwe structuur;
- agrarische structuur;
- stedelijke structuur;
- infrastructuur.

Het onderhavig gedeelte van het buitengebied van Bergen op Zoom is ingedeeld in de volgende beleidscategorieën:

- kerngebied groenblauw (binnen de groenblauwe structuur);
- groenblauwe mantel (binnen de groenblauwe structuur);
- waterbergingsgebied (binnen de groenblauwe structuur);

De strategische keuzes voor deze beleidscategorieën zijn als volgt:

Groenblauwe structuur
De provincie kiest hier voor functieontwikkeling gecombineerd met de ontwikkeling van een robuust raamwerk met landschappelijke kwaliteit, bestaande uit bestaande natuur, watersystemen en nieuwe natuur in hiervoor kansrijke gebieden. Deze structuur is nodig voor een goed waterbeheer en biedt mogelijkheden om in te spelen op de effecten van klimaatverandering.

Kerngebied groenblauw
De kern bestaat uit natuurgebieden in de ecologische hoofdstructuur inclusief de (robuuste) ecologische verbindingszones en de gebieden waar ruimte nodig is voor watersysteemherstel. De hoofdfunctie hier is behoud en ontwikkeling van het natuur- en watersysteem.

Groenblauwe mantel
De mantel bestaat overwegend uit gemengd agrarisch gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Het zijn gebieden grenzend aan het kerngebied natuur en water die bijdragen aan de bescherming van de waarden in het kerngebied. Binnen de groenblauwe mantel is de agrarische sector een grote en belangrijke grondgebruiker. Het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water (-beheer) en landschap is een belangrijke opgave. Nieuwe ontwikkelingen binnen de mantel zijn mogelijk, mits ze een positief effect hebben op de bestaande en te ontwikkelen natuur- en landschapswaarden en/of op het bodem- en watersysteem in het gebied. Het beleid is er op gericht dat de belevingswaarde en de recreatieve waarde van het landschap toeneemt. Ontwikkelingen passen qua aard en schaal bij het ontwikkelingsperspectief voor de groenblauwe mantel en houden rekening met omliggende waarden (omgevingstoets).

Dit wordt betrokken bij de afweging van zorgvuldig ruimtegebruik. Nieuwe stedelijke ontwikkelingen en (kapitaal)intensieve vormen van landbouw en recreatie zijn hieraan strijdig. De ontwikkelingsmogelijkheden voor deze intensievere functies zijn beperkt. In de groenblauwe mantel biedt de provincie ruimte aan de groeiende vraag naar 'diensten' die het landelijke gebied aan de samenleving kan bieden. Agrarisch natuurbeheer, groene en blauwe diensten, vormen van agrarische verbreding die zijn gericht op de beleving van rust en ruimte, energiewinning met een directe koppeling aan de agrarische bedrijfsvoering, zonne-energie en de ontwikkeling van met name grondgebonden agrarische bedrijven (melkveehouderijen en akkerbouwbedrijven) zijn als economische drager in dit gebied gewenst.

Waterbergingsgebied

Algemeen
Binnen de waterbergingsgebieden kunnen functies als landbouw, natuur en recreatie zich binnen grenzen ontwikkelen. Er kunnen wel beperkingen gelden ten aanzien van voorkomend grondgebruik. De ontwikkeling van kapitaalintensieve functies is in principe uitgesloten.
De gebieden worden in samenhang met de omliggende waarden ontwikkeld. De inrichting van het water en de watersystemen draagt bij aan de identiteit van het landschap in het gebied. Het gaat bijvoorbeeld over de relatie met historische elementen zoals kades en inundatievlaktes, het creëren van natuur, het vormgeven van een mooie overgang stad-land of een landschapsinrichting op een eigentijdse wijze. Door de inrichting van een robuuste groenblauwe structuur waarbij natuurgebieden en waterbergingsgebieden in samenhang met het watersysteem worden ontwikkeld, kunnen de klimaateffecten op het waterbeheer beter worden opgevangen.

Hoogwaterbescherming
Hoogwaterbescherming vraagt om ruimte voor de berging van water in het winterbed van de rivier. Vermindering van de bergings- en/of afvoercapaciteit van het (toekomstig) winterbed moet voorkomen worden. Daarom worden ontwikkelingen gereguleerd via de Beleidslijn Grote Rivieren en de ontwerp AMvB Ruimte van het Rijk. Daarnaast worden concrete gebieden voor hoogwaterberging ingericht. Dat zijn in Noord-Brabant de Overdiepse polder, het Krammer Volkerak en de Noordwaard.

Regionale waterberging
Deze gebieden liggen vooral langs het beek- en waterloopsysteem van Noord-Brabant. De ontwikkeling van functies wordt in deze gebieden afgestemd op de waterbergende functie. Dit betekent dat de geschiktheid van het gebied voor waterberging niet verloren mag gaan.

Verordening Verordening Ruimte 2014
In maart 2014 is de Verordening 2014 door Provinciale Staten van Noord-Brabant vastgesteld. Deze Verordening is in werking getreden. In dit plan is rekening gehouden met de uitgangspunten en veranderende regelgeving van de Verordening ruimte 2014.
Zo wordt geen onderscheid meer gemaakt in veehouderijen zoals geiten- en schapenhouderijen, de regels voor mestverwerking inclusief verwerking van derden, schuilhutten, de voorwaarden voor zorgvuldige veehouderij en geen uitbreiding van solitaire glastuinbouwbedrijven in landelijk gebied en het toestaan van teeltondersteunde voorzieningen in de groenblauwe mantel tot 3 ha.
Specifiek ten aanzien van het onderwerp van de zorgvuldige veehouderij zijn in de Verordening ruimte rechtstreeks verbindende regels opgenomen.
Voor de systematiek van het ontwerp betekent de vaststelling van de Verordening ruimte 2014 een ingrijpende wijziging:
1. De verdeling van het landelijk gebied in "extensiveringsgebied" en "verwevingsgebied" is vervallen en is vervangen door de aanduiding "gemengd landelijk gebied" en " beperkingen veehouderij".
2. Een aantal definities is gewijzigd en aangepast aan de Verordening ruimte 2014
3. In de regels is een verbod opgenomen van mestbewerking met uitzondering van bewerking ten behoeve van eigen gebruik zoals door de Verordening ruimte 2014 is voorgeschreven.

4. In de regels is een verbod opgenomen om ten behoeve van veehouderijen te bouwen. Van dit verbod kan worden afgeweken mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.
5. In de regels is een verbod opgenomen om het gebruik van bestaande gebouwen te wijzigen ten behoeve van een veehouderij . Van dit verbod kan worden afgeweken, eveneens onder een aantal voorwaarden die in de Verordening ruimte zijn opgenomen.
6. In de regels is een mogelijkheid opgenomen om een bestaand bouwvlak voor een veehouderij met maximaal 0,5 ha uit te breiden ten behoeve van het plaatsen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde.
7. Voor de beoordeling van de vraag of wordt voldaan in voorkomende gevallen aan het begrip "zorgvuldige veehouderij" wordt aansluiting gezocht bij de instructieregels die door gedeputeerde staten zijn vastgesteld met betrekking tot de Brabantse zorgvuldigheidscore voor de veehouderij". Deze regels worden niet opgenomen in het bestemmingsplan maar vormen een beoordelingskader.

Ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap
De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Ruimtelijke kwaliteit is het respectvol omgaan met de aanwezige kwaliteiten van een gebied. Het gaat hierbij om aandacht voor de kwaliteit van een nieuwe ingreep en aandacht voor de ontwikkeling van de locatie.
In de provinciale Verordening is hiertoe de '*zorgplicht*' opgenomen. Dit betekent dat ieder plan dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied dient bij te dragen aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving, in het bijzonder aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik.

Hiertoe heeft de gemeente in haar bestemmingsplan een gebiedszonering opgenomen, waarin afhankelijk van de aard en kwetsbaarheid van het gebied een verschil in ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden geldt. In de juridische regeling van het plan zijn toetsingscriteria opgenomen, waarmee bij eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit evenals van andere te beschermen aanwezige waarden en belangen in het plan verankerd is. Ditzelfde geldt voor eventuele toekomstige bodemingrepen, waar zonodig middels een omgevingsvergunning eventuele gevolgen op aanwezige waarden nader getoetst kunnen worden.
In bijlage 2 is de vereiste verantwoording middels een retrospectief opgenomen. Daarin wordt een helder inzicht gegeven in alle planologisch relevante (functie) veranderingen in het plangebied (o.a. bestemmingswijzigingen, wijzigingen van bouwvlakken, wijzigingen in toegestane bebouwing) die thans positief bestemd zijn en gerechtvaardigd worden geacht.
Daarbij is ervan uitgegaan, dat in kwetsbare gebieden zoals de Groen blauwe Mantel en EHS-gebieden geen uitbreidingen zijn toegestaan, analoge grenzen aangepast zijn aan de digitale verbeelding en wijzigingsplannen en/of vrijstellingen zijn verwerkt. Daarbij is rekening gehouden met maatwerk, inhoudende dat bijv. de bouwvlakken van voormalige agrarische bouwvlakken, die vanwege bedrijfsbeëindiging thans als woonbestemmingen worden gebruikt, verkleind zijn.
Daar waar glastuinbouwbedrijven gebruik hebben gemaakt van de provinciale subsidieregeling tot beëindiging van de glastuinbouwactiviteiten, krijgen in het voorliggende plan niet langer deze kwalificatie.

Daarnaast is in de Verordening het beleidsvoornemen opgenomen met betrekking tot '*kwaliteitsverbetering van het landschap*'. (artikel 2.2. Verordening). De vereiste kwaliteitsverbetering, gerelateerd aan de zorgplicht als genoemd in 2.1 van de Verordening, koppelt ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied aan een concrete tegenprestatie gericht op een verbetering van de kwaliteit van het landschap. Onder een kwaliteitsverbetering worden begrepen alle projecten die zijn gericht op een aantoonbare en uitvoerbare verbetering van structuren of waarden op het vlak van natuur, water, landschap of cultuurhistorie.

De gemeente onderschrijft het principe van het beleidsvoornemen dat ruimtelijke ontwikkelingen bij moeten dragen aan een kwaliteitsverbetering van het landschap.

In het regionaal ruimtelijk overleg tussen gemeenten en provincie (RRO) hebben de gemeenten in de regio West-Brabant met de provincie afgesproken om te komen tot nadere afspraken over de toepassing van de verplichting tot

kwaliteitsverbetering van het landschap in de praktijk. Deze afspraken zijn in een regionale uitwerking 'Toepassing kwaliteitsverbetering van het landschap in de region West-Brabant' vervat.
Deze regionale uitwerking geeft aan hoe de gemeenten in de regio West-Brabant, naast de toepassing van artikel 2.1 van de Verordening ruimte (zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit), ook toepassing geven aan artikel 2.2 van de Verordening ruimte.

De uitwerking biedt:
- een eenduidig beleidskader voor de West-Brabantse gemeenten met instemming van de provincie Noord-Brabant;
- een eenduidige regionale methodiek waarbij maatwerk per gemeente mogelijk blijft om de 'coleur locale' te behouden;
- duidelijkheid over hoe de rood-met-groen koppeling kan worden opgenomen in te ontwikkelen Bestemmingsplannen in overeenstemming met de Verordening ruimte.

Inmiddels is echter overeenstemming tussen de provincie en de West-Brabantse gemeenten over de inhoud van de uitwerking bereikt. De vastgestelde versie van de regionale uitwerking 'Toepassing kwaliteitsverbetering van het landschap in de regio West-Brabant' zal als bijlage bij het vast te stellen bestemmingsplan "Buitengebied" worden gevoegd.
In onderhavig bestemmingsplan is -in aansluiting op de tekst van de Verordening ruimte- in de daarvoor in aanmerking komende bepalingen steeds aangegeven, dat er invulling moet worden gegeven aan een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied van dit bestemmingsplan. De gemeente Bergen op Zoom heft zich aan dit model gecomitteerd

Ruimte voor Ruimte

De laatste jaren komen steeds meer agrarische bedrijfsgebouwen vrij als gevolg van bedrijfsbeëindiging. Om leegstand en verval van deze bebouwing tegen te gaan is in 2006 de beleidsregel 'Ruimtevoor-ruimte' (RvR) in het leven geroepen. De regeling heeft een directe verbetering van de ruimtelijke kwaliteit tot doel. De regeling is gericht op sloop van:
- kassen in kwetsbare gebieden;
- niet meer voor intensieve veehouderij in gebruik zijnde agrarische bedrijfsgebouwen;
- andere ongewenste bebouwing in het buitengebied.

Om dit te bereiken wordt - onder voorwaarden - nieuwbouw van woningen toegestaan in ruil voor de sloop van (voormalige) agrarische bedrijfsgebouwen uit de intensieve veehouderij, kassen en leegstaande stallen van andere bedrijven. In afwijking van de regel dat geen nieuwe (burger)woningen mogen worden toegevoegd aan het buitengebied, blijft de Ruimte voor- Ruimte regeling in de Verordening van kracht, voor zover de locaties zijn gelegen in een bebouwingsconcentratie binnen de groenblauwe mantel of binnen het agrarisch gebied (dus buiten de ecologische hoofdstructuur).
Er behoeft dus niet te worden voldaan aan gebruik van een bestaande locatie. Daarnaast wordt met de toepassing van de ruimte-voor-Ruimte regeling reeds bijgedragen aan het vereiste van een investering in het landschap.

<u>Bevordering van ruimtelijke kwaliteit</u>

De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Dat betekent dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een bijdrage dienen te leveren aan de kernkwaliteiten van Brabant en dat gemeenten bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toepassen. Ook wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken.

Zorgplicht
In de provinciale Verordening is opgenomen dat ieder bestemmingsplan dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied dient bij te dragen aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving, in het bijzonder aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik. In de toelichting van het bestemmingsplan zal hiertoe een verantwoording dienen te worden opgenomen.

Kwaliteitsverbetering van het landschap
Dit beleidsvoornemen is van toepassing op alle mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. De vereiste kwaliteitsverbetering koppelt ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied aan een concrete tegenprestatie gericht op een verbetering van de kwaliteit van het landschap (landschapsinvesteringregel). Ontwikkelingen die passen bij de aard, schaal en functie van het landelijk gebied, zoals agrarische en recreatieve ontwikkelingen en kleinschalige dienstverlening zijn mogelijk. Ook ontwikkeling van andere functies is onder voorwaarden mogelijk, mits kwaliteitsverbetering wordt bereikt.
Onder een kwaliteitsverbetering worden begrepen alle projecten die zijn gericht op een aantoonbare en uitvoerbare verbetering van structuren of waarden op het vlak van natuur, water, landschap of cultuurhistorie. Ook verbeteringen van de recreatieve mogelijkheden van die omgeving behoren hiertoe. Bij kwaliteitsverbetering van het landschap kan in het bijzonder worden gedacht aan concrete tegenprestaties gericht op de verbetering van de volgende landschapsaspecten: bodem (aardkunde) en water, natuur- en landschapselementen, cultuurhistorische elementen incl. archeologie, recreatieve toegankelijkheid van het landschap, sloop en ontstening.
Investeringen in het landschap betreffen nieuw te ontwikkelen structuren en elementen en/of het herstel van bestaande structuren en elementen. Ook kan een koppeling worden gelegd met de realisering van de ecologische hoofdstructuur en ecologische verbindingszones. Als het niet mogelijk is een fysieke kwaliteitsverbetering in de directe omgeving te realiseren, is fondsvorming een optie. De bijdrage wordt dan gestort in het fonds dat ingezet wordt voor kwaliteitsverbetering in het buitengebied.
De fysieke investeringen in het landschap dienen te worden gebaseerd op een locaal of regionaal landschaps(beleids) plan, beeldkwaliteitsplan, gebiedscontract of uitvoeringsprogramma op dit vlak. Het is dan ook noodzakelijk dat gemeenten hun beleid inzake de gewenste kwaliteitsverbetering van het buitengebied vastleggen in een gemeentelijke (structuur)visie. De gemeente ontwikkelt hiertoe zelf beleid – samen met de regio - waarin wordt beschreven, nader uitgewerkt en vastgelegd op welke wijze de gemeente de kwaliteitsverbetering van het buitengebied wenst vorm te geven als tegenprestatie voor het kunnen bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor functies in het buitengebied. Dit beleid zal vervolgens in het bestemmingsplan worden doorvertaald. De gemeente heeft medio 2013 een daartoe strekkende notitie kwaliteitsverbetering vastgesteld en in voorkomende gevallen zullen anterieure overeenkomsten met initiatiefnemers worden afgesloten.

<u>Stedelijke ontwikkeling</u>

Het provinciale beleid is al jaren gericht op het bundelen van de verstedelijking. Dit betekent dat het leeuwendeel van de woningbouw, de bedrijventerreinen, voorzieningen en bijbehorende infrastructuur moet plaatsvinden in de stedelijke concentratiegebieden (bestaand stedelijk gebied van de grotere kernen). Nieuw ruimtebeslag buiten deze gebieden kan slechts als inbreiding of herstructurering niet tot de mogelijkheden behoren, en dan in de zogenaamde zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling. Verder regelt de Verordening ruimte dat woningbouw (artikel 3.5) en aanleg van bedrijventerreinen (artikel 3.6 tot en met 3.8) onderdeel worden van bindende afspraken in de vier regionale ruimtelijke overleggen. Daaraan nemen de gemeenten, waterschappen en de provincie deel.

<u>Groenblauwe structuur</u>
De groenblauwe structuur valt in twee gedeelten uiteen: de ecologische hoofdstructuur en de groenblauwe mantel.

Ecologische hoofdstructuur

Het kerngebied natuur en water bestaat uit de ecologische hoofdstructuur met inbegrip van de ecologische verbindingszones en waterstructuren zoals beken en kreken. Dit kerngebied omvat de bestaande natuurgebieden, waaronder de Natura 2000-gebieden, en de gebieden die nog omgevormd moeten worden naar natuur en nu nog vaak in agrarisch gebruik zijn. In de Verordening ruimte zijn al deze gebieden begrensd. Ter bescherming van de aanwezige waarden is bepaald dat deze strekken tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden. Zolang inrichting en beheer van natuur nog niet zeker zijn, worden bestaande rechten echter gerespecteerd. Indien sprake is van aantasting van de aanwezige waarden door activiteiten in of buiten de ecologische hoofdstructuur geldt een compensatieplicht. Voor ecologische verbindingszones en de attentiegebieden gelden afwijkende regels.

Groenblauwe mantel

De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit gemengd landelijk gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Het zijn meestal gebieden grenzend aan het kerngebied natuur en water die bijdragen aan de bescherming van de waarden in het kerngebied. De beheergebieden ecologische hoofdstructuur liggen binnen de groenblauwe mantel evenals de groene gebieden binnen én nabij de bestaand stedelijk gebied. In de groenblauwe mantel is de agrarische sector een grote en belangrijke grondgebruiker. Ook recreatieve en toeristische bedrijven zijn binnen de groenblauwe mantel aanwezig. Het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water, waterbeheer en landschap is in de groenblauwe mantel een belangrijke opgave. Nieuwe ontwikkelingen binnen de groenblauwe mantel zijn mogelijk als deze bestaande functies respecteren of bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van die functies. Onder deze voorwaarden kunnen grondgebonden agrarische bedrijven in de groenblauwe mantel ook uitbreiden. Andere agrarische bedrijven mogen uitbreiden tot maximaal 1,5 ha. Voor intensieve veehouderijen en glastuinbouwbedrijven gelden specifieke regels. Teeltondersteunende kassen zijn in de groenblauwe mantel niet toegestaan en andere permanente teeltondersteunende voorzieningen moeten binnen het bouwblok worden opgenomen.
Het plangebied ligt grotendeels in de Groenblauwe mantel. De aanwezige waarden worden gerespecteerd en nieuwe ontwikkelingen worden zorgvuldig met inachtneming van deze waarden ingepast.

Water

De Verordening ruimte bevat regels voor:

- regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden waterberging. Hierbij is het doel te zorgen voor behoud van het waterbergend vermogen, onder andere door beperkingen t.a.v. bebouwing en ophoging van gronden;
- beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare drinkwatervoorziening (waterwingebied, 25- en 100-jaarszone en boringvrije zone). Hierbij is het doel te zorgen voor bescherming van de kwaliteit van het grondwater, onder andere door beperkingen aan stedelijke en agrarische ontwikkelingen;
- zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen. Hierbij is het doel te zorgen voor voldoende ruimte voor watersysteemherstel, onder andere door beperkingen t.a.v. bebouwing, oppervlakteverhardingen en ophoging van gronden;
- hoogwaterbescherming. Hierbij is het doel te zorgen voor bescherming van de primaire waterkering en tegengaan van activiteiten in de bodem rondom de aansluiting primaire waterkering die kunnen leiden tot het ondermijnen van de waterkerende functie. In het winterbed en de lange-termijnreservering winterbed is het doel te zorgen voor behoud van het stroomvoerend en bergend vermogen van de rivier, onder andere door beperkingen t.a.v. bebouwing.

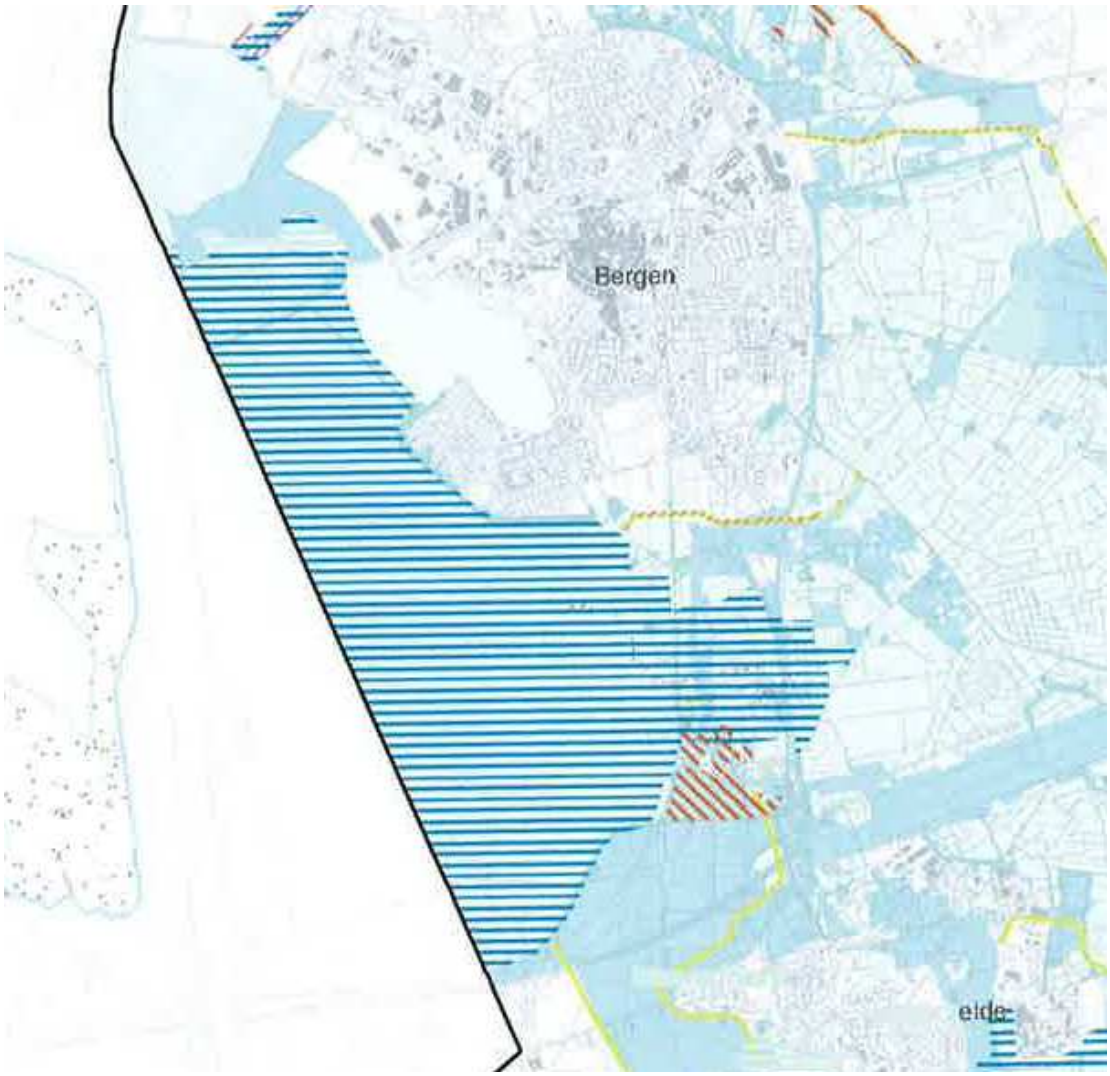

In zowel de waterparagraaf als bij het toekennen van de diverse bestemmingen, wordt hiermee rekening gehouden. Het plangebied is overigens aangemerkt als reserveringsgebied waterberging

Aardkunde en cultuurhistorie

Met behulp van de Verordening ruimte wil de provincie aardkundig waardevolle gebieden en cultuurhistorische vlakken beschermen, vanwege de onvervangbaarheid van de aanwezige waarden. Het plangebied zuid is voor een groot deel juist voorzien van cultuurhistorische vlakken. Daarnaast kent het gebied aardkundig waardevolle gebieden. De gemeenten hebben grote vrijheid om zelf vorm te geven aan de wijze van bescherming. Tevens zijn er specifieke beschermingsregels voor aangewezen cultuurhistorisch waardevolle complexen, zoals kloostercomplexen en oude landgoederen.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied ligt buiten de groenblauwe structuur en het bestaand stedelijk gebied en biedt een multifunctionele gebruiksruimte voor land- en tuinbouw, natuur, water, recreatie, toerisme en kleinschalige stedelijke functies. Land- en tuinbouw zijn daarbij de grootste ruimtegebruikers. Tevens zijn daar gebieden aangewezen waar teeltondersteunende kassen zijn toegestaan. Er zijn regels opgenomen die bepalen dat integrale

bestemmingsplannen voor het agrarisch gebied een onderscheid maken tussen een gebied waar de ontwikkeling van een gemengde plattelandseconomie wordt nagestreefd en een gebied voor een in hoofdzaak agrarische economie. In deze laatste categorie vallen in ieder geval de landbouwontwikkelingsgebieden voor de intensieve veehouderij, glastuinbouwgebieden en gebieden waar teeltondersteunende kassen zijn toegestaan.

Gemeenten moeten zo op basis van een voorgenomen ontwikkeling van het agrarisch gebied een keuze maken voor een gebied waarbinnen verschillende functies met elkaar in evenwicht worden ontwikkeld, agrarische functies in samenhang met andere functies worden uitgeoefend en een gebied waar primair de agrarische functies worden behouden en versterkt en waar menging met andere functies wordt voorkomen.

Agrarische bedrijven
In de nieuwe Verordening worden 4 typen agrarische bedrijven genoemd:
Veehouderij, (vollegronds)teelt, glastuinbouw en overig agrarisch.

In de Verordening ruimte wordt geen onderscheid meer gemaakt in de soort veehouderij. Ook is het verbod op geiten- en schapenhouderij opgeheven. Er kan alleen sprake zijn van ontwikkeling bij agrarische bedrijven als het om een zorgvuldige veehouderij handelt. Daarbij geldt dat uitbreiding alleen toegestaan is bij bouwvlakken tot max. 1,5 ha maar ook dat uitbreiding bebouwing binnen het bestaande bouwvlak moet voldoen aan de gestelde criteria. Ontwikkeling is ook slechts mogelijk voor VAB-vestiging of omschakeling (tot 1,5 ha). daarbij moet rekening worden gehouden met de kwaliteitsverbetering van het landschap in de vorm van een landschappelijke inpassing van 10% van de omvang van het bouwvlak en moet o.a. voldaan worden aan de milieunormen voor geur en fijn stof.

Deze regels zijn gekoppeld aan de integrale zonering uit de reconstructieplannen die in de verordening is overgenomen. De integrale zonering bestaat uit zogenaamde extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden. Hoewel West-Brabant geen reconstructieplannen kent, zijn ook daar extensiveringsgebieden en verwevingsgebieden aangewezen. De gebieden rond de Molenbeek en nabij De Stok zijn, naast enkele kleine gebieden die verspreid liggen over het plangebied, aangewezen als extensiveringsgebied. In extensiveringsgebieden is geen enkele uitbreiding van intensieve veehouderij meer mogelijk.

In de verwevingsgebieden en de landbouwontwikkelingsgebieden is een uitbreiding van een intensieve veehouderij toegestaan tot een maximale omvang van het bouwblok van 1,5 hectare. Enkel om te kunnen voldoen aan huisvestigings- en dierenwelzijnseisen mogen bouwblokken die op 20 maart 2010 al een omvang hebben van 1,5 hectare tot 1 januari 2013 eenmalig uitbreiden boven die maat mits daarbij het aantal dieren niet toeneemt. In aangewezen delen van de landbouwontwikkelingsgebieden is met ontheffing van de provincie een bouwblok toegestaan tot maximaal 2,5 hectare. In alle gevallen dient bij uitbreiding aandacht besteed te worden aan een goede landschappelijke inpassing.
Voor gemengde bedrijven geldt dat de intensieve tak wel mag uitbreiden maar dat dan wel rekening gehouden wordt met de totaal maximaal toegestane oppervlakte van het bouwblok. Het is in dit verband niet toegestaan de maximale oppervlakte van de intensieve tak en die van de andere tak bij elkaar op tellen. Bijna het hele plangebied, op bovengenoemde extensiveringsgebieden na, is aangewezen als verwevingsgebied. Binnen het plangebied zijn echter geen intensieve veehouderijen gelegen.

Glastuinbouw

In de Verordening ruimte zijn ten behoeve van de glastuinbouw doorgroeigebieden en vestigingsgebieden begrensd. In deze gebieden dient zich de glastuinbouw in Brabant te concentreren. In de vestigingsgebieden zijn nieuwe glastuinbouwbedrijven toegestaan. In de nieuwe Verordening is bepaald, dat solitaire glastuinbouwbedrijven niet meer mogen groeien.

Niet-agrarische ontwikkelingen buiten het bestaand stedelijk gebied

De Verordening ruimte geeft algemene regels voor een aantal niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied. De ontwikkeling van diverse niet-agrarische activiteiten is onder voorwaarden toegelaten in de agrarische gebieden en in de groenblauwe mantel. Om de ruimte voor de agrarische sector ook naar de toekomst toe te bewaren, is het wenselijk strijdige functies te beperken.
Algemeen uitgangspunt is dat gebruik wordt gemaakt van bestaande bebouwing, veelal vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing. De regels hebben betrekking op het wonen in het buitengebied, waaronder ook de ontwikkeling van ruimte-voor-ruimtekavels en kwaliteitsverbetering in bebouwingsconcentraties en landgoederen. Daarnaast zijn er regels voor diverse andere niet-agrarische ontwikkelingen. Deze regels zijn erop gericht om een kader te geven voor de aard en omvang van deze ontwikkelingen waarbinnen de gemeente haar eigen ruimtelijke afweging kan maken. Afwijkende regels zijn er voor agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven, horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen, recreatiewoningen, dagrecreatie, kleinschalige vrijetijdsvoorzieningen, lawaaisporten en windturbines.

Cultuurhistorische Waardenkaart

De Provincie Noord-Brabant heeft een Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) opgesteld. Deze kaart is dynamisch en wordt regelmatig aangepast (2006 en 2010). De Cultuurhistorische Waardenkaart is te raadplegen op de site van de provincie Brabant en bestaat uit de volgende onderdelen:

- historische bouwkunst: dit zijn de 'monumenten' uit het dagelijks taalgebruik;
- historische stedenbouw: het kan gaan om een gehucht, dorp, stad, woonwijk of industrieel complex;
- historische geografie: aanpassingen die de mens in de loop der eeuwen heeft gedaan aan de natuurlijke omgeving;
- historisch groen: de groenelementen en structuren die door ingrepen van de mens ontstaan;
- historische zichtrelaties, hieronder vallen: molenbiotopen, schootsvelden, eendenkooien en zichtrelaties;
- archeologische monumenten: deze kaartlaag bestaat uit de Archeologische Monumenten Kaart Noord-Brabant (AMK);
- indicatieve archeologische waarden, naast de hierboven genoemde archeologische monumenten zijn op de cultuurhistorische waardenkaart indicatieve archeologische waarden af te lezen.

Deze waarden zijn belangrijk en moeten in beginsel beschermd worden.

Voor het plangebied is sprake van twee gebieden met de aanduiding 'aardkundig waardevol gebied'. Daarnaast is sprake van een 'cultuurhistorisch vlak'. Het 'aardkundig waardevol gebied' heeft betrekking op het Markiezaatsmeer. De 'Brabantse Wal' is eveneens aangeduid als 'aardkundig waardevol gebied'. De aanwezige waarden worden middels een aanlegvergunningenstelsel afdoende beschermd.

2.3. Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Bergen op Zoom 2030

In de gemeenteraad van 22 september 2011 is de Structuurvisie Bergen op Zoom 2030 vastgesteld. De structuurvisie geeft op hoofdlijnen een toekomstbeeld van de gewenste ruimtelijke inrichting van de gemeente tot 2030. De notitie vormt een leidraad voor het nemen van ruimtelijke beslissingen.

In het buitengebied bepaalt de landbouwfunctie van oudsher het gebruik. Hierdoor zijn cultuurhistorisch waardevolle gebieden ontstaan die in de huidige tijd ook een belangrijke recreatieve functie vervullen. Natuur, recreatie en landbouw dienen daarbij tot een goed evenwicht te worden gebracht.

Buitengebied

De gemeente ziet de Brabantse Wal als de toekomstige identiteitsdrager van het buitengebied. Het toegankelijker maken van water en groen vanuit de stad en het versterken van de relatie van de stad met het water en groen kan hieraan een bijdrage leveren.

De landbouw is de dragende functie van het buitengebied met respect voor de natuurlijke en cultuurhistorische waardevolle landschappen. De gemeente wil daarbij ruimte bieden voor verbreding van de landbouwfunctie in combinatie met recreatieve of zorgfuncties. Er wordt niet gekozen voor verdere verdichting met intensieve agrarische functies.

In het kleigebied westelijk in de gemeente ligt het accent op akkerbouw. Voor de meer kleinschalige landbouwgebieden is verbreding met andere economische functies kansrijk maar ook van groot belang. Daarbij kan worden gedacht aan verschillende vormen van plattelandstoerisme maar ook aan nevenactiviteiten als zorg. In het buitengebied van Bergen op Zoom is een toenemende behoefte aan verbreding en mengen recreatieve functies zich steeds meer met de agrarische. In de lijn daarvan is een toename van het aantal paardenbedrijven, al dan niet hobbymatig, waar te nemen. Tevens is er in de agrarische sector steeds meer aandacht voor natuur- en landschapsbeheer rond het bedrijf.

Bos
Grote gedeelten van het bosareaal in de gemeente maken onderdeel uit van beschermde Natura 2000-gebieden of de Ecologische Hoofdstructuur. Het beleid is gericht op behoud en versterking van de natuurfunctie maar ook op het beleefbaar maken ervan in de vorm van toeristische en recreatieve voorzieningen.

Coulisselandschap (Controleren betrekking op plangebied).
Binnen het coulisselandschap (een afwisselend beeld van velden, akkers en houtwallen) is de menging van de landbouwfunctie en de natuurfunctie kenmerkend. De kleinschaligheid van dit landschap en de bijpassende cultuurhistorische kwaliteiten zijn karakteristiek voor de ligging op de Brabantse Wal. Verdere verstening van het platteland is niet wenselijk. Wel zijn er mogelijkheden voor realisering van nieuwe landgoederen volgens de provinciale rood-voor-groen regeling. De realisatie van Ruimte-voor-Ruimtewoningen blijven faciliteren is gewenst om tegelijk gelden te genereren voor landschapsverbetering. De landbouw blijft de drager van het gebied.

De steilrand van de Brabantse Wal betreft een abrupte overgang van de hoger gelegen zandgronden met de lagere zeekleipolders die kan worden aangemerkt als aardkundig waardevol. Deze steilrand dient verder benut te worden voor de recreatieve kwaliteit van de gemeente. Het beleid is erop gericht de steilrand als beeldmerk van de Brabantse Wal meer zichtbaar en beleefbaar te maken bijvoorbeeld door de aanleg van een langslopend wandel- en fietspad

Kleigebied gericht op landbouw Controleren of sprake is van betrekking op het plangebied
Deze polders zijn van oorsprong grootschalig van karakter met wijd uitlopende vergezichten. Het beleid in dit gebied is primair gericht op het faciliteren van de landbouw. Nieuwvestiging van intensieve veeteelt is in deze gebieden niet gewenst.

Natte natuur
De platen in het Zoommeer, de Molenplaat, delen van het Markiezaatsmeer en ‘ t Laag zijn benoemd als natte natuur. Veel van deze gebieden zijn beschermd in het kader van Natura 2000. Het beleid is gericht op behoud en versterking van de natuurfunctie in combinatie met het benutten van de recreatieve waarden. Ter plaatse van de natte verbinding is het gewenst om door middel van een natte natuurontwikkeling de groenstructuur te versterken. De natuurlijke waarde dient zoveel mogelijk te worden gecombineerd met een recreatieve functie.

Water met natuurwaarden
Het betreft het Markiezaatsmeer en een deel van het Zoommeer en de Schelde-Rijnverbinding. Voor het Zoommeer en de Schelde-Rijnverbinding worden de natuurwaarden gecombineerd met goederentransport en waterrecreatie. Het Markiezaatsmeer heeft primair een natuurfunctie. Op lange termijn wordt bezien of verzilting van deze gebieden een mogelijkheid is.

HOOFDSTUK 3 RUIMTELIJKE KARAKTERISTIEK

3.1 Beschrijving van de huidige situatie

Het plangebied heeft een gunstige positie tussen de mainports Antwerpen en Rotterdam; op het wegenkruispunt tussen noord-zuid (A4) en oost-west (A58); tussen de provincies Zeeland en Brabant. Het gebied is locaal ontsloten door met name de Antwerpsestraatweg.
In het gebied ligt een uitgebreid netwerk van wandel- en fietspaden.

Het plangebied ligt centraal in het provinciale landschap ('landschap van allure') De Brabantse Wal.

Geomorfologie

- De Brabantse Wal

De Brabantse Wal is een bijzondere geomorfologische en landschappelijke entiteit op de grens van Brabant en Zeeland: 'daar waar Brabant Zeeland kust' (slogan Bergen op Zoom 800 jaar).
De Brabantse Wal strekt zich uit van Steenbergen in het noorden tot over de grens in België, in het zuiden. Vanuit het oosten lopen de zandgronden gestaag op en worden op de grens met de zeekleipolders abrupt afgebroken.
Waarschijnlijk door eeuwenlange erosie door de Schelde en de zee is een imposante steilrand ontstaan. De steilrand bereikt hoogten van ongeveer 20m boven NAP. Het hoogste punt van de Brabantse Wal is de Hoogenberg bij Putte (39,1 meter boven NAP). Het is dan ook niet verwonderlijk dat de Brabantse Wal is aangemerkt als aardkundig monument.

Op de overgangen van de Brabantse Wal zijn diverse landgoederen gesticht. De landgoederen zijn veelal ontginningslandgoederen, soms met de basis in het veen, anders in de ontginning van de woeste gronden. Het bleek een goede investering. Later zijn veel landgoederen in gebruik genomen door instellingen.
De landgoederen kenmerken zich door fraaie landhuizen met schitterende parken en doorkijkjes, maar ook door uitgestrekte bossen met statige lanen en rijke natuurgebieden.
In het plangebied, op de overgang van het zand naar de klei bevindt zich een deel van het landgoed Mattemburgh: het landhuis hoog en droog op het zand, aan het dal van de Blaffert en met de vloedboerderij Hildernisse op de grens met de Oosterschelde (nu het Markiezaat). Tot in de jaren 80 van de vorige eeuw graasden de koeien van Hildernisse op zoute schorren van het Verdronken Land van het Markiezaat van Bergen op Zoom.

Grenzend aan het plangebied ligt Vliegveld Woensdrecht. In de jaren dertig van de vorige eeuw werd het vliegveld aangelegd op de Brabantse Wal. In de periode '40-'45 breidden de Duitsers het vliegveld uit en werden verschillende bunkers op de Brabantse Wal aangelegd.
De confrontatie kwam eind 1944, de Slag om Woensdrecht. Woensdrecht zou doorslaggevende betekenis hebben voor de toegang tot Zuid-Beveland, dat op zijn beurt toegang tot de Schelde en het gebruik van de haven van Antwerpen inhield.
De locatie Woensdrecht is later doorgegroeid en nog steeds in gebruik als vliegbasis voor defensie.

Op de overgang van hoog naar laag ben je verzekerd van fraaie uitzichten en biedt (militair) een tactische positie.

- Het dekzandgebied

De Brabantse Wal loopt aan de oostzijde geleidelijk over in een glooiend dekzandlandschap.
Dit dekzandklandschap wordt doorsneden door beken, die veelal uiteindelijk uitmonden

in de voormalige kreekbeddingen in het land van klei, polders en kreken. Voorbeelden van dergelijke beekdalen zijn (op de grens van het plangebied) de Molenbeek en komend vanaf Mattemburgh en uitmondend in het huidige Markiezaatsmeer de Blaffert. Door de verdroging van de Brabantse Wal zijn de bovenlopen van deze beken van tijd tot tijd droogvallend.
Oostelijk van het plangebied stagneerde het water en daar lagen enkele forse veengebieden en daarmee was eeuwenlang het turfsteken en de handel in turf een belangrijke bron van inkomsten voor de regio, naast de landbouw. Namen als Moerstraten herinneren daar nog aan, evenals de Zoom. De Zoom is een gegraven vaart om turf te transporteren vanuit de omgeving Landgoed Hemelrijk bij Essen naar Bergen op Zoom.
Een opvallend gebied in het zandgebied is het iets meer noordelijk gelegen Halsters Laag, een voormalig moeras, met een strategische betekenis als ondoorgaanbaar gebied voor de Zuiderwaterlinie.
Het landschap kenmerkt zich door een karakteristiek onregelmatig patroon, verspreide bebouwing en diverse buurtschappen en dorpen.

Het overgrote deel van de Brabantse Wal bestaat uit uitgestrekt bosgebieden en heidevelden. “Diejen óop zaand” zoals een regionale bestuurder het gebied ooit denigrerend kwalificeerde Zuidelijk gaat het gebied van de Brabantse Wal naadloos over in het grensoverschrijdende Grenspark De Zoom/Kalmthoutse Heide. Op de flanken van de wal liggen diverse dorpen en steden en landgoederen.

- Het deltagebied

Aan de west- en noordzijde van de Brabantse Wal ligt een land met een bewogen historie.
Het land van klei wordt gekarakteriseerd door talrijke polders omringd door dijken, die een rationele strakke verkaveling kennen. In de ondergrond ligt een fraai patroon van kreken en kreekrestanten.
De zee neemt en de zee geeft. Dit was het land dat bewoog met de grillen van de zee en de Schelde. Er liggen dan ook diverse verdronken dorpen in dit gebied, zoals Oud-Ossendrecht, Hildernisse, Koeveringe en Polre.
Het is het land van weidse zichten en akkerbouw en vestingsteden als Steenbergen, die strategisch op de overgang van klei naar zand liggen.

Toen in de loop van 1583 een aanval dreigde op Zeeland en het eiland Tholen werden een aantal polders op de lijn Bergen op Zoom-Halsteren-Steenbergen geïnundeerd en werden door Zeeuwse troepen in de ondergelopen polders enkele versterkingen aangelegd. In de jaren daarna werd de linie versterkt met forten en schansen; steden werden versterkt. Hiermee werd de basis gelegd voor een linielandschap dat nog steeds zichtbaar is.
De oorspronkelijke linie heette de Linie van de Eendracht, maar ging later integraal over in de Zuiderfrontier (18e eeuw) en tenslotte de Zuiderwaterlinie (19e eeuw).
Begin 20e eeuw is de linie opgeheven, maar ze heeft een rijke zichtbare historie achtergelaten. Denk daarbij aan de inundatiegebieden, de vestingsteden Steenbergen en Bergen op Zoom, de diverse forten, redoutes en dijken.
Op enkele plekken zijn ook versterkingen verdwenen, maar landschappelijk nog wel herkenbaar.

- Markiezaat

Het plangebied strekt zich westelijk ook uit over een gebied dat tot de 80-er jaren van de vorige eeuw het Verdronken Land van het Markiezaat van Bergen op Zoom was. Tot aan de voet van de steilrand van de Brabantse Wal en ook tot aan de stad Bergen op Zoom reikte de Oosterschelde. Het Verdronken Land van het Markiezaat van Bergen op Zoom was een uitgestrekt intergetijdegebied, bestaande uit slikken en schorren en op een enkele plek met duintjes. Met de Deltawerken werd de Eendracht afgesloten van de Oosterschelde. De drukke scheepvaartverbinding tussen Antwerpen en Rotterdam ontstond: het Schelde-Rijnkanaal. Aan de westkant wordt het kanaal afgeschermd door de Oesterdam, aan de oostzijde door de Markiezaatskade. In het meest oostelijke deel van de Oosterschelde ontstonden het Zoommeer en als geïsoleerd meer het Markiezaatsmeer. Een deel van het Markiezaatsmeer werd daarvan afgescheiden om het recreatief te kunnen bestemmen: de Binnenschelde. De Binnenschelde grenst aan de stad Bergen op Zoom.
Markiezaatsmeer en Binnenschelde zijn nu ondiepe zoetwater meren, waarmee het oorspronkelijke estuariene

karakter is verdwenen.
Ten noorden van het Markiezaatsmeer bleef na de afronding van de Deltawerken een groot werkeiland/speciedepot achter en dat is de huidige Molenplaat.

3.2 Visie op gebiedsbestemming

Deelgebied De Kraaijenberg-Hildernisse
Ten westen van de spoorlijn ligt het open, wat ruige gebied van de overgang naar de voormalige Oosterschelde, sinds 1983, na afdamming zich ontwikkelend tot verzoetend Markiezaatsmeer , een met name voor vogels zeer waardevol gebied met een Europese beschermingsstatus (N2000). Behoudens de al bestaande ontsluiting ter hoogte van het bezoekerscentrum, richting de vogelobservatiehut en de recent uitgepaalde route langs het spoor en over de Duintjes, is verdere recreatieve ontsluiting niet wenselijk vanwege de rust die voor deze specifieke natuurfunctie essentieel is. Beleving vanaf de 3 hoofdpunten , Kraayenberg, Hildernisse en Duintjes, waarbij door o.a. informatiepanelen ter plaatse, niet alleen het natuurverhaal, maar ook historische verhaal van de plek vertelt zal worden, komt voldoende tegemoet aan de belevingsmogelijkheden van het gebied. Daarnaast is er nog de uitkijktoren, van waaruit je een prachtig uitzicht hebt over zowel het zuidelijk gelegen overgangsgebied als het Markiezaatsmeer.
De oude akker op de flank van de Kraaijenberg zal in ecologisch beheer als zodanig in stand worden gehouden. Boerke Bogers, zal als enige pachtboer, die al de verbreding heeft gezocht met een boerderijwinkel en educatieve activiteiten op het gebied van kenmerkende agrarische producten een belangrijke rol gaan spelen.
De boerderij Hildernisse hoort bij de wat ruigere sfeer met wind, openheid en water , waar het verleden voelbaar moet blijven en ook vertelt zal worden. In de toekomst kan je er vergaderen, maar ook logeren, ook hierbij ligt het accent meer op de natuurlijke omgeving met een woelig verleden en zal de sfeer informeel zijn, terwijl deze op Park Mattemburgh juist formeler zal zijn. Het erf wordt publiek toegankelijk en er zal informatie over deze authentieke plek worden gegeven o.a. middels panelen.

Deelgebied De Duintjes
Aan de Scheldekust ontstond in 1933 toen nog onder de gemeente Woensdrecht een zeebad. De benaming zal helder zijn daar zich daar zand duinen bevonden. Het zeebad is als een werkverschaffingsproject aangelegd. Al voor 1933 was deze hoek in de schelde een veel bezochte plek voor strandgasten. De gemeente Woensdrecht kocht 10 hectare groot terrein aan om er d.m.v. van dijken een zwemkom aan te leggen die bij vloed vol kon lopen. gezien het succes werden later nog meer kommen aangelegd. Onder erfpacht werd er een restaurant gebouw en vele badhuisjes. Het zeebad trok veel bezoekers. In het hoogseizoen was er zelfs een halte van de trein. Er kwamen aanlegsteigers en boothuizen.
In 1944 is het restaurant opgeblazen door de Duitsers. Eind jaren 50 is geprobeerd de Duintjes nieuw leven in te blazen maar dit is mislukt ondanks de aanleg van een skelterbaan en enkele verblijfsruimten. Tot in de jaren zeventig bleef het publiek komen om te zwemmen en te zonnebaden op de slikken en schorren. Thans behoort het terrein tot het natuurgebied van het Verdronken Land van het Markiezaat.
Dit gebied, met een rijke historie als Brabantse badplaats aan de Oosterschelde, maar ook een in militair opzicht strategisch punt, evenals overigens Lindonk en de Kraayenberg, kan door de herstelde openheid, de aangelegde recreatieve route en de nog uit te werken voorzieningen voor verpozing en historische relicten, zoals loopgraven, opstelplaatsen geschut, maar ook restanten uit de tijd van het badpaviljoen, welke weer zichtbaar gemaakt kunnen worden, een aantrekkelijke bezoekplek worden voor de recreant, zowel vanuit Mattemburgh als vanuit de Kraayenberg.

Woensdrecht (N.Br.), Zeebad „de Duintjes"

Deelgebied Vossenweg

Dit gebied maakt samen met Mattemburgh-park en beekdal Blaffert deel uit van het afwisselend open en besloten landschap, waarin meer bebouwing, verharde wegen en ook recreatieve paden aanwezig zijn. Natuur, recreatie en landbouw, in omvorming naar steeds meer ecologisch, kan hier goed naast elkaar ingevuld worden en ook elkaar versterken.

Boerke Bogers is al genoemd, een educatieve natuurboer, je kunt er allerlei producten kopen en hierover ook informatie krijgen. De beheersrol voor Boerke Bogers, met name wat betreft de historische Geestakkers, zoals op afbeelding 18 van het bijlage rapport is aangegeven, zal geleidelijk uitgroeien. Ook de oude akkers op Lindonk worden hierbij betrokken. De boerderij Vossenweg 3, waar pachter Vermunt nog woont, is nu nog een agrarisch bedrijf, maar zal binnen enkele jaren deze functie verliezen. Binnen deze recreatief wat intensievere zone is een omvorming naar natuurkampeerboerderij met een kleinschalige accommodatie binnen de bestaande erfbeplanting denkbaar en dit zou voorzien in een behoefte waarin binnen de Brabantse wal nog nauwelijks wordt voorzien.

De aan de overzijde van de Vossenweg gelegen oude boerderijplek Kleine Mussepot, zal ontwikkeld worden tot een poosplek op de flank van het beekdal van de Blaffert. Het beekdal vormt visueel een belangrijke oost-west dwarsverbinding in de deelgebied, die de plek qua beleving heel bijzonder maakt.

Deelgebied Lindonk

Dit is een oude en authentieke boerderijplek, waar de agrarische bedrijvigheid van een akkerbouwbedrijf is gestopt en een woonfunctie als hoofdgebruik is voorzien, omdat relatieve rust hier bij realisatie van het ecoduct van belang is om een ecologisch goed functionerende droge verbinding tussen het Markiezaat en de bossen aan de oostzijde van de A4 te realiseren.

Tegelijkertijd is het een markante historisch plek, die bewaard moet blijven, diverse wandel en fietsroutes komen er langs. De Knickebeinbunker, die we als vleermuizenoverwinteringsplaats willen inrichten, maakt onderdeel uit van de bunkerroute vanuit de gemeente Woensdrecht.

Historische Buitenplaats Mattemburgh

Op Mattemburgh wordt de oranjerie als restaurant geëxploiteerd en zal ook de villa een functie krijgen waarbij hier op exclusieve wijze vergaderd kan worden en ook kleinschalige overnachting mogelijk wordt. Romantiek en authenticiteit zal deze goedbewaarde tuin met een unieke verzameling kuipplanten ademen. De beleving voor publiek zal door o.a. herstel van de vijverpartij in het parkbos en de koppeling van de paden tussen park en bos worden versterkt. Een meer commercieel gebruik van de gebouwen is nodig als kostendrager voor de duurzame instandhouding van dit cultuurhistorisch erfgoed.

Nieuwe ontwikkelingen zoals Aviolanda in Woensdrecht,bieden mogelijkheden voor een vraag die zal ontstaan naar bijvoorbeeld exclusief vergaderen c.q. dineren en overnachten in een bijzondere setting zoals Mattemburgh.

De plannen voor een motel bij de nieuwe afslag Heimolen vanaf de A4, zullen door de andere doelgroep, meer gerelateerd aan de Rijksweg en minder exclusief, voor de beoogde functie van Mattemburgh geen probleem zijn, wellicht is zelfs een vorm van samenwerking mogelijk.

Mattemburgh is als B-poort met een goede parkeervoorziening ook een startpunt voor allerlei wandel-en fietsmogelijkheden, waarbij de hierboven omschreven bijzondere plekken en landschappen kunnen worden bezocht als onderdeel van een bezoek aan de Brabantse Wal.

De zichtlijnen vanuit de theekoepel in het park zijn vensters naar de omgeving, die de bezoeker uitnodigen het gebied verder te verkennen.

Ze zullen verrast zijn. De Brabantse Wal, waarvan de gebied een heel bijzondere exponent is, is een bezoek meer dan waard.

HOOFDSTUK 4. ONDERBOUWING OP ONDERDELEN

4.1 uitgangspunten en randvoorwaarden

De gemeente raad heeft ingestemd met de beleidsvisie Markiezaat - Mattemburgh van het Brabants landschap (versie 8 november 2010). In deze beleidsvisie worden ontwikkelingen in het huidige natuurgebied beschreven, die planologisch (in het Buitengebied Zuid) nu niet zijn toegestaan. Het betreft de volgende ontwikkelingen, zie ook figuur 1.1:

- de Kraaijenberg als educatief bezoekerscentrum versterken;
- de functie van de voormalige buitendijkse boerderij Hildernisse omvormen tot ontvangstcentrum met ondersteunende horeca;
- toeristische en historische belevingswaarden van De Duintjes versterken door de aanleg van recreatieve voorzieningen;
- transformatie van het voormalig agrarisch bedrijf aan de Vossenweg naar een educatieve natuurboerderij met verbrede recreatieve activiteiten;
- recreatieve ontwikkelingen van de voormalige boerderij De Kleine Mussenpot als poosplek/rustplek versterken.

4.2. verkeer en infrastructuur

Gemeentelijk beleid

Verkeersstructuurplan

Het Verkeersstructuurplan 'De hoofdverkeersstructuur tot 2015'geeft de kaders aan voor het verkeers- en mobiliteitsbeleid voor de periode 2005-2015. Uitgangspunten zijn dat de hoofdinfrastructuur moet zorgen voor een bereikbare gemeente en de leefbaarheid en verkeersveiligheid zoveel mogelijk worden gewaarborgd.

In het kader van het Verkeersstructuurplan is een categorisering van het wegennet opgesteld.
De Antwerpsestraatweg heeft hier vanaf de komgrens een gebiedsontsluitende functie en loopt parallel aan de A58.

Verkeer

Wegenstructuur en ontsluiting

Binnen het plangebied zijn de Antwerpsestraatweg en de Reimerswaalweg de gebiedsontsluitingswegen. De Fianestraat, Vossenweg, Beukendreef, Lindonk en Korteweg zijn erftoegangswegen binnen het plangebied die uitkomen op de gebiedsontsluitingswegen. De erftoegangswegen hebben een smal profiel, waarbij sommige wegen niet zijn geasfalteerd.
Het toeristisch-recreatief autoverkeer wordt geconcentreerd op de parkeerplaatsen bij de Kraaijenberg en bij Mattemburgh. De Kraaijenberg is bereikbaar via de Fianestraat. De parkeerplaats bij Mattemburgh ligt direct ontsloten aan de Antwerpsestraatweg. Het beperkte autoverkeer met specifieke bestemming van o.a. Hildernisse (ontvangstcentrum/bed & breakfast), educatieve natuurboerderij aan de Vossenweg en de Duintjes kan via de bestaande toeleidende wegen de bestemming bereiken. Parkeerplaatsen dienen op eigen terrein te worden gerealiseerd. Het aantal parkeerplaatsen bij een ontwikkeling dient te voldoen aan de 'Nota Parkeernormering'.

Spoorbaan

Het plangebied wordt aan de oostkant doorsneden door de spoorbaan Bergen op Zoom – Vlissingen. Het verkeer kan het spoor oversteken bij de Fianestraat.

Buisleidingenstraat

Binnen het plangebied is de buisleidingenstraat gelegen. Binnen deze straat bevinden zich diverse leidingen zoals bijv. gas-, water- en stikstofleidingen die vanwege externe veiligheid een aparte benadering vragen als het gaat om

de belemmeringenstrook. Op de verbeelding en in de regels is rekening gehouden met de diverse leidingen en daaraan gekoppelde wettelijke afstandsnormen.

4.3. ecologie

Natura 2000-gebieden en ecologische hoofdstructuur

De voormalige boerderijen, waar de ontwikkelingen zijn voorgenomen, zijn exclaves in de provinciale ecologische hoofdstructuur. Ook vallen ze (net) buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Er is hier dus geen sprake van een directe aantasting van gebieden met een status in het kader van de gebiedsbescherming. De externe werking (mogelijke verstoringen) van beschermde natuurwaarden is mogelijk wel aan de orde en dient onderzocht te worden.

Het gebied van De Duintjes vormt wel een onderdeel van de ecologische hoofdstructuur en het Natura 2000-gebied. De beoogde ontwikkelingen betreffen natuurgerichte recreatie.

Doel voortoets

Inzichtelijk moet worden gemaakt wat de effecten op de beschermde natuurwaarden zijn van de voorgenomen ontwikkeling. Een eerste indruk hiervan kan worden verkregen met een quick scan waarbij de effecten op de ecologische hoofdstructuur en het Natura 2000-gebied worden beschreven.

De voortoets is een bureau onderzoek naar mogelijke effecten. Een veldbezoek maakt onderdeel uit van de voortoets, maar het betreft geen veldonderzoek of inventarisatie.

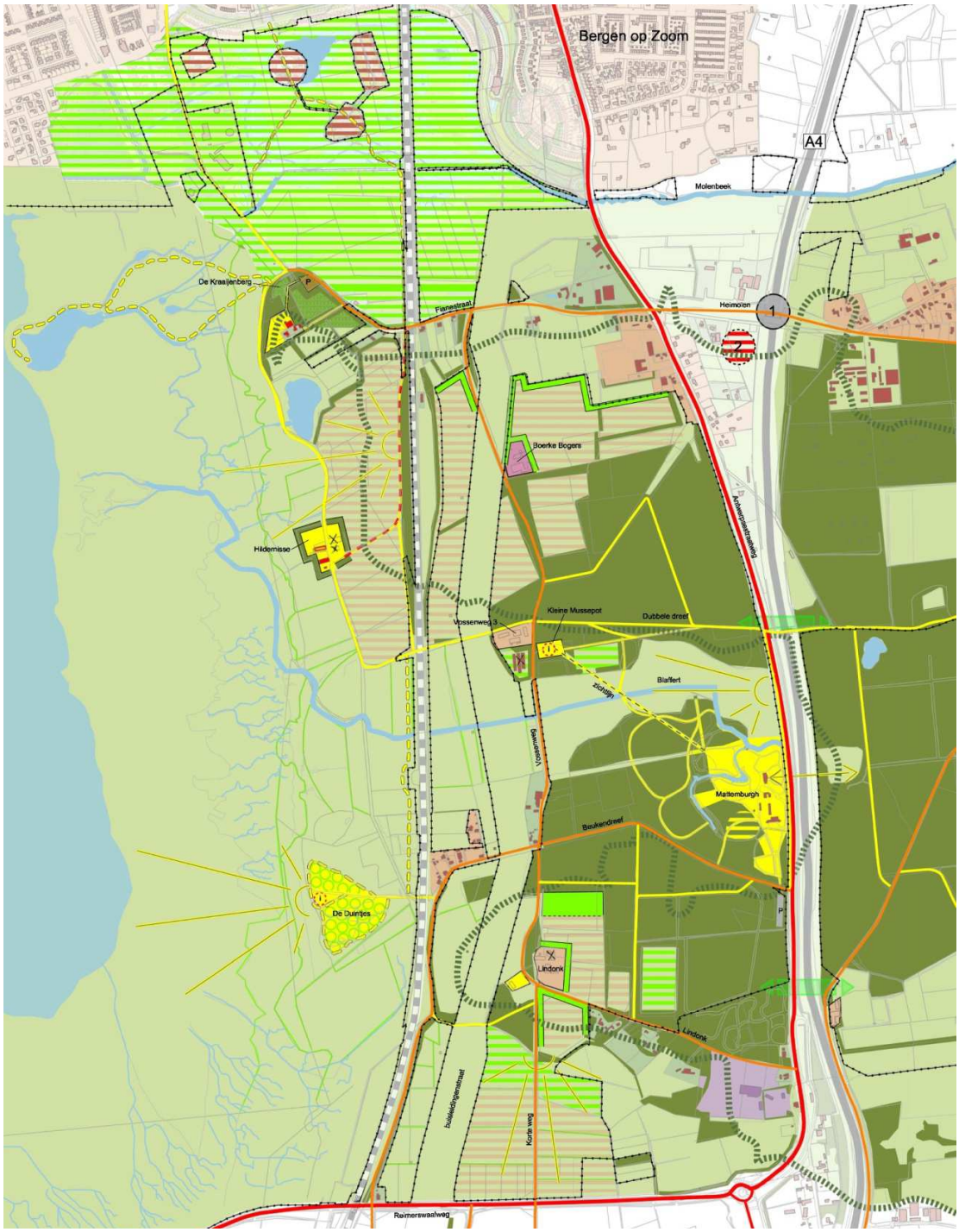

Figuur 1.1. Ontwikkelingsvisie Brabants Landschap.

Nader overzicht ontwikkelingen

Ten behoeve van de voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet is een overzicht opgesteld van de te beoordelen ontwikkelingen. Deze zijn gebaseerd op de rapportage Visie Markiezaat Mattemburgh (Brabants Landschap, 8 november 2010).

Deze ontwikkelingen zullen getoetst worden op externe werking indien ze zijn gelegen buiten het Natura 2000-gebied.

locatie	**voorgenomen ontwikkeling**	**ligging in**	
		Natura 2000	**EHS**
Kraaijenberg	Versterken functie van het bezoekerscentrum. Middelgrote onthaalpoort (10.000 – 100.000 bezoekers). Past binnen huidige bestemming.	nee	nee
	Meer gebruik van wandelroute naar vogelkijkhut. Past binnen bestemming	ja	ja
Hildernisse	Burgerwoning in plaats van boerderij (agrarische functie is beëindigd). Past niet in bestemmingsplan (was bedrijfswoning).	nee	Nee
	Diverse activiteiten binnen het bestaande erf: - ontvangstcentrum; - groepsaccommodatie; - bed & breakfast; - ondersteunende horeca. Past niet binnen huidige bestemming.	nee	nee
	Auto ontsluiting wordt ook wandelroute. Past binnen bestaande bestemming	nee	ja
De Duintjes	Wandelroute, uitzichtpunt en informatiepunt. Beheersmaatregelen. Voorzieningen zijn mogelijk binnen bestaande bestemming natuur en het concept beheerplan.	ja	ja
	Struinnatuurpad langs spoorlijn via oude weg. Past binnen bestemming en concept beheerplan.	ja	ja
	Landartproject: afhankelijk van aard, omvang kan het passen in het bestemmingsplan (mogelijk gekoppeld aan een aanlegvergunning).	ja	ja
Geestakkers	Gangbare landbouw naar biologische landbouw. Past binnen bestemming.	nee	ja

Bezoekerscentrum De Kraaijenberg

Dit bezoekerscentrum is een vaste plaats in het gebied voor de natuurliefhebber. Het biedt een parkeerplaats, een informatieruimte met kleine horeca en uitkijktoren. De locatie leent zich voor een voortgaande ontwikkeling als informatie- en educatiecentrum. Voorzien is het bezoekerscentrum de functie recreatieve poort categorie B te geven en voor wat betreft informatieverstrekking het accent te leggen op het thema waternatuur.

In het routeplan voor de Brabantse Wal is het bezoekerscentrum opgenomen als “middelgrote onthaalpoort”. De locatie biedt voldoende ruimte voor de invulling hiervan.

Boerderij Hildernisse

Het boerderijgebouw is een rijksmonument. De ligging in het omringende open landschap is uniek. Boerderij Hildernisse “moet” een vorm van publieke functie krijgen. Daarbij kan gedacht worden aan een groepsaccommodatie in combinatie met overnachtingen (bed & breakfast). De ontsluiting moet beperkt blijven tot een looproute vanaf De Kraaijenberg (parkeerplaats). Eventueel ook een beperkte auto-ontsluiting vanaf de Fianestraat langs het spoor. De ontwikkeling van Hildernisse moet worden gezien in relatie met het bezoekerscentrum De Kraaijenberg. Beide liggen in de rustzone ten westen van de spoorlijn in het wijdse open gebied. Het gebruik van Hildernisse als groepsaccommodatie moet de natuurlijke omgeving respecteren: een informeel verblijf dichtbij de grond. Ook valt te denken aan een gecombineerd beheer van Hildernisse en De Kraaijenberg.

De Duintjes

De Duintjes vormden vroeger een favoriete locatie aan het strand van de Oosterschelde. Het terugbrengen van een dergelijke functie wordt passend geacht. Minimaal kan gedacht worden aan een uitzichtpunt met infobord. Wat ruimere mogelijkheden zijn voorzieningen als picknicktafels. De bestaande dichte begroeiing wordt grotendeels vervangen door een open begroeiing met onder meer bomen.

Natura 2000-gebieden en EHS Natura 2000-gebied Markiezaat

Het Markiezaat is aangewezen als Vogelrichtlijngebied in het kader van de Natuurbeschermingswet. Tevens is het een Beschermd Natuurmonument en wetland. De totale oppervlakte is 1.846 ha.

Kenschets

Het Markiezaat is sinds de afsluiting in het kader van de Deltawerken veranderd in een uitgestrekt brakwatermeer, dat steeds verder verzoet. Aan de zuidkant liggen uitgestrekte permanent drooggevallen, verruigde schorren. Het ondiepe meer wordt door één eiland onderbroken, de Spuitkop. Hier heeft zich een kolonie lepelaars gevestigd. Opvallend is het vrijwel ontbreken van recreatie. Vooral visetende watervogels als futen en geoorde futen zijn in het Markiezaat veelvuldig te vinden. Steltlopers uit de Oosterschelde komen in het meer overtijen.

Landschap

Het Markiezaat heeft zijn ontstaan te danken aan de Sint Felixvloed van 1530, die resulteerde in een landschap dat de naam 'Verdronken land van het Markiezaat van Bergen op Zoom' kreeg. Nadat het in 1868 van het Kreekrak werd afgesloten, was het onderdeel van de Oosterschelde. Het betrof een rijk en dynamisch getijdengebied (het getijverschil bedroeg vijf meter), waar bij laagwater grote oppervlakten slikken en platen droogvielen. Door de sluiting met de Markiezaatkade in maart 1983 werd het gebied van de Oosterschelde afgescheiden. Daarna werd het Markiezaat verder gecompartimenteerd door de aanleg van de Bergse Plaat (1984) en de Binnenschelde (1988). De Bergse Plaat is inmiddels volgebouwd met huizen; de Binnenschelde is een groot zoetwatermeer met veel waterrecreatie. Beide liggen buiten het Natura 2000gebied. Het peil van het (verzoette) Markiezaatsmeer kan op natuurlijke wijze fluctueren binnen een range van ongeveer 40 cm. Het gebied kent een relatief groot aandeel aan voormalige schorren en hogere gronden. Door verschillen in bodem en in hoogteligging is de voortschrijding van de ontzilting van plaats tot plaats anders. Vooral de hoog gelegen schorren zijn geheel verzoet, maar veel lage schorren hebben nog een enigszins zilt karakter, resulterend in kale of weinig begroeide gronden. Met behulp van verschillen in begrazingsintensiteit en in soorten grazers (schapen, koeien en paarden) wordt een gevarieerd, open tot halfopen landschap nagestreefd. Grote delen van het meer zijn relatief ondiep en daardoor ideaal als foerageergebied voor eenden en Lepelaar.
De ontwikkeling die het waterlichaam heeft doorlopen, lijkt sterk op die van de andere afgesloten en verzoete wateren in de regio (Volkerak-Zoommeer en Binnenschelde). Aanvankelijk trad een sterke ontwikkeling op van de stekelbaarspopulatie, vervolgens een periode met relatief helder water en weinig vis, en ten slotte vond een toename van het voedingsstoffenniveau en van de hoeveelheid vis plaats. Het meer ontvangt ook voedselrijk water uit het

riviertje de Blaffert. Een verschil met de meeste andere afgesloten zeearmen is dat waterrecreatie hier niet is toegestaan, en door de matige ontsluiting is er bovendien maar weinig oeverrecreatie.

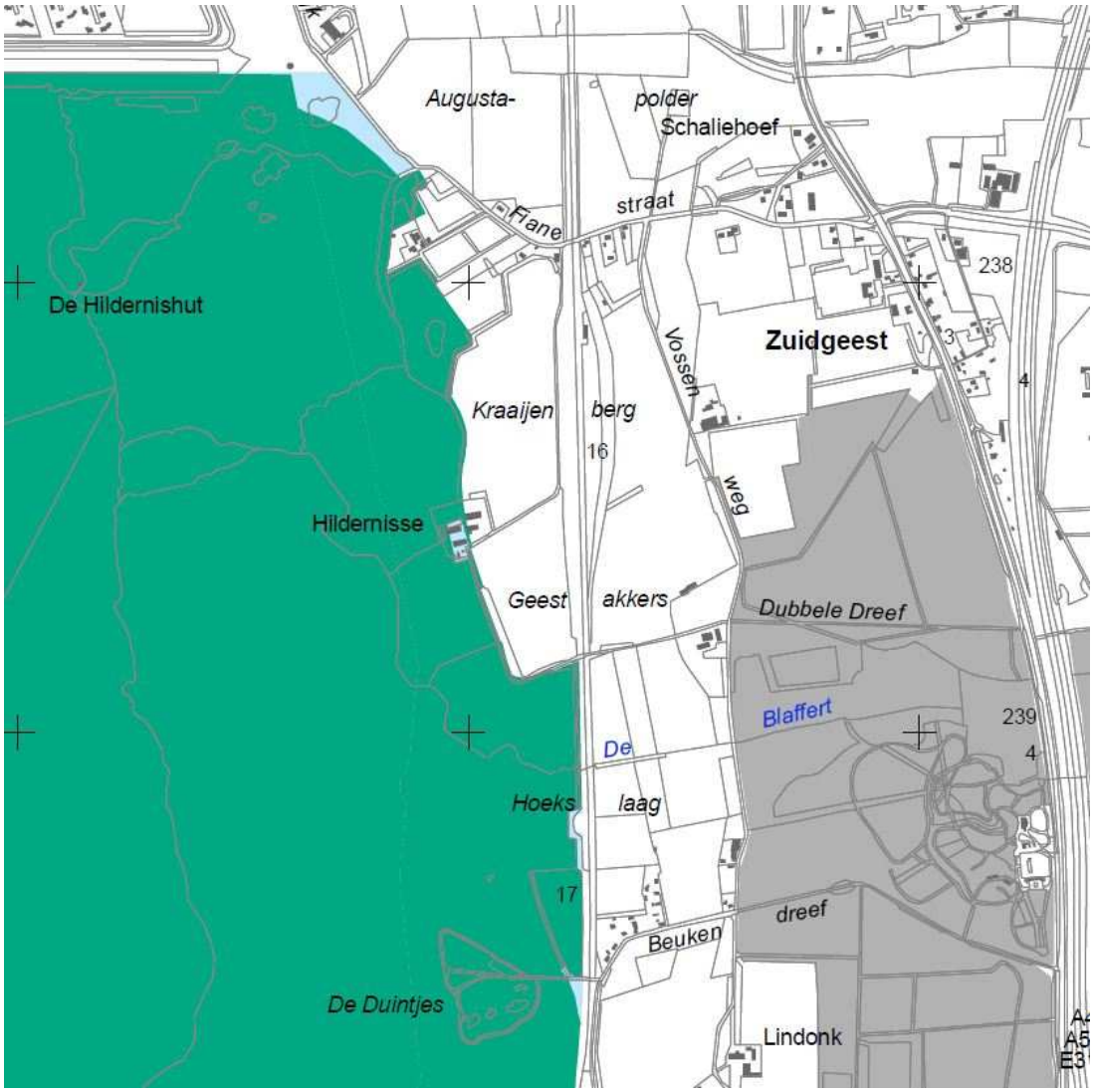

Figuur 2.1. Begrenzing Natura 2000 gebieden Markiezaat (groen) en Brabantse Wal (grijs).

Natuurwaarden

In de huidige situatie is het gebied van betekenis voor trekvogels als Wintertaling en Krakeend en viseters als Fuut, Geoorde fuut en vooral Lepelaar. Daarnaast heeft het gebied een functie als rustgebied voor overtijende vogels die foerageren in de Oosterschelde, zoals Rotgans, Bontbekplevier, Zilverplevier, Kanoet en Bonte strandloper. Vóór en kort na de afsluiting was het een zeer belangrijk broedgebied voor kustvogels. Direct na de afsluiting namen de aantallen van deze pioniersoorten zelfs nog toe, maar door vegetatiesuccessie zijn de aantallen daarna sterk afgenomen. Momenteel is het Markiezaat slechts van gering belang voor deze broedvogels van schaars begroeide oevers en platen. Wel nam de betekenis van het gebied toe voor broedvogels van zoete wateren, zoals Dodaars en Geoorde fuut, en van rietmoerassen, zoals de Lepelaar en recent ook de Roerdomp. De Lepelaar heeft zich in 1995 gevestigd op de Spuitkop. In 2005 broedden er 35 paar. Ook in ons land zeldzame broedvogels als Smient en

Pijlstaart zijn in het Markiezaat te vinden. De Spuitkop herbergt tevens een flinke kolonie meeuwen en sterns, waaronder Zilvermeeuw, Kleine mantelmeeuw en Dwergstern. Een discutabele reputatie geniet het Markiezaat inmiddels waar het gaat om het aantal broedende exoten. In 2005 broedden er Zwarte zwaan (11 paar), Canadese gans (15 paar), Indische gans (1 paar), Nijlgans (7 paar) en Rosse stekelstaart (9 paar).

Natura 2000-gebied Brabantse Wal

Kenschets

De Brabantse Wal vormt het westelijke uiteinde van het Pleistocene zandgebied van Zuid-Nederland. Door de eroderende werking van de Schelde is een voor Nederlandse begrippen spectaculaire overgang ontstaan van het zandlandschap naar het Zeeuwse kleilandschap: de 'wal'. Bovenop deze wal ligt een gebied met bossen, droge en natte heiden, landbouwontginningen, kleine stuifzanden en enkele van Brabants grootste vennen. Een groot deel van dit gebied is aangemeld onder de Vogelrichtlijn, een kleiner (zuidelijk gelegen) deel onder de Habitatrichtlijn.

Landschap

De Brabantse Wal was in de 18de eeuw nagenoeg bosvrij. Uitgestrekte heidevelden, stuifzanden, vennen en wat verspreid kreupelhout bepaalden destijds het beeld. Alleen in het noordwesten ligt een aantal oude landgoederen, met eikenhakhout en eiken- en beukenlanen, die al in de 17de eeuw zijn aangelegd: Zoomland, Lievensberg, Mattemburgh. Vlak onder een deklaag van zanden bevinden zich estuariene leem- en kleiafzettingen, waarop plaatselijk regenwater stagneert. Hierop zijn vennen gevormd, zoals het Groote Meer en het Kleine Meer. De leemlagen liggen plaatselijk zo dicht aan de oppervlakte dat deze winbaar waren, zoals in de Leemputten bij Ossendrecht. Beken van betekenis stromen er niet. Dit komt door de goed doorlatende ondergrond en het hoogteverschil van meer dan 20 meter bij de wal. Hierdoor dalen de grondwaterstanden in het westelijke deel van de Brabantse Wal snel. Door de aanplant met bos (na 1750) resteren nu nog slechts kleine oppervlakten heide en stuifzand. In het gebied zijn aan zowel Nederlandse als Belgische kant enkele grote waterwinningen actief, waardoor de grondwaterstanden in het gebied sterk zijn gedaald. Aan de voet van de Brabantse Wal ligt een aantal kwelrijke poldergebieden buiten de Natura 2000-begrenzing. Het gebied sluit aan de zuidwestkant aan op het Belgische Natura 2000-gebied de Kalmthoutse Heide, met grote oppervlakten natte en droge heide en vennen. Hierdoor is een aaneengesloten grensoverschrijdend natuurgebied van formaat gevormd. Binnen het grensoverschrijdende park Zoom-Kalmthout wordt het beheer op elkaar afgestemd en worden gezamenlijk projecten uitgevoerd ten gunste van de natuurwaarden.

Natuurwaarden

Het Groote Meer en het Kleine Meer behoren tot de grootste vennen van Nederland. Het zijn van nature hoofdzakelijk door regenwater gevoede, zeer zwak gebufferde wateren. Hier vinden we een van de weinige groeiplaatsen in ons land van de Associatie van Biesvaren en Waterlobelia (Isoeto-Lobelietum; H3110). De kenmerkende Kleine biesvaren (Isoetes echinospora) is bijzonder schaars en wordt niet elk jaar gevonden, terwijl Waterlobelia (Lobelia dortmanna) al langere tijd niet meer is gezien. Naast Oeverkruid (Littorella uniflora) zijn soorten als Drijvende waterweegbree (Luronium natans), Witte waterranonkel (Ranunculus ololeucos) en Grondster (Illecebrum verticillatum) aanwezig. De Geoorde fuut en Dodaars broeden in beide 'meren'. Wanneer de vennen in de zomer vrijwel droog staan, komen weinig futen tot broeden. In het Kleine Meer leeft een kleine populatie van de Kamsalamander. De Leemputten en enkele andere vennen zijn zwakgebufferde systemen (H3130), met begroeiingen van de Pilvarenassociatie (Pilularietum globuliferae), de Associatie van Vlottende bies (Scirpetum fluitantis) en de Associatie van Veelstengelige waterbies (Eleocharitetum multicaulis). In het Ranonkelven zwemt de Medicinale bloedzuiger (Hirudo medicinalis), een zeldzame soort van enigszins gebufferde, matig voedselrijke en schone wateren. Langs de randen van vennen en in vochtige depressies vinden we de Associatie van Gewone dophei (Ericetum tetralicis; H4010). Deze natte heide is vrij

soortenarm en in ruime mate vergrast met Pijpenstrootje (Molinia caerulea). Hier en daar groeit echter wel Klokjesgentiaan (Gentiana pneumonanthe).
In het gebied zijn kleine open terreintjes aanwezig met droge heide en stuifzand (H2310 en H2330). Hier vinden we een grote concentratie van de Nachtzwaluw. In juni snort meer dan vijftig paar langs de bosranden. Een andere bijzondere soort is de Gladde slang, die verspreid in het gebied wordt waargenomen. Het gebied is in potentie het grootste stuifzandreservaat in Noord-Brabant, na de Loonse en Drunense Duinen, maar op dit moment is het voormalige stuifzand grotendeels bebost. Deze bossen zijn jong en wat betreft structuur en soortensamenstelling niet erg goed ontwikkeld. Omvang en rust maken dat hier de Wespendief en de Zwarte specht opvallend goed vertegenwoordigd zijn. In de landgoedbossen bevindt zich hier een (naar West-Brabantse maatstaven) rijke populatie broedvogels van oud loofbos met Kleine bonte specht, Boomklever en Wielewaal

EHS Noord Brabant

Begrenzing

De Brabantse Wal en Markiezaat vormen een onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur van Noord Brabant. De erven van de boerderijen en het bezoekerscentrum zijn exclaves, zie figuur 2.2

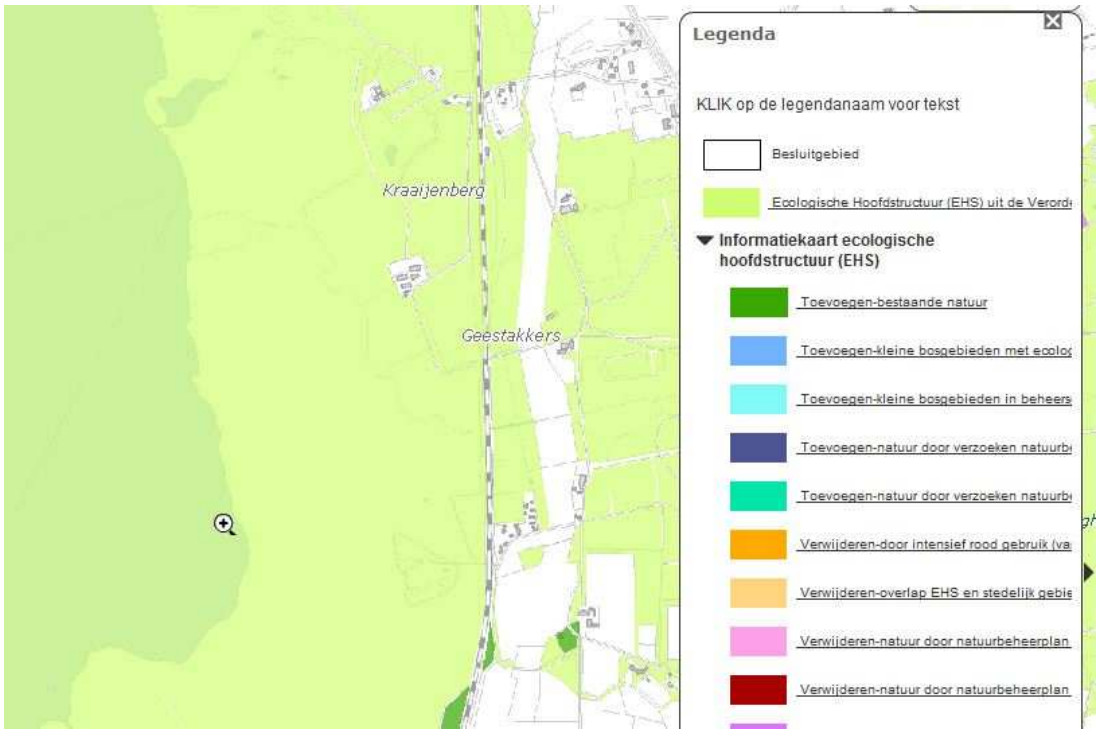

Figuur 2.2. Begrenzing EHS.

Beoordeling effecten Natuurwaarden in de directe omgeving

Het plangebied valt binnen de Natura 2000-gebieden Markiezaat en Brabantse Wal. Voor het in dit rapport relevante noordelijke deel (Vogelrichtlijn) zijn voor 6 beschermde vogelsoorten instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd. Het betreft de Dodaars, Geoorde fuut, Wespendief, Nachtzwaluw, Zwarte specht en Boomleeuwerik. Mattemburgh vormt in het bijzonder een leefgebied voor de Zwarte specht en Wespendief. In het concept-beheerplan voor de Brabantse Wal is Mattemburgh als oude boskern onderverdeeld in bosreservaat met de aanduiding recreatieluwe kern, park Mattemburgh met intensiever recreatief gebruik, overgaand in extensiever gebruik richting Markiezaat. De versterking van de ecologische verbinding tussen Markiezaat en Mattemburgh voor soorten van de Vogelrichtlijn is een gewenste kwaliteitsverbetering.

Ontsnippering vormt hierbij een belangrijke maatregel. De Duintjes is samen met het oostelijke deel van het Markiezaat al in 1982 als natuurmonument aangewezen. De zeer bijzondere overgangen en daarmee samenhangende verscheidenheid in milieuomstandigheden zijn gelegen ter plaatse van De Duintjes en De Kraaijenberg. De locatie De Woensdrechtse Duintjes is waardevol vanwege de soortenrijke droge graslandvegetatie, met voorheen de zeer zeldzame stippelzegge in de wat vochtige laagten van De Duintjes. Bevordering van een gevarieerde natuur door middel van zonering inclusief terugdringing van de verbossing en natuurgerichte recreatie zijn daar belangrijke doelen.

Het Markiezaat is een bijzonder rijk vogelgebied. De instandhoudingsdoelen van de Vogelrichtlijnsoorten hebben voor wat betreft:
- de broedvogels betrekking op de Dodaars, Lepelaar, Kluut, Bontbekplevier, en Strandplevier (de laatste drie staan vanwege successie richting zoetwatermoeras, ter discussie in het Deltabrede overleg);
- foerageer- en rustgebied voor Fuut, Geoorde Fuut, Aalscholver, Kleine zwaan, Grauwgans, Brandgans, Bergeend, Smient, Wintertaling, Pijlstaart, Slobeend, Meerkoet.
- als hoogwatervluchtplaats voor Kluut, Bontbekplevier, Zilverplevier, Kanoet, Bonte Strandloper, Zwarte ruiter.

Het beekdal van de Blaffert is een natte natuurparel waar, door een inmiddels opgesteld inrichtingsplan, zoveel mogelijk kwelwater zal worden vastgehouden. Ook aan de voet van de Brabantse Wal bij Lindonk zullen met dit doel maatregelen worden uitgevoerd. Al eerder is dit gedaan bij de uitvoering van het project Dal van de Molenbeek tegen de rand van Bergen op Zoom. Dit dal is recreatief ontsloten in aansluiting op het landgoed Mattemburgh en het bezoekerscentrum De Kraaijenberg. De bijzondere natuurkwaliteiten van Mattemburgh - Markiezaat worden getoond in het bezoekerscentrum, waarbij ook de natuureducatie een belangrijk doel is.

Beoordeling effecten Natura 2000-gebied Markiezaat

Te beoordelen activiteiten

De te beoordelen activiteiten zijn:
- Versterken van het bezoekerscentrum Kraaijenberg Middelgrote onthaalpoort;
- Boerderij Hildernisse omvormen tot burgerwoning, ontvangstcentrum en verblijfsaccommodatie;
- De duintjes, routegebonden informatie.

Beoordeling versterken van het bezoekerscentrum Kraaijenberg Middelgrote onthaalpoort

Het bezoekerscentrum Kraaijenberg is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Naast het bezoekerscentrum zijn ook de directe omgeving en de uitkijktoren niet gelegen in beschermd gebied.
De kwalificerende soorten komen niet in de directe omgeving van het bezoekerscentrum voor.
Directe verstoring van beschermde natuurwaarden is dan ook niet te verwachten.

Meer bezoekers aan het bezoekerscentrum zal ook leiden tot een intensiever gebruik van de vogelhut. Deze hut en het pad er naar toe zijn gelegen in het Markiezaat. Inrichting en beheer van het pad zijn er op gericht om ongewenste verstoring te voorkomen. Intensiever gebruik zal dan ook niet leiden tot een kans op verstoring van beschermde natuurwaarden.

Het natuurgebied is niet vrij toegankelijk. Er is derhalve geen kans op verstoring van beschermde natuurwaarden, indien de toegangsregels in acht worden genomen en indien noodzakelijk handhavend wordt opgetreden.

Beoordeling boerderij Hildernisse omvormen tot burgerwoning, ontvangstcentrum en verblijfsaccommodatie

De boerderij Hildernisse is een exclave in het Natura 2000-gebied Markiezaat. De directe omgeving wordt extensief begraasd of is in gebruik als natuurakker. Het erf is omgeven door dichte boombeplanting.

De kwalificerende soorten komen niet in de directe omgeving van de voormalige boerderij voor. Directe verstoring van beschermde natuurwaarden is dan ook niet te verwachten.

Het natuurgebied is niet vrij toegankelijk. Er is derhalve geen kans op verstoring van beschermde natuurwaarden, indien de toegangsregels in acht worden genomen en indien noodzakelijk handhavend wordt opgetreden.

Beoordeling De Duintjes, routegebonden informatie

De Duintjes is gelegen in het Natura 2000-gebied. De beoogde ontwikkelingen zijn gericht op informatieverstrekking en natuurbeleving en zijn op grond van het vigerende bestemmingsplan mogelijk.

De kwalificerende soorten komen niet in de directe omgeving van De Duintjes voor. Directe verstoring van beschermde natuurwaarden is dan ook niet te verwachten.

Beoordeling effecten EHS

Te beoordelen ontwikkelingen

De begrenzing van de EHS is in de directe omgeving van het plangebied groter dan die van de Natura 2000-gebieden. Ook hier zijn de erven van het bezoekerscentrum en de boerderij exclaves. Voor de activiteiten op de erven is er dus sprake van een toets in het kader van de externe werking.

Beoordeling

De mogelijke effecten zijn gelijk aan die van het Natura 2000-gebied. Er is dus geen kans op het verstoren van beschermde natuurwaarden.

4.4. Archeologie en Cultuurhistorie

Archeologie

Het uitgangspunt van het bestemmingsplan en gemeentelijke plicht is het behoud van het archeologisch erfgoed. Voorheen werden alleen de archeologisch waardevolle gebieden (waarvan de waarde reeds bekend was) beschermd. In dit nieuwe bestemmingsplan buitengebied dienen ook de gebieden beschermd te worden waar mogelijk archeologische waarden te verwachten zijn. De gebieden met te verwachte archeologische waarden zijn conform de gemeentelijke erfgoedkaart op de verbeelding voorzien van een dubbelbestemming. Het plangebied kenmerkt zich immers door een middelhoge en hoge archeologische waardeverwachting. Door de gemeentelijk archeoloog is nader onderzoek verricht. Dit heeft geleid tot het volgende.

Geoformologische situatie

Het plangebied hoort voor een groot deel bij de holocene gronden (Markiezaatsmeer) en voor een klein deel bij de pleistocene zandgronden (ten oosten van de steilrand).
De abrupte overgang tussen de twee landschappen wordt gevormd door een steilrand, ook wel Brabantse Wal genoemd. Gedurende het pleistoceen, ruim 2 miljoen jaar geleden, werd het Brabantse zandplateau door estuariene en fluviatiele afzettingen gevormd. Deze wordt gerekend tot de Formatie van Waalre. Hierin komen kleilagen van verschillende dikte voor. Het plateau helde naar het westen af, tot meer dan 7 meter onder het tegenwoordige maaiveld. In het laat-pleistoceen ontstond de steilrand door de uitschurende werking van de oer-Schelde, die toen nog noordwaarts langs Halsteren liep. Hierdoor werden de natuurlijke kleilagen afgesneden, waardoor thans veel kwel aan de voet van de rand voorkomt, waar de kleilagen dagzomen. Door booronderzoek in 1976 (Dienst IJsselmeerpolders/Rijkswaterstaat) is de fossiele riviergeul van de Schelde aangetroffen op 4 tot 1 kilometer ten westen van de steilrand. Tussen deze geul en de steilrand bevinden zich nog relatieve hoge zandruggen, met name bij het voormalige dorp Hildernisse. Zij worden door jonger slib bedekt.
De kartelvorm van de steilrand dankt zijn ontstaan mede aan enkele oost-west gerichte pleistocene beken, die de rand uitschuurden. De Molenbeek is een van deze stromen.
In de late IJstijd werden door smeltwater nieuwe zandlagen op het hoge pleistocene zand afgezet, die behoren tot de Formatie van Boxtel. In de laatste koude periode vormden zich stuifzanden, die als een deken over het landschap werden afgezet, de zogenaamde dekzanden. Het dekzand behoort tot het Laagpakket van Wierden. Op de steilrand leidde dit tot een duinvorming waardoor de hoogteverschillen nog vergroot werden. In het plangebied zijn de Kraaijenberg en de noordelijke flank van het beekdal van de Blaffert kenmerkende onderdelen van de steilrand.
Na de laatste IJstijd trad een stijging van de zeespiegel op. Door transgressie vanuit de zee vormden zich afzettingen in de Zeeuwse delta, de zogenaamde Formatie van Naaldwijk. Na het herstel van de strandwallen langs de Noordzeekust trad een verzoeting van het milieu op, dat leidde tot grootschalige veengroei. Het gebied tussen de steilrand en de rivier de Schelde werd uiteindelijk geheel met veen bedekt (Formaties van Nieuwkoop). Ook de beekdalen en zelfs de komvormige laagtes op het hoge zand werden met veen bedekt.
In de loop van het holoceen verlegde de rivier de Schelde haar loop meer naar het westen. In het plangebied is de oude loop van de Schelde nog in fossiele vorm aanwezig.
Vanaf de Romeinse tijd werd het veenlandschap aangetast door nieuwe inbraken vanuit zee (tweede transgressiefase). Op het veen vormden zich nieuwe zand- en kleilagen, het zogenaamde Lagenpakket van Walcheren. Deze transgressie heeft de oostelijke zijde van de Schelde waarschijnlijk nauwelijks bereikt.
Vanaf de 13de eeuw werd de invloed van de mens bepalend voor het landschap. De veen- en kleigronden langs de Schelde werden ingepolderd en het veen werd als turf afgegraven. De daaropvolgende bodemdaling leidde in de 16de eeuw tot dijkdoorbraken en overstromingen, die het hele cultuurlandschap langs de Schelde verwoestten. Deze geldt als een derde transgressiefase. Een deel van het oude veen werd weggespoeld en een deel werd met slib bedekt. Hierna ontstond onder invloed van het getij een schorren en slikken-landschap (Oosterscheldebekken). Dit proces werd pas in 1982 gestopt door de aanleg van de Oesterdam. Daarna trad een verzoeting van het landschap op en verdween het typische zoutwatermilieu.

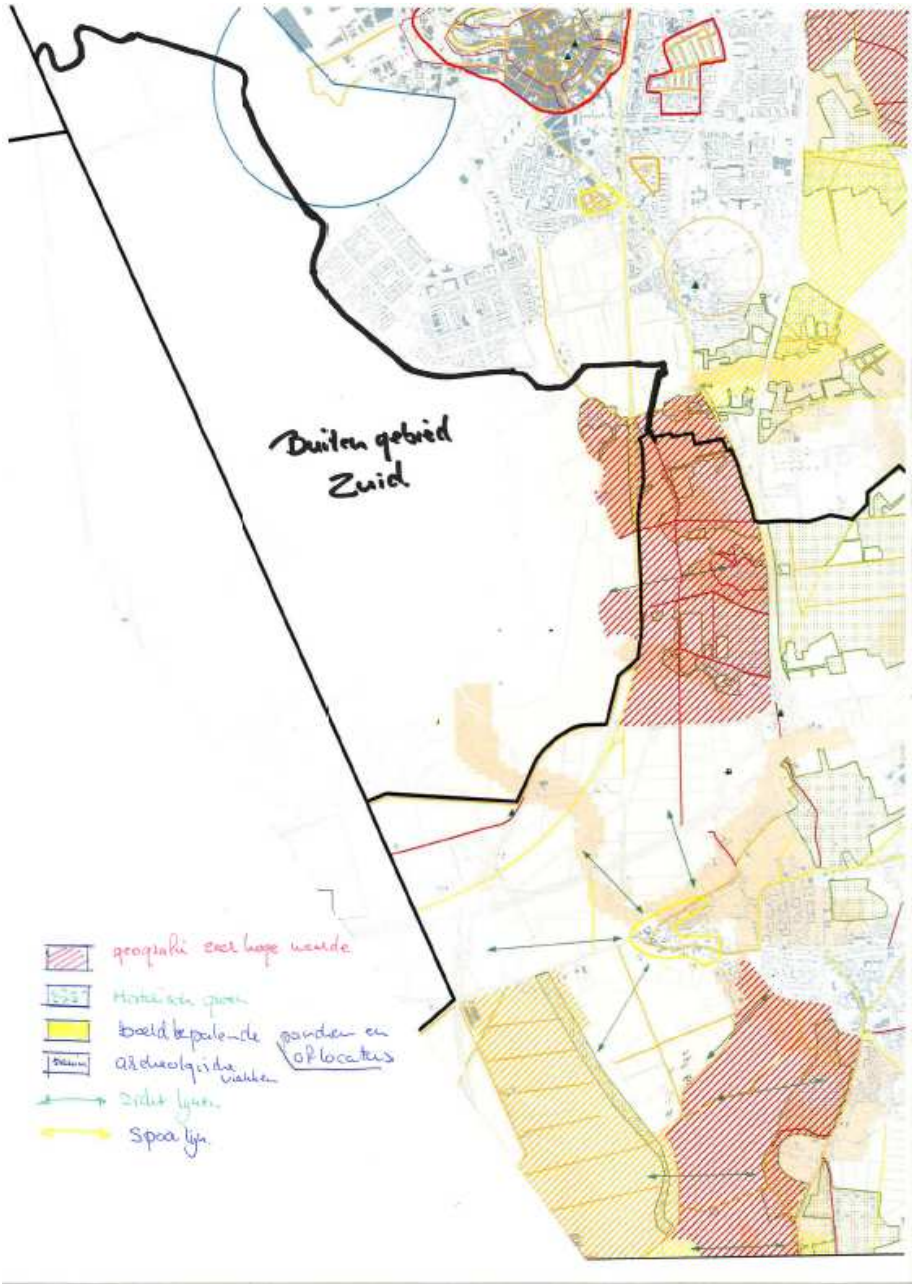

Bodemkundige situatie

De bodem op het hoge, pleistocene deel van het plangebied beslaat de Kraaijenberg, een deel van de Augustapolder en een deel van het buurtschap Heimolen. De bodem van de Kraaijenberg bestaat uit humeuze stuifzanden waarin zeer veel leem voorkomt. Langs de noordzijde van de Kraaijenberg bevindt zich een zone met colluviumgronden (afgespoeld zand van de helling), zoals ook aan de noordzijde van de Augustapolder wordt aangetroffen. Deze behoren tot de vruchtbaarste delen van het gebied. Verder bestaat de polder uit diepe klei- en zandgronden op een dunne veenlaag.

Ten oosten van de Antwerpsestraatweg gaat de polder over in het beekdal van de Molenbeek. Hier bevinden zich humusarme tot humusrijke stuifzandgronden met veel leemlagen. Bodemkundig horen zij tot de laarpodzolgronden. Daar waar door bemesting een humusdek van meer dan 50 cm is afgezet, is sprake van eerdgronden. Bij het reeds verricht booronderzoek op enkele locaties in Heimolen is vastgesteld dat veelal sprake is van AC-horizonten met een cultuurlaag van minder dan 50 cm. Door grondbewerking is daar de bovenzijde van de laarpodzol verwijderd. Een kleiner deel van het gebied hoort tot de beekdalgronden, waar dikke lagen klei en slib zijn afgezet.
In het holocene voormalige getijdengebied van het Markiezaatsmeer bevinden zich (thans sterk gedegenereerde) slikken en schorren. De uiterste oostelijke zones langs de steilrand en het uiterste zuiden bestaan uit lichte welvingen met (sinds 1982) verlande schorren en restanten van smalle kreken. Voorbij de voormalige waterlijn ligt een zone met lichtere begroeiing. Het centrale deel van het Markiezaatsmeer, voor zover niet onder water liggend, bestaat uit slikken van middelfijn kleihoudend zand.

Historie

Het plangebied wordt gekenmerkt door een sterke landschapsdynamiek en een rijke historie.
De met veen bedekte gronden aan weerszijden van de Schelde werden in de 12de of 13de eeuw ingepolderd. In het plangebied lagen de polders Oostmoer, Hildernisse en Witte Moer. Aan de overzijde van de Schelde (net buiten het plangebied) lagen de polders van de dorpen Broeke en Kreke.
Vroegere bewoning bestond wel maar was meer op de onderflanken van de rand geconcentreerd, zoals in de Augustapolder door opgravingen en onderzoek werd vastgesteld. Daarbij bestond de voorkeur voor de vruchtbare colluviumgronden, waar zand op veen voorkwam. De bewoningssporen gaan er terug tot de 9de-10de eeuw of zelfs de Romeinse tijd. Het veen zelf was voor akkerbouw ongeschikt en langs de Schelde bevonden zich geen oeverwallen van betekenis. Ook lijken de hoogste toppen van de steilrand, met hun sterk lemige zand, geen goede mogelijkheden voor vestiging te hebben geboden.
Op basis van oude kaarten die de situatie vóór 1570 weergeven, bestonden er in de late middeleeuwen tal van dorpen in het Oosterscheldebekken. De grootste nederzetting was Hildernisse, die op een pleistocene rug ten westen van de steilrand lag. De kern van het dorp lag enige honderden meters ten westen van de huidige gelijknamige boerderij.
Ten zuiden van Hildernisse bevond zich het klooster “Emaus”, een Augustinesser klooster.
De nederzetting annex tolhuis Yersekeroord lag ten westen van de Schelde, onder het westelijke deel van de Molenplaat.
In het midden van de 13de eeuw werd het veen economisch aantrekkelijk in de vorm van turf als brandstof. Het afgraven van veen leidde tot een geleidelijke bodemdaling. Overstromingen in de periode 1530-1570 zorgden eerst nog voor een ontvolking van de streek maar daarna veranderden ze het landschap in een zee-arm. Alle dorpen en hun infrastructuur werden vernietigd. Deze ramp werd op zijn beurt gevolgd door de Tachtigjarige Oorlog. De krijgshandelingen zorgden voor een verdere ontvolking op het hoge zand, waarbij inmiddels verplaatste dorpen zoals Borgvliet en verspreide boerderijen bij de Kraaijenberg en de Molenbeek verlaten werden of een kwijnend bestaan leidden.
Pas laat in de late 17de eeuw trad een herstel op. Een definitieve herbedijking van de Augustapolder volgde in 1787. De belangrijkste hoeven in het gebied waren nu Hildernisse en Schaliehoef. Ook langs de zuidelijke helling van de Augustapolder, aan de Fianestraat, lagen verspreide boerderijen. In de loop van de 19de eeuw werden de gronden rond het Molenbeekdal in cultuur gebracht en ontstond het buurtschap Heimolen.
Ten zuiden van boerderij Hildernisse werd in 1933 een badstrand ingericht, “De Duintjes”.
Bij de aanleg van het Schelde-Rijnkanaal werd in 1972 de Molenplaat opgespoten.
De grootste ingreep vond plaats bij de aanleg van de Oesterdam in 1981-1982. Het getijdelandschap veranderde toen definitief in een oeverzone van het Markiezaatsmeer. Dankzij de status als beschermd landschap is de steilrand in dit gebied tot nu toe gespaard gebleven voor aantasting.

Reeds bekende waarden

De oudste vondsten uit het gebied dateren uit de Bronstijd. In het beekdal van de Molenbeek werd een bronzen hielbijl gevonden en op de zuidelijke flank van de Augustapolder, nabij de Kraaijenberg, een speerpunt. Dit wijst mogelijk op een nederzetting in de omgeving van de Vossenweg.
Sporen uit de IJzertijd en Romeinse tijd zijn tot op heden uiterst schaars. Onder de Bergse Plaat werd een fragment van een mantelspeld gevonden.
Even schaars zijn vondsten uit de vroege tot Volle Middeleeuwen. Aan de zuidzijde van de Kraaijenberg wijzen een scherf Andenne-aardewerk en een zilveren munt mogelijk op bewoning in de 12de-13de eeuw.
Talrijker zijn vondsten uit de Late Middeleeuwen. Vindplaatsen liggen niet alleen ter hoogte van de voormalige dorpskern van Hildernisse, maar ook daaromheen. Bij de aanleg van de vogelkijkhut en vennetje ten noorden van Hildernisse werd een grote hoeveelheid aardewerk uit de 15de-16de eeuw gevonden. Dat geldt ook voor de gronden onder aan de westzijde van de Kraaijenberg.
Vondsten die betrekking hebben op Yersekeroord werden gevonden bij de aanleg van een havenkom tegen de noorwestelijke zijde van de Molenplaat. Zij bestonden uit aardewerk uit de 15de eeuw.
Voor het overige ontbreken vondsten uit het Markiezaatsmeer, omdat dit pas na 1982 gedeeltelijk droog kwam te liggen en tevens een beschermd natuurgebied is.
In het gebied van Heimolen werden tot op heden alleen vondsten gedaan uit de Nieuwe Tijd (17de-19de eeuw).

Archeologische waardebepaling

In het plangebied is sprake van enkele vindplaatsen, die op basis van vondsten en/of historische bronnen bekend zijn. Daarbij horen Hildernisse, Yersekeroord en klooster Emaus. Voor Yersekeroord en Emaus zijn cirkelcontouren aangeduid. Voor Hildernisse en haar omgeving zijn alle ondiep gelegen (minder dan 2 meter onder maaiveld) pleistocene ruggen onder het getijdeslib aangeduid. Overigens ligt ook een dergelijke rug ten zuiden van Emaus, waarbij mogelijk is dat de cirkelcontour van Emaus met deze rug moet samenvallen.
De locaties van Yersekeroord, Emaus en de noordelijke zandruggen van Hildernisse hebben een hoge trefkans voor vondsten uit de Romeinse tijd tot de Late Middeleeuwen, met uiteraard een zwaartepunt in de Late Middeleeuwen. De zuidelijke zandrug van Hildernisse, waar in 1933 badstrand De Duintjes werd aangelegd, heeft een middelhoge trefkans voor de Romeinse Tijd tot de Late Middeleeuwen.
De colluviumgronden ten noorden van de Kraaijenberg (langs de Fianestraat) hebben eveneens een middelhoge trefkans voor de Romeinse Tijd tot de Late Middeleeuwen. In mindere mate is bewoning te verwachten op de Kraaijenberg zelf, voornamelijk aan de zuidzijde ervan (Volle-Late Middeleeuwen). Een deel van dit terrein vertegenwoordigt geen waarde omdat het in het verleden werd afgegraven.
Vrijwel het hele plangebied langs de Fianestraat tot aan Heimolen heeft een middelhoge trefkans voor de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Het beekdal zelf heeft een middelhoge trefkans voor de Bronstijd tot de Late Middeleeuwen. Binnen dit hele gebied bevinden zich nog twee kleine terreinen met een hoge trefkans: de boerderij Schaliehoef (Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd) en een terrein langs de Vossenweg op de grens met Woensdrecht (Bronstijd-Middeleeuwen), waar de speerpunt uit de Bronstijd werd gevonden.
Gebieden met hoge trefkans zijn in oranje aangeduid; gebieden met middelhoge trefkans in groen. Voor beide categorieën geldt een dubbelbestemming. De overige gebieden met lage of geen trefkans hebben geen dubbelbestemming.

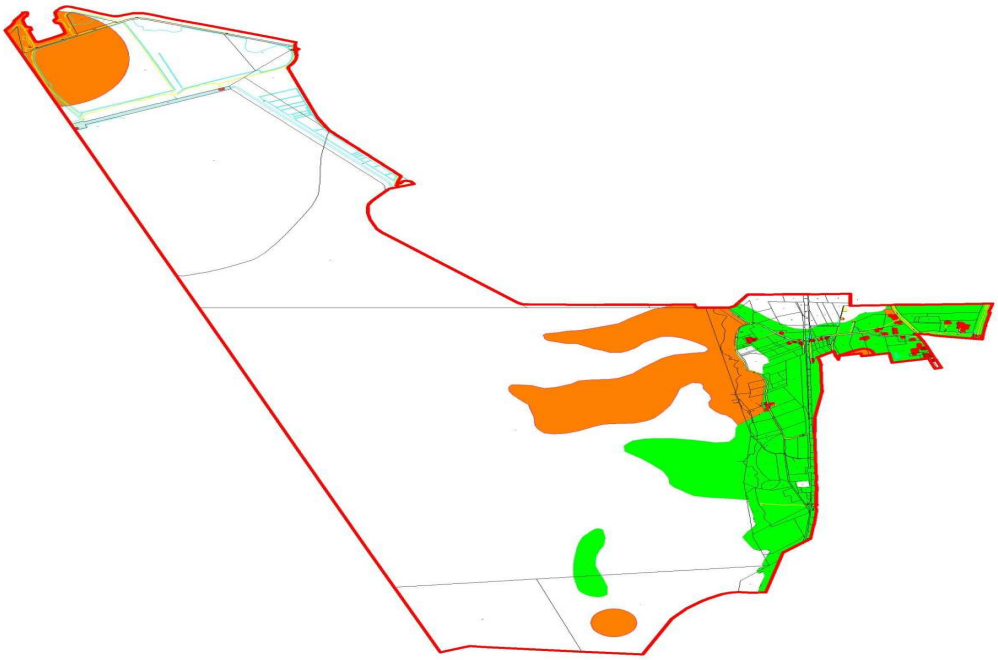

Afb. . Archeologische terreinen in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid.
Groen: middelhoge trefkans
Oranje: hoge trefkans

Cultuurhistorie
Naast de archeologische waarden zijn ook de diverse cultuurhistorische waarden in het buitengebied van belang. Deze waarden worden veelal beschermd middels de specifieke gebiedsbestemming.

Een aantal van de onverharde wegen in het plangebied heeft een recreatieve en cultuurhistorische waarden. Ter bescherming van deze waarden dienen deze wegen en paden behouden te blijven en in beginsel niet te worden verhard.

Daarnaast zijn de cultuurhistorisch waardevolle bouwwerken of waardevolle objecten, die zijn opgenomen in de rijks- en gemeentelijke monumentenlijst op de verbeelding aangeduid met een ***'specifieke bouwaanduiding – rijksmonument'*** respectievelijk "***specifieke bouwaanduiding -gemeentelijk monument"***. Rijksmonumenten worden beschermd op basis van de Erfgoedverordening, gemeentelijke monumenten door de monumentenverordening. De gemeente kan bij deze gebouwen nadere eisen stellen aan de situering van nog op te richten gebouwen, om de cultuurhistorische waarden van het aangewezen monument te behouden. Voor beide monumentcategorieën geldt dat slopen niet is toegestaan.

Verboden Kringen.

Bij sommige objecten is in verband met de historische functie het vrijhouden van de omliggende ruimte van bebouwing ook in het verleden al van belang geweest. Dit gegeven is vooral pregnant bij molens, eendenkooien en vestingwerken.
Verdedigingswerken zoals vestingsteden, forten, linies en kazematten hebben gemeen dat naast het eigenlijke vestingbouwkundige werk een vrij schootsveld onontbeerlijk is. De gewenste diepte van dat vrije schootsveld kon variëren. In beginsel kan met stellen dat uitsluitend voor de nabijverdediging een in oorlogssituaties vrij gemaakt schootsveld was vereist. Volgens de Wet op de Verboden Kringen (1853, van kracht gebleven tot 1951) diende een schootsveld van resp. 300, 600 of 1000 meter vrij te worden gehouden van permanente bebouwing. Voor alle bouw- en aanlegwerkzaamheden in het gebied was een speciale vergunning van het Ministerie van Oorlog noodzakelijk.
Daar het in het kader van het onderzoek ten behoeve van de Cultuur-historische Waardenkaart onmogelijk is om na te gaan welke schootsveld op welk verdedigingswerk op welk moment gegolden heeft, is gekozen voor een pragmatische oplossing: daar waar het historische schootsveld (of de Verboden Kring) overwegend intact is, is een kring van 1000m (straal vanuit centrum werk) toegepast; indien daarentegen of vestingwerk of schootsveld (dan wel Verboden Kring) in de naoorlogse periode belangrijk verstoord is, is een kring met een straal van 300m ingetekend.
Bij kazemattenlinies met een doorlopend schootsveld is er voor gekozen om in het terrein het schootsveld ‘af te palen’ aan de hand (historische) visuele barrières (dijklichamen, bebouwingsgroepen). Op de verbeelding is deze zichtlijn aangegeven.

Landgoed Mattemburgh

Het landgoed Mattemburgh is grotendeels gelegen binnen de grenzen van de voormalige heerlijkheid Zuidgeest, die toebehoorde aan de Markiezen van Bergen op Zoom. Tijdens de Franse overheersing werden de gronden verkocht aan de heer P.J.Cuypers. Burgemeester van Bergen op Zoom van 1818 tot1827. Na zijn overlijden stichtte zijn weduwe Maria van Mattemburgh de villa, die in 1847 gereed kwam. De villa, opgericht in een classicistische architectuur stijl, werd door haar zoon en kleindochter uitgebreid en verfraaiden de villa en de omliggende tuinen. Het geheel is doorsneden door monumentale lanen en rond de villa ligt een park met gazons, borders en solitaire bomen. Het park is aangelegd in een Engelse landschapstijl in de periode 1849-1878 naar ontwerp van C. van Cuyk.
De kleindochter Maria Louise, later ook wel genoemd het “gravinneke” trouwde met De Chambure, een Franse graaf. Bij haar dood in 1967 had ze bepaald dat het landgoed verkocht moest worden aan de stichting Brabantse landschap, hetgeen in 1970 ook gebeurde. In 1982 werd de villa en stijltuinen, na het overlijden van de graaf, geschonken aan het Brabants Landschap.

Bijzonderheden in de tuinen zijn de Piuckler Muskau-bedden, verhoogd aangelegde plantenbedden waar de kleuren van de blaadjes van de planten voor verrassende schakeringen zorgen.(dit perktype is in de 19de eeuw door de Duitse vorst Herman von Puckler Muskar bedacht, een naam die past bij een gewichtig tuinontwerp).Voorts zijn er een uit keien en rotsen opgetrokken bruggetje, een chinees bruggetje en een theehuis, gesitueerd op een elf meter hoge heuvel, van waaruit men een prachtig vergezicht heeft.

De villa bestaat uit drie lagen en een kap waarbij de onderste laag de zogenaamde bel-etage voorstelt. Hier verbleef het personeel en was de keuken gevestigd. Van hieruit kon het personeel ongezien naar de slaapvertrekken op de zolder aangezien er een apart trapgedeelte vanaf de bel-etage naar de zolder leidt.
De villa, in 2011 voor het laatst gerestaureerd,is zoals gezegd verschillende malen uitgebreid en verfraaid. Zo is er voor de voorgevel een voorbouw geplaatst met balkon om duidelijk aan te geven dat de villa van hoog aanzien was. Ook de later aangebouwde plantenserre is een toonbeeld van allure. .

Op een in het tuinontwerp kunstmatig opgenomen heuvel staat het theehuis, gebouwd in 1860 in een Engelse bouwstijl, passend bij de villa. Vanaf het theehuis zijn drie zichtassen aangelegd door de bossen richting het Markiezaatsmeer en de Blaffert. Het zijn deze zichtassen die de rijkdom van het landgoed en de bezittingen van de eigenaar moeten onderbouwen. Onder het theehuis bevindt zich een ijskelder. De kelder werd gebruikt om grote ijsblokken zolang mogelijk koel te bewaren. Het ijs was voor consumptief gebruik. Tegenwoordig is de kelder een belangrijk winterverblijfplaats voor vleermuizen die de eerder genoemde zichtassen gebruiken als trekroutes.

Ten zuiden van de villa bevinden zich een dienstwoning, stalgebouw, een moestuin en de oranjerie. Nabij de oranjerie werden een tuin in Franse stijl en een pinetum aangelegd. De oranjerie heeft zijn naam pas in 1957 gekregen omdat toen de twee gebogen vleugels werden toegevoegd aan het middendeel wat in neoclassicistische architectuurstijl was opgetrokken. Alleen de kenner zal zien dat de twee vleugels historiserend zijn gebouwd waardoor de bouwtijd van het middendeel uit 1880 niet opvalt. Thans is de oranjerie in gebruik als restauratie met een kwaliteit terras.

Nabij het Markiezaatsmeer ligt de hoeve Hildernisse en ook onderdeel van het landgoed, een ‘buitendijks’ gelegen boerderij uit vermoedelijk 1759. Buitendijks tot 1983 toen het oostelijk deel van de Oosterschelde werd afgesloten. Het woonhuis van de boerderij bevindt zich in het voorhuis. Opvallend zijn de zes-ruits opschuiframen van het woonhuis, voorzien van diefijzers en luiken. Diefijzers trof je aan bij afgelegen boerderijen. Ook valt op de grote van het bakhuis wat naast bakhuis ook plaats moest bieden als slaapplaats voor de knechten.

De Duintjes.

Aan de Scheldekust ontstond in 1933 toen nog onder de gemeente Woensdrecht een zeebad. De benaming zal helder zijn daar zich daar zand duinen bevonden. Het zeebad is als een werkverschaffingsproject aangelegd. Al voor 1933 was deze hoek in de schelde een veel bezochte plek voor strandgasten. De gemeente Woensdrecht kocht 10 hectare groot terrein aan om er d.m.v. van dijken een zwemkom aan te leggen die bij vloed vol kon lopen. gezien het succes werden later nog meer kommen aangelegd. Onder erfpacht werd er een restaurant gebouw en vele badhuisjes. Het zeebad trok veel bezoekers. In het hoogseizoen was er zelfs een halte van de trein. Er kwamen aanlegsteigers en boothuizen.

In 1944 is het restaurant opgeblazen door de Duitsers. Eind jaren 50 is geprobeerd de Duintjes nieuw leven in te blazen maar dit is mislukt ondanks de aanleg van een skelterbaan en enkele verblijfsruimten. Tot in de jaren zeventig bleef het publiek komen om te zwemmen en te zonnebaden op de slikken en schorren. Thans behoort het terrein tot het natuurgebied van het Verdronken Land van het Markiezaat.

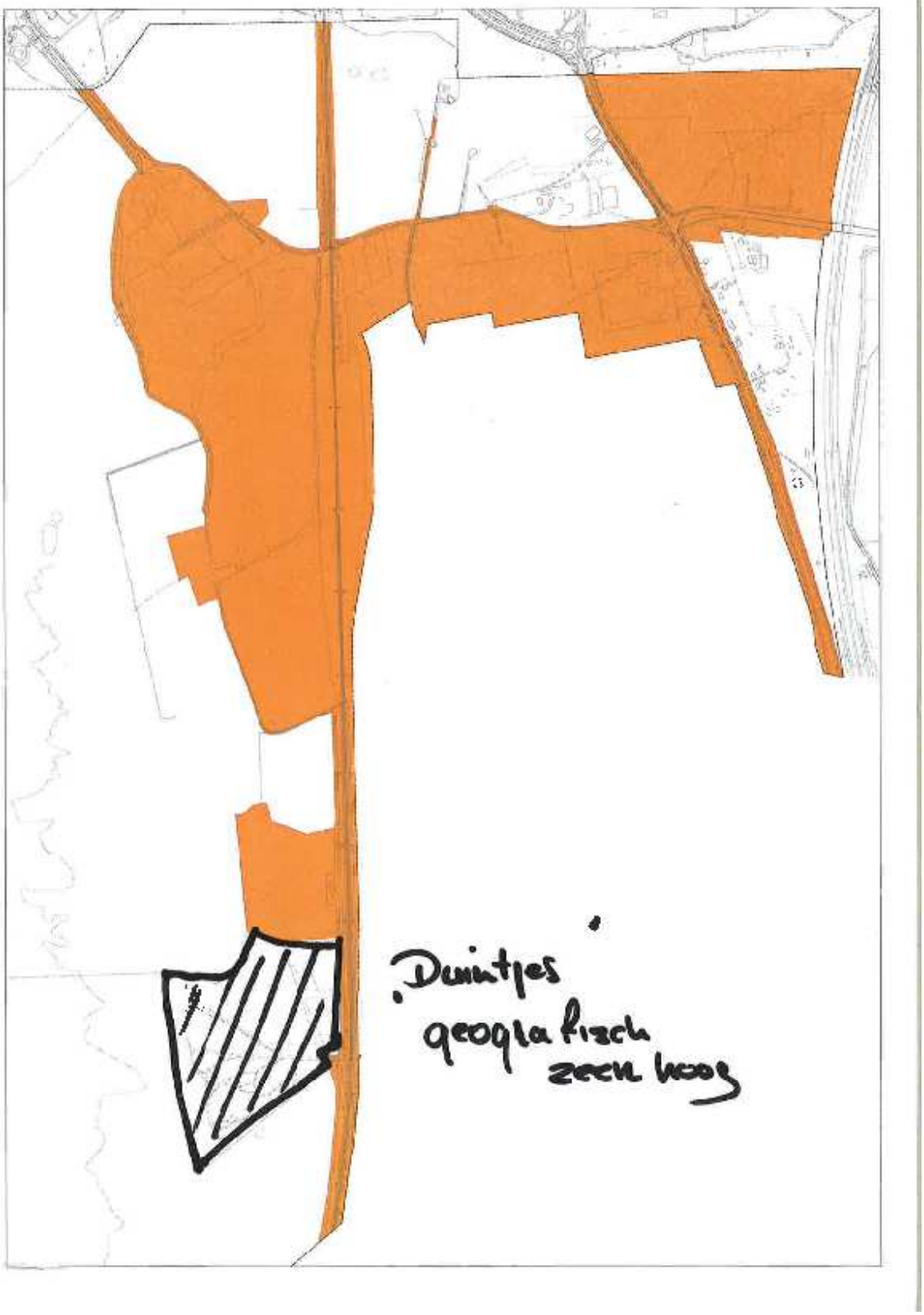
Duintjes
geografisch
zeer hoog

Landschap De Brabantse Wal

Motivatie Het landschap Brabantse Wal wordt gekenmerkt door een grote landschappelijke verscheidenheid, die zowel door de grote verschillen in terreingesteldheid als door verschillen in historische ontwikkeling zijn veroorzaakt. Vanuit de vlakke zeekleipolders in het westelijke deel rijzen de zandgronden van de Wal hoog op, met voor West-Nederlandse begrippen grote hoogteverschillen. De zeekleipolders zijn open en vlak; de Wal is besloten en laat een mozaïek zien van steden en dorpen, landbouwgronden,landgoederen, heidevelden en bossen. Ten oosten van deze zone ligt een gebied dat vroeger bedekt is geweest met veen. Het veen is afgegraven, omgezet in turf en afgevoerd via turfvaarten. Rond Bergen op Zoom liggen belangrijke onderdelen van de Zuidwaterlinie.

Ontwikkelingsstrategie

- Het behoud en accentuering van de variatie aan landschapstypen: polders, veenrelicten, landgoederen en buitenplaatsen, kreken, vestingwerken
- Het versterken van het contrast tussen de open polder en de besloten wal
- De economische dragers afstemmen op de cultuurhistorische identiteit
- Het vergroten van de cultuurhistorische waardering door het vergroten van de beleving

Beschrijving

De Brabantse Wal is een markante rug op de grens van het Brabants Massief, ook wel het West-Brabantse Zandplateau genoemd. Het relief is veroorzaak door de Schelde, die vroeger westelijke van de Wal stroomde, daarna met een bocht naar het westen afboog en via de huidige Oosterschelde in zee uitmondde. De Schelde heeft de rand van het plateau aangetast en door deze erosie is de vrij steile rand, een klifkust ontstaan. Van de dertiende tot de zestiende eeuw verlegde de Schelde haar hoofdstroom geleidelijk van de Oosterschelde naar de Honte of Westerschelde. In 1967 is de verbinding met de Oosterschelde definitief afgesloten door de aanleg van de spoordijk. De Agger is een laatste relict van de dichtgeslibde Scheldeloop. De naam Agger verwijst naar een verdronken dorp. Aan de voet van het plateau ten noorden van Bergen op Zoom zijn veenlagen gevormd; later is ten westen van de steilrand zeeklei afgezet. Op de Wal zijn vanaf de middeleeuwen stuifzanden ontstaan.

De polders
De inpoldering van het laaggelegen gebied aan de voet van de Brabantse Wal dateert af van de dertiende eeuw. Door bodemdaling en veenwinning kwam het gebied zo laag te liggen dat er in de vijftiende eeuw en zestiende eeuw tal van overstromingen plaatsvonden. Verschillende dorpen zijn hierbij verdwenen, zoals Agger en Hildernisse. Aan dit laatste dorp herinnert de hoeve Hildernisse. Dit was tot de aanleg van het Markiezaatsmeer de enige buitendijkse gelegen boerderij in Noord-Brabant. Geleidelijk is het gebied opnieuw ingepolderd en door boeren in gebruik genomen. De huidige polders zijn ontstaan vanaf 1685 (Noordpolder bij Ossendrecht) tot 1911 toen de Hogerwaardpolder werd ingepolderd.

Vervening
Het oostelijke deel van het gebied was vroeger bedekt met veen. Het veen is vanaf de dertiende eeuw afgegraven. Bij Bergen op Zoom is de vervening in gang gezet door het graven van de Grebbe (later Moervaart en thans Zoom geheten), om de oostelijk van de stad gelegen venen droog te leggen en de turf af te kunnen voeren. De vaart werd doorgetrokken naar Wouw en Huijbergen en zelf tot op huidig Belgisch grondgebied.

Landgoederen en buitenplaatsen
Op de wal hebben vele landgoederen en buitenplaatsen een belangrijk stempel op het landschap gedrukt. Er werden al heel vroeg uitgestrekte bossen aangelegd, waarbij de heren –later markiezen- van Bergen op Zoom belangrijke initiatiefnemers waren. De bosaanleg bij Huijbergen begon al in 1504, gevolgd door de Wouwsche plantage. Het

grootste gedeelte van de bossen op de Brabantse Wal is aangeplant in de 18e eeuw, zoals op de landgoederen Zoomland, Mattemburg, Le Pavillon en het Moretusbosch van kasteel Ravenhof.
De bossen zijn voor een deel op voormalige heidevelden en stuifzanden aangelegd, deels gaat het om veel ouders bos. Vooral op de reliëfrijke landduinen aan de randen van de Brabantse Wal, maar ook wel daarbuiten, komt eeuwenoud hakhout van zomereik voor met omvangrijke stoven. Voorbeelden van dergelijke gebieden zijn de Schoelieberg bij Huijbergen, de Vinkenberg bij Hoogerheide en de Kraaijenberg en Lindonk ten noorden van Woensdrecht. Soms ligt oud eikenhout verscholen in jongere aanplant zoals bij het Zwarte Duin bij Woensdrecht met zeer omvangrijke stoven tussen de zwarte dennen. Bij de jongeren landgoedbossen valt het veelvuldig gebruik van zeedennen en douglassparren op.
Behalve de bossen hebben de landgoederen en buitenplaatsen tal van cultuurhistorische waardevolle elementen aan het landschap toegevoegd. In de eerste plaatst natuurlijk de historische landhuizen en dienstwoningen, die de kern van een landgoed vormen. Sommige van deze gebouwencomplexen laten een eeuwenlange ontwikkeling van bouwen en verbouwen zien. Andere zijn in één bouwperiode ontstaan en vormen daardoor waardevolle ensembles, zoals de dienstwoningen en de werkplaatsen van de Wouwsche Plantage. Rondom de landhuizen werden parken aangelegd. Op de Brabantse Wal zijn mooie voorbeelden te zien uit verschillende stijlperioden: van de geometrische aanleg in het Moretusbosch tot de gemengde tuinstijl uit het begin van de twintigste eeuw. Bij de landschappelijke aanleg van de landgoederen hoorde ook een stelsel van lanen en zichtassen. Op hoge punten werden theekoepels gebouwd om van het weidse uitzicht te genieten, zoals bij de Mattemburgh.

Defensie
De Brabantse Wal had een belangrijke strategische betekenis. Bergen op Zoom en Steenbergen zijn in de veertiende eeuw van verdedigingswerken voorzien. In 1626 besloten de Staten Generaal om een verdedigingslinie tussen beide steden aan het leggen. Daarvan zijn de forten De Roovere en Pinssen bewaard gebleven, net als een groot deel van de liniewal die in 1727 tussen de forten is aangelegd. Vanaf 1700 maakten de verdedigingswerken deel uit van de Zuiderwaterlinie. In 1816 werd de militaire status van dit deel van de linie opgeheven.
De Duintjes zijn in oorlog het terrein geworden van de Duitsers die na het opblazen van het daar gevestigde restaurant de locatie als strategisch opstelplaats voor geschut gebruikte. Na de oorlog werd het terrein de Duintjes lang gebruikt om gevonden munitie onschadelijk te maken maar ook als oefenterrein voor vliegeniers om (rook)bommen op een gemerkte locatie(bomtoren) af te werpen.

Recente ontwikkelingen
De schaalvergroting en verbetering van de productieomstandigheden in de landbouw heeft geleid tot veranderingen in de percelering en het verdwijnen van perceelrandbegroeiing. Hierdoor is het onderscheid tussen de verschillende onderdelen van het landschap minder goed herkenbaar geworden. Grote delen van het gebied zijn ook beïnvloed door nieuwe infrastructuur en door de uitbreiding van Bergen op Zoom en van verschillende dorpen. Het grootgrondbezit (landgoedeigenaars en natuurbeschermingorganisaties) heeft er voor gezorgd dat grote veranderingen op landgoederen en in natuurgebieden konden worden tegengegaan. Er worden maatregelen uitgevoerd om de landschappelijke en cultuurhistorische betekenis te vergroten, bijvoorbeeld door het beter beleefbaar maken van de verdedigingswerken bij Bergen op Zoom en Halsteren.

HOOFDSTUK 5 LANDBOUW

De grondgebonden bedrijven vormen één van de dragers van het cultuurlandschap. De landbouwsector is volop in beweging. De afzetmarkt verandert door EU-beleid en het aantal landbouwbedrijven en het aandeel van de landbouw in het BNP daalt. Tegelijkertijd neemt de bedrijfsschaal en het gebruik van de modernste technieken toe.
De landbouw maakt intensief gebruik van de fysieke omgeving. De eisen die een bedrijfseconomisch optimale landbouw aan de omgeving stelt, botsen echter nogal eens met de eisen die de maatschappij aan die omgeving stelt op het gebied van milieu, natuur, waardevol cultuurlandschap en ruimtebeslag voor andere functies.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is om de bestaande agrarische bedrijven daar waar het kan de ruimte te geven. Daarnaast zullen echter op plekken waar een gemengde plattelandseconomie kansrijk is, hiervoor mogelijkheden geboden worden. Daar waar sprake is van grote natuur- en landschapswaarden zal een evenwicht moeten worden gevonden tussen een rendabele agrarische bedrijfsvoering en de maatschappelijke vraag naar een waardevol cultuurlandschap en natuur.

5.1. Bouwvlakken

Agrarische bouwvlakken zijn op de verbeelding ingetekend met een bouwvlak aanduidingop de onderliggende agrarische gebiedsbestemming.Aangezien het huidige bestemmingsplan is gedateerd in 1991 2 en geen van de locaties is gelegen in het door de provincie aangewezen extensiveringsgebied kunnen de bestaande bouwrechten op basis van de huidige agrarische bouwvlakken worden gerespecteerd. De omvang van alle nieuwe agrarische bouwvlakken is in beginsel dan ook bepaald op basis van de vigerende agrarische bouwvlakken, zoals toegekend in het huidig geldende bestemmingsplan.

Daarnaast heeft evenwel wel een controle plaatsgevonden aan de hand van de luchtfoto's en de veldinventarisatie. Alle (legaal opgerichte) agrarische gebouwen en bouwwerken in het buitengebied (bedrijfswoning, bijgebouwen, stallen, mestopslag, voedersilo's, biomassavergistingsinstallatie, permanente teeltondersteunende kassen etc.) dienen immers met de bijbehorende voorzieningen (tuin, erfverharding, kuilvoerplaten, erfbeplanting, waterretentie etc.) binnen het op de verbeelding begrensd bouwvlak te worden geconcentreerd, zonodig is het vigerende agrarisch bouwvlak hier op aangepast. Voor verdere vergrotingen van het agrarisch bouwvlak zijn middels een wijzigingsbevoegdheid aanvullende milieu onderzoeken vereist om te kunnen toetsen of wordt voldaan aan alle gestelde criteria. Daarnaast dient aantoonbaar sprake te zijn van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering door een gedegen landschappelijke inpassing.

5.2. Minimale bedrijfsomvang

Agrarische bouwvlakken zijn in principe toegekend indien in het huidig geldend plan reeds sprake was van een agrarisch bouwvlak.
Een exacte ondergrens voor de minimale omvang van een agrarisch bedrijf om in aanmerking te komen voor een bouwvlak is moeilijk te geven. Over het algemeen worden bedrijven met een omvang van circa 70 NGE1 als levensvatbaar gezien.
Bij de toekenning van een agrarisch bouwvlak is uitgegaan van de bedrijven met een milieuvergunning of een melding. Dit betekent dat ook kleine agrarische bedrijven een bouwvlak toegekend hebben gekregen. Voor hele kleine bedrijven is - afhankelijk van de bedrijfssituatie – middels maatwerk een klein bouwvlak op maat toegekend òf de bestemming Wonen.

5.3. Ontwikkelingsmogelijkheden agrarische bedrijven

Voor de diverse ontwikkelingsmogelijkheden van bouwvlakken wordt onderscheid gemaakt in:
· grondgebonden veehouderijbedrijven;
· overige grondgebonden agrarische bedrijven, zijnde tuinbouw- of akkerbouwbedrijven;
· paardenhouderijen;
· glastuinbouwbedrijven.

1 NGE: geeft de productieomvang van een agrarisch bedrijf weer. Ter illustratie: 1 NGE komt overeen met bijvoorbeeld 0,75 melk- en kalfkoe of 0,5 ha grasland.
2 Bij de voorgestelde ondergrens van 20 NGE kan gedacht worden aan een bedrijf waar 17 melk- en kalfkoeien gehouden worden, of 500 vleesvarkens, of 7500 leghennen, of 400 schapen of 200 melkgeiten. Gelet op de aangehaalde aantallen is het evident dat het hobbymatig karakter bij deze omvang in de regel nadrukkelijk overschreden wordt.

Voor het plangebied is bij de toekenning van een agrarisch bouwvlak vooralsnog vastgehouden aan navolgende richtlijnen:
· aan alle agrarische locaties met een bedrijfsomvang boven 20 NGE is een agrarisch bouwvlak toegekend;
· aan agrarische locaties met een bedrijfsomvang beneden 20 NGE2 (volgens CBS ondergrens voor een reëel agrarisch bedrijf) is per locatie bekeken welke bestemming wordt toegekend;

In het plangebied komen geen intensieve veehouderijbedrijven voor. Bij de planologische ontwikkeling van agrarische bedrijven wordt een onderscheid gemaakt in de volgende mogelijkheden:
· uitbreiding van een agrarisch bedrijf: vergroting van het bestaande bouwvlak;
· hervestiging van een agrarisch bedrijf: verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf van het ene agrarisch bouwvlak naar het andere agrarisch bouwvlak, waar de agrarische activiteiten zijn gestaakt;
· nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf: projectie van een al dan niet gekoppeld agrarisch bouwvlak op een locatie die volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan niet is voorzien van een bouwvlak;
· omschakeling van of naar een agrarisch bedrijf: geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm naar de andere agrarische bedrijfsvorm dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm;

Paardenhouderijen
Paardenhouderijen kunnen niet eenduidig als agrarisch bedrijf worden beschouwd. Activiteiten gericht op het houden, stallen, trainen en fokken van paarden en het aanbieden van paardrijlessen zijn een trend en ontwikkelen zich ook in het buitengebied in rap tempo. Duidelijk is geworden dat er een zeer grote diversiteit aan activiteiten is, die vaak naast elkaar op één bedrijf voorkomen. Voor de uitwerking van een vestigingsbeleid voor de paardenhouderij is aangesloten bij het beleid zoals opgesteld door de VNG in samenwerking met de Sectorraad Paarden.
Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in productiegerichte paardenhouderijen en in gebruiksgerichte (of publieksgerichte) paardenhouderijen (met verkeersaantrekkende werking), zoals maneges en paardenpensions. Uitgegaan wordt van een bedrijfsmatige paardenhouderij wanneer meer dan 5 paarden worden gehouden. Daaronder wordt gesproken van hobbymatig gebruik. Productiegerichte paardenhouderijen, worden beschouwd als een bijzondere vorm van een grondgebonden agrarisch bedrijf. Betreffende bedrijven zijn met een specifieke aanduiding ‘paardenhouderij’ op de verbeelding aangeduid. Voor betreffende bedrijven gelden in beginsel dezelfde uitbreidings- en omschakelingsmogelijkheden als voor reguliere grondgebonden agrarische bedrijven (zie voor regeling eerder in deze paragraaf).
Uitbreiding voor bestaande overige gebruiksgerichte paardenhouderijen, waaronder pensionstalling is eenmalig mogelijk, tot maximaal 25% van de huidige bebouwde oppervlakte.
Maneges worden planologisch gerangschikt als bestemming “sport”. In dit plangebied komen geen maneges voor.

Glastuinbouwbedrijven
Bestaande glastuinbouwbedrijven mogen hun bouwvlak via wijziging uitbreiden tot maximaal 3 hectare, waarop maximaal netto 3 ha glasopstand mag worden opgericht, mits dit in overeenstemming is met de natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische kwaliteiten van het gebied. Nieuwvestiging van en omschakeling naar glastuinbouwbedrijven is niet toegestaan.

5.4. Teeltondersteunende voorzieningen
Teeltondersteunende voorzieningen (TOV)
Teeltondersteunende voorzieningen zijn voorzieningen in, op of boven de grond die door agrarische bedrijven met plantaardige teelten worden gebruikt om de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden te laten plaatsvinden. Voorbeelden zijn:

aardbeiteelttafels, afdekfolies, antiworteldoek, boomteelthekken, hagelnetten, insectengaas, plastic tunnels, ondersteunende kassen, schaduwhallen en vraatnetten. Het gebruik van deze voorzieningen is aan regels gebonden omdat deze op diverse wijzen van invloed zijn op bijvoorbeeld de waterhuishouding, het landschapsbeeld en de natuur. In dit bestemmingsplan is aangesloten op het provinciaal beleid aangaande teeltondersteunende voorzieningen. Dit beleid was eerst vastgelegd in de Beleidsnota teeltondersteunende voorzieningen (TOV) uit 2007 en is geïntegreerd in de Verordening ruimte Noord-Brabant 2011. In dit beleid wordt onderscheid gemaakt in tijdelijkheid van de ondersteunende voorzieningen.

Permanente voorzieningen
Permanente voorzieningen zijn teeltondersteunende voorzieningen die voor onbepaalde tijd gebruikt worden, dit betreft zowel hoge voorzieningen (bakken op stellingen en regenkappen) als lage voorzieningen (containervelden). Vanwege de relatief grote ruimtelijke uitstraling, de duurzaamheid van de voorziening en het ontbreken van een directe relatie met het grondgebruik dienen deze permanente voorzieningen altijd binnen het agrarisch bouwvlak opgericht te worden. Als het bouwvlak te klein is om de voorzieningen te realiseren kan een vergroting van het bouwvlak plaatsvinden. Indien de opgenomen maximaal toegestane oppervlakte van 1,5 ha bouwvlak ontoereikend voor de gewenste voorziening (bv een containerveld) is kan via wijziging in de bestemmingen Agrarisch en Agrarisch – openheid het bouwvlak nog verder worden vergroot tot maximaal 2,5 ha, middels een differentiatievlak. Ter plaatse kan dan oprichting van de teeltondersteunende voorziening worden toegestaan, maar wordt oprichting van bedrijfsgebouwen expliciet uitgesloten.

Tijdelijke voorzieningen
Tijdelijke voorzieningen betreffen voorzieningen die op dezelfde locatie worden gebruikt zolang de teelt dit vereist (afdekfolies, insectengaas, lage tunnels en menstoegankelijke wandelkappen), met een maximum van 8 maanden. Deze tijdelijke voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik. Aangezien de ruimtelijke impact van dergelijke voorzieningen minder groot wordt geacht, is oprichting van deze voorzieningen tot maximaal 2 ha buiten het agrarisch bouwvlak rechtstreeks toegestaan in de bestemmingen Agrarisch en Agrarisch – openheid tot een hoogte van maximaal 2,5 meter. Via afwijking kan een omvang tot maximaal 4 ha worden toegestaan.
Daar waar sprake is van gebieden met specifieke landschappelijke, cultuurhistorische en/of natuurlijke waarden (de bestemmingen Agrarisch met waarden) is voor het oprichten van dergelijke tijdelijke voorzieningen een nadere afweging nodig, om te voorkomen dat (teveel) afbreuk wordt gedaan aan deze waarden.
Voor oprichting van tijdelijke, lage voorzieningen (tot max. 2 ha) kan een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden worden verleend.
Voor oprichting van tijdelijke, hoge voorzieningen (tot max. 2 ha) kan een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels worden verleend. Hagelnetten, boomteelthekken en vraatnetten betreffen teeltondersteunende voorzieningen, waarvan de netten en hekken zelf tijdelijk worden geplaatst, maar de constructie-palen permanent aanwezig zijn. Hiervoor is in het bestemmingsplan een regeling worden opgenomen, zodat oprichting van de (permanente) constructiepalen ook buiten een agrarisch bouwvlak kan worden toegestaan tot een hoogte van 6 meter, maar waarbij de netten niet jaarrond aanwezig mogen zijn.

Teeltondersteunende kassen
Op het bouwvlak van agrarische bedrijven wordt bij recht de oprichting van maximaal 5000 m² aan teeltondersteunende kassen (alsmede schuurkassen en permanente tunnel of boogkassen (>1,5 m)) toegestaan. Dit geldt echter niet voor locaties gelegen in de bestemming agrarisch met waarden – natuur en landschap. Ter plaatse zijn geen teeltondersteunende kassen (alsmede schuurkassen en permanente tunnel- of boogkassen (>1,5 m)) toegestaan.

5.5. Solitaire agrarische opstallen
In het buitengebied mogen in beginsel nieuwe solitaire agrarische opstallen (buiten de bouwvlakken) worden opgericht. Conform de regeling in bestemmingsplan buitengebied Oost kan echter via afwijking oprichting van een solitaire schuur van maximaal 30 m2 worden toegestaan. Mits dit noodzakelijk is voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering en de opstal niet binnen het agrarisch bouwvlak opgericht kan worden.

5.6. Tijdelijke huisvesting seizoensarbeiders

Ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van seizoensarbeiders is een regeling omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels opgenomen, waarin een aantal randvoorwaarden is geformuleerd. De regeling ziet er op toe om te voorzien in de behoefte aan huisvesting van tijdelijke werknemers tijdens de piekperioden van een bedrijf.
In het beleid wordt onderscheid gemaakt in tijdelijke en structurele huisvesting van tijdelijke werknemers. “Tijdelijk” betreft hier een periode van maximaal 8 maanden.
Gedurende deze periode mag de agrarische ondernemer tijdelijke huisvesting aanbieden. Huisvesting langer dan 8 maanden wordt gezien als structureel. Deze structurele huisvestingbehoefte dient niet in het buitengebied, maar in de bebouwde kom gerealiseerd te worden. Dit bestemmingsplan biedt hiervoor dan ook geen ruimte.
Hiervoor dient een afzonderlijke planologische procedure te worden doorlopen. Voor tijdelijke huisvesting voor seizoensarbeiders bestaan in het buitengebied (uitsluitend) de volgende mogelijkheden:
· Huisvesting op eigen bedrijf door logies in eigen bedrijfswoning;
· Huisvesting op eigen bedrijf door verbouwen eigen bedrijfsgebouw;
· Woonunits op eigen bedrijf.

Om dit te regelen is in de regels een afwijkingsmogelijkheid opgenomen, die voorziet in de bovenstaande mogelijkheden en waarbij de tijdelijkheid is gewaarborgd. Per agrarisch bedrijf mag het gezamenlijk aantal tijdelijke woonunits, stacaravans en toercaravans niet meer bedragen dan 10. Ook mag het totale bebouwings- en gebruiksoppervlakte voor tijdelijke huisvesting per agrarisch bedrijf niet meer bedragen dan 15 m2 per seizoensarbeider. .

5.7. De agrarische bedrijfswoning

In het plangebied beschikt elk agrarisch bedrijf over één reeds bestaande bedrijfswoning. Dit recht is in de regels dan ook opgenomen. In principe hebben alle volwaardige agrarische bedrijven recht op een bedrijfswoning. De inhoud van de agrarische bedrijfswoning is maximaal 750 m3 (exclusief kelder), tenzij de woning al een grotere omvang heeft. Indien er door omstandigheden toch een nieuwe eerste agrarische bedrijfswoningen nodig is, geldt dat naast de volwaardigheid ook de noodzaak ten behoeve van een doelmatige bedrijfsvoering getoetst dient te worden. Daarnaast moet de nieuwbouw bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit (met behulp van een beeldkwaliteitsplan of vergelijkbaar instrument), moet de ontwikkeling gepaard gaan met een kwaliteitsverbetering van het landschap en mag de noodzaak van een nieuwe eerste bedrijfswoning niet het gevolg zijn van een eerder aanwezige, doch afgestoten bedrijfswoning.
Voor het realiseren van een tweede agrarische bedrijfswoning wordt in het bestemmingsplan geen ruimte geboden. De behoefte aan een dergelijke woning is niet of nauwelijks nog reëel. Daarnaast levert de bouw van een tweede bedrijfswoning steeds meer milieuproblemen op voor agrarische bedrijven.

HOOFDSTUK 6 NIEUWE ECONOMISCHE DRAGERS

Naar verwachting zal de trend van een toename aan vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen zich de komende jaren voortzetten.

6.1. Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven

Vanwege de huidige ontwikkelingen in de agrarische sector is een tendens waar te nemen dat de agrariër naast de uitoefening van het agrarische bedrijf naar andere mogelijkheden zoekt om inkomsten te behouden. Nevenactiviteiten kunnen een bijdrage leveren aan de sociaaleconomische positie van de agrariërs. De provincie heeft hier ruimtelijke kaders voor geschetst, waar bij de opstelling van dit bestemmingsplan bij is aangesloten. De nevenactiviteiten kunnen worden onderverdeeld in agrarische nevenactiviteiten die een directe relatie hebben met het agrarisch bedrijf (verbrede landbouwactiviteiten: zoals een ambachtelijke ijs-/kaasmakerij, organiseren rondleidingen en de verkoop van streekeigen producten) en in overige nevenactiviteiten zonder directe relatie met de bestaande agrarische

bedrijfsvoering (bijvoorbeeld recreatie, agrarisch verwante functies, agrarisch technische hulpfuncties en statische binnenopslag).
In de bestemmingsregeling wordt geen expliciet onderscheid gemaakt in de mogelijkheden voor nevenactiviteiten tussen de gebiedsbestemmingen. De gemeente acht in beginsel voor het gehele plangebied ontplooiing van nevenactiviteiten wenselijk ter ondersteuning van de economische dragers in het buitengebied. De afweging of een nevenactiviteit passend is in het betreffende gebied, wordt gemaakt bij de toetsing van de voorwaarde “het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de natuur-, milieu- en dierenwelzijnswetgeving”.

Hieronder volgt een opsomming van mogelijke nevenactiviteiten:
· producten en gewassen, direct daaraan gerelateerde producten (branchegerichte producten) of van streekproducten wordt als ondergeschikte nevenactiviteit van het agrarisch bedrijf gezien en is op alle agrarische bedrijven bij recht toegestaan. Hiervoor hoeft dus geen afzonderlijke procedure doorlopen te worden. Deze activiteiten mogen nadrukkelijk niet de vorm van volwaardige detailhandel aannemen. Dit betekent dat er geen bebouwing voor de verkoopactiviteiten mag worden opgericht en dat de verkoop geen hoofdinkomen mag betreffen.
· Overig verbrede landbouwactiviteiten zijn gericht op bewerking en waardevermeerdering van op het eigen bedrijf geproduceerde producten zoals een ambachtelijke ijs-/kaasmakerij. Deze activiteiten kunnen in het hele plangebied via een omgevingsvergunning worden toegestaan. De activiteiten dienen plaats te vinden binnen de bestaande bebouwing; nieuwbouw of uitbreiding ten behoeve van deze functies is niet toegestaan.

Dit betreft producten waarvan de grondstoffen afkomstig zijn uit de streek, waar tevens verwerking van de grondstoffen plaatsvindt.

<u>Verkoop aan huis</u>
· Semi- en niet-agrarische nevenfuncties zijn (via een omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels) toegestaan. Een vaak voorkomende nevenactiviteit is loonwerk of andere op de agrarische sector gerichte dienstverlening, zoals transport. De activiteiten dienen plaats te vinden binnen de bestaande bebouwing; nieuwbouw of uitbreiding ten behoeve van deze functies is niet toegestaan;

· Statische opslag: Opslag van caravans, aanhangers, boten ed. is een activiteit waar over het algemeen vraag naar is en wat voorkomt in het buitengebied. Deze activiteit is gekoppeld aan een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels (tot 1.000 m2). Deze procedure wordt nodig geacht om te kunnen toetsen aan de gestelde randvoorwaarden, met name dat het uitsluitend mag gaan om opslag van statische goederen en dat de opslag niet ten dienste mag staan van een elders gevestigd niet-agrarisch bedrijf. Het toelaten daarvan betekent in het algemeen dat er na verloop van tijd een dependance van het desbetreffende niet-agrarische bedrijf ontstaat op grond waarvan een niet-agrarische bestemming zou kunnen worden afgedwongen. Dat is niet wenselijk. Buitenpandige opslag en opslag in kassen is overigens pertinent uitgesloten;

· Agrarische bedrijven kunnen dagrecreatieve nevenactiviteiten ontplooien, zoals verhuur van huifkarren en/ of fietsen, theeschenkerij, organiseren van exposities, rondleidingen, educatiecentra, klim- en klauterhallen etc. Het oprichten van een manege is niet mogelijk als nevenactiviteit. Pensionstalling tot maximaal 6 paarden wordt wel toegestaan, mits dit beperkt blijft tot 500 m2, zodat er geen sprake kan zijn van manege. Hierbij worden ook kleinschalige, ondergeschikte horeca-activiteiten toegestaan, tot een maximale oppervlakte van 100 m2.
· Voor een bed & breakfast geldt tot een maximum van 4 kamers. Kleinschalig kamperen wordt als nevenactiviteit toegestaan tot maximaal 25 kampeermiddelen.;
.
· Ook worden mogelijkheden geboden voor nevenactiviteiten in sfeer van zorg en maatschappelijke ondersteuning, zoals de zogenaamde zorgboerderij. Het gaat ook hierbij nadrukkelijk om het organiseren van activiteiten op een bestaand agrarisch bedrijf. Grootschalige zorgvoorzieningen zijn in het buitengebied niet gewenst. Horeca-activiteiten als nevenactiviteit in een zorgboerderij zijn niet toegestaan.

Een belangrijke randvoorwaarde betreft dat met de te ontplooien activiteit geen afbreuk wordt gedaan danwel aantasting plaatsvindt van de in de omgeving aanwezige waarden. Bovenstaande activiteiten dienen in beginsel plaats te vinden binnen het bestaande bouwvolume. Er is alleen sprake van een nevenfunctie zolang het agrarisch bedrijf als hoofdfunctie wordt uitgeoefend. Daarom is het ook nodig om een bij de nevenfunctie passend maximum aan bebouwing op te nemen. Maximaal 500 m2 bebouwd oppervlak mag worden gebruikt ten behoeve van de betreffende activiteit.
Bij berekening van de totale omvang van de niet-agrarische nevenactiviteiten behoeft eventueel aanwezige statische opslag niet te worden meegerekend.

Maatschappelijke en/of zorgactiviteiten
Algemene voorwaarden
Om te kunnen toetsen of aan de gestelde randvoorwaarden wordt voldaan is het realiseren van de genoemde activiteiten in de meeste gevallen gekoppeld aan een omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels.

6.2. Hergebruik vrijkomende (agrarische) bedrijfsgebouwen
Als gevolg van diverse ontwikkelingen in de landbouwsector komen veel agrarische bedrijfsgebouwen vrij. Beëindiging van het agrarisch gebruik kan leiden tot verloedering van (cultuurhistorisch waardevolle) bebouwing en aantasting van de ruimtelijke kwaliteit.
Indien hergebruik samen gaat met sloop van (niet cultuurhistorisch waardevolle) bebouwing kan dit bijdragen aan ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Bovendien kan hergebruik een impuls leveren aan de versterking van de leefbaarheid op het platteland en kan het kapitaalvernietiging voorkomen. In het bestemmingsplan zullen regels worden opgenomen teneinde verschillende vormen van functieverandering te faciliteren. Dit betreft mogelijkheden voor locaties, waar de bedrijfsmatige activiteiten recent of in de nabije toekomst worden beëindigd als wel voor locaties, waar de bedrijfsmatige activiteiten reeds langer geleden zijn beëindigd, maar waar de voormalige bedrijfsbebouwing nog wel aanwezig is.

Wijziging naar wonen
Indien agrarisch hergebruik niet meer mogelijk blijkt, is hergebruik voor burgerbewoning aanvaardbaar. Agrarische bedrijven die hun activiteiten beëindigen kunnen via een wijzigingsprocedure worden gewijzigd in een woonbestemming. Hierbij zal een nieuw strak begrensd bestemmingsvlak worden toegekend. Eventuele aanwezige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing mag worden benut voor de nieuwe (woon)bestemming, maar mag niet worden herbouwd.
Bovendien is voor betreffende locaties het functie veranderingsbeleid van toepassing, waar onder voorwaarden een ander gebruik van de voormalige bedrijfsgebouwen kan worden toegestaan. Daarnaast wordt splitsing van monumentale panden toegestaan, omdat dit kan bijdragen aan het behoud van deze gebouwen. Hierbij geldt eveneens als één van de voorwaarden, dat de bijbehorende bedrijfsgebouwen worden gesloopt, tenzij deze gebouwen monumentale kwaliteiten of anderszins cultuurhistorisch beeldbepalende kwaliteiten bezitten.

Wijziging naar recreatie
In bepaalde gevallen is hergebruik mogelijk voor recreatieve voorzieningen. Voorwaarde is dat een verdere recreatieve ontwikkeling de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt en aanwezige waarden niet worden aangetast maar versterkt.
Bovendien moet de ontwikkeling passen in de uitgangspunten van de Verordening ruimte. Het moet hierbij gaan om voorzieningen die bezoekersextensief, kleinschalig en vermengbaar met de overige functies zijn. Daarnaast is speciale aandacht vereist voor de noodzakelijke kwaliteitsverbetering van het landschap, onder meer door landschappelijke inpassing van de ontwikkeling. Bovendien mag er geen vergroting van bouwvolume plaats vinden en dient sloop van overtollige bebouwing (geen waardevolle bebouwing) plaats te vinden. Tenslotte mag conform provinciaal beleid de omvang van het nieuwe recreatieve bestemmingsvlak maximaal 5.000 m2 bedragen in geval het een verblijfsrecreatieve voorziening betreft.

Wijziging naar agrarisch-technisch hulpbedrijf of agrarisch verwant bedrijf
Hergebruik van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing is toegestaan voor agrarischtechnische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven. De landschappelijke impact van dergelijke bedrijven is vaak groot door onder andere opslag van goederen en de verkeersaantrekkende werking.
Met name bij loonwerkbedrijven en handelsbedrijven in agrarisch verwante producten dient rekening te worden gehouden met de ontsluitingsmogelijkheden in verband met gebruik van relatief grootschalige machines en aan- en afvoer met vrachtwagens.
Agrarisch verwante bedrijven zijn weliswaar in grote mate ruimtelijk aan het buitengebied gebonden, maar toch veelal op de particuliere sector gericht (bijvoorbeeld hoveniersbedrijven, dierenklinieken, dierenpensions).
Buitenopslag is in geen geval toegestaan, tenzij voortvloeiend uit de aard van het bedrijf. Daarnaast mag het ruimtebeslag van het nieuw te vestigen bedrijf niet meer bedragen dan het voormalige agrarische bouwvlak, met een absoluut maximum van 1,5 ha. Bovendien dient er sprake te zijn van kwaliteitsverbetering van het landschap en is een goede inpassing in de omgeving vereist. Tenslotte is dient de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag te bevorderen.
Wijziging naar niet-agrarisch bedrijf. Onder bepaalde randvoorwaarden is ook de hervestiging van ‘startende bedrijven’ in VAB’s toegestaan.
Met het toestaan van gebruik ten behoeve van niet-agrarische bedrijven in de zin van kleinschalig ambachtelijke bedrijven (bijvoorbeeld timmer- of aannemersbedrijven) wordt terughoudend omgegaan. Voorkomen moet worden dat niet-agrarische bedrijven in het buitengebied uitgroeien tot bedrijven die eigenlijk op een bedrijventerrein thuishoren. De kleinschaligheid dient daarom voorop te staan. Onder bepaalde randvoorwaarden is de hervestiging van ‘startende bedrijven’ in VAB’s toegestaan. Daarvoor gelden de volgende voorwaarden:
· het hergebruik moet passen in de omgeving;
· in opzet en ontwikkelingsperspectief moet het om een kleinschalige activiteit gaan, met in beginsel slechts enkele werknemers;
· als het om een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer gaat, mag het slechts een inrichting zijn die behoort tot de lichtste milieucategorieën (categorie 1 en 2 van de VNG-publicatie ‘Bedrijven en milieuzonering);
· detailhandel is alleen toegestaan als ondergeschikte nevenactiviteit, tot maximaal 100 m2;
· publieksgerichte voorzieningen (waaronder een kantoorvoorziening met baliefunctie) zijn niet toegestaan;
· de totaal toegestane bebouwingsoppervlakte mag niet meer bedragen dan 400 m2, het overige dient gesloopt te worden; daarnaast mag de omvang van het bestemmingsvlak in beginsel niet meer dan 5.000 m2 bedragen6;
· de inrichting van het bestemmingsvlak een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag bevordert;
· overtollige gebouwen moeten worden gesloopt, tenzij het waardevolle bebouwing is;
· buitenopslag is niet toegestaan;
· er wordt een kwaliteitsverbetering van het landschap bereikt, onder meer door een goede inpassing in de omgeving.

Onder voorwaarden kan evt een grotere omvang worden toegestaan.

HOOFDSTUK 7 NIET-AGRARISCHE BEDRIJVIGHEID

Omdat niet functioneel aan het buitengebied gebonden bedrijven belemmerend kunnen zijn voor agrarische bedrijven of belastend kunnen zijn voor natuur- en landschapswaarden is voorzichtigheid geboden bij het uitbreiden van al bestaande niet-agrarische bedrijven in het buitengebied. Bedrijven zonder functionele binding met het buitengebied horen in principe thuis binnen de bebouwde kom of op een bedrijventerrein.
Nieuwe niet-agrarische bedrijven zijn alleen zeer kleinschalig en onder strikte voorwaarden mogelijk.

7.1. **Bestaande niet-agrarische bedrijven**

Uitgangspunt van het bestemmingsplan is dat voorkomen wordt dat de ruimtelijke impact van de bestaande niet-agrarische bedrijven op het landschap en de leefbaarheid groeit. De bestaande bedrijven zijn daarom positief bestemd maar met de uitbreiding van de bedrijven wordt terughoudend omgegaan. De bestaande aan het buitengebied verwante bedrijven (de zogeheten agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven) zijn specifiek bestemd als Bedrijf – Agrarisch verwant. Aan betreffende bedrijven is op basis van het huidige

bestemmingsvlak een op maat begrensd bestemmingsvlak om de bestaande voorzieningen toegekend met in beginsel een maximale omvang van 1,5 ha7, waarbij de bestaande bebouwing (verbaal) is vastgelegd in de regels. Onder voorwaarden wordt via een nadere afweging (wijziging) een reguliere uitbreiding van de bestaande bebouwing toegestaan van 15% tot maximaal 25% in bijzondere gevallen.
Bij uitbreiding gelden onder meer als voorwaarden dat deze geen afbreuk mag doen aan de aanwezige landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden, er sprake is van kwaliteitsverbetering van het landschap, dat de noodzaak voor uitbreiding inzichtelijk wordt gemaakt en dat de uitbreiding vanuit milieuhygiënisch oogpunt aanvaardbaar is. De overige bestaande, niet aan het buitengebied gebonden bedrijven zijn specifiek bestemd als Bedrijf. Aan deze locaties is eveneens op basis van het huidige bestemmingsvlak een op maat begrensd bestemmingsvlak om de bestaande voorzieningen toegekend, waarbij het bestemmingsvlak in beginsel niet meer dan 5.000 m2mag bedragen. De bestaande bebouwing is vastgelegd in de regels. Via een Omgevingsvergunning is voor deze bedrijven vergroting van deze bebouwing mogelijk, tot maximaal 15% van de bestaande, toegestane bebouwingsoppervlakte.

Omschakeling naar andere niet-agrarische bedrijfsvorm
Verandering naar een ander vorm van niet-agrarische bedrijvigheid kan via een wijzigingsbevoegdheid worden toegestaan, mits sprake is van een ruimtelijke en milieukundige verbetering, door middel van een afname van bebouwing, alsmede een visueel ruimtelijke verbetering en/of vermindering van de milieubelasting.
Daarnaast dient te worden voldaan aan diverse randvoorwaarden teneinde een nadere afweging in relatie tot mogelijke effecten op het woon- en leefmilieu in de omgeving te kunnen maken.
Indien het huidig toegestane oppervlakte reeds meer dan 1,5 ha beslaat, geldt dit als toegestane maximum. Indien het huidig toegestane oppervlakte reeds meer dan 5.000 m2 beslaat, geldt dit als toegestane maximum.

7.2. Nieuwe niet-agrarische bedrijven
Nieuwvestiging van niet-agrarische bedrijven (op een nog niet bestaand bouwvlak) in het buitengebied is uitgesloten. Onder voorwaarden is het echter wel mogelijk om op een voormalige agrarische bedrijfslocatie (VAB) om te schakelen naar een (niet-agrarisch)

HOOFDSTUK 8 RECREATIE EN TOERISME
Recreatie en toerisme kunnen, daar waar niet conflicterend met bijvoorbeeld de belangen van de agrarische sector, als nieuwe economische drager van het landelijk gebied bijdragen aan een duurzame exploitatiebasis voor agrarische bedrijven en het behoud van het agrarische cultuurlandschap.

8.1. Extensief recreatief medegebruik
Het gehele buitengebied mag zonder voorbehoud worden gebruikt ten behoeve van extensief recreatief medegebruik, zoals fietsen en wandelen. Ter ondersteuning van het extensief recreatief medegebruik worden in het gehele gebied beperkt voorzieningen toegestaan zoals paden, banken, picknicktafels, vogel/wildobservatieposten en bewegwijzering.

8.2. Recreatieve ontwikkelingen
In het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, waarmee de gemeente eventuele verzoeken van vestiging van nieuwe recreatieve voorzieningen in het buitengebied op VAB-locaties te kunnen faciliteren, zie paragraaf 6.2.
Eventuele verzoeken hiertoe zullen tevens getoetst dienen te worden aan diverse randvoorwaarden, zoals ondermeer opgenomen in de provinciale Verordening Ruimte. Zo dient sprake te zijn van een kwaliteitsverbeteringen zullen mogelijke uitstralingseffecten op de omgeving zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.

8.3. Kleinschalig kamperen
Het opstarten van een boerderijcamping is op of direct grenzend aan alle agrarische bouwvlakken mogelijk. Het is de bedoeling, dat bij de realisatie rekening wordt gehouden met een goede landschappelijke inpassing waardoor de camping positief bijdraagt aan de belevingswaarde van het landschap. In dit kader is een goede landschappelijke

inpassing noodzakelijk. Het maximaal aantal toegestane kampeermiddelen bedraagt 25, waarbij het tijdelijke plaatsen betreft.
Kleinschalig kamperen is behalve als neventak voor agrarische bedrijven, ook toegestaan bij burgerwoningen. Na beëindiging van de agrarische activiteiten als hoofdactiviteit kan de minicamping in dezelfde omvang worden voortgezet.
Daarbij moet bij het oprichten van een kleinschalig kampeerterrein gedacht worden aan:
· Kleinschalige kampeerterreinen mogen tot maximaal 50 m, gerekend vanaf de achtergrens van het (niet)-agrarische bouwvlak, gevestigd worden. Bij burgerwoningen geldt een afstand tot maximaal 50 m, gerekend vanaf de zij- of achtergevel van de woning.
· Het kampeerseizoen loopt van maart tot oktober, vanwege het seizoenskarakter van de bedrijfsvoering en de landschappelijke inpassing;
· Het erf dient van voldoende omvang te zijn;
· De kampeerterreinen moeten landschappelijk ingepast zijn;
· De oppervlakte c.q. afmetingen van de kampeerplaatsen wordt vrijgelaten;
· Voorzieningen t.b.v. van het kleinschalig kamperen (m.n. sanitair) worden toegestaan tot maximaal 50 m2;

HOOFDSTUK 9 WONEN

Het provinciale beleid geeft een strak kader voor het aantal, de omvang en de uitbreidingsmogelijkheden van burgerwoningen in het buitengebied. Dit kader vormt ook het uitgangspunt van het bestemmingsplan.

9.1. Bestaande burgerwoningen

Door het hergebruik van vrijgekomen boerderijen als woning is de woonfunctie in toenemende mate in het buitengebied aanwezig. Daarnaast is ook bewust een aantal nieuwe burgerwoningen in het buitengebied gebouwd. Vaak bevinden zich tussen de burgerwoningen of in de directe omgeving daarvan nog verschillende agrarische en niet-agrarische bedrijven.
De bestaande woningen zijn positief bestemd middels een bestemmingsvlak. Hierin worden zowel voor- als achtertuin (indien aanwezig) in opgenomen. Daarbij wordt geen differentiatie van bouwzones (zone hoofdgebouw en zone bijgebouwen) gehanteerd.
De bestemmingsvlakken voor woondoeleinden zijn conform de vigerende situatie toegekend. De maximale omvang van burgerwoningen is 600 m³ (exclusief kelder), tenzij de huidige omvang reeds meer is.

Sloop-bonus regeling
Via een afwijkingsmogelijkheid kan vergroting van de wooninhoud mogelijk worden gemaakt tot 1.000 m3, middels een zogeheten sloopbonus- regeling. Hiervoor dient dan wel nader gemotiveerd te worden, dat een dergelijke vergroting van de woninginhoud zowel stedenbouwkundig als landschappelijk tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit leidt. Per 50 m3 vergroting van de woning dient minimaal 500 m2 aan legaal opgerichte bebouwing te worden gesloopt.

Herbouw
Herbouw van een burgerwoning op een andere locatie is alleen toegestaan als de ontwikkeling bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit en een kwaliteitsverbetering van het landschap wordt gerealiseerd, waarbij naast landschappelijke inpassing ook gedacht moet worden aan sloop van overtollige bijgebouwen. Er mogen verder geen nieuwe belemmeringen voor omliggende agrarische bedrijven ontstaan;

9.2. Woningsplitsing

Toevoeging van woningen door splitsing van monumentale gebouwen wordt toegestaan omdat dit kan bijdragen aan het behoud van deze panden. Een van de gestelde voorwaarde voor woningsplitsing is onder meer dat de verschijningsvorm gehandhaafd blijft. Daarnaast geldt als één van de voorwaarden, dat de bijbehorende bedrijfsgebouwen worden gesloopt, tenzij deze gebouwen monumentale kwaliteiten of anderszins cultuurhistorisch beeldbepalende kwaliteiten bezitten.

9.3. Nieuwbouw van burgerwoningen

Nieuwbouw van burgerwoningen in het buitengebied is in het algemeen uitgesloten.
Alleen onder speciale condities is nieuwbouw aan de orde, bijvoorbeeld als rechtstreeks wordt voldaan aan de regeling Ruimte voor ruimte (woning in ruil voor sloop van overtollige bedrijfsbebouwing). Dergelijke nieuwbouwinitiatieven zullen vanwege de complexe procedure enkel buitenplans, middels een apart bestemmingsplan, kunnen worden gerealiseerd en niet direct onder de vigeur van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

Ruimte-voor-Ruimteregeling
Deze regeling heeft tot doel de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren door in ruil voor de sloop van agrarische bedrijfsgebouwen die in gebruik waren voor de intensieve veehouderij in combinatie met realisering van milieuwinst ter plaatse, de bouw van woningen op passende locaties toe te staan.
De provincie heeft in 2006 de beleidsregel vastgesteld, waarin de randvoorwaarden zijn neergelegd voor deelname aan de regeling. Deze regeling blijft vooralsnog van kracht, voorzover de locaties zijn gelegen in een bebouwingsconcentratie. De gemeente heeft zelf de gemeentelijke beleidsnotitie Lintbebouwing opgesteld, waarbinnen geschikte woningbouwlocaties in het kader van de RvR regeling zijn aangeduid.
Voor oprichting van nieuwe burgerwoningen in het kader van RvR zal een afzonderlijke planologische procedure doorlopen dienen te worden.

Landgoederen
Vanwege de vele specifieke aspecten die samenhangen met de realisatie van nieuwe landgoederen in het buitengebied wordt de realisatie hiervan buitenplans gelaten. Dit betekent overigens uitdrukkelijk niet dat de realisatie van nieuwe landgoederen binnen de gemeente onmogelijk is.
In voorkomende gevallen zullen dergelijke verzoeken op hun eigen merites in een aparte planprocedure beoordeeld worden.

9.4. Bijgebouwen

Bij burgerwoningen bestaat de mogelijkheid voor het bouwen van bijgebouwen. Qua functie dient het bijgebouw te passen bij de bestemming, en qua locatie in de directe nabijheid van de burgerwoning gesitueerd te worden. Hiertoe wordt een maximale afstand tussen bestaande bebouwing en nieuw op te richten bebouwing opgenomen. De maximale maatvoering daarbij is 75 m2.
Op veel locaties is momenteel reeds een grotere omvang aan bijgebouwen aanwezig. Dit betreft veelal voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Deze bebouwing mag als zodanig ten behoeve van de huidige woonfunctie worden benut, herbouw van deze gebouwen is echter niet mogelijk.
Daarnaast is voor de huisvesting van paarden in het bestemmingsplan conform gemeentelijk beleid een afwijking opgenomen om het gezamenlijk oppervlakte aan bijgebouwen met maximaal 25 m2 op te kunnen hogen tot maximaal 100 m2 ten behoeve van een stallingsruimte voor het hobbymatig houden van paarden. Voorwaarde is ondermeer dat het bijgebouw in samenhang met de reeds aanwezige bebouwing wordt opgericht, sprake is van een goede landschappelijke inpassing en geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het woon- en leefklimaat ter plaatse.

Sloopbonus-regeling
Bij de sloop van bebouwing kan middels een sloopbonus regeling de toegestane oppervlakte aan bijgebouwen van 75 m2 worden vergroot met 20% van de gezamenlijke 58 oppervlakte van de gesloopte gebouwen tot een totaal maximum bebouwde oppervlakte van 200 m2.

9.5. Schuilstallen t.b.v hobbymatig houden van dieren

In het buitengebied mogen in beginsel geen nieuwe solitaire opstallen worden opgericht. Middels een afwijkingsmogelijkheid wordt een uitzondering gemaakt voor de oprichting van schuilstallen met een maximale omvang van 30 m2 en een nokhoogte van max. 3,0 meter voor de huisvesting van hobbydieren van een particulier op een solitair gelegen weiland. Dit betreft dus nadrukkelijk geen mogelijkheid voor de bedrijfsmatige huisvesting van dieren. Dergelijke bebouwing dient ten allen tijde binnen een agrarisch bouwvlak te worden opgericht.

De schuilstal zal landschappelijk dienen te worden ingepast, bij voorkeur aan de hoek en/of randen van een perceel of aansluitend bij bestaande opstanden. Daarnaast dient sprake te zijn van een aantoonbare noodzakelijkheid en doelmatigheid in het kader van dierenwelzijn.

9.6. Paardenbakken

Oprichting van een paardenbak buiten het bouwvlak wordt in beginsel niet toegestaan. Indien binnen het bouwvlak dan wel woonbestemmingsvlak geen ruimte is voor situering van de paardenbak kan middels een binnenplanse omgevingsvergunning een paardenbak ook buiten het bestemmingsvlak, aangrenzend aan het bestemmingsvlak, worden gerealiseerd, mits de omvang beperkt blijft tot maximaal 800 m2 en de paardenbak landschappelijk wordt ingepast. Oprichting van lichtmasten is niet toegestaan. Daarnaast kunnen door B&W nadere eisen worden gesteld aan de plaatsing van afrastering.

9.7. Aan-huis-verbonden beroepen/bedrijven

Uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep (op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen terrein) wordt binnen de woonbestemming bij recht toegestaan in het hoofdgebouw, mits wonen de hoofdfunctie blijft en de betreffende functie geen belemmeringen voor de omgeving opwerpt. Daarnaast kan als aanvulling op de woonfunctie via afwijking ook andere (kleinschalige) bedrijvigheid worden toegestaan, mits dit plaatsvindt binnen bestaande bebouwing. Dit kan ook in vrijstaande bijgebouwen zijn. De woonfunctie is en blijft de overheersende functie. Gedacht moet worden aan een ‘eenmans’ loodgietersbedrijf, schildersbedrijf, aannemersbedrijf enzovoorts.

In het bestemmingsplan zijn navolgende randvoorwaarden opgenomen:

- De omvang van de activiteit mag niet meer bedragen dan 30% van de gezamenlijke vloeroppervlakte van de woonbebouwing tot een maximum van 75 m2.
- Het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de verkeersontsluiting- en parkeersituatie ter plaatse.
- Opslag en stalling vindt uitsluitend inpandig plaats.
- De activiteit wordt uitgeoefend door de bewoner.
- Detailhandel is niet toegestaan, uitgezonderd een beperkte verkoop als ondergeschikte activiteit en wel in verband met de activiteit.
- De activiteit moet qua aard, uitstraling en milieubelasting passend zijn in een woonomgeving;
- De activiteit mag niet vergunningplichtig zijn krachtens de Wet milieubeheer danwel ingevolge het Activiteitenbesluit zijn aan te merken als een inrichting type

HOOFDSTUK 10 MILIEU

Door de Regionale milieudienst zijn de milieuaspecten nader onderzocht. In de bijlage van dit bestemmingsplan is de uitgebreide versie te lezen. Hieronder worden in het kort de bevindingen op diverse beleidsterreinen van het milieu weergegeven. Het gaat daarbij om de volgende onderdelen.

- Bedrijven en milieuzonering
- Geur
- Luchtkwaliteit
- Geluid
- Externe veiligheid
- Bodem
- Plan-MER

10.1. Bedrijven en milieuzonering

Inleiding

Milieuzonering is het aanbrengen van een noodzakelijke ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende (bv. bedrijven) en milieugevoelige functies (bv. woningen) ter bescherming of vergroting van de kwaliteit van de leefomgeving. Milieuzonering beperkt zich in het algemeen tot de milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie: geur, stof, geluid en gevaar. Voor een verantwoorde inpassing van bedrijvigheid in haar fysieke omgeving of van gevoelige functies nabij bedrijven, heeft de VNG van de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' in 2009 een geheel herziene uitgave opgesteld. Deze publicatie is geraadpleegd ten behoeve van deze paragraaf.

Richtafstanden

In de VNG-publicatie is een richtafstandenlijst opgenomen in relatie tot het omgevingstype rustige woonwijk. In deze lijst zijn bedrijven op grond van hun potentiële milieubelasting ingedeeld in zes categorieën. In tabel 1 zijn de milieucategorieën en richtafstanden uit de VNG-publicatie overgenomen.

Tabel Milieucategorieën en richtafstanden

Milieucategorie	*Richtafstanden tot omgevingstype 'rustige woonwijk'**
1	*10*
2	*30*
3.1	*50*
3.2	*100*
4.1	*200*
4.2	*300*
5.1	*500*
5.2	*700*
5.3	*1000*
6	*1500*

** indien de omgeving is te typeren als 'gemengd gebied', gelden kleinere richtafstanden, namelijk één afstandstap kleiner (Zie de VNG-publicatie, paragraaf 2.3.)*

Wijze van meten

De richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een woning (of andere milieugevoelige functie) die volgens het (bestemmings)plan of via vergunningvrij bouwen mogelijk is.

Omgevingstype
In de VNG-publicatie wordt een omschrijving gegeven van zowel het omgevingstype ‘rustige woonwijk’ als het omgevingstype ‘gemengd gebied’:

- Rustige woonwijk
Een ‘rustige woonwijk’ is een woonwijk die is (wordt) ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven en kantoren) voor. Langs de randen (in de overgang naar mogelijke bedrijfsfuncties) is weinig verstoring door verkeer. Een vergelijkbaar omgevingstype qua aanvaardbare milieubelasting is een ‘rustig buitengebied’ (eventueel inclusief verblijfsrecreatie), een ‘stiltegebied’ of een ‘natuurgebied’.

- Gemengd gebied
Een ‘gemengd gebied’ is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen behoren eveneens tot het omgevingstype ‘gemengd gebied’. Hier kan de verhoogde milieubelasting voor geluid de toepassing van kleinere richtafstanden rechtvaardigen. Geluid is voor de te hanteren afstand van milieubelastende activiteiten veelal bepalend.

Het plangebied ‘Buitengebied zuid’ is voor het grootste deel te karakteriseren als een rustig buitengebied. Vanuit de optiek van de VNG-publicatie wordt dit gebied beschouwd als omgevingstype ‘rustige woonwijk’.

Bedrijfsmatige activiteiten
In bijlage 1 is een overzicht van de bedrijvigheid binnen het plangebied opgenomen.

<u>Toelichting bij het bedrijvenoverzicht</u>
Op basis van het inrichtingen-informatiesysteem van de RMD zijn de relevante bedrijven geselecteerd. Indien een bedrijf wel voorkomt in het register van de Kamer van Koophandel, maar uit de gevelkenmerken blijkt dat er geen sprake is van een bedrijf maar van een woning, is ervan uitgegaan dat er geen sprake is van een bedrijf. In februari 2012 zijn, met gebruikmaking van de SBI-code 2008 en de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (uitgave 2009), de bedrijven geselecteerd.

vorming
n een
Voorts
nder te
5510.

Omschrijving	SBI code	Geur (m)	Stof (m)	Geluid (m)	Gevaar (m)	Grootste afstand	Milieu cat.
Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra	5510	10	0	10	10	10	1

De grootste richtafstand bedraagt 10 meter en betreft de milieu-aspecten geur, geluid en gevaar. In de richtafstandenlijst is hierbij een verkeersindex 2p vermeld: een potentieel aanzienlijke verkeersaantrekkende werking. Ter plaatse van ontvangstcentrum Hildernisse zal de verkeersaantrekkende werking niet aanzienlijk zijn, aangezien het -zoals in de beleidsvisie vermeld– de bedoeling is om het centrum voor auto’s beperkt bereikbaar te maken.

De werkelijke afstand tussen het ontvangstcentrum Hildernisse en de dichtstbijgelegen woning, dit is de voormalige bedrijfswoning, bedraagt circa 10 meter. Hiermee wordt voldaan aan de richtafstand. Vanuit de optiek van Bedrijven en milieuzonering is er geen belemmering voor de beoogde omvorming van boerderij Hildernisse.

Conclusie
Vanuit de optiek van Bedrijven en milieuzonering is er geen belemmering voor de ontwikkelingen waarin het bestemmingsplan Buitengebied Zuid voorziet.

10.2. Geur

Inleiding
Ondernemingen hebben te maken met milieuvoorschriften. Deze zijn gebaseerd op de Wet milieubeheer en staan in algemene milieuregels zoals het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) of in een omgevingsvergunning voor het oprichten of veranderen van een milieu-inrichting.

Bestaande bedrijven in en om het plangebied zullen moeten voldoen aan de genoemde milieuvoorschriften, zodat de geurhinder die een bestaand bedrijf veroorzaakt bij naburige bedrijven of woningen een acceptabel niveau heeft.

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt voor de beoordeling van aanvragen om omgevingsvergunning het toetsingskader voor de geurhinder vanuit veehouderijen. De Wgv stelt normen aan de geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten en stelt minimale afstanden vast van veehouderijen tot geurgevoelige objecten.

Bestaande bedrijven
Er zijn geen bestaande bedrijven te noemen, die in het plangebied aanleiding geven tot klachten over geurhinder. Voor de bestaande bedrijven wordt verwezen naar de bedrijvenlijst die is opgenomen in bijlage 1.

Voor zover er buiten het plangebied bedrijven zijn waarbij geur een aandachtspunt is, wordt met behulp van het instrumentarium van de Wet milieubeheer erop toegezien dat het hinderniveau aanvaardbaar is.

Nieuwe bedrijven
Vestiging van nieuwe bedrijven in en om het plangebied zal slechts mogelijk zijn indien de beoogde bedrijfsactiviteiten daar milieuhygiënisch, onder andere qua geur, acceptabel zijn.
Hetzelfde geldt voor uitbreiding van bestaande bedrijven. Een bedrijf dat uitbreidt zal moeten voldoen aan de bepalingen in het bestemmingsplan en aan de milieuvoorschriften die verbonden zijn aan het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) of aan de eigen omgevingsvergunning voor de activiteit milieu.

Conclusie
Het milieuaspect geur vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

10.3. Lucht

Inleiding
Het wettelijke kader voor de luchtkwaliteit is gegeven in de volgende documenten:
- de Wet tot wijziging van de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen), hierna te noemen de Wm;
- het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)', hierna te noemen het Besluit nibm;
- de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)', hierna te noemen de Regeling nibm;
- de 'Regeling projectsaldering luchtkwaliteit 2007';
- de 'Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007';
- het 'Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)'.

Voor de kwaliteit van de buitenlucht gelden de in bijlage 2 van de Wm opgenomen grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide (NO_2), stikstofoxiden, zwevende deeltjes (PM_{10}), lood, koolmonoxide en benzeen. Een vaststelling van

een bestemmingsplan betreft de uitoefening van een bevoegdheid als bedoeld in artikel 5.16, tweede lid, van de Wm die gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit.

De grenswaarden van de genoemde stoffen zijn reeds ingegaan, met een uitzondering: voor stikstofdioxide (NO_2) gaat de grenswaarde in op 1 januari 2015. Voor de kleinere fractie van de zwevende deeltjes, die met $PM_{2,5}$ wordt aangeduid, zal de grenswaarde (een jaargemiddelde concentratie van 25 µg/m^3) op 1 januari 2015 ingaan. Tot 1 januari 2015 blijft het toetsen aan die grenswaarde buiten beschouwing.

Niet in betekenende mate bijdragen
In artikel 5.16 Wm is geregeld dat in bepaalde categorieën van gevallen, die niet in betekenende mate bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit, geen directe toetsing aan de grenswaarden hoeft plaats te vinden. In het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' zijn deze categorieën van gevallen aangewezen.

Zo kan een woningbouwlocatie onder de in deze regelgeving aangewezen categorieën vallen, namelijk indien een dergelijke locatie, in geval van één ontsluitingsweg met een gelijkmatige verkeersverdeling, netto niet meer dan 1.500 woningen omvat. Het ministerie van VROM is bij het benoemen van de niet in betekenende mate-grenzen, zo blijkt uit het rapport 'Bepaling van IBM planomvang op basis van herziene uitgangspunten' uit 2006, uitgegaan van gemiddeld 2,6 voertuigbewegingen per woning per weekdag. Voor 1.500 woningen komt dit overeen met 3.900 voertuigbewegingen per weekdag (1.500 x 2,6).

In dit geval gaat het om de vaststelling van een bestemmingsplan dat grotendeels conserverend van aard is. De omvorming van boerderij Hildernisse past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. De invloed hiervan op de luchtkwaliteit is verwaarloosbaar voor zover het de te realiseren activiteiten betreft. De aandacht gaat uit naar de verkeersbewegingen die de nieuwe situatie met zich meebrengt.

De initiatieven ter plaatse van boerderij Hildernisse zullen extra voertuigbewegingen met zich meebrengen. Aangezien nog niet bekend is hoe groot die verkeerstoename zal zijn, is de verkeersgeneratie geschat met behulp van de publicatie 'Verkeersgeneratie voorzieningen, kengetallen gemotoriseerd verkeer' van CROW, 2008. In deze publicatie is de verkeersgeneratie vermeld voor diverse accommodaties voor sport, cultuur en ontspanning, echter niet voor natuur- of ontvangstcentra. Om toch een uitgangspunt te hebben is gekozen voor een vergelijkbare activiteit, namelijk een kinderboerderij. De verkeersgeneratie van een gemiddelde kinderboerderij is 22,5 motorvoertuigbewegingen per weekdag. De verkeersgeneratie kan, op basis van deze informatie, worden gesteld op (2 x 22,5=) 45 motorvoertuigen per weekdag. Voor wat betreft de beoogde bed & breakfast en groepsaccommodatie wordt uitgegaan van een verkeersgeneratie van 41,6 motorvoertuigbewegingen per weekdag. Dit komt overeen met 83,2 (2 x 41,6) motorvoertuigen per weekdag.

Het aantal voertuigbewegingen per weekdagetmaal als gevolg van de beoogde initatieven bedraagt 128,2 (45+83,2). Dit is veel kleiner dan het eerder aangehaalde aantal voertuigbewegingen (3.900) per weekdagetmaal bij een woonwijk van 1.500 woningen. Zo is aannemelijk dat de ontwikkeling waarin het bestemmingsplan voorziet, kan worden beschouwd als een project dat niet in betekenende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. In een dergelijke situatie is een nader onderzoek naar de concentratie en toetsing aan de luchtkwaliteitgrenswaarden niet verplicht.

Overigens kan worden opgemerkt dat, gezien het landelijke beeld van dalende achtergrondconcentraties en de specifieke plaatselijke situatie, kan worden aangenomen dat ruimschoots aan de van toepassing zijnde luchtkwaliteitsnormen kan worden voldaan. Zie ter illustratie de uiteenzetting onder '4.4 Achtergrondconcentraties'.

Gevoelige bestemmingen
Het Besluit gevoelige bestemmingen is niet van toepassing omdat de nieuwbouwwoningen niet worden beschouwd als gevoelige bestemmingen. Bovendien liggen er in of nabij het plangebied geen wegen zoals bedoeld in het Besluit gevoelige bestemmingen.

Achtergrondconcentraties
Om een indruk te krijgen van de luchtkwaliteit in het plangebied, zijn de concentraties van de twee belangrijkste stoffen bepaald met behulp van het computerprogramma 'Geomilieu' versie 1.91 van DGMR, met de rekenmodule Stacks van KEMA. Met behulp van Geomilieu kunnen de concentraties van de luchtverontreinigende stoffen, als gevolg van het wegverkeer, worden berekend. In het rekenprogramma zijn gegevens over de achtergrondconcentraties beschikbaar, voor afgelopen jaren en voor toekomstige jaren. De concentraties zijn berekend op twee punten, namelijk nabij Hildernisse en nabij de Kraaijenberg.

In onderstaande tabellen wordt voor NO_2 (stikstofdioxide) en PM_{10} (fijnstof) inzicht gegeven in de concentraties voor 2013, 2015 en 2022. In deze tabellen zijn de resultaten voor PM_{10} weergegeven inclusief de zeezout-aftrek voor fijnstof (voor de gemeente Bergen op Zoom bedraagt deze aftrek 4 µg/m^3 voor het jaargemiddelde van PM_{10} en zes dagen voor het etmaalgemiddelde van PM_{10}). In bijlage 2 zijn de volledige tabellen met resultaten terug te vinden. In de onderste rij van de tabellen zijn de grenswaarden vermeld.

Tabel: Concentraties 2013 Buitengebied Zuid (incl. zeezoutcorrectie)

Locatie Immissiepunt, straat	**NO_2 jaargem.** µg/m^3	**PM_{10} jaargem.** µg/m^3	**PM_{10} etmaalgemiddelde** aantal dagen per jaar*
Hildernisse	17	18	10
Kraaijenberg	18	18	10
grenswaarden	*40,0*	*40,0*	*35*

Tabel: Concentraties 2015 Buitengebied Zuid (incl. zeezoutcorrectie)

Locatie Immissiepunt, straat	**NO_2 jaargem.** µg/m^3	**PM_{10} jaargem.** µg/m^3	**PM_{10} etmaalgemiddelde** aantal dagen per jaar*
Hildernisse	16	18	10
Kraaijenberg	16	18	10
grenswaarden	*40,0*	*40,0*	*35*

Tabel: Concentraties 2022 Buitengebied Zuid (incl. zeezoutcorrectie)

Locatie Immissiepunt, straat	**NO_2 jaargem.** µg/m^3	**PM_{10} jaargem.** µg/m^3	**PM_{10} etmaalgemiddelde** aantal dagen per jaar*
Hildernisse	13	17	9
Kraaijenberg	14	17	9
grenswaarden	*40,0*	*40,0*	*35*

* hier is het aantal dagen per jaar vermeld, waarop de etmaalgemiddelde concentratie van PM_{10} groter is dan 50 µg/m^3.

De te verwachten concentraties in het plangebied Buitengebied Zuid voor de stoffen NO_2 en PM_{10} zijn relatief laag, zodat knelpunten voor de luchtkwaliteit niet te verwachten zijn.

Conclusie
Geconcludeerd kan worden dat er wat betreft de luchtkwaliteit geen beletsel of beperking is voor het bestemmingsplan.

10.4. Geluid

Inleiding
In de Wet geluidhinder (Wgh) is bepaald dat voor locaties in het bestemmingsplan waar woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen kunnen worden gerealiseerd, de geluidbelasting wordt onderzocht binnen de zones behorende bij verkeerswegen, spoorwegen en industrieterreinen.

Het bestemmingsplan Buitengebied Zuid voorziet in enkele toeristisch-recreatieve ontwikkelingen. Aangezien er geen sprake is van nieuwe geluidgevoelige bestemmingen, zijn geen nadere onderzoeken verricht.

Bedrijven
Voor de in het plangebied gelegen inrichtingen in de zin van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) gelden de geluidvoorschriften, verbonden aan de Wabo vergunning voor het aspect milieu of de algemene maatregel van bestuur ingevolge artikel 8.40 Wet milieubeheer. In deze voorschriften zijn maxima gesteld aan de geluidniveaus die een inrichting mag veroorzaken, ter plaatse van de gevel van geluidgevoelige bestemmingen van derden, dan wel ter plaatse van vastgestelde referentiepunten. Zo wordt geluidhinder voorkomen.

De toekomstige bestemming van boerderij Hildernisse maakt de vestiging van een horecabedrijf mogelijk. Direct naast de boerderij is een bedrijfswoning gelegen die in de toekomstige situatie wordt omgezet naar een burgerwoning. Omdat niet bekend is om wat voor soort horecabedrijf het zal gaan, is uitgegaan van de richtafstanden uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (versie 2009). Uit de VNG-publicatie blijkt dat, voor het aspect geluid, voor restaurants, cafetaria's, snackbars en hotels een richtafstand van ten minste 10 meter dient te worden aangehouden (SBI-codes 5510, 561 en 563.1). Aangezien de toekomstige burgerwoning op een afstand van circa 10 meter is gelegen van de huidige dichtstbijzijnde aanwezige bebouwing aan de Hildernisse 1, is de beoogde ontwikkeling toelaatbaar.

De nieuwe functies ter plaatse van boerderij Hildernisse zorgen voor een extra verkeersaantrekkende werking in het gebied. Uitgaande van de rapportage Visie Markiezaat Mattemburgh (Brabants Landschap, 8 november 2010) blijft de ontsluiting van boerderij Hildernisse beperkt tot een looproute vanaf de parkeerplaats van De Kraaijenberg. Eventueel komt er een beperkte auto-ontsluiting vanaf de Fianestraat. Hieruit wordt geconcludeerd dat de extra verkeersaantrekkende werking ten gevolge van de planontwikkeling beperkt zal zijn.

Industrielawaai
In de gemeente Woensdrecht is het ingevolge de Wet geluidhinder gezoneerde industrieterrein Fokker services/vliegbasis gelegen. Het plangebied is voor een gedeelte gelegen binnen de vastgestelde zonegrens van dit industrieterrein. In de planontwikkeling worden geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen gerealiseerd. Derhalve is geen akoestisch onderzoek naar de geluidbelasting ten gevolge van industrielawaai uitgevoerd.

Toelichting: gezoneerd industrieterrein en de 50 dB(A)-contour
Een gezoneerd industrieterrein is een industrieterrein of een gedeelte daarvan, waarop zich bedrijven bevinden of worden toegestaan die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. Het gaat om de bedrijven die zijn aangewezen in het derde lid van artikel 2.1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Rondom een gezoneerd industrieterrein wordt een gebied aangewezen waarbuiten het geluidniveau ten gevolge van de activiteiten van alle bedrijven op het industrieterrein de 50 dB(A) niet mag overschrijden. De 50 dB(A)-contour vormt de grens van dit gebied.

De 55 dB(A)-contour geeft de grens aan tot waar in principe gevoelige objecten kunnen worden gerealiseerd. Indien de gevelbelasting als gevolg van activiteiten op het gezoneerde industrieterrein meer bedraagt dan 50 dB(A), maar maximaal 55 dB(A), dan is voor realisatie van een geluidgevoelige bestemming een ontheffing nodig. Deze ontheffing wordt door Burgemeester en Wethouders verleend. Verleende hogere waarden worden ingeschreven in het Kadaster.

Indien in de toekomst binnen het plangebied alsnog de realisatie van geluidgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt wordt en deze bestemmingen een grotere bouwhoogte hebben dan 5 m, dan bestaat de mogelijkheid dat de geluidbelasting vanwege het gezoneerde industrieterrein ter plaatse van deze nieuwbouw meer dan 50 dB(A) etmaalwaarde bedraagt. Omdat in de Wet geluidhinder expliciet gesteld is dat buiten de vastgestelde zone de geluidbelasting niet meer dan 50 dB(A) etmaalwaarde mag bedragen, dient in dergelijke gevallen een onderzoek uitgevoerd te worden naar de grootte van de geluidbelasting. Indien de geluidbelasting meer dan 50 dB(A) bedraagt, dan kan de geluidgevoelige bestemming niet zondermeer gerealiseerd worden.

Wegverkeerslawaai
Het plangebied is gelegen binnen de zone van een aantal bestaande wegen, waaronder de rijksweg A58/A4 en de Reimerswaalweg (N289). In de planontwikkeling worden geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen gerealiseerd. Derhalve is geen akoestisch onderzoek naar de geluidbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai uitgevoerd.

Spoorweglawaai
Het plangebied is voor een gedeelte gelegen binnen de zone van de spoorlijn Bergen op Zoom-Kapelle (trajectnummer 661) met een zonebreedte van 500 meter. In de planontwikkeling worden geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen gerealiseerd. Derhalve is geen akoestisch onderzoek naar de geluidbelasting ten gevolge van spoorweglawaai uitgevoerd.

Conclusie
Binnen het plangebied worden geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. Gezien dit uitgangspunt is de invloed van het wegverkeer, railverkeer en de industrie voor de al aanwezige geluidgevoelige functies niet van belang en is geen akoestisch onderzoek uitgevoerd. De nieuwe activiteiten op het erf van boerderij Hildernisse zijn qua geluiduitstraling toelaatbaar.

10.6. Externe veiligheid

Inleiding
Het aspect externe veiligheid kan relevant zijn vanwege bedrijven (inrichtingen) die met gevaarlijke stoffen werken en vanwege het transport van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor en door buisleidingen.

Toetsingskader Bevi-bedrijven
Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) verplicht het bevoegde gezag Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en Wet ruimtelijke ordening (Wro) afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Het Bevi heeft onder meer tot doel om bij nieuwe situaties toetsing aan de risiconormen te waarborgen.

Het Bevi is van toepassing op vergunningplichtige risicovolle bedrijven en de nabijgelegen al dan niet geprojecteerde (beperkt) kwetsbare objecten. In artikel 2, lid 1 van het Bevi is opgesomd wat wordt verstaan onder risicovolle bedrijven. Voor de toepassing van het Bevi, wordt een nieuw ruimtelijk besluit gezien als een nieuwe situatie.

Aanwezige Bevi-bedrijven
Om te bepalen of er in de directe omgeving bedrijven zijn gelegen waarop het Bevi van toepassing is, zijn het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) en de professionele risicokaart geraadpleegd. Tevens is navraag gedaan bij de Provincie Noord-Brabant met betrekking tot de actualiteit van de gegevens weergegeven op de professionele risicokaart.

Hieruit blijkt dat binnen het plangebied geen Bevi-inrichtingen zijn gelegen. Wel is het plangebied gelegen binnen het invloedsgebied van meerdere Bevi-inrichtingen, namelijk: Sabic Innovative Plastics B.V, Mepavex Logistics B.V. en Nuplex Resins B.V. In onderstaande tabel zijn deze Bevi-inrichtingen opgenomen. Per inrichting zijn het plaatsgebonden risico van
10^{-6} per jaar (PR 10^{-6}) in meters weergegeven, de grootte van het invloedsgebied, de afstand van het bedrijf tot het plangebied en het maximale groepsrisico (GR) ten opzichte van de oriënterende waarde (OW).

Bevi-inrichtingen	PR 10^{-6} [m]	Invloeds-Gebied [m]	Afstand inrichtings-grens tot plan [m]	Maximale GR t.o.v. de OW
1. Sabic Innovative Plastics B.V.	20-30	6100	1600	0
2. Mepavex Logistics B.V.	10	3260	800	0.02
3. Nuplex Resins BV	400	2052	1500	0.2

Tabel: Risicoafstanden relevante Bevi-inrichtingen in relatie tot plangebied

Toelichting bij tabel:

- *Het plaatsgebonden risico* PR 10^{-6}[m] *geeft de kans aan dat iemand die zich een jaar lang onafgebroken en onbeschermd op een plek bevindt, overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen;*
- *De afstand van bovengenoemde Bevi-bedrijven tot het plangebied is de kortst mogelijke afstand;*
- *Het maximale GR t.o.v. de OW is de cumulatieve kans (per jaar) dat ten minste 10, 100 of 1.000 personen overlijden door een ongeval bij een risicovolle activiteit met een gevaarlijke stof. De gegevens m.b.t. het GR zijn afkomstig uit de door de RMD opgestelde Gevoeligheidsanalyse groepsrisico Bevi-inrichtingen d.d. 6 januari 2012;*
- *THO Heimolen is buiten het plangebied gelegen. De gemiddelde 1% letaliteitsgrens (oftewel invloedsgebied) ligt buiten het plangebied. De maximale 1% letaliteitsgrens ligt enkele meters over het plangebied. Uit het verleden is gebleken dat bij TNO Heimolen nooit de maximale opslagen aanwezig zijn. Omdat ook het invloedsgebied een paar meter over het plangebied is gelegen is dit verder niet meegenomen.*

Uit de tabel blijkt dat het plangebied niet binnen het plaatsgebonden risico PR 10^{-6} van een Bevi-inrichting is gelegen.

Het bestemmingsplan zal niet leiden tot een significante wijziging van het groepsrisico. Omdat het bestemmingsplan overwegend conserverend van aard is, zal de dichtheid van personen en dus ook het groepsrisico niet significant wijzigen. Uit de in het kader van het uitvoeringsprogramma 2011 uitgevoerde gevoeligheidsanalyse groepsrisico Bevi-inrichtingen (rapportage d.d. 6 januari 2011) blijkt, dat het groepsrisico in alle gevallen ruim onder de oriënterende waarde is gelegen. Uit de gevoeligheidsanalyse blijkt tevens dat grote ruimtelijke ontwikkelingen niet of nauwelijks invloed hebben op het groepsrisico van betreffende inrichtingen. Verdere ontwikkeling van het bezoekerscentrum zal geen significante stijging van het groepsrisico met zich meebrengen.

Omdat het plangebied binnen het invloedsgebied van meerdere Bevi-inrichtingen ligt, is op grond van artikel 13 van het Bevi, een verantwoording van het groepsrisico opgesteld. Hiertoe is advies gevraagd aan de Regionale Brandweer inzake de hoogte van het groepsrisico en de aspecten met betrekking tot de rampenbestrijding, zelfredzaamheid en hulpverlening.

Toetsingskader transport

Beoordeling van de risico's veroorzaakt door het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, water en de weg dient plaats te vinden aan de hand van de circulaire "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen, 1 januari 2010", waarin grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico en richtlijnen voor de toepassing van de rekenmethodiek en de verantwoording van het groepsrisico zijn opgenomen.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen langs wegen en vaarwegen die deel uitmaken van het Basisnet Weg of Basisnet Water kan de berekening van het plaatsgebonden risico achterwege blijven. Hiervoor gelden namelijk de afstanden

die in bijlage 5 en 6 van de circulaire “Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen, 1 januari 2010” zijn opgenomen. Op deze afstanden mag het plaatsgebonden risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen niet meer bedragen dan 10^{-6} per jaar. Voor de in bijlage 5 opgenomen wegen, waarin de afstand ‘0’ is vermeld, betekent dit dat het plaatsgebonden risico vanwege dat vervoer op het midden van de weg niet meer mag bedragen dan 10^{-6} per jaar.

Daarnaast wordt eveneens gerekend met het Plasbrandaandachtsgebied (PAG). Het PAG is het gebied tot 30 meter van de weg waarin, bij de realisering van kwetsbare objecten, rekening dient te worden gehouden met de effecten van een plasbrand. De 30 meter voor het PAG wordt gemeten vanaf de rechterrand van de rechterrijstrook. In het toekomstige BTEV (Besluit Transportroutes Externe veiligheid) is beschreven aan welke voorwaarden het bouwen in een PAG moet voldoen.

Indien binnen het invloedsgebied[1] nieuwe ontwikkelingen zijn voorzien en er een overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico of een significante stijging van het groepsrisico optreedt, dient bij de vaststelling van het ruimtelijke besluit, het groepsrisico te worden verantwoord. Volgens de circulaire gelden geen beperkingen voor het ruimtegebruik voor het gebied dat verder ligt dan 200 m van de transportas.

Ten aanzien van de verantwoording dient niet alleen het invloedsgebied van de maatgevende vervoersklasse (GF3) voor het groepsrisico te worden beschouwd, maar ook het maximale invloedsgebied dat wordt gegenereerd door overige stoffen die over het wegvak worden vervoerd. Zodoende kan het invloedsgebied verder reiken dan 200 meter. Indien dat het geval is en het invloedsgebied reikt tot over het plangebied moeten maatregelen worden overwogen, bijvoorbeeld in het kader van zelfredzaamheid.

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Het Bevb regelt onder meer de externe veiligheidsaspecten van buisleidingen. Het externe veiligheidsbeleid voor buisleidingen is daarmee in lijn gebracht met het beleid voor inrichtingen en voor vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor.

Beoordeling transport
Om te bepalen of er in de directe omgeving van het plangebied risicorelevante transportassen zijn gelegen is de professionele risicokaart geraadpleegd. De onderstaande transportassen zijn beoordeeld.

- Vaarwegen
Het plangebied is gelegen binnen 200 meter van een vaarweg, namelijk het Schelde-Rijnkanaal. Dit kanaal is genoemd in bijlage 6 van de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. Het Schelde-Rijnkanaal staat aangegeven als ‘zwarte vaarweg’ welke alleen wordt gebruikt voor binnenvaartschepen. Bij deze vaarwegen is ervoor gekozen om lijnen vast te stellen die vrijwel overeenkomen met de rand van de vaarweg. Deze gelden als risicolijn waar het plaatsgebonden risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over die vaarweg niet meer mag bedragen dan 10^{-6} per jaar. Tussen deze risicolijnen is bebouwing in beginsel niet toegestaan. Uit navraag bij de Dienst Verkeer en Scheepvaart van Rijkswaterstaat blijkt dat de risicolijnen ter hoogte van het Schelde Rijnkanaal niet over de oeverlijnen zijn gelegen. De risicolijnen hebben derhalve geen invloed op het plangebied.

De beoordeling en verantwoording van het groepsrisico, bedoeld in paragraaf 4.3 van de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen, is bij de vaststelling van het bestemmingsplan van toepassing. In het ‘Definitief ontwerp Basisnet water’ is aangegeven dat bij een bevolkingsdichtheid beneden de 1500 pers/ha dubbelzijdige en 2250 pers/ha enkelzijdige bebouwing, een berekening van het groepsrisico niet verplicht is. Proefberekeningen hebben aangetoond dat in die gevallen het groepsrisico beneden 0,1 x de oriënterende waarde ligt. Aangezien deze bevolkingsdichtheden zeer hoog zijn en deze in het buitengebied niet worden gehaald is een groepsrisicoberekening niet uitgevoerd.

[1] Invloedsgebied: dit is het gebied waarin personen nog worden meegeteld voor de berekening van het groeprisico. Dit gebied wordt bepaald door de berekening van het grootst mogelijke ongeval waar bij nog 1% van de blootgestelde personen dodelijk letsel optreedt.

Omdat de bevolkingsdichtheid in het nieuwe bestemmingsplan niet verandert leidt dit plan niet tot een toename van het groepsrisico. Het groepsrisico blijft dus onder de 0,1 x de oriënterende waarde. Daarom behoeft geen advies te worden gevraagd aan de Regionale Brandweer inzake de hoogte van het groepsrisico en de aspecten met betrekking tot de rampenbestrijding, zelfredzaamheid en hulpverlening

- Spoorwegen
Binnen het plangebied is de spoorlijn Roosendaal–Bergen op Zoom gelegen. Gelet hierop dienen het plaatsgebonden en groepsrisico beschouwd te worden.

Voor het traject Roosendaal-Bergen op Zoom geldt, op grond de eindrapportage Basisnet Spoor, dat er geen sprake is van een plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} per jaar. Tevens is er geen sprake van een plasbrandaandachtsgebied (PAG).

Uit de eindrapportage van het Basisnet Spoor (d.d. 20-09-2011) blijkt dat het groepsrisico als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over de spoorlijn, ter hoogte van het centrum van Bergen op Zoom is gelegen onder de oriënterende waarde voor het groepsrisico. Aangegeven is dat het groepsrisico ligt tussen 0.3 en 1 x oriënterende waarde. Omdat de hoogte van het groepsrisico niet precies bekend is, zijn met het rekenprogramma RBM-II indicatieve berekeningen voor het groepsrisico uitgevoerd. Zie hiervoor bijlage 3. Het groepsrisico binnen het plangebied bedraagt in de huidige situatie 0.09 x de oriënterende waarde. Na berekening van de nieuwe situatie is geconstateerd dat het groepsrisico niet is gewijzigd. Dit betekent dat de nieuwe initiatieven niet leiden tot een toename van het groepsrisico. Daarom is een verantwoording van het groepsrisico met betrekking tot transport van gevaarlijke stoffen over het spoor niet nodig.

- Autowegen

1) Rijkswegen
De Rijksweg A4/A58 maakt deel uit van het Basisnet Weg. Uit de systematiek van het Basisnet Weg blijkt dat voor het betreffende traject van de snelweg (B1: Knooppunt Zoomland- afrit 30 Hoogerheide) een veiligheidszone (PR 10^{-6}) van 25 meter geldt. Geconcludeerd kan worden dat het plangebied is gelegen binnen de veiligheidszone. Deze zone wordt vanuit de middenberm gemeten. Vanwege de breedte van de weg zal deze zone zich niet of enkele meters buiten de weg bevinden. In het bestemmingsplan is de bouw van kwetsbare objecten binnen de PR 10^{-6} per jaar uitgesloten.

Aangezien het plangebied binnen een afstand van 200 meter van de snelweg is gelegen, dient het groepsrisico te worden bepaald. Uit de systematiek van het Basisnet Weg blijkt dat voor het betreffende traject van de snelweg het groepsrisico onder 0,1 x de oriënterende waarde ligt.

Omdat het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied (200 meter) van de A4/A58 is de Regionale Brandweer in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de planning en invulling van eventueel te nemen veiligheidsverhogende maatregelen.
In de toekomst zal, met betrekking tot de A4/A58, sprake zijn van een plasbrandaandachtsgebied (PAG). Het PAG is het gebied tot 30 meter van de weg waarin, bij de realisering van kwetsbare objecten, rekening dient te worden gehouden met de effecten van een plasbrand. De 30 meter voor het PAG wordt gemeten vanaf de rechterrand van de rechterrijstrook. Binnen het plangebied ligt geen bestaande bebouwing binnen deze afstand en het bestemmingsplan laat evenmin nieuwe bebouwing toe binnen de PAG-zone. Dit aspect is derhalve niet aan de orde.

2) Gemeentelijke en provinciale wegen
Het plangebied ligt binnen 200 meter van een gemeentelijke of provinciale weg waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Uit de ‘Inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen’ (17 april 2008) en de actualisatie hiervan (augustus 2010), blijkt dat het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg zeer beperkt is. In het rapport

'Actualisering risico-inventarisatie 2010' wordt geconcludeerd dat er door toepassing van de vuistregels (uit de Handleiding Risicoanalyse Transport) geen sprake is van een plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar en dat van een benadering, dan wel overschrijding van de oriënterende waarde eveneens geen sprake is. Gelet hierop zijn berekeningen van het plaatsgebonden en groepsrisico niet nodig en hoeven er geen beperkingen te worden gesteld aan het ruimtegebruik binnen het plangebied.

- Buisleidingen

Om te bepalen of er in het plangebied of in de directe omgeving buisleidingen, waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd, liggen is de professionele risicokaart geraadpleegd. Hieruit blijkt dat in het plangebied diverse buisleidingen zijn gelegen waaronder een groot aantal buisleidingen in de Buisleidingenstraat Nederland (BSN) en diverse 'cross-country' (vrije veld) leidingen van meerdere exploitanten.

In onderstaande tabel zijn alle leidingen die in de BSN zijn gelegen aangegeven, in de tweede tabel zijn de overige in het plangebied gelegen leidingen aangegeven. In beide tabellen zijn de basisgegevens, de afstanden tot de PR 10^{-6}/jaar contour en de inventarisatieafstanden (invloedsgebied: 1% letaliteit) weergegeven.

Beheerder / gebruiker	Stofnaam	PR 10^{-6} [m]	Invloedsgebied (1% letaliteit) [m]	Diameter [inch]	Max. werkdruk [bar]
Air Liquide	Stikstof	0	0	12.75	64
Air Liquide	Waterstof	0	0	6.63	74
Air Liquide	Zuurstof	0	0	11.76	64
Shell	Ethyleen	30	---	10.75	98
Shell	Propyleen	30	---	6.61	49
Total	Aardolie	25	36	24	60
Zebra (503)	Aardgas**	250	415	28	80
Gasunie (667)	Aardgas**	0	550	48	80

** bepaald op basis van Carola-berekeningen

Tabel: buisleidingen met gevaarlijke stoffen in de BSN

Beheerder / gebruiker	Stofnaam	PR 10^{-6} [m]	Invloedsgebied (1% letaliteit) [m]	Diameter [inch]	Max. werkdruk [bar]
Zebra (526)	Aardgas	50	135	10	80 Bar
Gasunie Z526-01	Aardgas	0	150	10	40
Air Liquide	Stikstof	0	0	12	64 Bar
Air Liquide	Waterstof	0	0	6	74 Bar

Tabel: overige buisleidingen met gevaarlijke stoffen in of nabij het plangebied

Op basis van de door de leidingexploitant aangeleverde leidingdata blijkt dat nabij het plangebied diverse hogedruk aardgasleidingen zijn gelegen. In bijlage 3 is de rapportage QRA hogedrukaardgasleidingen opgenomen. Hierin zijn de relevante resultaten uit de Carola-risicoberekening versie 1.0.0.51 vermeld. Aangegeven is of de buisleiding een plaatsgebonden risicocontour heeft van 10^{-6} per jaar en of er sprake is van een groeprisico. Hierbij is tevens de hoogte van het groepsrisico vermeld t.o.v. de oriënterende waarde.

Eigenaar	Leidingnaam	Diameter [mm]	Druk [bar]	PR10^{-6}	Max. GR t.o.v. OW

N.V. Nederlandse Gasunie	A-667	1219,00	80	NEE	<0.01
N.V. Nederlandse Gasunie	Z-526-01	323,90	40	NEE	0
Zebra Gasnetwerk B.V.	A-526	254,00	80	JA	0
Zebra Gasnetwerk B.V.	A-503	711,20	80	JA	<0.01

Tabel: Berekende groepsrisico van de hogedruk aardgasleidingen (Carola-berekening).

In verband met de bescherming en het beheer van een leiding, dient de belemmeringenstrook als zodanig te worden bestemd. De belemmeringenstrook bedraagt ten minste 5 meter aan weerszijden van een leiding, gemeten vanuit het hart van de buisleiding. Binnen deze afstand is in beginsel geen bebouwing toegestaan. Hierop is een uitzondering gemaakt voor hogedruk aardgasleidingen met een druk lager dan 40 bar. Hiervoor geldt een belemmeringenstrook van ten minste 4 meter aan weerszijden van een leiding.

De BSN (Buisleidingenstraat Nederland) is een bijzondere leidingstrook die op grond van het (inmiddels vervallen) Structuurschema Buisleidingen een status aparte had. In het bestemmingsplan dient de BSN als een brede belemmeringstrook van ca. 100 meter te worden beschouwd. De Stichting BSN heeft daarnaast in haar zienswijze verzocht om de BSN specifiek te bestemmen als 'Buisleidingenstraat' met aan weerszijden van de straat een vrijwaringszone van 55 meter met een aanlegvergunningenstelsel. Dit was voorheen de bebouwingsafstand: de afstand waarbinnen in beginsel zonder toestemming geen kwetsbare objecten zijn toegestaan. Nieuwe leidingen kunnen dan zonder meer in de BSN worden opgenomen waarbij de verplichting uit het Bevb geldt dat de PR 10^{-6} contour binnen de brede belemmeringenstrook (BSN) moet zijn gelegen.

Er zijn twee hogedruk aardgasleidingen die een PR 10^{-6} -contour hebben. Het betreft 1) de Zebra-leiding 503, met een PR 10^{-6}-contour van ca. 250 meter aan weerszijden over het gehele traject door het buitengebied (binnen de BSN) en 2) de Zebra-leiding 526, deze heeft een zeer beperkte PR 10^{-6}-contour bestaande uit twee kleine 'vlekken' die buiten het plangebied zijn gelegen. Op figuur 4 en 5 in bijlage 3 zijn de betreffende plaatsgebonden risicocontouren weergegeven.

Naast de hogedruk aardgasleidingen zijn er overige leidingen die een PR-contour hebben, namelijk een Total aardolieleiding en twee Shell leidingen (ethyleen en propyleen):

1 leiding waarvoor het Bevb in werking is getreden
Total : Aardolie (BSN)
De Total-leiding heeft een PR 10^{-6}-contour van 25 meter. Hoewel de Total-leiding in de BSN is gelegen reikt de PR 10^{-6}-contour tot buiten de BSN, maar blijft deze binnen de vrijwaringszone van de BSN (55 meter aan weerszijden).

2 leidingen waarvoor het Bevb nog niet in werking is getreden
Shell : Ethyleen (BSN)
Shell : Propyleen (BSN)
Beide Shell leidingen zijn in de BSN gelegen, zij hebben een PR 10^{-6}-contour van 30 meter die tot buiten de BSN reikt, maar binnen de vrijwaringszone van de BSN blijft.

Voor die leidingen waarvoor het Bevb in werking is getreden geldt dat binnen de PR 10^{-6} per jaar, geen nieuwe kwetsbare objecten mogen worden bestemd. Indien er zich reeds kwetsbare objecten bevinden dient de exploitant er zorg voor te dragen dat vóór 1 januari 2014 het PR van 10^{-6} per jaar niet meer wordt overschreden. Voor geprojecteerd kwetsbare objecten, die op grond van het bestemmingsplan reeds zijn toegestaan, geldt voor de exploitant dat deze er voor moet zorgen dat binnen drie jaar na de realisatie van het object het PR 10^{-6} per jaar niet wordt overschreden.

Ten aanzien van het groepsrisico wordt het volgende opgemerkt. Uit de Carola-berekeningen blijkt dat het groepsrisico nabij het plangebied als gevolg van de hogedruk aardgasleiding ruim onder de oriënterende waarde is gelegen (zie bijlage 3). Het groepsrisico van de hogedruk aardgasleidingen bedraagt minder dan 0,01 x de oriënterende waarde. Daarnaast blijkt dat het bestemmingsplan, hierbij zijn de nieuwe ontwikkelingen meegenomen, niet leidt tot een toename van het groepsrisico ten opzichte van de huidige situatie.

Omdat het groepsrisico als gevolg van de hogedruk aardgasleidingen niet toeneemt, kan worden volstaan met een beperkte verantwoording groepsrisico.
Voor de K1-, K2-, K3- leidingen (aardolieproducten) is door het RIVM geconcludeerd dat er bij dit soort leidingen geen sprake kan zijn van een (significant) groeprisico indien er sprake is van normale bevolkingsdichtheden. In het buitengebied zijn bevolkingsdichtheden zeer laag zodat er geen sprake is van een significant groeprisico. Voor de overige leidingen is de rekenmethodiek nog niet vastgesteld en zijn er geen gegevens bekend.

Voor de BSN, waarin te allen tijde nieuwe leidingen moeten kunnen worden gelegd, is het moeilijk om een toekomstig groepsrisico te bepalen. Omdat aan weerszijden van de BSN een vrijwaringszone geldt van 55 meter waar in beginsel geen kwetsbare objecten mogen worden opgericht, zal de bevolkingsdichtheid op korte afstand van de leidingen zeer beperkt zijn (en blijven) zodat het groeprisico op het huidige lage niveau zal blijven. Dit geldt zeker voor nieuwe hogedruk aardgasleidingen, gezien huidige rekenresultaten, en voor de K1-, K2- en K3- leidingen.

Conclusie
Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied van drie Bevi-inrichtingen. Het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar veroorzaakt door deze inrichtingen levert geen beperking op ten aanzien van de planontwikkelingen. Er wordt voldaan aan de grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico. Het groepsrisico is in zowel de huidige als toekomstige situatie ruim onder de oriënterende waarde gelegen. Desondanks is een verantwoording van het groepsrisico noodzakelijk.

Vaarwegen: er zijn geen belemmeringen vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over vaarwegen. Verantwoording van het groepsrisico is niet aan de orde.

Het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar en het groepsrisico veroorzaakt door het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor leveren geen beperking op ten aanzien van de planontwikkeling. Er wordt voldaan aan de grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico. Er is geen sprake van een plasbrandaandachtsgebied. Omdat het plangebied binnen 200 meter van een spoorweg is gelegen zijn indicatieve groepsrisicoberekeningen uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het groepsrisico ter hoogte van het plangebied 0.09 x de oriënterende waarde bedraagt en dat er geen sprake is van een toename van het groepsrisico. Derhalve is een verantwoording van het groepsrisico niet nodig.

Met betrekking tot de A4/A58 kan worden geconcludeerd dat er een veiligheidszone
(PR 10^{-6}) van 25 meter geldt en het groepsrisico onder 0,1 x de oriënterende waarde ligt. Het plangebied is gelegen binnen de veiligheidszone. De bouw van kwetsbare objecten binnen de PR 10^{-6} per jaar is uitgesloten. Het groepsrisico als gevolg van transport over de A4 ligt ter plaatse van het plangebied niet hoger dan 0,1 van de oriënterende waarde. Verantwoording van het groepsrisico is noodzakelijk omdat het plangebied binnen 200 meter van de rijksweg is gelegen.

Voor de hogedruk aardgasleidingen zijn berekeningen uitgevoerd met Carola om het plaatsgebonden risico en het groepsrisico te bepalen. Er is één hogedruk aardgasleiding (A503 geëxploiteerd door de Zebragas Netwerk B.V.) met een berekende PR 10^{-6} contour die over het plangebied ligt. Binnen deze contour zijn mogelijk kwetsbare objecten gelegen. Indien er kwetsbare objecten gelegen zijn binnen deze contour dan geldt er voor de exploitant een saneringsverplichting voor 1 januari 2014. Het groepsrisico is in alle gevallen berekend als 0 of kleiner dan 1% van de oriënterende waarde. Een beperkte verantwoording van het groepsrisico is noodzakelijk.

10.6. Bodem

Inleiding
Het bestemmingsplan bevat een beschrijving van de bodemkwaliteit binnen het plangebied, zowel de algemene bodemkwaliteit als lokale bodemverontreinigingen. De reden hiervoor is dat de bodemkwaliteit moet (kunnen) voldoen aan de in het plan beoogde functies.

Bodemkwaliteit
Bij het opstellen van de bodemparagraaf zijn drie bronnen geraadpleegd: het Bodeminformatiesysteem (BIS), de algemene bodeminformatie bij de RMD en het Bodemloket.

Binnen de grenzen van het bestemmingsplangebied, dat vooral bestaat uit buitengebied, hebben in het verleden nauwelijks bodembedreigende activiteiten plaatsgevonden. De aanwezige bedrijven binnen het plangebied betreffen vooral agrarische bedrijven. Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit open water. Verder heeft het plangebied voornamelijk een agrarische, natuur- en recreatieve functie. De bodem binnen het plangebied kan derhalve vrijwel onverdacht worden beschouwd op de aanwezigheid van bodemverontreiniging.

Bekend is dat binnen het plangebied in het verleden enkele bodemonderzoeken zijn uitgevoerd. Op het noordelijke deel van het plangebied (locatie Molenplaat) is in 1993 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd door de gemeente Bergen op Zoom (rapport BOZ 93/96, 14 mei 1993). Hierbij is aangetoond dat de bodem van het onderzochte gedeelte van de Molenplaat niet tot zeer licht is verontreinigd. In het grondwater zijn lichte verontreinigingen aangetoond, die worden toegeschreven aan van nature verhoogde gehaltes, onder andere door de voormalige invloed van het zoute zeewater.

In de Augustapolder heeft in 2006 (door DHV, rapport W1102-38-001, 27 maart 2006) onderzoek plaatsgevonden op een locatie binnen het huidige bestemmingsplangebied. Het betreft het oostelijk deel van het plangebied. Dit onderzoek laat zien dat daar de bodem niet tot licht verontreinigd is. Op enkele plaatsen is in de bovengrond een lichte verontreiniging met lood aangetoond. In het grondwater worden lichte tot sterk verhoogde gehaltes aan zware metalen gevonden (voornamelijk arseen), die ook hier toegeschreven worden aan verhoogde achtergrondconcentraties. In de omgeving zijn van nature verhoogde gehaltes aan zware metalen in het grondwater geen onbekend verschijnsel.

In 2005 is onderzoek uitgevoerd nabij het spoor gelegen in het oostelijk deel van het plangebied (door Witteveen+Bos, rapport SBNS4-6, 14 november 2005). Het onderzoek heeft geen verontreinigingen aangetoond in de grond. In het grondwater zijn enkele licht verhoogde gehaltes cadmium en zink gemeten.

Bodemonderzoek in 2011 (door AGEL, rapport 20100278-01, 11 januari 2011) heeft op de locatie Hildernisse 1 matige en sterke verontreinigingen met zware metalen en minerale olie in de bodem aangetoond. Voor wat betreft de verontreiniging met minerale olie is aangetoond dat er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. In het kader van de ontwikkeling van de locatie (realisatie bezoekerscentrum in bestaande bebouwing) is onlangs een bodemsanering (BUS-sanering) uitgevoerd, waarbij de provincie bevoegd gezag is. De sterke verontreiniging met minerale olie is gesaneerd door de verontreiniging te isoleren middels het aanbrengen van verharding en een leeflaag (halfverharding). Het evaluatieverslag van de bodemsanering dient nog door de provincie te worden goedgekeurd en beschikt.

Conclusie
Op basis van de beschikbare bodemkwaliteitgegevens is er geen beletsel geconstateerd voor het nieuwe bestemmingsplan. De beschikbare bodemkwaliteitgegevens (lichte verontreinigingen, gesaneerde locatie Hildernisse 1) vormen geen belemmering voor de beoogde bestemming.

10.7 PlanMer

Op basis van Europese regelgeving dient sinds september 2006 bij de besluitvorming over ruimtelijke plannen en programma's het milieu een volwaardige plaats te worden geven met het oog op de bevordering van een duurzame ontwikkeling. Hiertoe dienen milieudoelstellingen integraal en vanaf een zo vroeg mogelijk stadium in het planvormingsproces te worden meegewogen, waardoor milieubelangen volwaardig kunnen worden afgewogen tegen andere belangen die evenzeer claims kunnen leggen op de schaars beschikbare ruimte.
Een plan-MER is een Milieu Effecten Rapportage, waarin bepaald kan worden welke milieu effecten kunnen plaatsvinden op mogelijk te maken ontwikkelingen binnen het vast te stellen plan. Binnen de Wet Milieubeheer en de Natuurbeschermingswet is bepaald wanneer een planMER verplicht is.
Als een plan kaders biedt voor MER-beoordelings-plichtige activiteiten of als niet is uit te sluiten dat de geboden ontwikkelingsmogelijkheden significante gevolgen voor de te beschermen natuur kunnen hebben is een planMER in principe een vereiste. Het is daarom noodzakelijk een goede afweging te maken. Wij hebben een deskundig adviesbureau opdracht gegeven om dit te onderzoeken en een planMER op te stellen.

Daaruit zijn de volgende conclusie naar voren gekomen:
De huidige achtergronddepositie zorgt bij veel stikstofgevoelige habitattypen voor een overbelaste situatie. In dergelijke gevallen is elke verdere verhoging van stikstofdepositie door activiteiten die emissie van stikstof met zich mee brengen, zeer ongewenst. Als gevolg van het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief komen de volgende punten naar voren:

- Significant negatieve effecten kunnen voor het trendmatig voorkeursalternatief niet worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. Voor de Natura 2000-gebieden Krammer Volkerak, Oosterschelde en Westerschelde & Saeftinghe kunnen significante effecten als gevolg van het trendmatig voorkeursalternatief wel worden uitgesloten.
- Significant negatieve effecten kunnen voor het worst-case variant op het voorkeursalternatief niet worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Krammer Volkerak, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent.

Bij elke individuele aanvraag zal worden ingegaan op of een toename van depositie aan de orde is en of effecten op Natura 2000-gebieden optreden. Hierbij kan met behulp van de lokale situatie worden beoordeeld wat per geval effecten zijn. Op dat niveau kan dan ook worden bepaald hoe de lokale situatie is ten aanzien van aanwezige habitats en of toename van depositie in individuele gevallen een probleem is. Dit zal per geval verschillen.

Effectbeschrijving best-case alternatief
In relatie tot de berekende stikstofdepositie bij het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zijn de volgende conclusies af te leiden voor het best-case alternatief:
Het trendmatig voorkeursalternatief zorgt voor een toename van de stikstofbelasting op de habitattypen van de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. De worst-case variant op het voorkeursalternatief zorgt voor een toename van de stikstofbelasting op de habitattypen van de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Krammer Volkerak, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. Beide alternatieven hebben daarmee mogelijke significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet.

- Wanneer in het bestemmingsplan de feitelijke ammoniakemissie wordt vastgelegd en de omschakeling naar veehouderij voor agrarische bouwblokken niet mogelijk wordt gemaakt (het best-case alternatief) is er geen sprake meer van een toename, maar van een afname van de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (feitelijke situatie).

Mitigerende maatregelen

Stimuleren van verdergaande emissiebeperkende maatregelen dan wettelijk vereist volgens de AMvB-Huisvesting en de IPPC-richtlijn voor grote bedrijven is een mogelijk extra mitigerende maatregel nodig. Het ligt voor de hand om dit toe te passen bij omgevingsvergunningen (Wabo).
Ook wordt overwogen om hieraan een bijdrage leveren door de implementatie van het generiek beleid gericht op een versnelde afname van de emissie van ammoniak, o.a. door het gebruik van emissiearme stalsystemen en andere technieken om emissies te voorkomen en te beperken te stimuleren en, waar deze verplicht zijn, te controleren op een goede werking.

Ook wil een actief gemeentelijk beleid voorgestaan, gericht op het intrekken van onbenutte planologische mogelijkheden voor hergebruik van bestaande veehouderijen. Dit kan helpen de vergunde emissie van ammoniak nog verder te doen dalen. In de regels is de peildatum van de Natuurbeschermingswet geregeld. Uitgangspunt is dat bij een agrarisch bedrijf de veestapel niet mag uitbreiden omdat dat zou leiden tot een toename van de ammoniakemissie. Van dat uitbreidingsverbod kan door het college in de gewijzigde regels worden afgeweken als dit worden gecompenseerd doordat een andere veehouderij welke bepalend is voor de ammoniakemissie wordt beëindigd. De bedrijven die kunnen compenseren, zijn nu nog beter omschreven. Het moeten bedrijven zijn die aanwezig waren op de peildatum, voorzien waren van een milieuvergunning en waarvan de vergunning sindsdien niet is ingetrokken, danwel is ingetrokken na 29 september 2009, de datum waarop de provinciale depositiebank in werking is getreden.
De gemeente beschikt over voldoende informatie van de 3 bestaande agrarische bedrijven op basis van de BVB in het plangebied. Op basis daarvan kan eenvoudig worden gesteld aan de hand van de per bedrijf bestaande emissie of en in hoeverre compensatie kan plaatsvinden. Verder is voldoende informatie beschikbaar over het effect van emissiebeperkende maatregelen op stalniveau om in een concrete situatie tot de vaststelling te kunnen komen dat aan de voorwaarden van de afwijkingsbevoegdheid kan worden voldaan voor het uitbreiden van de veestapel.

Overigens wordt opgemerkt, dat kennis is genomen van de uitspraken van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 november 2013. Hierin heeft de Raad van State de provinciale depositiebank onverbindend verklaard. Niet uitgesloten is namelijk dat hierin bedrijven voorkomen die wel aanwezig waren op de peildatum maar waarvan naderhand de milieuvergunning was ingetrokken. Ook was het mogelijk dat hierin bedrijven voorkwamen die pas na de peildatum waren opgericht. Kortom, er werd gesaldeerd met bedrijven die daarvoor niet in aanmerking kwamen. Met de formulering van de aangepaste regels wordt tevens voldaan aan de uitspraak van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 november 2013.

Artikel 1
bestaande veestapel:
het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van het houden van vee op een bestaand agrarisch bedrijf of een paardenhouderij in de mate en de omvang zoals dat bestond en functioneerde ten tijde van de peildatum bepaald bij of krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 danwel de habitat- of Vogelrichtlijn en overeenkomt met de op dat moment bestaande rechten zoals blijkt uit een verleende milieuvergunning, welke naderhand niet geheel of gedeeltelijk is ingetrokken.

Bij gebruiksvoorschriften
Onder strijdig gebruik wordt naast het bepaalde in artikel xxx in ieder geval verstaan:
het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van de uitbreiding of wijziging van de bestaande veestapel waarbij een toename plaatsvindt van de ammoniakemissie op Natura 2000-gebieden danwel EHS- of Wav-gebieden vanaf het betreffende agrarische bedrijf ten opzichte van de situatie op de peildatum bepaald bij of krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 danwel de habitat- of Vogelrichtlijn en overeenkomt met de op dat moment bestaande rechten zoals blijkt uit een verleende milieuvergunning, welke naderhand niet geheel of gedeeltelijk is ingetrokken.

Bij afwijking:
Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bepaalde in xxx in die zin dat een uitbreiding of wijziging van de veestapel op een agrarisch bedrijf of een paardenhouderij kan plaatsvinden , waarbij de volgende voorwaarden gelden:
a. zodanige emissiebeperkende maatregelen op inrichtingsniveau worden genomen dat daarmee is verzekerd dat geen toename van de ammoniakimmissie op Natura 2000-gebieden danwel EHS- of Wav-gebieden vanaf het betreffende agrarische bedrijf afkomstig van de inrichting zal plaatsvinden en/of
b. een externe saldering plaatsvindt doordat een bestaande milieuvergunning welke bepalend is voor de ammoniakimmissie op het in aanmerking nemende Natura 2000-gebieden danwel Natura 2000-gebieden danwel Wav- of EHS-gebieden en die is verleend voor de peildatum bepaald bij of krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 danwel de habitat- of Vogelrichtlijn en overeenkomt met de op dat moment bestaande rechten zoals blijkt uit een verleende milieuvergunning, welke niet voor 29 september 2009 geheel of gedeeltelijk is ingetrokken

Cumulatieve effecten

In een Passende Beoordeling is het nodig om een beschouwing te geven van de cumulatie van effecten. Immers als een plan op zichzelf slechts geringe effecten heeft, kan het effect aanzienlijk zijn in combinatie met een aantal andere projecten met geringe effecten. In dit geval gaat het om cumulatie van effecten als gevolg van stikstofdeposities.

In de omgeving van het plangebied is de ontwikkeling van de Rijksweg A4, de ontwikkeling van het Steenbergse Westland en de ontwikkeling van het Agro & Food Cluster (AFC) Nieuw Prinsenland te Dinteloord voorzien, die naar verwachting leiden tot een toename van stikstofdepositie in de omgeving. Vooralsnog zijn deze ontwikkelingen geen onderdeel van de feitelijke situatie. Wanneer deze ontwikkelingen en andere ontwikkelingen in de omgeving ontwikkeld worden, is het noodzakelijk om in nadere toetsingen aandacht te besteden aan mogelijke cumulatie van stikstof in Natura 2000-gebieden. Indien maatregelen genomen worden (effect- of brongericht) zijn effecten mogelijk uit te sluiten, maar dit moet per project beoordeeld worden door middel van een toetsing waarin cumulatie wordt meegenomen. Dit geldt overigens ook voor de ontwikkelingen rond Vliegbasis Woensdrecht en Aviolanda. Wel is in de regels opgenomen, dat rekening moet worden gehouden met o.a. radarverstoringszones en zijn grootschalige ontwikkelingen zoals windturbines niet toegelaten.

HOOFDSTUK 11 Water

Algemeen

Het bestemmingsplan is zo ingericht dat de waterbeheerders hun werk kunnen doen. Daarnaast zijn diverse regels opgenomen ten behoeve van de waterhuishouding. In het kader van de verplichte "Watertoets" is afgestemd over de inhoud van het bestemmingsplan.

11.1 Inleiding

Vanwege zwaarwegende onderwerpen als veiligheid, wateroverlast en zoetwaterbeheer dient er ruimte te worden gereserveerd voor water. Water vormt een belangrijke voorwaarde voor talloze processen in (en buiten) het landelijk gebied, waarvan landbouw en natuur twee belangrijke voorbeelden zijn. Ook is water van grote invloed op de belevingswaarde van de omgeving.

Ruimtelijke plannen moeten daarom zowel ten aanzien van locatiekeuze en inrichting, als beheer zoveel mogelijk aansluiten op dit het natuurlijk aanwezige systeem. Hiermee wordt tegelijkertijd voorkomen dat problemen afgewenteld worden naar gronden buiten het betreffende plangebied.

In het buitengebied zijn de volgende instanties werkzaam die zaken regelen die voor de gebruiker van belang zijn: de gemeente, het waterschap, de waterleidingmaatschappij en de provincie. Voor het bestemmingsplan is de verhouding tot het beleid en de regelgeving van de waterschappen van belang. Het is immers noodzakelijk dat het gemeentelijke beleid en dat van waterschappen elkaar ondersteunen. Daarnaast moet voorkomen worden dat het bestemmingsplan zaken juridisch regelt die al in de Keur zijn geregeld. Met betrekking tot grondwaterbeschermingsgebieden is afstemming met de Provinciale Milieuverordening noodzakelijk.

Belangrijkste waterbeheerder in het gebied is het Waterschap Brabantse Delta. Het waterschap is beheerder van al het oppervlaktewater binnen haar beheersgebied. Het waterschap heeft onder andere als taken het onderhouden van waterlopen, het regelen van het waterpeil, het stellen van regels ten aanzien van beregening uit oppervlaktewater, het ecologisch inrichten van waterlopen en oevers, het zuiveren van afvalwater, het werken aan veilige dijken, en het zuiveren van rioolwater.
De zorg voor de kwaliteit van het drinkwater ligt ook niet bij het waterschap, maar bij de waterleidingsmaatschappij.

Watertoets
Sinds juli 2003 is de watertoets wettelijk verankerd in het Besluit op de Ruimtelijke Ordening. Het besluit verplicht tot het opnemen van een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding in de toelichting van alle ruimtelijke plannen.

Dit houdt in dat, afgezien van het watertoetsproces dat voor het bestemmingsplan Buitengebied is doorlopen, voor alle omgevingsvergunningen en wijzigingen van dit bestemmingsplan eveneens de watertoets dient plaats te vinden. Er dient een volledige, heldere, zelfstandige afweging te worden gemaakt over de waterhuishoudkundige consequenties van de beoogde ingreep.
Het doel van de watertoets is dat water een volwaardige rol speelt in ruimtelijke plannen. Het middel dat de watertoets daarvoor gebruikt, is het zo vroeg mogelijk betrekken van de waterbeheerder bij een nieuw ruimtelijk plan. De watertoets betekent vooral meedenken vooraf. Eerste aanspreekpunt voor de gemeente is in principe het waterschap Brabantse Delta. Naast het waterschap zijn er nog andere waterbeheerders zoals de provincie (grondwaterbeheerder) en Rijkswaterstaat. Het waterschap coördineert het wateradvies. Van deze instantie is ook advies ontvangen en verwerkt. Daarnaast is tijdens de procedure gebleken, dat er een Rijksinpassingsplan Waterberging Volkerak-Zoommeer opgesteld en op 20 september 2013 door de Minister vastgesteld. Rijkswaterstaat is waterkwaliteits- en scheepvaartbeheerder van het Schelde-Rijnkanaal en waterbeheerder van het Volkerak-

Zoommeer. Met Rijkswaterstaat is overleg geweest over de doorvertaling van dit Rijksinpassingsplan naar het bestemmingsplan.

11.2 Waterrelevant beleid en waterwetgeving

Op verschillende niveaus is beleid ten aanzien van water geformuleerd. Hier wordt het relevante beleid kort samengevat en de verantwoordelijkheden toegelicht.

Nationaal Waterplan

In december 2009 heeft het kabinet het Nationaal Waterplan vastgesteld. Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde nota Waterhuishouding uit 1998. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.
Het Nationaal Waterplan is een algemeen plan voor het op nationaal niveau te voeren waterhuishoudkundig beleid. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot duurzaam waterbeheer. Daarbij heeft het plan het karakter van een kapstokplan, waarop grote beleidsvelden zoals Stroomgebiedsbeheersplannen en WB21 als min of meer zelfstandige eenheden zijn aangehaakt.

Provinciaal Waterplan

Op 20 november 2009 hebben Provinciale Staten het Provinciaal Waterplan 2010-2015 'Waar water werkt en leeft' vastgesteld. Het Provinciaal Waterplan is op 22 december 2009 in werking getreden. Het waterplan heeft de status van structuurvisie.

De hoofddoelen uit het beleid zijn:
- schoon grond- en oppervlaktewater voor iedereen;
- adequate bescherming van Noord-Brabant tegen overstromingen;
- Noord-Brabant heeft de juiste hoeveelheden water (niet te veel en niet te weinig).

Waterschapsbeleid

Het beleid van het waterschap beweegt zich binnen de kaders die in het hoger (met name provinciaal) waterbeleid zijn aangegeven.

Het waterschap Brabantse Delta heeft als haar beleidsplan het 'Waterbeheerplan Brabantse Delta 2010-2015' (van kracht m.i.v. 22 december 2009). Het plan is geldig tot en met 22 december 2015.
Door het waterbeheerplan moet het watersysteem robuuster worden: veiliger, minder kwetsbaar voor regenval en droogte, schoner, natuurlijker en beter toegankelijk voor recreanten. In het waterbeheerplan staan de doelen en de noodzakelijke ingrepen. Bij de keuze daarvan heeft het waterschap een afweging gemaakt tussen belangen van boeren, bedrijven, burgers, natuurbeheerders en andere partijen.

Wetgeving: de Waterwet

De Nederlandse Waterwet is een raamwet, die het kader vormt voor het algehele waterbeheer.
Voor diverse onderwerpen geldt dat deze nader worden uitgewerkt in onderliggende regelgeving: het Waterbesluit, de ministeriële Waterregeling en in verordeningen van waterschappen en provincies.

Nieuwe eisen watersystemen

De Waterwet vormt de basis voor normen die aan watersystemen kunnen worden gesteld. Voor primaire waterkeringen blijken de normen uit de wet zelf, andere normen voor rijkswateren worden opgenomen in het Waterbesluit of de Waterregeling. Voor de regionale wateren bevatten de verordeningen en plannen de normen.
De Waterwet maakt het mogelijk om normen te stellen voor watersystemen ter voorkoming van onaanvaardbare wateroverlast. In situaties van watertekorten geeft de Waterwet de mogelijkheid de ene functie boven de andere te laten prevaleren (de 'verdringingsreeks'). Ook geeft de Waterwet normen voor de bergings- of afvoercapaciteit van

regionale watersystemen. Het regionale watersysteem dient zo te worden ingericht dat bij hoog water voldoende water kan worden geborgen of afgevoerd.

Verplichtingen waterbeheerders
De waterbeheerders zijn verplicht te voldoen aan een aantal waterkwaliteitseisen: voor de oppervlaktewaterkwaliteit gelden chemische en ecologische kwaliteitsnormen, voor de grondwaterkwaliteit gelden alleen chemische kwaliteitsnormen. Voor waterkwaliteitsnormen verwijst de Waterwet naar stoffenlijsten en normen die zijn vastgelegd in de Wet milieubeheer, de Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn.

Instrumenten
De Waterwet kent de volgende bestuurlijk-juridische instrumenten voor het uitvoeren van het waterbeleid:

- *Waterakkoorden en bestuurlijke afspraken:* waterbeheerders kunnen via waterakkoorden afspraken maken met andere overheden over het te voeren waterbeheer.
- *Legger*: de waterbeheerder dient leggers van waterstaatswerken op te stellen. Dit zijn registers waarin wordt aangegeven aan welke eisen de waterstaatswerken moeten voldoen voor wat betreft ligging, vorm, afmeting en constructie. In een legger worden ook de beheersgrenzen en de beschermingszones van waterstaatswerken duidelijk aangegeven.
- *Projectplan*: een waterbeheerder kan een waterstaatswerk aanleggen of wijzigen door middel van een projectplan, dat een beschrijving geeft van het werk en de wijze waarop het aanleggen of wijzigen zal worden uitgevoerd.
- *Gedoog- en duldplichten*: Rechthebbende burgers en bedrijven moeten sommige waterbeheeractiviteiten gedogen of dulden. Deze inbreuken op rechten, zoals het eigendomsrecht, worden gedoogplichten genoemd. Een voorbeeld is dat grondeigenaren kunnen worden geconfronteerd met een plicht om in een bergingsgebied de tijdelijke berging van water te dulden. Of er sprake is van een bergingsgebied is vastgelegd in de leggers en in het bestemmingsplan.
- *Algemene regels en de integrale watervergunning:* belangrijk uitgangspunt van de Waterwet is dat zoveel mogelijk activiteiten onder algemene regels vallen. Voor activiteiten in, op, onder of over watersystemen kent de Waterwet de integrale watervergunning, waarin zes vergunningen uit eerdere wetten zijn opgegaan. De watervergunning kan bij de gemeente, maar ook rechtstreeks bij het bevoegde gezag, worden aangevraagd. Als ook een omgevingsvergunning nodig is, kan die samen met de watervergunning, bij hetzelfde loket worden aangevraagd.

Vanuit de verantwoordelijkheid voor het oppervlaktewater stelt het waterschap eisen en randvoorwaarden die hiervoor gelden. Voor waterhuishoudkundige ingrepen is de Keur van toepassing. De Keur is een Waterschapsverordening die gebods- en verbodsbepalingen bevat met betrekking tot ingrepen die consequenties hebben voor de waterhuishouding en het waterbeheer.
Zo is het onder andere verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur handelingen te verrichten waardoor het onderhoud, de aanvoer, afvoer en/of berging van water kan worden belemmerd. Voor categorie A oppervlaktewaterlichamen geldt bijvoorbeeld dat er binnen 5 meter vanaf de insteek beperkingen voor het gebruik gelden. Ook is het verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur te lozen op het oppervlaktewater bij een uitbreiding van het verhard oppervlak groter of gelijk aan 2000 m², binnen een waterkering bepaalde handelingen of werkzaamheden te verrichten die de veiligheid of de stabiliteit van de waterkering nadelig kunnen beïnvloeden en water af te voeren naar of aan te voeren uit, te brengen in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen in de beschermde gebieden zoals die zijn aangegeven op de keurkaart. De Keur is onder andere te raadplegen via de site van waterschap Brabantse Delta.
Het plangebied valt grotendeels onder de zojuist genoemde beschermde gebieden die het waterschap in het kader van de Keur heeft aangewezen. Aangezien water afvoeren naar of aanvoeren uit, brengen in of onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen in het beschermde gebied watervergunningsplichtig is het beschermingsgebied aangeduid voor het plangebied in de bijgevoegde overzichtskaart

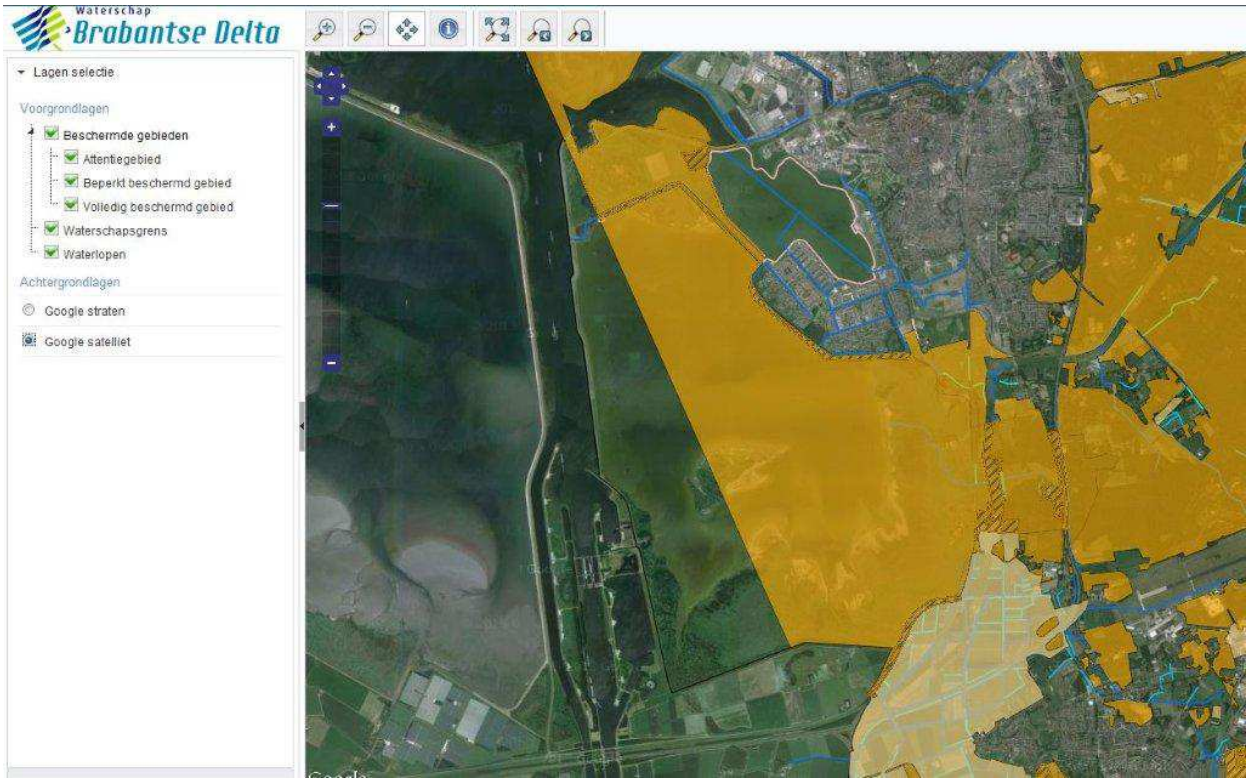

11.3 Afstemming met het bestemmingsplan

In het bestemmingsplan worden alleen de ruimtelijk relevante onderdelen van het waterbeleid vastgelegd. Voorkomen moet worden dat het bestemmingsplan zaken regelt die al door de waterbeheerder zijn geregeld ("dubbele regelgeving"). Daartoe is om te beginnen een goede afstemming met de Keur van het waterschap Brabantse Delta en de Provinciale milieuverordening van belang. Vanwege zwaarwegende onderwerpen als veiligheid en wateroverlast dient er ruimte te worden gereserveerd voor water.
In de regels en op de verbeelding zijn (dubbel)bestemmingen en aanduidingen opgenomen die gericht zijn op water. In de volgende paragrafen worden deze toegelicht.

Daarnaast is om verontreiniging van hemelwater te voorkomen, bij nieuwbouw en of renovatie de (uitwendige) toepassing van uitlogende bouwmaterialen, zoals koper, lood, zink en zacht PVC niet gewenst; aangezien deze stoffen zich kunnen ophopen in het water(bodem)systeem en daarmee een zeer nadelige invloe hebben op de water(bodem)kwaliteit en –ecologie. Door gerichte communicatie, waar mogelijk met de ontwikkelaar/eigenaar zelf, zal informatieverstrekking over de mogelijkheden van duurzaam bouwen en het toepassen van duurzame en milieuvriendelijke bouwmaterialen plaats hebben.

11.4 Reserveringsgebieden waterberging

Waterbergingsgebieden zijn noodzakelijk om eventuele wateroverlast uit regionale watersystemen (beken, waterlopen) tegen te gaan.

Regionale waterbergingsgebieden betreffen gebieden die van oudsher al regelmatig overstromen, gebieden die door het waterschap hier concreet voor zijn ingericht danwel binnen de planperiode hiervoor nog ingericht zullen worden.

Reserveringsgebieden waterberging betreft gebieden die wellicht in de toekomst noodzakelijk zijn om water te kunnen bergen.
Voor de planologische begrenzing en regeling van de regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden waterberging dient te worden aangesloten bij de Verordening Ruimte.
De Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 schrijft voor dat een bestemmingsplan dat is gelegen in een waterbergingsgebied mede strekt tot behoud van het waterbergend vermogen van dat gebied.

Voor enkele gronden van het plangebied in de voormalige Augustapolder geldt dat deze zijn aangewezen als reserveringsgebied voor waterberging. Voor deze gebieden geldt momenteel geen concrete waterbergingsopgave. Rekening houdend met klimaatverandering kan echter in de periode tot 2050 behoefte zijn aan extra gebieden voor een restopgave. De invulling hiervan is nog geenszins zeker.
Bij voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen dient in overleg met het waterschap getoetst te worden dat de ontwikkeling toekomstig gebruik van het gebied voor waterberging niet onmogelijk maakt. Dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld uitbreiding van een agrarisch bouwvlak, worden altijd voorgelegd aan het waterschap, waardoor toetsing aan de waterhuishoudkundige belangen gewaarborgd is. Een specifieke regeling en aanduiding is derhalve in dit bestemmingsplan niet nodig.

11. 5 Waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied

Grenzend aan het plangebied, ten noordoosten, is een waterwingebied gelegen. Het gebied is hieronder op kaart zichtbaar.

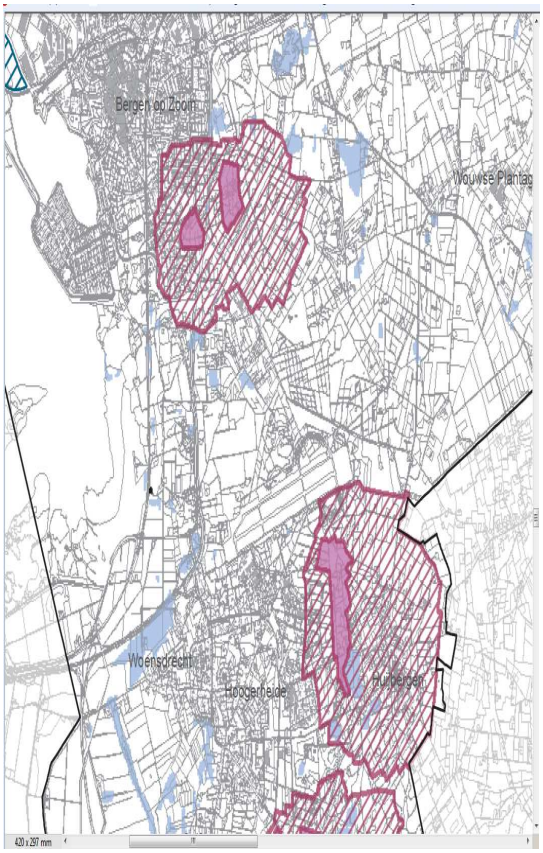

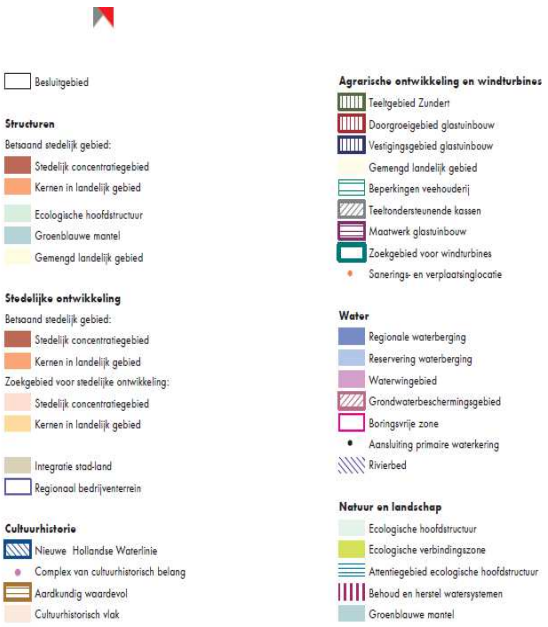

In het uiterste noordoosten van het plangebied ligt nog een restant van dit grondwaterbeschermingsgebied. Hiermee is in de regelgeving rekening gehouden door het toekennen van een milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied.

11.6 Keur

In dit bestemmingsplan is voor in de Keur genoemde vergunnings- en ontheffingsplichtige zaken (zie ook het onder 11.2 genoemde) geen stelsel van omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden opgenomen. Dit zou immers resulteren in dubbele regelgeving. Ook werkzaamheden die tot het normale onderhoud van watergangen behoren zijn vrij van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden. Zo krijgt het waterschap de ruimte die het nodig heeft om zijn beleid te kunnen uitvoeren.

11.7 waterlopen

Alle hoofdwatergangen (zgn. A-watergangen) in het bestemmingsplan zijn tot “Water” bestemd en mogen enkel in overeenstemming met hun functie gebruikt worden.
Daarnaast worden gronden gelegen tot 5 meter van de insteek van de hoofdwatergang mede bestemd voor waterstaatkundige doeleinden (keurzone). Het is verboden om binnen 5 meter van de insteek te graven, bomen te planten en bouwconcentraties op te richten, in verband met het beheer van de waterloop. Ter plaatse waar de afstand van de bestaande bebouwing tot hoofdwatergangen minder is dan 5 meter is deze bebouwing gehandhaafd, ervan uitgaande dat ten tijde van realisering van deze gebouwen het waterschap daartoe ontheffing heeft verleend.

De overige (kleinere) watergangen zijn niet als zodanig bestemd.

Bijzondere aandacht geniet waterloop De Blaffert. Dit is een waterloop, opgenomen op de Waterlegger van het waterschap. De primaire loop zoals aangegeven op de Keur is bestemd als “water”. De Blaffert is als voormalige overgang van beek naar kreekechter voor de waterafvoer grillig van karakter. Deze grilligheid, met name gekenmerkt in de oeversopbouw, wordt ondervangen door in de bestemming “natuur” ook het water te regelen. Op deze wijze worden de bij de oever betrokken waterbelangen afdoende beschermd.
Voor de Molenplaat geldt, dat de huidige planologische situatie identiek is overgenomen van de vigerende situatie (Markiezaatsgebied). In de eigendomssituatie van de Molenplaat, een voormalig speciedepot van de Deltawerken, is het zo dat Brabants Landschap het overgrote deel in bezit en (natuur)beheer heeft. De gemeente Bergen op Zoom heeft aan de oostpunt een klein deel in eigendom en dat deel heeft een recreatieve bestemming. In de actuele situatie is dit deel begroeid met een populierenaanplant.

11.8 Landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden

Landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden worden niet in de Keur beschermd. Hiervoor is het bestemmingsplan dus het primaire instrument. Indien waterhuishoudkundige ingrepen plaatsvinden zal rekening moeten worden gehouden met de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden zoals deze in (dubbel)bestemmingen, aanduidingen en zoneringen zijn opgenomen.

11.9 Hydrologisch neutraal bouwen

De beleidsterm "hydrologisch neutraal bouwen" geeft invulling aan het "niet afwentelen" principe, zoals door de commissie waterbeheer 21e eeuw (WB21) is gegeven. Beter is het te spreken van hydrologisch neutraal ontwikkelen, omdat ook andere ontwikkelingen dan bouwprojecten dienen te worden getoetst. Voorbeelden hiervan zijn infrastructurele en recreatieve ontwikkelingen.

In principe heeft elke ruimtelijke ontwikkeling invloed op de hydrologie. De beleidsterm hydrologisch neutraal heeft dan ook vooral betrekking op het zo veel mogelijk {binnen de ontwikkeling) neutraliseren van de negatieve hydrologische gevolgen van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

leder ruimtelijk ontwikkelingsplan is uniek. De toetsing van ruimtelijke ontwikkelingsplannen is dan ook maatwerk. Niet in alle gevallen zullen de algemeen geformuleerde normen toereikend zijn voor de toetsing. Wanneer de situatie zo

specifiek is dat met het toepassen van de norm geen recht wordt gedaan aan de gedachte van “niet afwentelen” wordt de ontwikkeling getoetst aan hydrologisch neutraal ontwikkelen. Dit houdt in dat de ontwikkeling geen hydrologische achteruitgang ten opzichte van de referentiesituatie tot gevolg heeft. Er mogen geen hydrologische knelpunten worden gecreëerd voor de te handhaven en de vastgestelde toekomstige landgebruikfuncties in het plangebied en het beïnvloedingsgebied.

11.10 Waterkeringen

De primaire waterkeringen zijn inclusief de beschermingszone op de verbeelding voorzien van de dubbelbestemming ‘ Waterstaat - Waterkering’. Voor deze zone zijn alle werkzaamheden verboden die de stabiliteit kunnen beïnvloeden.

Binnen de beschermingszone mag uitsluitend worden gebouwd na het verlenen van een omgevingsvergunning voor

het afwijken van de bouw- of gebruiksregels. Voordat een omgevingsvergunning verleend wordt dient de dijkbeheerder te worden gehoord. De regelgeving omtrent werken in en aan watergangen en waterkeringen is vastgelegd in de keur van het waterschap.

Daarnaast zijn een aantal dijklichamen binnen het plangebied specifiek aangeduid als ‘wro-zone – omgevingsvergunning dijklichaam’ ten behoeve van de instandhouding van aanwezige waardevolle beplanting alsmede van het dijklichaam als karakteristiek landschapselement.
Voor gronden met de betreffende aanduiding is in de regels voor enkele werkzaamheden een omgevingsvergunningstelsel opgenomen. Dit betreft werkzaamheden en ingrepen, die mogelijk van invloed kunnen zijn op de instandhouding van het dijklichaam, zoals het vergraven of ontgraven van de dijk, de aanleg van verharde oppervlakten en het vellen of rooien van beplanting.

Hoofdstuk 12 Juridische aspecten

Bestemmingsregeling

Inleiding
Een bestemmingsplan is een planologische regeling die zowel de burger als de overheid rechtstreeks bindt. De regels en verbeelding dienen als één geheel te worden beschouwd en kunnen niet los van elkaar worden gezien. De toelichting op de regels en verbeelding is niet juridisch bindend, maar biedt wel inzicht in de belangenafweging die tot de aanwijzing van bestemmingen heeft geleid en kan bovendien dienst doen bij planinterpretatie.
Om inzicht te geven in de juridische opzet zijn hierna de systematiek en de opbouw van het bestemmingsplan toegelicht.
Eerst wordt ingegaan op de Standaard vergelijkbare Bestemmingsplannen, vervolgens op de verbeelding. Daarna wordt aangegeven op welke wijze de regels in algemene zin zijn opgebouwd en de bestemmingsartikelen in het bijzonder. Tot slot wordt ingegaan op een aantal toetsingsaspecten.

12.1 Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2008)

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten te digitaliseren. Volgens het Besluit ruimtelijke ordening is het verplicht dat een nieuw bestemmingsplan in digitale vorm wordt vastgesteld. Dit moet gebeuren volgens de RO-standaarden, RO Standaarden en regels 2008. Voor het digitaliseren c.q. standaardiseren van bestemmingsplannen is de Standaard voor Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2008 (SVBP 2008) ontwikkeld.
Ook moet van het plan een analoge versie worden vastgesteld. Van een bestemmingsplan is er dus altijd een digitale en een analoge (papieren) (verschijnings)vorm. Deze zijn beide rechtsgeldig.

Onder vorige wetten werden bijna geen bepalingen gesteld over de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan. Hierdoor zijn er in de praktijk zeer verschillende bestemmingsplannen ontstaan. Dit, terwijl leesbaarheid, raadpleegbaarheid en helderheid voor de gebruiker van het bestemmingsplan van groot gewicht zijn. Daarnaast is de vergelijkbaarheid van ruimtelijke plannen van groot belang voor degenen die deze plannen in grotere samenhang wensen te bezien. SVBP 2008 maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld.
Zo zijn bijvoorbeeld de bestemmingen en begripsbepalingen in alfabetische volgorde opgenomen en vloeit de naam van een bestemming voort uit een standaardlijst, waaruit ingevolge de SVBP 2008 gekozen dient te worden. Kenmerk van de bestemmingen is dat het gehele plangebied ermee (vlaksgewijs) is bedekt. Een bestemmingsplan kan ook dubbelbestemmingen bevatten. Deze overlappen bestemmingen en geven eigen regels, waarbij sprake is van een rangorde tussen de bestemmingen en de dubbelbestemmingen. De dubbelbestemmingen hoeven het gehele plangebied niet te bedekken.
Aanduidingen (functieaanduiding of gebiedsaanduiding) worden gebruikt om bepaalde zaken binnen een bestemming of dubbelbestemming nader of specifieker te regelen. Het gaat hierbij om specificaties met betrekking tot het gebruik of de bouwmogelijkheden. De aanduidingen hebben daardoor juridische betekenis en komen ook altijd in de regels van het bestemmingsplan voor.

De SVBP 2008 voorziet overigens uitsluitend in een systematische wijze van bestemmen en er wordt uitdrukkelijk op gewezen dat de standaarden geen betrekking hebben op de inhoud van een bestemmingsplan. Wel kent het SVBP 2008 een aantal onderdelen die verplicht moeten worden overgenomen in een bestemmingsplan, zoals de wijze van meten.

12.2 Verbeelding

De verbeelding (plankaart) heeft een belangrijke rol bij het bepalen van de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden in het plangebied. Daartoe zijn op de verbeelding bestemmingsvlakken en aanduidingen opgenomen.

Voorbeeld:
Agrarische bedrijfsgebouwen zijn slechts toegestaan binnen de op de kaart ingetekende (agrarische) bouwvlakken. Op de verbeelding is de begrenzing van bouwvlakken met een raster met vrij dikke belijningen uitgevoerd.

Aan de ondergrondgegevens op de verbeelding, zoals ingetekende gebouwen, kunnen geen rechten worden ontleend. Daar staat tegenover dat het ontbreken van dergelijke ondergrondgegevens ook niet leidt tot een beperking van rechten. De ondergrondgegevens hebben dus uitsluitend een illustratief karakter.

12.3 Regeling bestemmingen

De regels zijn standaard als volgt opgebouwd:

- *Hoofdstuk 1 bevat de begripsbepalingen en een bepaling over de wijze van meten; deze worden opsommingsgewijs in alfabetische volgorde gegeven en dienen als referentiekader voor de overige regels.*
- *Hoofdstuk 2 bevat de bestemmingen.*
- *Hoofdstuk 3 bevat enkele algemene regels, zoals de anti-dubbeltelbepaling, de procedure bepaling en algemene regels ten aanzien van omgevingsvergunningen.*
- *Hoofdstuk 4 tenslotte bevat het overgangsrecht en de slotregels met daarin de titel van het bestemmingsplan.*

De bestemmingen vangen steeds aan met de bestemmingsbenaming. Daarna wordt in de bestemmingsomschrijving weergegeven voor welke doeleinden de betreffende gronden bestemd zijn. Vervolgens wordt in de bouwregels aangegeven welke bouwwerken bij recht mogen worden opgericht en welke situerings- en maatvoeringseisen hiervoor gelden. In sommige bestemmingen wordt bovendien nader ingegaan op de toegestane voorzieningen. Vervolgens is een gebruiksbepaling opgenomen waarin wordt aangegeven dat gronden en opstallen niet in strijd met de bestemming mogen worden gebruikt. Voor de duidelijkheid is in een aantal situaties aangegeven die in ieder geval in strijd met de bestemming worden geacht.
Om bepaalde ontwikkelingen te sturen respectievelijk in de hand te houden, is bij sommige bestemmingen tevens gekozen voor het opnemen van omgevingsvergunnings- en wijzigingsbepalingen. Na het doorlopen van een in het bestemmingsplan nader uiteengezette procedure kan aan deze 'flexibliteitsbepalingen' medewerking worden verleend.
Om te voorkomen dat bestemmingen gefrustreerd worden zijn diverse bestemmingen voorzien van een stelsel van omgevingsvergunningen voor werken en werkzaamheden. Hierin is geregeld dat een aantal werken en werkzaamheden verboden is, tenzij het bevoegd gezag hiervoor een omgevingsvergunning heeft afgegeven.

wijze van toetsen

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de manier waarop activiteiten aan het bestemmingsplan getoetst moeten worden. Daartoe wordt eerst een werkwijze voorgesteld. Vervolgens wordt ingegaan op een aantal in de regels gehanteerde termen. Het gaat daarbij onder meer om 'open normen'. Deze worden gebruikt omdat het in veel gevallen onmogelijk is om eenduidige harde criteria op te stellen. Enerzijds omdat daarmee de nodige flexibiliteit in een plan wegvalt en anderzijds omdat het bestemmingsplan een momentopname is waarbij vooraf onmogelijk met alle situaties rekening kan worden gehouden.

Werkwijze

Om te kunnen beoordelen of bepaalde zaken of ontwikkelingen passen binnen het regiem van het bestemmingsplan, wordt de volgende werkwijze geadviseerd:

1. Ga op de verbeelding na welke bestemming(en) en aanduidingen voor de gronden zijn opgenomen waarop de onderzoeksvraag/aanvraag betrekking heeft;
2. Kijk in de regels naar de bepalingen van het artikel van de bestemming die voor de gronden geldt;
3. Beoordeel of het aangevraagde/geconstateerde past binnen de bestemmingsomschrijving. Hierbij dienen meteen de nadere detaillering van de bestemming en de gebruiksbepaling te worden meegenomen omdat die een nadere uitleg/inperking geven van de bestemmingsomschrijving;

4. Luidt het antwoord op punt 3 ja, dan moet in het geval van een bouwwerk tevens worden gekeken of deze ook past binnen de bouwregels;
5. Voor zover er tevens werken/werkzaamheden, geen bouwwerken zijnde, moeten worden uitgevoerd (waarbij gedacht kan worden aan werkzaamheden die bodem-/grondverzet met zich meebrengen) dan moet bovendien worden nagegaan of er een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden verplicht is gesteld;
6. Indien aan de punten 3, 4 en 5 wordt voldaan of kan worden voldaan, dan kan medewerking worden verleend, waarbij het bevoegd gezag eventueel nog gebruik kan maken van de aan haar toekomende bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen, teneinde de aanvraag beter te kunnen inpassen.
7. Luidt het antwoord op de punten 3, 4 en/of 5 nee, dan kan nog worden gekeken of het plan voor dit aspect voorziet in een omgevingsvergunnings- of wijzigingsmogelijkheid (dit zijn de zogenaamde flexibiliteitbepalingen). Is dit zo, dan dient een nadere afweging te worden gemaakt in hoeverre afwijken van het bestemmingsplan in dit geval gewenst is. Voorzien de flexibiliteitbepalingen niet in een afwijkingsmogelijkheid of wordt afwijken onwenselijk geacht dan dient het verzoek te worden afgewezen c.q. het geconstateerde (in principe) te worden gehandhaafd wegens strijd met het bestemmingsplan, tenzij het een situatie betreft waarop het overgangsrecht toeziet.

Ter zake deskundige

Bij enkele bestemmingen dan wel aanduidingen wordt aangegeven dat bij activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning voor afwijken of voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden noodzakelijk is, door het bevoegd gezag een ter zake deskundige moet worden geraadpleegd ten aanzien van de mogelijke nadelige effecten voor de bestemming of aanduiding. Onder *'ter zake deskundige'* wordt in dit geval begrepen een officieel erkende persoon of instantie op het betreffende kennisgebied dan wel een persoon die op basis van zijn opleiding en ervaring over een goede deskundigheid op het betreffende kennisterrein beschikt en dit ook in de praktijk heeft doen blijken. Tot slot geldt als voorwaarde dat de persoon/instantie de mogelijkheid heeft om over de relevante gegevens te beschikken.
Deze deskundige dient te worden ingeschakeld door de initiatiefnemer, die ook de kosten daarvoor draagt.

Onevenredige aantasting

Op deze open norm wordt op diverse plaatsen in de regels teruggegrepen. Vooral in de criteria bij de flexibiliteitbepalingen (omgevingsvergunnings- en wijzigingsbevoegdheden) en de bepalingen bij de omgevingsvergunningen voor werken en werkzaamheden, wordt regelmatig aangegeven dat "geen onevenredige aantasting" van bepaalde waarden mag plaatsvinden. Ook op een enkele plaats in de nadere detaillering van de bestemming en in de nadere eisenregeling worden deze woorden aangetroffen. Deze terminologie vraagt om een op de specifieke situatie toegesneden beoordeling.

Voorbeeld:
Het kappen van 5 bomen zal binnen een waardevol landschapselement bestaande uit 10 bomen waarschijnlijk leiden tot de conclusie dat er sprake is van een onevenredige aantasting, terwijl het kappen van 20 bomen in een bos van 5 hectare in beginsel geen onevenredige aantasting oplevert. In dit laatste geval kan wel weer sprake zijn van onevenredige aantasting indien het bijvoorbeeld een bijzondere boomsoort betreft of het bomen zijn van een vergevorderde leeftijd.

Wanneer gesteld wordt dat de cultuurhistorische waarde van bebouwing niet onevenredig mag worden aangetast, moet bijvoorbeeld worden gekeken of nieuw op te richten bebouwing de cultuurhistorische bebouwing niet geheel of grotendeels aan het zicht onttrekt. Cultuurhistorische bebouwing moet immers beleefd worden en het "inbouwen" is dan ook niet wenselijk.

Bij de beoordeling zullen dus steeds de bestaande situatie, de aanvraag, de tijdelijke gevolgen en de toekomstsituatie tegen elkaar moeten worden afgewogen. Er mag wel sprake zijn van een aantasting, maar deze mag niet dusdanig zijn dat de kwaliteit en/of kwantiteit van de te beschermen waarden in te grote mate afneemt.
In de toelichting worden diverse handreikingen geboden ten aanzien van de doelstellingen en belangen die worden behartigd met het bestemmingsplan. Zo is beschreven welke waarden binnen het plangebied voorkomen en wat het karakter van die waarden is.

Afweging van belangen
Het bevoegd gezag mag zelfstandig afwegen of een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden kan worden verleend. Voor deze afweging is inzicht nodig in het belang van de uitvoering van desbetreffende werken en/of werkzaamheden enerzijds en de schadelijkheid voor de aanwezige waarden anderzijds. Vervolgens kan het belang van de ingreep worden afgewogen tegen de negatieve effecten op de aanwezige waarden.
Veel werken en werkzaamheden hebben tot doel een verbetering van de waterhuishouding, verkaveling en ontsluiting van agrarische gronden. De diverse landbouwsectoren stellen aan de basisinrichting deels verschillende eisen. Het landbouwkundig belang van deze werken en werkzaamheden is daarmee afhankelijk van het belang van verbetering van deze inrichtingsfactoren voor de specifieke landbouwsector. De volgende factoren spelen daarbij een rol:
- de grondgebondenheid van de productie (akkerbouw, tuinbouw, melkveehouderij);
- de gevoeligheid / hoogwaardigheid van de teelt (tuinbouw);
- de intensiteit van het grondgebruik door grondbewerking;
- de afstand tot bedrijfsgebouwen (voor akkerbouw is exploitatie van gronden op afstand veelal goed in te passen in een doelmatige bedrijfsvoering; melkveehouderij, vollegrondstuinbouw en fruitteelt vragen een directere relatie met de bedrijfsgebouwen).

In hoeverre de werken en werkzaamheden schadelijk zijn voor de aanwezige waarden is afhankelijk van:
- de precieze locatie van de uit te voeren werken en werkzaamheden;
- de omvang, (diepte, oppervlakte);
- het tijdstip van de uitvoering;
- de wijze van uitvoering.

Noodzakelijk

In de regels wordt op een aantal plaatsen de eis van *'noodzakelijkheid'* gesteld. Dat is bijvoorbeeld het geval bij agrarische bouwvlakvergroting/verandering (deze dient noodzakelijk te zijn vanuit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering of bedrijfsontwikkeling).
De noodzakelijkheid duidt op een zwaarwegend bedrijfsmatig belang dat aan de orde moet zijn.
Ten aanzien van de bouwvlakvergroting kan worden gesteld dat van noodzaak geen sprake is indien binnen het bouwvlak zelf nog voldoende ruimte is om de activiteiten te ontwikkelen. Noodzaak is evenmin aan de orde indien de agrariër een groter bouwvlak wenst omdat hij de hoeveelheid bijgebouwen ten behoeve van zijn bedrijfswoning wenst uit te breiden. Dit heeft namelijk geen betrekking op het bedrijfsmatige aspect dat gediend moet worden.

De noodzakelijkheid zal door de aanvrager moeten worden aangetoond. Hierover dient advies te worden gevraagd aan een onafhankelijke terzake deskundige. In beginsel wordt hierbij gedacht aan de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen (AAB).
De aanvraag voor het advies vindt plaats door de gemeente, op kosten van de aanvrager.

Hoofdstuk 13 Economische Uitvoerbaarheid

Economische uitvoerbaarheid

Per 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening in werking getreden. Op grond hiervan rust op de gemeente de verplichting tot het verhaal van kosten die tot de grondexploitatie behoren op basis van een exploitatieplan. De gemeente kan hiervan afzien indien het kostenverhaal anderszins is verzekerd.

Op grond van artikel 6.12 van de Wro dient de gemeenteraad een exploitatieplan vast te stellen voor gronden waarop een bouwplan zoals dat in het Bro is omschreven is voorgenomen. Het vaststellen van een exploitatieplan is niet nodig indien:

1. het kostenverhaal anderszins is verzekerd;
2. het bepalen van een tijdvak of fasering niet nodig is;
3. het stellen van locatie-eisen of regels niet nodig is.

Het betreft hier grotendeels een conserverend bestemmingsplan. Voorts zal met het Brabants Landschap en anderen een anterieure danwel privaatrechtelijke overeenkomst worden gesloten. Zodoende is geen exploitatieplan nodig.

Hoofdstuk 14 Resultaten inspraak en overleg

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is geen inspraak vereist. De gemeente Bergen op Zoom heeft wel een inspraakverordening vastgesteld waarin is geregeld in welke gevallen inspraak verleend kan worden. In dit geval is de gelegenheid gegeven voor inspraak. Het voorontwerpbestemmingsplan plan heeft vanaf 27 mei 2013 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld zowel mondeling of schriftelijk zijn reactie over het concept van genoemd ontwerpbestemmingsplan bij het gemeentebestuur kenbaar te maken. Hiervan is gebruik gemaakt. De reacties zijn puntsgewijs samengevat in een nota van commentaar. Alle reclamanten hebben schriftelijk bericht gekregen over de behandeling van hun reactie.

Op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening dient bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg gepleegd te worden met de besturen van betrokken gemeenten, waterschappen en met die diensten van Rijk en Provincie die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.
De volgende overlegpartners hebben het voorontwerp toegezonden gekregen:

- Provincie Noord-Brabant
- Ministerie van Energie, Landbouw en Innovatie
- Waterschap Brabantse Delta
- NV Nederlandse Gasunie
- Regionale Brandweer Midden- en West Brabant
- Rijksdienst voor Archeologie Cultuurlandschap en Monumenten (RACM)
- Kamer van Koophandel
- Rijkswaterstaat Directie Noord-Brabant
- Essent Netwerk
- Regionale Brandweer Midden- en West Brabant
- Brandweer Bergen op Zoom-Roosendaal
- Gemeente Woensdrecht

Ook is een onderzoek door Arcadis verricht naar de milieueffecten van dit bestemmingsplan. Daaruit blijkt dat een passende beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is. In de regels is rekening gehouden met de ontwikkelmogelijkheden voor o.a. veehouderijen en de voorwaarden, die daaraan van toepassing zijn. De gemeente Woensdrecht heeft schriftelijk aandacht gevraagd voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de Vliegbasis Woensdrecht en Aviolanda, met name de geluidscontour van de vliegbasis.
In het ontwerp is rekening gehouden met het feit, dat dit gebied conservatief van aard is en geen grootschalige ontwikkelingen zijn voorzien. Bovendien zijn in de regels voorwaarden opgenomen, zoals o.a. IHCS-zones die de ontwikkelingen van Vliegbasis Woensdrecht en Aviolanda niet frustreren.
Het ontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid en het ontwerp planMER worden gelijktijdig formeel ter inzage gelegd met de mogelijkheid van inbrengen van zienswijzen. Vervolgens worden de milieugevolgen van de alternatieven, de ingebrachte zienswijzen en adviezen meegewogen bij de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid.

Regels

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 5
- Artikel 1 Begrippen 5
- Artikel 2 Wijze van meten 20

Hoofdstuk 2 Bestemmingen 21
- Artikel 3 Agrarisch met waarden – Cultuurhistorie en landschap 21
- Artikel 4 Agrarisch met waarden – Natuur en landschap 37
- Artikel 5 Bedrijf 52
- Artikel 6 Natuur 54
- Artikel 7 Recreatie 57
- Artikel 8 Verkeer 59
- Artikel 9 Water 60
- Artikel 10 Wonen 61
- Artikel 11 Leiding - Gas 65
- Artikel 12 Leiding - Hoogspanning 67
- Artikel 13 Leiding – Hoogspanningsverbinding 68
- Artikel 14 Leiding – Leidingstrook 69
- Artikel 15 Leiding – Stikstof 71
- Artikel 16 Leiding – Waterstof 73
- Artikel 17 Leiding – Riool 75
- Artikel 18 Waarde - Archeologie 77
- Artikel 22 Waarde – Cultuurhistorie 78
- Artikel 23 Waarde – Geomorfologie 79
- Artikel 24 Waterstaat- Waterkering 80

Hoofdstuk 3 Algemene regels 81
- Artikel 22 Anti-dubbeltelregel 81
- Artikel 23 Algemene bouwregels 81
- Artikel 24 Algemene afwijkingsregels 82
- Artikel 25 Algemene aanduidingsregels 83
- Artikel 26 Algemene wijzigingsregels 88

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 89
- Artikel 27 Overgangsrecht 89
- Artikel 28 Slotregel 89

Bijlagen
- Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten

HOOFDSTUK 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Buitengebied Zuid met identificatienummer NL.IMRO.0748.BP0072-0203 van de gemeente Bergen op Zoom;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 aardkundige waarden en kenmerken

waarden en kenmerken van een gebied die vanwege geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische verschijnselen en processen vanwege de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van de bodem, van belang zijn.

1.6 afhankelijke woonruimte:

een aangebouwd bijbehorend bouwwerk bij een woning, dat qua ligging een ruimtelijke eenheid vormt met die woning en waar een gedeelte van de huishouding, zoals gehuisvest in die woning, uit een oogpunt van mantelzorg is ondergebracht;

1.7 agrarisch bedrijf:

inrichting die tot een, krachtens artikel 1.1., derde lid, Wet milieubeheer, aangewezen categorie behoort en die is gericht op het voortbrengen van producten door het telen van gewassen of door het houden van dieren, zijnde: een (vollegronds)teeltbedrijf, een veehouderij (daaronder begrepen een paardenfokkerij en daaronder niet begrepen een paardenhouderij), een glastuinbouwbedrijf of een overi agrarisch bedrijf;

1.8 agrarisch bouwvlak:

een aanduiding 'bouwvlak' binnen de bestemming Agrarisch, Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap of Agrarisch met waarden - Natuur en landschap;

1.9 agrarisch technisch hulpbedrijf:

bedrijf dat geheel of in overwegende mate is gericht op het verlenen van diensten waarbij gemechaniseerd loonwerk ten behoeve van land-, tuin-, bos-, of natuurbouw wordt verricht of waarbij gebruik gemaakt wordt van het telen van gewassen, het houden van dieren of het toepassen van andere land-, tuin-, bos- of natuurbouwkundige methoden, met uitzondering van mestbewerking;

1.10 agrarisch verwant bedrijf:

bedrijf dat geheel of in overwegende mate gericht is op het verlenen van diensten aan particulieren of niet-agrarische bedrijven waarbij gebruik gemaakt wordt van het telen van gewassen, het houden van dieren of het toepassen van andere land-, bos- of natuurbouwkundige methoden, met uitzondering van mestbewerking;

1.11 ander bouwwerk

een bouwwerk, geen gebouw zijnde;

1.12 archeologische waarden:

waarden van een terrein in verband met de zich mogelijk daarin bevindende oudheidkundige zaken die van belang zijn vanwege hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap en/of hun cultuurhistorische waarde;

1.13 bebouwing:

gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.14 bebouwingscluster

vlakvormige verzameling van bebouwing buiten bestaand stedelijk gebied;

1.15 bebouwingsconcentratie:

een lijnvormige verzameling van gebouwen langs een weg, doorgaans dubbelzijdig aanwezig, dan wel een vlakvormige verzameling van gebouwen bij een kruispunt van wegen in het buitengebied, veelal met een historisch gegroeide menging van kleinschalige buitengebied- en niet-buitengebiedfuncties;

1.16 bebouwingspercentage:

een in de regels opgenomen of aangeduid percentage, dat de grootte van het deel van een terrein (bouwvlak, bestemmingsvlak, bouwperceel etc.) aangeeft, dat maximaal mag worden bebouwd;

1.17 bed & breakfast:

een nevenactiviteit met als doel het verstrekken van logies en ontbijt aan steeds wisselend publiek, bestaande uit maximaal vier kamers, dat voor een korte periode, namelijk één tot enkele nachten, ter plaatse verblijft; onder bed & breakfast wordt niet verstaan overnachting, noodzakelijk in verband met het verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden werkzaamheden en/of arbeid;

1.18 bedrijfsactiviteiten:

handelingen en werkzaamheden die plaatsvinden in het kader van de uitoefening van een bedrijf;

1.19 bedrijfsgebouw:

een gebouw dat dient voor de uitoefening van één of meer bedrijfsactiviteiten;

1.20 bedrijfsmatige exploitatie:

het via een bedrijf, stichting of ander rechtspersoon voeren van een zodanig beheer/ exploitatie, dat in de recreatieverblijven daadwerkelijk recreatief gebruik plaatsvindt;

1.21 bedrijfswoning/ dienstwoning:

een woning, in of bij een gebouw of op een terrein, bedoeld voor (het huishouden van) een persoon wiens huisvesting daar gelet op de bedrijfsvoering noodzakelijk moet worden geacht;

1.22 beperkt kwetsbaar objecten:

de definitie als opgenomen in het Besluit externe veiligheid inrichtingen;

1.23 beperkingen veehouderij

gebied waar de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen zijn beperkt;

1.24 bestaand:

a. t.a.v. bebouwing: bebouwing, zoals legaal aanwezig op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, dan wel die mag worden gebouwd krachtens een voor dat tijdstip aangevraagde vergunning;

b. t.a.v. gebruik: het gebruik van grond en opstallen, zoals legaal aanwezig op het tijdstip dat het plan rechtskracht heeft verkregen;

1.25 bestaand bouwperceel

een bouwperceel waarbinnen het geldend bestemmingsplan het bouwen van gebouwen en bijbehorende bouwwerken met een gezamenlijke oppervlakte van meer dan 100 m² toestaat;

1.26 bestaande veestapel

het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van het houden van vee op een bestaand agrarisch bedrijf of een paardenhouderij in de mate en de omvang zoals dat bestond en functioneerde ten tijde van de peildatum bepaald bij of krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 danwel de habitat- of Vogelrichtlijn en overeenkomt met de op dat moment bestaande rechten zoals blijkt uit een verleende milieuvergunning, welke naderhand niet geheel of gedeeltelijk is ingetrokken;

1.27 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.28 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.29 bevoegd gezag:

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning;

1.30 bijbehorend bouwwerk

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en emt de aarde verbonden bouwwerk met een dak;

1.31 bos:

elk terrein waarop bosbouw wordt uitgeoefend, zijnde het geheel van bedrijfsmatig handelen en activiteiten gericht op de duurzame instandhouding en ontwikkeling van bestaande en nieuwe bossen ten behoeve van (een of meerdere van de functies) natuur, houtproductie, landschap, milieu (waaronder begrepen waterhuishouding) en recreatie;

1.32 boerderij(gebouw):

een (voormalige) agrarische bedrijfswoning met in de bouwmassa opgenomen (voormalige) agrarische bedrijfsruimten, die samen een geïntegreerde eenheid (bouwkarakteristiek waarbij woon- en stalgedeelte van oudsher aan elkaar verbonden zijn) vormen;

1.33 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.34 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak;

1.35 bouwlaag:

doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd;

1.36 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop functioneel zelfstandige bij elkaar horende bebouwing is toegelaten, waarbij de gebouwen alleen zijn toegelaten binnen de bouwvlakken op het perceel terwijl buiten de bouwvlakken ook bouwwerken geen gebouwen zijnde en vergunningvrije bouwwerken zijn toegestaan;

1.37 bouwperceelgrens:

een grens van een bouwperceel;

1.38 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge het planologisch regime s bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.39 bouwvlakgrens
de grens van een bouwvlak;

1.40 bouwwerk:

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.41 buisleiding
leiding bestemd of gebruikt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, met de daarbij behorende voorzieningen;

1.42 buisleidingenstraat

een brede strook grond, die primair bestemd is voor het leggen van meerdere buisleidingen en zo nodig is uitgevoerd met collectieve voorzieningen zoals kunstwerken. De buisleidingenstraat in Zuidwest Nederland (van Rotterdam naar Antwerpen en Zeeland) wordt beheerd door een daarvoor opgerichte stichting;

1.43 cultuurhistorische waarde:

de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis heeft gemaakt van dat bouwwerk of dat gebied, zoals dat ondermeer tot uitdrukking komt in de beplanting, het reliëf, de verkaveling, het sloten- of wegenpatroon en/of de architectuur;

1.44 dagrecreatie:

activiteiten ter ontspanning in de vorm van sport, spel, toerisme en educatie, waarbij overnachting niet is toegestaan; huifkarren worden hier mede onder begrepen;

1.45 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen en/of leveren van goederen aan degene die deze goederen kopen voor eigen gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.46 dienstverlening:

dienstverlening door een bedrijf met uitsluitend of in hoofdzaak een verzorgende taak met een publieksgerichte functie zoals wasserette, kapsalon, schoonheidssalon, opticien, autorijschool, videotheek, uitzendbureau, reisbureau, bank, postkantoor, telefoon-/internetdienst, makelaarskantoor, foto-atelier (inclusief ontwikkelen), kopieerservicebedrijf, schoenreparatiebedrijf, alsmede naar aard en uitstraling overeenkomstige bedrijven;

1.47 ecologische hoofdstructuur

samenhangend netwerk van natuurgebieden van nationaal en internationaal belang met als doel de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten bestaande uit de meest waardevolle natuur- en bosgebieden en andere gebieden met belangrijke aanwezige en te ontwikkelen natuurwaarden;

1.48 ecologische verbindingszone:

zone die dienst doet als verspreidingsgebied respectievelijk migratieroute voor planten en dieren tussen verschillende natuurgebieden. Aanleg van verbindingszones heeft als doel barrières tussen deze gebieden op te heffen;

1.49 erftoegangsweg:

een weg die in de Nederlandse wegcategorisering wordt aangemerkt als het meest lokale wegtype, waarbij langzaam verkeer en gemotoriseerd verkeer gemengd is, zonder rijrichtingscheiding en meestal zonder gescheiden fietspaden;

1.50 evenement:

een jaarlijks terugkerende één- of meerdaagse festiviteit met bijbehorende voorzieningen, zoals parkeerplaatsen en tijdelijke bouwwerken;

1.51 extensief recreatief medegebruik:

die vormen van natuurvriendelijke recreatie welke in hoofdzaak zijn gericht op natuur- en landschapsbeleving, zoals wandelen, fietsen, picknicken, kanoën, survivaltochten en natuurgerichte recreatie zoals vogelobservatie;

1.52 extensieve dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen:

dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen die aansluiten bij het agrarisch bedrijf of bij de natuur- en landschapsbeleving van het landelijk gebied zoals kinderboerderijen, theehuis, verhuur van fietsen/huifkarren, kampeerboerderijen. Kampeermiddelen en stacaravans zijn niet toegestaan;

1.53 gebiedsontsluitingsweg:

een weg die in de Nederlandse wegcategorisering wordt aangemerkt als een weg met gelijkvloerse kruisingen welke is bedoeld om landelijk of stedelijk gebied te ontsluiten. De wegvakken hebben hierbij een doorstroomfunctie, terwijl de gelijkvloerse kruispunten uitwisseling van verkeer mogelijk maken met lagere orde wegen;

1.54 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.55 geluidsgevoelige objecten

woningen, scholen voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs, hoger onderwijs en gezondheidszorggebouwen;

1.56 geluidzoneringsplichtige inrichting:

bedrijven welke vallen onder artikel 2.4. van Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer;

1.57 gemengde bedrijven:

agrarische bedrijven met een grondgebonden bedrijfstak en een intensieve veehouderijtak;

1.58 gemengd landelijk gebied

multifunctionele gebruiksruimte, gelegen buiten bestaand stedelijk gebied, de ecologische hoofdstructuur en de groenblauwe mantel;

1.59 geomorfologisch:

de vorm van het landschap, ontstaan door geologische processen en beïnvloedt door menselijk handelen;

1.60 geurgevoelige objecten:

gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt;

1.61 glastuinbouwbedrijf:

een bedrijf, dat is gericht op het telen van gewassen door geheel of in overwegende mate gebruik te maken van permanente kassen of tunnels;

1.62 groepsrisico

cumulatieve kansen per jaar per kilometer buisleiding dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een buisleiding en een ongewoon voorval met die buisleiding.
Met het groepsrisico wordt invulling gegeven aan het rijksbeleid dat niet alleen de kansen op een ongeval een rol speelt bij de beoordeling van risico's (deze wordt uitgedrukt door het plaatsgebonden risico), maar ook de effecten en eventuele maatschappij ontwrichtende gevolgen daarvan;

1.63 groepsaccommodatie/logeergebouw:

een gebouw bestemd voor verblijfsrecreatie door meerdere personen in groepsverband;

1.64 grondgebonden agrarisch bedrijf:

agrarisch bedrijf waarvan de produktie geheel of in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond behorende bij het bedrijf;

Grondgebonden bedrijven zijn in ieder geval: akkerbouw-, fruitteelt- en vollegrondstuinbouwbedrijven en boomteeltbedrijven, waarvan de bomen rechtstreeks in de grond zijn geplant;

1.65 GVE (groot vee-eenheid)

eenheid waarmee de fosfaatproductie van landbouwhuisdieren wordt uitgedrukt en waarbij 1 GVE overeenkomt met de fosfaatproductie van één melkkoe;

1.66 hobbymatig:

een omvang die niet als bedrijfsmatig wordt aangemerkt en/of waarbij geen vergoeding wordt gevraagd voor gebruik;

1.67 hoofdgebouw:

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.68 houtproductie:

het voortbrengen van hout op bedrijfsmatige wijze door een mede daarop afgestemd duurzaam beheer van bos;

1.69 hoveniersbedrijf:

een bedrijf dat is gericht op het kweken en verkopen van planten en siergewassen en het aanleggen en onderhouden van tuinen en andere groenvoorzieningen;

1.70 intensieve veehouderij:

agrarisch bedrijf met een bedrijfvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfsvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen, met uitzondering van grondgebonden melkrundveehouderij;

1.71 kabel

een kabel is een geheel van geleiders welke voorzien is van één ommanteling en bestemd is voor transport van energie of data;

1.72 kamerverhuur:

het bedrijfsmatig verhuren of het aanbieden van kamers voor bewoning. Hieronder wordt niet verstaan de verhuur door particulieren van maximaal twee kamers in de door hen zelf bewoonde woning;

1.73 kampeerboerderij:

het gelegenheid geven tot het houden van recreatief nachtverblijf in gebouwen deel uitmakend van een agrarische bedrijf dan wel een voormalig agrarisch bedrijf;

1.74 kampeermiddel:

tent, tentwagen, kampeerauto, caravan of enig ander onderkomen of enig ander voertuig of gewezen voertuig of gedeelte daarvan, voor zover geen bouwwerk zijnde, een en ander voor zover deze onderkomens of voertuigen geheel of ten dele blijvend zijn bestemd of opgericht dan wel worden of kunnen worden gebruikt voor tijdelijk recreatief nachtverblijf;

1.75 kampeerplaats:

standplaats voor één of een aantal bij elkaar behorende kampeermiddelen;

1.76 kampeerterrein:

terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht en bedrijfsmatig geëxploiteerd, en blijkens die inrichting en exploitatie bestemd om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van kampeermiddelen ten behoeve van recreatief verblijf;

1.77 kantoor:

een verblijfsruimte die door haar aard, indeling en inrichting kennelijk is bedoeld voor het verrichten van werkzaamheden van hoofdzakelijk administratieve aard zonder baliefunctie;

1.78 kas:

agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden waaronder mede begrepen een schuurkas of een permanente tunnel- of boogkas hoger dan 1,5 m;

1.79 kwetsbare objecten

de definitie als opgenomen in het Besluit externe veiligheid inrichtingen;

1.80 landschappelijke inpassing:

het inpassen van een gebouw of een gebruik in het landschap, waarbij afstemming plaatsvindt op de context van het landschap door middel van de architectuur van het gebouw en/of de aanplant van gebiedseigen beplanting;

1.81 landschappelijke waarde:

de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van de levende en niet-levende natuur;

1.82 lawaaisport:

een sportactiviteit waarbij motorisch of mechanisch geluid wordt geproduceerd dat zodanig is dat het omgevingslawaai wordt overschreden, waaronder in ieder geval begrepen de rallysport, motorsport, (model)vliegsport; de jachtsport wordt hier niet onder begrepen;

1.83 legaal:

gebouwd in overeenstemming met de Woningwet dan wel de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.84 loon(werk)bedrijf:

een bedrijf dat – voornamelijk met behulp van verplaatsbare werktuigen- diensten verleent aan agrarische bedrijven, hetzij in verband met de bodemcultuur, hetzij ter uitvoering van grondwerkzaamheden;

1.85 manege

een bedrijf dat gericht is op het lesgeven in paardrijden aan derden en daarvoor paarden en/of pony's houdt, zulks in combinatie met een of meer van de navolgende activiteiten of voorzieningen: het in pension houden van paarden en pony's, horeca-activiteiten (kantine, foyer e.d.), logies- en of verenigingsaccomodatie en het houden van wedstrijden en evenementen;

1.86 mantelzorg:

het bieden van zorg aan eenieder die hulpbehoevend is op het fysieke, psychisch en/of sociaal vlak, op vrijwillige basis en buiten organisatorisch verband;

1.87 mestbewerking:

de toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen, zoals droging, bezinking, (co)vergisting, scheiding, hygienisatie of indamping van mest;

1.88 mestverwerking:

het bewerken van mest ten behoeve van het exportwaardig maken daarvan;

1.89 minicamping:

een kleinschalig kampeerterrein als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf of een burgerwoning;

1.90 natte natuurparel:

hydrologisch kwetsbaar natuurgebied;

1.91 natuurwaarde:

de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door geologisch, geomorfologische, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang;

1.92 netto glas

aantal m² kas oppervlakte

1.93 nevenactiviteiten:

het ontplooien van activiteiten op een agrarisch bouwvlak die niet rechtstreeks de uitoefening van de agrarische bedrijfsvoering betreffen;

1.94 niet-publieksgerichte aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit:

een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waarvan de activiteiten niet specifiek publiekgericht zijn, en dat op kleine schaal in een woning en/of de daarbij behorende bijbehorende bouwwerken wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende activiteit een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie ter plaatse;

1.95 nieuwvestiging

vestiging op een locatie die volgens het geldende bestemmingsplan niet is voorzien van een bestaand bouwperceel;

1.96 omgevingsvergunning:

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.97 omschakeling agrarisch bedrijf:

het geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvormen naar de andere agrarische bedrijfsvorm:

1.98 ondergronds bouwwerk

een (gedeelte) van een bouwwerk, waarvan de bovenkant van de vloer is gelegen ten minste 1.75 meter beneden peil;

1.99 ondersteunende horeca:

een horecavoorziening binnen een bestemming waarvan de functie een andere dan horeca is maar waar men uitsluitend ten behoeve van de hoofdfunctie een ruimte specifiek heeft ingericht voor de consumptie van drank en etenswaren;

1.100 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden (zie ander bouwwerk);

1.101 overig agrarisch bedrijf

agrarisch bedrijf gericht dat niet binnen de definitie van veehouderij, vollegrondsteeltbedrijf of glastuinbouwbedrijf valt;

1.102 overkapping/ carport:

een dakconstructie vrijstaand zonder wanden dan wel aan maximaal drie zijden begrensd door de gevels van belendende gebouwen, die niet wordt aangemerkt als een gebouw;

1.103 paardenbak:

een terrein dat door middel van grondbewerkingen en eventuele hekwerken is ingericht voor het trainen en/of africhten van paarden;

1.104 paardenfokkerij

het fokken van paarden, zoals hengstenstations, opfokbedrijven en paarden- en ponyfokbedrijven;

1.105 paardenhouderij:

voor de paardenhouderij dient onderscheid gemaakt te worden in productiegerichte en gebruiksgerichte paardenhouderij:

productiegerichte paardenhouderij (diergerichte paardenhouderij): een paardenhouderij waar uitsluitend of in hoofdzaak, handelingen aan en/of met paarden worden verricht die primair gericht zijn op het voortbrengen, africhten en trainen en verhandelen van paarden.

gebruiksgerichte paardenhouderij (mensgerichte paardenhouderij): een paardenhouderij waar het rijden met paarden primair gericht is op de ruiter/amazone (inclusief het in pension houden van paarden van derden)

1.106 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en aflsuitbaar is;

1.107 peil

- voor gebouwen waarvan de hoofdtoegang onmiddelijk aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
- in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitend afgewerkte maaiveld;

1.108 pension:

een bedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies met als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden en/of dranken aan logerende gasten;

1.109 pensionstalling:

het stallen van paarden van derden;

1.110 plaatsgebonden risico:

risico op een plaats nabij een buisleiding, uitgedrukt als kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die bepaalde plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval met die buisleiding. Voor dit risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. Voor beide waarden is dit getal 10-6/jaar;

1.111 publieksgerichte beroeps- of bedrijfsactiviteit aan huis:

een publieksgerichte beroeps- of bedrijfsactiviteit, waarvan de activiteiten in hoofdzaak publieksgericht zijn en waarvan de omvang en uitstraling zodanig is, dat de activiteit past binnen de desbetreffende woonomgeving en derhalve in een woning en/of de daarbij behorende bijbehorende bouwwwerken, met behoud van de woonfunctie, kan worden toegestaan;

1.112 recreatief medegebruik:

die vormen van openluchtrecreatie, die plaats hebben in een omgeving met een niet-recreatieve hoofdfunctie, waarbij het medegebruik ondergeschikt is aan de hoofdfunctie en het hoofdgebruik;

1.113 recreatiewoning:

woning of enig ander verblijf, een bouwwerk zijnde, dat blijkens de inrichting geschikt is voor tijdelijk recreatief nachtverblijf voor gebruikers die hun hoofdverblijf elders hebben;

1.114 recreatiewoningencomplex:

een terrein voor het plaatsen en geplaatst houden van recreatiewoningen;

1.115 (regionale) waterberging

gebied dat noodzakelijk is om wateroverlast uit (regionale) watersystemen tegen te gaan;

1.116 rijstrook:

een begrensd gedeelte van de rijbaan dat voldoende breed is voor een rij voor het op dat gedeelte voorkomende verkeer;

1.117 risicovolle inrichting:

een inrichting als bedoeld in artikel 2 lid 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen;

1.118 ruimtelijke ontwikkeling:

bouwactiviteiten en planologische gebruiksactiviteiten waarvoor op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit omgevingsrecht een omgevingsvergunning is vereist;

1.119 seksinrichting

een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof hij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in elk geval verstaan: seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub en (raam) prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische-massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.120 slopen:

geheel of gedeeltelijk afbreken;

1.121 stacaravan:

een gebouw voor recreatief nachtverblijf, in de vorm van een caravan;

1.122 statische opslag:

opslag van goederen, die geen regelmatige verplaatsing behoeven, zoals boten en caravans en dergelijke;

1.123 streekgebonden producten:

producten, gemaakt met grondstoffen die als streekeigen worden beschouwd en/of volgens streektraditie geteelde producten, en/of producten die volgens een specifieke bereidingswijze of receptuur van een bepaalde regio wordt geproduceerd;

1.124 teeltondersteunende kassen:

teeltondersteunende voorziening, bestaande uit een kas, voor een vollegrondstuinbouwbedrijf of boomteeltbedrijf. Hieronder worden ook schuurkassen, permanente tunnel- of boogkassen begrepen;

1.125 teeltondersteunende voorzieningen:

voorzieningen in, op of boven de grond, die door agrarische bedrijven met plantaardige teelten worden gebruikt om de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden te laten plaatsvinden; te weten:

a. verbetering van de productie, onder meer teeltvervroeging en -verlating, terugdringing van onkruidgroei en beperking van vraatschade;

b. verbetering van de arbeidsomstandigheden, onder meer door gewassen verhoogd te telen;

c. bereiken van positieve effecten op milieu en water (bodemsanering, terugdringen onkruidbestrijding, effectief omgaan met water)

Voorbeelden van teeltondersteunende voorzieningen zijn: aardbeientafels, afdekfolies, antiworteldoek, boomteelthekken, hagelnetten, insectengaas, plastic tunnels, ondersteunende kas, menstoegankelijke wandelkappen, schaduwhallen, regenkappen en vraatnetten;

1.126 teeltondersteunende voorzieningen, permanent

teeltondersteunende voorzieningen die voor onbepaalde tijd worden gebruikt, niet zijnde een kas. Deze permanente voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik, zoals bakken op stellingen (hoge permanente teeltondersteunende voorzieningen) en containervelden (lage permanente teeltondersteunende voorzieningen);

1.127 teeltondersteunende voorzieningen, tijdelijk

teeltondersteunende voorzieningen die op dezelfde locatie gebruikt kunnen worden zo lang de teelt dit vereist, doch maximaal 6 maanden per kalenderjaar. Deze tijdelijke voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik, zoals polies, insectengaas, acryldoek, wandelkappen, schaduwhallen, hagelnetten en dergelijke.

1.128 tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers:

het huisvesten van werknemers, die in een periode van grote arbeidsbehoefte gedurende enkele maanden op een agrarisch bedrijf werkzaam zijn om naar de aard kortdurend werk te verrichten, voorzover noodzakelijk voor een doelmatige bedrijfsvoering;

1.129 trekkershut:

een klein vrijstaand gebouw, zonder eigen sanitaire voorzieningen, bestemd voor verhuur voor recreatieve doeleinden in de vorm van verblijfsrecreatie aan steeds wisselende wandelaars, fietsers, ruiters, kanoërs of autogebruikers, waarbij verhuur aan dezelfde personen maximaal 3 dagen/nachten mag zijn;

1.130 tuincentrum:

bedrijf, geheel of in overwegende mate gericht op detailhandel met een al dan niet geheel overdekt verkoopvloeroppervlak waarop artikelen voor de aanleg, inrichting en het onderhoud van en het verblijf in particuliere tuinen en daarmee rechtstreeks samenhangende artikelen en diensten worden aangeboden zoals tuinplanten en bomen, bloemen en planten, dieren, bloembollen en zaden, gereedschap, decoratiemateriaal buitenhuis en binnenhuis, materiaal ten behoeve van klein en groot tuinonderhoud, dierbenodigdheden, diervoeding, seizoensartikelen in geval van kerstmarkt, paasmarkt, kleinmeubelen, tuinzwembaden en tuinsauna's, tuin gerelateerd speelgoed, tuinartikelen(tuinmeubilair), koffiecorner;

1.131 uitbreiding

vergroting van een bestaand bouwperceel;

1.132 tunnel(kas):

een werk of bouwwerk voorzien van een bedekking van lichtdoorlatend materiaal en dienend tot het kweken, trekken, vermeerderen, opkweken of verzorgen van vruchten, bloemen, groenten, planten of bomen, alsmede in voorkomende gevallen tot bescherming van de omgeving tegen milieubelastende stoffen;

1.133 veehouderij

agrarisch bedrijf gericht op het fokken, mesten en houden van runderen, varkens, schapen, geiten, pluimvee, tamme konijnen en pelsdieren;

1.134 verbrede landbouw:

het ontplooien van activiteiten op een agrarisch bouwvlak die verbonden zijn aan de bestaande te behouden agrarische bedrijfsvoering;

1.135 verblijfsrecreatie:

recreatie in ruimten welke zijn bestemd of opgericht voor recreatief nachtverblijf, zoals een recreatiewoning, groepsaccommodatie/logeergebouw, pension, bed & breakfast, kampeermiddel of trekkershut door personen die hun hoofdwoonverblijf elders hebben;

1.136 vergisting

het omzetten van koolhydraten door micororganismen door middel van een anaeroob dissimilatieproces (waarbij biogas wordt geprodudeerd);

1.137 verkoopvloeroppervlak:

in een detailhandelsvestiging voorkomende hoelveelheid bedrijfsvloeropperlvakte, gementen in m² op de vloer van de bedrijfsruimte, ten behoeve van de uitstalling ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen of het verlenen van aanverwante diensten;

1.138 vestiging

mogelijk maken van een ruimtelijke ontwikkeling op een bestaand bouwperceel die op grond van het geldende planologische regime niet is toegelaten;

1.139 vloeroppervlak(te):

de totale oppervlakte, gemeten op vloerniveau, die voor een functie wordt gebruikt;

1.140 volkstuinen:

grond waarop, anders dan ten dienste van een agrarisch bedrijf, op kleine schaal voedings- en/of siergewassen worden geteeld en voornamelijk ten eigen behoeve;

1.141 (vollegronds) teeltbedrijf

agrarisch bedrijf in de land- en tuinbouwsector dat zich richt op het telen van gewassen met een bedrijfsvoering geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt;

1.142 volwaardig agrarisch bedrijf:

bedrijf met de omvang van ten minste één volwaardige arbeidskracht met een daarbij passende arbeidsomvang en een daaruit te verwachten redelijk inkomen;

1.143 voorgevelrooilijn:

de denkbeeldige lijn, evenwijdig aan de as van de weg waaraan gebouwd wordt, op een afstand van de weg die:

a. gelijk is aan de in de regels voorgeschreven afstand van gebouwen uit de as van de weg op het betreffende bouwperceel;
b. gelijk is aan de afstand van bestaande gebouwen tot de as van de weg op het betreffende bouwperceel, indien die afstand kleiner is dan de in de regels voorgeschreven afstand;

1.144 vormverandering van een bouwvlak

wijziging van de begrenzing van een bouwvlak zonder dat dit gepaard gaat met een vergroting van de totale oppervlakte;

1.145 waterhuishoudkundige doeleinden:

doeleinden die het waterhuishoudingsbelang dienen, zoals watergangen, waterstaatkundige kunstwerken, onderhoudsstroken ten behoeve van het beheer en onderhoud van een watergang e.d., voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, waterafvoer, waterinfiltratie en waterberging; bijbehorende voorzieningen zoals bermen, paden, beschoeiingen;

1.146 watergang:

een voor de oppervlaktewaterkwantiteit van overwegend belang zijnde watergang;

1.147 Wav

Wet ammoniak en veehouderij. Op basis van deze wet moeten provincies zeer kwetsbare gebieden (zkg) aanwijzen: natuurgebieden die kwetsbaar zijn voor teveel ammoniak. De wet regelt de mate waarin veehouderijbedrijven in de nabijheid van zeer kwetsbare gebieden nog kunnen uitbreiden;

1.148 windturbine

een bouwwerk bestaande uit een mast met bijbehorende fundering en de rotor bedoeld voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie;

1.149 woning/ wooneenheid:
een complex van intern met elkaar in verbinding staande ruimten, in een (gedeelte van een) gebouw, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één of meer personen;

1.150 woningsplitsing:
het opdelen van een woning in meerdere wooneenheden;

1.151 (woon)boerderij:
een (voormalige) agrarische bedrijfswoning met in de bouwmassa opgenomen (voormalige) agrarische bedrijfsruimten, die samen een geïntegreerde eenheid (bouwkarakteristiek waarbij woon- en bedrijfsgedeelte van oudsher aan elkaar verbonden zijn) vormen;

1.152 woonunit:
een te verplaatsen/ verwijderen bouwwerk bestaande uit één bouwlaag, geschikt en ingericht ten dienste van het woon-, dag- of nachtverblijf van een of meer personen, niet zijnde een stacaravan;

1.153 Zkg (Zeer kwetsbare gebieden)

Zeer kwetsbare gebieden. Natuurgebieden met natuurtypen die zeer gevoelig en kwetsbaar zijn voor een te hoge concentratie ammoniak. Dit betreft alleen gebieden die gelegen zijn binnen de EHS (ecologische hoofdstructuur). Daarnaast moeten de gebieden beleidsmatig aan bepaalde criteria voldoen om aangewezen te worden, zoals in de Wav is vastgesteld;

1.154 zoekgebied ecologische verbindingszone

gebied waarbinnen een ecologische verbindingszone wordt gerealiseerd;

1.155 zoekgebied watersystemen

gebied naast een waterloop waar maatregelen op het gebied morfologie en inrichting nodig zijn om de doelstellingen uit het provinciaal waterbeleid op het gebied van ecologische kwaliteit van oppervlaktewateren te behalen.
1.156 zorgvuldige veehouderij

een veehouderij die door het treffen van maatregelen, onder andere gericht op landschap, het verder sluiten van kringlopen op lokaal niveau, emissiebeperking en gezondheid voor mens en dier, ruimtelijk en maatschappelijk optimaal is ingepast in zijn omgeving.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 afstand tot de zijdelingse perceelsgrens:

de kortste afstand van het verticale vlak in de zijdelingse perceelsgrens tot enig punt van het op dat bouwperceel voorkomende bouwwerk;

2.2 bebouwd(e) oppervlak(te) van een bouwperceel:

de oppervlakte van alle op een bouwperceel aanwezige bouwwerken tezamen;

2.3 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.4 de goothoogte van een bouwwerk:

a. vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeiboord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

b. vanaf Bovenkant Spoorstaaf (BS) tot aan de bovenkant van de goot; c.q. de druiplijn, het boeiboord, of daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.5 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.6 de bouwhoogte van een bouwwerk:

a. vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

b. vanaf Bovenkant Spoorstaaf (BS) tot het hoogste punt van het bouwwerk

2.7 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.8 de hoogte van een windturbine:

vanaf het peil tot aan de as van de windturbine;

2.9 peil:

a. voor bouwwerken, waarvan de hoofdtoegang van het perceel onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang van het perceel;
b. voor bouwwerken die zijn gebouwd in het talud van de dijk en op een afstand van ten hoogste 4 m uit de grens van de dijkweg: de hoogte van de kruin van de dijk;
c. in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld;

2.10 ondergeschikte bouwdelen

bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen zoals plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding niet meer dan 1 m bedraagt.

HOOFDSTUK 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het agrarisch bedrijf en agrarisch grondgebruik;
b. de uitoefening van een grondgebonden agrarisch bedrijf, met dien verstande dat er plaatse van de aanduiding 'intensieve veehouderij' tevens een intensieve veehouderij is toegestaan;
c. en tevens voor behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de cultuurhistorische en landschappelijke waarden en kenmerken, bestaande uit reliëfrijk gebied, een complex van kleinschalige bouwlanden (beslotenheid) en onregelmatige verkaveling;
d. ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden', tevens voor het behoud en herstel van landschapselementen;
e. en tevens voor behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
f. extensief recreatief medegebruik;
g. doeleinden van openbaar nut;
h. erfbeplanting;
i. ondergeschikte detailhandel in streekgebonden en/of agrarische zelf geproduceerde producten;
j. tuinen bij (burger)woningen;
k. ter plaatse van de aanduiding 'waterberging', een waterberging;
l. ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek', zijn de gronden mede bestemd voor het behoud, versterking en/of herstel van de karakteristieke waarden van de op deze grond voorkomende bebouwing;
m. kleinschalig kamperen met een maximum van 15 standplaatsen per agrarisch bedrijf, mits de gronden zijn gelegen binnen of in een zone direct grenzend aan de aanduiding 'bouwvlak';

bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals erven, paden, water, groen en de daarbij behorende bouwwerken.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Op de in 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap' bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de in de bestemmingsomschrijving bedoelde bestemmingen worden gebouwd met dien verstande dat:

a. gebouwen uitsluitend zijn toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak', met dien verstande dat maximaal één bedrijf per bouwvlak is toegestaan.
b. indien blijkens de aanduiding 'relatie' sprake is van een koppeling van twee bouwvlakken dan zijn hierop de bepalingen met betrekking tot een enkel bouwvlak van overeenkomstige toepassing.
c. het aantal bouwlagen ondergronds mag niet meer bedragen dan 1 bouwlaag;
d. de goothoogte bedraagt niet meer dan 7 m;
e. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 11 m;
f. de afstand van een gebouw tot de grenzen van het bouwvlak bedraagt niet minder dan 5 m;
g. voor veehouderijen geldt dat uitsluitend bestaande gebouwen met uitzondering van de bestaande bedrijfswoning(en) zijn toegestaan;
h. niet mag worden gebouwd ten behoeve van een gebruik van gebouwen in twee of meer bouwlagen voor het houden van dieren met uitzondering van volières en scharrelstallen voorlegkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.

3.2.2 Bedrijfswoning
Voor bedrijfswoningen gelden, in afwijking van het bepaalde in lid 3.2.1 onder a de volgende bepalingen:
a. er is maximaal één bedrijfswoning toegestaan per aanduiding 'bouwvlak';
b. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - 2 BW" zijn maximaal 2 bedrijfswoningen toegestaan;
c. de goothoogte bedraagt niet meer dan 6 m;
d. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 10 m;
e. de inhoud van een bedrijfswoning bedraagt niet meer dan 750 m³.

3.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde binnen het bouwvlak
Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
a. de bouwhoogte van mestbassins bedraagt niet meer dan 8,5 m;
b. teeltondersteunende voorzieningen zijn toegestaan met een bebouwde oppervlakte van maximaal 5000 m²;
c. de bouwhoogte van silo's en waterbassins bedraagt niet meer dan 12 m, met dien verstande dat sleufsilo's vóór de voorgevel van een bedrijfswoning niet is toegestaan;
d. de bouwhoogte van antennes bedraagt niet meer dan 10 m;
e. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt niet meer dan 2 m, met dien verstande dat voor de voorgevelrooilijn de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 1 m;
f. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde bedraagt niet meer dan 15 m;
g. windturbines zijn niet toegestaan;
h. de bouwhoogte van permanente teeltondersteunende voorzieningen bedraagt niet meer dan 8 m.;
i. de bouwhoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen bedraagt niet meer dan 3 m..

3.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde buiten het bouwvlak
Voor het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, buiten de aanduiding 'bouwvlak' geldt de volgende bepaling:
a. Op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden opgericht met een maximale bouwhoogte van 2 m, met dien verstande dat het oprichten van sleufsilo's, paardenbakken en mestbassins en dergelijke niet is toegestaan;
b. de bouwhoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen bedraagt niet meer dan 3 m. met een maximum oppervlak van 2 ha.;
c. permanente teeltondersteunende voorzieningen, niet zijnde teeltondersteunenden kassen, mogen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - permanente teeltondersteunende voorziening' worden gerealiseerd.

3.3 Afwijken van de bouwregels

3.3.1 Omgevingsvergunning teeltondersteunende voorzieningen
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.2.3 en 3.2.4 ten behoeve van het toestaan van teeltondersteunende voorzieningen met in achtneming van de volgende regels:
a. permanente teeltondersteunende voorzieningen zijn uitsluitend binnen het bouwvlak en/of ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - permanente teeltondersteunende voorziening' toegestaan;
b. tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn zowel ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' als daar buiten toegestaan, met dien verstande dat buiten de aanduiding 'bouwvlak' de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 4 ha;
c. tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen dienen te worden opgericht binnen of aansluitend aan de aanduiding 'bouwvlak';
d. tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn buiten de aanduiding 'bouwvlak' toegestaan voor de duur van maximaal 6 maanden, waarbij de dragende constructie permanent is toegestaan, en de overkapping c.q. netten uitsluitend zijn toegestaan zoals de teelt het vereist met een maximum van 6 maanden;
e. de maximale hoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen bedraagt 6 m;
f. de voorzieningen dienen noodzakelijk te zijn voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering;

g. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing, waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een landschaps- en onderhouds- en beheerplan aan het bevoegd gezag. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij deze regels is opgenomen;
h. de ontwikkelingsruimte mag niet leiden tot het omschakelen of doorgroeien van bedrijven met permanente teeltondersteunende voorzieningen tot zelfstandige glastuinbouwbedrijven;
i. het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de waarden als omschreven in 3.1.

3.3.2 Omgevingsvergunning goot- en bouwhoogte bedrijfsgebouwen
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.2.1 onder d en/of e ten behoeve van het vergroten van de maximale goot- en/of bouwhoogte van bedrijfsgebouwen, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de grotere goot- en/of bouwhoogte is noodzakelijk in verband met een doelmatig gebruik van het bedrijfsgebouw;
b. de goothoogte bedraagt niet meer dan 10 m;
c. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 15 m.

3.3.3 Omgevingsvergunning bouwhoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde binnen bouwvlak
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten behoeve van het vergroten van de maximale bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de grotere bouwhoogte is noodzakelijk in verband met een doelmatig gebruik;
b. de verhoging bedraagt niet meer dan 15% van de maximaal toegestane bouwhoogte;
c. de bouwhoogte van een waterbassin mag niet meer dan 15 m bedragen;
d. de bouwhoogte van een silo mag niet meer bedragen dan 25 m.

3.3.4 Omgevingsvergunning voorzieningen t.b.v. kleinschalig kamperen
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.2.1 ten behoeve van het toestaan van de noodzakelijke voorzieningen t.b.v. kleinschalig kamperen, zoals sanitaire voorzieningen met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. deze voorzieningen worden gerealiseerd binnen bestaande bebouwing;
b. de bebouwde oppervlakte ten behoeve van bebouwing voor deze voorzieningen bedraagt niet meer dan 100 m² en een bouwhoogte van 5,5 m.

3.3.5 Omgevingsvergunning tijdelijke mantelzorgunit
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.2.1 voor de plaatsing van een tijdelijke woonunit, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de woonunit is noodzakelijk ten behoeve van de huisvesting in het kader van mantelzorg;
b. er is sprake van een zorgbehoefte welke tijdelijk van aard is;
c. de zorgbehoefte is aangetoond door een deskundige adviesinstantie;
d. de oppervlakte van de woonunit mag niet meer bedragen dan 75 m²;
e. de bouwhoogte van de woonunit bedraagt maximaal 3,25 m.;
f. de woonunit dient minimaal 3 meter achter (het verlengde van) de voorgevel van de woning te worden geplaatst;
g. de woonunit mag ook vrij van de woning worden geplaatst;
h. zodra de zorgbehoefte niet meer aanwezig is dient de woonunit te worden verwijderd.

3.3.6 Omgevingsvergunning verbouw van een bijbehorend bouwwerk in het kader van mantelzorg
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.2.1 voor de verbouw van een bijbehorend bouwwerk ten behoeve van mantelzorg, waarbij het bepaalde in lid 3.5.9 van toepassing is.

3.3.7 Omgevingsvergunning schuilstal

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.2.1. ten behoeve van het oprichten van een schuilstal buiten de aanduiding 'bouwvlak', met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de schuilstal wordt opgericht ten behoeve van het hobbymatig houden van dieren;
b. de schuilstal is aantoonbaar noodzakelijk en doelmatig in het kader van dierenwelzijn;
c. de schuilstal dient landschappelijk te worden ingepast, waarbij aansluiting wordt gezocht bij bestaande landschapselementen, perceelsafscheidingen of aangrenzende bebouwing;
d. de oppervlakte van de schuilstal mag niet meer bedragen dan 30 m²;
e. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 2,5 m.;
f. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 3,5 m.

3.3.8 Omgevingsvergunning veehouderij

a. Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 3.2.1 sub g ten behoeve van de toevoeging van bebouwing binnen het bouwvlak ten behoeve van een veehouderij mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
b. er is aangetoond dat er sprake is van een zorgvuldige veehouderij;
c. het bouwperceel ten hoogste 1,5 ha. bedraagt;
d. de ontwikkeling vanuit een goede leefomgeving, mede gelet op de aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het bouwvlak en de naaste omgeving en volksgezondheid, inpasbaar is in de omgeving;
e. indien de gronden niet zijn gelegen ter plaatse van de aanduiding “intensieve veehouderij” is een intensieve veehouderij niet toegestaan;
f. er is aangetoond dat er een zorgvuldige dialoog gevoerd is door de initiatiefnemer gericht op het betrekken van belangen van direct omwonenden voorafgaand aan de besluitvorming omtrent de omgevingsvergunning en een verantwoording daarvan in de omgevingsvergunning vastligt;
g. er is aangetoond dat binnen een jaar na realisatie van de bebouwing sprake zal zijn van een goede landschappelijke inpassing alsmede de instandhouding daarvan, welke ten minste 10 % van de omvang van het bouwvlak bevat;
h. er is aangetoond dat de geurhinder voorgrond en achtergrond afzonderlijk beschouwd op geurgevoelige objecten in de bebouwde kom niet hoger is dan 12 % en in het buitengebied niet hoger is dan 20 % tenzij, in het geval dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages, maatregelen worden getroffen die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert;
i. is aangetoond dat de achtergrondconcentratie vermeerderd met de bijdrage van het initiatief een jaargemiddelde fijnstofconcentratie op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 30 microgramg/m3;
j. niet wordt gehandeld in strijd met artikel 3.4.1onder o, tenzij hiervan kan worden afgeweken op grond van artikel 3.5.10;
k. de gronden zijn niet gelegen ter plaatse van de aanduidingen:
l. overige zone-beperkingen veehouderij;
m. specifieke vorm van agrarisch- veehouderij niet toegestaan;
n. de gronden zijn niet gelegen ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij'.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Strijdig gebruik

Onder het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, wordt in ieder geval begrepen:

a. het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik en plaatsvindt ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
b. het bedrijfsmatig vervaardigen, opslaan, verwerken of herstellen van goederen en het opslaan en be- of verwerken van producten, tenzij dit plaatsvindt ten behoeve van de agrarische productie binnen het agrarisch bedrijf dan wel uitsluitend betrekking heeft op agrarische producten van het eigen bedrijf;
c. detailhandel, behoudens ondergeschikte detailhandel in streekgebonden en/of agrarisch zelf geproduceerde producten en/of als ondergeschikte nevenactiviteit bij de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep;

d. buitenopslag ten behoeve van nevenactiviteiten;
e. vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
f. woondoeleinden, met uitzondering van de toegestane bedrijfswoningen;
g. het bewonen van bedrijfsruimte;
h. een (publieksgerichte) beroeps- of bedrijfsactiviteit aan huis;
i. huisvesting van tijdelijke werknemers die werken op structurele arbeidsplaatsen, te weten een arbeidsplaats die langer dan 8 maanden beschikbaar is en op tijdelijke arbeidsplaatsen;
j. de opslag van gevaarlijke stoffen, zoals kunstmeststoffen en propaan, die een 10^{-6} risicocontour hebben die de aanduiding 'bouwvlak' overschrijdt, met uitzondering van bestaande situaties;
k. de vestiging en uitbreiding van mestbewerking tenzij de mestbewerking plaatsvindt ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, mits dit vanuit het oogpunt van leefkwaliteit, waaronder volksgezondheid, milieu en landschap inpasbaar is;
l. het gebruik van assimilatiebelichting in teeltondersteunende kassen;
m. het gebruik van gebouwen in twee of meer bouwlagen voor het houden van dieren met uitzondering van volières en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
n. uitbreiding en omschakeling van een agrarisch bedrijf wanneer dit leidt tot een intensieve veehouderij of glastuinbouwbedrijf;
o. het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van de uitbreiding of wijziging van de bestaande veestapel waarbij een toename plaatsvindt van de ammoniakemmissie op Natura 2000-gebieden danwel EHS- of Wav-gebieden vanaf het van het betreffende agrarische bedrijf ten opzichte van de situatie op de peildatum bepaald bij of krachtns de Natuurbeschermingswet 1998 danwel de habitat- of Vogelrichtlijn en overeenkomt met de op dat moment bestaande rechten zoals blijkt uit de verleende milieuvergunning, welke naderhand niet geheel of gedeeltelijk is ingetrokken;
p. uitbreiding en omschakeling van een agrarisch bedrijf wanneer dit leidt tot een intensieve geiten- of schapenhouderij is tot 1 juni 2014 niet toegestaan.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1 Omgevingsvergunning agrarisch verwant bedrijf/ agrarisch technisch hulpbedrijf als nevenactiviteit
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.1 teneinde een vorm van agrarisch verwant bedrijf of agrarisch technisch hulpbedrijf of een overig agrarisch bedrijf als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
a. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m²;
c. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
d. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
e. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing, waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een aan het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij de regels is opgenomen;
f. detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
g. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
h. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
i. het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.5.2 Omgevingsvergunning pensionstalling

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.1, teneinde – bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van pensionstalling van paarden toe te staan bij een agrarisch bedrijf, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m², waarbij maximaal 250 m² ten behoeve van pensionstallen en maximaal 250 m² ten behoeve van een paardenbak;
c. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
d. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omgliggende agrarische bedrijven;
e. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
f. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
g. het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1omschreven waarden.

3.5.3 Omgevingsvergunning recreatieve nevenactiviteiten

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.1, teneinde bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van extensieve vormen van dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen, die enige relatie hebben met het buitengebied toe te staan bij een agrarisch bedrijf, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de nevenactiviteit vindt plaats in aanwezige gebouwen;
b. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m² met dien verstande dat hiervan maximaal 100 m² voor ondergeschikte en ondersteunende horeca mag worden gebruikt;
c. de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
d. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
e. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
f. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
g. ter plaatse is ondergeschikte horeca toegestaan mits dit kleinschalig is;
h. detailhandel is uitsluitend toegestaan in ondergeschikte, aan de nevenactiviteit gerelateerde vorm;
i. het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.5.4 Omgevingsvergunning overige verbrede landbouw

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.1, teneinde bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van overige verbrede landbouw gericht op bewerking en waardevermeerdering van op het eigen bedrijf geproduceerde producten, zoals een ijs- of kaasmakerij toe te staan bij een agrarisch bedrijf, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m² met dien verstande dat hiervan maximaal 100 m² voor ondergeschikte en ondersteunende horeca mag worden gebruikt;
c. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
d. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
e. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
f. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
g. het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.5.5 Omgevingsvergunning tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.4.1 onder i ten behoeve van tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
a. de tijdelijke huisvesting vindt uitsluitend plaats in een bestaand gebouw en/of één of meer woonunits, stacaravans, toercaravans;
b. de tijdelijke huisvesting is noodzakelijk voor een doelmatige bedrijfsvoering vanuit het oogpunt van de opvang van de tijdelijke grote arbeidsbehoefte van dat bedrijf;
c. de huisvesting betreft uitsluitend medewerkers, die alleen binnen het bedrijf, waar ze gehuisvest zijn, werkzaamheden verrichten;
d. de huisvesting bedraagt niet meer dan 8 maanden per kalenderjaar. Na afloop van deze periode dienen de tijdelijke woonunits, stacaravans en toercaravans te worden verwijderd;
e. de totale bebouwings- en gebruiksoppervlakte voor tijdelijke huisvesting van tijdelijk werknemers, mag per agrarisch bouwvlak, niet meer bedragen dan 15 m² per seizoensarbeider;
f. per agrarisch bedrijf mag het gezamenlijk aantal plaatsen tijdelijke woonunits, stacaravans en toercaravans niet meer bedragen dan 10;
g. het maximum aantal te huisvesten personen per agrarisch bedrijf bedraagt 40;
h. de bouwhoogte van een woonunit, stacaravan en toercaravan bedraagt niet meer dan 3,5 m;
i. de woonunit is uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
j. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
k. er wordt zorg gedragen voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing, indien woonunits worden gerealiseerd;
l. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
m. er mag geen sprake zijn van zelfstandige wooneenheden en/of zelfstandige bewoning;
n. alvorens omgevingsvergunning wordt verleend, wordt vooraf advies ingewonnen van de Adviescommissie Agrarisch Bouwaanvragen gevraagd.

3.5.6 Omgevingsvergunning uitbreiding kleinschalig kamperen
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.1 onder m ten behoeve van het uitbreiden van het aantal kampeermiddelen tot maximaal 25, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. het betreft uitsluitend niet-permanente kampeermiddelen;
b. de kampeermiddelen zijn uitsluitend toegestaan op of aansluitend aan de aanduiding 'bouwvlak', dan wel aansluitend aan het bestaande kampeergedeelte;
c. de verkeersaantrekkende werking van de uitbreiding dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
d. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
e. er vindt geen onevenredige aantasting plaats van het woon- en leefmilieu van de omgeving;
f. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
g. de minimum afstand tot woningen van derden dient 50 meter te bedragen;
h. het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.5.7 Omgevingsvergunning statische opslag
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten einde statische opslag mogelijk te maken in de vorm van inpandige statische opslag als een nevenactiviteit op een bestaand agrarisch bedrijf met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de opslag vindt uitsluitend plaats in de vorm van caravans, boten, vouwwagens en kampeerauto's;
b. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
c. de opslag mag niet plaatsvinden in kassen;

d. buitenopslag is niet toegestaan;
e. de vloeroppervlakte van de bebouwing, die wordt aangewend voor de nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 1000 m²;
f. detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
g. de milieubelasting mag niet toenemen;
h. het gebruik mag geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte en verkeersaantrekkende werking veroorzaken;
i. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
j. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven.

3.5.8 Omgevingsvergunning voor de vestiging van een Bed & Breakfast

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten einde de vestiging van een Bed & Breakfast, mogelijk te maken met inachtneming van de volgende voorwarden:

a. de omgevingsvergunning mag worden vereend voor kleinschalige vorm van onderbrenging van recreanten in bestaande bebouwing (maximaal 4 kamers, logies met ontbijt), ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. de woonfunctie in overwegende mate behouden blijft, zodanig dat de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 30% van de vloeroppervlakte van de woning tot een maximum van 500 m², en dat bedoeld gebruik geen onevenredige hinder mag opleveren voor het woon- en leefmilieu en geen afbreuk mag doen aan het woonkarakter van de omgeving;
c. het gebruik een kleinschalig karakter heeft en zal behouden;
d. degene die de Bed & Breakfast verzorgt tevens de gebruiker van de woning dient te zijn;
e. de activiteiten geen publieksgericht karakter mogen hebben waarbij de verkeersafwikkeling nadelig wordt beïnvloed;
f. parkeren op eigen terrein dient plaats te vinden;
g. er geen detailhandel wordt uitgeoefend, tenzij dit een normaal en ondergeschikt onderdeel van de bedrijfsvoering betreft.

3.5.9 Omgevingsvergunning mantelzorg

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten behoeve van het gebruik van een aangebouwd bijbehorend bouwwerk als afhankelijke woonruimte, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. een dergelijke bewoning noodzakelijk is vanuit een oogpunt van mantelzorg, hetgeen aangetoond moet worden door een het bevoegd gezag aan te wijzen deskundige;
b. de mantelzorg mag niet plaatsvinden in vrijstaande bijbehorende bouwwerken, maar dient via een inpandige verbinding bereikbaar te zijn;
c. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor de mantelzorg mag niet meer bedragen dan 75 m²;
d. binnen de genoemde bebouwingsmogelijkheden is maximaal 1 afhankelijke woonruimte toegestaan ten behoeve van mantelzorg;
e. de badkamer of keuken dient een gemeenschappelijke voorziening te zijn met de hoofdbewoners;
f. er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan de ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken;
g. bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning intrekken, indien de bij het verlenen van de vergunning bestaande noodzaak vanuit een oogpunt van mantelzorg niet meer aanwezig is.

3.5.10 Omgevingsvergunning uitbreiding bestaande veestapel

a. Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten behoeve van van een uitbreiding of wijziging van de veestapel op een agrarisch bedrijf of een paardenhouderij, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
b. er worden zodanige emmissiebeperkende maatregelen op inrichtingsniveau genomen dat daarmee is verzekerd dat geen toename van de ammoniakemmissie op Natuur 2000-gebieden danwel EHS- of Wav-gebieden vanaf het betreffende agrarische bedrijf afkomstig van de inrichting zal plaatsvinden en/of
c. een extra saldering plaatsvindt doordat een bestaande milieuvergunning welke bepalden is voor de ammoniakemmissie op het in aanmerkingen nemende Natuur 2000-gebieden danwel Wav- of EHS-gebieden en die is verleend voor de peildatm bepaald bij of krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 danwel de habitat- of Vogelrichtlijn en overeenkomst met de p dat moment bestaande rechten zaols blijkt uit een verleende milieuvergunning, welke niet voor 29 september 2009 geheel of gedeeltelijk is ingetrokken;
d. er is aangetoond dat er sprake is van een zorgvuldige veehouderij;
e. het bouwperceel bedraagt ten hoogste 1,5 ha.;
f. de ontwikkeling vanuit een goede leefomgeving, mede gelet op de aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het bouwvlak en de naaste omgeving en volksgezondheid, is inpasbaar in de omgeving;
g. indien de gronden niet zijn gelegen ter plaatse van de aanduiding 'intensieve veehouderij' is een intensieve veehouderij niet toegestaan;
h. er is aangetoond dat er een zorgvuldige dialoog gevoerd is door de initiatiefnemer gericht op het betrekken van belangen van direct omwonenden voorafgaand aan de besluitvorming omtrent de omgevingsvergunning en een verantwoording daarvan in de omgevingsvergunning vastligt;
i. er is aangetoond dat binnen een jaar na realisatie van de bebouwing sprake zal zijn van een goede landschappelijke inpassing alsmede de instandhouding daarvan, welke ten minste 10% van de omvang van het bouwvlak bevat;
j. er is aangetoond dat de geurhinder voorgrond en achtergrond afzonderlijk beschouwd op geurgevoelige objecten in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20% tenzij, in het geval dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages, maatregelen worden getroffen die tot een daling leiden van de achtergorndbelasting welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert;
k. is aangetoond dat de achtergrondconcentratie vermeerderd met de bijdrage van het initiatief een jaargemiddelde fijnstofconcentratie op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 30 microgram/m3;
l. de gronden zijn niet gelegen ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij'.

3.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

3.6.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema onder 3.6.4 opgenomen omgevingsvergunningsplichtige werken en werkzaamheden uit te voeren.

3.6.2 Uitzondering vergunningenplicht

Het onder 3.6.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a. welke plaatshebben ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
b. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
c. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
d. welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer;
e. het vervangen van drainage.

3.6.3 Toetsing aan aanwezige waarden

De in 3.6.1 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien na een belangenafweging blijkt dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige waarden als opgenomen in3.1. Ten behoeve van de belangenafweging zijn in het schema onder 3.6.4 de toetsingscriteria weergegeven.

3.6.4 Schema omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningsplichtige werken/werkzaamheden	***Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden***
aanleggen van oppervlakteverhardingen groter dan 2000 m²;	- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de landschappelijke, cultuurhistorische, ecologische en hydrologische waarden; - het aanbrengen van verhardingen dient noodzakelijk te zijn in het kader van de agrarische bedrijfsvoering dan wel het recreatief medegebruik; - de waterhuishoudkundige situatie mag niet onevenredig worden aangetast;
aanbrengen van (infrastructurele) ondergrondse leidingen;	- het aanbrengen van de leidingen mag niet leiden tot onevenredige aantasting van de agrarische en cultuurhistorische belangen en/of kenmerken; - er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de cultuurhistorische, ecologische en hydrologische waarden;
het dempen van poelen, sloten en greppels;	- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de cultuurhistorische, ecologische en hydrologische waarden en landschappelijke openheid, bestaande uit reliëfrijk gebied, een complex van kleinschalige bouwlanden (beslotenheid) en onregelmatige verkaveling;
het afgraven, vergraven, ophogen en egaliseren van de bodem;	-er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de cultuurhistorische, ecologische en hydrologische waarden en landschappelijke openheid, bestaande uit reliëfrijk gebied, een complex van kleinschalige bouwlanden (beslotenheid) en onregelmatige verkaveling;
het wijzigen van de perceelsindeling, zoals door sloten, greppels en beplantingselementen is aangegeven	- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de cultuurhistorische ecologische en hydrologische waarden en landschappelijke openheid, bestaande uit reliëfrijk gebied, een complex van kleinschalige bouwlanden (beslotenheid) en onregelmatige verkaveling;
diepploegen/diepwoelen	- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de cultuurhistorische, ecologische en hydrologische waarden en landschappelijke openheid, bestaande uit reliëfrijk gebied, een complex van kleinschalige bouwlanden (beslotenheid) en onregelmatige verkaveling;

3.7 Wijzigingsbevoegdheid

3.7.1 Wijziging t.b.v. omschakeling naar paardenhouderij

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap' te wijzigen teneinde omschakeling toe te staan naar een paardenhouderij, niet zijnde een manege, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

a. op de locatie heeft geen sloop van bedrijfsgebouwen plaatsgevonden met gebruikmaking van de 'Regeling Beëindiging Veehouderijtakken';
b. de omvang van de aanduiding ‘bouwvlak’ mag niet meer bedragen dan 1,5 ha;
c. paardenbakken mogen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht;
d. er zijn geen publieks- en verkeersaantrekkende voorzieningen toegestaan;
e. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
f. er vindt geen onevenredige aantasting plaats van de natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische kwaliteiten van het gebied;
g. bebouwing die niet noodzakelijk is voor de nieuwe bestemming (overtollige bebouwing) dient te worden gesloopt, tenzij het cultuurhistorisch waardevolle bebouwing is;
h. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
i. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
j. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een aan het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij de regels is opgenomen.

3.7.2 Wijziging t.b.v. vergroting/ vormverandering agrarisch bouwvlak

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - cultuurhistorie en landschap' te wijzigen ten behoeve van vergroting en/of vormverandering van de aanduiding 'bouwvlak', met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de vergroting en/of vormverandering dient noodzakelijk te zijn uit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering en/of -ontwikkeling waaronder begrepen het kunnen plaatsen van permanente teeltondersteunende voorzieningen ter plaatse van de op te nemen aanduiding 'bouwvlak';
b. vormverandering ter plaatse van de aanduiding 'intensieve veehouderij' is niet toegestaan;
c. bij vormverandering mag de totale oppervlakte van het bouwvlak niet worden vergroot;
d. bij uitbreiding van de aanduiding 'bouwvlak' telt de omvang van de bijbehorende aanduiding 'waterberging' mee bij het bepalen van de omvang van het bouwvlak;
e. vergroting tot een omvang van 1,5 ha toegestaan;
f. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
g. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
h. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een aan het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. de landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij de regels is opgenomen;
i. alvorens vergroting en/of vormverandering toe te kunnen staan, wordt vooraf advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen gevraagd met betrekking tot het bepaalde onder sub a;
j. bij vergroting of vormverandering ten behoeve van een veehouderij dient te worden aan het bepaalde in artikel 3.4.1 sub o tenzij hiervan op grond van artikel 3.5.10 is afgeweken en dient te worden voldaan aan het bepaalde in artikel 3.2.1 sub g tenzij hiervan op grond van artikel 3.3.8 is afgeweken.

3.7.3 Wijziging naar wonen/ t.b.v. woningsplitsing

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap' al dan niet ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - rijksmonument', de specifieke aanduiding - gemeentelijke monument' of de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - karakteristiek', met de op de verbeelding opgenomen aanduiding 'bouwvlak' en 'bedrijfswoning' te wijzigen in de bestemming 'Wonen' waarbij na bedrijfsbeëindiging de verbouw van een voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij voor wonen kan worden toegestaan; tevens kan daarbij woningsplitsing worden toegestaan, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
b. de omvang van het bestemmingsvlak mag niet meer bedragen dan 5.000 m²;
c. de inhoud per woning mag niet minder dan 350 m³ bedragen;
d. de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij (inclusief de inpandige stal / het inpandig deel) mag niet worden vergroot;
e. de agrarische verschijningsvorm van de voormalige boerderij mag niet worden aangetast;
f. de bestaande situering van de bebouwing mag niet worden gewijzigd;
g. woningsplitsing is uitsluitend toegestaan indien de splitsing mede is gericht op het behoud of herstel van deze cultuurhistorische bebouwing;
h. bij woningsplitsing mag in maximaal 2 woningen worden gesplitst;
i. het bouwvlak dient te worden verkleind in overeenstemming met de na sloop resterende bebouwing;
j. de bebouwde oppervlakte van de vrijstaande bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 100 m² per woning; hiertoe vindt sloop van overtollige gebouwen plaats;
k. in afwijking van het bepaalde onder j mag, ter stimulering van sloop van overtollige bebouwing, bij sloop van voormalige bedrijfsbebouwing de oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken tot een maximum van 200 m² worden vergroot, met dien verstande dat per 100 m² vergroting van de toegestane oppervlakte bijbehorende bouwwerken telkens minimaal 300 m² legaal opgerichte bedrijfsbebouwing dient te worden gesloopt, met dien verstande dat sloop van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en monumentale gebouwen niet is toegestaan;
l. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
m. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
n. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
o. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een aan het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij de regels is opgenomen;
p. de wijziging mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden;
q. de regels van de bestemming 'Wonen' worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

3.7.4 Wijziging t.b.v. agrarisch verwant bedrijf/ agrarisch technisch hulpbedrijf

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap' ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' te wijzigen teneinde een agrarisch verwant bedrijf dan wel een agrarisch technisch hulpbedrijf toe te staan, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
b. het hergebruik dient te passen in de omgeving;
c. de omzetting is slechts toegestaan naar bedrijven zoals opgenomen in maximaal de categorieën 1 t/m 3.1 van de bij deze regels als bijlage gevoegde Staat van bedrijfsactiviteiten of daarmee vergelijkbare bedrijven;
d. het hergebruik vindt plaats binnen de aanwezige gebouwen; uitbreiding van bebouwing is niet toegestaan en het gebruik van kassen is eveneens niet toegestaan;
e. de omvang van het bestemmingsvlak mag niet meer bedragen maximaal 1,5 hectare;
f. overtollige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, die niet noodzakelijk zijn voor de nieuwe functie, alsmede kassen, dienen te worden gesloopt, tenzij de gebouwen een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben;

g. er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden, tenzij dit voor het functioneren van het bedrijf noodzakelijk is;
h. de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
i. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
j. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een aan het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. dD landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Eer dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij de regels is opgenomen;
k. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
l. de wijziging mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden;
m. de regels van de bestemming 'Bedrijf - Agrarisch verwant' worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

3.7.5 Wijziging t.b.v. recreatieve activiteiten

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap' ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' wijzigen in de bestemming "Recreatie", teneinde hergebruik van de bebouwing toe te staan met de daarbij behorende gronden voor dag- en verblijfsrecreatieve activiteiten, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
a. hergebruik voor dagrecreatie kan binnen de gehele bestemming worden toegestaan in of bij vrijkomende agrarische bebouwing, waarbij de functie bezoekers extensief, kleinschalig en vermengbaar met de overige functies, zoals de navolgende functies: kinderboerderij, theeschenkerij en qua aard en omvang overeenkomstige bedrijven;
b. hergebruik voor verblijfsrecreatie kan worden toegestaan in de vorm van groepsaccommodatie, zoals een kampeerboerderij/ kamphuis; kampeermiddelen, stacaravans, trekkershutten.
c. wijziging naar een vrijstaande recreatiewoning is uitsluitend toegestaan, ter behoud van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen;
d. de omvang van het bestemmingsvlak bedraagt maximaal 5000 m²;
e. het hergebruik dient te passen in de omgeving;
f. ten behoeve van de recreatieve activiteiten is ondersteunende horeca toegestaan tot een maximum van 150 m²;
g. ten behoeve van de recreatieve activiteiten is ondergeschikte detailhandel toegestaan tot een maximum van 200m²;
h. ten behoeve van groepsaccommodatie mag per bedrijf een inhoud van maximaal 1000 m³ worden gebruikt;
i. overtollige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, die niet noodzakelijk zijn voor de nieuwe functie, dient te worden gesloopt, waarbij de resterende oppervlakte aan voormalige bedrijfsbebouwing niet meer mag bedragen dan 500 m², tenzij de gebouwen een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben;
j. er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden;
k. de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
l. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
m. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een aan het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij de regels is opgenomen;
n. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
o. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
p. vooraf dient advies te worden gevraagd aan de provinciale commissie Recreatie en Toerisme;
q. de wijziging mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.7.6 Wijziging t.b.v. zorgverlenende nevenactiviteit

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap' te wijzigen teneinde – bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van verbrede landbouw gericht op zorgverlening, waaronder een zorgboerderij, op sociaal, fysiek of psychisch vlak toe te staan bij een agrarisch bedrijf, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m²;
c. binnen de onder a genoemde gebruiksmogelijkheden is maximaal één wooneenheid toegestaan ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van maximaal twee personen in het kader van de zorgverlening
d. de nevenactiviteit is uitsluitend toegestaan in de nabijheid van een woonkern;
e. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
f. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een aan het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij de regels is opgenomen;
g. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
h. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
i. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
j. het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.7.7 Wijziging t.b.v. mestverwerking en biovergisting

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap' te wijzigen teneinde – bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van mest en/of andere organische restproducten en energiegewassen in biovergistingsinstallaties toe te staan bij een agrarisch bedrijf en/of ver-of bewerking van mest zonder vergisting, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen het bestaande bouwvlak;
b. be- of verwerking van mest en/of andere genoemde producten is toegestaan tot een capaciteit van maximaal 25.000 ton op jaarbasis, met uitzondering van be- of verwerking van mest en/of andere genoemde producten van derden;
c. de mestbewerking plaatsvindt ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, mits dit vanuit het oogpunt van leefkwaliteit, waaronder volksgezondheid, milieu en landschap inpasbaar is;
d. er is aangetoond dat de wijziging niet leidt tot een overaanbod van mestverwerking in Noord-Brabant;
e. er is aangetoond dat er een zorgvuldige dialoog gevoerd is door de initiatiefnemer gericht op het betrekken van belangen van direct omwonenden voorafgaand aan de besluitvorming omtrent de wijziging en een verantwoording daarvan in het wijzigingsplan vastligt;
f. er een bedrijfsplan is opgesteld met garanties voor het aanbod en de afkomst van mest en coproducten voor een periode van ten minste 5 jaar;
g. de opslag en verwerking van tussenproducten niet in de openlucht plaatsvindt;
h. detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
i. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
j. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
k. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
l. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een door het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. de landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding "specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing. er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom en de Verordening Ruimte,
m. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven.

3.7.8 Wijzigen t.b.v. Bedrijf

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd deze bestemming ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' te wijzigen in de bestemming 'Bedrijf' teneinde een niet -agrarisch bedrijf toe te staan, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
b. het hergebruik dient te passen in de omgeving;
c. de omzetting is slechts toegestaan naar een bedrijf zoals opgenomen in maximaal de categorieën 1 t/m 2 van de bij deze regels als bijlage gevoegde Staat van bedrijfsactiviteiten of daarmee vergelijkbare bedrijven;
d. de omzetting mag niet leiden tot twee of meer zelfstandige bedrijven;
e. het hergebruik vindt plaats binnen de aanwezige gebouwen tot een maximum van 400m² ; uitbreiding van bebouwing is niet toegestaan en het gebruik van kassen is eveneens niet toegestaan;
f. overtollige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, die niet noodzakelijk zijn voor de nieuwe functie, alsmede kassen, dienen te worden gesloopt, waarbij de resterende oppervlakte aan voormalige bedrijfsbebouwing niet meer mag bedragen dan 500 m², tenzij de gebouwen een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben;
g. de omvang van het bestemmingsvlak mag niet meer bedragen dan 5.000 m²;
h. detailhandel is alleen toegestaan als ondergeschikte nevenactiviteit tot een maximum van 200 m²;
i. publieksgerichte voorzieningen (waaronder een kantoor met baliefunctie) zijn niet toegestaan;
j. er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden, tenzij dit voor het functioneren van het bedrijf noodzakelijk is;
k. de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
l. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een door het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding "specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom;
m. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
n. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
o. de wijziging mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden;
p. de regels in de bestemming 'Bedrijf' worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

3.7.9 Wijziging t.b.v. permanente teeltondersteunende voorzieningen

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap te wijzigen door de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - permanente teelondersteunende voorziening' te wijzigen en/of toe te voegen, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. het is niet mogelijk de permanente teeltondersteunende voorzieningen, niet zijnde teeltondersteunende kassen, binnen het bestaande bouwvlak en/of de bestaande aanduiding te realiseren;
b. de situering dient plaats te vinden aansluitend aan het bestaande bouwvlak en/of de bestaande aanduiding;
c. de oppervlakte van de aanduiding mag niet meer bedragen dan 4 ha.;
d. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 6 m.;
e. de wijziging dient noodzakelijk te zijn voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering en/of -ontwikkeling van het bedrijf. Vooraf dient hieromtrent advies ingewonnen te worden bij een ter zake deskundige.
f. er dient te worden voorzien in een passende landschappelijke inpassing op basis van een beplantingsplan. Deze inspanning telt mee voor de invulling van het bepaalde onder g;
g. de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied van dit bestemmingsplan.

3.7.10 Wijziging t.b.v. het verwijderen van de aanduiding 'intensieve veehouderij'
Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap' te wijzigen door de aanduiding 'intensieve veehouderij' te verwijderen, waarbij moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. de betreffende bedrijfsvoering is beeindigd en is omgeschakeld naar grondgebonden agrarische bedrijfsvoering, niet zijnde grondgebonden veehouderij
b. kassen dienen te worden gesloopt;
c. het bouwvlak dient te worden afgestemd op de voorgenomen agrarische bedrijfsvoering, waarbij de resterende omvang maximaal 1,5 hectare mag bedragen.

3.7.11 Wijziging t.b.v. oprichten bouwwerken geen gebouwen zijnde
Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Cultuurhistorie en landschap' te wijzigen ten behoeve van het oprichten van bouwwerken geen gebouwen zijnde zoals voerplaten, sleufsilo's en andere voorzieningen ten behoeve van een veehouderij aansluitend aan het bouwvlak met dien verstande dat:

a. de oppervlakte niet meer bedraagt dan 0,5 ha.;
b. het bedrijf vanwege de bedrijfsvoering is aangewezen op de opslag van ruwvoer;
c. het op te richten bouwwerk geen gebouw zijnde noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering.

Artikel 4 Agrarisch met waarden - Natuur en landschap

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het agrarisch bedrijf met uitzondering van intensieve veehouderijen, glastuinbouwbedrijven, schapen- en geitenhouderijen, met bijbehorend agrarisch grond gebruik;
b. en tevens voor behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden;
c. water en waterhuishoudkundige doeleinden;
d. extensief recreatief medegebruik;
e. doeleinden van openbaar nut;
f. erfbeplanting;
g. ondergeschikte detailhandel in streekgebonden en/of agrarisch zelf geproduceerde producten;
h. tuinen bij (burger)woningen;
i. kleinschalig kamperen met een maximum van 15 standplaatsen per agrarisch bedrijf, mits de gronden zijn gelegen binnen of in een zone direct grenzend aan de aanduiding 'bouwvlak';

bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals erven, paden, water, groen en de daarbij behorende bouwwerken.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Op de in de bestemming "Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de in de bestemmingsomschrijving bedoelde bestemmingen worden gebouwd met dien verstande dat:

a. gebouwen zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak', met dien verstande dat maximaal één bedrijf per bouwvlak is toegestaan.
b. indien blijkens de aanduiding 'relatie' sprake is van een koppeling van twee bouwvlakken dan zijn hierop de bepalingen met betrekking tot een enkel bouwvlak van overeenkomstige toepassing.
c. het aantal bouwlagen ondergronds mag niet meer bedragen dan 1 bouwlaag;
d. de goothoogte bedraagt niet meer dan 7 m;
e. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 11 m;
f. de afstand van een gebouw tot de grenzen van het bouwvlak bedraagt niet minder dan 5 m.;
g. voor veehouderijen geldt dat uitsluitend bestaande gebouwen met uitzondering van de bestaande bedrijfswoning(en) zijn toegestaan;
h. niet mag worden gebouwd ten behoeve van een gebruik van gebouwen in twee of meer bouwlagen voor het houden van dieren met uitzondering van volières en scharrelstallen voorlegkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.

4.2.2 Bedrijfswoning

Voor bedrijfswoningen gelden, in afwijking van het bepaalde in 4.2.1 onder a de volgende bepalingen:

a. er is maximaal één bedrijfswoning toegestaan per aanduiding 'bouwvlak';
b. de goothoogte bedraagt niet meer dan 6 m;
c. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 10 m;
d. de inhoud van een bedrijfswoning bedraagt niet meer dan 750 m³;

4.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde binnen het bouwvlak
Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
a. de bouwhoogte van mestbassins bedraagt niet meer dan 8,5 m;
b. de bouwhoogte van silo's en waterbassins bedraagt niet meer dan 12 m, met dien verstande dat sleufsilo's vóór de voorgevel van een bedrijfswoning niet is toegestaan;
c. de bouwhoogte van antennes bedraagt niet meer dan 10 m;
d. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt niet meer dan 2 m, met dien verstande dat voor de voorgevelrooilijn de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 1 m;
e. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde bedraagt niet meer dan 15 m;
f. windturbines zijn niet toegestaan;
g. de bouwhoogte van permanente teeltondersteunende voorzieningen bedraagt niet meer dan 8 m.;
h. de oppervlakte aan permantente teeltondersteunende voorzieningen bedraagt niet meer dan 3 ha.;
i. de bouwhoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen bedraagt niet meer dan 3m.

4.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde buiten het bouwvlak
Voor het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, buiten de aanduiding 'bouwvlak' geldt de volgende bepaling:
a. Op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden opgericht met een maximale bouwhoogte van 2 m, met dien verstande dat het oprichten van sleufsilo's, paardenbakken en mestbassins en dergelijke is niet toegestaan.

4.3 Afwijken van de bouwregels

4.3.1 Omgevingsvergunning teeltondersteunende voorzieningen
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.2.3 en 4.2.4 ten behoeve van het toestaan van teeltondersteunende voorzieningen met in achtneming van de volgende regels:
a. tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn zowel ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' als daar buiten toegestaan, met dien verstande dat buiten de aanduiding 'bouwvlak' de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 4 ha;
b. tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen dienen te worden opgericht binnen of aansluitend aan de aanduiding 'bouwvlak';
c. tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn buiten de aanduiding 'bouwvlak' toegestaan voor de duur van maximaal 6 maanden, waarbij de dragende constructie permanent is toegestaan, en de overkapping c.q. netten uitsluitend zijn toegestaan zoals de teelt het vereist met een maximum van 6 maanden;
d. de maximale hoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen bedraagt 6 m;
e. de voorzieningen dienen noodzakelijk te zijn voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering;
f. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing, waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een landschaps- en onderhouds- en beheerplan aan het bevoegd gezag. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij deze regels is opgenomen;
g. de ontwikkelingsruimte mag niet leiden tot het omschakelen of doorgroeien van bedrijven met permanente teeltondersteunende voorzieningen tot zelfstandige glastuinbouwbedrijven;
h. het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de waarden als omschreven in 4.1.

4.3.2 Omgevingsvergunning goot- en bouwhoogte bedrijfsgebouwen
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.2.1 onder d en/of e ten behoeve van het vergroten van de maximale goot- en/of bouwhoogte van bedrijfsgebouwen, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de grotere goot- en/of bouwhoogte is noodzakelijk in verband met een doelmatig gebruik van het bedrijfsgebouw;
b. de goothoogte bedraagt niet meer dan 10 m;
c. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 15 m.

4.3.3 Omgevingsvergunning bouwhoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde binnen bouwvlak
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten behoeve van het vergroten van de maximale bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de grotere bouwhoogte is noodzakelijk in verband met een doelmatig gebruik;
b. de verhoging bedraagt niet meer dan 15% van de maximaal toegestane bouwhoogte;
c. de bouwhoogte van een waterbassin mag niet meer dan 15 m bedragen;
d. de bouwhoogte van een silo mag niet meer bedragen dan 25 m.

4.3.4 Omgevingsvergunning voorzieningen t.b.v. kleinschalig kamperen
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.2.1 ten behoeve van het toestaan van de noodzakelijke voorzieningen t.b.v. kleinschalig kamperen, zoals sanitaire voorzieningen buiten het bouwvlak, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. deze voorzieningen worden gerealiseerd binnen bestaande bebouwing;
b. de bebouwde oppervlakte ten behoeve van bebouwing voor deze voorzieningen bedraagt niet meer dan 100 m² en een bouwhoogte van 5,5 m.

4.3.5 Omgevingsvergunning tijdelijke mantelzorgunit
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.2.1 voor de plaatsing van een tijdelijke woonunit, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de woonunit is noodzakelijk ten behoeve van de huisvesting in het kader van mantelzorg;
b. er is sprake van een zorgbehoefte welke tijdelijk van aard is;
c. de zorgbehoefte is aangetoond door een deskundige adviesinstantie;
d. de oppervlakte van de woonunit mag niet meer bedragen dan 75 m²;
e. de bouwhoogte van de woonunit bedraagt maximaal 3,25 m.;
f. de woonunit dient minimaal 3 meter achter (het verlengde van) de voorgevel van de woning te worden geplaatst;
g. de woonunit mag ook vrij van de woning worden geplaatst;
h. zodra de zorgbehoefte niet meer aanwezig is dient de woonunit te worden verwijderd.

4.3.6 Omgevingsvergunning verbouw van een bijbehorend bouwwerk in het kader van mantelzorg
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.2.1 voor de verbouw van een bijbehorend bouwwerk ten behoeve van mantelzorg, waarbij het bepaalde in lid 4.5.9 van toepassing is.

4.3.7 Omgevingsvergunning schuilstal
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.2.1. ten behoeve van het oprichten van een schuilstal buiten de aanduiding 'bouwvlak', met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de schuilstal wordt opgericht ten behoeve van het hobbymatig houden van dieren;
b. de schuilstal is aantoonbaar noodzakelijk en doelmatig in het kader van dierenwelzijn;
c. de schuilstal dient landschappelijk te worden ingepast, waarbij aansluiting wordt gezocht bij bestaande landschapselementen, perceelsafscheidingen of aangrenzende bebouwing;
d. de oppervlakte van de schuilstal mag niet meer bedragen dan 30 m²;
e. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 2,5 m.;
f. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 3,5 m..

4.3.8 Omgevingsvergunning veehouderij

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 4.2.1. sub g ten behoeve van de toevoeging van bebouwing binnen het bouwvlak ten behoeve van een veehouderij mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er is aangetoond dat er sprake is van een zorgvuldige veehouderij;
b. het bouwperceel ten hoogste 1,5 ha. bedraagt;
c. de ontwikkeling vanuit een goede leefomgeving, mede gelet op de aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het bouwvlak en de naaste omgeving en volksgezondheid, inpasbaar is in de omgeving;
d. indien de gronden niet zijn gelegen ter plaatse van de aanduiding “intensieve veehouderij” is een intensieve veehouderij niet toegestaan;
e. er is aangetoond dat er een zorgvuldige dialoog gevoerd is door de initiatiefnemer gericht op het betrekken van belangen van direct omwonenden voorafgaand aan de besluitvorming omtrent de omgevingsvergunning en een verantwoording daarvan in de omgevingsvergunning vastligt;
f. er is aangetoond dat binnen een jaar na realisatie van de bebouwing sprake zal zijn van een goede landschappelijke inpassing alsmede de instandhouding daarvan, welke ten minste 10 % van de omvang van het bouwvlak bevat;
g. er is aangetoond dat de geurhinder voorgrond en achtergrond afzonderlijk beschouwd op geurgevoelige objecten in de bebouwde kom niet hoger is dan 12 % en in het buitengebied niet hoger is dan 20 % tenzij, in het geval dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages, maatregelen worden getroffen die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert;
h. is aangetoond dat de achtergrondconcentratie vermeerderd met de bijdrage van het initiatief een jaargemiddelde fijnstofconcentratie op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 30 microgramg/m3;
i. niet wordt gehandeld in strijd met artikel 4.4.1 onder o, tenzij hiervan kan worden afgeweken op grond van artikel 4.5.10;
j. de gronden zijn niet gelegen ter plaatse van de aanduidingen:
    1. overige zone-beperkingen veehouderij;
    2. specifieke vorm van agrarisch- veehouderij niet toegestaan;
k. de gronden zijn niet gelegen ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij'.

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Strijdig gebruik

Onder het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, wordt in ieder geval begrepen:

a. het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik en plaatsvindt ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
b. het bedrijfsmatig vervaardigen, opslaan, verwerken of herstellen van goederen en het opslaan en be- of verwerken van producten, tenzij dit plaatsvindt ten behoeve van de agrarische productie binnen het agrarisch bedrijf dan wel uitsluitend betrekking heeft op agrarische producten van het eigen bedrijf;
c. detailhandel, behoudens ondergeschikte detailhandel in streekgebonden en/of agrarisch zelf geproduceerde producten en/of als ondergeschikte nevenactiviteit bij de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep;
d. buitenopslag ten behoeve van nevenactiviteiten;
e. vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
f. woondoeleinden, met uitzondering van de toegestane bedrijfswoningen;
g. het bewonen van bedrijfsruimte;
h. een (publieksgerichte) beroeps- of bedrijfsactiviteit aan huis;
i. huisvesting van tijdelijke werknemers die werken op structurele arbeidsplaatsen, te weten een arbeidsplaats die langer dan 8 maanden beschikbaar is en op tijdelijke arbeidsplaatsen;
j. de opslag van gevaarlijke stoffen, zoals kunstmeststoffen en propaan, die een 10^{-6} risicocontour hebben die de aanduiding 'bouwvlak' overschrijdt, met uitzondering van bestaande situaties;

k. de vestiging en uitbreiding van mestbewerking tenzij de mestbewerking plaatsvindt ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, mits dit vanuit het oogpunt van leefkwaliteit, waaronder volksgezondheid, milieu en landschap inpasbaar is;
l. het gebruik van assimilatiebelichting in teeltondersteunende kassen;
m. het gebruik van gebouwen in twee of meer bouwlagen voor het houden van dieren met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
n. uitbreiding en omschakeling van een agrarisch bedrijf wanneer dit leidt ot een intensieve veehouderij of een glastuinbouwbedrijf;
o. het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van de uitbreiding of wijziging van de bestaande veestapel waarbij een toename plaatsvindt van de ammoniakemmissie op Natura 2000-gebieden danwel EHS- of Wav-gebieden vanaf het van het betreffende agrarische bedrijf ten opzichte van de situatie op de peildatum bepaald bij of krachtns de Natuurbeschermingswet 1998 danwel de habitat- of Vogelrichtlijn en overeenkomt met de op dat moment bestaande rechten zoals blijkt uit de verleende milieuvergunning, welke naderhand niet geheel of gedeeltelijk is ingetrokken;
p. uitbreiding en omschakeling van een agrarisch bedrijf wanneer dit leidt tot een intensieve geiten- of schapenhouderij is tot 1 juni 2014 niet toegestaan.

4.5 Afwijken van de gebruiksregels

4.5.1 Omgevingsvergunning agrarisch verwant bedrijf/ agrarisch technisch hulpbedrijf als nevenactiviteit
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 4.1 teneinde een vorm van agrarisch verwant bedrijf of agrarisch technisch hulpbedrijf of een overig agrarisch bedrijf als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
a. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m²;
c. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
d. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
e. detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
f. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
g. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
h. het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.5.2 Omgevingsvergunning pensionstalling
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 4.1, teneinde – bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van pensionstalling van paarden toe te staan bij een agrarisch bedrijf, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
a. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m², waarbij maximaal 250 m² ten behoeve van pensionstellen en maximaal 250 m² ten behoeve van een paardenbak;
c. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
d. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
e. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
f. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
g. het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.5.3 Omgevingsvergunning recreatieve nevenactiviteiten

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 4.1 , teneinde bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van extensieve vormen van dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen, die enige relatie hebben met het buitengebied toe te staan bij een agrarisch bedrijf, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de nevenactiviteit vindt plaats in aanwezige gebouwen;
b. bed & breakfast is toegestaan met een maximum van 4 kamers per agrarisch bedrijf;
c. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m² met dien verstande dat hiervan maximaal 100 m² voor ondergeschikte en ondersteunende horeca mag worden gebruikt;
d. de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
e. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
f. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
g. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
h. detailhandel is uitsluitend toegestaan in ondergeschikte, aan de nevenactiviteit gerelateerde vorm;
i. het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.5.4 Omgevingsvergunning overige verbrede landbouw

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 4.1 , teneinde bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van overige verbrede landbouw gericht op bewerking en waardevermeerdering van op het eigen bedrijf geproduceerde producten, zoals een ijs- of kaasmakerij toe te staan bij een agrarisch bedrijf, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m² met dien verstande dat hiervan maximaal 100 m² voor ondergeschikte en ondersteunende horeca mag worden gebruikt;
c. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
d. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
e. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
f. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
g. het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.5.5 Omgevingsvergunning tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.4.1 onder i ten behoeve van tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de tijdelijke huisvesting vindt uitsluitend plaats in een bestaand gebouw en/of één of meer woonunits, stacaravans, toercaravans;
b. de tijdelijke huisvesting is noodzakelijk voor een doelmatige bedrijfsvoering vanuit het oogpunt van de opvang van de tijdelijke grote arbeidsbehoefte van dat bedrijf;
c. de huisvesting betreft uitsluitend medewerkers, die alleen binnen het bedrijf, waar ze gehuisvest zijn, werkzaamheden verrichten;
d. de huisvesting bedraagt niet meer dan 8 maanden per kalenderjaar. Na afloop van deze periode dienen de tijdelijke woonunits, stacaravans en toercaravans te worden verwijderd;
e. de totale bebouwings- en gebruiksoppervlakte voor tijdelijke huisvesting van tijdelijk werknemers, mag per agrarisch bouwvlak, niet meer bedragen dan 15 m² per seizoensarbeider;
f. per agrarisch bedrijf mag het gezamenlijk aantal te plaatsen tijdelijke woonunits, stacaravans en toercaravans niet meer bedragen dan 10;

g. het maximum aantal te huisvesten personen per agrarisch bedrijf bedraagt 40;
h. de bouwhoogte van een woonunit, stacaravan en toercaravan bedraagt niet meer dan 3,5 m;
i. de woonunit is uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
j. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
k. er wordt zorg gedragen voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing, indien woonunits worden gerealiseerd;
l. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
m. er mag geen sprake zijn van zelfstandige wooneenheden of zelfstandige bewoning;
n. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
o. alvorens omgevingsvergunning wordt verleend, wordt vooraf advies ingewonnen van de Adviescommissie Agrarisch Bouwaanvragen gevraagd.

4.5.6 Omgevingsvergunning uitbreiding kleinschalig kamperen
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.1 onder i ten behoeve van het uitbreiden van het aantal kampeermiddelen tot maximaal 25, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. het betreft uitsluitend niet-permanente kampeermiddelen;
b. de kampeermiddelen zijn uitsluitend toegestaan op of aansluitend aan de aanduiding 'bouwvlak', dan wel aansluitend aan het bestaande kampeergedeelte;
c. de verkeersaantrekkende werking van de uitbreiding dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
d. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
e. er vindt geen onevenredige aantasting plaats van het woon- en leefmilieu van de omgeving;
f. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
g. er wordt zorggedragen voor een landschappelijke inpassing;
h. de minimum afstand tot woningen van derden dient 50 meter te bedragen;
i. het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.5.7 Omgevingsvergunning statische opslag
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten einde statische opslag mogelijk te maken in de vorm van inpandige statische opslag als een nevenactiviteit op een bestaand agrarisch bedrijf met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de opslag vindt uitsluitend plaats in de vorm van caravans, boten, vouwwagens en kampeerauto's;
b. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
c. de opslag mag niet plaatsvinden in kassen;
d. buitenopslag is niet toegestaan;
e. de vloeroppervlakte van de bebouwing, die wordt aangewend voor de nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 1000 m²;
f. detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
g. de milieubelasting mag niet toenemen;
h. het gebruik mag geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte en verkeersaantrekkende werking veroorzaken;
i. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
j. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven.

4.5.8 Omgevingsvergunning voor de vestiging van een Bed & Breakfast

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten einde de vestiging van een Bed & Breakfast, mogelijk te maken met inachtneming van de volgende voorwarden:

a. de omgevingsvergunning mag worden vereend voor kleinschalige vorm van onderbrenging van recreanten in bestaande bebouwing (maximaal 4 kamers, logies met ontbijt), ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. de woonfunctie in overwegende mate behouden blijft, zodanig dat de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 30% van de vloeroppervlakte van de woning tot een maximum van 50 m², en dat bedoeld gebruik geen onevenredige hinder mag opleveren voor het woon- en leefmilieu en geen afbreuk mag doen aan het woonkarakter van de omgeving;
c. het gebruik een kleinschalig karakter heeft en zal behouden;
d. degene die de Bed & Breakfast verzorgt tevens de gebruiker van de woning dient te zijn;
e. de activiteiten geen publieksgericht karakter mogen hebben waarbij de verkeersafwikkeling nadelig wordt beïnvloed;
f. parkeren op eigen terrein dient plaats te vinden;
g. er geen detailhandel wordt uitgeoefend, tenzij dit een normaal en ondergeschikt onderdeel van de bedrijfsvoering betreft.

4.5.9 Omgevingsvergunning mantelzorg

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten behoeve van het gebruik van een aanbouw als afhankelijke woonruimte, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. een dergelijke bewoning noodzakelijk is vanuit een oogpunt van mantelzorg, hetgeen aangetoond moet worden door het bevoegd gezag aan te wijzen deskundige;
b. de mantelzorg mag niet plaatsvinden in vrijstaande bijbehorende bouwwerken, maar dient via een inpandige verbinding bereikbaar te zijn;
c. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor de mantelzorg mag niet meer bedragen dan 75 m²;
d. binnen de genoemde bebouwingsmogelijkheden is maximaal 1 afhankelijke woonruimte toegestaan ten behoeve van mantelzorg;
e. de badkamer of keuken dient een gemeenschappelijke voorziening te zijn met de hoofdbewoners;
f. er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan de ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken;
g. bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning intrekken, indien de bij het verlenen van de vergunning bestaande noodzaak vanuit een oogpunt van mantelzorg niet meer aanwezig is.

4.5.10 Omgevingsvergunning uitbreiding bestaande veestapel

a. Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten behoeve van van een uitbreiding of wijziging van de veestapel op een agrarisch bedrijf of een paardenhouderij, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
b. er worden zodanige emmissiebeperkende maatregelen op inrichtingsniveau genomen dat daarmee is verzekerd dat geen toename van de ammoniakemmissie op Natuur 2000-gebieden danwel EHS- of Wav-gebieden vanaf het betreffende agrarische bedrijf afkomstig van de inrichting zal plaatsvinden en/of
c. een extra saldering plaatsvindt doordat een bestaande milieuvergunning welke bepalden is voor de ammoniakemmissie op het in aanmerkingen nemende Natuur 2000-gebieden danwel Wav- of EHS-gebieden en die is verleend voor de peildatm bepaald bij of krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 danwel de habitat- of Vogelrichtlijn en overeenkomst met de p dat moment bestaande rechten zaols blijkt uit een verleende milieuvergunning, welke niet voor 29 september 2009 geheel of gedeeltelijk is ingetrokken;
d. er is aangetoond dat er sprake is van een zorgvuldige veehouderij;
e. het bouwperceel bedraagt ten hoogste 1,5 ha.;

f. de ontwikkeling vanuit een goede leefomgeving, mede gelet op de aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van eht bouwvlak en de naaste omgeving en volksgezondheid, is inpasbaar in de omgeving;
g. indien de gronden niet zijn gelegen ter plaatse van de aanduiding 'intensieve veehouderij' is een intensieve veehouderij niet toegestaan;
h. er is aangetoond dat er een zorgvuldige dialoog gevoerd is door de initiatiefnemer gericht op het betrekken van belangen van direct omwonenden voorafgaand aan de besluitvorming omtrent de omgevingsvergunning en een verantwoording daarvan in de omgevingsvergunning vastligt;
i. er is aangetoond dat binnen een jaar na realisatie van de bebouwing sprake zal zijn van een goede landschappelijke inpassing alsmede de instandhouding daarvan, welke ten minste 10% van de omvang van het bouwvlak bevat;
j. er is aangetoond dat de geurhinder voorgrond en achtergrond afzonderlijk beschouwd op geurgevoelige objecten in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20% tenzij, in het geval dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages, maatregelen worden getroffen die tot een daling leiden van de achtergorndbelasting welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert;
k. is aangetoond dat de achtergrondconcentratie vermeerderd met de bijdrage van het initiatief een jaargemiddelde fijnstofconcentratie op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 30 microgram/m3;
l. de gronden zijn niet gelegen ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij'.

4.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.6.1 Omgevingsvergunningsplicht
Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema onder 4.6.4 opgenomen omgevingsvergunningsplichtige werken en werkzaamheden uit te voeren.

4.6.2 Uitzondering vergunningenplicht
Het onder 4.6.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:
a. welke plaatshebben ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
b. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
c. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
d. welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer;
e. het vervangen van drainage.

4.6.3 Toetsing aan aanwezige waarden
De in 4.6.1 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien na een belangenafweging blijkt dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige waarden als opgenomen in 4.1. Ten behoeve van de belangenafweging zijn in het schema onder 4.6.4 de toetsingscriteria weergegeven.

4.6.4 Schema omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningsplichtige werken/werkzaamheden	***Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden***
aanleggen van oppervlakteverhardingen groter dan 2000 m²;	- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de landschappelijke waarden; - het aanbrengen van verhardingen dient noodzakelijk te zijn in het kader van de agrarische bedrijfsvoering dan wel het recreatief medegebruik; - de waterhuishoudkundige situatie mag niet onevenredig worden aangetast;
aanbrengen van (infrastructurele) ondergrondse leidingen;	- het aanbrengen van de leidingen mag niet leiden tot onevenredige aantasting van de agrarische belangen; - er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de landschappelijke, cultuurhistorische, ecologische en hydrologische waarden;
het dempen van poelen, sloten en greppels;	- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de groenblauwe mantel;
aanbrengen (tijdelijke) lage teeltondersteunende voorzieningen;	- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de groenblauwe mantel;
het afgraven, ophogen en egaliseren van de bodem;	- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de groenblauwe mantel;
het vellen of rooien van houtgewas	- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de groenblauwe mantel;
het wijzigen van de perceelsindeling, zoals door sloten, greppels en beplantingselementen is aangegeven	- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de groenblauwe mantel;

4.7 Wijzigingsbevoegdheid

4.7.1 Wijziging t.b.v. omschakeling naar paardenhouderij

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' te wijzigen teneinde omschakeling toe te staan naar een paardenhouderij, niet zijnde een manege, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

a. op de locatie heeft geen sloop van bedrijfsgebouwen plaatsgevonden met gebruikmaking van de 'Regeling Beëindiging Veehouderijtakken';
b. de omvang van het bestemmingsvlak mag niet meer bedragen dan 5000 m²;
c. paardenbakken mogen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht;
d. er zijn geen publieks- en verkeersaantrekkende voorzieningen toegestaan;
e. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
f. er vindt geen onevenredige aantasting plaats van de natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische kwaliteiten van het gebied;
g. bebouwing die niet noodzakelijk is voor de nieuwe bestemming (overtollige bebouwing) dient te worden gesloopt, tenzij het cultuurhistorisch waardevolle bebouwing is;
h. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
i. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
j. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een aan het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij de regels is opgenomen.

4.7.2 Wijziging t.b.v. vergroting/ vormverandering agrarisch bouwvlak

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden- Natuur en landschap' te wijzigen ten behoeve van vergroting en/of vormverandering van de aanduiding 'bouwvlak', met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de vergroting en/of vormverandering dient noodzakelijk te zijn uit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering en/of -ontwikkeling waaronder begrepen het kunnen plaatsen van permanente teeltondersteunende voorzieningen ter plaatse van de op te nemen aanduiding 'bouwvlak';
b. bij vormverandering mag de totale oppervlakte van het bouwvlak niet worden vergroot;
c. bij uitbreiding van de aanduiding 'bouwvlak' telt de omvang van de bijbehorende aanduiding 'waterberging' mee bij het bepalen van de omvang van het bouwvlak;
d. vergroting tot een omvang van 1,5 ha toegestaan;
e. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
f. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
g. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een aan het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij de regels is opgenomen. Dit geldt echter niet voor vormverandering , indien deze vormverandering niet leidt tot een verslechtering van de kwaliteit van het landschap;
h. alvorens vergroting en/of vormverandering toe te kunnen staan, wordt vooraf advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen gevraagd met betrekking tot het bepaalde onder sub a;
i. bij vergroting of vormverandering ten behoeve van een veehouderij dient te worden aan het bepaalde in aritkel 4.4.1 sub o tenzij hiervan op grond van artikel 4.5.10 is afgeweken en dient te worden voldaan aan het bepaalde in artikel 4.2.1 sub g tenzij hiervan op grond van artikel 4.3.8 is afgeweken.

4.7.3 Wijziging naar wonen/ t.b.v. woningsplitsing

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' al dan niet ter plaatse van de aanduiding 'specieke bouwaanduiding - rijksmonument', de aanduiding 'specifiek bouwaanduiding gemeentelijk monument' of de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - karakteristiek', met op de verbeelding opgenomen aanduiding 'bouwvlak' en 'bedrijfswoning' te wijzigen in de bestemming 'Wonen' waarbij na bedrijfsbeëindiging de verbouw van een voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij voor wonen kan worden toegestaan; tevens kan daarbij woningsplitsing worden toegestaan, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
b. de omvang van het bestemmingsvlak mag niet meer bedragen dan 5.000 m²;
c. de inhoud per woning mag niet minder dan 350 m³ bedragen;
d. de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij (inclusief de inpandige stal / het inpandig deel) mag niet worden vergroot;
e. de agrarische verschijningsvorm van de voormalige boerderij mag niet worden aangetast;
f. de bestaande situering van de bebouwing mag niet worden gewijzigd;
g. woningsplitsing is uitsluitend toegestaan indien de splitsing mede is gericht op het behoud of herstel van deze cultuurhistorische bebouwing;
h. bij woningsplitsing mag in maximaal 2 woningen worden gesplitst;
i. het bouwvlak dient te worden verkleind in overeenstemming met de na de sloop resterende bebouwing;
j. de bebouwde oppervlakte van de vrijstaande bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 100 m² per woning; hiertoe vindt sloop van overtollige gebouwen plaats;
k. in afwijking van het bepaalde onder h mag, ter stimulering van sloop van overtollige bebouwing, bij sloop van voormalige bedrijfsbebouwing de oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken tot een maximum van 200 m² worden vergroot, met dien verstande dat per 100m² vergroting van de toegestane oppervlakte bijbehorende bouwwerken telkens minimaal 300 m² legaal opgerichte bedrijfsbebouwing dient te worden gesloopt, met dien verstande dat sloop van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en monumentale gebouwen niet is toegestaan;
l. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
m. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
n. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing, waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een landschaps- en onderhouds- en beheerplan aan het bevoegd gezag. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij deze regels is opgenomen
o. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
p. de wijziging mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden;
q. de regels van de bestemming 'Wonen' worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

4.7.4 Wijziging t.b.v. agrarisch verwant bedrijf en agrarisch technisch hulpbedrijf

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' te wijzigen teneinde een agrarisch verwant bedrijf dan wel een agrarisch technisch hulpbedrijf toe te staan, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
b. het hergebruik dient te passen in de omgeving;
c. de omzetting is slechts toegestaan naar bedrijven zoals opgenomen in maximaal de categorieën 1 t/m 3.1 van de bij deze regels als bijlage gevoegde Staat van bedrijfsactiviteiten of daarmee vergelijkbare bedrijven;
d. de omvang van het bestemmingsvlak bedraagt maximaal 5.000 m²;
e. het hergebruik vindt plaats binnen de aanwezige gebouwen; uitbreiding van bebouwing is niet toegestaan en het gebruik van kassen is eveneens niet toegestaan;
f. overtollige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, die niet noodzakelijk zijn voor de nieuwe functie, alsmede kassen, dienen te worden gesloopt, tenzij de gebouwen een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben;

g. er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden, tenzij dit voor het functioneren van het bedrijf noodzakelijk is;
h. de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
i. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
j. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een aan het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. dD landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Eer dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij de regels is opgenomen;
k. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
l. de wijziging mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden;
m. de regels van de bestemming 'Bedrijf - Agrarisch verwant' worden van overeenkomstig toepassing verklaard.

4.7.5 Wijziging t.b.v. recreatieve activiteiten
Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' met de aanduiding 'bouwvlak' wijzigen in de bestemming 'Recreatie', teneinde hergebruik van de bebouwing toe te staan met de daarbij behorende gronden voor dag- en verblijfsrecreatieve activiteiten, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
a. hergebruik voor dagrecreatie kan binnen de gehele bestemming worden toegestaan in of bij vrijkomende agrarische bebouwing, waarbij de functie bezoekers extensief, kleinschalig en vermengbaar met de overige functies, zoals de navolgende functies: kinderboerderij, theeschenkerij en qua aard en omvang overeenkomstige bedrijven;
b. hergebruik voor verblijfsrecreatie kan worden toegestaan in de vorm van groepsaccommodatie, zoals een kampeerboerderij/ kamphuis; kampeermiddelen, stacaravans, trekkershutten.
c. wijziging naar een losstaande recreatiewoning is uitsluitend toegestaan, ter behoud van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen;
d. de omvang van het bestemmingsvlak bedraagt maximaal 5000m²;
e. het hergebruik dient te passen in de omgeving;
f. ten behoeve van de recreatieve activiteiten is ondersteunende horeca toegestaan tot een maximum van 150 m²;
g. ten behoeve van de recreatieve activiteiten is ondergeschikte detailhandel toegestaan tot een maximum van 200m²;
h. ten behoeve van groepsaccommodatie mag per bedrijf een inhoud van maximaal 1000 m³ worden gebruikt;
i. overtollige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, die niet noodzakelijk zijn voor de nieuwe functie, dient te worden gesloopt, waarbij de resterende oppervlakte aan voormalige bedrijfsbebouwing niet meer mag bedragen dan 500 m²; tenzij de gebouwen een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben;
j. er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden;
k. de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
l. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing, waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een landschaps- en onderhouds- en beheerplan aan het bevoegd gezag. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vasgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij deze regels is opgenomen
m. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
n. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
o. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
p. vooraf dient advies te worden gevraagd aan de provinciale commissie Recreatie en Toerisme;
q. de wijziging mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.7.6 Wijziging t.b.v. zorgverlenende nevenactiviteit

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' te wijzigen teneinde – bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van verbrede landbouw gericht op zorgverlening, waaronder een zorgboerderij, op sociaal, fysiek of psychisch vlak toe te staan bij een agrarisch bedrijf, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m²;
c. binnen de onder a genoemde gebruiksmogelijkheden is maximaal één wooneenheid toegestaan ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van maximaal twee personen in het kader van de zorgverlening
d. de nevenactiviteit is uitsluitend toegestaan in de nabijheid van een woonkern;
e. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
f. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing, waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een landschaps- en onderhouds- en beheerplan aan het bevoegd gezag. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij deze regels is opgenomen
g. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
h. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
i. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
j. het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.7.7 Wijziging ten behoeve van mestverwerking en biovergisting

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' te wijzigen teneinde – bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van mest en/of andere organische restproducten en energiegewassen in biovergistingsinstallaties toe te staan bij een agrarisch bedrijf en/of ver-of bewerking van mest zonder vergisting, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen het bestaande bouwvlak;
b. be- of verwerking van mest en/of andere genoemde producten is toegestaan tot een capaciteit van maximaal 25.000 ton op jaarbasis, met uitzondering van be- of verwerking van mest en/of andere genoemde producten van derden;
c. de mestbewerking plaatsvindt ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, mits dit vanuit het oogpunt van leefkwaliteit, waaronder volksgezondheid, milieu en landschap inpasbaar is;
d. er is aangetoond dat de wijziging niet leidt tot een overaanbod van mestverwerking in Noord-Brabant;
e. er is aangetoond dat er een zorgvuldige dialoog gevoerd is door de initiatiefnemer gericht op het betrekken van belangen van direct omwonenden voorafgaand aan de besluitvorming omtrent de wijziging en een verantwoording daarvan in het wijzigingsplan vastligt;
f. er een bedrijfsplan is opgesteld met garanties voor het aanbod en de afkomst van mest en coproducten voor een periode van ten minste 5 jaar;
g. de opslag en verwerking van tussenproducten niet in de openlucht plaatsvindt;
h. detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
i. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
j. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
k. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
l. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing , waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een door het bevoegd gezag landschaps- en onderhouds - en beheerplan. de landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding "specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing. er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom en de Verordening Ruimte,
m. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven.

4.7.8 Wijzigen t.b.v. Bedrijf

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' te wijzigen in de bestemming 'Bedrijf' teneinde een niet -agrarisch bedrijf toe te staan, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
b. het hergebruik dient te passen in de omgeving;
c. de omzetting is slechts toegestaan naar een bedrijf zoals opgenomen in maximaal de categorieën 1 t/m 2 van de bij deze regels als bijlage gevoegde Staat van bedrijfsactiviteiten of daarmee vergelijkbare bedrijven;
d. de omzetting mag niet leiden tot twee of meer zelfstandige bedrijven;
e. het hergebruik vindt plaats binnen de aanwezige gebouwen tot een maximum van 400 m² ; uitbreiding van bebouwing is niet toegestaan en het gebruik van kassen is eveneens niet toegestaan;
f. overtollige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, die niet noodzakelijk zijn voor de nieuwe functie, alsmede kassen, dienen te worden gesloopt, waarbij de resterende oppervlakte aan voormalige bedrijfsbebouwing niet meer mag bedragen dan 500 m², tenzij de gebouwen een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben;
g. de omvang van het bestemmingsvlak mag niet meer bedragen dan 5.000 m²;
h. detailhandel is alleen toegestaan als ondergeschikte nevenactiviteit tot een maximum van 200 m²;
i. publieksgerichte voorzieningen (waaronder een kantoor met baliefunctie) is niet toegestaan;
j. er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden, tenzij dit voor het functioneren van het bedrijf noodzakelijk is;
k. de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
l. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing, waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een landschaps- en onderhouds- en beheerplan aan het bevoegd gezag. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vastgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij deze regels is opgenomen
m. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
n. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
o. de wijziging mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden;
p. er wordt zorggedragen voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing;
q. de regels in de bestemming 'Bedrijf' worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

4.7.9 Wijziging t.b.v. oprichten bouwwerken geen gebouwen zijnde

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' te wijzigen ten behoeve van het oprichten van bouwwerken geen gebouwen zijnde zoals voerplaten, sleufsilo's en andere voorzieningen ten behoeve van een veehouderij aansluitend aan het bouwvlak met dien verstande dat:

a. de oppervlakte niet meer bedraagt dan 0,5 ha.;
b. het bedrijf vanwege de bedrijfsvoering is aangewezen op de opslag van ruwvoer;
c. het op te richten bouwwerk geen gebouw zijnde noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering.

Artikel 5 Bedrijf

5.1 Bestemmingsomschrijving

5.1.1 Algemeen
De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn uitsluitend bestemd voor:
a. ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden', het behoud en herstel van landschapselementen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - transportbedrijf', een transportbedrijf;
c. ter plaatse van de aanduiding 'nutsbedrijf', een nutsbedrijf;
d. ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening', een nutsvoorziening;
e. ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek', zijn de gronden mede bestemd voor het behoud, versterking en/of herstel van de karakteristieke waarden van de op deze grond voorkomende bebouwing;
f. water en waterhuishoudkundige doeleinden;
bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals erven, paden, water, groen en de daarbij behorende bouwwerken.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen
Op de bestemming 'Bedrijf' bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de in de bestemmingsomschrijving bedoelde bestemmingen worden gebouwd met dien verstande dat:
a. gebouwen zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'.
b. de goothoogte bedraagt niet meer dan 4,5 m;
c. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 10 m;
d. de afstand van een gebouw tot de zijdelingse bouwperceelgrens bedraagt niet minder dan 5 m.

5.2.2 Bebouwde oppervlakte

De bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan de in onderstaande tabel opgenomen bebouwde oppervlakte.

Aanduiding	**Straat**	**Bebouwde oppervlakte in m2**
specifieke vorm van bedrijf - transportbedrijf	Antwerpsestraatweg 566	bouwvlak 100%

5.2.3 Bedrijfswoning
Voor bedrijfswoningen gelden, in afwijking van het bepaalde in 5.2.1 de volgende bepalingen:
a. er is maximaal één bedrijfswoning toegestaan per aanduiding 'bouwvlak', met uitzondering van de gronden met de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - BW' waar maximaal 2 bedrijfswoningen zijn toegestaan;
b. ter plaatse van de specifieke aanduidingen 'nutsvoorziening' en 'nutsbedrijf' zijn bedrijfswoningen uitgesloten;
c. de goothoogte bedraagt niet meer dan 4,5 m;
d. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 10 m;
e. de inhoud van een bedrijfswoning bedraagt niet meer dan 750 m³.

5.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde
Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
a. de bouwhoogte van antennes bedraagt niet meer dan 10 m;
b. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt niet meer dan 2 m, met dien verstande dat voor de voorgevelrooilijn de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 1 m;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde bedraagt niet meer dan 12 m.

5.3 Specifieke gebruiksregels

5.3.1 Strijdig gebruik

Onder het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, wordt in ieder geval begrepen:

a. het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik;
b. detailhandel is niet toegestaan behoudens voor zover zulks in ondergeschikte vorm noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik
c. voor (ondersteunende) horeca;
d. vrijstaande bijbehorende bouwwerken als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
e. woondoeleinden, met uitzondering van de toegestane bedrijfswoningen;
f. het bewonen van bedrijfsruimte;
g. een niet-publieksgerichte beroeps- of bedrijfsactiviteit aan huis of een publieksgerichte beroeps- of bedrijfsactiviteit aan huis;
h. een seksinrichting.
i. geluidzoneringsplichtige inrichtingen;
j. risicovolle inrichtingen;
k. de opslag van gevaarlijke stoffen, zoals kunstmeststoffen en propaan, die een 10^{-6} risicocontour hebben die de aanduiding 'bouwvlak' overschrijdt. Indien geen aanduiding 'bouwvlak' is opgenomen, dan mag de bestemmingsgrens niet worden overschreden. Dit verbod geldt niet voor bestaande situaties.

5.4 Wijzigingsbevoegdheid

5.4.1 Wijziging naar andere vorm van niet-agrarisch bedrijf

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Bedrijf' te wijzigen teneinde een andere vorm van bedrijvigheid toe te staan, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. aangetoond dient te worden dat er sprake is van een ruimtelijke en milieukundige verbetering;
b. er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden;
c. een tweede bedrijfswoning, voor zover niet reeds aanwezig, is niet toegestaan;
d. voldaan moet worden aan de maatvoeringseisen uit 5.2;
e. detailhandel is niet toegestaan behoudens voor zover zulks in ondergeschikte vorm noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik;
f. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
g. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
h. er is sprake van een goede landschappelijke inpassing, waarvoor minimaal 10% van het bouwvlak wordt aangewend, die dient te worden aangetoond door het overleggen van een landschaps- en onderhouds- en beheerplan aan het bevoegd gezag. De landschappelijke inpassing dient in het wijzigingsplan te worden vastgelegd door het opnemen van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing'. Er dient voor de landschappelijke inpassing te worden voldaan aan de vasgestelde Notitie Kwaliteitsverbetering Landschap Bergen op Zoom, die als bijlage behorende bij deze regels is opgenomen
i. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
j. de omzetting is slechts toegestaan naar een bedrijf zoals opgenomen in maximaal de categorieën 1 t/m 2 van de bij deze regels als bijlage gevoegde Staat van bedrijfsactiviteiten of daarmee vergelijkbare bedrijven;
k. de omzetting mag niet leiden tot twee of meer zelfstandige bedrijven;
l. de omvang van het bestemmingsvlak mag niet groter zijn dan 5000 m²;
m. de beoogde ontwikkeling leidt niet tot twee of meer zelfstandige bedrijven;

Artikel 6 Natuur

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke en natuurwaarden, waaronder (natte) natuurparels;
b. behoud, herstel en ontwikkeling van de bestaande biotopen;
c. het als zodanig instandhouden van de niet-beboste gedeelten;
d. ter plaatse van de aanduiding 'dagrecreatie', tevens voor dagrecreatie;
e. ter plaatse van de aanduiding 'recreatie', tevens voor extensief recreatief medegebruik;
f. ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden', behoud en herstel van landschapselementen;
g. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van water - waterbergend vermogen': tevens voor de bescherming en het veiligstellen van het waterbergend vermogen van de (regionale) watersystemen.
h. behoud, beheer en onderhoud van de watergang;
i. water en waterhuishoudkundige doeleinden voor het eigen perceel;
j. extensief recreatief medegebruik;
k. agrarisch gebruik gericht op natuurbeheer;
bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals erven, paden, water, groen en de daarbij behorende bouwwerken.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemeen

Op de in de bestemming 'Natuur' bedoelde gronden zijn uitsluitend toegestaan bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van deze bestemming.

6.2.2 Maatvoering

Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende maatvoeringseisen:
a. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 2 m;
b. in afwijking van het bepaalde onder a. bedraagt de bouwhoogte voor erfafscheidingen maximaal 1 m.

6.3 Afwijken van de bouwregels

Dagrecreatief medegebruik

Bij een omgevingsvergunning kan ter plaatse van de aanduiding 'dagrecreatie' worden afgeweken van het bepaalde in lid 6.2.1. ten behoeve van dagrecreatief medegebruik met in achtneming van de volgende regels:
a. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'recreatie' is de bouw van andere bouwwerken toegestaan met een maximale hoogte van 10 meter.

6.4 Specifieke gebruiksregels

6.4.1 Strijdig gebruik

Onder het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, wordt in ieder geval begrepen het gebruik van gronden en opstallen:
a. voor het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
b. voor lawaaisporten;
c. voor verblijfsrecreatie;
d. voor het aanbrengen van teeltondersteunende voorzieningen;
e. ter plaatse van de aanduiding 'dagrecreatie' andere bouwwerken te gebruiken anders dan ten dienste van het beheer van de gronden of dagrecreatief medegebruik.

6.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.5.1 Omgevingsvergunningsplicht
Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema onder 6.5.4 opgenomen omgevingsvergunningsplichtige werken en werkzaamheden uit te (doen) voeren.

6.5.2 Uitzondering
Het onder 6.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:
a. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
b. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer.

6.5.3 Toelaatbaarheid
De in 6.5.1 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien na een belangenafweging blijkt dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige waarden als opgenomen in 6.1. Ten behoeve van de belangenafweging zijn in het schema onder 6.5.4. de toetsingscriteria weergegeven.

6.5.4 Schema omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningsplichtige werken/werkzaamheden	**Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning**
aanleggen van oppervlakteverhardingen groter dan 200 m²;	- de activiteit is noodzakelijk voor het beheren dan wel verbeteren van bos en natuur dan wel voor het mogelijk maken van extensief recreatief medegebruik; - er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de natuurwaarden; - de waterhuishoudkundige situatie mag niet onevenredig worden aangetast;
aanbrengen van (infrastructurele) ondergrondse leidingen;	- er mag geen blijvende aantasting plaatsvinden van de natuurwaarden;
het dempen van poelen, sloten en greppels;	- er mag geen blijvende aantasting plaatsvinden van de natuurwaarden; - de werken en werkzaamheden dienen noodzakelijk te zijn voor het natuurbeheer ter plaatse;
het omzetten van grasland in bouwland/scheuren grasland;	- er mag geen blijvende aantasting plaatsvinden van de natuurwaarden;
het bebossen of anderszins beplanten van houtopstanden, waaronder begrepen het kweken en telen van bomen en heesters in verband met tuinbouw of als (agrarische) houtteelt;	- er mag geen blijvende aantasting plaatsvinden van de natuurwaarden;

het afgraven, vergraven, ophogen en egaliseren van de bodem;	- er mag geen blijvende aantasting plaatsvinden van de natuurwaarden; - de werken en werkzaamheden dienen noodzakelijk te zijn voor het natuurbeheer ter plaatse
het vellen of rooien van houtgewas	- er mag geen blijvende aantasting plaatsvinden van de natuurwaarden; - de werken en werkzaamheden dienen noodzakelijk te zijn voor het natuurbeheer ter plaatse
diepploegen/diepwoelen	- er mag geen blijvende aantasting plaatsvinden van de natuurwaarden;
het verzetten van grond van meer dan 100 m³ of op een diepte van meer dan 60 centimeter beneden het maaiveld, voor zover geen vergunning is vereist op grond van de Ontgrondingenwet	- het betrokken waterschapsbestuur wordt gehoord
de aanleg van drainage, ongeacht de diepte, tenzij het gaat om vervanging van een bestaande drainage	- het betrokken waterschapsbestuur wordt gehoord
het verlagen van de grondwaterstand anders dan door middel van het graven van sloten of het toepassen van drainagemiddelen, met uitzondering van grondwateronttrekkingen	- het betrokken waterschapsbestuur wordt gehoord
het buiten het agrarisch bouwvlak aanbrengen van oppervlakte verhardingen of verharde oppervlakten van meer dan 100 m², anders dan een bouwwerk	- het betrokken waterschapsbestuur wordt gehoord
het ophogen ter plaatse van gronden met de aanduiding 'specifieke vorm van water-waterbergend vermogen'	- het waterbergend vermogen van gronden niet onevenredig wordt of kan worden aangetast; - het betrokken waterschapsbestuur wordt gehoord
'het aanbrengen of wijzigen van kaden ter plaatse van gronden met de aanduiding 'specifieke vorm van water - waterbergend vermogen'	het waterbergend vermogen van gronden niet onevenredig wordt of kan worden aangetast; - het betrokken waterschapsbestuur wordt gehoord

6.6 Wijzigingsbevoegdheid

6.6.1 Wijziging verwijderen aanduiding 'recreatie'
Burgemeester en wethouder zijn bevoegd de bestemming 'Natuur' ter plaatse van de aanduiding 'recreatie' te wijzigen teneinde deze aanduiding 'recreatie' te verwijderen bij omzetting naar een natuurfunctie danwel natuurinrichting.

Artikel 7 Recreatie

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. ter plaatse van de aanduiding 'verblijfsrecreatie' en de aanduiding 'dagrecreatie' uitsluitend voor dagrecreatie, een bedrijfswoning en een bed & breakfast met een daaraan ondergeschikte horecavoorziening tot en met categorie 1a van de bij deze regels behorende Staat van Horeca-activiteiten;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk - educatief centrum' uitsluitend voor een informatiecentrum ten behoeve van het aangrenzende natuurgebied met een daaraan ondergeschikte horecavoorziening tot en met categorie 1a van de bij deze regels behorende Staat van Horeca-activiteiten en dagrecreatie;
c. ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' zijn de gronden mede bestemd voor behoud, versterking en/of hersel van de karakteristieke waarden van de op deze grond voorkomende bebouwing;
d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - rijksmonument', zijn de gronden mede bestemd voor het behoud, versterking en/of herstel van de aan deze gronden en de daarop voorkomende bebouwing eigen zijnde cultuurhistorische en architectonische monumentale waarden;
e. erven met de daarbij behorende bouwwerken;
f. parkeervoorzieningen;
g. speelvoorzieningen;

bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals erven, paden, water, groen en de daarbij behorende bouwwerken.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Algemeen

Op de in artikel 7.1 bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de in dat lid bedoelde bestemmingen worden gebouwd, met dien verstande dat:

a. gebouwen uitsluitend zijn toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
b. er is maximaal één bedrijfswoning toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak',
c. de goothoogten en/of bebouwingshoogte van de gebouwen mag niet meer bedragen dan is aangegeven met de aanduiding 'maximum goothoogte' respectievelijk 'maximum bouwhoogte";
d. de bebouwingshoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 6 m.;
e. de terreinen zodanig dienen te zijn ingericht dat in de parkeerbehoefte op eigen terrein kan worden voorzien;

7.2.2 Educatief centrum

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk - educatief centrum' mogen bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een informatiecentrum, zoals onder andere een informatiegebouw en uitzichttoren, met dien verstande dat:

a. het gezamenlijk oppervlak van de gebouwen binnen het bestemmingsvlak mag niet meer bedragen dan 600 m²;
b. binnen het bestemmingvlak mag één bedrijfswoning worden gebouwd met de daarbij behorende bijgebouwen, mits:
    1. de inhoud van de bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 450 m³;
    2. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 4 m.;
    3. de gezamenlijk oppervlakte van bijbehorende bouwwerken bedraagt niet meer dan 50 m²;
    4. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk bedraagt niet meer dan 4 m.
c. de goothoogte van overige gebouwen bedraagt niet meer dan 4 m.
d. de bouwhoogte van overige gebouwen bedraagt niet meer dan 7 m.

e. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt maximaal 3 m. , met uitzondering van:
    1. een uitzichttoren met een maximale hoogte van 9 m.;
    2. erfafscheidingen met een maximale hoogte van 2 m.

7.2.3 Hoeve Hildernisse
Ter plaatse van de aanduiding 'verblijfsrecreatie' en de aanduiding 'dagrecreatie' mogen bouwwerken worden gebouwd, met dien verstande dat:
a. de inhoud van de bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 750 m³;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding uitgesloten - gebouwen uitgesloten' zijn geen gebouwen toegestaan;
c. de vloeroppervlakte die wordt aangewend voor dagrecreatie, in de vorm van een ontvangsruimte, mag niet meer bedragen dan 150 m²;
d. de vloeroppervlakte die wordt aangewend voor ondersteunende horeca mag niet meer bedragen dan 150 m²;

7.3 Afwijken van de bouwregels

7.3.1 Omgevingsvergunning groepsaccomodatie logeergebouw
Bij een omgevingsverguning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 7.2 ten behoeve verblijfsrecreatie in de vorm van een groepsaccomodatie/logeergebouw, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de bebouwde oppervlakte ten behoeve van de groepsaccomodatie/logeergebouw mag niet meer bedragen dan 320 m²;
b. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 6 m.;
c. de goothoogte bedraagt niet meer dan 3 m;
d. de verkeersaantrekkende werking van deze nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
e. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
f. er wordt zorg gedragen voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing;
g. het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in lid 7.1 omschreven waarden.

7.4 specifieke gebruiksregels

7.4.1 Strijdig gebruik
Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:
a. seksinrichtingen;
b. opslag van goederen en materialen binnen het bouwvlak;
c. wonen, behoudens in een bedrijfswoning als bedoeld onder 7.1:
d. wonen in bijbehorende bouwwerken;
e. het bewonen van de bedrijfswoning als burgerwoning;
f. permanente bewoning van recreatieverblijven
g. detailhandel, met uitzondering van ondergeschikte, aan de nevenactiviteit gerelateerde vorm.

Artikel 8 Verkeer

8.1 bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeersdoeleinden, waarbij het aantal rijstroken niet mag worden vermeerderd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'spoorweg': voor een spoorbaan met bijbehorende voorzieningen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden', het behoud en herstel van landschapselementen;
d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - waardevolle onverharde weg' bescherming en behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden in de vorm van een onverharde weg;
e. water en waterhuishoudkundige doeleinden;

bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals groenvoorzieningen, wildbegeleidende en wildbeschermingsvoorzieningen, geluidswerende voorzieningen, parkeervoorzieningen, wandel- en/of fietspaden, openbare nutsvoorzieningen, bermen, wegbeplantingen, sloten.

8.2 bouwregels

8.2.1 Algemeen

Op de in de bestemming 'Verkeer' bedoelde gronden mogen uitsluitend worden opgericht bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van de bestemming, alsmede gebouwen ten dienste van openbare nutsvoorzieningen.

8.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 15 m bedragen, met dien verstande dat:

a. de bouwhoogte van lichtmasten maximaal 18 m mag bedragen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'spoorweg' de bouwhoogte van bouwwerken niet meer mag bedragen dan 9 meter.

8.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

8.3.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden zonder op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden) ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - waardevolle verharde weg' en/of 'specifieke vorm van verkeer - waardevolle onverharde weg' de volgende andere werken uit te voeren of te laten uitvoeren:

a. het vellen of rooien van houtgewas;
b. het ingrijpend wijzigen of aanbrengen van oppervlakteverhardingen of het wijzigen van het wegprofiel.

8.3.2 Uitzondering

Het onder lid 8.3.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden :

a. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
b. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer.

8.3.3 Toelaatbaarheid

De in 8.3.1 bedoelde verguning wordt slechts indien daardoor de landschappelijke waarden van de betreffende gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast.

Artikel 9 Water

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. water en waterhuishoudkundige doeleinden;
b. voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, waterafvoer en waterberging;
c. waterstaatkundige kunstwerken, bruggen en andere waterstaatswerken;
d. verkeer te water;
e. beheer en onderhoud van de watergang;
f. beeldende kunstwerken;
g. vijvers;
h. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - rijksmonument', zijn de gronden mede bestemd voor het behoud, versterking en/of herstel van de aan deze gronden en de daarop voorkomende bebouwing eigen zijnde cultuurhistorische en architectonische monumentale waarden;
i. ter plaatse van de aanduiding 'waterberging' zijn de gronden mede bestemd voor waterberging bij een verwachte overschrijding van het waterpeil van NAP + 2,6 m op het Hollands Diep (Rak Noord);

bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals bermen, paden, beschoeiingen e.d.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Algemeen

Op de in de bestemming 'Water' bedoelde gronden zijn uitsluitend toegestaan bouwwerken geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming, met dien verstande dat:

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde bedraagt ten hoogste 5 m.

9.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 4 m.

Artikel 10 Wonen

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. wonen;
b. beroepsmatige activiteiten;
c. water en waterhuishoudkundige doeleinden;
d. ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden', het behoud en herstel van landschapselementen;
e. ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek', zijn de gronden mede bestemd voor het behoud, versterking en/of herstel van de karakteristieke waarden van de op deze grond voorkomende bebouwing;

bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals paden, tuinen, parkeervoorzieningen, speelvoorzieningen en erven met de daarbij behorende bouwwerken.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Algemeen

Op de in de bestemming 'Wonen' bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de in de 10.1 bedoelde bestemmingen worden gebouwd met dien verstande dat:
a. gebouwen zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
b. er is maximaal één woning per aanduiding 'bouwvlak' toegestaan;
c. de goothoogte bedraagt niet meer dan 6 m;
d. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 10 m;
e. de inhoud van het hoofdgebouw bedraagt niet meer dan 600 m³, de inhoud van kelders wordt niet meegeteld. Voor zover de inhoud ten tijde van het ter inzage leggen van het ontwerp van dit plan meer bedraagt geldt de bestaande inhoud als maximum;
f. de afstand van een woning tot de zijdelingse perceelgrens bedraagt niet minder dan 5 m.

10.2.2 Op de grond staande bijbehorende bouwwerken bij het hoofdgebouw

Voor op de grond staande bijbehorende bouwwerken gelden, met uitzondering van de gronden met de aanduiding 'erf', de volgende aanvullende bepalingen:

a. op de grond staande bijbehorende bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan op een afstand van minimaal 1 m van de voorgevel van het hoofdgebouw;
b. de afstand van een vrijstaand op de grond staand bijbehorend bouwwerk tot het hoofdgebouw bedraagt niet meer dan 20 m;
c. de gezamenlijke oppervlakte bedraagt niet meer dan 100 m²;
d. de goothoogte bedraagt niet meer dan 3 m;
e. de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 6 m;
f. ter plaatse van de aanduiding 'erf' mogen per bouwperceel één bijbehorende bouwwerk worden gebouwd waarbij:
    1. de oppervlakte van het bijbehorende bouwwerk per bouwperceel van de als 'erf' aangeduide gronden niet meer mag bedragen dan 20 m²;
    2. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer bedragen dan 3 m;
    3. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer bedragen dan 5,5 m;
    4. de afstand van een vrijstaand op de grond staand bijbehorend bouwwerk tot de zijdelingse perceelsgrens bedraagt niet meer dan 3 m.

10.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde
Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende bepalingen:
a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt niet meer dan 2 m, met dien verstande dat voor de voorgevelrooilijn en voor erfafscheidingen grenzend aan het openbaar gebied de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 1 m;
b. de bouwhoogte van een geluidscherm bedraagt niet meer dan de bestaande bouwhoogte;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde bedraagt niet meer dan 3 m.
d. bij een woning mag maximaal 1 niet overdekt zwembad worden opgericht met dien verstande, dat:
    1. het zwembad binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak wordt opgericht;
    2. de minimum afstand tot de voorgevellijn van de woning bedraagt 3 meter;
    3. de minimum afstand tot de zijdelingse perceelsgrens bedraagt 5 meter;
    4. de maximum afstand tot de woning bedraagt 20 meter;
e. de maximum bouwhoogte van pergola's en tuinmeubilair bedraagt 2,5 meter.

10.3 Afwijken van de bouwregels

10.3.1 Omgevingsvergunning bebouwde oppervlakte vrijstaande bijbehorende bouwwerken
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 10.2.2 teneinde de toegestane bebouwde oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken te vergroten. Hierbij dient aan het volgende te worden voldaan:
a. indien sprake is van sloop van voormalige bedrijfsgebouwen, kan een bebouwde oppervlakte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken worden toegestaan van 150 m² mits het bij de woning behorende erf voor niet meer dan 50% wordt bebouwd;
b. er wordt zorg gedragen voor eenzorgvuldige landschappelijke inpassing.

10.3.2 Omgevingsvergunning voor vergroting inhoud woning
Ten behoeve van het stimuleren van sloop van overtollige bebouwing kan het bevoegd gezag door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 10.2.1 onder e teneinde een vergroting van de maximale inhoud voor een burgerwoning toe te staan, tot een maximum van 1.000 m³ onder de volgende voorwaarden:
a. per 50 m³ vergroting van de woning dient telkens minimaal 500 m² aan legaal opgerichte bebouwing te worden gesloopt;
b. het surplus (alle aanwezige bebouwing boven de standaard maximaal toegestane oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken van 75 m²) moet in één keer worden gesloopt en deze sloop moet als voorwaarde aan de omgevingsvergunning worden verbonden;
c. geen omgevingsvergunning kan worden verleend indien:
    1. op deze locatie sloop van de bebouwing al heeft plaatsgevonden,
    2. sloop kan plaatsvinden in het kader van de ruimte-voor-ruimteregeling,
    3. sloopsubsidie is verkregen op basis van de Regeling beëindiging veehouderijtakken,
    4. of de sloop al op andere wijze is verzekerd;
d. de gesloopte oppervlakte mag slechts éénmaal ten behoeve van nieuwe bebouwing in aanmerking worden genomen;
e. er wordt zorg gedragen voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing;
f. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
g. er wordt voldaan aan de geurnormen krachtens de Wet geurhinder en veehouderij, dan wel krachtens een op deze wet gebaseerde verordening;
h. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de natuur-, milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

10.3.3 Omgevingsvergunning bijbehorende bouwwerken i.v.m. paardenstalling
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 10.2.2 ten behoeve van het toestaan van een grotere bebouwde oppervlakte ten behoeve van het stallen van paarden, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. de bebouwde oppervlakte ten behoeve van het stallen van paarden mag niet meer bedragen dan 100 m²;
b. het bijgebouw dient in samenhang te zijn met de reeds aanwezige bebouwing;
c. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast.

10.3.4 Omgevingsvergunning tijdelijke mantelzorgunit
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 10.2.1 voor de plaatsing van een tijdelijke woonunit, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. de woonunit is noodzakelijk ten behoeve van de huisvesting in het kader van mantelzorg;
b. er is sprake van een zorgbehoefte welke tijdelijk van aard is;
c. de zorgbehoefte is aangetoond door een deskundige adviesinstantie;
d. de oppervlakte van de woonunit mag niet meer bedragen dan 75 m²;
e. de bouwhoogte van de woonunit bedraagt maximaal 3,25 m.;
f. de woonunit dient minimaal 3 meter achter (het verlengde van) de voorgevel van de woning te worden geplaatst;
g. de woonunit mag ook vrij van de woning worden geplaatst;
h. zodra de zorgbehoefte niet meer aanwezig is dient de woonunit te worden verwijderd.

10.3.5 Omgevingsvergunning verbouw van een bijbehorend bouwwerk in het kader van mantelzorg
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 10.2.1 voor de verbouw van een bijbehorend bouwwerk ten behoeve van mantelzorg, waarbij het bepaalde in lid 10.5.2 van toepassing is.

10.4 Specifieke gebruiksregels

10.4.1 Strijdig gebruik
Onder het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, wordt in ieder geval begrepen gebruik van gronden en/of opstallen voor:
a. vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
b. het bedrijfsmatig gebruiken van paardenbakken;
c. het gebruik van gebouwen ten behoeve van een bed & breakfast.

10.5 Afwijken van de gebruiksregels

10.5.1 Omgevingsvergunning voorzieningen t.b.v. kleinschalig kamperen
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken als bedoeld in lid 10.1 ten behoeve van het toestaan van kleinschalig kamperen, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. kampeermiddelen zijn uitsluitend toegestaan op een afstand van 50 m, gerekend vanaf de achter- of zijgevel van de eigen woning of een woning van een derde;
b. slechts kampeermiddelen zijn toegestaan met een niet-permanent karakter (tenten, tentwagens, kampeerauto's, campers en toercaravans);
c. er zijn maximaal 25 standplaatsen voor kampeermiddelen toegestaan;
d. gebouwde voorzieningen ten behoeve van kleinschalig kamperen zoals sanitaire voorzieningen, zijn uitsluitend toegestaan binnen de bestaande bijbehorende bouwwerken;
e. ondergeschikte en ondersteunende horeca, met een inpandige oppervlakte van maximaal 30 m² uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' en een buitenpandige oppervlakte van maximaal 70 m²;
f. er wordt zorg gedragen voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing;
g. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast;
h. de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
i. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
j. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
k. het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 10.1 omschreven waarden.

10.5.2 Omgevingsvergunning mantelzorg

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken ten behoeve van het gebruik van een aanbouw als afhankelijke woonruimte, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. een dergelijke bewoning noodzakelijk is vanuit een oogpunt van mantelzorg, hetgeen aangetoond moet worden door het bevoegd gezag aan te wijzen deskundige;
b. de mantelzorg mag niet plaatsvinden in vrijstaande bijgebouwen, maar dient via een inpandige verbinding bereikbaar te zijn;
c. de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor de mantelzorg mag niet meer bedragen dan 75 m²;
d. binnen de genoemde bebouwingsmogelijkheden is maximaal 1 afhankelijke woonruimte toegestaan ten behoeve van mantelzorg;
e. de badkamer of keuken dient een gemeenschappelijke voorziening te zijn met de hoofdbewoners;
f. er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan de ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken;
g. bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning intrekken, indien de bij het verlenen van de vergunning bestaande noodzaak vanuit een oogpunt van mantelzorg niet meer aanwezig is.

10.5.3 Omgevingsvergunning voor Bed & Breakfast

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 10.4.1 ten einde de vestiging van een Bed & Breakfast, mogelijk te maken met inachtneming van de volgende voorwarden:

a. de omgevingsvergunning mag worden vereend voor kleinschalige vorm van onderbrenging van recreanten in bestaande bebouwing (maximaal 4 kamers, logies met ontbijt), ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. de woonfunctie in overwegende mate behouden blijft, zodanig dat de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 30% van de vloeroppervlakte van de woning tot een maximum van 500 m², en dat bedoeld gebruik geen onevenredige hinder mag opleveren voor het woon- en leefmilieu en geen afbreuk mag doen aan het woonkarakter van de omgeving;
c. het gebruik een kleinschalig karakter heeft en zal behouden;
d. degene die de Bed & Breakfast verzorgt tevens de gebruiker van de woning dient te zijn;
e. de activiteiten geen publieksgericht karakter mogen hebben waarbij de verkeersafwikkeling nadelig wordt beïnvloed;
f. parkeren op eigen terrein dient plaats te vinden;
g. er geen detailhandel wordt uitgeoefend, tenzij dit een normaal en ondergeschikt onderdeel van de bedrijfsvoering betreft
h. het gebruik mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in lid 10.1 omschreven waarden.

10.6 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming 'Wonen' al dan niet ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - rijksmonument', specifieke bouwaanduiding - gemeentelijk monument' of de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - karakteristiek', te wijzigen in de bestemming 'Wonen met de aanduiding maximum aantal wooneenheden' voor de realisatie van twee woningen middels woningsplitsing van een karakteristieke boerderij, met dien verstande dat:

a. het een karakteristieke, monumentale boerderij betreft, die van cultuurhistorische waarde is;
b. de te splitsen karakteristieke hoofdbouwmassa een inhoud van meer dan 1.000 m³ heeft;
c. de kenmerkende vorm gehandhaafd blijft;
d. bestaande bijgebouwen die aan het hoofdgebouw vast zitten, bij de woning betrokken worden;
e. advies wordt gevraagd bij een algemeen erkende organisatie of instelling op het gebied van cultuurhistorie;
f. na splitsing geen verdere vergroting van de woning(en) meer mogelijk is;
g. er geen sprake is een aantoonbaar onevenredige aantasting van in de omgeving aanwezige landschappelijke, natuurlijke, cultuurhistorische, bodem- en waterhuishoudkundige en milieuhygienische waarden;
h. er geen sprake is van een aantoonbaar onevenredige aantasting van de belangen van eigenaren en gebruikers van omliggende gronden en (agrarische) bedrijven.

Artikel 11 Leiding - Gas

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn behalve voor de andere daar geldende bestemming(en), tevens bestemd voor ondergrondse aardgastransportleidingen voor het transport van gas met de daarbij behorende belemmeringenstroken van:

a. 4 meter bij een druk lager dan of gelijk aan 40,00 bar;
b. 5 meter bij een druk hoger dan 40,00 bar;

aangehouden vanuit de aanduiding 'hartlijn leiding - gas'.

11.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de voor de 'Leiding - Gas' aangewezen gronden mogen ten behoeve van de in lid 1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

11.3 Afwijken van de Bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingexploitant. Een omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

11.4 Specifieke gebruiksregels

De bestemming 'Leiding - Gas' alsmede de regels in lid 11.2 en 11.3 zijn slechts van toepassing indien en voor zover de aangeduide leiding in functie is.

11.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

11.5.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning (omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden) op de in lid 11.1 bedoelde gronden de volgende andere werken uit te voeren:

a. het ontgronden, vergraven, afgraven, egaliseren, diepploegen, woelen en mengen en ophogen van gronden;
b. het aanleggen of verharden van wegen,rijwielpaden, banen, parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
c. het uitvoeren van heiwerken of anderszins indringen van voorwerpen in de bodem;
d. het aanbrengen of verwijderen van diepwortelende beplantingen, het bebossen en aanplanten van gronden en het rooien en/of kappen van bos of andere houtgewassen;
e. het aanleggen, verdiepen, verbreden en dempen van sloten, watergangen en overige waterpartijen en het leggen van (drainage)leidingen;
f. het permanent opslaan van goederen waaronder ook begrepen het opslaan van afvalstoffen.

11.5.2 Uitzondering op de omgevingsvergunningsplicht

Het onder lid 11.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. andere werken die het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. andere werken die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde of verleende vergunning.

11.5.3 Toelaatbaarheid
Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 11.5.1 mag alleen en moet worden geweigerd indien door het uitvoeren van de andere werken, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen blijvend onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de ondergrondse leidingen en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen.

11.5.4 Advies
Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning wordt door het bevoegd gezag schrifelijk advies ingewonnen bij de leidingbeheerder.

Artikel 12 Leiding - Hoogspanning

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn behalve voor de andere daar geldende bestemming(en), tevens bestemd voor een bovengrondse hoogspanning(sverbinding) met de daarbij behorende belemmeringenstrook van 4 meter aangehouden vanuit de aanduiding 'hartlijn leiding - hoogspanning'.

12.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de voor de 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden mogen ten behoeve van de in lid 12.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

12.3 Afwijken van de Bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingexploitant. Een omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

12.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

12.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning (omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden) op de in lid 12.1 bedoelde gronden de volgende andere werken uit te voeren:

a. het aanbrengen van hoogopgaande beplanting of bomen;
b. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur hoger dan 2,5 m;
c. het opslaan van materialen of stoffen, die onder bepaalde omstandigheden gevaar van brand of explosie kunnen opleveren;
d. het ophogen en egaliseren, bodemverlaging of afgraven of anderszins wijzigen in maaiveld of weghoogte.

12.4.2 Uitzondering op de omgevingsvergunningsplicht

Het onder lid 12.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. andere werken die het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. andere werken die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde of verleende vergunning.

12.4.3 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 12.4.1 mag alleen en moet worden geweigerd indien door het uitvoeren van de andere werken, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen blijvend onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de bovengrondse leidingen en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen.

12.4.4 Advies

Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 12.4.1 wordt door bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 13 Leiding - Hoogspanningsverbinding

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding-Hoogspanningsverbinding' aangewezen gronden zijn behalve voor de andere daar geldende bestemming(en), tevens bestemd voor een ondergrondse 150 KV hoogspanningsverbinding met de daarbij behorende belemmeringenstrook van 4 meter aangehouden vanuit de aanduiding 'hartlijn leiding - hoogspanningsverbinding'.

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de voor de 'Leiding - Hoogspanningsverbinding' aangewezen gronden mogen ten behoeve van de in lid 1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding;
b. ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingexploitant.

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning (omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerken zijnde , en werkzaamheden) op de in lid 13.1 bedoelde gronden de volgende andere werken uit te voeren:

a. het aanbrengen van hoogopgaande beplanting of bomen;
b. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur hoger dan 2,5 m;
c. het opslaan van materialen of stoffen, die onder bepaalde omstandigheden gevaar van brand of explosie kunnen opleveren;
d. het ophogen en egaliseren, bodemverlaging of afgraven of anderszins wijzigen in maaiveld of weghoogte.

13.4.2 Uitzondering op de omgevingsvergunningsplicht

Het verbod in lid 13.4.1 is niet van toepassing op:

a. andere werken die het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. andere werken die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde of verleende vergunning.

13.4.3 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 13.4.1 mag alleen en moet worden geweigerd indien door het uitvoeren van de andere werken, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen blijvend onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de bovengrondse leidingen en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen.

13.4.4 Advies

Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 13.4.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 14 Leiding - Leidingstrook

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding-Leidingstrook ' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. ondergrondse buisleidingen en ondergrondse kabels, met daarbij behorende , ten behoeve van het functioneren van de buisleidingenstraat:
    1 voorzieningen welke behoren bij de buisleiding voor het goed functioneren van de buisleiding;
    2 gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
    3 water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
    4 bruggen, viaducten en andere kunstwerken;
b. en tevens voor agrarisch gebruik;
c. en tevens voor extensief recreatief medegebruik;
d. en tevens voor paden en wegen.

14.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de voor de 'Leiding - Leidingstrook' aangewezen gronden mogen ten behoeve van de in lid 1 genoemde bestemming uitsluitend worden gebouwd:
    1. gebouwen met een bouwhoogte van maximaal 5 meter en een oppervlakte van maximaal 50 m²;
    2. bouwwerken, geen gebouwen zijnde tot een hoogte van maximaal 4 meter;
b. ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

14.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen:

a. van hetgeen bepaald is onder 14.2 lid a voor het toestaan van een hogere bouwhoogte dan wel een grotere oppervlakte mits deze hogere bouwhoogte respectievelijk grotere oppervlakte noodzakelijk is voor het beheer en onderhoud van de ondergrondse buisleidingen;
b. indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de beheerder van de Buisleidingenstraat;
c. overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de beheerder van de Buisleidingenstraat. Een omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

14.4 Specifieke gebruiksregels

a. Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van hetgeen is bepaald onder 14.1voor het toestaan van een ander gebruik mits het ander gebruik verenigbaar is met de bestemming alsmede de veiligheid van personen en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
b. De bestemming 'Leiding-Leidingstrook' alsmede de regels in lid 14.2 en 14.3 zijn slechts van toepassing indien en voor zover de aangeduide leiding in functie is.

14.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

14.5.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning (omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden) op de in lid 14.1 bedoelde gronden de volgende andere werken uit te voeren:

a. het ontgronden, vergraven, afgraven, egaliseren, diepploegen, woelen en mengen en ophogen van gronden;
b. het aanleggen of verharden van wegen,rijwielpaden, banen, parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
c. het uitvoeren van heiwerken of anderszins indringen van voorwerpen in de bodem;
d. het aanbrengen of verwijderen van diepwortelende beplantingen, het bebossen en aanplanten van gronden en het rooien en/of kappen van bos of andere houtgewassen;
e. het aanleggen, verdiepen, verbreden en dempen van sloten, watergangen en overige waterpartijen en het leggen van (drainage)leidingen;
f. het permanent opslaan van goederen waaronder ook begrepen het opslaan van afvalstoffen.

14.5.2 Uitzondering op de omgevingsvergunningsplicht
Het onder lid 14.5.1vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. andere werken die verband houden met de aanleg van de betreffende ondergrondse leiding(en);
b. andere werken die reeds in uitvoering zijn op het moment van het van kracht worden van het plan;
c. het aanbrengen, het in bedrijf nemen en onderhouden van buisleidingen en kabels en bijbehorende voorzieningen voor een goed functioneren van de buisleidingenstraat;
d. andere werken die het normale onderhoud ten aanzien van de buisleidingenstraat, de leiding en belemmeringenstrook of ten aanzien van de functies van de andere voorkomende bestemming(en) betreffen;
e. andere werken welke graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten vormen.

14.5.3 Toelaatbaarheid
Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 14.5.1 mag alleen en moet worden geweigerd indien door het uitvoeren van de andere werken, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de ondergrondse leidingen en hieraan door te stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen.

14.5.4 Advies
Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de beheerder van de Buisleidingenstraat.

Artikel 15 Leiding - Stikstof

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding-Stikstof' aangewezen gronden zijn behalve voor de andere daar geldende bestemming(en), tevens bestemd voor een ondergrondse leiding voor het transport van stikstof met de daarbij behorende belemmeringenstrook van 5 meter aangehouden vanuit de aanduiding 'hartlijn leiding - stikstof'.

15.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de voor de 'Leiding - Stikstof' aangewezen gronden mogen ten behoeve van de in lid 1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

15.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingexploitant. Een omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

15.4 Specifieke gebruiksregels

De bestemming 'Leiding-Stikstof' alsmede de regels in lid 15.2en 15.3 zijn slechts van toepassing indien en voor zover de aangeduide leiding in functie is.

15.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden

15.5.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding - Stikstof' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning (omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden) op de in lid 15.1 bedoelde gronden de volgende werken, geen bouwwerken zijn,de of de volgende bouwwerkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
b. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
d. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
e. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
f. het permanent opslaan van goederen waaronder ook begrepen het opslaan van afvalstoffen.

15.5.2 Uitzondering op de omgevingsvergunningsplicht

Het onder lid 15.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. andere werken die het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. andere werken die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde of verleende vergunning.

15.5.3 Toelaatbaarheid
Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 15.5.1 mag alleen en moet worden geweigerd indien door het uitvoeren van de andere werken, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen blijvend onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de ondergrondse leidingen en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen.

15.5.4 Advies
Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 15.5.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de leidingbeheerder.

Artikel 16 Leiding - Waterstof

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding-Waterstof' aangewezen gronden zijn behalve voor de andere daar geldende bestemming(en), tevens bestemd voor een ondergrondse leiding voor het transport van waterstof met de daarbij behorende belemmeringenstrook van 5 meter aangehouden vanuit de aanduiding 'hartlijn leiding - waterstof'.

16.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de voor de 'Leiding - Waterstof' aangewezen gronden mogen ten behoeve van de in lid 1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

16.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingexploitant. Een omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

16.4 Specifieke gebruiksregels

De bestemming 'Leiding- Waterstof' alsmede de regels in lid 16.2 en 16.3 zijn slechts van toepassing indien en voor zover de aangeduide leiding in functie is.

16.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

16.5.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding - Waterstof' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning (omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden) op de in lid 16.1 bedoelde gronden de volgende werken, geen bouwwerken zijn,de of de volgende bouwwerkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
b. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
d. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
e. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
f. het permanent opslaan van goederen waaronder ook begrepen het opslaan van afvalstoffen.

16.5.2 Uitzondering op de omgevingsvergunningsplicht

Het onder lid 16.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. andere werken die het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. andere werken die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde of verleende vergunning.

16.5.3 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 16.5.1 mag alleen en moet worden geweigerd indien door het uitvoeren van de andere werken, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen blijvend onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de ondergrondse leidingen en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen.

16.5.4 Advies

Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 16.5.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de leidingbeheerder.

Artikel 17 Leiding - Riool

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Riool' aangewezen gronden zijn behalve voor de andere daar geldende bestemming(en), tevens bestemd voor een ondergrondse riool(pers)leiding met de daarbij behorende belemmeringenstrook van 5 meter aangehouden vanuit de aanduiding 'hartlijn leiding - riool'.

17.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de voor 'Leiding - Riool' aangewezen gronden mogen ten behoeve van de in lid 1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

17.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingexploitant.

17.4 Specifieke gebruiksregels

De bestemming 'Leiding-Riool' alsmede de regels in lid 17.2en 17.3 zijn slechts van toepassing indien en voor zover de aangeduide leiding in functie is.

17.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

17.5.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding - Riool' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning (omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden) op de in lid 17.1 bedoelde gronden de volgende werken, geen bouwwerken zijn,de of de volgende bouwwerkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
b. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
d. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
e. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
f. het permanent opslaan van goederen waaronder ook begrepen het opslaan van afvalstoffen.

17.5.2 Uitzonderingen op de omgevingsvergunningsplicht

Het onder lid 17.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. andere werken die het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. andere werken die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde of verleende vergunning.

17.5.3 Toelaatbaarheid
Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 17.5.1 mag alleen en moet worden geweigerd indien door het uitvoeren van de andere werken, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen blijvend onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de ondergrondse leidingen en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen.

17.5.4 Advies
Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 17.5.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de leidingbeheerder.

Artikel 18 Waarde - Archeologie

18.1 Bestemmingsomschrijving
De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden, zijn behalve voor de ander daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud, de versterking en/of het herstel van de aan deze gronden eigen zijnde archeologische waarde.

18.2 Bouwregels
Op de in lid 18.1 bedoelde gronden zijn bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende regels toegestaan. Een en ander volgens de voor deze bestemming geldende regels.

18.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

18.3.1 Algemeen
Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden de volgende andere werken, geen bouwwerken zijnde, en / of werkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren:
a. het ophogen, egaliseren en ontginnen van gronden dan wel het wijzigen van het profiel van de wallen;
b. het bodem verlagen of afgraven van gronden;
c. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,50 m;
d. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en/of bomen;
e. het aanleggen of het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 2000 m²;
f. het aanbrengen van ondergrondse drainage-, transport-, energie, of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur (voor zover geen bouwwerken zijnde);
g. het graven of dempen van sloten, watergangen en vijvers.

18.3.2 Uitzondering
Het bepaalde in lid 18.3.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke uit een oogpunt van het te beschermen archeologische waarde van ondergeschikte betekenis zijn. Hieronder wordt in ieder geval werken en werkzaamheden bedoeld die niet dieper worden uitgevoerd dan 0,5 m.

18.3.3 Toelaatbaarheid
Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 18.3.1 is slechts toelaatbaar indien door die andere werken en/of werkzaamheden aan de archeologische waarde van deze gronden geen onevenredige afbreuk wordt gedaan en een afweging van de in het geding zijnde belangen tot uitkomst heeft, dat een omgevingsvergunning in redelijkheid niet kan worden geweigerd, eventueel nadat wetenschappelijk onderzoek is gedaan en/of de mogelijkheid heeft bestaan tot het doen van oudheidkundige waarnemingen.

18.3.4 Advies
Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld in lid 18.3.1 wordt schriftelijk advies ingewonnen bij de stadsarcheoloog van de gemeente Bergen op Zoom.

18.4 Wijzigingsbevoegdheid

18.4.1 Wijzigingsbevoegdheden
Burgemeester en wethouders zijn, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.6, lid 1 onder a van de Wet ruimtelijke ordening en met inachtneming van het bepaalde in lid 18.4.2 en bevoegd het plan te wijzigen waarbij de in lid 18.1 bedoelde bestemming kan worden geschrapt, indien uit nader archeologisch onderzoek is gebleken dat er geen sprake (meer) is van te beschermen archeologische waarde.

18.4.2 Advies
Alvorens toepassing te geven aan deze wijzigingsbevoegdheid winnen burgemeester en wethouders schriftelijk advies in bij een archeologisch deskundige.

Artikel 19 Waarde - Cultuurhistorie

19.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Cultuurhistorie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de ander daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud en herstel van de cultuurhistorische kenmerken en waarden, zoals opgenomen in de bij deze regels als bijlage gevoegde overzicht van de cultuurhistorische waarden in het plangebied.

19.2 Bouwregels

19.2.1 Algemeen

Op de in lid 19.1bedoelde gronden zijn bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen toegestaan. Een en ander volgens de voor deze bestemmingen geldende regels.

19.2.2 Specifiek

Een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen mag geen onevenredige afbreuk doen aan de cultuurhistorische waarde en dient mede te strekken tot het behoud hiervan. Alvorens op een dergelijke aanvraag te beslissen wordt door het bevoegd gezag advies gevraagd aan de welstandsmonumentencommissie van de gemeente Bergen op Zoom.

19.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

19.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning (omgevingsvergunning voor werken, geen gebouw zijnde, en werkzaamheden) op de in lid 19.1 bedoelde gronden de volgende andere werken en/of werkzaamheden uit te voeren:

a. het ophogen, egaliseren en ontginnen van gronden;
b. het bodem verlagen of afgraven van gronden;
c. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen;
d. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur (voor zover geen bouwwerken zijnde);
e. het graven of dempen van sloten, watergangen en vijvers;
f. het vellen of rooien van houtopstanden.

19.3.2 Uitzondering

Het onder lid 19.3.1vervatte verbod is niet van toepassing op:

a. het uitvoeren van de werken of werkzaamheden die het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. werken of werkzaamheden die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde of verleende vergunning.

19.3.3 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 19.3.1 is slechts toelaatbaar indien de werken en/of werkzaamheden geen onevenredige afbreuk doen aan de cultuurhistorische waarde en mede strekken tot het behoud hiervan.

19.3.4 Advies

Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 19.3.1wordt door het bevoegd gezag advies gevraagd aan de welstandsmonumentencommissie van de gemeente Bergen op Zoom.

Artikel 20 Waarde - Geomorfologie

20.1 Bestemmingsomschrijving
De voor 'Waarde - Geomorfologie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de ander daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud en herstel van aardkundige waarden.

20.2 Bouwregels
Op de in lid 20.1 bedoelde gronden zijn bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende regels toegestaan. Een en ander volgens de voor deze bestemming geldende regels.

20.3 Omgevingsverguninng voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

20.3.1 Algemeen
Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden de volgende andere werken, geen bouwwerken zijnde, en / of werkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren:
a. het ophogen, egaliseren en ontginnen van gronden dan wel het wijzigen van het profiel van de wallen;
b. het bodem verlagen of afgraven van gronden;
c. het wijzigen van de grondwaterstand;
d. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en/of bomen;
e. het graven of dempen van sloten, watergangen en vijvers.

20.3.2 Uitzondering
Het onder lid 20.3.1vervatte verbod is niet van toepassing op:
a. het uitvoeren van de werken of werkzaamheden die het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. werken of werkzaamheden die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde of verleende vergunning.

20.3.3 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 20.3.1 is slechts toelaatbaar indien de werken en/of werkzaamheden geen onevenredige afbreuk doen aan de cultuurhistorische waarde en mede strekken tot het behoud hiervan;

Artikel 21 Waterstaat - Waterkering

21.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterkering' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

a. waterstaatkundige doeleinden, in het bijzonder de bescherming, het keren van water door dijken en kaden en het in stand houden en het onderhoud van die kaden en dijken;
b. voorzieningen ten behoeve van de waterkering;
c. dijksloten;
d. kunstwerken en andere waterstaatswerken.

21.2 Bouwregels

Op of in de in lid 21.1 bedoelde gronden zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan, die ten dienste staan van deze bestemming, met dien verstande dat;

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 5 m.;
b. ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende bouwregels - worden gebouwd.

21.3 Afwijken van de Bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 21.2 voor de bouw van bouwwerken die zijn toegelaten op grond van de aan de desbetreffende gronden gegeven hoofdbestemming, mits geen onevenredige aantasting ontstaat of kan ontstaan van de belangen van de waterkering en het kwantitatieve waterbeheer. Daartoe wordt vooraf advies ingewonnen van de beheerder van de waterkering.

HOOFDSTUK 3 Algemene regels

Artikel 22 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 23 Algemene bouwregels

23.1 Bescherming van het plan

Geen bouwwerk mag worden opgericht, indien daardoor op enig terrein of bouwperceel een toestand zou ontstaan waardoor aan deze regels niet langer meer zou worden voldaan, dan wel een reeds bestaande afwijking van deze regels zou worden vergroot.

23.2 Bestaande afstanden en andere maten

23.2.1 Maximale en minimale maten

Indien afstanden tot, en hoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet, op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan meer bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als maximaal dan wel minimaal toelaatbaar worden aangehouden.

23.2.2 (Her)oprichting

In het geval van (her)oprichting van gebouwen is het bepaalde in 23.2.1. uitsluitend van toepassing indien het geschiedt op dezelfde plaats.

23.3 Overschrijding van de bouwgrenzen

De bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, mogen in afwijking van aanduidingsgrenzen, maatvoeringsaanduidingen en bestemmingregels worden overschreden door:

a. tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappen(huizen), galerijen, hellingbanen, funderingen, balkons, entreeportalen, veranda's en afdaken, mits de overschrijding niet meer dan 70 cm. bedraagt;
b. tot gebouwen behorende erkers en serres, mits de overschrijding niet meer dan 70 cm. bedraagt;
c. andere ondergeschikte onderdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer dan 70 cm. bedraagt;
d. antennes, kunstwerken, lichtmasten, reclamepalen, vlaggenmasten tot een bouwhoogte van 10 m.

23.4 Percentages

Een in een maatvoeringsaanduiding aangegeven percentage geeft aan hoeveel van het bouwperceel ten hoogste mag worden bebouwd met gebouwen en overkappingen. Bij het ontbreken van een percentage mag het bouwvlak volledig worden bebouwd, tenzij in hoofdstuk 2 anders is geregeld.

23.5 Waterhuishoudkundige doeleinden

De gronden binnen een strook van 5 meter aan weerszijden vanaf de insteek van de als zodanig met 'Water' bestemde watergangen zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige doeleinden.

Artikel 24 Algemene afwijkingsregels

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in de hoofdstuk 2 ten behoeve van beroepsmatige werkruimten en bedrijfsmatige werkruimten in woningen en/of bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat:

a. de gezamenlijke oppervlakte van bedrijfsmatige en/of beroepsmatige werkruimten niet meer mag bedragen dan 30% van de vloeroppervlakte van de woningen tot een maximum van 50 m²;
b. de woonfunctie dient in overwegende mate behouden te blijven;
c. bedoeld gebruik mag geen onevenredige hinder voor het woon- en leefmilieu opleveren en geen onevenredige afbreuk doen aan het woonkarakter van de wijk of buurt; dit betekent in ieder geval dat:
    1. uitsluitend medewerking wordt verleend aan het uitoefenen van bedrijfsactiviteiten in categorie 1 of 2 zoals genoemd in de bij deze regels behorende staat van bedrijfsactiviteiten (opgenomen als bijlage) of, indien zij niet voorkomen in die lijst (qua milieuplanologische hinder), gelijkwaardig zijn aan de in categorie 1 of 2 genoemde bedrijfsactiviteiten;
    2. vast dient te staan dat het gebruik een kleinschalig karakter heeft en zal behouden;
    3. het gebruik naar aard met het karakter van de omgeving in overeenstemming moet zijn;
    4. het gebruik de woonfunctie dient te ondersteunen, dat wil zeggen dat degene die de activiteiten in de woning of bijbehorend bouwwerk uitvoert, tevens de gebruiker van de woning is;
    5. er dient te worden voorzien in de eigen parkeerbehoefte op het perceel.

Artikel 25 Algemene aanduidingsregels

25.1 geluidzone - industrie 50db

25.1.1 Bestemmingsomschrijving
Ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - industrie 50 db' zijn de gronden, naast het bepaalde in de andere voor die gronden aangewezen bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming en instandhouding van de geluidruimte in verband met de aanwezigheid van industrieterrein Fokker Services/vliegbasis als bedoeld in artikel 53 van de Wet geluidhinder en is het tevens niet toegestaan nieuwe geluidsgevoelige objecten te bouwen of geluidsgevoelige terreinen aan te leggen en in te richten ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - industrie 50 dB', te weten de 50 dB(A) zone behorende bij het industrieterrein Theodorushaven - Noordland.

25.1.2 Bouwregels
Binnen de op de verbeelding aangegeven aanduiding 'geluidzone - industrie 50 db' is de bouw en gebruik van nieuwe geluidgevoelige functies alleen toegestaan indien middels een akoestisch onderzoek is aangetoond dat de geluidsbelasting vanwege het industrielawaai op de gevels van de gebouwen met de geluidgevoelige functies niet hoger is dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde of de maximaal te verlenen hogere grenswaarde.

25.1.3 Wijzigingsbevoegdheid
Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in lid 25.1.1 te wijzigen in die zin, dat de gebiedsaanduiding 'geluidzone - industrie 50 db' opgeheven of veranderd wordt indien de bron van de geluidszone is opgehouden te bestaan danwel het gebied voor geluidshinderlijke bedrijven is aangepast.

25.2 geluidzone - luchtvaart 35 - 40 Ke
In afwijking van het overige in het plan bepaalde is het niet toegestaan nieuwe geluidsgevoelige objecten te bouwen of geluidsgevoelige terreinen aan te leggen of in te richten ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - luchtvaart 35 - 40 Ke'.

25.3 luchtvaartverkeerzone-1

25.3.1 Verbod
Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-1' geldt een bouwverbod voor gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, c.q. voor een hogere bebouwing dan de maximum bouwhoogte van 30 meter boven NAP met een hellingshoek van circa 0,7 graden (857,5 meter horizontaal en 10 meter verticaal) in verband met de ILS. Deze maximum hoogten mogen niet worden overschreden door bouwwerken zoals antennes, vlaggenmasten e.d.

25.3.2 Afwijken
a. Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder 25.3.1. onder de voorwaarde dat de werking van het ILS niet in onaanvaardbare mate negatief wordt beïnvloed;
b. Voorafgaand aan het verlenen van de omgevingsvergunning dient schriftelijk advies te zijn ingewonnen van de Minister van Defensie, DGW&T, directie Brabant.

25.4 milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied
Ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' betreft het de 25-jaarszone kwetsbaar. Hierbinnen geldt dat er geen negatieve verandering mag plaatsvinden in de risico's van de kwaliteit van het grondwater.

25.5 overig zone - IHCS

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - IHCS' (met nummer) geldt ten behoeve van het obstakelvrije start- en landingsvlak met zijkanten een bouwverbod voor bouwwerken met een hogere bouwhoogte dan:

a. 56 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 1';
b. 60 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 2';
c. 65 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 3';
d. 70 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 4';
e. 75 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 5';
f. 80 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 6';
g. 85 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 7';
h. 90 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 8';
i. 95 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 9';
j. 100 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 10';
k. 105 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 11';
l. 110 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 12';
m. 115 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 13';
n. 120 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 14';
o. 125 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 15';
p. 130 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 16';
q. 135 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 17';
r. 140 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 18';
s. 145 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 19';
t. 150 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 20';
u. 155 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 21';
v. 160 meter boven NAP ter plaatse van aanduiding 'overige zone - IHCS - 22';

in verband met het beschermingsgebied van de in- en uitvliegfunnel van vliegtuigen van en naar de vliegbasis Woensdrecht.

25.6 vrijwaringszone - dijk

25.6.1 Algemeen

Ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - dijk' strekt de bestemming mede tot instandhouding van het dijklichaam als landschappelijk element, alsmede als waterkering voor zover deze niet samenvalt met de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' alsmede het behoud van landschappelijke waarden in de vorm van handhaving van de aanwezige vegetatie en houtopstanden.

25.6.2 Bouwregels

Op de gronden ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - dijk' zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde toegestaan, waarbij de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 2 m.

25.6.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning (omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden) de volgende andere werken uit te voeren of te laten uitvoeren:

a. het vergraven of ontgraven van het dijklichaam of het dijktalud;
b. het aanleggen en verharden van wegen en paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
c. het vellen of rooien van houtgewas.

25.6.4 Uitzondering
Het onder lid 25.6.3 vervatte verbod is niet van toepassing op:
a. andere werken die het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. andere werken die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde of verleende vergunning.

25.6.5 Toelaatbaarheid
Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 25.6.3 mag alleen worden verleend indien daardoor geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de onder 25.6.1 genoemde doeleinden om het dijklichaam en/of de aanwezige waarden te behouden.

25.7 vrijwaringszone - radar

25.7.1 Verbod
Ter plaatse van de aanduiding 'Vrijwaringszone - radar' (met nummer) geldt teneinde de verstoring van het radarbeeld te voorkomen een bouwverbod voor bouwwerken met een hogere bouwhoogte dan:
a. 65 meter boven NAP ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - radar - 4';
b. 70 meter boven NAP ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - radar - 5';
c. 75 meter boven NAP ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - radar - 6';
d. 80 meter boven NAP ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - radar - 7';
e. 85 meter boven NAP ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - radar - 8';
f. 90 meter boven NAP ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - radar - 9';
g. 95 meter boven NAP ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - radar - 10'.

25.7.2 Afwijken
Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 25.7.1 mits:
a. de grote hoogte in overeenstemming is binnen de overige bouwregels die gelden voor de betreffende bestemming;
b. de werking van de radar niet in onaanvaardbare mate negatief wordt beïnvloed;
c. voorafgaand aan het verlenen van de omgevingsvergunning schriftelijk advies is ingewonnen bij de beheerder van het radarverstoringsgebied.

25.8 vrijwaringszone - buisleidingenstraat

25.8.1 Algemeen
Ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - buisleidingenstraat' zijn de gronden, naast het bepaalde in de andere voor die gronden aangewezen bestemmingen, bestemd als veiligheidszone als gevolg van de buisleidingenstraat.

25.8.2 Bouwregels
Ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - buisleidingenstraat' is het verboden om binnen een zone van 55 meter, gemeten vanaf de rand van de onder artikel 'Leiding - Leidingstrook' bedoelde bestemming, een beperkt kwetsbaar en/of een kwetsbaar object te bouwen.

25.8.3 Afwijken van de bouwregels
Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van hetgeen bepaald is in 25.9.2 mits het afwijken niet in strijd is met de belangen van de binnen het naastgelegen bestemmingsvlak gelegen leiding, alsmede de veiligheid van de personen en goederen is afgewogen en het groepsrisico is verantwoord.

25.8.4 Advies
Alvorens de omgevingsvergunning te verlenen wint het bevoegd gezag advies in bij de beheerder van de Buisleidingenstraat omtrent de vraag of door de voorgenomen werken of werkzaamheden de belangen van de leiding niet onevenredig worden geschaad en welke voorwaarden gesteld dienen te worden om eventeuele schade te voorkomen.

25.9 vrijwaringszone - weg verbodzone

25.9.1 Algemeen
In afwijking van het bepaalde in de bestemmingen zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van deze regels mag ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - weg verbodzone' geen bebouwing worden opgericht.

25.9.2 Bouwregels
Voor het bouwen van bouwwerken ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - weg verbodzone' gelden de volgende bepalingen:
a. er mag niet worden gebouwd binnen een afstand van 50 meter uit de kant verharding van de meest nabijgelegen rijbaan voor de rijksweg A4/A58, tenzij het betreft bouwwerken welke verband houden met de bestemming 'Verkeer' en/of welke direct verband houden met de aanleg c.q. verbreding van de rijksweg A4/A58.

25.9.3 Afwijken van de bouwregels
Het bevoegd gezag kan bij van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 25.9.2 en toestaan dat in de andere voor die gronden aangewezen (basis)bestemming, bouwwerken worden gebouwd, mits:
a. ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone -weg verbodzone', zijnde de zone binnen 50 meter vanuit de kantverharding van de dichtsbij gelegen rijbaan van de rijksweg A4/A58, wordt gebouwd, mits:
    1. het bouwwerk in overeenstemming is met de ter plaatse op de verbeelding aangewezen bestemming en door de bouw of situering van het bouwwerk het verkeersbelang niet onevenredig wordt aangetast en/of een toekomstige uitbreiding van de rijksweg A4/A58 kan belemmeren;
    2. het bouwwerk direct verband houdt met de aanleg c.q. verbreding van de rijksweg A4/A58, zoals geluidswerende voorzieningen en ecologische voorzieningen.
b. voorafgaand aan het verlenen van de omgevingsvergunning schriftelijk advies is ingewonnen bij de wegbeheerder.

25.10 vrijwaringszone - weg overlegzone

25.10.1 Algemeen
In afwijking van het bepaalde in de bestemmingen zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van deze regels mag ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - weg overlegzone' geen bebouwing worden opgericht.

25.10.2 Bouwregels
Voor het bouwen van bouwwerken ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - weg overlegzone' gelden de volgende bepalingen:
a. er mag niet worden gebouwd binnen de zone gemeten van 50 tot 75 meter uit de kant verharding van de meest nabijgelegen rijbaan voor de rijksweg A4/A58, tenzij het betreft bouwwerken welke verband houden met de bestemming 'Verkeer' en/of welke direct verband houden met de aanleg c.q. verbreding van de rijksweg A4/A58.

25.10.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 25.10.2 en toestaan dat in de andere voor die gronden aangewezen (basis)bestemming, bouwwerken worden gebouwd, mits:

a. ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone -weg overlegzone', zijnde de zone gemeten van 50 tot 75 meter vanuit de kantverharding van de dichtsbij gelegen rijbaan van de rijksweg A4/A58, wordt gebouwd, mits:
    1. het bouwwerk in overeenstemming is met de ter plaatse op de verbeelding aangewezen bestemming en door de bouw of situering van het bouwwerk het verkeersbelang niet onevenredig wordt aangetast en/of een toekomstige uitbreiding van de rijksweg A4/A58 kan belemmeren;
    2. het bouwwerk direct verband houdt met de aanleg c.q. verbreding van de rijksweg A4/A58, zoals geluidswerende voorzieningen en ecologische voorzieningen.
b. voorafgaand aan het verlenen van de omgevingsvergunning schriftelijk advies is ingewonnen bij de wegbeheerder.

Artikel 26 Algemene wijzigingsregels

26.1 Wro-zone - wijzigingsgebied

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van de gronden met de aanduiding wro - zone - wijzigingsgebied wijzigen in de bestemming 'Natuur', aanduiding 'recreatie' teneinde de bouw van gebouwen en andere bouwwerken ten behoeve van dagrecreatie, watersportverenigingen en waterkwaliteitsbeheer toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de bouw van gebouwen en andere bouwwerken is toegestaan ten behoeve van:
    1. extensieve dagrecreatie, zoals toilet-, schuil- en kleedgelegenheden;
    2. watersportverenigingen, zoals een botenhuis en clubgebouw;
    3. waterkwaliteitsbeheer;
b. de hoogte van de gebouwen en andere bouwwerken, mag niet meer bedragen dan 10 meter;
c. de aanleg van parkeervoorzieningen is alleen toegestaan ter plaatse van gronden met de aanduiding 'wro - zone - wijzigingsgebied';
d. de regels van de bestemming 'Natuur', aanduiding 'recreatie' worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

HOOFDSTUK 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 27 Overgangsrecht

27.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning, en afwijkt van het plan, mag, mits de afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd en veranderd;
   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
c. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsregeling van het plan.

27.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdig gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
c. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
d. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregeling van dat plan.

Artikel 28 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid.

BIJLAGE 1 RETROSPECTIEVE TOETS

GEMEENTE BERGEN OP ZOOM

RETROSPECTIEF

BUITENGEBIED ZUID

BUREAU RO

ONDERSTAAND WORDT EEN OVERZICHT GEGEVEN VAN DE HUIDIGE SITUATIE EN DE VOORGESTANE SITUATIE

Locatie	Bestemming vigerende bestemmingsplannen	Huidig gebruik	Bestemmingsplan buitengebied Zuid	Motivering bestemmingswijziging
Algemeen	Houtopstanden	Groen	Functieaanduiding Landschapswaarden opgenomen	bestemming houtopstanden wordt de functieaanduiding Landschapswaarden toegevoegd aan hoofdbestemming van het bijbehorende perceel.
			Specifieke functieaanduiding “waardevolle onverharde weg”	Waardevolle paden hebben specifieke functieaanduiding : waardevolle onverharde weg” gekregen
			Gebiedsaanduiding “luchtverkeerzone”	Vanwege vliegbasis Woensdrecht luchtvaartzone opgenomen in plan
			Gebiedsaanduiding Veiligheidzone - munitie	Vanwege munitiefabriek veiligheidszone munitie in plan opgenomen
			Gebiedsaanduiding ihcs	i.v.m. aanvliegroutes vliegbasis Woensdrecht ihcs-zones opgenomen
	Erf/Tuin	Tuin	Wonen zonder bouwvlak	Vigerende bestemmingsplannen kennen de bestemming “erf” of “tuin”. In dit plan is qua methodiek gekozen om deze bestemmingen niet meer te hanteren maar onder te brengen onder de bestemming “wonen zonder bouwvlak”. In feite is er geen sprake van enige wijziging omdat de erf- en tuinfunctie ook al in het verleden ten behoeve van de woonfunctie werd gebruikt en de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden niet tot uitbreiding leiden. Op grond van de bestemming “erf” of “tuin” mocht een hobbykas of tuinhuisje van max. 20 m2 worden gebouwd.
Specifiek				
Antwerpsestraatweg 564	Bedrijfsdoeleinden	elektriciteitsbedrijf	Bedrijf met functieaanduiding nutsbedrijf	Correctie bouwvlak i.v.m. bedrijfswoning nr. 564, zodat deze geheel in bouwvlak valt
Antwerpsestraatweg 568	wonen	wonen	Wonen met bouwaanduiding karakteristiek	Vanwege beeldbepalendheid, karakteristiek opgenomen
Fianestraat 2	Agrarisch bouwvlak	agrarisch	Agrarisch bouwvlak met bouwaanduiding karakteristiek	Bouwvlak verkleind i.v.m. bestemmingsplan Fianestraat 2b en bouwaanduiding karakteristiek toegevoegd vanwege beeldbepalendheid
Fianestraat 2a	Erf	Tuin	Wonen zonder bouwvlak	Planmethodiek kent geen bestemming “erf”. Wordt bestemd als “wonen zonder bouwvlak
Fianestraat 2b	Agrarisch bouwvlak	Agrarisch	Agrarisch bouwvlak	Bestemmingsplanherziening Fianestraat 2b, zoals vastgesteld door gemeenteraad op 28 maart 2013
Fianestraat 17-21	Informatiecentrum natuurgebied IN	Educatief centrum	Recreatie met functieaanduiding educatief centrum en bouwaanduiding karakteristiek	i.v.m. planmethodiek wordt locatie Kraaijenberg aangemerkt als educatief centrum en is beeldbepalend. De oppervlakte is ongewijzigd gebleven.
Fianestraat 19	recreatie	wonen	wonen	Via artikel 19 procedure gewijzigd naar Wonen
Hildernisse 1	Agrarisch bouw blok	recreatie	Recreatie met functieaanduidingen verblijfsrecreatie en dagrecreatie en bouwaanduidingen rijksmonument, karakteristiek en specifiek bouwaanduiding geen bebouwing	Agrarische bedrijfsactiviteiten definitief beëindigd. Er is derhalve sprake van een VAB- locatie. Nieuwe recreatieve bestemming toegekend overeenkomst vastgestelde gebiedsvisie. Bouwvlak verkleind en gedeeltelijk bebouwing uitgesloten. Rijksmonumentale karakter vastgelegd middels specifieke

				bouwaanduiding
Hildernisse 2	wonen	wonen	wonen	Bouwvlak aangepast c. q verkleind aan eigendomssituatie
Heimolen 17	Agarisch bouwvlak	Agrarisch gebruik	Agrarisch bouwvlak met bouwaanduiding karakteristiek	karakteristiek toegevoegd vanwege beeldbepalendheid

BIJLAGE 2

NOTITIE KWALITEITSVERBETERING VAN HET LANDSCHAP

Versie 29 mei 2013

Toepassing Kwaliteitsverbetering van het landschap in de regio West-Brabant

1. Aanleiding en doel

Waarom deze notitie?

Om de kwaliteit van het landschap te versterken heeft de provincie Noord-Brabant in haar "Structuurvisie ruimtelijke ordening" en de "Verordening ruimte" het principe van 'kwaliteitsverbetering van het landschap' geïntroduceerd. Over de uitvoering van kwaliteitsverbetering verdient het aanbeveling dat regionaal eenduidige afspraken worden gemaakt. Deze notitie bevat een voorstel over hoe in de regio West-Brabant om te gaan met deze kwaliteitsverbetering.

Om de invoering van de kwaliteitsverbetering van het landschap te ondersteunen, heeft de provincie de Handreiking kwaliteitsverbetering van het landschap opgesteld (zie www.brabant.nl/RRO). Deze handreiking is een hulpmiddel voor de gemeenten om invulling te geven aan artikel 2.2. In het regionaal ruimtelijk overleg tussen gemeenten en provincie (RRO) hebben de gemeenten in de regio West-Brabant met de provincie afgesproken om te komen tot nadere afspraken over de toepassing van de verplichting tot kwaliteitsverbetering van het landschap in de praktijk.

De regio West-Brabant is landschappelijk gezien een regio met grote verschillen. Waar het zuidelijk gedeelte overwegend bestaat uit een meer kleinschalig landschap op zandgronden, wordt het landschap naar het noorden toe grootschaliger met open polders op zee- en rivierklei. In het landschap komen ook relicten uit het verleden voor, zoals linies, vestingen en turfvaarten. Ook de infrastructuur en de verstedelijking bepalen voor een groot deel het beeld van het landschap.

Vanwege deze diversiteit zal de ene gemeente andere gedachten hebben bij kwaliteitsverbetering van het landschap dan de andere. Deze notitie zal ruimte blijven bieden voor al deze verschillende landschappen en al deze verschillende gedachten over kwaliteitsverbetering. Wel zal in deze notitie een eenduidige regeling worden opgenomen voor de regio West-Brabant.

In deze notitie is beschreven hoe de rood-met-groen koppeling op uniforme en eenduidige wijze wordt toegepast, inclusief minimale basisinspanning (een gemeente kan er voor kiezen een grotere inspanning te vragen) en mogelijkheid van fondsvorming, de periodieke verantwoording over uitvoering en het voeren van ruimtelijk kwaliteitsbeleid.

Wat is het doel van de notitie?

Deze notitie geeft aan hoe de gemeenten in de regio West-Brabant naast de toepassing van artikel 2.1 van de Verordening ruimte, ook toepassing geven aan artikel 2.2. van de Verordening ruimte. Daar waar wordt gesproken over de Verordening ruimte wordt bedoeld de Verordening ruimte 2012. De notitie biedt:

- een eenduidig beleidskader voor de West-Brabantse gemeenten met instemming van de provincie Noord-Brabant
- De mogelijkheid tot maatwerk voor gemeenten blijft mogelijk om de 'couleur locale' te behouden, niet alles wordt dicht getimmerd
- een eenduidige regionale methodiek
- duidelijkheid over hoe de rood-met-groen koppeling kan worden opgenomen in te ontwikkelen bestemmingsplannen in overeenstemming met de Verordening ruimte.

Het is hierbij de bedoeling dat de afspraken direct helderheid bieden voor het grootste gedeelte van de buitenstedelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Is er een kwaliteitsverbetering van het landschap nodig of niet? Het is inmiddels door ervaringen bekend dat een beperkt deel van de buitenstedelijke ruimtelijke ontwikkelingen niet eenvoudig in dergelijke afspraken is op te nemen, door de unieke omstandigheden die verbonden zijn aan de ontwikkeling. In dergelijke gevallen blijft het noodzakelijk om aan artikel 2.2 te blijven voldoen, maar over de wijze waarop kunnen via maatwerk afspraken worden gemaakt. Deze afspraken zullen wel in lijn met de voorliggende *Werkafspraken kwaliteitsverbetering landschap moeten plaatsvinden*.

Het is van belang om ook het volgende op te merken: deze afspraken zeggen **niets** over de wenselijkheid van een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling. De afweging over de wenselijkheid van ruimtelijke ontwikkelingen wordt gemaakt in besluitvormingsprocessen op basis van de Wet op de

ruimtelijke ordening (Wro). Het is aan het bevoegd gezag om hier een besluit over te nemen. Alleen indien het bevoegd gezag besluit mee te werken aan een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling komen de *Werkafspraken kwaliteitsverbetering landschap* in beeld en dan slechts voor het antwoord op de vraag óf en welke kwaliteitsverbetering nodig is.

Leeswijzer

De uitwerking van de rood-met-groen koppeling voor de regio west Brabant is uitgewerkt aan de hand van de volgende thema's:

- Hoofdstuk 1 Aanleiding en doel
- Hoofdstuk 2 Reikwijdte rood-met-groen koppeling (op welke ruimtelijke ontwikkelingen is art. 2.2. van de Verordening ruimte van toepassing)
- Hoofdstuk 3 Methodiek categorie 2
- Hoofdstuk 4 Methodiek categorie 3
- Hoofdstuk 5 Taxaties
- Hoofdstuk 6 Investeren in kwaliteitsverbetering van het landschap
- Hoofdstuk 7 Indeling in categorieën van de meest voorkomende ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied
- Hoofdstuk 8 Zekerstelling uitvoering door initiatiefnemer en handhaving
- Hoofdstuk 9 Verwerking rood-met-groen koppeling in het gemeentelijk beleid
- Bijlagen

2. Reikwijdte rood-met-groen koppeling

Begrip ruimtelijke ontwikkeling
De Verordening ruimte 2012 definieert het begrip ***ruimtelijke ontwikkeling*** als *bouwactiviteiten en planologische gebruiksactiviteiten, waarvoor op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit omgevingsrecht (Bor) een omgevingsvergunning is vereist.*

Het begrip is erg ruim omschreven. Echter, er zijn ook besluiten die niet onder de werking van de Verordening vallen. Zie in dit kader artikel 4.1 Wro:

1. *Indien provinciale belangen dat met het oog op een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk maken, kunnen bij of krachtens provinciale verordening regels worden gesteld over de inhoud van bestemmingsplannen, van omgevingsvergunningen waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken, over de daarbij behorende toelichting of onderbouwing, evenals over de inhoud van beheersverordeningen.*

Dit betekent het volgende:
- Artikel 4.1 van de Wro bepaalt dat de Verordening regels kan stellen over bestemmingsplannen, beheersverordeningen, projectafwijkingsbesluiten en projectuitvoeringsbesluiten.
- Artikel 1.2 van de Verordening bepaalt dat onder een bestemmingsplan tevens wordt verstaan een beheersverordening, een projectafwijkingsbesluit en een projectuitvoeringsbesluit (alle conform artikel 4.1 van de Wro) en een omgevingsvergunning (op basis van binnenplanse afwijking).
- Dit houdt in dat alles wat vergunningvrij is en alle binnenplanse afwijkingsbesluiten op basis van bestaande bestemmingsplannen die niet onder de werking van Verordening zijn vastgesteld, niet onder de Verordening vallen. Bij nieuwe bestemmingsplannen die onder de werking van de Verordening ruimte zijn vastgesteld vallen de binnenplanse afwijkingen uiteraard *wel* onder de Verordening.
- Verder vallen ook alle buitenplanse afwijkingsbesluiten op basis van artikel 4 van Bijlage II van het Bor niet onder de Verordening.

Daarnaast bestaat er in de regio overeenstemming over de wenselijkheid van een verdeling van alle denkbare buitenstedelijke ruimtelijke ontwikkelingen (in de zin van de provinciale begripsbepaling), gebaseerd op de invloed die de beoogde ruimtelijke ontwikkeling heeft op de omgeving. Die invloed wordt onder meer bepaald door:
- de omvang van de ontwikkeling (is daarvoor vergroting bestemmingsvlak of bouwvlak nodig);
- nieuw ruimtebeslag of wordt er gebruik van gemaakt van bestaande bebouwing;
- de aard van de locatie en de omgeving;
- de aard van de ontwikkeling en de mogelijke hinder voor de omgeving (verkeersaantrekkende werking, geluid, milieucategorie);
- het onderscheid in een (traditionele) gebiedseigen, of gebiedsvreemde ontwikkeling;
- de “gewenstheid” van een ontwikkeling vanuit een (sectorale) beleidswens.

Kort samengevat:
Artikel 2.2 stelt dat ***elke*** ruimtelijke ontwikkeling, buiten het “bestaand stedelijk gebied” (zoals is aangeduid in de Verordening ruimte) gepaard moet gaan met een kwaliteitsverbetering van het landschap.

Omdat niet iedere ontwikkeling daadwerkelijk invloed uitoefent op de omgeving wenst de Regio West-Brabant een aantal ontwikkelingen geheel uit te sluiten van de verplichting van artikel 2.2.

Wel wordt door de regio West-Brabant landschappelijke ontwikkeling dermate belangrijk geacht dat hiervan voor een aantal ontwikkelingen niet kan worden afgezien door te kiezen voor een andere manier van kwaliteitsverbetering. Echter, met de landschappelijke inpassing is de kwaliteitsverbetering voor deze ontwikkelingen dan ook afdoende geregeld.

Het begrip "***elke*** ruimtelijke ontwikkeling" kan echter genuanceerd worden op basis van de invloed die de beoogde ruimtelijke ontwikkeling heeft op de omgeving.

Hiermee rekening houdend worden de volgende categorieën onderscheiden, die anders kunnen worden benaderd vanwege hun aard of omvang:

- ***Categorie 1:*** ***Ruimtelijke ontwikkelingen met nauwelijks tot geen landschappelijke invloed en waarbij geen (extra) kwaliteitsverbetering van het landschap wordt geëist.***

- ***Categorie 2:*** ***Ruimtelijke ontwikkelingen met relatief weinig landschappelijke invloed, dan wel ruimtelijke ontwikkelingen die van nature aan het buitengebied zijn gebonden, of plaatsvinden in hiervoor aangewezen gebieden waarbij de kwaliteitsverbetering van het landschap wordt vormgegeven door te voorzien in enkel een goede landschappelijke inpassing.***

- ***Categorie 3:*** ***Alle ruimtelijke ontwikkelingen welke mogelijk worden gemaakt via met name een wijzigingsplan of een bestemmingsplanherziening, tenzij de ontwikkeling concreet benoemd wordt in een andere categorie.***

In hoofdstuk 7 zijn de ontwikkelingen behorend bij deze categorieën concreet benoemd. Deze lijst is dynamisch en niet limitatief, maar geeft op dit moment wel een overzicht van de meest voorkomende ontwikkelingen. Nog niet vermelde ontwikkelingen kunnen aan deze lijst worden toegevoegd en zo onderdeel worden van het afsprakenkader.

Uitleg categorie-indeling:

Categorie 1. Ruimtelijke ontwikkelingen met nauwelijks tot geen landschappelijke invloed en waarbij geen (extra) kwaliteitsverbetering van het landschap wordt geëist

Het gaat met name om de volgende typen ontwikkelingen:
a. Ontwikkelingen die de geldende (bestemmings)planregeling rechtstreeks mogelijk maakt of die door de wet zijn uitgezonderd.
De Verordening ruimte, en daarmee ook artikel 2.2, is alleen van toepassing als er planologische besluitvorming nodig is. Daarmee is het gebruik maken van de directe bouw- en gebruiksregels die in geldende plannen zijn opgenomen uitgesloten van de verplichting tot kwaliteitsverbetering van het landschap.
In het Besluit omgevingsrecht is in Bijlage II, art. 2, 3 en 4 door de wetgever aangegeven welke ruimtelijke ontwikkelingen vergunningsvrij of met buitenplanse ontheffing van het bestemmingsplan kunnen worden gerealiseerd. Hiermee vallen ook deze ruimtelijke ontwikkelingen niet onder de werkingsfeer van artikel 2.2. van de Verordening ruimte. Naar verwachting zal de wetgever deze lijst in de toekomst verder uitbreiden. Dit komt tegemoet aan de wens tot deregulering.

b. Ontwikkelingen die primair kwaliteitsverbetering van het landschap tot doel of gevolg hebben
Hiertoe behoren alle ontwikkelingen die primair tot doel hebben de fysieke verbetering van de kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden. Dit betreft niet alleen de aanleg van natuur- en landschapselementen, maar ook van voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik, zoals de aanleg van wandelpaden. Verder behoren hiertoe ook planologische ontwikkelingen/gebruiksactiviteiten die bijdragen aan het behoud of herstel van cultuurhistorische waarden, zoals woningsplitsing binnen cultuurhistorisch waardevolle bebouwing.

c. Kleinschalige ontwikkelingen die plaatsvinden binnen bestaande en/of binnen de geldende planologische regeling passende bebouwing.
Hiertoe behoren onder meer aan huis gebonden beroepen en bedrijven, huisvesting van seizoensarbeiders en reclasseringsjongeren in omgebouwde bedrijfsgebouwen, bed & breakfast, (o.a. recreatieve) nevenactiviteiten en verbrede landbouwactiviteiten voor zover dit alles gerealiseerd wordt binnen de bestaande bebouwing en/of vigerende bouwregeling.

- ***Categorie 2: Ruimtelijke ontwikkelingen met relatief weinig landschappelijke invloed, dan wel ruimtelijke ontwikkelingen die van nature aan het buitengebied zijn gebonden, of plaatsvinden in hiervoor aangewezen gebieden waarbij de kwaliteitsverbetering van het landschap wordt vormgegeven door te voorzien in enkel een goede landschappelijke inpassing.***

Hoewel het uitgangspunt van landschappelijke inpassing het aanplanten van groen is, kan het begrip breder worden gezien. Kwaliteitsverbetering dient het uitgangspunt te zijn. De gemeenten kunnen in samenspraak met de initiatiefnemer tot maatwerkoplossingen komen, wanneer bijvoorbeeld landschappelijke inpassing praktisch onhaalbaar of mogelijk ongewenst is.

Bij categorie 2 ontwikkelingen kan ook sprake zijn van maatregelen die noodzakelijk zijn vanwege de waterhuishouding, zoals bijvoorbeeld de aanleg van een retentie of het verplaatsen van watergangen. Uiteraard is een en ander afhankelijk van het soort ruimtelijke ontwikkeling, het soort landschap en watersysteem, en van de landschappelijke kwaliteit die ter plaatse nagestreefd wordt. De watertoets is een goed instrument om te kijken of, en zo ja, welke mogelijkheden er zijn.

Definitie landschappelijke inpassing: het inpassen van een gebouw, of een gebruik in het landschap, op perceels-, of clusterniveau, waarbij afstemming plaatsvindt op de structuur van het landschap door middel van architectuur en/of sloop, of situering van de gebouwen en/of de aanplant van gebiedseigen beplanting, dan wel de aanleg van andere landschappelijke elementen, zoals waterpartijen, of grondwallen.

Hierbij wordt de relatie gelegd met artikel 2.1.van de Verordening ruimte, welke gaat over de algehele “zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit”. Kortom bij ontwikkelingen die tot deze categorie behoren zal, meer dan voorheen gebruikelijk was, een goede landschappelijke inpassing van het totale bouw-, of bestemmingsvlak worden vereist. Daarmee wordt beoogd het initiatief in samenhang met de al bestaande situatie en rekening houdend met de kwaliteiten van de omgeving, landschappelijk verantwoord in te passen. Daarmee moet de landschappelijke kwaliteit worden verbeterd. Landschappelijke inpassing kan slechts ter plaatse van de ruimtelijke ontwikkeling worden gerealiseerd. Landschappelijke inpassing kan echter ook worden gekoppeld bij meerdere ontwikkelingen in hetzelfde gebied.
Het gaat hierbij met name om ontwikkelingen die een relatief beperkte invloed op de omgeving hebben en (traditioneel) als passend binnen en eigen aan het landelijk gebied worden beschouwd, of in gebieden plaatsvinden die aangewezen zijn voor bepaalde ontwikkelingen.
Enkele voorbeelden van veel voorkomende ruimtelijke ontwikkelingen die tot deze categorie behoren, zijn vormveranderingen van agrarische bouwvlakken, aanleg van minicampings (kleinschalig kamperen) en paardenbakken, omschakeling van de ene agrarische bedrijfsvorm naar een andere en nevenactiviteiten, doch alleen wanneer deze voorbeelden leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van het landschap.
In deze categorie van ontwikkelingen wordt het accent gelegd op een goede landschappelijke inpassing van het initiatief in relatie tot de inpassing van het bouwvlak/bestemmingsvlak waarbinnen het initiatief plaats vindt. In de huidige situatie gebeurt dit nog niet altijd of met een onvoldoende kwaliteit en is de realisatie en instandhouding hiervan niet altijd verzekerd.

- ***Categorie 3. Alle ruimtelijke ontwikkelingen welke mogelijk worden gemaakt via een wijzigingsplan of een bestemmingsplanherziening, tenzij de ontwikkeling concreet benoemd wordt in een andere categorie.***

Dit betreft veelal ontwikkelingen die een beduidende invloed hebben op de omgeving en waarbij vergroting van de geldende bouwmassa/-oppervlakte, vergroting van het geldende bestemmingsvlak en/of bestemmingswijziging aan de orde is. Voorgesteld wordt om de omvang van de bijdrage te relateren aan de omvang en invloed van de ontwikkeling. Grootschalige ontwikkelingen, dan wel niet aan het buitengebied gerelateerde ontwikkelingen, zouden moeten voldoen aan een kwaliteitsverbetering van het landschap van 20% van de bestemmingswinst, of een compensatie die dezelfde waarde vertegenwoordigt.
De gemeente dient vast te leggen, dat slechts sprake is van een goede ruimtelijke ontwikkeling, als

wordt bijgedragen aan kwaliteitsverbetering van het landschap. Omgekeerd zal de gemeente niet meewerken aan een ruimtelijke oplossing, als de bijdrage aan landschap, cultuurhistorie of recreatie niet verzekerd is.

De methodiek uit de handreiking en het groen/blauwe stimuleringskader is een goede graadmeter om de waarde van een tegenprestatie uit te drukken. De omvang van de ontwikkeling dient in verhouding te staan tot de kwaliteitsverbetering.

Het betreft uiteraard wel ontwikkelingen die verder passen binnen de kaders van de Verordening ruimte.

3. Methodiek Categorie 2

Landschappelijke inpassing vereist maatwerk. Landschappelijke inpassing betekent een zodanige vormgeving en inpassing dat deze optimaal is afgestemd op bestaande dan wel nog te ontwikkelen ruimtelijke, natuurlijke en cultuurhistorische landschapskwaliteiten. Landschappelijke inpassing vindt bij voorkeur plaats op of direct aansluitend aan het bouwvlak/bestemmingsvlak.

Aan deze vorm van kwaliteitsverbetering worden zowel kwantitatieve als kwalitatieve eisen gesteld:

- De landschappelijke inpassing van het bestemmingsvlak/bouwvlak wordt gerealiseerd op basis van een goed erfbeplantingsplan/landschapsinpassingsplan. Dit plan bestaat uit een ontwerptekening met een overzicht en een specificatie van de te nemen maatregelen zodat helder is op welke wijze aan de landschappelijke inpassing vorm wordt gegeven. Indien beplantingen onderdeel uitmaken van het plan worden uitsluitend inheemse soorten (zie Stika) gebruikt. Het plan moet opgesteld worden door een gekwalificeerd adviesbureau (hovenier, tuin-/landschaps-architect, bureau voor ontwerp en aanleg van groenvoorzieningen). Een alternatief zou zijn dat gemeenten er voor kiezen de landschappelijke inpassing te standaardiseren en bijvoorbeeld vast te leggen in de structuurvisie;
- Indien op het perceel al groenstructuren of landschapselementen bestaan, welke planologisch niet zijn verankerd en die aan de criteria van kwaliteitsverbetering voldoen, mogen deze worden meegeteld, indien deze van toegevoegde waarde zijn voor de landschappelijke inpassing. In een herziening van het bestemmingsplan zullen deze elementen een passende bestemming krijgen.
- Door middel van een anterieure overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer wordt de realisatie van het inpassingsplan financieel, juridisch en feitelijk verzekerd. Duurzame instandhouding, beheer en onderhoud van de landschappelijke inpassing vormen ook aspecten die in de anterieure overeenkomst worden vastgelegd;
- Nadat de anterieure overeenkomst is ondertekend dienen de structuren die meetellen voor de landschappelijke inpassing op de verbeelding, behorende bij het betreffende plan (voorkeur) en anders bij de eerstvolgende herziening van het (ontwerp)bestemmingsplan (uitwerkingsplan), vastgelegd te worden. Ook is borging in de planregels nodig;
- Indien niet aan landschappelijke inpassing kan worden voldaan, dient de systematiek voor ‘categorie 3-ontwikkeling’ te worden toegepast.

Bij de vormgeving en invulling van landschappelijke inpassing wordt gekeken naar de algehele situering van bouwvlak/bestemmingsvlak en niet alleen naar wat er door de desbetreffende ruimtelijke ontwikkeling wordt toegevoegd of veranderd.

Omvang landschappelijke inpassing
Om de omvang van de landschappelijke inpassing te bepalen kan de volgende formule worden toegepast (methodiek Breda):

- De lengte van drie zijden van het bouwblok x een breedte van 3 meter landschappelijke inpassing.

Voorbeeld berekening omvang landschappelijke inpassing:
Bestaand agrarisch bedrijf met 2100m^2 bouwvlak, vraagt een bouwvlak van 1 ha. aan t.b.v. bouw loods, paardenbak en stapmolens. Het nieuwe bouwvlak wordt 100 x 100 meter.
*Omvang landschappelijke inpassing is 3 * 100 meter lang x 3 meter breed = 900 m^2.*

Gekozen kan worden voor een traditionele inpassing (afb. 4), maar in overleg met gemeente is ook maatwerk mogelijk. Gekozen kan worden voor landschapselement van (tenminste) 180 meter lang x 5 meter breed = 900 m^2. (zie afb. 2). Ook kan gekozen worden voor andere natuur- of landschapselementen zoals een waterelement of een bloemrijke grasrand, met minimaal dezelfde omvang.

Afb. 1: Bestaande situatie

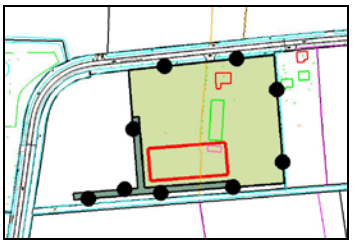

Afb. 2: Nieuwe situatie

Clustering landschappelijke inpassing

Bij landschappelijke inpassing kan ook gekozen worden voor clustering. Meerdere met een bouwblok aan elkaar grenzende bedrijven werken een gezamenlijk landschappelijk inpassingsplan uit. Gerelateerd aan de methodiek Breda zou de berekening van de omvang van de landschappelijke inpassing toegepast kunnen worden op de buitenkant van de ontwikkeling en/of de buitenkant van de landschappelijk in te passen bedrijven. Daar waar bedrijven met een bouwblok aan elkaar grenzen, hoeft het aan elkaar grenzende gedeelte niet ingepast te worden.

Indien één of meerdere bedrijven die de landschappelijke inpassing clusteren een ontwikkeling hebben die behoort tot categorie 3 van deze notitie, dan kan het zo zijn dat aanvullend individuele afspraken worden gemaakt met deze ondernemers over extra kwaliteitsverbetering bovenop de landschappelijke inpassing.

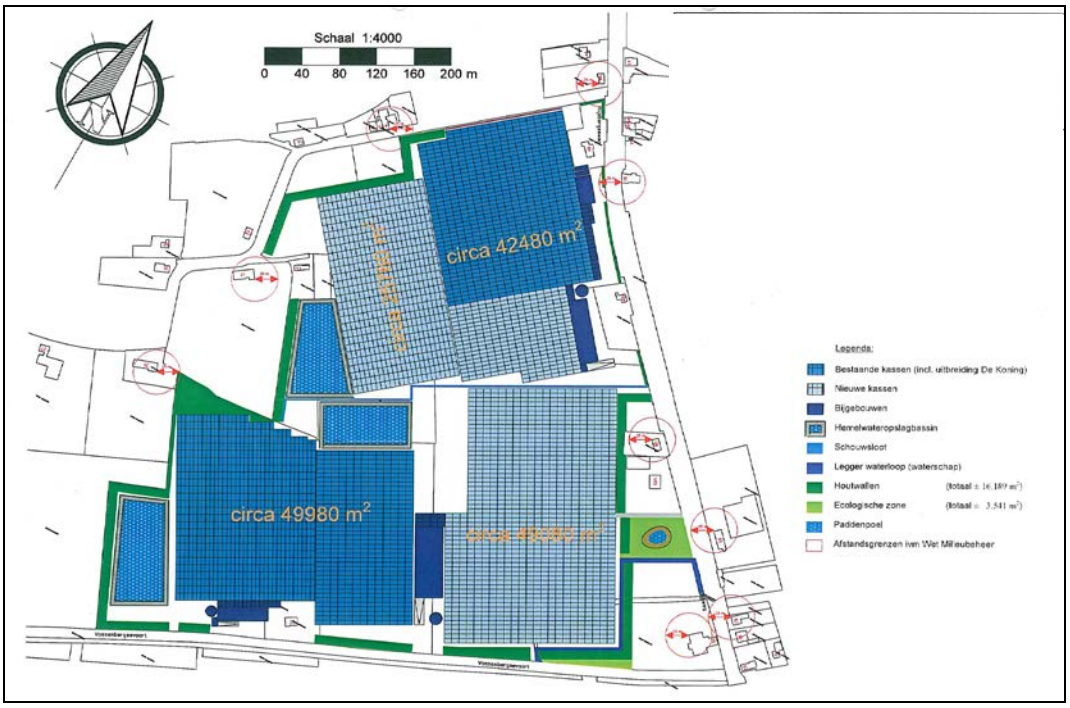

Afb. 3: Voorbeeld clustering landschappelijke inpassing in Glastuinbouw vestigingsgebied Etten-Leur

Afb. 4: Traditionele landschappelijke inpassing

4. Methodiek Categorie 3

Dit hoofdstuk beschrijft voor de ruimtelijke ontwikkelingen die niet tot de categorie 1 en 2 behoren, de methodiek waarmee kwantitatief de minimale omvang bepaald wordt van de investering die gedaan moet worden ten behoeve van kwaliteitsverbetering van het landschap.

Voor de uitwerking van deze zogenaamde rood-met-groen koppeling heeft de provincie Noord-Brabant, in samenspraak met een aantal gemeenten, een handreiking (1 november 2011) opgesteld waarin methodieken zijn uitgewerkt om invulling c.q. uitvoering aan dit principe te geven. Opgemerkt wordt dat deze handreiking een hulpmiddel en geen verplichte regel betreft.

De methode die in de handreiking nader is uitgewerkt, en waarvan wordt voorgesteld deze ook in West-Brabant toe te passen, is als volgt samen te vatten: 'rood' wordt omgerekend naar een tegenprestatie in euro's, die vervolgens wordt omgerekend naar een "groene" tegenprestatie. Voor deze omrekening zijn verschillende varianten denkbaar:

- vaststellen van grondprijzen (bepaald percentage van waardestijging dient dan te worden geïnvesteerd);
- vaststellen van forfaitaire bedragen (vaste bedragen afgeleid van realistische schatting van waardestijging);
- taxatiewaarde (bepaald percentage van waardevermeerdering);
- omvang van de investering (bepaald percentage van investering).

Voorgesteld wordt om forfaitaire bedragen vast te stellen omdat deze methode goed toepasbaar is voor ontwikkelingen die vaak voorkomen. Voor overige (complexe) ontwikkelingen kan worden aangesloten op de methodiek van taxatie waarbij een onafhankelijke taxateur de waarde van een object voor én na realisering van het initiatief inzichtelijk maakt.

Voorbeeld forfaitaire benadering: uitbreiding agrarisch hulp- en nevenbedrijf:

- uitbreiding van een bouwblok van 1 naar 1,5 hectare;
- functieverandering: er verandert 0,5 ha agrarische cultuurgrond (waarde € 5) in 0,5 ha agrarisch bouwblok (waarde € 25);
- waardevermeerdering van de grond vanwege bestemmingswijziging: € 20 per m² = 5000 m² x € 20 = € 100.000,--;
- Voorstel: 20%, basisinspanning = € 20.000,--

Na de omrekening van rood naar euro's (in bovenstaand voorbeeld: € 20.000,--) dient omrekening naar gewenste (groen)maatregelen plaats te vinden. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de rekentool die vanuit het Stimuleringskader groenblauwe diensten beschikbaar is. De kosten voor aanleg/ onderhoud/waardevermindering van bijvoorbeeld een poel, hakhoutsingel en fruitboomgaard zijn daarin berekend. Voor het voornoemde voorbeeld zou dit de aanleg van een houtsingel (275 m lengte en 4 meter breedte) en poel (800 m²) kunnen betekenen.

Uitvoering
Naar verwachting zal in de meeste gevallen de verplichte kwaliteitsinvestering door de initiatiefnemer op eigen terrein worden uitgevoerd. Overigens geldt op grond van de Verordening ruimte bij uitbreiding van agrarische bouwblokken voor intensieve veehouderij de verplichting dat volgens de Verordening ruimte 10% van het oppervlak van het bouwblok wordt benut ten behoeve van landschappelijke inpassing. Deze verplichte investering mag de initiatiefnemer overigens verrekenen met het omrekenbedrag dat voor vergroting van het agrarisch bouwblok is verschuldigd.

Ook kan de initiatiefnemer een particuliere derde, het waterschap of een organisatie (bijv. Brabants Landschap) inschakelen, die voor hem de fysieke landschapsmaatregel uitvoert, dan wel op een andere wijze bijdraagt aan de realisatie ervan.

Een andere mogelijkheid is dat de initiatiefnemer de gemeente verzoekt zijn verplichting over te nemen. Dit kan zich voordoen wanneer de initiatiefnemer niet over gronden beschikt om de tegenprestatie uit voeren, maar ook bij planmatige ontwikkelingen (bijvoorbeeld stedelijke uitbreiding) waarbij de tegenprestatie van een dermate omvang is dat deze niet binnen het plangebied of directe omgeving uitgevoerd kan worden. Voor dit alternatief dient een fonds te worden ingesteld. Door de

inleg van dit fonds aan de beoogde landschapsversterking te labelen, kunnen projecten binnen een gemeente worden gerealiseerd. In dat verband is de opstelling van een gemeentelijke structuurvisie Landschap noodzakelijk. In deze structuurvisie wordt aangegeven welke landschapsontwikkeling in het gebied wordt beoogd en wordt (globaal) inzicht gegeven in de te maken kosten hiervan. Het onderdeel landschap kan ook in een gebiedsdekkende allesomvattende structuurvisie worden opgenomen. In de uitvoering van de structuurvisie wordt het (gelabelde) fonds gekoppeld aan de uitvoering van de maatregelen zoals in de structuurvisie benoemd.

Regionaal Ruimtelijk Overleg (RRO)
De provincie wenst met gemeenten in de RRO's afspraken te maken over de uitvoering van het rood-met-groen. Deze afspraken hebben betrekking op:
- het voeren van (regionaal) ruimtelijk kwaliteitsbeleid;
- de verdere implementatie;
- eventuele fondsvorming;
- een periodieke verantwoording over de uitvoering van de kwaliteitsverbetering.

Basisinspanning
De provincie biedt ruimte aan gemeenten om een eigen invulling te geven aan de rood-met-groen koppeling. Daarom wil de provincie in de RRO's afspraken maken met de gemeenten over de toepassing hiervan en de omvang van de basisinspanning die gemeenten, in principe, hanteren.

De provincie stelt in de Handreiking de volgende percentages te hanteren, voorgesteld wordt om deze percentages als regio over te nemen:

- stedelijke uitbreiding:	1% van uitgifteprijs
- uitbreiding bestemming:	20% waardevermeerdering grond
- uitbreiding bebouwing:	20% waardevermeerdering object
- hergebruik VAB woning:	20% waardevermeerdering object
- niet-agrarisch functie (nevenactiviteiten of hergebruik):	20% van het verschil tussen een agrarische bedrijfsbestemming en de (gecorrigeerde) waarde van een bedrijfskavel
- overige ontwikkelingen:	maatwerk

Forfaitaire bedragen/basisinspanning
In de Handreiking zijn enkele voorbeelden uitgewerkt waarbij de waardevermeerdering van de grond of het object als gevolg van de ruimtelijke besluitvorming is berekend. Daarbij zijn (gemiddelde) rekenbedragen gehanteerd. Voorgesteld wordt om deze rekenbedragen (voorlopig) te hanteren. Bij vaststelling van de structuurvisie Landschap bestaat de mogelijkheid om deze bedragen en de basisinspanning aan te passen c.q. te wijzigen. Daarvoor zijn mogelijk ervaringscijfers, onder andere uit het RRO, beschikbaar.

Privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomst
De uitvoering van de (groen)maatregel dient te worden geborgd. Dit impliceert dat een privaatrechtelijke overeenkomst dient te worden gesloten waarin met een boetebeding zowel de aanleg als de instandhouding van de tegenprestatie wordt vastgelegd. Daarnaast is het nodig om ook op een publiekrechtelijke manier de ontwikkeling te borgen, door de inpassing op de verbeelding op te nemen en in de planregels een koppeling te leggen tussen de activiteit en de landschappelijke inpassing.

Hardheidsclausule
Het kan voorkomen dat toepassing van deze methodiek leidt tot een bijdrage aan kwaliteitsverbetering die redelijkerwijs niet in die situatie kan worden gevraagd. In dat soort situaties heeft het college van B&W de mogelijkheid om af te wijken van de toepasselijke methodiek. Deze zogenaamde hardheidsclausule biedt de mogelijkheid om van de methodiek af te wijken wanneer die voor een belanghebbende gevolgen zou hebben die niet in verhouding staan tot de doelen die met de werkafspraken worden nagestreefd. De hardheidsclausule kan alleen worden toegepast, mits met goede redenen omkleed. De omvang van de bijdrage aan de kwaliteitsverbetering tegenover het belang van het individuele geval zal moeten worden afgewogen. Zo kan indien de impact in het gebied/landschap slechts minimaal is een gemeente via maatwerk gemotiveerd afwijken van de basisinspanning van 20% waardevermeerdering van de grond of het object bij categorie 3.

5. Taxaties

In de methode die in de handreiking nader is uitgewerkt, wordt gewerkt met een vaste vierkante meterprijs binnen bouwblokken van € 25,-. Deze grondprijs is niet in alle gevallen overeenkomstig de praktijk. Niet alleen gelden er afwijkende grondprijzen binnen de regio, zo worden in het Boomteelt Ontwikkelings Gebied (BOG) in Zundert, andere bedragen betaald dan bijvoorbeeld in het zeeklei gebied rondom Moerdijk. Daarnaast gelden er afwijkende bedragen voor het soort bedrijf dat op een bouwblok is gevestigd. Gesteld kan worden dat voor intensieve veehouderijen, alsmede grondgebonden agrarische bedrijven een hogere vierkante meterprijs geldt dan voor meer ruimte vragende agrarische bedrijven, zoals glastuinbouw, of teelt ondersteunende voorzieningen (TOV).

Om bovengenoemde redenen wordt geadviseerd om geen regionale taxaties uit te laten voeren, maar de taxaties door de gemeenten te (doen) laten uitvoeren. Wel worden in deze notitie twee voorbeelden nader uitgewerkt.

Voorbeeld 1:
Differentiatie voor diverse vormen van agrarische bedrijven (Methode Rucphen):

Agrarische bedrijfsvorm	grondprijs/m^2	Investering/m^2
Veehouderij, land- en tuinbouw	€ 25,-	€ 4,-
Glastuinbouw	€ 15,-	€ 2,-
Teeltondersteunende voorzieningen	€ 9,-	€ 0,80
Grondwaarde buiten bouwblok	€ 5,-	

Berekening *grootschalige* ontwikkeling:

> Glastuinbouwbedrijf breidt uit van 1,5 ha. naar 3 ha.
> Bruto investering is 15.000 m^2 x € 2,- = € 30.000,-.

Voorbeeld 2:
Staffeling van grondwaarde binnen bouwblok (Voorstel ZLTO):

Landbouwgebied Zuidwest-Brabant		
Kavel grootte (m^2)		Prijs (€/m^2)
van	Tot en met	
0	400	170,50
401	1000	32,00
1001	4500	24,00
4501	7500	14,00
7501		7,50
Grondwaarde buiten bouwblok:		5,00

Zuidwestelijk akkerbouwgebied		
Kavel grootte (m^2)		Prijs (€/m^2)
van	Tot en met	
0	400	121,00
401	1000	22,50
1001	4500	17,00
4501	7500	10,00
7501		5,50
Grondwaarde buiten bouwblok:		4,20

Bron: Taxatiewijzer Grond bij agrarische objecten van de VNG (08-11-2011)

Berekening *grootschalige* ontwikkeling:

> Glastuinbouwbedrijf in Landbouwgebied Zuidwest-Brabant breidt uit van 1,5 ha. naar 3 ha.
> Uitbreiding bouwblok boven 7.500 m^2. Waardevermeerdering is € 7,50 - € 5,00 = € 2,50.
> Investering per vierkante meter is 20% van € 2,50 = € 0,50.
> Bruto investering: 15.000 m^2 x € 0,50 = € 7.500,-

Conclusie:
De staffelingsmethode is een methode waarbij grootschalige en industrieel aandoende uitbreidingen worden bevoordeeld ten opzichte van kleinere uitbreidingen die in categorie 2 van deze notitie vallen. Dit is niet in de geest van deze notitie, waar ontwikkelingen in categorie 2 minder ruimtelijke impact hebben en relatief een minder zware landschappelijke investering hoeven te doen. De lage waarde voor investering in landschappelijke kwaliteit zorgt voor onvoldoende landschappelijke inpassing en maakt het afkopen van de investering aantrekkelijker dan het uitvoeren van compenserende maatregelen. Voorgesteld wordt om de staffelingsmethode niet te hanteren.

6. Investeren in kwaliteitsverbetering van het landschap

Nadat is bepaald welk bedrag in de kwaliteitsverbetering van landschap moet worden geïnvesteerd, is de vraag waarin moet worden geïnvesteerd. De Verordening ruimte heeft hiervoor een aantal manieren opgenomen waarop de kwaliteitsverbetering kan worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt om deze manieren in de regio West-Brabant maximaal te benutten.

Kwaliteitsverbetering kan worden uitgevoerd door middel van:
a. landschappelijke inpassing van bebouwing en bestemmingsvlakken;
b. aanleg c.q. herstel van natuur- en landschapselementen ter versterking van de landschapsstructuur;
c. aanleg recreatieve voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik (bankjes, wandelpaden, bebording, etc.);
d. fysieke inrichtingsmaatregelen gericht op behoud en herstel van cultuurhistorie en archeologie;
e. sloop van (niet cultuurhistorisch waardevolle) gebouwen/stallen/kassen en verwijderen verharding;
f. verkleinen/opheffen van bestemmingsvlakken/bouwvlakken;
g. fysieke bijdrage aan realisering Ecologische hoofdstructuur (EHS) en ecologische verbindingszones (EVZ's).

Deze lijst is niet limitatief. Andere vormen van kwaliteitsverbetering zijn mogelijk, wanneer er sprake is van verbetering van de landschappelijke kwaliteiten. Vormen van kwaliteitsverbetering, welke niet landschappelijke winst opleveren zijn niet toegestaan, zoals investeringen in duurzaamheid en dierenwelzijn.

a. Landschappelijke inpassing
De landschappelijke inpassing van het bestemmingsvlak/bouwvlak wordt gerealiseerd op basis van een gekwalificeerd opgesteld erfbeplantingsplan/landschapsinpassingsplan, dat door een gekwalificeerd adviesbureau (hovenier, tuin-/landschapsarchitect, bureau voor ontwerp en aanleg van groenvoorzieningen) is opgemaakt. Uit het opgestelde plan moet duidelijk blijken hoe en met welke (natuur- en landschaps)elementen de landschappelijke inrichting wordt vormgegeven. Geadviseerd wordt om in die situatie waar sprake is van uitbreiding van een bouwblok de eis te stellen dat de oppervlakte van de landschappelijke inpassing minimaal 10% beslaat van de oppervlakte van de uitbreiding en om in alle andere situaties de eis te stellen dat de oppervlakte van de landschappelijke inpassing minimaal 5% beslaat van de oppervlakte van het vlak waarvan de bestemming wijzigt.

b. Natuur- en landschapselementen
Met betrekking tot een investering in de aanleg van natuur- en landschapselementen kan gebruik worden gemaakt van het Stimuleringskader Groen-Blauwe diensten (STIKA, zie bijlage 3 van de provinciale Handreiking). Bijna alle gemeenten in de regio West-Brabant hebben een plan opgesteld voor uitwerking van het STIKA. Het plan voor het STIKA bevat een beschrijving van de aanwezige landschapstypen. Deze landschapstypen sluiten aan op diverse vormen van natuur- en landschapselementen (zoals akkerranden, poelen, hakhoutwallen etc.). Afhankelijk van de locatie waar de investering in het landschap zal landen kan mede aan de hand van het STIKA bepaald worden welke ingreep gewenst is en wat de bijbehorende kosten zijn. Het is aan de initiatiefnemer om zorg te dragen voor realisatie van de gestelde oppervlakten en kwaliteiten. Indien de initiatiefnemer de aanleg goedkoper kan realiseren dan de richtbedragen in het STIKA dan is dit ten voordele van de initiatiefnemer.
Een investering voortvloeiend uit de toepassing van de regeling "kwaliteitsverbetering van het landschap" (artikel 2.2 verordening ruimte) geeft uiteraard geen recht op subsidie vanuit het STIKA.

c. Voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik
Ook een investering in de aanleg van recreatieve voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik wordt als onderdeel van kwaliteitsverbetering van het landschap gezien.
Initiatieven die gericht zijn op het vestigen of uitbreiden van een recreatief bedrijf hebben voordeel bij het realiseren van recreatieve voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik, zoals openbaar te gebruiken bankjes of wandelpaden en fietspaden.

d. Cultuurhistorie en archeologie
Het is ook mogelijk om te investeren in cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, elementen of terreinen in de omgeving. Voorbeelden zijn herstel en restauratie van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, bestaande drinkpoelen, wegkruizen, groenelementen. Gedeeltelijk kan de systematiek van het STIKA hiervoor gebruikt worden. Voor de investering in cultuurhistorisch waardevolle gebouwen zijn de specifieke restauratiekosten (onder aftrek van subsidies) een aanknopingspunt.

e. Sloop van (niet cultuurhistorisch waardevolle) gebouwen/stallen/kassen
Het verwijderen van overbodige, landschappelijk storende bebouwing in het buitengebied vormt een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van het landelijke gebied. In de provinciale Handreiking wordt voor het slopen van stallen en andere bedrijfsbebouwing (inclusief asbest en kelders) gerekend met kosten van € 25,00 per m² en bij het saneren van kassen met €5,00 per m² glas (zie memo inzake rood-voor-groen koppeling).

f. Verkleining/opheffen van bestemmingsvlakken/bouwvlakken
Bij het omzetten van een agrarisch bouwvlak met bedrijfswoning naar een woonbestemming kan enerzijds waardevermeerdering ontstaan voor het deel dat de woonbestemming krijgt. Aan de andere kant zal deze niet-agrarische bedrijfskavel veelal aanzienlijk kleiner worden dan de omvang van het oorspronkelijke agrarische bouwblok, dat grotendeels met een agrarische gebiedsbestemming (waarop de voormalige agrarische bedrijfsbebouwing is gesaneerd) kan worden herbestemd. Dit gedeelte van het oorspronkelijke agrarische bouwblok kan dan ook afgewaardeerd worden naar agrarische cultuurgrond. Deze waardevermindering (bestemmingsverlies) kan vervolgens ingezet worden om (gedeeltelijk) invulling te geven aan kwaliteitsverbetering van het landschap. Dat is inherent aan de hiervoor geschetste werkwijze met forfaitaire bedragen. Deze wijze van voldoen aan kwaliteitsverbetering kan ook toegepast worden bij andere verkleiningen c.q. opheffingen van bestemmingsvlakken waarbij duidelijk sprake is van het terugdringen van gebruik- en bebouwingsmogelijkheden ten opzichte van de vigerende bestemmingsregeling en daarmee van bestemmingsverlies.

g. Fysieke bijdrage aan EHS en EVZ's
De kwaliteitsverbetering kan betrekking hebben op het realiseren van delen van de ecologische hoofdstructuur en van ecologische verbindingszones**.** Hierbij wordt veelal agrarische cultuurgrond omgezet in een natuur-of bosbestemming. Er zijn voldoende praktijkgegevens bekend om de kosten gemoeid met aanleg en onderhoud van allerlei natuurdoeltypen te kunnen bepalen. Naast de kosten gemoeid met aanleg en de eerste jaren van onderhoud kan ook de waardevermindering van de grond (omzetten van agrarisch naar natuur) bij de investering in kwaliteitsverbetering betrokken worden.

7. Indeling in categorieën van de meest voorkomende ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied

De in hoofdstuk 2 beschreven indeling in 3 categorieën is in dit hoofdstuk uitgewerkt en geconcretiseerd naar type ontwikkeling en tegenprestatie.

Categorie 1: ***Ruimtelijke ontwikkelingen met nauwelijks tot geen landschappelijke invloed en waarbij geen (extra) kwaliteitsverbetering van het landschap wordt geëist.***

GENERIEK:

- Ontwikkelingen die zonder dat een afwijkingsbesluit nodig is passen binnen de regels van het geldende bestemmingsplan (planconforme vergunningen);

- Ontwikkelingen die vallen onder artikel 2 – 3 en 4 Bijlage II Bor, voor zover deze vergunningvrij zijn;

- Ontwikkelingen die vallen onder artikel 3 Bijlage II Bor, voor zover niet vergunningvrij (een aantal specifieke vergunningen met een afwijkingsbesluit);

- Ontwikkelingen die vergund worden op basis van artikel 2.12 lid 1 onder a onder 1 Wabo (vergunningen met binnenplanse afwijking), voor zover die afwijking geen wezenlijke ruimtelijke impact heeft;

- Ontwikkelingen die vergund worden op basis van artikel 2.12 lid 1 onder a onder 2 Wabo juncto artikel 4 Bijlage II Bor (vergunningen met kleine buitenplanse afwijking), met uitzondering van lid 6 (installatie bij een glastuinbouwbedrijf voor warmtekrachtkoppeling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder w, van de Elektriciteitswet) en lid 7 (installatie bij een agrarisch bedrijf waarmee duurzame energie wordt geproduceerd door het bewerken van uitwerpselen van dieren tot krachtens artikel 5, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet aangewezen eindproducten etc.), voor zover die afwijking geen wezenlijke ruimtelijke impact heeft;

- Ontwikkelingen die naar hun aard reeds een fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden tot gevolg hebben;

- Alle ontwikkelingen in panden met cultuurhistorische waarden en met instemming van een deskundige instantie, zoals de *Boerderijenstichting*, waarbij de ontwikkelingen (mede) zijn gericht op behoud en herstel van de cultuurhistorische waarden.

<u>Categorie 1:</u> ***Ruimtelijke ontwikkelingen met nauwelijks tot geen landschappelijke invloed en waarbij geen (extra) kwaliteitsverbetering van het landschap wordt geëist.***

<u>SPECIFIEK:</u>

- Vergroten bestemmingsvlak Wonen tot 1500 m². Boven 1500 m² worden bestaande situaties gerespecteerd;

- Vergroten inhoud woning tot 750 m³, of zoveel het geldende bestemmingsplan toestaat;

- Herbouw woning binnen bestemmingsvlak (artikel 11.1 lid 3a Verordening ruimte);

- Vergroten aantal m² bijgebouwen bij woning tot maximaal 100 m², of zoveel het geldende bestemmingsplan toestaat;

- Vestiging van of splitsing in meerdere wooneenheden in monumentale/karakteristieke/ cultuurhistorisch waardevolle bebouwing (artikel 11.1 lid 3 Verordening ruimte);

- Eenmalige vergroting inhoud solitaire recreatiewoning met ten hoogste 10% van de op grond van het op 1 maart 2011 geldende bestemmingsplan (artikel 11.1 lid 6 Verordening ruimte) toegelaten inhoud, of oppervlakte;

- Tijdelijke mantelzorgwoning in/bij woning binnen het geldende bestemmingsplan;

- Aan huis gebonden beroep/bedrijf in/bij woning binnen het geldende bestemmingsplan;

- Bed & breakfast en kleinschalige recreatieve nevenactiviteiten in/bij woning binnen het geldende bestemmingsplan;

- Nevenactiviteiten en verbrede landbouwactiviteiten bij een agrarisch bedrijf binnen geldend bouwvlak en binnen het geldende bestemmingsplan;

- Verkoop van op het eigen (agrarisch) bedrijf vervaardigde producten (inclusief de verkoop van streekeigen producten) tot een maximum van 200m², of zoveel het bestemmingsplan toestaat, binnen het geldende bestemmingsplan;

- Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen;

- Wijziging bestemming Agrarisch Bedrijf (inclusief agrarisch verwant en agrarisch-technisch hulpbedrijf) of Bedrijf, met een omvang van minimaal 1 ha., in bestemming Wonen of andere bestemming zoals Horeca, maatschappelijke doeleinden of recreatie, mits het bestemmingsvlak wordt verkleind tot maximaal 1500 m2, overtollige voormalige bedrijfsbebouwing wordt gesloopt en maximaal 200 m² aan bijgebouwen (wat voormalige agrarische bedrijfsbebouwing kan zijn);

- Tijdelijke huisvesting seizoenarbeiders: binnen (omgebouwde) bedrijfsbebouwing binnen het bouwvlak;

- Paardenbakken binnen bestemmings-, of regulier bebouwingsvlak welke het bestemmingsplan rechtstreeks toestaat;

- Een vrijkomende agrarische bedrijfswoning welke wordt aangemerkt als ‘plattelandswoning’;

- Vormverandering van een (agrarisch) bouwvlak of van een bestemmingsvlak (zonder afwijking van de geldende bouwregels), indien de vormverandering niet leidt tot een verslechtering van de kwaliteit van het landschap;

- Een inpandige vergroting van een woning bij een langgevelboerderij binnen bestaande bouwmassa;

- Het omzetten van de bestemming agrarisch gebied in tuin mits daar sprake is van een groene

landschappelijke invulling en geen bouwmogelijkheden worden geboden of andere inrichtingsobjecten zoals terrassen, paardenbakken, zwembaden, tennisbanen, parkeerterrein zijn toegestaan.

- **Categorie 2:** ***Ruimtelijke ontwikkelingen met relatief weinig landschappelijke invloed, dan wel ruimtelijke ontwikkelingen die van nature aan het buitengebied zijn gebonden, of plaatsvinden in hiervoor aangewezen gebieden waarbij de kwaliteitsverbetering van het landschap wordt vormgegeven door te voorzien in enkel een goede landschappelijke inpassing.***

  - Voor zover de locatie gelegen is in het **agrarisch gebied**, als bedoeld in de Verordening ruimte: vergroten agrarisch bouwvlak tot 1 ½ ha;

  - Voor zover de locatie gelegen is in de **groenblauwe mantel**, als bedoeld in de Verordening ruimte: vergroten agrarisch bouwvlak tot 1 ½ ha. Onder landschappelijke inpassing dient hier te worden verstaan de aanplant van een landschapselement met een minimale lengte van 2 maal de lange zijde en 1 maal de korte zijde van de uitbreiding van het bouwblok en een minimale breedte van 4 meter. Indien een landschappelijke inpassing op de locatie niet mogelijk is, dan wel onvoldoende kwaliteitsverbetering kan bieden wordt de uitbreiding opgenomen in categorie 3;

  - Uitbreiding van een intensieve veehouderij tot 1,5 ha. waarbij 10% van het bouwblok wordt aangewend voor landschappelijke inpassing;

  - Vergroten van bouwvlak voor agrarisch verwant, of agrarisch-technisch hulpbedrijf tot 1 ha., gelegen in zowel **agrarisch gebied**, als de **groenblauwe mantel**;

  - Alle agrarische ontwikkelingen in Landbouw Ontwikkelingsgebied, tenzij het valt onder categorie 1 (binnen rechtstreekse mogelijkheden geldend bestemmingsplan), tot een per gemeente bepaalde omvang waarvoor aanvullende verplichtingen gelden (categorie 3);

  - Alle boomteelt ontwikkelingen in Boomteelt Ontwikkelingsgebied[1], tenzij het valt onder categorie 1 (binnen rechtstreekse mogelijkheden geldend bestemmingsplan), tot een per gemeente bepaalde omvang waarvoor aanvullende verplichtingen gelden (categorie 3);

  - Alle glastuinbouwontwikkelingen in Vestigingsgebieden en doorgroeigebieden voor glastuinbouw[2], tenzij het valt onder categorie 1 (binnen rechtstreekse mogelijkheden geldend bestemmingsplan). Boven per gemeente bepaalde maatvoering kan gemeente aanvullende verplichtingen opleggen (categorie 3);

  - Teeltondersteunende kassen in gebieden waar teeltondersteunende kassen zijn toegestaan[3], tenzij deze vallen onder categorie 1 (binnen rechtstreekse mogelijkheden geldend bestemmingsplan) art. 8.3 lid 4 van de Verordening ruimte;

  - Vormverandering van een (agrarisch) bouwvlak of van een bestemmingsvlak (zonder afwijking van de geldende bouwregels), indien de vormverandering leidt tot een verslechtering van de kwaliteit van het landschap;

  - Omschakeling agrarisch bedrijf van de ene agrarische bedrijfsvorm naar een andere agrarische bedrijfsvorm, welke het geldende bestemmingsplan niet rechtstreeks toestaat (omvang bouwvlak onveranderd);

  - Wijziging bestemming Wonen, VAB of Bedrijf naar bestemming agrarisch-agrarisch Bedrijf (inclusief agrarisch verwant en agrarisch-technisch hulpbedrijf), voor zover het bestemmingsvlak niet wordt vergroot;

  - Minicampings(o.a. kamperen bij de boer) met een omvang en seizoensduur voor zover is

[1] Voor deze ontwikkelingen dient een landschappelijke inpassing met een minimale lengte van 2 maal de lange zijde en 1 maal de korte zijde van de uitbreiding van het bouwblok, een minimale eindbreedte van 6 meter en een minimale eindhoogte van 5 meter op perceelsniveau te worden gerealiseerd. Indien er geen goede landschappelijke inpassing op perceelsniveau zoals hierboven kan worden gegarandeerd valt de ontwikkeling alsnog in categorie 3.

[2] Zie voetnoot 1

[3] Zie voetnoot 1

BIJLAGE 3A

MER BUITENGEBIED ZUID

MER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED ZUID

GEMEENTE BERGEN OP ZOOM

2 december 2013
077343691:0.14 - Definitief
B02012.000403.0100

ARCADIS

Inhoud

Samenvatting **3**

1 Inleiding **12**
1.1 Aanleiding 12
1.2 Plangebied van het nieuwe bestemmingsplan 12
1.3 M.e.r.-plicht 13
1.4 M.e.r.-procedure 16
1.5 Consultatie 17
1.6 Leeswijzer 18

2 Visie en beleidskaders **19**
2.1 Inleiding 19
2.2 Visie Markiezaat – Mattemburgh 19
2.3 Inhoud van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid 20
2.4 Provinciale kaders: Structuurvisie en Verordening Ruimte 21
2.5 Normstelling Wet geurhinder en veehouderij 24
2.6 Bescherming van Natura 2000-gebieden 24

3 Huidige situatie en ontwikkeling landbouw **30**
3.1 Inleiding 30
3.2 Huidige situatie en ontwikkeling veehouderij 30
3.2.1 Landelijke situatie en mogelijke ontwikkeling veehouderij 30
3.2.2 Huidige situatie en ontwikkeling veehouderij in Bergen op Zoom 33

4 Milieugebruiksruimte **36**
4.1 Veehouderij 36
4.1.1 Ammoniak 36
4.1.2 Geur 38
4.1.3 Fijn stof 41

5 Alternatieven en referentiesituatie **47**
5.1.1 Alternatieven 47
5.2 Referentiesituatie voor de veehouderij 48
5.3 Toegepaste modellen 50

6 Milieubeoordeling **51**
6.1 Inleiding 51
6.2 Plan- en studiegebied 51
6.3 Planhorizon 51
6.4 Beoordelingsschaal 51
6.5 Relevante aspecten 52
6.6 Natuur 52
6.7 Geur 63
6.8 Fijn stof 67

6.9 Landschap, cultuurhistorie, archeologie en aardkunde ... 68
6.9.1 Landschap ... 69
6.9.2 Cultuurhistorie, archeologie en aardkunde ... 71
6.10 Geluid ... 75
6.11 Verkeer ... 78
6.12 Water en bodem ... 79
6.13 Gezondheid ... 85
6.14 Resumé effectbeoordeling ... 88

7 Conclusies en aanbevelingen ... 89
7.1 Conclusies ... 89
7.2 Aanbevelingen ... 91

Bijlage 1 Passende Beoordeling ... 93

Bijlage 2 Beleid en wetgeving ... 94
Bijlage 2.1 Europees niveau ... 94
Bijlage 2.2 Landelijk niveau ... 95
Bijlage 2.3 Provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau ... 99

Bijlage 3 Kaartmateriaal ammoniak en geur ... 101

Bijlage 4 Gezondheid ... 102

Bijlage 5 Be- of verwerken van mest ... 106

Bijlage 6 Verklarende woordenlijst ... 111

Bijlage 7 Literatuurlijst ... 114

Samenvatting

Inleiding

De gemeente Bergen op Zoom wil voor het zuidwestelijk deel van haar buitengebied een nieuw bestemmingsplan opstellen. De huidige planologische regels voor dit plangebied zijn op dit moment nog vastgelegd in de bestemmingsplannen “Buitengebied Woensdrecht-Noord” (2002), Markiezaatsgebied (1987), Bergen op Zoom Zuid West (1992 en een klein gedeelte van “Buitengebied Oost (2003). Op grond van de Wet ruimtelijke ordening moeten bestemmingsplannen eens in de tien jaar worden herzien.

Met het nieuwe bestemmingplan “Buitengebied Zuid” wil de gemeente - binnen de randvoorwaarden die gelden vanuit onder meer het landschap, de cultuurhistorie en het milieu - aan de bestaande (gewenste) functies ontwikkelingsruimte bieden en daarnaast inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Van belang daarbij is de Visie Markiezaat – Mattemburgh, die in opdracht van Brabants Landschap is opgesteld en door de gemeente wordt ondersteund. Hierin worden de ambities aangegeven om het gebied toeristisch recreatief (belevingswaarde Brabantse Wal) aantrekkelijker te maken. Bovendien worden ingezet op natuurbehoud en natuurontwikkeling voor flora en fauna. Het bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” is daardoor niet alleen conserverend van aard maar ook ontwikkelingsgericht. Daarnaast is een aantal specifieke ontwikkelingen, hetzij direct of via een binnenplanse procedure (omgevingsvergunning of wijziging), mogelijk.

Het nieuwe bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” voorziet in een aantal toeristisch-recreatieve ontwikkelingen, die onderdeel uitmaken van de landschappelijke eenheid Markiezaat-Mattemburgh. Het betreft de volgende initiatieven:

- de verdere ontwikkeling van bezoekerscentrum De Kraaijenberg als centrum voor milieu- en natuureducatie;
- de omvorming van boerderij Hildernisse. Deze krijgt een openbare functie: op het bestaande erf worden een ontvangstcentrum, groepsaccommodatie, bed & breakfast alsmede ondersteunende horeca gerealiseerd. Voorts wordt de bedrijfswoning omgezet in een burgerwoning;
- versterking van de belevingswaarde van De Duintjes door de aanleg van recreatieve voorzieningen.

Het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” omvat het zuidwestelijk gedeelte van het landelijke gebied van de gemeente Bergen op Zoom. De huidige planologische regels voor dit plangebied zijn op dit moment nog vastgelegd in de bestemmingsplannen “Buitengebied Woensdrecht Noord” (2002), Markiezaatsgebied (1987), Bergen op Zoom Zuid West (1992) en een klein gedeelte van “Buitengebied Oost (2003). De gronden binnen het bestemmingsplan “Buitengebied Woensdrecht-Noord” waren gronden, gelegen in de gemeente Woensdrecht. Het plangebied wordt grofweg begrensd door de bestemmingsplangrenzen van de bestemmingsplannen Zuidelijke Stadsrand, Theodorushaven/Noordland, Buitengebied Oost, Rijksweg A58 en Nieuw-Borgvliet.

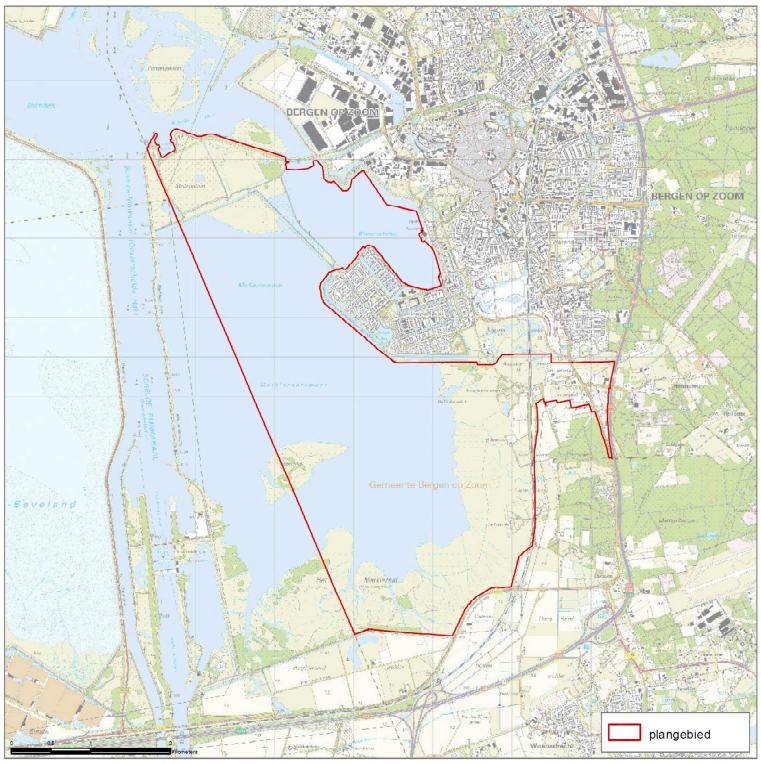

Milieueffectrapportage

Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) is verplicht wanneer het bestemmingsplan ruimte biedt voor activiteiten die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. en/of wanneer een Passende Beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is. Beide zijn bij het bestemmingsplan Buitengebied Zuid van de gemeente Bergen op Zoom aan de orde. Het bestemmingsplan Buitengebied Zuid is onder andere kaderstellend voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige veehouderij.

Het opgestelde MER beperkt zich niet tot de m.e.r.-plichtige onderdelen van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid, maar de focus ligt wel op de ontwikkelingsruimte voor de veehouderij (en daarbinnen op de intensieve veehouderij en de melkveehouderij). Verder komen de mogelijkheden voor be- of verwerken van mest aan bod in het MER.

Voor de m.e.r.-procedure is de gemeente Bergen op Zoom zowel initiatiefnemer (IN) als bevoegd gezag (BG). Nadat de gemeente Bergen op Zoom eerst aan de hand van een advertentietekst advies heeft ingewonnen, is vervolgens het MER opgesteld. Met het MER zijn de milieueffecten van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid en de effecten van eventuele alternatieven inzichtelijk gemaakt. Het ontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid en het MER worden formeel ter inzage gelegd met de mogelijkheid tot het inbrengen van zienswijzen. Vervolgens worden de milieugevolgen van de alternatieven, de ingebrachte zienswijzen en adviezen meegewogen bij de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid.

Visie en beleidskaders

Voor het bestemmingsplan Buitengebied gelden als kader verschillende visies, wetten en beleidskaders.

De visie Markiezaat - Mattemburgh schetst het ruimtelijke beleidskader, geeft een gebiedsanalyse en vervolgens ook de beoogde ontwikkelingen en een ruimtelijk-functionele zonering van het plangebied, dat

gelegen is direct ten zuiden van Bergen op Zoom, aan de oostzijde begrensd door de Rijksweg A4, aan de zuidzijde door de Reimerswaalweg en aan de westzijde door het Markiezaatsmeer.

Huidige situatie en ontwikkeling landbouw

Uit beschikbare gegevens en een trendanalyse blijkt dat in de looptijd van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid:

- de trend naar minder maar grotere veebedrijven zal doorzetten. Bij de ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven nemen de groeiende bedrijven grond en productierechten (melkquotum, varkens- en kippenrechten) over van stoppende bedrijven.

Milieugebruiksruimte

Om te bekijken of er wel mogelijkheid is voor bedrijfsontwikkeling, is de milieugebruiksruimte bepaald.

Een analyse van de milieugebruiksruimte voor de veehouderij in het plangebied voor de meest bepalende thema's (vanwege wettelijke normstelling voor stikstof, geur en fijn stof) geeft het volgende beeld:

- Voor stikstof zijn de Natuurbeschermingswet en de Wet ammoniak en veehouderij bepalend. De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in het plangebied worden in belangrijke mate bepaald door de eisen en randvoorden die voortvloeien uit de Verordening stikstof en Natura 2000 die juli 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld. De Wav-gebieden, met beperkingen voor veehouderijen, overlappen voor een deel met de extensiveringsgebieden. De ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen binnen de extensiveringsgebieden zijn ingeperkt tot het vigerende bouwvlak of (vanaf 1 oktober 2010) tot de bestaande bebouwing.
- De gemeente Bergen op Zoom heeft geen eigen geurverordening vastgesteld, zodat de wettelijke contouren van toepassing zijn. De geurbelasting voor veehouderijen met dieren met een geuremissiefactor (zoals varkens- en pluimveebedrijven) is afhankelijk van de afstand tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Voor de meeste veehouderijen (met dieren met een geuremissiefactor, vooral intensieve veehouderij) is de milieugebruiksruimte met betrekking tot geur beperkt. Net zoals voor ammoniak zullen veel veehouderijen die willen groeien in het aantal dierplaatsen gebruik moeten maken van technieken om de emissie of belasting te beperken. Die technieken zijn beschikbaar en vergunbaar, maar zullen ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt betaalbaar moeten zijn. Voor bepaalde veehouderijenbedrijven (zoals melkveehouderijen met alleen melkvee) geldt een vaste afstand.
- Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt van de wet- en regelgeving voor fijn stof. De jaargemiddelde achtergrondconcentratie van fijn stof (PM10) in het plangebied is in 2012 nergens hoger dan 22,5 μg/m3, wat ruim onder de maximaal toegestane jaargemiddelde concentratie van 40 μg/m3 fijn stof in de buitenlucht ligt. De trend is dat de achtergrondconcentratie daalt.

Alternatieven en referentiesituatie

Om inzicht te krijgen in de effecten van de geboden ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan Buitengebied is in dit MER een drietal alternatieven gedefinieerd:

- Het trendmatig voorkeursalternatief beschrijft de effecten van het planologisch beleid ten aanzien van veehouderijen zoals opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan, met een wat realistischer verwachting van de ontwikkeling van de veehouderijen, dan de worst-case variant op het voorkeursalternatief. Hierbij is uitgegaan van de maximale benutting van het bestaande bouwblok en maximaal een verdubbeling van de vergunde dieraantallen. Daarnaast vindt er geen omschakeling plaats naar een veehouderij op locaties waar nu geen vee gehouden wordt.

- De worst-case variant op het voorkeursalternatief richt zich op de mogelijkheden zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid, maar met een worst-case benadering. Hierbij wordt inzichtelijk wat maximaal mogelijk is binnen het bestemmingsplan Buitengebied Zuid. Aangetekend moet worden dat de worst-case variant op het voorkeursalternatief een theoretische exercitie is. De kans dat dit daadwerkelijk plaatsvindt is vrijwel nihil. Echter, vanwege rechterlijke uitspraken moeten in het MER de effecten van de maximaal planologisch geboden ruimte beoordeeld worden. De effecten die met dit alternatief naar voren komen zijn dan ook een overschatting van de daadwerkelijk te verwachten effecten.
- Het best-case alternatief is extra onderzocht om te onderbouwen dat het bestemmingsplan Buitengebied Zuid uitvoerbaar is binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet. In dit alternatief is er van uitgegaan dat de feitelijke ammoniakemissie van de twee veehouderijen in het bestemmingsplan wordt vastgelegd en dat de omschakeling naar veehouderij voor agrarische bouwblokken niet mogelijk wordt gemaakt binnen het bestemmingsplan.

Effecten

Het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor een groot aantal thema's beoordeeld op haar effecten. Het best-case alternatief is alleen beoordeeld voor het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 en stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur, omdat alleen de stikstofdepositie relevant is.

In onderstaande tabel is het overzicht gegeven van de effectbeoordelingen.

Aspect	Criterium	Trendmatig voorkeursalternatief	Worst-case variant op het voorkeursalternatief	Best-case alternatief
Natuur	Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	0/-	-	0/+
	Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	0/-	-	0/+
	Soortenbescherming Flora- en faunawet	0/-	-	Niet Beoordeeld
Geur	Geur: Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	0/-	
	Geur: Leefklimaat buiten de bebouwde kom	-	-	
Fijn stof	Bedrijfsvoering: fijn stof (PM_{10})	0/-	-	
	Verkeer: fijn stof (PM_{10})	0/-	-	
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen/objecten en elementen.	0	0	
	Beïnvloeding van (de context van) historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten.	0	0	
	Beïnvloeding van de archeologische en aardkundige waarden.	0	0	
	Beïnvloeding van de aardkundige waarden.	0	0	

Aspect	Criterium	Trendmatig voorkeursalternatief	Worst-case variant op het voorkeursalternatief	Best-case alternatief
Geluid	Invloed op geluidhinder (bij gevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden en overige bos- en natuurgebieden)	0/-	-	
Verkeer	Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0	0	
	Gevolgen voor de verkeersveiligheid	0/-	-	
Water & Bodem	Invloed op bodemstructuur en geomorfologie	0/-	-	
	Invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem	0/-	-	
	Invloed op bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0	0	
Gezondheid	Invloed op gezondheid	p.m.	p.m.	

Passende Beoordeling

In de Passende Beoordeling zijn de volgende conclusies getrokken voor het trendmatig voorkeursalternatief, worst-case variant op het voorkeursalternatief en het best-case alternatief.

Trendmatig voorkeursalternatief en worst-case variant op het voorkeursalternatief

- Significant negatieve effecten kunnen voor het trendmatig voorkeursalternatief niet worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. Voor de Natura 2000-gebieden Krammer Volkerak, Oosterschelde en Westerschelde & Saeftinghe kunnen significante effecten als gevolg van het trendmatig voorkeursalternatief wel worden uitgesloten.
- Significant negatieve effecten kunnen voor het worst-case variant op het voorkeursalternatief niet worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Krammer Volkerak, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent.

Best-case alternatief

- Het trendmatig voorkeursalternatief zorgt voor een toename van de stikstofbelasting op de habitattypen van de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. De worst-case variant op het voorkeursalternatief zorgt voor een toename van de stikstofbelasting op de habitattypen van de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Krammer Volkerak, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. Beide alternatieven hebben daarmee mogelijke significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Het benutten van de planologische mogelijkheden die geboden worden in het voorontwerp bestemmingsplan, is dus niet mogelijk bij een dergelijke “ontwikkeling”.
- Wanneer in het bestemmingsplan de feitelijke ammoniakemissie wordt vastgelegd en de omschakeling naar veehouderij voor agrarische bouwblokken niet mogelijk wordt gemaakt (het best-case alternatief) is er geen sprake meer van een toename, maar van een afname van de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (feitelijke situatie).

Conclusies
Wanneer het bestemmingsplan Buitengebied Zuid zorgt voor een toename aan stikstofbelasting dan zijn er mogelijk ook significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zorgen voor een toename van de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (feitelijke situatie). Wanneer in het bestemmingsplan de feitelijke ammoniakemissie wordt vastgelegd en de omschakeling naar veehouderij voor agrarische bouwblokken niet mogelijk wordt gemaakt (het best-case alternatief) is er geen sprake meer van een toename, maar van een afname van de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden. Hiermee is het bestemmingsplan in principe uitvoerbaar binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet.

Het trendmatig voorkeursalternatief zorgt voor wat betreft het criteria stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 voor een licht negatief (0/-) effect ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief scoort voor dit criterium negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. En het best-case alternatief scoort licht positief (0/+) ten opzichte van de referentiesituatie.

Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur beoordeeld als licht negatief (0/-) en opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief scoort voor dit criterium negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. En het best-case alternatief scoort licht positief (0/+) ten opzichte van de referentiesituatie. Dit omdat de extra stikstofdepositie leidt tot een verslechtering van de toch al gevoelige Wav-gebieden. De toename aan stikstofdepositie heeft naar verwachting minder grote gevolgen voor de overige EHS omdat hier gevoelige natuurbeheertypen ontbreken.

Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium effecten op soorten beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief scoort voor dit criterium, vanwege de maximale invulling, negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. De alternatieven zijn in meer en minder mate van invloed op het verlies aan habitat van de Steenuil door uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen.

Als gevolg van het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief vindt er een beperkte verslechtering plaats van het woon- en leefmilieu binnen de bebouwde kom. Ook het woon- en leefmilieu buiten de bebouwde kom verslechtert. De beperkte verslechtering binnen de bebouwde kom en de verslechtering buiten de bebouwde kom is bij de trendmatige ontwikkeling en worst-case ontwikkeling gelijk aangezien vrouwelijk jongvee geen geuremissiefactor heeft. Het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief is op het criterium leefklimaat binnen de bebouwde kom beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Beide alternatieven zijn voor het criterium leefklimaat buiten de bebouwde kom beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Door uitbreiding van veehouderijen verslechtert het leefklimaat t.a.v. fijn stof in het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief ten opzichte van de referentiesituatie. Ook zorgt de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen voor een verslechtering van de fijn stof-emissie. Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium bedrijfsvoering (fijn stof) beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-

case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zorgen ook voor een toename aan verkeersbewegingen in het plangebied. De alternatieven zorgen daarmee voor een toename aan fijn stof emissies. Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium verkeer (fijn stof) derhalve beoordeeld als licht negatief (0/-). De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

De mogelijkheden voor de veehouderij zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid hebben naar verwachting, vanwege de voorwaarde in het bestemmingsplan, geen invloed op de landschappelijke patronen/objecten en elementen, historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen en archeologische waarden. Ook zijn er geen veehouderijen en agrarische bouwblokken gelegen in aardkundige waardevol gebied. Het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zijn op het criterium beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen, historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen, archeologische waarden en aardkundige waarden beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief vergroten de kans op een lokale toename van de geluidsbelasting vanwege directe geluidhinder door ventilatoren, laden en lossen en dergelijke en indirecte geluidhinder door verkeersbewegingen (zoals vrachtauto's) op woningen. Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium invloed van geluidhinder beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

In het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zal de toename aan veehouderij niet leiden tot een verslechtering van de verkeersafwikkeling. Het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zijn op het criterium gevolgen voor de verkeersafwikkeling beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

In het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zal door de toename van aan landbouw gerelateerd verkeer de verkeersveiligheid afnemen. Het trendmatig voorkeursalternatief is derhalve op het criterium gevolgen voor de verkeersveiligheid beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

De uitbreiding van bouwvlakken van veehouderijen zorgt voor aantasting van de bodemstructuur en de geomorfologische waarde. Het trendmatig voorkeursalternatief is daarom op het criterium invloed op bodemstructuur en geomorfologie beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.
Uitgangspunt is dat uitbreidingen van veehouderijen waterneutraal worden gerealiseerd. Wel kan een toename van de onttrekking van grondwater leiden tot geringe effecten op het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. Het trendmatig voorkeursalternatief is daarom op het criterium invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Ook is als uitgangspunt gehanteerd dat dat de intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij door maatregelen (zoals vloeistofdichte vloeren) in het kader van vergunningen geen emissies naar het grond- en oppervlaktewater veroorzaken. Het effect van het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief op de bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit is daarom neutraal (0) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Aanbevelingen

Stikstof en Natura 2000

De groei van veehouderijen die in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid mogelijk wordt gemaakt, kan in theorie gepaard gaan met een toename van de emissies van stikstof en de stikstofbelasting. Significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden kunnen daarom op voorhand, wanneer er alleen wordt uitgegaan van de planologische mogelijkheden, niet worden uitgesloten. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet en de provinciale verordening stikstof. Dus in praktische zin is een dergelijke toename, bij een juiste toets aan de regels uit de Natuurbeschermingswet en de provinciale stikstofverordening, niet mogelijk.

Juridisch gezien zijn er voor veel bestemmingsplannen Buitengebied knelpunten aangezien de Natuurbeschermingswet (artikel 19j) zekerheid vereist dat er geen significante effecten kunnen optreden, waarbij een verwijzing naar een toets aan de Natuurbeschermingswet uit juridisch oogpunt als onvoldoende wordt beschouwd.

Wanneer in het bestemmingsplan de feitelijke ammoniakemissie wordt vastgelegd en de omschakeling naar veehouderij voor agrarische bouwblokken niet mogelijk wordt gemaakt (het best-case alternatief) is er geen sprake meer van een toename, maar van een afname van de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden. Hiermee is het bestemmingsplan in principe uitvoerbaar binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet.

Het is raadzaam om de ontwikkelingen rond de Natuurbeschermingswet en de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS, rijksbeleid) te volgen. Er moet voldoende juridische borging zijn dat voldaan wordt aan de Natuurbeschermingswet.

Overige aanbevelingen

- Dit MER ontslaat veehouders niet van de plicht om in de toekomst eventueel een m.e.r.-procedure te doorlopen, in geval zij een initiatief ontplooien voor uitbreiding van hun bedrijf. Het is dus van belang om iedere ontwikkeling te toetsen aan de m.e.r.-(beoordelings)plicht.
- De gemeente wordt aanbevolen om bij concrete initiatieven de toetsing op soorten uit de Flora- en faunawet te betrekken. Hierbij gaat het om alle activiteiten waarbij ruimtelijke herinrichting (sloop, afgravingen, bouwen, enz.) is voorzien. Het is noodzakelijk om de effecten op beschermde soorten te toetsen. Aanbevolen wordt (in sommige gevallen zelfs verplicht voor een ontheffing) om maatregelen te laten nemen.
- Aanbevolen wordt om de kennisontwikkeling en adviezen op het gebied van gezondheid te volgen. Pas dit zodra algemeen aanvaard waar nodig toe bij de vergunningverlening en het beoordelen van ruimtelijke initiatieven. Indien er vanuit nieuwe kennis of regels aanleiding toe is, verwerk dat dan ook in de planregels van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid. Om invulling te geven aan een voorzorgsprincipe, kan de gemeente bij nieuwbouw van stallen of uitbreiding van stallen binnen 250 meter van gevoelige functies, een advies van de GGD vragen. Dat geldt ook voor de realisatie van nieuwe gevoelige functies binnen 250 meter van bestaande stallen of een agrarisch bouwblok.

- Overweeg om, net als voor geur, ook de fijn stof belasting (cumulatief en de lokale bijdrage) mee te nemen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Op deze wijze kan de gemeente meer sturing geven bij de ontwikkeling van de fijn stof belasting.

Daarnaast dienen de monitoring en evaluatie van de feitelijk optredende milieueffecten en de ontwikkeling van de veehouderij bijzondere aandachtspunten voor de gemeente te zijn. Het belangrijkste aandachtspunt is daarbij de ontwikkeling van de veestapel, toegepaste stalsystemen en de emissies van geur, ammoniak en fijn stof uit de veehouderij in het plangebied en de concentraties/belasting van die stoffen.

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

De gemeente Bergen op Zoom wil voor het zuidwestelijk deel van haar buitengebied een nieuw bestemmingsplan opstellen. De huidige planologische regels voor dit plangebied zijn op dit moment nog vastgelegd in de bestemmingsplannen “Buitengebied Woensdrecht-Noord” (2002), Markiezaatsgebied (1987), Bergen op Zoom Zuid West (1992 en een klein gedeelte van “Buitengebied Oost (2003). Op grond van de Wet ruimtelijke ordening moeten bestemmingsplannen eens in de tien jaar worden herzien.

Met het nieuwe bestemmingplan “Buitengebied Zuid” wil de gemeente - binnen de randvoorwaarden die gelden vanuit onder meer het landschap, de cultuurhistorie en het milieu - aan de bestaande (gewenste) functies ontwikkelingsruimte bieden en daarnaast inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Van belang daarbij is de Visie Markiezaat – Mattemburgh, die in opdracht van Brabants Landschap is opgesteld en door de gemeente wordt ondersteund. Hierin worden de ambities aangegeven om het gebied toeristisch recreatief (belevingswaarde Brabantse Wal) aantrekkelijker te maken. Bovendien worden ingezet op natuurbehoud en natuurontwikkeling voor flora en fauna. Het bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” is daardoor niet alleen conserverend van aard maar ook ontwikkelingsgericht. Daarnaast is een aantal specifieke ontwikkelingen, hetzij direct of via een binnenplanse procedure (omgevingsvergunning of wijziging), mogelijk.

Het nieuwe bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” voorziet in een aantal toeristisch-recreatieve ontwikkelingen, die onderdeel uitmaken van de landschappelijke eenheid Markiezaat-Mattemburgh. Het betreft de volgende initiatieven:

- de verdere ontwikkeling van bezoekerscentrum De Kraaijenberg als centrum voor milieu- en natuureducatie;
- de omvorming van boerderij Hildernisse. Deze krijgt een openbare functie: op het bestaande erf worden een ontvangstcentrum, groepsaccommodatie, bed & breakfast alsmede ondersteunende horeca gerealiseerd. Voorts wordt de bedrijfswoning omgezet in een burgerwoning;
- versterking van de belevingswaarde van De Duintjes door de aanleg van recreatieve voorzieningen.

1.2 PLANGEBIED VAN HET NIEUWE BESTEMMINGSPLAN

Het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” omvat het zuidwestelijk gedeelte van het landelijke gebied van de gemeente Bergen op Zoom. De huidige planologische regels voor dit plangebied zijn op dit moment nog vastgelegd in de bestemmingsplannen “Buitengebied Woensdrecht Noord” (2002), Markiezaatsgebied (1987), Bergen op Zoom Zuid West (1992) en een klein gedeelte van “Buitengebied Oost (2003). De gronden binnen het bestemmingsplan “Buitengebied Woensdrecht-Noord” waren gronden, gelegen in de gemeente Woensdrecht. Het plangebied wordt grofweg begrensd door de

bestemmingsplangrenzen van de bestemmingsplannen Zuidelijke Stadsrand, Theodorushaven/Noordland, Buitengebied Oost, Rijksweg A58 en Nieuw-Borgvliet.

Afbeelding 1: Plangebied Buitengebied Zuid.

1.3 M.E.R.-PLICHT

Toelichting op M.E.R.-procedure en de terminologie:
m.e.r. = milieueffectrapportage = de procedure
MER = milieueffectrapport = het product

Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) is verplicht wanneer het bestemmingsplan ruimte biedt voor activiteiten die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. en/of wanneer een Passende Beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is. De m.e.r.-plicht geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen (zoals het bestemmingsplan) die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings-) plichtige besluiten (zoals agrarische bedrijven van een bepaald type en minimale omvang).

Het bestemmingsplan Buitengebied Zuid van de gemeente Bergen op Zoom stelt voor een aantal activiteiten kaders voor, waarvoor tevens een m.e.r. nodig is. Ook is mogelijk sprake van beïnvloeding van Natura 2000-gebieden die vallen onder de bescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet 1998.

MER-PLICHT

M.e.r. voor plannen vloeit voort uit de Europese richtlijn 'betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's' (nr. 2001/42/EG). Deze richtlijn is in september 2006 omgezet in de Nederlandse wet- en regelgeving door wijziging van de
Wet milieubeheer (Wm) en het hieraan gekoppelde Besluit m.e.r. Inmiddels is deze richtlijn op aangepaste wijze verwerkt in het nieuwe Besluit milieueffectrapportage. Het nieuwe Besluit is op 1 april 2011 in werking getreden. Het is verplicht om voorafgaand aan de vaststelling, door een overheid, van bepaalde plannen de m.e.r.-procedure te doorlopen. Het gaat daarbij om plannen met een wettelijke status die (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete besluiten (projecten) met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Daarbij is het aangepaste artikel 2, vijfde lid, onder b van het nieuwe Besluit m.e.r relevant. Onder dit artikelonderdeel vallen in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen. Ook voor deze gevallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben. In overleg met de gemeente zijn alle activiteiten die planologisch mogelijk worden gemaakt langs gelopen. Hierna wordt toegelicht welke activiteiten aan de orde dienen te komen in dit MER. Alle andere activiteiten vallen ver onder de grens van de m.e.r.-beoordelingsdrempel en hebben naar is ingeschat geen aanzienlijke milieugevolgen.

Veehouderij

Het voorgenomen planologisch beleid van de gemeente voor de intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij kan worden aangemerkt als een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten, te weten besluiten over milieu- en bouwvergunningen (met inwerkingtreding van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) per 1 oktober 2010 vervangen door de omgevingsvergunning) van veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-drempel. Om die reden dient voor het bestemmingsplan een m.e.r. te worden doorlopen (zie tekstkader hieronder).

M.E.R.-(BEOORDELINGS)PLICHTIGE PROJECTEN

Op grond van het nieuwe Besluit m.e.r. zijn veehouderijbedrijven m.e.r.-(beoordelings)plichtig als ze groter zijn dan volgende indicatieve drempels: 40.000 stuks pluimvee; 2.000 stuks mestvarkens; 750 stuks zeugen; 2.700 stuks gespeende biggen; 5.000 stuks pelsdieren; 1.000 stuks voedsters of 6.000 vlees- en opfokkonijnen; 200 stuks melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar; 340 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar; 340 stuks melk-, kalf- en zoogkoeien ouder dan 2 jaar en vrouwelijk jongvee tot 2 jaar; 1.200 stuks vleesrunderen; 2.000 stuks schapen of geiten; 100 stuks paarden of pony's; 1.000 stuks struisvogels (categorie D14).

Ook het uitvoeren van een Passende Beoordeling vormt een reden dat er een MER dient te worden opgesteld. Voor de ontwikkelingen in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid van de gemeente Bergen op Zoom geldt dat uit een Passende Beoordeling moet blijken of significante gevolgen uit te sluiten zijn op de Natura 2000-gebieden. Deze Passende Beoordeling is onderdeel van dit MER en opgenomen in bijlage 1.

M.E.R.-PLICHT BIJ PASSENDE BEOORDELING

De Natuurbeschermingswet 1998 en de m.e.r.-plicht zijn aan elkaar gekoppeld. Wanneer een plan wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht is (zoals een bestemmingsplan) én hiervoor moet een Passende Beoordeling worden gemaakt, dan geldt automatisch een m.e.r.-plicht. Een Passende Beoordeling is vereist wanneer een wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. In dit geval moeten MER en Passende Beoordeling worden geïntegreerd in één rapportage.

Be- of verwerken van mest
De gemeente Bergen op Zoom is van plan in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid be- of verwerken van mest planologisch mogelijk te maken. Het gaat daarbij om kleinschalige mestbewerking of mestverwerking tot 25.000 ton.

Vanaf 1 april 2011 geldt het nieuwe Besluit m.e.r. (Staatsblad 28-2-2011, nr. 102), dat deels nieuwe drempels legt voor m.e.r.-plicht en m.e.r.-beoordelingsplicht. Hierin is de specifieke aanduiding "bewerken, verwerken of vernietigen van dierlijke of overige organische meststoffen, groenafval en GFT" niet meer opgenomen. Dit betekent dat er geen m.e.r.-beoordelingsplicht geldt voor een mestverwerkingsinstallatie. Echter, er zijn twee redenen die toch zouden kunnen impliceren dat voor be- of verwerken van mest m.e.r. aan de orde is:

1. Er is een categorie opgenomen met de aanduiding "chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen" (nieuwe categorieën C18.4 (directe m.e.r.-plicht bij capaciteit van > 100 ton/dag) en D18.7 (m.e.r.-beoordelingsplicht bij capaciteit van > 50 ton/dag).
2. Om aan het arrest van het Hof tegemoet te komen, zijn de drempels voor de m.e.r.-beoordeling gewijzigd van absolute, in indicatieve waarden. Dit blijkt uit het aangepaste artikel 2, vijfde lid, onder b van het nieuwe Besluit m.e.r. Onder dit artikelonderdeel vallen in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen. Ook voor deze gevallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, waarbij het in het bijzonder moet nagaan of sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de richtlijn. De criteria van bijlage III van de richtlijn bevatten onder andere de kenmerken en de plaats van het project en cumulatie.

Door de ontwikkelingen rondom mestbewerking of mestverwerking te bemerren handelt de gemeente Bergen op Zoom in de geest van het Besluit-m.e.r. en van de Europese Richtlijn.

Het MER beschrijft ontwikkelingen en effecten op het schaalniveau van het buitengebied van de gemeente Bergen op Zoom. Het MER gaat dus niet in op individuele bedrijven.

M.E.R.-PLICHT VOOR INDIVIDUELE ACTIVITEITEN BLIJFT GEHANDHAAFD
Een misverstand is dat, na het doorlopen van een m.e.r. voor de ruimtelijke procedure, geen MER meer nodig zou zijn voor de individuele activiteiten. Dit is niet het geval: de m.e.r.-plicht blijft onverkort van kracht! Als een veehouderij of tuinder wil uitbreiden wordt de aanvraag voor een nieuwe vergunning getoetst op de m.e.r.-plicht. Basis daarvoor is het Besluit-m.e.r. In de bijlage bij dit besluit staan twee lijsten: de zogenaamde C-lijst met m.e.r.-plichtige activiteiten en de zogenaamde D-lijst voor activiteiten op basis waarvan het bevoegd gezag beoordeelt of er een MER moet worden gemaakt. (zie voor meer informatie: www.infomil.nl of www.vrom.nl).

Initiatiefnemer en Bevoegd Gezag
Voor deze m.e.r.-procedure is de gemeente Bergen op Zoom zowel initiatiefnemer (IN) als Bevoegd Gezag (BG). Praktisch betekent dit dat het college van burgemeester en wethouders het bestemmingsplan Buitengebied Zuid en het MER voorbereidt en dat de gemeenteraad het bestemmingsplan Buitengebied Zuid vaststelt. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid maakt de gemeenteraad gebruik van het MER en de reacties en adviezen die worden gegeven naar aanleiding van de ter inzage legging van het voorontwerp en/of ontwerpbestemmingsplan.

1.4 M.E.R.-PROCEDURE

Voor het bestemmingsplan Buitengebied Zuid is de uitgebreide m.e.r.-procedure verplicht. In Afbeelding 2 is de m.e.r.-procedure in samenhang met de procedure voor het bestemmingsplan geschetst.

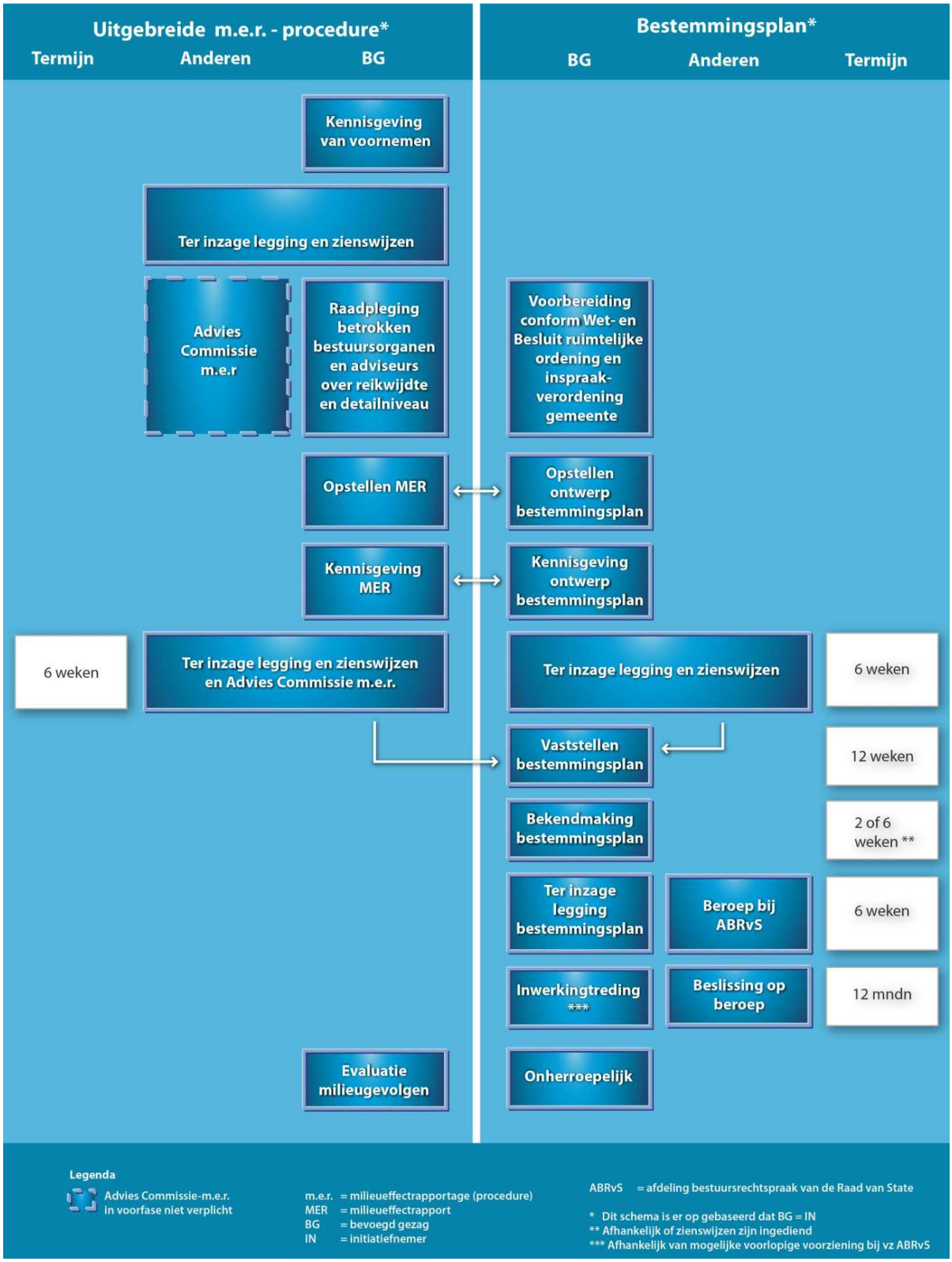

Afbeelding 2: De m.e.r.-procedure voor het MER bestemmingsplan Buitengebied Zuid Bergen op Zoom.

Stappen in de basisprocedure

Voor de m.e.r. van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid zijn de volgende stappen gezet:

- De procedure startte met een bekendmaking van het voornemen via een openbare kennisgeving en met een notitie van het MER. De kennisgeving heeft plaatsgevonden op 11 oktober 2013 in de Staatscourant en op 13 oktober 2013 in de Bergen op Zoomse Bode. De notitie heeft van 14 oktober 2013 tot en met 25 november 2013 ter inzage gelegen.
- De gemeente stuurde een notitie naar andere overheden en maatschappelijke organisaties, maar ook anderen konden een zienswijze indienen over de inhoud van het op te stellen MER. Bijvoorbeeld over de alternatieven, de beoordelingscriteria en suggesties voor de besluitvorming. Bij de m.e.r.-procedure voor het bestemmingsplan Buitengebied Zuid heeft de gemeente Bergen op Zoom de organisaties en overheden geraadpleegd zoals genoemd in paragraaf 1.4. Raadpleging heeft plaatsgevonden bij brief van 7 oktober 2013.
- Bij het opstellen van het MER is rekening gehouden met de ingebrachte zienswijzen over de reikwijdte en het detailniveau van het MER.
- Nadat het milieuonderzoek in het kader van het MER is afgerond, worden de resultaten daarvan meegenomen bij het formuleren van het beleid, het opstellen van de planregels en het maken van de verbeelding voor het bestemmingsplan buitengebied.
- Het MER wordt samen met het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied Zuid ter inzage gelegd. Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld zienswijzen over het MER en het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied Zuid naar voren te brengen. De Commissie voor de m.e.r. toetst tevens de kwaliteit van het MER. Ook beoordeelt de commissie of informatie aanwezig is (en juist is) om het besluit te kunnen nemen.

De wijze waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen voor het milieu, de alternatieven, de ingebrachte zienswijzen en het advies van de Commissie m.e.r., is verantwoord in de plantoelichting. Ook wordt beschreven op welke wijze de milieugevolgen worden geëvalueerd. In het MER is hiertoe een eerste aanzet voor een evaluatieprogramma opgenomen.

1.5 CONSULTATIE

Door de gemeente, als bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure, is advies ingewonnen omtrent de reikwijdte en het detailniveau voor het MER. Bij het bepalen van de reikwijdte en detailniveau van dit MER raadpleegt het bevoegd gezag minstens de wettelijk voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer). De volgende bestuursorganen en organisaties zijn geraadpleegd:

- Rijkswaterstaat;
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;
- Provincie Noord-Brabant;
- Provincie Zeeland;
- Gemeente Steenbergen;
- Gemeente Roosendaal;
- Gemeente Woensdrecht;
- Gemeente Tholen;
- Waterschap Brabantse Delta;
- ZLTO;
- Brabantse Milieufederatie;
- Brabants Landschap;
- Staatsbosbeheer;
- Natuurmonumenten;
- GGD.

De gemeente Woensdrecht heeft gereageerd op de notitie over de reikwijdte en het detailniveau van het MER.

Op dit MER kunnen wederom door een ieder zienswijzen worden ingediend. Onderstaand staat aan wie dat geadresseerd dient te worden. De gemeente zal in een kennisgeving de ter visieleggingstermijn vaststellen.

Eventuele reacties kunnen per post worden aangeleverd aan:

Gemeente Bergen op Zoom
t.a.v. de heer J. Verpaalen
Postbus 35
4611 AR Bergen op Zoom

Bij de indiening van de zienswijze vermeldt u tenminste: uw naam, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en handtekening. Indien u dit wenst, kunt u uw reactie mondeling toelichten. Voor het mondeling indienen van uw inspraakreactie kunt u een afspraak maken met de heer J. Verpaalen van de afdeling ruimtelijke ontwikkeling. Dit kan per telefoon op het nummer 14 0164 of per mail via J.M.E.M.Verpaalen@bergenopzoom.nl.

1.6 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 bevat de visie van de gemeente Bergen op Zoom op het zuidwestelijk gedeelte van het landelijke gebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige situatie en trendmatige ontwikkelingen in de veehouderij en hoofdstuk 4 beschrijft de beschikbare milieuruimte voor deze ontwikkelingen. De informatie in de hoofdstukken 2 tot en met 4 zijn kaderstellend voor de alternatieven die in hoofdstuk 5 zijn beschreven. Hoofdstuk 6 beschrijft de effecten van de alternatieven. Hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en aanbevelingen op basis van de effectbeschrijving.

In bijlage 1 is de Passende Beoordeling als deelrapportage opgenomen. De hoofdconclusies hiervan zijn vertaald naar het hoofdrapport. Daarnaast is het van toepassing zijnde beleid en wetgeving uitgeschreven in bijlage 2. Voor ammoniak en geur zijn de effectkaarten opgenomen in bijlage 3. Bijlage 4 gaat nader in op het aspect gezondheid. Bijlage 5 gaat in op be- of verwerken van mest. In bijlage 6 is een verklarende woordenlijst opgenomen en de literatuurlijst is te vinden in bijlage 7. In het rapport is verwezen naar de bijlagen.

2 Visie en beleidskaders

2.1 INLEIDING

Zoals beschreven in het vorige hoofdstuk staat de planologische regeling ten aanzien van de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij in het op te stellen MER centraal.

In dit hoofdstuk staat de besluitvorming ten behoeve van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid omschreven. Zo wordt er ingegaan op de visie Markiezaat - Mattemburgh en de mogelijkheden voor de veehouderij uit het bestemmingsplan Buitengebied Zuid.

Er zijn verschillende beleidskaders en wetten relevant voor het voorliggende MER en het bestemmingsplan Buitengebied Zuid. Het overheidsbeleid en wetgeving zijn zowel kaderstellend als sturend. In hoeverre beleid kaderstellend of sturend is hangt mede af van het niveau waarop het beleid ontwikkeld wordt. In bijlage 2 wordt relevant(e) beleid en regelgeving behandeld aan de hand van Europees, landelijk en provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau. Ook in de toelichting van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid is een overzicht opgenomen van het relevante beleidskader.

In dit hoofdstuk is ook ingegaan op de belangrijke beleidskaders die van belang zijn voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen:

- Het provinciaal ruimtelijk beleidskader (Structuurvisie Ruimtelijke ordening en de Verordening Ruimte).
- De Wet geurhinder en veehouderij en de gemeentelijke normstelling.
- De Natuurbeschermingswet 1998 en de daarin opgenomen bescherming van Natura 2000-gebieden.

2.2 VISIE MARKIEZAAT – MATTEMBURGH

De visie Markiezaat - Mattemburgh schetst het ruimtelijke beleidskader, geeft een gebiedsanalyse en vervolgens ook de beoogde ontwikkelingen en een ruimtelijk-functionele zonering van het plangebied, dat gelegen is direct ten zuiden van Bergen op Zoom, aan de oostzijde begrensd door de Rijksweg A4, aan de zuidzijde door de Reimerswaalweg en aan de westzijde door het Markiezaatsmeer. Het plangebied is onderdeel van het Provinciaal Landschap Brabantse Wal en is deels gelegen binnen de gemeente Woensdrecht (oostelijk en zuidelijk deel) en deels gelegen binnen de gemeente Bergen op Zoom (noordelijk en westelijk deel). In de visie zijn vervolgens de thema's natuur, recreatie, landbouw, invulling boerderijgebouwen en landgoed Mattemburgh nader uitgewerkt en tenslotte voor de verschillende deelgebieden ingevuld. Om de visie te kunnen gebruiken als input voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied Zuid heeft het Brabants Landschap in een aanvullende notitie de onderlinge samenhang van het brede palet aan functies nog wat explicieter beschreven.

2.3 INHOUD VAN HET BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED ZUID

Nieuwvestiging, uitbreiding, omschakeling en vormverandering
Bij de planologische ontwikkeling van agrarische bedrijven wordt in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid onderscheid gemaakt in de volgende mogelijkheden:

- uitbreiding van een agrarisch bedrijf: vergroting van het bestaande bouwvlak;
- hervestiging van een agrarisch bedrijf: verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf van het ene agrarisch bouwvlak naar het andere agrarisch bouwvlak, waar de agrarische activiteiten zijn gestaakt;
- nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf: projectie van een al dan niet gekoppeld agrarisch bouwvlak op een locatie die volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan niet is voorzien van een bouwvlak;
- omschakeling van of naar een agrarisch bedrijf: geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm naar de andere agrarische bedrijfsvorm dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm.

Voor de diverse ontwikkelingsmogelijkheden van bouwvlakken wordt onderscheid gemaakt in:

- Intensieve veehouderij;
- Grondgebonden veehouderijbedrijven;
- Overige grondgebonden agrarische bedrijven, zijnde tuinbouw- of akkerbouwbedrijven;

Intensieve veehouderij
Intensive veehouderij bedrijven kunnen op grond van het bestemmingsplan niet uitbreiden. Ook omschakeling naar intensieve veehouderij is niet mogelijk.

Grondgebonden veehouderijbedrijven
De grondgebonden veehouderijbedrijven kunnen door middel van bouwvlakvergroting bij gebruikmaking van wijzigingsbevoegdheid doorgroeien tot maximaal 1,5 hectare en kunnen omschakelen naar paardenhouderij. Grondgebonden bedrijven kunnen omschakelen naar een andere vorm van grondgebonden bedrijf.

Overige grondgebonden agrarische bedrijven
De overige grondgebonden agrarische bedrijven kunnen door middel van bouwvlakvergroting bij gebruikmaking van wijzigingsbevoegdheid doorgroeien tot maximaal 1,5 hectare en kunnen omschakelen naar paardenhouderij. Deze bedrijven kunnen ook omschakelen naar een andere vorm van grondgebonden bedrijf, waaronder veehouderij.

Paardenhouderijen
Paardenhouderijen kunnen niet eenduidig als agrarisch bedrijf worden beschouwd. Activiteiten gericht op het houden, stallen, trainen en fokken van paarden en het aanbieden van paardrijlessen zijn een trend en ontwikkelen zich ook in het buitengebied in rap tempo. Duidelijk is geworden dat er een zeer grote diversiteit aan activiteiten is, die vaak naast elkaar op één bedrijf voorkomen. Voor de uitwerking van een vestigingsbeleid voor de paardenhouderij is aangesloten bij het beleid zoals opgesteld door de VNG in samenwerking met de Sectorraad Paarden. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in productiegerichte paardenhouderijen en in gebruiksgerichte (of publieksgerichte) paardenhouderijen (met verkeersaantrekkende werking), zoals maneges en paardenpensions. Uitgegaan wordt van een bedrijfsmatige paardenhouderij wanneer meer dan 5 paarden worden gehouden. Daaronder wordt gesproken van hobbymatig gebruik. Productiegerichte paardenhouderijen, worden beschouwd als een bijzondere vorm van een grondgebonden agrarisch bedrijf. Betreffende bedrijven zijn met een specifieke aanduiding ‘paardenhouderij’ op de verbeelding aangeduid. Voor betreffende bedrijven gelden in

beginsel dezelfde uitbreidings- en omschakelingsmogelijkheden als voor reguliere grondgebonden agrarische bedrijven.Uitbreiding voor bestaande overige gebruiksgerichte paardenhouderijen, waaronder pensionstalling is eenmalig mogelijk, tot maximaal 25% van de huidige bebouwde oppervlakte.

Be- of verwerken van mest
Be- of verwerking van mest en/of andere genoemde producten is toegestaan tot een capaciteit van maximaal 25.000 ton op jaarbasis.

2.4 PROVINCIALE KADERS: STRUCTUURVISIE EN VERORDENING RUIMTE

De provincie Noord-Brabant heeft de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) waarin het nieuwe beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040) wordt beschreven op 1 oktober 2010 vastgesteld.
Op 1 januari 2011 is de Structuurvisie van kracht geworden. De structuurvisie vervangt de Interim Structuurvisie (ISV), is zelfbindend voor de provincie, maar niet voor gemeenten, en geeft voor de opgenomen beleidsonderdelen het provinciale belang aan.

Wat betreft het buitengebied kent de structuurvisie een aantal wijzigingen ten opzichte van de ISV die samenhangen met de zonering van natuur, landschap en landbouw. Gebiedsaanduidingen in de ISV zijn (deels) samengevoegd in gebiedsaanduidingen in de SVRO, wat als consequentie heeft dat het gedetailleerde beleid uit de ISV wordt losgelaten. In de SVRO is daarbij in het hele buitengebied, buiten de ecologische hoofdstructuur, uitgegaan van een ‘ja-mits’ benadering terwijl in de ISV een sterk onderscheid wordt gemaakt tussen gebieden met waarden, waarvoor het ‘nee-tenzij’ principe geldt, en gebieden zonder waarden waar ontwikkelingen mogelijk zijn (ja-principe).

De Verordening Ruimte is één van de instrumenten om het provinciaal ruimtelijk beleid te realiseren, naast bijvoorbeeld ontwikkelingsgerichte communicatieve en financiële instrumenten. De Verordening Ruimte bevat instructieregels die van belang zijn voor gemeenten bij het opstellen van hun bestemmingsplannen.

De Brabantse Verordening Ruimte is tot stand gekomen in twee fasen. Fase 1 gaat over de onderwerpen waarvoor het Rijk uitwerking van de provincie vraagt en de onderwerpen die zijn gebaseerd op eerder vastgesteld beleid. Ook de consequenties van de besluiten van Provinciale Staten (PS) over de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij zijn in de Verordening ruimte fase 1 verwerkt. In de verordening fase 2 zijn onderwerpen geregeld die voortkomen uit verplichtingen door provinciale keuzes in de Structuurvisie en uit het ontwerp 'Algemene Maatregel van Bestuur Ruimte'.

Intensieve veehouderij
Hieronder zijn de provinciale beleidskaders beschreven die relevant zijn voor het beleid ten aanzien van de intensieve veehouderij. Het bestemmingsplan buitengebied zal (minimaal) moeten voldoen aan de regels uit de verordening (zie Afbeelding 3).

- Binnen extensiveringsgebieden is geen nieuwvestiging, uitbreiding (van bouwblokken), hervestiging of omschakeling van intensieve veehouderijen mogelijk. Uitbreiding van bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij binnen het bestaande bouwblok is sinds 1 oktober 2010 niet meer mogelijk.
- Binnen verwevingsbieden is hervestiging of uitbreiding mogelijk mits sprake van duurzame locatie en bouwblokken mogen niet groter worden dan 1,5 hectare. Nieuwvestiging is niet (meer) mogelijk.
- Omschakeling naar intensieve veehouderij is mogelijk op duurzame locaties in de verwevingsgebieden.
- Binnen gebouwen mag hooguit één bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren.

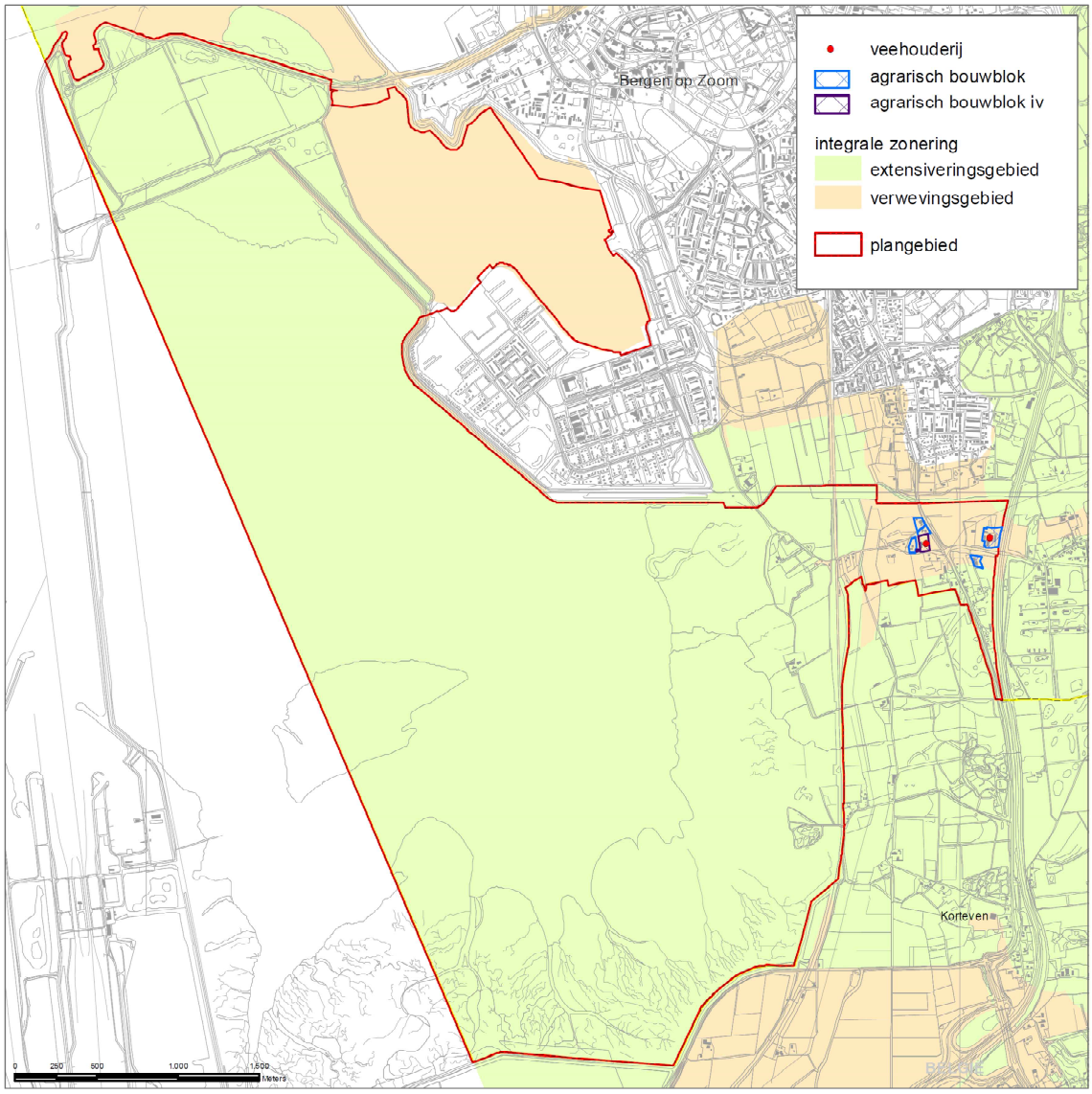

Afbeelding 3: Integrale zonering en ligging veehouderijen.

DUURZAME LOCATIES

In de Verordening Ruimte is het beleid ten aanzien van duurzame locaties aangeduid, onder andere in de vorm van een aantal criteria die bepalend zijn of een locatie wel of niet als duurzaam kan worden aangemerkt. Op basis van de Verordening is uitbreiding van het bouwblok van intensieve veehouderijen en omschakeling naar intensieve veehouderij mogelijk in verwevingsgebieden, mits er sprake is van aantoonbaar ruimtelijk-economische belangen, zuinig ruimtegebruik en de ontwikkeling is aanvaardbaar vanuit het oogpunt van milieu (m.n. ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen) en ruimte (m.n. natuur, landschap en cultuurhistorie).

Grondgebonden veehouderij

In de Verordening Ruimte zijn voor de grondgebonden veehouderijen geen maxima van bouwblokken of andere specifieke regels ten aanzien van de benutting van bestaande bouwblokken of duurzame locaties opgenomen. Via generieke regels gelden er randvoorwaarden voor ontwikkeling van grondgebonden veehouderijen, vanuit de bescherming van waarden op het gebied van natuur, landschap en water. Deze waarden, die op provinciaal niveau beschermd worden, zijn vooral aanwezig in de groenblauwe structuur (kerngebied groenblauw, groenblauwe mantel en waterbergingsgebied). In het overig buitengebied is er meer beleidsruimte voor gemeentelijke afwegingen. Nieuwvestiging is uitgesloten, tenzij er sprake is van

verplaatsing voor een publiek doel (bijvoorbeeld aanleg EHS of een uitbreiding van een kern). Omschakeling naar grondgebonden veehouderij is toegestaan.

Mestverwerking en mestvergisting
Bij mestverwerking worden de mineralen fosfaat en stikstof verwijderd. Dat is niet het geval bij mestvergisting, de mineralen blijven achter in het residu. Mestverwerking is in de Verordening Ruimte toegestaan op bedrijventerreinen en op het eigen erf voor eigen mest. Mestvergisting is toegestaan als nevenactiviteit op een agrarisch bedrijf binnen het bouwblok. Mestvergisting als zelfstandige activiteit is toegestaan op bedrijventerreinen, in een LOG, in vestigingsgebied glastuinbouw en op agrarische bouwblokken (tot een maximum van 1,5 hectare) in het buitengebied, inclusief mestaanvoer van derden.

Herziening Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en Verordening
Koersdocument
De provincie bereidt een wijziging van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de Verordening Ruimte voor. Vaststelling van dit nieuwe beleid is voorzien in 2014.

Deze voorgenomen wijziging sluit aan bij de koers voor het Brabantse landelijk gebied, zoals die is uiteengezet in het document "Transitie Stad en Platteland" en is vastgesteld door Provinciale Staten in december 2011. In het koersdocument "De transitie van het Stad en Platteland" is een nieuwe manier van sturing voor de landbouw gepresenteerd die uitgaat van productie van kwaliteit en toegevoegde waarde in plaats van bulkproductie. Deze strategie is mede gebaseerd op het rapport van de Commissie Van Doorn (Al het vlees duurzaam), dat onderschreven is door Provinciale Staten.
Volgens dit rapport zijn er twee pijlers die de transitie moeten gaan dragen, namelijk:

- een gecoördineerde ketenaanpak die verduurzaming in de gehele voedselketen garandeert en die zowel door de keten zelf als door de overheid geborgd moet worden;
- een lokaal inpassingsbeleid met goede betrokkenheid van de burgers.

Als sluitstuk van de werkzaamheden van de Commissie Van Doorn is op donderdag 1 september 2011 het Verbond van Den Bosch gesloten met de volgende ambitie: De supermarktketens in Nederland hebben in 2020 alleen nog duurzaam vlees in de schappen liggen. Ze creëren daarmee een marktzekerheid die de veehouderij de ruimte biedt zich om te vormen tot 'zorgvuldig intensief'. Hierin staat dierenwelzijn centraal, is de volksgezondheid gewaarborgd en zijn afvalkringlopen gesloten.

Denklijn
Gedeputeerde Staten hebben, om uitvoering te geven aan het rapport Van Doorn, een denklijn uitgezet voor de transitie van de veehouderij naar 2020. Voor alle veehouderijen in Brabant is het uitgangspunt dat ontwikkelruimte verdiend moet worden met stappen in verduurzaming. Verduurzaming wordt bepaald met een maatlat. Het gaat om maatregelen in de bedrijfsvoering, maar het kan ook gaan om de mate van concentratie en begrenzing van bedrijven en dieren in een gebied. Deze maatlat sluit aan op het ketenkwaliteitssysteem van het Verbond van Den Bosch en op bestaande systemen zoals de Maatlat Duurzame Veehouderij. De bedrijfsvoering bepaalt uiteindelijk het ***hoe*** op locatieniveau. Uit het ***hoe*** volgt dan het ***waar***. Naast sturing naar zorgvuldige veehouderij op individueel niveau, wil de provincie ook op gebiedsniveau bezien welke maatregelen nodig zijn om een goede omgeving te realiseren. Dat kan betekenen dat een individueel bedrijf geen ontwikkelruimte krijgt omdat de cumulatieve belasting van een gebied al te hoog is.

2.5 NORMSTELLING WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een milieuvergunning de geuremissies uit veehouderijstallen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden meegenomen. Daarnaast heeft deze wet consequenties voor de wijze waarop in ruimtelijke plannen het aspect geurbelasting door veehouderijen een rol speelt.

Gemeenten kunnen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij binnen een bepaalde bandbreedte variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten. Als een gemeente geen gebruik maakt van deze bevoegdheid of besluit geen eigen, afwijkende waarde, vast te stellen, gelden de vaste wettelijke waarden.

De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie en -belasting worden uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (OU's). De in de wet opgenomen "standaard waarden" voor de maximale geurbelasting zijn maximaal 8 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en maximaal 2 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel, oftewel 98% van de tijd). Voor bepaalde veehouderijbedrijven (geen intensieve veehouderij, zoals melkrundveebedrijven) geldt een vaste afstand die in acht genomen dient te worden. Deze afstand bedraagt ten aanzien van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom 100 meter en voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom 50 meter. Voor intensieve veehouderijen wordt de norm niet uitgedrukt in een afstandsnorm, maar in een geurcontour, die een grillige vorm kan hebben.

Een eventuele afwijkende gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening, een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. De gebiedsvisie moet aantonen dat een – van de wet afwijkende – gemeentelijke normstelling nodig is om de gewenste ruimtelijke visie te realiseren.

Bij het vaststellen van de norm, die dus de maximale belasting van een individuele bron bepaalt (de zogenaamde voorgrondbelasting), dient er rekening te worden gehouden met de geurhinder die meerdere bronnen samen (de cumulatieve belasting of de achtergrond-belasting) veroorzaken. De gemeente Bergen op Zoom heeft geen eigen geurverordening vastgesteld, zodat de wettelijke contouren van toepassing zijn.

2.6 BESCHERMING VAN NATURA 2000-GEBIEDEN

Algemeen

Om de biodiversiteit binnen de Europese Unie (EU) te behouden en te herstellen is het Natura 2000-beleid opgesteld. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het netwerk is nog in ontwikkeling en omvat alle gebieden die beschermd zijn op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).

De Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) is een regeling die tot doel heeft alle in het wild levende vogelsoorten op het grondgebied van de EU te beschermen. De lidstaten van de EU zijn verplicht voor alle vogelsoorten die in hun land leven leefgebieden van voldoende grootte en kwaliteit te beschermen. Gebieden waar zeldzame vogelsoorten leven of waar zeldzame trekvogels gebruik van maken moeten extra beschermd worden. Deze gebieden moeten door de lidstaten aangewezen worden als speciale beschermingszones. In bijlage I van de Vogelrichtlijn staan de soorten vermeld waarvoor de lidstaten speciale beschermingszones moeten aanwijzen.

De Habitatrichtlijn is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld. Deze richtlijn beoogt de biologische diversiteit te waarborgen, door het in stand houden van de natuurlijke en halfnatuurlijke leefgebieden en de wilde flora en fauna. De Habitatrichtlijn omvat een lijst van soorten (bijlage II van de Habitatrichtlijn) en natuurtypen (habitattypen, bijlage I) die internationaal bescherming behoeven. Elke lidstaat is verplicht voor de in de lijst voorkomende habitattypen en soorten speciale beschermingszones aan te wijzen.

De Nederlandse bijdrage aan het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit 162 gebieden. De Natura 2000-gebieden worden in delen (zogenaamde tranches) aangewezen. Momenteel loopt het proces van de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden en het formuleren van de instandhoudingsdoelen en de kaders voor beheerplannen, een deel van de Natura 2000-gebieden is al aangewezen en inmiddels definitief vastgesteld.

De feitelijke bescherming wordt doorvertaald in het nationaal beleid. Voor Nederland is de feitelijke bescherming geregeld in de Flora- en faunawet (soortenbescherming) en de Natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming).

Natuurbeschermingswet
Vanaf 1 oktober 2005 vindt de gebiedsbescherming in Nederland plaats via de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. De aangewezen Natura 2000-gebieden in en in de directe nabijheid van de gemeente Bergen op Zoom worden op grond van deze Natuurbeschermingswet beschermd. Het betreft de Nederlandse Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Markiezaat, Krammer Volkerak, Zoommeer, Oosterschelde en Westerschelde & Saeftinghe. Verder gaat het gaat om de Belgische Natura 2000-gebieden Kalmthoutse Heide, Schorren en polders van de Beneden-Schelde en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. Dit is te zien in Afbeelding 4. Voor de gebieden die beschermd zijn op grond van de Natuurbeschermingswet geldt dat projecten en handelingen niet mogen leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de habitats of tot een verstorend effect op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten en handelingen die de beschermde natuurwaarden in een Natura 2000-gebied kunnen schaden, is een provinciale vergunning ex art. 19d Natuurbeschermingswet noodzakelijk (geldt overigens niet voor een bestemmingsplan).

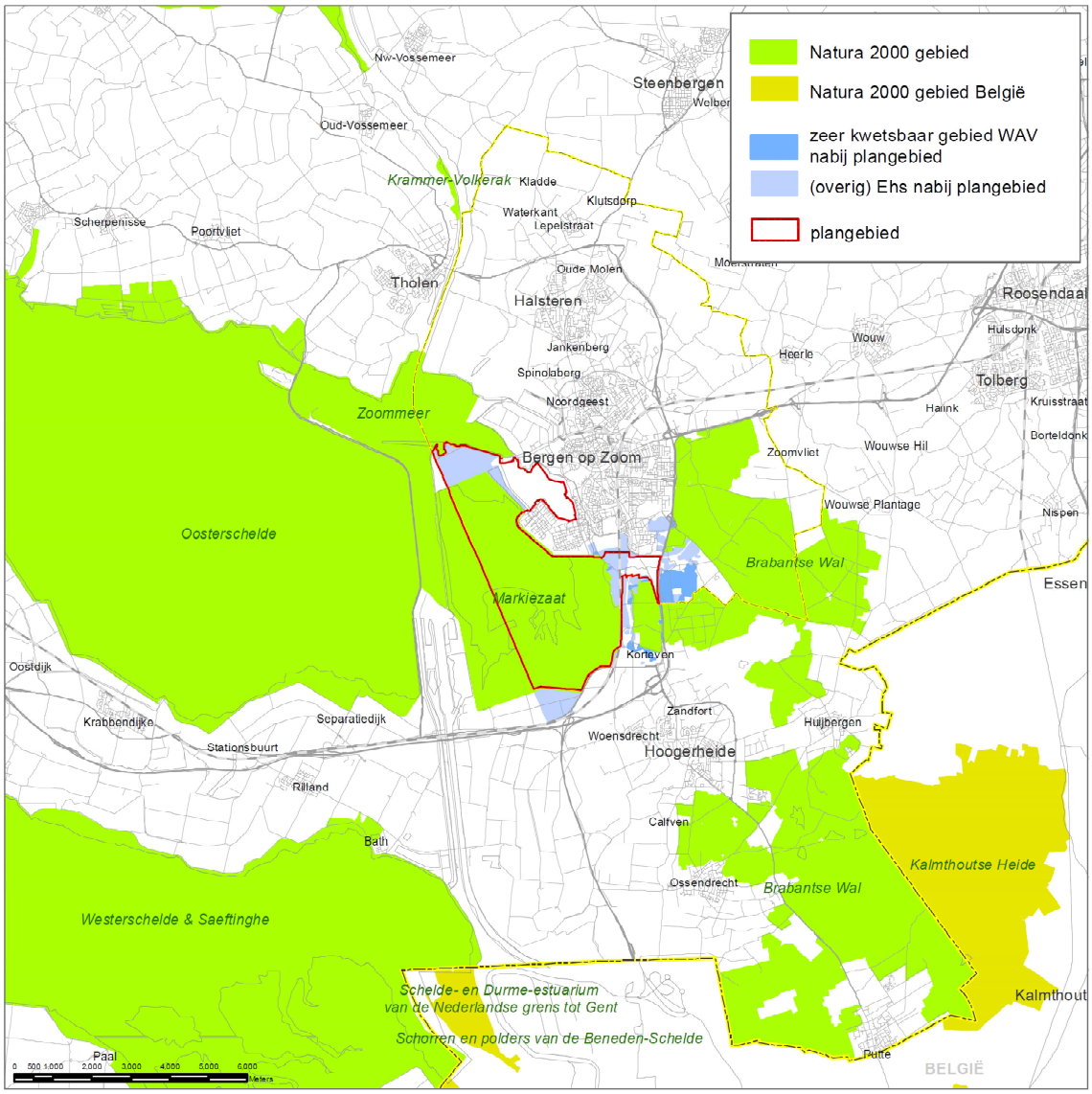

Afbeelding 4: Beschermingsgebieden in en rondom de gemeente Bergen op Zoom.

Veehouderijen en de bescherming van Natura 2000-gebieden

De veehouderij beïnvloedt ecosystemen vooral door vervluchtiging van ammoniak uit stallen, die later neerslaat op natuurgebieden (depositie van stikstof), en heeft dus via de emissie van ammoniak ook invloed op Natura 2000-doelstellingen. Andere mogelijke effecten door veehouderijen zijn verstoring door verkeer en machines zoals ventilatoren en het onttrekken van water (drainage van percelen en grondwateronttrekkingen).

Afhankelijk van de mate van beïnvloeding kunnen voor veehouderijen Passende Beoordelingen en vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig zijn.

In het kader van dit MER en het bestemmingsplan buitengebied wordt alleen ingegaan op de mogelijke effecten door een toename van de ammoniakemissie en stikstofdepositie (zie ook de Passende Beoordeling in bijlage 1). Andere effecten kunnen aan de orde zijn voor veehouderijen die in of zeer dicht bij de te beschermen habitats gelegen zijn, maar die effecten zijn in het kader van dit MER niet te identificeren. Dat zal, indien van toepassing, aan de orde moeten komen bij procedures voor concrete ontwikkelingen.

In het algemeen kan gesteld worden dat ontwikkelingen in het buitengebied van Bergen op Zoom die significante negatieve gevolgen voor de Natura 2000-gebieden hebben, niet vergunbaar zullen zijn, ook niet via een zogenaamde Passende Beoordeling. In Bijlage 1 is de Passende Beoordeling opgenomen.

Provinciale Verordening stikstof en Natura 2000

De provincie is bevoegd gezag voor de uitvoering van de Natuurbeschermingswet.
Dit betekent dat zij verantwoordelijk is voor het opstellen van beheerplannen voor deze gebieden, het verlenen van vergunningen en beoordelen van meldingen (in het kader van de Verordening stikstof en Natura 2000, zie hierna), handhaving van die verordening en beoordeling van bijvoorbeeld bestemmingsplannen met mogelijk nadelige gevolgen voor de Natura 2000-gebieden.

De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Bergen op Zoom worden in belangrijke mate bepaald door de (on)mogelijkheden om een Natuurbeschermingswet- vergunning te krijgen voor de gewenste ontwikkeling van het bedrijf en de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Verordening stikstof en Natura 2000 die in juli 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld.

De verordening beoogt:

- het beschermen van natuur en landschap, waaronder het terugdringen van de achteruitgang van biodiversiteit door reductie van de stikstofdepositie;
- ruimte geven aan agrarische bedrijfsontwikkeling door het reduceren van vergunningenprocedures in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998;
- het terugdringen van de regeldruk en administratieve lasten door facilitering van saldering via de depositiebank.

De verordening is gebaseerd op een convenant dat op 29 september 2009 met diverse partijen is bereikt. Deze partijen zijn de provincie Noord-Brabant, provincie Limburg, Brabantse Milieufederatie (BMF), Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), Stuurgroep Dynamisch Platteland, Brabants Landschap, Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en Vereniging Natuurmonumenten.

Eisen maximale emissie

De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen die qua emissiereductie verder gaan dan de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Nieuwe stallen worden vanaf juli 2010 getoetst aan de streefwaarden die in de bijlagen bij de verordening zijn genoemd en de toepassing van stallen/technieken met een ammoniakemissie per dier die ligt onder die streefwaarden. Voor bijvoorbeeld varkensstallen geldt een streefwaarde van 85% reductie ten opzichte van traditionele stallen en zijn er ook voldoende technieken beschikbaar die voldoen aan die streefwaarden. Voor een aantal diercategorieën zoals melkkoeien, geiten en legkippen in scharrelsysteem zijn er nog geen stallen/technieken beschikbaar die aan de streefwaarden voldoen. Voor die diersoorten geldt dat gebruik moet worden gemaakt van die technieken die het meest in de buurt van de streefwaarden komen en praktisch toepasbaar zijn. Dit wordt beoordeeld door een commissie van deskundigen die de streefwaarden periodiek bijstelt, naar gelang de beschikbaarheid van nieuwe technieken of een te hoog regionaal depositieniveau.
Deze eisen gelden voor nieuwe stallen, niet voor bestaande stallen. Uiterlijk op 1 januari 2028 (na drie beheerplanperioden) dient het bedrijf als geheel gemiddeld te voldoen aan de vereisten uit de provinciale verordening.

Aanvragen voor een Natuurbeschermingswetvergunning c.q. meldingen worden getoetst aan de wettelijke referentie. Dat is veelal de emissie van ammoniak volgens de op 7 december 2004 geldende vergunning. Voor bedrijven die al eerder een Natuurbeschermingswetvergunning hebben gekregen is dat de daarin vergunde situatie. Is de emissie in de nieuwe, aangevraagde situatie hoger dan die referentiewaarde, dan dient er gesaldeerd te worden (eigen saldering of via de provinciale depositiebank (zie hierna). Is er onvoldoende saldo beschikbaar, dan kan de vergunning niet verleend worden.

Is er voldoende saldo beschikbaar of is de emissie in de nieuwe, aangevraagde situatie lager dan de referentiewaarde (en wordt voldaan aan de hiervoor beschreven eisen met betrekking tot maximale emissie per dierplaats), dan is er vanuit de verordening geen belemmering voor vergunningverlening.

Depositiebank Provincie Noord-Brabant

De depositiebank is een registratie- en monitoringssysteem dat de ontwikkelingen van de stikstofdepositie (N-depositie) op de gevoelige habitats binnen de Natura 2000-gebieden van veehouderijbedrijven registreert en via saldering de mogelijkheid biedt voor agrarische bedrijfsontwikkeling. De depositiebank wordt door de provincie beheerd. Door te salderen wordt een door een bedrijf veroorzaakte toename (van emissie van ammoniak, boven het emissieplafond) van de N-depositie op een N-gevoelig habitat verevend met de (eerdere) afname van de N-depositie op hetzelfde habitat als gevolg van het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de bedrijfsvoering door (een of meer) andere bedrijven. Als er onvoldoende saldo op de bank beschikbaar is, is saldering niet mogelijk en wordt de aanvraag geweigerd.

De depositiebank wordt gevuld met:

- depositierechten van veehouderijbedrijven die gestopt zijn na 7 december 2004 en op die datum nog aantoonbaar actief waren;
- depositierechten van bedrijven die sinds 7 december 2004 zowel in emissie (en daarmee in depositie) als ook in aantallen dieren, ingekrompen zijn.

Uitgifte van depositierechten vindt plaats ten behoeve van initiatiefnemers, die een nieuwe stal bouwen dan wel een stal geheel of gedeeltelijk renoveren na 25 mei 2010 waarvoor een bouwvergunning krachtens de Woningwet noodzakelijk is (met de komst van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) per 1 oktober 2010 vervangen door een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen). Dit in het geval dat de nieuwe situatie leidt tot een depositietoename ten opzichte van de depositie van de uitgangssituatie op 7 december 2004 of, bij het in bezit hebben van een geldende Natuurbeschermingswetvergunning, ten opzichte van de depositie van de uitgangssituatie in die vergunning.

BEREKENINGEN T.B.V. DE DEPOSITIEBANK

In het kader van de depositiebank wordt de depositie berekend als de depositie op alle habitats in een Natura 2000-gebied, welke geheel of gedeeltelijk gelegen zijn binnen 25 km van een door te rekenen bedrijf. De berekende depositie wordt per habitattype gesommeerd voor zowel de inkomende deposities als de uitgaande deposities.
Op basis van de depositiepiek valt een bedrijf in een bank voor bedrijven tot 5 mol depositiepiek of daarboven. Bedrijven met een depositiepiek die lager is dan 5 mol, mogen saldo's uit beide deelbanken voor saldering benutten. Bedrijven met een depositiepiek van 5 mol of meer alleen maar uit de deelbank voor bedrijven > 5 mol. Op deze wijze wordt een afwaartse beweging ten opzichte van de Natura 2000-gebieden gestimuleerd. Saldering is niet mogelijk voor bedrijven met een depositiepiek van 50 mol of meer. Het streven is om zoveel mogelijk bedrijven met een hoge piekdepositie te saneren.

Door de eis van saldering bij emissies boven het emissieplafond (vergunning december 2004) en dat er voldoende saldo beschikbaar moet zijn dankzij stoppers en inkrimpers voor er gesaldeerd kan worden, is verzekerd dat de depositie van stikstof door veehouderijen op de gevoelige habitats, niet hoger kan worden dan de depositie op basis van de vergunde emissies per 7 december 2004.

Het gebruik van de planologische ontwikkelruimte voor veehouderijen die in het bestemmingsplan buitengebied wordt geboden, kan dus niet gepaard gaan met een toename van de depositie van stikstof boven het niveau van december 2004. Daar waar een veehouderijbedrijf gebruik wil maken van de geboden planologische ontwikkelruimte, zal dit gepaard moeten gaan met een emissieniveau dat ligt

onder het gecorrigeerd plafond op bedrijfsniveau of, bij een toename, bij een minstens even zo grote gebleken afname van depositie op elk gevoelig habitatgebied door stoppers en krimpers.
Deze administratie verloopt via de Depositiebank bij de Provincie Noord-Brabant.

De Provincie Noord-Brabant heeft in december 2010 een beleidsregel vastgesteld die ingaat op de bescherming van de zogenaamde natuurmonumenten. Die beleidsregel lijkt op de verordening voor de Natura 2000-gebieden.

3 Huidige situatie en ontwikkeling landbouw

3.1 INLEIDING

De huidige situatie en vaststaande autonome ontwikkelingen vormen de referentie voor het beoordelen van de alternatieven in het MER. De ontwikkeling in de landbouw maakt geen deel uit van de referentie maar is als een belangrijke factor in het vormgeven van de alternatieven. Daarom is de ontwikkeling van de landbouw in dit hoofdstuk beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft de milieugebruiksruimte voor ammoniak, geur en fijn stof. Deze milieuaspecten zijn bepalend voor wat mogelijk is in de ontwikkeling van veehouderijen. Binnen deze milieugebruiksruimte, en rekening houdend met de ontwikkeling in veehouderij zijn vervolgens in Hoofdstuk 5 de alternatieven ontwikkeld. De referentiesituatie voor de overige aspecten is beschreven in Hoofdstuk 6 waarin de effecten zijn beoordeeld.

3.2 HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ

3.2.1 LANDELIJKE SITUATIE EN MOGELIJKE ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ

Huidige situatie Nederland

Afbeelding 5 laat de ontwikkeling van de Nederlandse veestapel zien tot 2010.

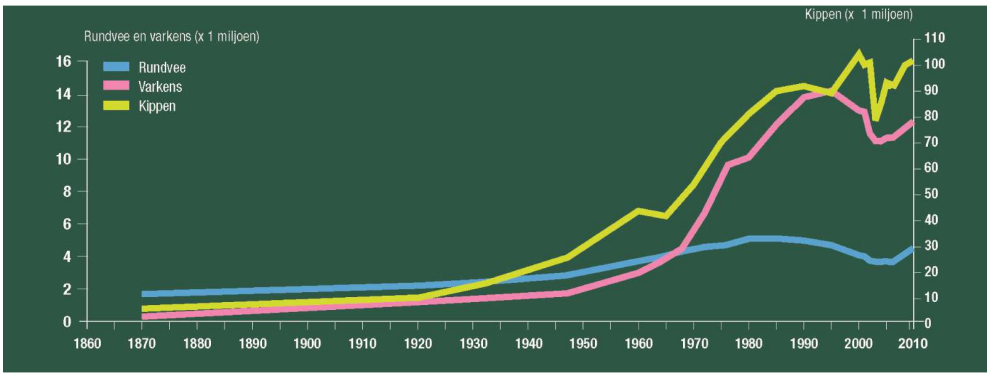

Afbeelding 5: Ontwikkeling Nederlandse veestapel (Bron: ARCADIS op basis van CBS-cijfers).

Ter toelichting op Afbeelding 5 is het volgende van belang:

- De veestapel in Nederland en ook in Bergen op Zoom nam sinds het midden van de vorige eeuw sterk toe als gevolg van intensievere landbouwmethoden en de import van veevoer.
- Het aantal runderen daalt sinds de invoering van de melkquotering in 1984, om de zuiveloverschotten in Europa te beteugelen. Bij een gelijkblijvend nationaal melkquotum daalde sindsdien het aantal melkkoeien als gevolg van een steeds hogere melkproductie per koe. De laatste paar jaar stijgt het aantal melkkoeien weer als gevolg van verruiming van het melkquotum.
- Na het in 1987 instellen van mestproductierechten is het aantal varkens en kippen in Nederland sinds 1999 gemaximeerd door het invoeren van een systeem van varkens- en pluimveerechten wat sindsdien een plafond betekent voor de totale omvang van de pluimvee- en varkensstapel in Nederland. Dit om milieuredenen om het nationale mestoverschot beheersbaar te houden. De afname van het aantal varkens en kippen begin jaren 2000 komt vooral door de eenmalige opkoopregeling van varkens- en pluimveerechten om het Nederlandse mestoverschot te verminderen. In de periode 2003-2010 groeide de varkens- en kippenstapel weer. Deels komt dit door het uitgeven van extra dierrechten door het rijk, in ruil voor afzet van de mest buiten de Nederlandse landbouw en deels wellicht door een hogere benuttingsgraad van rechten. Ook de rundveestapel groeide weer door verruiming van het melkquotum en door meer vleeskalveren.
- De schaalvergroting naar minder maar grotere bedrijven gaat gestaag door.
  Groeiende bedrijven nemen daarbij grond, melkquotum, varkens- of pluimveerechten over van stoppende bedrijven. Het LEI verwacht dat de komende 15 jaar het aantal landbouwbedrijven in Nederland met circa een derde zal afnemen. Dat betekent een (voortgaande) afname met enkele procenten per jaar (LEI rapport 2010.042).
- Op 1 januari 2008 is de zogenoemde compartimentering van de varkens- en pluimveerechten afgeschaft. Deze compartimentering zorgde er voor dat varkens- en pluimveerechten niet konden verschuiven naar en tussen de concentratiegebieden: het concentratiegebied oost (Gelderland, Overijssel en een deel van Utrecht) en het zuidelijke concentratiegebied (Noord-Brabant en Limburg). Sinds begin 2008 heeft zich per saldo een migratie voorgedaan van varkens- en pluimveerechten naar Brabant en Limburg.
  Op 23 april 2010 heeft het kabinet besloten om de compartimentering met onmiddellijke ingang weer in ere te herstellen overeenkomstig de regels vóór 1 januari 2008. Dit om verdere concentratie van varkens en kippen en het mestoverschot in de concentratiegebieden te voorkomen.

Autonome ontwikkeling veehouderij in Nederland en Noord-Brabant

Bedrijven moeten in 2013 voldoen aan de AMvB-Huisvesting. Dit Besluit is vanaf 1 april 2008 van kracht en bepaalt het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Met dit besluit moeten dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm worden uitgevoerd[1]. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden. Bedrijven die voor 2020 stoppen mogen vanaf 2013 aan de eisen voldoen door minder vee te gaan houden, in plaats van de stallen aan te passen.

In 2013 worden daarnaast de Europese dierenwelzijn eisen van kracht. Een consequentie hiervan is een verbod op legbatterijen. Het is de verwachting dat de eisen op het gebied van milieu en dierenwelzijn er toe leiden dat een substantieel aantal intensieve veehouderijen zal stoppen waarbij de varkens- en pluimveerechten worden overgenomen door bedrijven die uitbreiden met stallen die wel aan de eisen kunnen voldoen en de investeringen daarvoor kunnen dragen.

[1] Volgens het gedoogbeleid hebben veehouders tot 1 april 2010 de tijd gehad om in een plan aan te geven hoe en wanneer ze voldoen aan de eisen voor ammoniakuitstoot. Dat staat in het Actieplan ammoniak veehouderijen dat op 1 december 2009 bekend is gemaakt. Het actieplan is gericht op pluimvee-, varkens- en melkveehouderijen.

De toekomstige ontwikkeling van de omvang van de veestapel in Nederland en Bergen op Zoom zal vooral afhangen van het mestbeleid na 2015 (al of niet afschaffen van het systeem van varkens- en pluimveerechten, al of niet rundveerechten in plaats van de af te schaffen melkquotering, al of niet voldoende afzet voor de mest) en de internationale concurrentiepositie van de Nederlandse veehouderij. Nederland is nu 200 tot 300% zelfvoorzienend voor melk, vlees en eieren. Tweederde van de productie moet dus geëxporteerd worden. Gegeven de sterke Nederlandse concurrentiepositie enerzijds en de beperkte mestafzetruimte voor groei van de veestapel anderzijds is het voorshands niet aannemelijk dat de Nederlandse veestapel als geheel, ook na 2015, grote krimp of groei zal laten zien. Wel kan er sprake zijn van lokale en regionale verschillen.

In opdracht van de provincie Noord-Brabant is het rapport Regionaal de hand aan de kraan? opgesteld, waarin prognoses over de mogelijke ontwikkeling van de veestapel in Noord-Brabant zijn samengevat. Uit dat rapport (ARCADIS, 2012) komt onderstaande samenvatting.

De toekomstige ontwikkeling van de omvang van de veestapel in Noord-Brabant is omgeven met een aantal onzekerheden en zal vooral afhangen van de invulling van het mestbeleid na 2015, de internationale concurrentiepositie van de veehouderij en van de planologische- en milieugebruiksruimte in Noord-Brabant.
Als hoofdlijn voor de ontwikkeling van de veestapel komt het volgende beeld naar voren:

- De melkproductie kan 10 tot 20% toenemen en daarmee kan het aantal melkkoeien gelijk blijven tot licht groeien, afhankelijk van de toename van de melkproductie per koe en de mate van toename van de totale melkproductie.
- De ontwikkeling van nationale en Brabantse varkensstapel is sterk afhankelijk van het succes en de betaalbaarheid van mestbewerking en mestafzet en van het eventueel verder concentreren van de Nederlandse varkensstapel in Noord-Brabant. Uitgaande van het voorgenomen beleid kan de varkensstapel krimpen met 6% (vleesvarkens) tot 10% (zeugen). Na het mogelijk vervallen van de compartimentering in 2015 kan de Nederlandse varkensstapel zich verder concentreren in Noord-Brabant met als mogelijk gevolg een in Noord-Brabant niet afnemende of een toenemende varkensstapel.
  Dat deze concentratie zich snel kan voordoen is gebleken tijdens het tijdelijk vervallen van de compartimentering tussen 2008 en 2010. Een dergelijke regionale concentratie kan zich na 2015 weer in hetzelfde tempo voordoen gelet op de sterke positie van de varkensbedrijven in Noord-Brabant. In Noord-Brabant bevinden zich relatief veel en grote bedrijven. Het is aannemelijk dat vooral de nu al grotere bedrijven zullen groeien.
- De pluimveestapel kan licht toenemen met circa 5 tot 10%.
- Het LEI geeft aan dat het gebruikte rekenmodel de ontwikkeling van de veestapel mogelijk onderschat en dat de vele onzekerheden die er bestaan er toe kunnen leiden dat de geschetste toekomst van de agrosector er anders uit kan zien.
- De provinciale Verordening Ruimte bevat specifieke regels voor intensieve veehouderijen. De sturing in de extensiveringsgebieden is het grootst. In deze gebieden ligt ruim een kwart van de locaties met intensieve veehouderij. De provinciale verordening Ruimte bevat minder regels voor de melkveebedrijven.

- De veestapel zal zich, ook bij een maximummaat van 1,5 ha en één bouwlaag, verder concentreren op minder maar grotere locaties. Naarmate de toegestane maximumomvang van bedrijfslocaties kleiner is zullen veebedrijven in de toekomst vaker gaan bestaan uit meerdere locaties door het overnemen en uitbreiden van locaties van stoppende bedrijven. Bouwblokken van veehouderijen zijn in Noord-Brabant gemiddeld genomen ruim 1 hectare. Uitgaande van een maximum maat van 1,5 ha van bouwblokken is dus een toename van bebouwing voor intensieve veehouderijen mogelijk. Ook is een verdere intensivering van het gebruik van bestaande bouwblokken mogelijk (bij één bouwlaag), van circa 100 tot 125 nge per hectare bouwblok naar circa 175 tot 200 nge per hectare bouwblok. Daarmee is dan groei van de totale veestapel in Noord-Brabant mogelijk, ook bij beperking van de locatieomvang zoals dat is gedaan bij de aanpassing van de Verordening Ruimte in 2010 en 2011.
- De omvang, spreiding en uitvoering van de intensieve veehouderij wordt regionaal (provincie en gemeenten) vooral gestuurd via de ruimtelijke ordening (verordening Ruimte, bestemmingsplannen), de Wet Geurhinder en de Natuurbeschermingswet / verordening Stikstof en Natura 2000.
  Voor pluimveebedrijven kunnen normen op het gebied van luchtkwaliteit sturen in de ontwikkelingsmogelijkheden. Het gaat bij deze regionale sturing om sturing op de effecten (bebouwingsmogelijkheden, ruimtelijke inpassing, geurbelasting, ammoniakemissie en –depositie) en niet om een directe sturing op dieraantallen.
- De omvang, spreiding en uitvoering van melkveebedrijven wordt in mindere mate gestuurd door provincie en gemeenten. Voor deze bedrijven is vooral de Natuurbeschermingswet / Verordening Stikstof en Natura 2000 en de ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen) van belang. Ook hierbij gaat het om een sturing op effecten (bebouwingsmogelijkheden, ruimtelijke inpassing) en niet om een directe sturing op dieraantallen.

3.2.2 HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ IN BERGEN OP ZOOM

Situatie en ontwikkeling veehouderij op basis van CBS-cijfers

Tabel 1 geeft een overzicht van het aantal dieren en veehouderijbedrijven in Bergen op Zoom in de periode 2000-2012, op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor Statistiek. In 2012 zijn er 58 bedrijven met graasdieren (rundvee en vleeskalveren) en 6 bedrijven met hokdieren (varkens en pluimvee). Tussen 2004 en 2012 is het aantal bedrijven met graasdieren afgenomen met 11%. En is het aantal bedrijven met hokdieren afgenomen met 54%. Het aandeel aan rundvee, schapen en varkens is in de gemeente Bergen op Zoom gestegen tussen 2004 en 2012. Daarentegen is het aandeel aan geiten, paarden en pony's, overig pluimvee en kippen in deze periode gedaald. In Bergen op Zoom zijn er op basis van CBS-cijfers geen kalkoenen, slachteenden, konijnen of edelpelsdieren aanwezig.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012 in % van 2004*
Aantal bedrijven met graasdieren	72	71	68	66	65	66	68	62	60	60	58	56	58	89%
Aantal bedrijven met hokdieren	14	12	14	14	13	12	9	10	9	8	8	8	6	46%
Rundvee totaal	2 292	2287	2297	2986	2953	3101	3218	3512	2986	3380	3542	3496	3371	114%
Melk- en fokvee totaal	1 660	1658	1750	1990	1860	2200	1968	1791	1735	1844	1866	1822	1772	95%
Vlees- en weidevee totaal	632	629	547	996	1093	901	1250	1721	1251	1536	1676	1674	1599	146%
Schapen totaal	2 271	1990	1937	1975	1930	2014	1851	1656	1613	1644	1629	1873	1956	101%
Geiten totaal	9	4	3	8	14	11	6	8	8	8	6	9	6	43%
Paarden en pony's totaal	464	463	495	518	516	541	473	442	529	481	390	422	452	88%
Varkens totaal	4 018	4697	6353	4833	4734	3857	3694	4817	3985	4270	5822	5157	4865	103%
Kippen totaal	72 280	54300	53580	53950	52500	49020	48480	49037	45267	45367	48010	47520	310	1%
Kalkoenen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slachteenden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overig pluimvee	45	45	48	-	55	48	-	49	47	50	50	45	45	82%
Konijnen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Edelpelsdieren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 1: Aantal dieren en bedrijven (groter dan 3 nge) Bergen op Zoom (het aantal dieren en veehouderijbedrijven in het plangebied voor het bestemmingsplan Buitengebied Zuid is een stuk beperkter) in de periode 2000-2012 (Bron: CBS).

** aantallen bedrijven en dieren 2012 zijn uitgedrukt in % van 2004 omdat 2004-2012 een stabiele trend weergeeft na de vogelpest en de opkoopregeling van varkens- en pluimveerechten.*

Situatie en ontwikkeling veehouderij op basis van milieuvergunningen

Met behulp van het Bestand Veehouderij Bedrijven (BVB) is een overzicht beschikbaar van de veehouderijbedrijven[2]. In Afbeelding 6 is de ligging van de twee veehouderijen weergegeven.

[2] Peildatum voor de gegevens is het milieuvergunningenbestand uit oktober 2013 van de provincie Noord-Brabant.

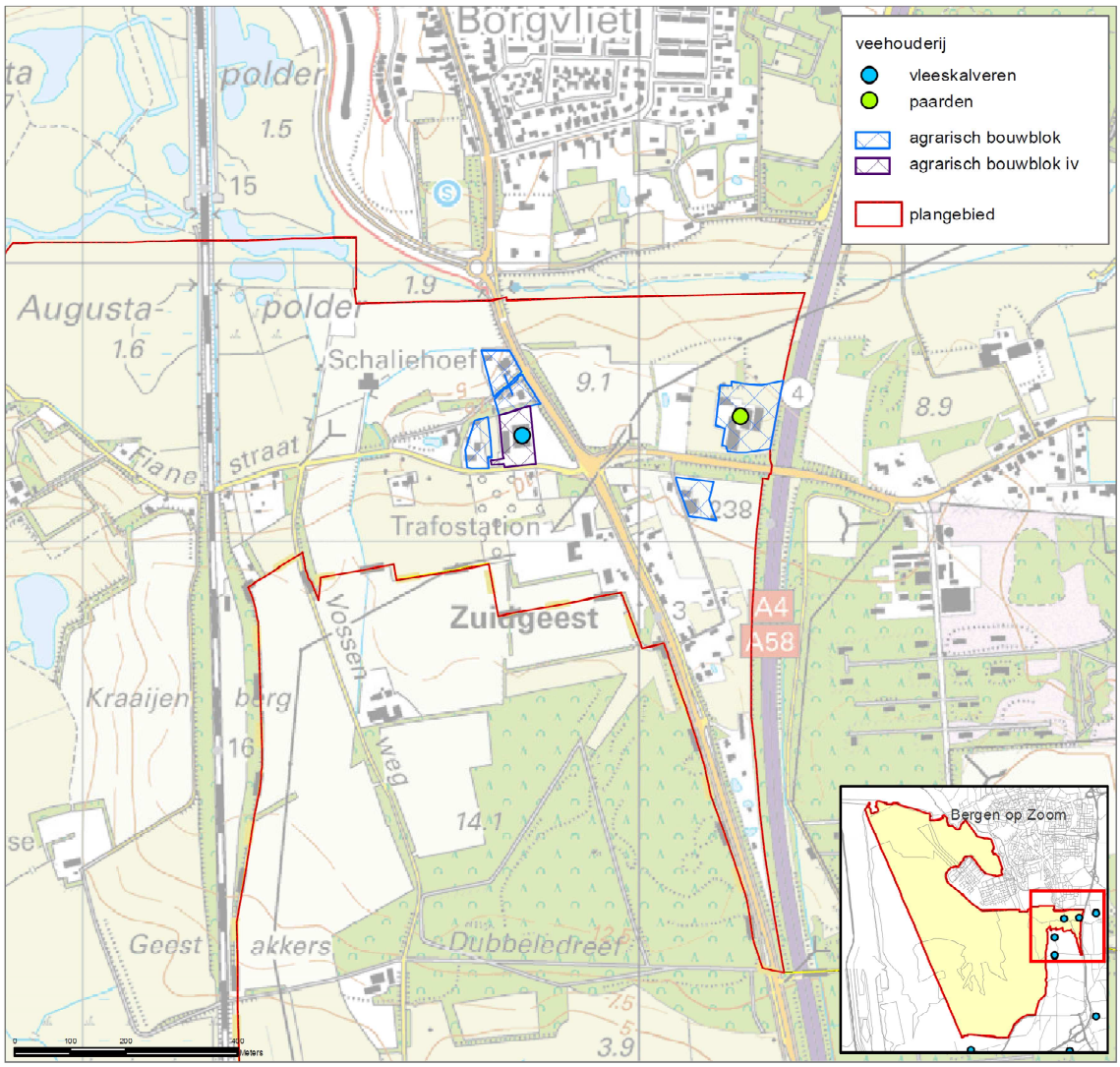

Afbeelding 6: Veehouderijen op basis van milieuvergunningen, BVB-bestand oktober 2013.

Te verwachten ontwikkeling

Ook in Bergen op Zoom zal de trend naar minder maar grotere bedrijven doorzetten. De melkrundveestapel kan gaan toenemen na afschaffen van de melkquotering in 2015. De kans op niet grondgebonden ontwikkeling van de melkveebedrijven wordt dan ook groter. De varkens – en kippenstapellen kunnen na 2015 (verder) gaan toenemen door het mogelijk afschaffen van het systeem van varkens- en pluimveerechten in 2015. Momenteel is er nog veel onzekerheid over het toekomstige rijks- en provinciaal beleid en de invloed daarvan op de ontwikkeling van de veestapel in Bergen op Zoom. Dat kan variëren van het uitsluiten van groei van de veestapel met landelijke en regionale plafonds op de veestapel (door middel van dierrechten en eisen van grondgebondenheid van de melkveehouderij) tot forse groeimogelijkheden bij voldoende mestverwerking in combinatie met het niet instellen van plafonds op de veestapel. Ook het (toekomstige) beleid van de gemeente is van invloed op de groeimogelijkheden van de veestapel in Bergen op Zoom, met name door middel van het bepalen van de ruimte voor uitbreiding van bouwblokken in het bestemmingsplan buitengebied en het reguleren van de milieugebruiksruimte met bijvoorbeeld gemeentelijk geurbeleid.

4 Milieugebruiksruimte

4.1 VEEHOUDERIJ

De milieugebruiksruimte (hierna ook wel milieugebruiksruimte genoemd) is het verschil tussen de huidige milieubelasting en de maximale milieubelasting op basis van wettelijke normen of andere toets waarden. Ontwikkeling van de veehouderij binnen Bergen op Zoom kan slechts binnen deze milieugebruiksruimte plaatsvinden.

Dit hoofdstuk bevat een analyse van de milieugebruiksruimte voor de veehouderij in Bergen op Zoom, die bepaald wordt door de milieugebruiksruimte op basis van ammoniak (maximale emissies per dier of per bedrijf of maximale depositie op Europees beschermde natuurgebieden), geur (maximale geurbelasting op voor geurhinder gevoelige objecten zoals woningen in een kern of woningen in het buitengebied) en fijn stof (vooral voor de pluimveehouderij). De milieugebruiksruimte en planologische beleidsruimte bepalen de ontwikkelingsruimte van de alternatieven (zie hoofdstuk 5).

4.1.1 AMMONIAK

Stikstof en Natura 2000-gebieden

In hoofdstuk 2 zijn de achtergronden en de inhoud van de provinciale Verordening stikstof en Natura 2000 beschreven. De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Bergen op Zoom worden in belangrijke mate bepaald door de eisen en randvoorden die voortvloeien uit de Verordening stikstof en Natura 2000 die juli 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld .

Vanuit het oogpunt van stikstof en Natura 2000 kunnen ten aanzien van milieugebruiksruimte twee vragen gesteld te worden:

- Is bedrijfsontwikkeling in de gemeente Bergen op Zoom mogelijk onder toepassing van de saldering van de Verordening of door binnen het emissieplafond te blijven?
- Hoeveel bedrijven resulteren in een depositie van meer respectievelijk minder dan 5 mol/ha, jaar en zijn er bedrijven met een depositie van meer dan 50 mol/ha, jaar? Dit omdat er verschillende spelregels gelden voor deze categorieën bedrijven.

Bedrijfsontwikkeling mogelijk?

Per saldo geldt voor veehouderijbedrijven dat zij niet mogen toenemen met hun depositie op Natura 2000-gebieden. In en in de directe nabijheid van de gemeente Bergen op Zoom zijn zowel op Nederlands als op Belgisch grondgebied Natura 2000-gebieden aanwezig. Vanuit de systematiek van depositiesaldering en de schaarse beschikbaarheid van rechten in de provinciale depositiebank (situatie voorjaar 2013) zal uitbreiding boven het emissieplafond lastig zijn. Voor veehouderij zijn er echter diverse mogelijkheden om de ammoniakemissie omlaag te brengen door toepassing van emissiearme staltechnieken.

Varkensbedrijven hebben meer mogelijkheden dan pluimveebedrijven en melkrundvee-bedrijven om het aantal dierplaatsen uit te breiden binnen het (gecorrigeerd) bedrijfsemissieplafond vanwege de beschikbaarheid en toepasbaarheid van technieken die emissies reduceren.

Juist in de vee-dichte gebieden zijn er relatief meer bedrijven die kunnen en zullen investeren in emissie reducerende technieken. In deze gebieden zullen er ook meer bedrijven zijn die stoppen of krimpen en ontstaat er zo ontwikkelruimte voor de groeiers. In vee-arme gebieden kan de ruimte voor saldering beperkt zijn omdat er minder bedrijven zijn die stoppen of krimpen. Ook zijn er rondom die gebieden minder bedrijven die door de inzet van technieken binnen hun emissieplafond kunnen groeien.

In Tabel 2 is weergegeven de emissie uit stallen van veehouderijen in Noord-Brabant op basis van de vergunde rechten uit 2012 vergeleken met de emissie op basis van de AMvB-Huisvesting (gecorrigeerd emissieplafond), op basis van de eisen voor nieuwe stallen uit de provinciale verordening en uitgaande van de stalsystemen en technieken die de emissies maximaal reduceren (uitgaande van de in medio 2012 vergunbare stalsystemen, zoals opgenomen in de Rav-lijst). Uit Tabel 2 blijkt dat een verdere ontwikkeling (groei) van de veehouderij binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet en de provinciale verordening Stikstof en Natura 2000 mogelijk is, maar dat een dergelijke ontwikkeling wel gepaard zal moeten met de inzet van technieken om de emissie per dierplaats vergaand te reduceren. Bij een groei van de veestapel zal een deel van de emissiereductie die bereikt wordt door het toepassen van reducerende technieken weer worden opgevuld.

Emissie van ammoniak uit stallen van veehouderijen in Noord-Brabant	Procentueel (vergunde emissie 2012= 100%)
Vergund, 2012	100%
Veebezetting als vergund 2012, maar alle stallen voldoen minimaal aan besluit Huisvesting	90%
Veebezetting als vergund 2012, maar alle stallen voldoen minimaal aan eisen provinciale verordening (BBT ++)	57%
Veebezetting als vergund 2012, maar alle stallen volgens de laagste emissiewaarden uit de huidige (medio 2012) Rav-lijst	38%

Tabel 2: Effect toepassen emissie reducerende technieken, uitgaande van de vergunde emissie uit stallen van veehouderijen in 2012 (Bron: regionaal de hand aan de kraan, provincie Noord-Brabant).

Depositie boven 5 respectievelijk 50 mol/ha, jaar
In de Verordening is bepaald dat bedrijven met stikstofdepositie met meer dan 5 mol/ha, jaar alleen mogen salderen met rechten van andere bedrijven met depositie met meer dan 5 mol/ha, jaar.
Verder is in de Verordening bepaald dat saldering niet mogelijk is voor bedrijven met een depositiepiek van 50 mol/ha, jaar of meer, omdat het streven is om zoveel mogelijk bedrijven met een hoge piekdepositie te saneren.

Wet ammoniak en veehouderij (Wav)
Ook het beschermingsregime voor Wav-gebieden (gebieden die op grond van de Wet ammoniak en veehouderij zijn aangewezen als zeer kwetsbare natuur) en overige natuurgebieden kunnen beperkend werken voor de milieugebruiksruimte. Op nationaal niveau is de bescherming van de voor ammoniakdepositie gevoelige bos- en natuurgebieden geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Deze wet geeft de Provincie de bevoegdheid om bepaalde afwegingen te maken ten aanzien van de te beschermen gebieden. De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is bedoeld als basis voor het beoordelen van het aspect ammoniak afkomstig van dierenverblijven van veehouderijen. De Wav heeft alleen

betrekking op de ammoniakemissie uit dierenverblijven van een veehouderij en niet op andere bronnen van ammoniak binnen een veehouderij. Bij beslissingen inzake het oprichten of veranderen van een veehouderij moet op grond van de Wav worden besloten of de aangevraagde vergunning kan worden verleend of moet worden geweigerd. In de Wav-gebieden en in een zone van 250 meter daaromheen hebben bedrijven te maken met een gecorrigeerd emissieplafond (vergunde emissie gecorrigeerd voor de AMvB-Huisvesting). Saldering is hierbij niet aan de orde. In Afbeelding 7 is de ligging van de Wav gebieden weergegeven.

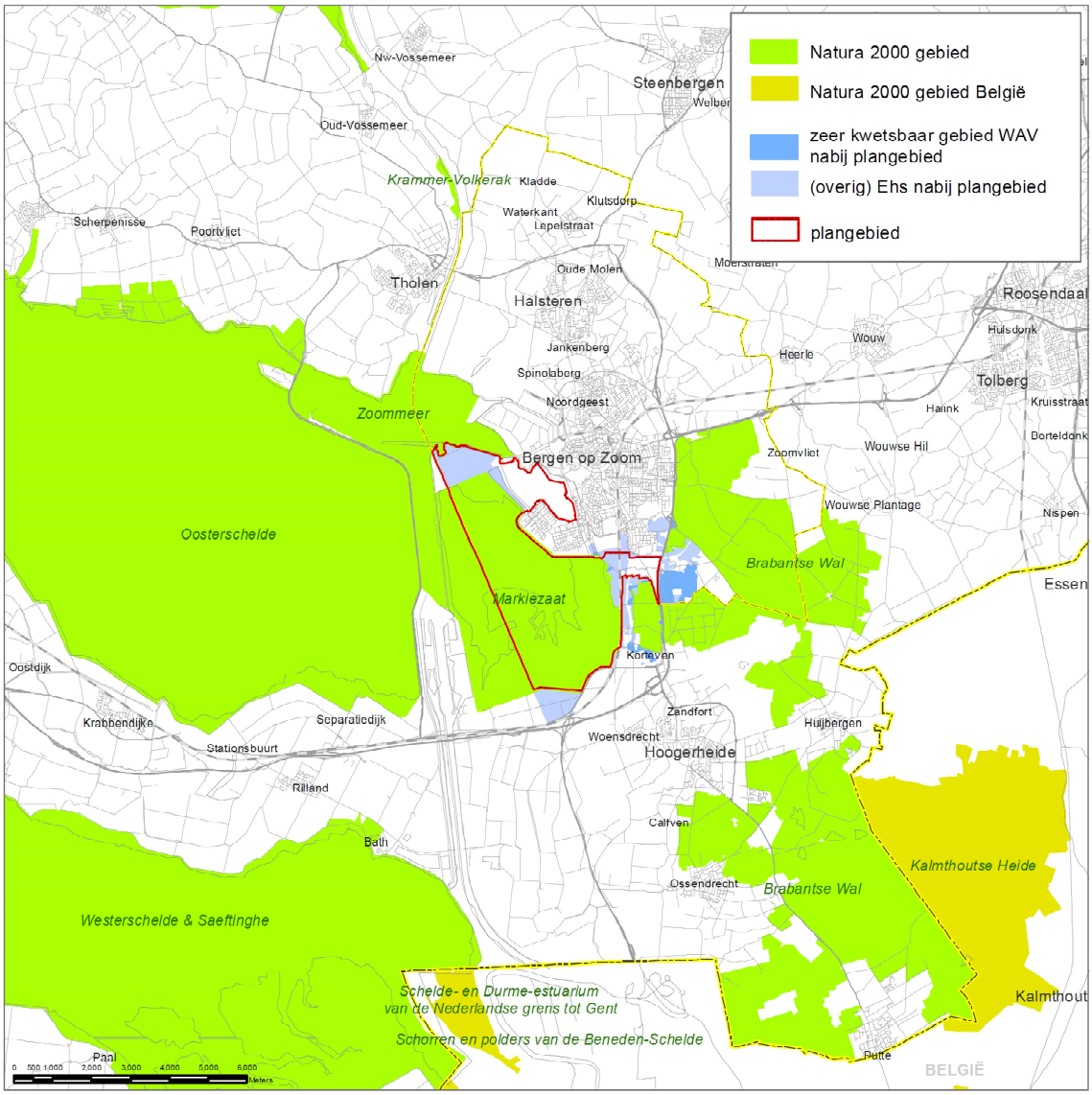

Afbeelding 7: Wav-gebieden in de gemeente Bergen op Zoom.

De Wav-gebieden overlappen voor een deel met de extensiveringsgebieden. De ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen binnen de extensiveringsgebieden zijn ingeperkt tot het vigerende bouwvlak of (vanaf 1 oktober 2010) tot de bestaande bebouwing.

4.1.2 GEUR

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden

Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie en -belasting worden uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (OU's). Een eventuele afwijkende gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening, een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. De gemeente Bergen op Zoom heeft geen eigen geurverordening vastgesteld, zodat de wettelijke contouren van toepassing zijn. De in de wet opgenomen "standaard waarden" voor de maximale geurbelasting zijn maximaal 8 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en maximaal 2 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel, oftewel 98% van de tijd). Voor bepaalde veehouderijbedrijven (geen intensieve veehouderij, zoals melkrundveebedrijven) geldt een vaste afstand die in acht genomen dient te worden. Deze afstand bedraagt ten aanzien van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom 100 meter en voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom 50 meter.

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) verbiedt het overschrijden van de geurnorm bij gevoelige objecten en beperkt daarmee de milieugebruiksruimte voor veehouderijen, vooral intensieve veehouderijen. De geurbelasting is afhankelijk van de afstand van gevoelige objecten tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden.

Afbeelding 8 laat de indicatieve ruimte voor geuremissie in de gemeente.

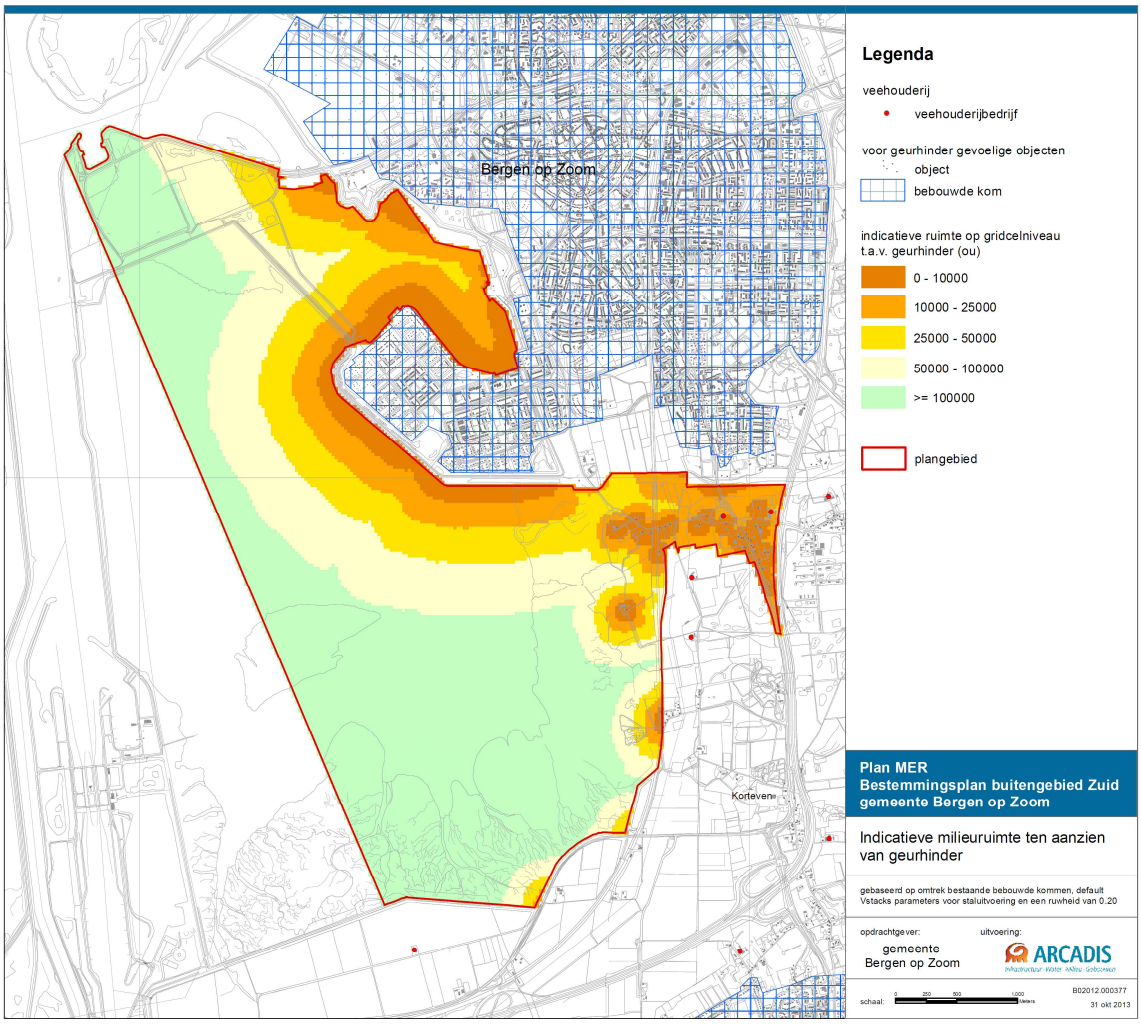

Afbeelding 8: Indicatie milieuruimte geur op basis van de standaard wettelijke waarden. (Oranje-geel: weinig ruimte; groen: veel ruimte).

De geurbelasting voor veehouderijen met dieren met een geuremissiefactor (zoals varkens- en pluimveebedrijven) is afhankelijk van de afstand tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Bij intensieve veehouderijen is er ten opzichte van melkrundvee-bedrijven een grotere kans dat de milieugebruiksruimte beperkt wordt door de aanwezigheid van geurgevoelige objecten binnen of nabij de maximale geurbelastingscontouren.

Bij de overgang van de oudere regelgeving naar de Wgv in 2007 zijn er veranderingen doorgevoerd in normstelling en methodiek. Het betreft onder andere een geactualiseerd geurbelevingsonderzoek, het inperken van het aantal categorieën (indeling in meerdere typen gebieden, waaraan verschillende beschermingsniveaus zijn gekoppeld) en het feit dat bij de normstelling voor individuele beoordeling van vergunningaanvragen rekening is gehouden met een bepaalde (standaard) achtergrondbelasting (basis toeslag). Dit heeft er toe geleid dat de ontwikkelingsruimte voor wat betreft de toename van geurhinder (emissie en belasting) voor bedrijven met een geuremissiefactor (zoals intensieve veehouderijen) is ingeperkt ten opzichte van de oudere regelgeving, vooral voor de grotere bedrijven.
Onder de oude regelgeving werd de hinder door stallen met een hoge geuremissie sterk onderschat. Maar, ten opzichte van de oude regelgeving maakt de Wet geurhinder en veehouderij het mogelijk dat er bij de vergunningverlening veel meer rekening wordt gehouden met de technische uitvoering van stallen. Het betreft maatregelen om op bedrijfsniveau de geurverspreiding te beïnvloeden en daarmee de

geurbelasting op een of meer geurgevoelige objecten te verminderen. Deze zorgen dus weer voor extra ontwikkelingsruimte. Niet in de zin van de mogelijkheid om de emissie van geur te vergroten, maar veeleer in de mogelijkheid om binnen een bepaalde maximale geurbelasting meer dieren te houden. Dergelijke technieken zijn vooral goed toepasbaar bij nieuwbouw, grotere uitbreidingen of grote verbouwingen. Voor bestaande bedrijven zijn deze niet altijd economisch haalbaar.

Voor de meeste veehouderijen (met dieren met een geuremissiefactor) is de milieugebruiksruimte met betrekking tot geur beperkt. Ook kunnen er vanuit het bestemmingsplan beperkingen zijn (omvang bouwvlak en maximaal toegestane bebouwing daarbinnen).

Net zoals voor ammoniak zullen veel veehouderijen die willen groeien in het aantal dierplaatsen gebruik moeten maken van technieken om de emissie of belasting te beperken. Die technieken zijn beschikbaar en vergunbaar, maar zullen ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt betaalbaar moeten zijn. In de regel zijn bedrijven met een grotere omvang hiertoe beter in staat dan kleinere bedrijven.

4.1.3 FIJN STOF

Fijn stof wordt gezien als één van de meest schadelijke stoffen van luchtverontreiniging. Tot fijn stof worden in de lucht zwevende deeltjes kleiner dan 10 micrometer (PM_{10}) gerekend. Fijn stof blijft in de lucht zweven en bestaat uit deeltjes van verschillende grootte, van verschillende herkomst, met een verschillende chemische samenstelling. Uit verschillende publicaties is bekend dat fijn stof gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte kan veroorzaken bij de mens. Concentratie van veehouderijen kan de kans op overschrijding van de fijn stof normen verhogen. Mogelijk vormt dit een beletsel bij de vergunningverlening voor grotere intensieve veehouderijen.

Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt van de wet- en regelgeving. In het kader van vergunningverlening zal de gemeente Bergen op Zoom rekening houden met de wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof. Deze wet- en regelgeving is relatief nieuw. Inmiddels is er een toetsingskader, een verspreidingsmodel en een handreiking over fijn stof en de landbouw.
Voor fijn stof gelden de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie van 40 $\mu g/m^3$ fijn stof in de buitenlucht.
- Een daggemiddelde concentratie van 50 $\mu g/m^3$ welke maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden.

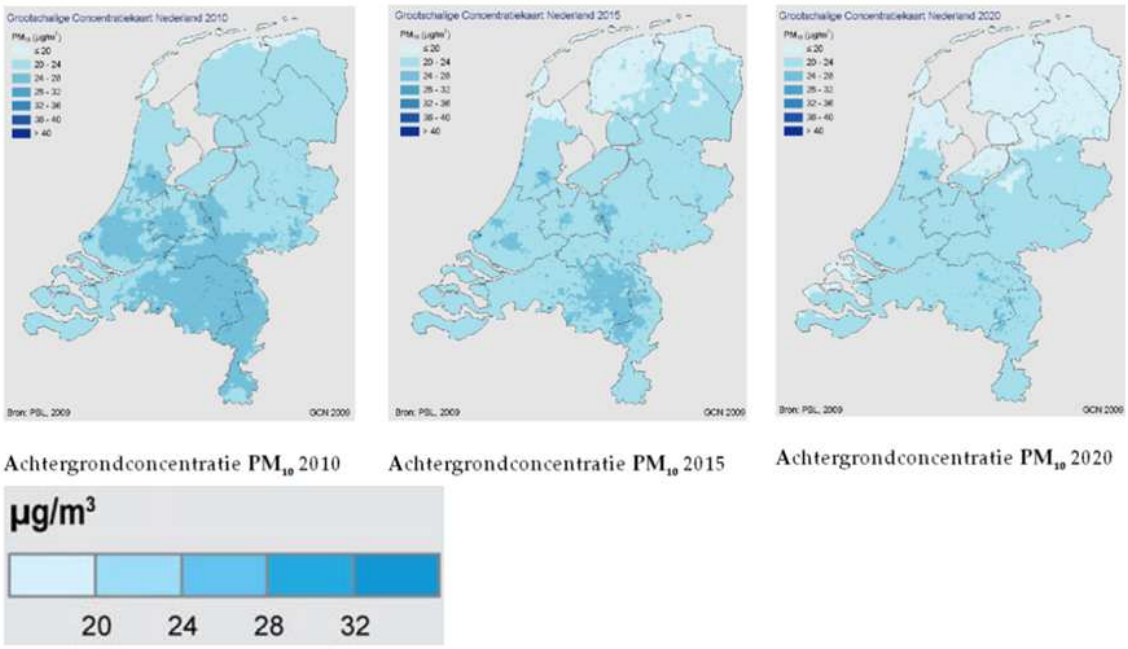

Afbeelding 9: Achtergrondconcentraties PM10 in 2010, 2015 en 2020.

Medio 2008 is het verspreidingsmodel uitgekomen, aangevuld met de handreiking en per 24 december 2008 is ook het te hanteren toetsingskader vastgelegd in de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. In het toetsingskader is opgenomen dat de concentratie van fijn stof uitsluitend wordt beoordeeld op woonlocaties en op locaties die voor het publiek toegankelijk zijn. Met behulp van dit toetsingskader en de tabel met emissiefactoren fijn stof kan en zal de gemeente de milieuaanvragen toetsen op het onderwerp fijn stof.

De totale emissie van fijn stof in Nederland bedroeg in het jaar 2000 circa 50 Kton aan PM_{10}. Hiervan was circa 10 Kton (20%) afkomstig uit de landbouw. Van de fijn stof uit de landbouw is het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen (geschatte bijdrage circa 9 Kton). In Afbeelding 10 is de achtergrondconcentraties fijn stof (PM_{10}) weergegeven (situatie 2011).

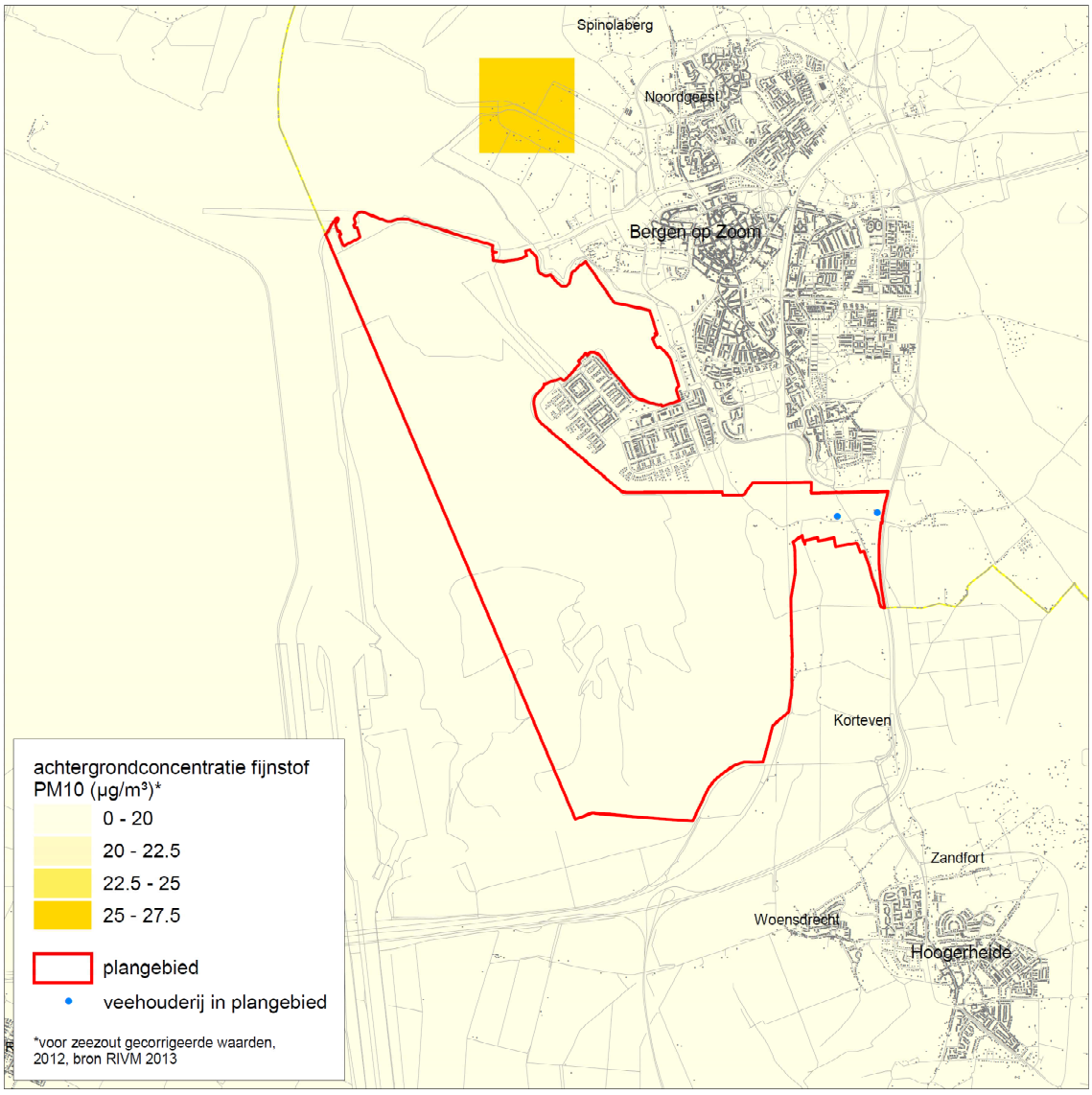

Afbeelding 10: Achtergrondconcentratie fijn stof in de gemeente Bergen op Zoom.

Uit Afbeelding 10 blijkt dat in 2012 de jaargemiddelde achtergrondconcentratie van fijn stof (PM_{10}) in het buitengebied van Bergen op Zoom ligt tussen 20 en 22,5 µg/m³. Dit ligt onder de maximaal toegestane jaargemiddelde concentratie van 40 µg/m³ fijn stof in de buitenlucht. Echter, het gezondheidsadvies van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor fijn stof bestaat uit een maximum jaargemiddelde concentratie van 20 µg/m³. Het WHO advies stelt de gezondheid van de mens centraal en is scherper dan die van de EU. De EU hanteert ook 40 µg/m³ maar hanteert wel een scherpere streefwaarde dan de norm zelf.

In het planperiode zullen de concentraties mogelijk dalen, doordat de emissies uit verkeer mogelijk afnemen. Of de emissies uit de veehouderij afnemen hangt af van de bedrijfsontwikkeling. Enerzijds is waarschijnlijk sprake van afname door de maatregelen vanwege de AMvB-Huisvesting (vooral voor intensieve veehouderijen), anderzijds zal door het legbatterijverbod en de omschakeling naar scharrelhuisvesting of andere systemen (pluimvee, leghennen) de emissie van fijn stof kunnen gaan toenemen.

De jaargemiddelde achtergrondconcentraties van fijn stof (PM_{10}) in het buitengebied van Bergen op Zoom is dus nergens hoger dan de wettelijke norm van 40 µg/m³. Naast deze norm geldt nog dat de grenswaarde van 50µg/m³ niet meer dan 35 keer per jaar wordt overschreden. Als richtwaarde voor de achtergrondconcentratie waarbij dit dreigt te gebeuren wordt in het algemeen een achtergrondconcentratie van 32 µg/m³ gehanteerd. De maximale concentratie ligt ook hier onder, zodat ook ten aanzien van de overschrijdingsdagen vanuit de achtergrondconcentratie de wettelijke normen niet overschrijden worden. Tenzij er sprake is van een hoge lokale bijdrage.

In Afbeelding 11 is op basis van het vergunningenbestand (BVB, oktober 2013) de cumulatieve bijdrage weergegeven van de bestaande veehouderijbedrijven aan de jaargemiddelde concentratie fijn stof PM_{10}. Van fijn stof problemen m.b.t. veehouderij is in het algemeen alleen sprake bij grote pluimveebedrijven, met name bij concentraties van grote pluimveebedrijven en in gebieden waar er door andere bronnen al sprake is van een hoge achtergrondconcentratie. In het plangebied is geen sprake van een hoge achtergrondconcentratie (Afbeelding 10) noch zijn er grootschalige ontwikkelingen in pluimvee of een concentratie van grote pluimveebedrijven voorzien of mogelijk. Cumulatieve effecten vanuit de veehouderij en daaruit voortkomende problemen m.b.t. fijn stof zijn dan ook niet te verwachten.

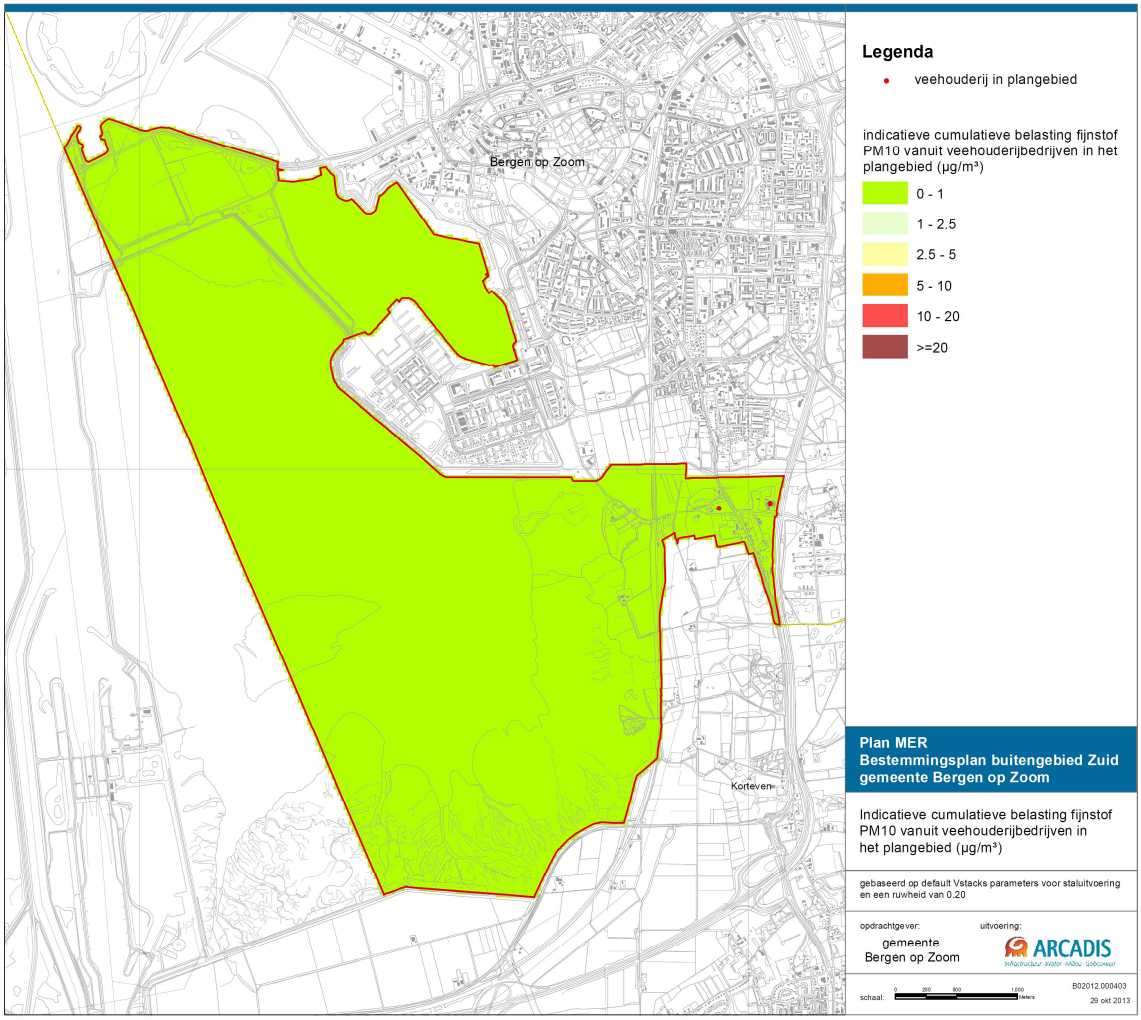

Afbeelding 11: Indicatieve cumulatieve milieubelasting fijn stof vanuit veehouderijen.

Aanpassing NIBM regeling
Het Besluit Niet In Betekenende Mate en de bijbehorende regeling bieden bedrijven de mogelijkheid uit te breiden en meer fijn stof te emitteren indien de toename maximaal 1,2 microgram (3% van de grenswaarde) is op het beoordelingspunt. Hierdoor ontstaat de ongewenste situatie dat overschrijdingen blijven bestaan of dat er nieuwe knelpunten kunnen ontstaan. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu werkt aan een aanpassing van de NIBM regeling op locaties waar dat ongewenst. In de regeling zal een gebied worden benoemd waar de mogelijkheid om uit te breiden niet meer is toegestaan. In een publicatie van de Staatscourant van 21 maart 2013 zijn gebieden in de gemeenten Nederweert, Asten, Deurne, Barneveld, Ede, Renswoude en Scherpenzeel aangeduid waar de NIBM-regeling niet meer van toepassing zal zijn.

Eisen aan stallen t.a.v. de maximale fijn stof emissie per dierplaats
Op dit moment worden steeds meer technische maatregelen om de emissie van fijn stof te beperken ontwikkeld. Naast beschikbaarheid zal de economische en technische haalbaarheid van deze technieken toenemen. Op den duur kunnen daardoor een deel van deze technieken als Best Beschikbare Techniek (BBT) worden aangemerkt. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu is bezig met planvorming rondom het vastleggen van maximale emissie-eisen voor fijn stof in regelgeving. De maximale emissie-eisen zullen gebaseerd zijn op beschreven technieken in het BBT-document. De bedoeling is deze maximale emissie eisen worden opgenomen in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. De uitbreiding en wijziging van bestaande bedrijven en de bouw van nieuwe stallen moet voldoen aan deze emissie-eisen. Eventueel worden ook eisen toegevoegd die gaan gelden voor bestaande stallen. Het voornemen is het gewijzigde besluit op 1 januari 2014 in werking te laten treden.

Zeer fijn stof
Voor $PM_{2,5}$ (zwevende deeltjes kleiner dan 2,5 micrometer) is nog geen Grootschalige Concentratiekaart Nederland vastgesteld. Wel is een indicatieve kaart beschikbaar (zie Afbeelding 12). Hieruit is af te leiden dat in 2010 de achtergrondconcentratie $PM_{2,5}$ in Bergen op Zoom vanuit alle fijn stof bronnen rond de 15 $\mu g/m^3$ bedraagt. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de richtwaarde 25 $\mu g/m^3$ voor 2010. Er is nog geen nauwkeurige informatie beschikbaar van de emissie van $PM_{2,5}$ van veehouderijen, maar uit informatie van de Commissie voor de m.e.r. blijkt dat de emissie voor primair $PM_{2,5}$ grofweg gelijkgesteld kan worden aan 20 % van de PM_{10} emissies. Daarnaast is er nog een geringe bijdrage van secundair $PM_{2,5}$ dat ontstaat door de omzetting van geëmitteerd NH3 in NH4-deeltjes. De richtwaarde voor $PM_{2,5}$ vanuit de veehouderij komt effectief overeen met 77 % van de grenswaarde voor PM_{10} circa 30 $\mu g/m^3$.

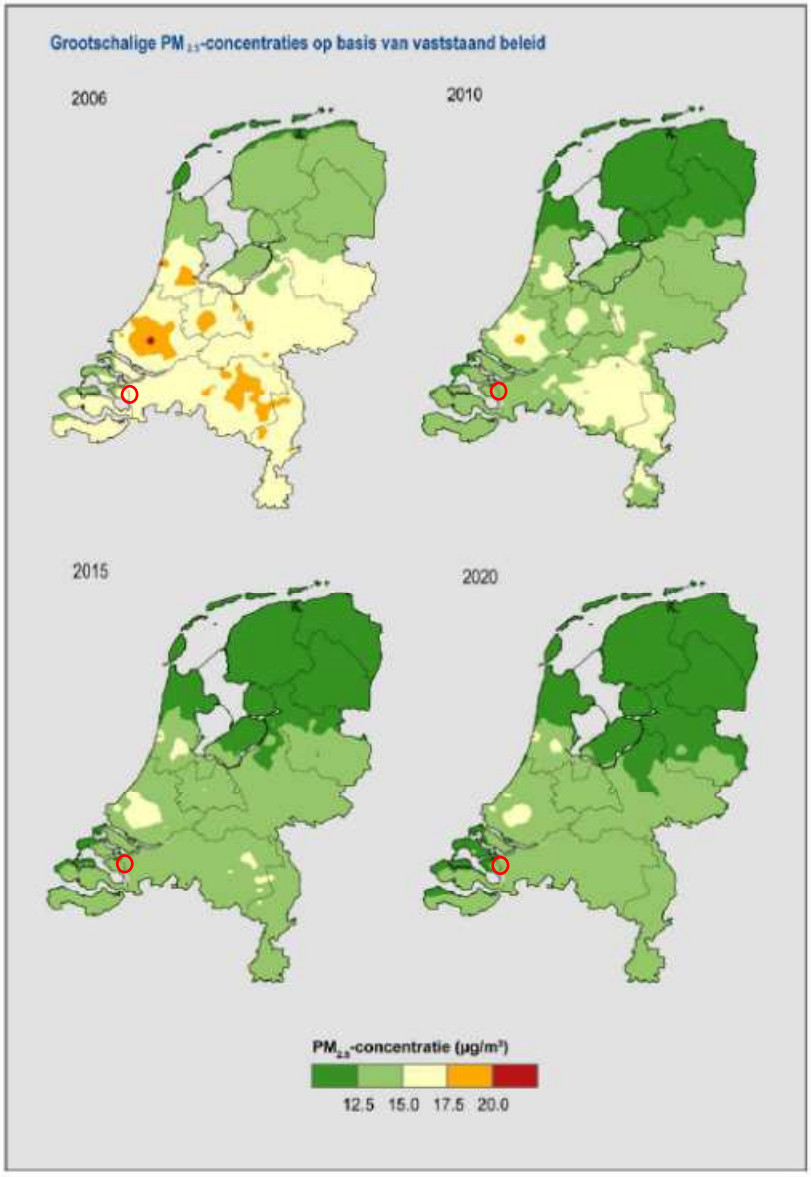

Afbeelding 12: Achtergrondconcentratie fijn stof $PM_{2,5}$.

5 Alternatieven en referentiesituatie

5.1.1 ALTERNATIEVEN

In het kader van de voorbereiding op het bestemmingsplan Buitengebied Zuid wil de gemeente inzicht krijgen in de effecten van de geboden ontwikkelruimte in het bestemmingsplan. Het gaat daarbij om effecten op het milieu voor die onderdelen van het bestemmingsplan waarbij er sprake kan zijn van belangrijke gevolgen voor het milieu.

In het kader van een m.e.r. (procedure) wordt als basisregel gehanteerd dat alles waarover een nieuw besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Toegespitst op het MER, dat vooral ingaat op de milieueffecten van de veehouderij betekent dit dat het voornemen is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- De begrenzing van de bouwblokken op de verbeelding van het bestemmingsplan. Hoeveel planologische ruimte wordt er geboden voor uitbreiding van bebouwing zonder dat hiervoor een nieuwe planologische procedure voor hoeft te worden doorlopen?
- Welke flexibiliteitsmogelijkheden biedt het plan? Welke besluiten kunnen het college nemen zonder dat hiervoor een nieuw besluit van de raad (vaststelling bestemmingsplan) nodig is? Hierbij gaat het om de ontheffings- en wijzigingsbevoegdheden van het college voor het vergroten van de bouwblokken.

In deze m.e.r.-procedure is er op basis van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid een trendmatig voorkeursalternatief (uitgaande van een trendmatige ontwikkeling), een worst-case variant op het voorkeursalternatief en een best-case alternatief gedefinieerd.

Trendmatig voorkeursalternatief
In m.e.r.-termen wordt het voornemen of concept bestemmingsplan het voorkeursalternatief genoemd. In deze m.e.r.-procedure bestaat het voorkeursalternatief uit het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Zuid. Het trendmatig voorkeursalternatief beschrijft de effecten van het planologisch beleid ten aanzien van veehouderijen zoals opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan, met een wat realistischer verwachting van de ontwikkeling van de veehouderijen, dan de worst-case variant op het voorkeursalternatief. Hierbij is uitgegaan van de maximale benutting van het bestaande bouwblok en maximaal een verdubbeling van de vergunde dieraantallen. Daarnaast vindt er geen omschakeling plaats naar een veehouderij op locaties waar nu geen vee gehouden wordt.

De locatie Fianestraat 2b heeft een aanduiding intensieve veehouderij en het bouwblok kan op grond van het bestemmingsplan dus niet uitbreiden. Ook vanwege geur zit de locatie vrijwel op slot. Wanneer in verband met geur het emissiepunt naar achteren wordt verplaatst kan het aantal dieren binnen het bestaande bouwblok 1,5 keer zo groot worden. Voor het trendmatig voorkeursalternatief is er van

uitgegaan dat resulteert in maximaal 500 vleeskalveren. Het bouwblok van de locatie Heimolen 17 kan op grond van het bestemmingsplan uitbreiden tot 1,5 hectare. Voor het trendmatig voorkeursalternatief is er vanuit gegaan dat er een verdubbeling plaatsvindt van het aantal dieren. Dit resulteert voor Heimolen 17 in 100 paarden.

Worst-case variant op het voorkeursalternatief
De worst-case variant op het voorkeursalternatief richt zich ook op de mogelijkheden zoals opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan, maar met een worst-case benadering. Hierbij wordt inzichtelijk wat maximaal mogelijk is binnen het bestemmingsplan.

In de worst-case variant op het voorkeursalternatief is er voor de locatie Fianestraat 2b van uitgegaan dat wanneer het emissiepunt naar achteren wordt verplaatst het aantal dieren binnen het bestaande bouwblok doorgroeit tot maximaal 500 vleeskalveren en 52 vrouwelijk jongvee. Als worst-case ontwikkeling is er voor de locatie Heimolen 17 van uitgegaan dat deze locatie omschakelt naar een grondgebonden veehouderij van 1,5 hectare. Dit resulteert in 330 melkrundvee met 210 bijbehorend jongvee. Ook op twee agrarische bouwblokken is er vanuit de worst-case ontwikkeling van uitgegaan dat hier omschakeling plaatsvindt naar een grondgebonden veehouderij van 1,5 hectare (330 melkrundvee met 210 bijbehorend jongvee). Het andere agrarische bouwblok schakelt ook om naar een grondgebonden veehouderij maar groeit vanwege de beperkte fysieke ruimte tot een bouwblok van 0,5 hectare, waarvan 0.3 ha benutbaar voor vee. Dit resulteert in 66 stuks melkrundvee met 42 bijbehorend jongvee.

Voor zowel het trendmatig voorkeursalternatief als de worst-case variant op het voorkeursalternatief is er van uitgegaan dat:
- bestaande stallen minimaal voldoen aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit Huisvesting;
- nieuwe stallen voldoen aan grenswaarden uit bijlage 1 van de geldende verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant.

Best-case alternatief
Dit alternatief is voor het aspect ammoniak (stikstofbelasting) extra onderzocht om te onderbouwen dat het bestemmingsplan Buitengebied Zuid uitvoerbaar is binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet.

In het best-case alternatief is er van uitgegaan dat de feitelijke ammoniakemissie van de twee veehouderijen in het bestemmingsplan wordt vastgelegd en dat de omschakeling naar veehouderij voor agrarische bouwblokken niet mogelijk wordt gemaakt binnen het bestemmingsplan.

Voor wat betreft de locatie Fianestraat 2b betekent dit niet dat uitbreiding van de veestapel niet meer mogelijk is. Wanneer op de locatie de best beschikbare staltechniek (R.a.v. 2013) met 75% geurreductie en 90% ammoniakreductie wordt toegepast is uitbreiding van de veestapel mogelijk tot 850 vleeskalveren[3]. Ten opzichte van het nu vergund aantal dieren is dit meer dan een verdubbeling.

5.2 REFERENTIESITUATIE VOOR DE VEEHOUDERIJ

De milieueffecten van de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER, waarmee de alternatieven vergeleken moeten worden. Met name voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen nu behoren tot de referentiesituatie en welke tot het voornemen.

[3] Hierbij is rekening gehouden met het feit dat een deel van het bouwblok niet bruikbaar is vanwege de afstond tot woningen.

Toegespitst op de milieueffecten van de veehouderij is de referentiesituatie opgebouwd uit:

- bouwvlakken en vergunningen voor de veehouderijen, voor zover die feitelijk zijn ingevuld;
- bouwvlakken en vergunningen die nog niet (volledig) zijn ingevuld, maar wel op korte termijn worden ingevuld;
- ontwikkelingen in de veehouderij op basis van andere reeds genomen besluiten (de zogenaamde autonome ontwikkeling), zoals de AMvB-Huisvesting die eisen stelt aan de stalsystemen (maximale emissies per dier) die worden toegepast.

Het is lastig te bepalen welk deel van de vergunde ruimte (= milieuvergunningen dan wel vallend onder een AMvB ingevolge de Wet milieubeheer, hierna tezamen aangeduid als vergunningen) die nu nog niet is gerealiseerd op korte termijn (bijvoorbeeld binnen drie jaar) wel zal zijn gerealiseerd. De vergunningen van veehouderijen worden systematisch door gemeenten en provincie geregistreerd; informatie over concrete initiatieven of plannen om te investeren (of juist niet) is veel minder goed toegankelijk.

Een aanpak die daarom vaak wordt gehanteerd is:

- Op basis van de vergunde rechten van de veehouderijen in het plangebied en omgeving wordt de (vergunde) milieubelasting in beeld gebracht. Dus de milieubelasting op basis van de vergunde stalsystemen en het vergunde aantal dieren (Huidige situatie vergund).
- Uitgaande van de normen (maximale emissie per dierplaats) uit de AMvB-Huisvesting wordt geschat hoe de milieubelasting zich zal ontwikkelen indien het nu vergunde aantal dieren is gehuisvest in stallen volgens die maximale emissiewaarden. Dus het huidig vergunde aantal dieren en de emissie per dier voldoet aan de eisen uit dit besluit. (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting)
- Uitgaande van de CBS landbouwtellingen wordt op gemeenteniveau een inschatting gemaakt van het verschil tussen het vergunde aantal dierplaatsen (milieuvergunningen) en de opgave van het daadwerkelijk aantal dieren dat gemiddeld aanwezig is (CBS mei tellingen).
- De milieubelasting op basis van de huidige vergunde situatie (Huidige situatie vergund) en op basis van de AMvB-Huisvesting (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting) kan met dat verschil worden “gecorrigeerd” om ten behoeve van de effectvergelijking de alternatieven te kunnen vergelijken met de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel) en met een inschatting van de huidige milieubelasting (Huidige situatie + CBS-correctie veestapel).

Zoals ook de Commissie voor de m.e.r. in haar adviezen aangeeft, is de vergunde situatie voor veehouderij niet altijd in overeenstemming met het werkelijke aantal gehouden dieren. Daarom is inzichtelijk gemaakt hoe groot dit verschil is voor de bedrijven gelegen in het plangebied. In voorliggend MER is daarvoor niet gebruik gemaakt van de CBS landbouwtellingen. Omdat er in het plangebied slechts twee veehouderijen zijn gelegen heeft de gemeente contact gehad met de agrariërs over het verschil tussen het vergund aantal dierplaatsen (milieuvergunningen) en het daadwerkelijk aantal dieren. Het resultaat staat weergegeven in Tabel 3.

Locatie	Vergund aantal dieren	Werkelijk aantal dieren
Fianestraat 2b	330 vleeskalveren tot 8 maanden en 35 vrouwelijk jongvee	250 vleeskalveren tot 8 maanden
Heimolen 17	50 volwassen paarden (3 jaar en ouder)	5 volwassen paarden (3 jaar en ouder)

Tabel 3: Vergund aantal dieren versus werkelijk aantal dieren.

Hieronder worden de verschillende situaties kort toegelicht:

- Huidige situatie vergund
  Met dit scenario wordt inzichtelijk wat de milieubelasting is van de aanwezige veehouderijen binnen de verleende vergunningen. De basis voor dit scenario zijn de dieraantallen en stallen op basis van de verleende vergunningen.
- Feitelijke situatie (referentiesituatie Passende Beoordeling)
  Dit scenario beschrijft de huidige situatie zoals de veehouderijen momenteel feitelijk in bedrijf zijn.
- Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting
  De autonome situatie is gelijk aan de huidige situatie vergund echter wordt hierbij uitgegaan van de verplichting dat alle stallen voldoen aan het AMvB-Huisvesting. Overigens, voor geen van de binnen het plangebied gehouden dieren is AMvB-huisvesting van toepassing.
- Feitelijke situatie + AMvB-Huisvesting (referentiesituatie MER).
  De autonome situatie is gelijk aan de feitelijke situatie echter wordt hierbij uitgegaan van de verplichting dat alle stallen voldoen aan het AMvB-Huisvesting. Overigens, voor geen van de binnen het plangebied gehouden dieren is AMvB-huisvesting van toepassing.

5.3 TOEGEPASTE MODELLEN

De berekeningen van de ammoniakdeposities zijn uitgevoerd met het modelprogramma OPS-pro 4.3.

Output is een grid met een 100*100m resolutie, waarmee de depositiekaarten gemaakt zijn. De belasting op Natura 2000-gebieden en overige voor verzuring gevoelige natuurgebieden is berekend door het grid te confronteren met de Natura 2000-gebieden in GIS. Hierbij is per gebied de gemiddelde, maximale en minimale depositie berekend en beschreven in het MER en de Passende Beoordeling. De toe- en afname van ammoniakemissies is in OPS vertaald naar depositiekaarten.

De geurberekeningen zijn uitgevoerd met het rekenprogramma VSTACKS-gebied, aangevuld met een GIS-module ontwikkeld door ARCADIS. Die module is ontwikkeld om met minder handmatige handelingen de geurbelasting en de uitbreidingsruimte voor wat betreft geur voor een groter plangebied te berekenen. In de modelberekeningen is uitgegaan van default V-Stacks parameters en een vaste ruwheid, zoals aangegeven op de kaarten in het MER. Per scenario/alternatief is de achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder berekend op een 50*50m grid voor kaartpresentaties en op de voor geurhinder gevoelige objecten.

6 Milieubeoordeling

6.1 INLEIDING

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de alternatieven op de verschillende milieuaspecten. De effecten zijn getoetst op basis van verschillende criteria. Onderstaande paragrafen beschrijven respectievelijk het studiegebied, de planhorizon, de beoordelingsschaal en de relevante aspecten. De daaropvolgende paragrafen geven per aspect de effectbeschrijving weer.

6.2 PLAN- EN STUDIEGEBIED

Bij de beschrijving van de mogelijke effecten voor een aantal thema's zal sprake zijn van een groter beïnvloedingsgebied dan het plangebied voor het bestemmingsplan Buitengebied Zuid, omdat er ook sprake kan zijn van mogelijke effecten buiten het plangebied.

Veelal zal het zuidwestelijk gedeelte van de gemeente Bergen op Zoom het studiegebied voor de effectbeschrijving zijn. Echter, daar waar relevant (bijvoorbeeld voor het thema ammoniakdepositie op bos- en natuurgebieden) zal het studiegebied worden uitgebreid met gebieden binnen en buiten Bergen op Zoom en bijvoorbeeld ook aanpalende gemeenten of verder weg gelegen natuurgebieden betreffen.

6.3 PLANHORIZON

Omdat het bestemmingsplan een looptijd van minstens tien jaar zou moeten omvatten, geldt als planhorizon – en dus als referentiejaar – de situatie anno 2023.

6.4 BEOORDELINGSSCHAAL

De ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan Buitengebied Zuid leiden tot effecten voor het milieu. Dit zijn overigens niet altijd negatieve effecten, ook positieve effecten kunnen optreden.

In het MER zijn de effecten van de alternatieven op verschillende aspecten in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie. Per aspect worden één of meer criteria gebruikt voor de effectbeoordeling.
De effecten worden kwalitatief beoordeeld met de zevenpunts-beoordelingsschaal zoals weergegeven in Tabel 4.

Score	Omschrijving
++	Zeer positief ten opzichte van de referentiesituatie
+	Positief ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	Licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
0	Neutraal
0/-	Licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatief ten opzichte van de referentiesituatie
- -	Zeer negatief ten opzichte van de referentiesituatie

Tabel 4: Tabel effectscores.

6.5 RELEVANTE ASPECTEN

De ontwikkeling van de veehouderij kenmerkt zich door een aantal prominente gevolgen voor de leefomgeving en het milieu, die in het MER aan de orde zullen komen.

Het betreft, min of meer in afnemende volgorde van impact:
- natuur;
- geur;
- fijn stof;
- landschap, cultuurhistorie, archeologie en aardkunde;
- geluid;
- verkeer;
- water en bodem;
- gezondheid.

Deze aspecten worden in navolgende sub paragrafen 6.6 t/m 6.13 nader uitgewerkt.

6.6 NATUUR

Methodiek

De volgende criteria worden gehanteerd:
- Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998.
- Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur.
- Soortbescherming Flora- en faunawet.

Voor wat betreft stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998, Wav-gebieden en overige natuur is de ontwikkeling van de veehouderij van belang. Aangezien op het niveau van dit MER de detailinformatie over soorten niet voorhanden is, is er op hoofdlijnen getoetst aan de effecten op soorten door invloed van de veehouderij.

Wettelijk kader: Natuurbeschermingswet 1998

In Nederland hebben veel natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998 gekregen.

Daarbij kunnen twee categorieën beschermingsgebieden worden onderscheiden:
- Natura 2000-gebieden.
- Beschermde Natuurmonumenten.

Natura 2000-gebieden

Omdat het bestemmingsplan buitengebied een plan is met potentieel significante effecten op Natura 2000-gebieden, is volgens de Natuurbeschermingswet 1998 (art. 19j) een Passende Beoordeling vereist als significante effecten niet zijn uit te sluiten met een Voortoets.

Passende Beoordeling Natura 2000

Bij de Passende Beoordeling wordt gedetailleerd in kaart gebracht wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de natuurwaarden in het gebied en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen de initiatiefnemer van plan is te nemen. Hierbij wordt rekening gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen. De significantie van de gevolgen moet met name worden beoordeeld in het licht van de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied. Omkeerbare en tijdelijke effecten kunnen ook significant zijn.

De Passende Beoordeling die op plan-m.e.r.-niveau is uitgevoerd, richt zich op het niveau van het bestemmingsplan. Voor gedetailleerd locatieonderzoek is het plan te globaal. Locatie, omvang en type van de veehouderijbedrijven die worden doorgerekend, zijn immers grotendeels modelmatig. Het onderzoek relateert de depositieberekeningen voor de relevante gebieden aan de gevoeligheid voor stikstofdepositie van habitattypen en natuurdoelen binnen de beschermde gebieden. Het betreft een globale beoordeling op basis van de mogelijkheden die het bestemmingsplan buitengebied biedt.

Bij de effectbeschrijving op de Natura 2000-gebieden zijn de kritische depositiewaarden (KDW) van de habitattypen gebruikt als norm. De KDW is gedefinieerd als de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitattype significant wordt aangetast door de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie (Van Dobben & Van Hinsberg, 2009). In de huidige situatie is echter de achtergronddepositie, dat wil zeggen de depositie ten gevolge van de huidige luchtkwaliteit, ter plekke van alle Natura 2000-gebieden, al hoger dan de kritische depositiewaarde van deze gebieden. Er is dus al sprake van een overbelaste situatie ten aanzien van stikstof.

De effecten zijn beschreven in relatie tot de instandhoudingsdoelen voor habitattypen. Voor deze doelen is een duidelijke, kwantitatief te onderbouwen, relatie aanwezig met de hoeveelheid stikstofdepositie. De effecten van stikstofdepositie op habitatsoorten en vogelrichtlijnsoorten is indirect. Deze effecten zijn daarom kwalitatief beschreven.

Beschermde Natuurmonumenten

Sinds de inwerkingtreding van de (oude) Natuurbeschermingswet zijn 188 gebieden aangewezen als Beschermd Natuurmonument of Staatsnatuurmonument. Door de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 verdwijnt het verschil tussen Beschermde en Staatsnatuurmonumenten. Deze gebieden vallen dan onder de noemer van Beschermde Natuurmonumenten. Een deel van de Beschermde Natuurmonumenten vallen samen met Natura 2000-gebieden. Hiervoor geldt bij definitieve aanwijzing van de Natura 2000-gebieden dat de doelen voor het voormalig Beschermde Natuurmonument onderdeel worden van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied. Waar de gebieden niet samen vallen, blijven Beschermde Natuurmonumenten in stand en vallen onder het toetsingskader van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet, dat hieronder wordt toegelicht.

BEOORDELINGSKADER VAN BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN

De status Beschermd Natuurmonument betekent dat het zonder vergunning verboden is om handelingen te verrichten die schadelijk kunnen zijn voor dat natuurmonument. Het gaat om handelingen die significante gevolgen kunnen hebben voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied. Tenzij er zwaarwegende openbare belangen zijn ('dwingende reden van openbaar belang') die het verlenen van een vergunning 'noodzaken'. In tegenstelling tot de afweging bij een Natura 2000-gebied, hoeft hier geen alternatievenonderzoek plaats te vinden. Ook een Passende Beoordeling is niet verplicht.
Bij Beschermde Natuurmonumenten ontbreken de instandhoudingdoelen als toetsingskader voor mogelijke effecten, zoals bij de Natura 2000-gebieden. Het aanwijzingsbesluit van een Beschermd Natuurmonument bevat echter een overzicht van de te behouden natuurwaarden. Het toetsingskader is vergelijkbaar met dat van de Natura 2000-gebieden. Voor handelingen buiten het Beschermde Natuurmonument (voor zover aangewezen voor de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998) die significante effecten kunnen hebben op het gebied is het begrip 'externe werking' van toepassing (art. 65 Nbwet[4]). Dit betekent dat de vergunningplicht ook van toepassing is op handelingen buiten een Beschermd Natuurmonument die negatieve gevolgen kunnen hebben.

Omdat artikel 19d en artikel 47b alleen ingaan op Gebieden ter uitvoering van Europeesrechtelijke verplichtingen (Natura 2000-gebieden), vallen de Beschermde Natuurmonumenten onder art. 16 en artikel 46 in de Natuurbeschermingswet.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Wet ammoniak en veehouderij (Wav)

Om de natuur in Nederland tot een goed functionerend ecologisch netwerk te maken, wordt de EHS begrensd en aangelegd als netwerk van bestaande en nieuwe natuur. Het wettelijke kader voor het aanwijzen (begrenzen) en beschermen van de EHS is de Nota Ruimte. De EHS wordt op provinciaal niveau uitgewerkt in provinciale structuurvisies en verordening ruimte (wettelijk toetsingskader en ruimtelijke ordening) en natuurbeheerplannen (financieel kader en uitvoering). Op de EHS is ook de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) van toepassing. De Wav is het wettelijke kader dat van toepassing is bij de toetsing van ammoniakinvloeden op de EHS.

Op 1 mei 2007 is de gewijzigde Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav is bedoeld ter bescherming van de zeer kwetsbare gebieden tegen de effecten van ammoniakdepositie. Provinciale Staten wijzen deze zeer kwetsbare gebieden aan op basis van criteria die in de wet staan vermeld. De Wav bevat regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit dierenverblijven. Het bevoegd gezag moet die regels toepassen bij beslissingen over de verlening van milieuvergunningen voor veehouderijen. De wet geeft regels voor veehouderijen die in een zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter rondom zo'n kwetsbaar gebied liggen. Hoofdlijn hierbij is dat vestiging in deze zones niet mogelijk is en dat uitbreiding slechts mogelijk is binnen een bedrijfsemissieplafond. Alleen voor verzuring gevoelige gebieden, of delen daarvan, die zijn gelegen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) kunnen als zeer kwetsbaar gebied worden aangewezen (art. 2, lid 2 Wav). Alle voor verzuring gevoelige gebieden, die in Beschermde Natuurmonumenten of Natura 2000-gebieden liggen, moeten worden aangewezen als zeer kwetsbaar gebied, op voorwaarde dat ze binnen de EHS liggen. Provinciale Staten zijn hiertoe verplicht (art. 2, lid 3 Wav).

[4] In artikel 16 staat dat externe werking alleen geldt voor in het aanwijzingsbesluit beschreven activiteiten.
Uit art. 65 blijkt echter dat dit alleen geldt voor beschermde natuurmonumenten die na 1 oktober 2005 zijn aangewezen en die zijn er (nog) niet.

Voor de effecten op EHS-gebieden wordt gekeken of er toe- of afnames van stikstofdepositie zijn te verwachten in de voor stikstof gevoelige delen van de EHS die begrensd zijn als voor zeer gevoelig in het kader van de Wav. Daarnaast wordt gekeken of er toe- of afnames van stikstofdepositie zijn te verwachten in overige delen van de EHS, die niet zijn aangewezen als Wav-gebied of Natura 2000-gebied.
De effectbeoordeling van EHS-gebieden wordt vooral bepaald door de effecten op Wav-gebieden.
De effecten op overige EHS-gebieden worden wel meegenomen maar tellen minder zwaar mee in de totale effectbeoordeling van EHS-gebieden.

Flora- en faunawet
Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in Nederland te worden getoetst aan de Flora- en faunawet. Deze wet regelt de bescherming van inheemse dier- en plantensoorten. Voor de algemene soorten uit Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Voor soorten die voorkomen in Tabel 2 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, mits er een goedgekeurde gedragscode wordt gevolgd. In dat geval hoeft er voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
Voor strikt beschermde soorten van Tabel 3 (Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB art. 75 Flora- en faunawet) geldt geen vrijstelling, ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze soorten is een ontheffing alleen mogelijk indien er een belang is op grond van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten[5] (bijlage 1 soorten) of een belang uit de Habitatrichtlijn (bijlage 4 soorten)[6].
Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet: alle vogels zijn in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Sommige soorten hebben jaarrond beschermde nesten.
Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij broedvogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden. Voor vogels kan alleen een ontheffing aangevraagd worden volgens een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn[7]. Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Er is in dit MER een overzicht gegeven van het voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied. De effecten op beschermde soorten door invloed van de (uitbreiding van de) veehouderij zijn vervolgens op hoofdlijnen getoetst.

[5] Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 3 kan een ontheffing aanvragen worden op grond van alle belangen uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1-soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep.
· Bescherming van flora en fauna (b)
· Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
· Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
· Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

[6] Voor Bijlage IV-soorten uit Tabel 3 geldt dat voor een ruimtelijke ingreep alleen een ontheffing verkregen kan worden op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dat zijn:
· Bescherming van flora en fauna (b)
· Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
· Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

[7] Een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn kan zijn: Bescherming van flora en fauna (b) , Veiligheid van het luchtverkeer (c) en Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)).

Bij concrete initiatieven dienen de aanwezige soorten van de betreffende planlocatie te worden geïnventariseerd en effecten van de ingreep te worden getoetst aan de Flora- en faunawet.

Referentiesituatie

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998

In en in de omgeving van het plangebied voor het bestemmingsplan Buitengebied Zuid liggen de Nederlandse Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Markiezaat, Krammer Volkerak, Zoommeer, Oosterschelde en Westerschelde & Saeftinghe. Verder gaat het gaat om de Belgische Natura 2000-gebieden Kalmthoutse Heide, Schorren en polders van de Beneden-Schelde en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. Dit is te zien in Afbeelding 13.

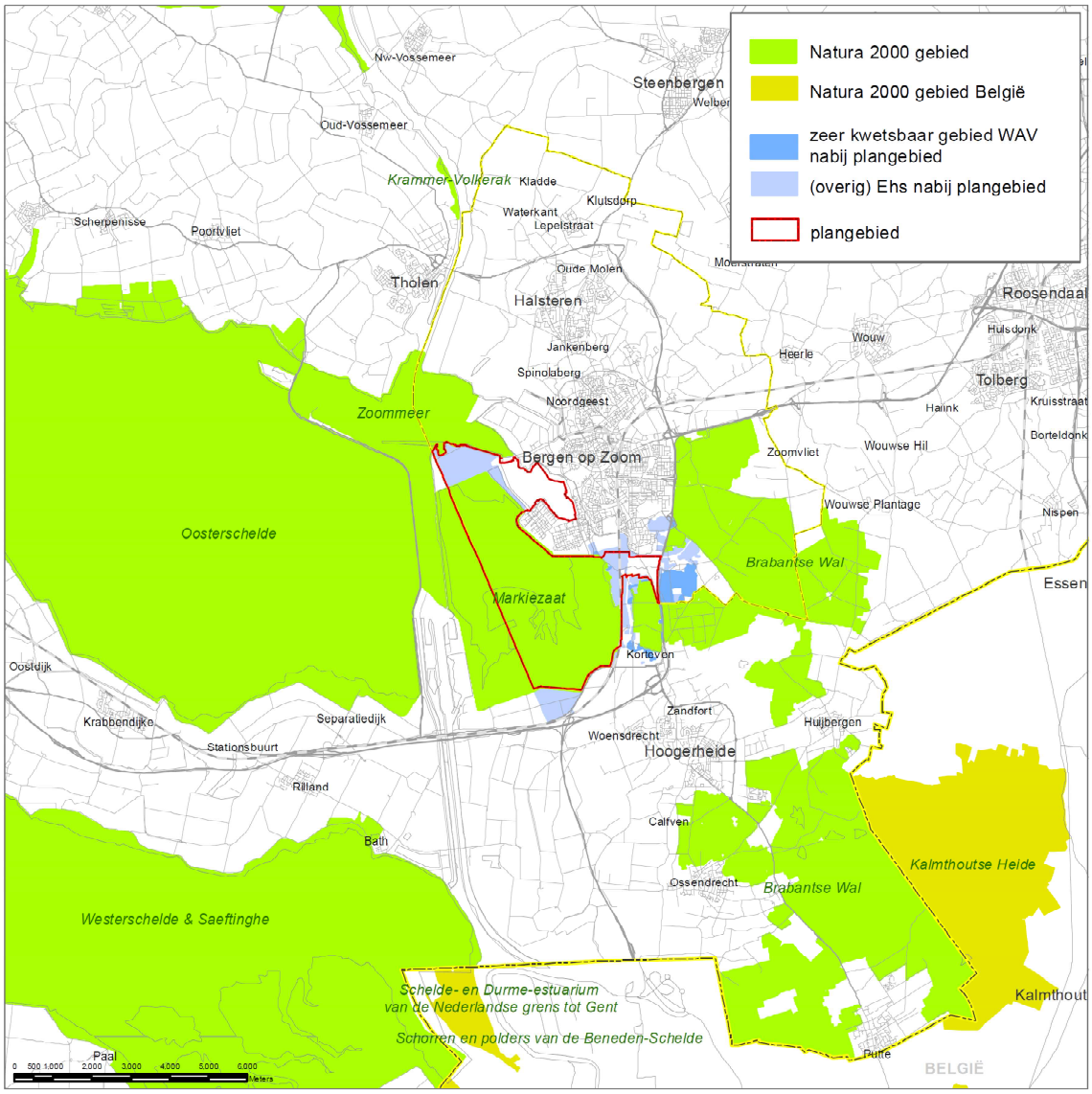

Afbeelding 13: Beschermingsgebieden en Wav-gebieden in en rondom het plangebied.

Wav-gebieden

In Afbeelding 13 zijn de Wav-gebieden weergegeven die gelegen zijn in en rondom het plangebied. Alleen 'voor verzuring gevoelige' gebieden die liggen in de Ecologische hoofdstructuur (EHS) kunnen als zeer kwetsbaar worden aangewezen.

Overige natuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Het vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid. In het plangebied zijn een aantal EHS-gebieden gelegen. Ook zijn er een aantal Ecologische Verbindingszones gelegen binnen het plangebied.

In het Natuurbeheerplan heeft de provincie Noord-Brabant de natuurdoelen voor de EHS-gebieden vastgesteld. De basis van dit plan bestaat uit een tweetal kaarten:

- Beheertypenkaart (huidige natuurbeheertypen).
- Ambitiekaart (gewenste natuurbeheertypen).

Op de natuurambitiekaart (Afbeelding 14) staan de natuurbeheertypen weergegeven voor het plangebied zoals gesteld in het Natuurbeheerplan. De natuurdoeltypen binnen het plangebied bestaan voor een groot gedeelte uit: “rivier- en moeraslandschap”, “moeras”, “vochtig hooiland” en “droog schraalland”.

Daarnaast zijn verspreid –en minder omvangrijk- ook nog de volgende natuurdoeltypen in het gebied vastgesteld: “kruiden- en faunarijk”,” droog bos met productie”, “vochtig bos met productie”, “zoete plas” en “Dennen-, eiken- en beukenbos”.

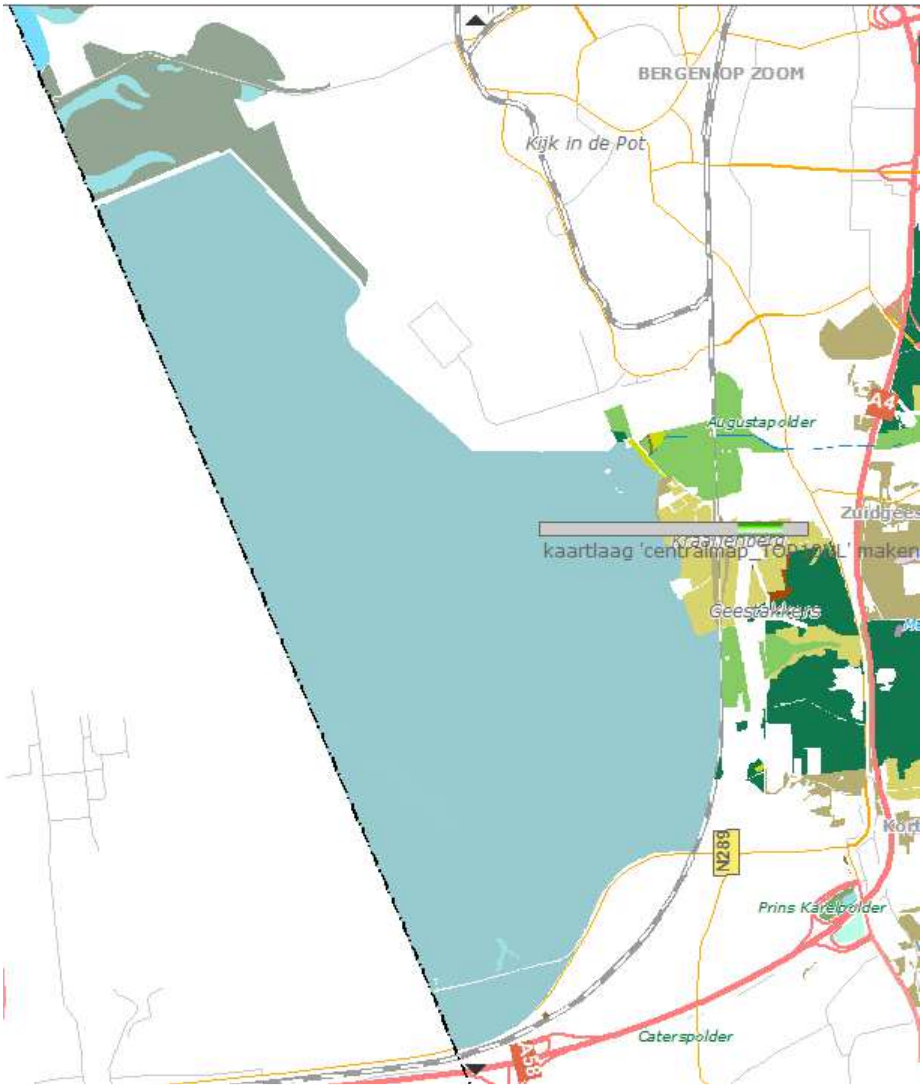

BIJLAGE 3B

PASSENDE BEOORDELING

PASSENDE BEOORDELING MER
BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED ZUID

GEMEENTE BERGEN OP ZOOM

2 december 2013
077344825:0.8 - Definitief
B02012.000403.0100

ARCADIS

Inhoud

1 Inleiding ... 3
1.1 Aanleiding ... 3
1.2 Afbakening ... 3
1.3 Leeswijzer ... 4

2 Planbeschrijving ... 6
2.1 Plangebied ... 6
2.2 Studiegebied ... 7
2.2.1 Natura 2000-gebieden binnen de invloedssfeer ... 7
2.3 Inhoud van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid ... 8
2.4 Mogelijke effecten bestemmingsplan Buitengebied Zuid ... 9
2.4.1 Veehouderij stikstofdepositie ... 9
2.5 Uitgangspunten Passende Beoordeling ... 9

3 Wettelijke kader en toetsingskader ... 11
3.1 Natura 2000 en de Natuurbeschermingswet 1998 ... 11
3.2 Toetsingskader Nederlandse Natura 2000-gebieden ... 12
3.2.1 Algemeen ... 12
3.2.2 Brabantse Wal ... 13
3.2.3 Markiezaat ... 14
3.2.4 Krammer Volkerak ... 15
3.2.5 Zoommeer ... 18
3.2.6 Oosterschelde ... 19
3.2.7 Westerschelde & Saeftinghe ... 22
3.3 Toetsingskader Belgische Natura 2000-gebieden ... 25
3.3.1 Algemeen ... 25
3.3.2 Kalmthoutse Heide ... 25
3.3.3 Schorren en polders van de Beneden-Schelde ... 27
3.3.4 Beneden-Schelde en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grenst tot Gent 28

4 Effectbepaling en –beoordeling stikstofdepositie ... 31
4.1 Algemeen ... 31
4.1.1 De referentiesituatie ... 31
4.1.2 Het trendmatig voorkeursalternatief, de worst-case variant op het voorkeursalternatief en het best-case alternatief ... 31
4.2 Beoordelingskader ... 32
4.2.1 Vermesting en verzuring door depositie van stikstof ... 32
4.2.2 Beoordelingswijze Nederland ... 34
4.2.3 Kritische depositiewaarden ... 38
4.2.4 Archtergronddeposities ... 40
4.3 Effectbeschrijving en effectbeoordeling ... 40
4.3.1 Verandering stikstofdepositie door het trendmatig voorkeursalternatief, de worst-case variant op het voorkeursalternatief en het best-case alternatief ... 40

4.3.2 Mitigerende maatregelen 43
4.3.3 Cumulatieve effecten 44

5 Conclusies 45
5.1 Stikstofdepositie 45

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

De gemeente Bergen op Zoom wil voor het zuidwestelijk deel van haar buitengebied een nieuw bestemmingsplan opstellen. De huidige planologische regels voor dit plangebied zijn op dit moment nog vastgelegd in de bestemmingsplannen “Buitengebied Woensdrecht-Noord” (2002), Markiezaatsgebied (1987), Bergen op Zoom Zuid West (1992 en een klein gedeelte van “Buitengebied Oost (2003). .Op grond van de Wet ruimtelijke ordening moeten bestemmingsplannen eens in de tien jaar worden herzien.

Met het nieuwe bestemmingplan “Buitengebied Zuid” wil de gemeente - binnen de randvoorwaarden die gelden vanuit onder meer het landschap, de cultuurhistorie en het milieu - aan de bestaande (gewenste) functies ontwikkelingsruimte bieden en daarnaast inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Van belang daarbij is de Visie Markiezaat – Mattemburgh, die in opdracht van Brabants Landschap is opgesteld en door de gemeente wordt ondersteund. Hierin worden de ambities aangegeven om het gebied toeristisch recreatief (belevingswaarde Brabantse Wal) aantrekkelijker te maken. Bovendien worden ingezet op natuurbehoud en natuurontwikkeling voor flora en fauna. Het bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” is daardoor niet alleen conserverend van aard maar ook ontwikkelingsgericht. Daarnaast is een aantal specifieke ontwikkelingen, hetzij direct of via een binnenplanse procedure (omgevingsvergunning of wijziging), mogelijk.

Het nieuwe bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” voorziet in een aantal toeristisch-recreatieve ontwikkelingen, die onderdeel uitmaken van de landschappelijke eenheid Markiezaat-Mattemburgh. Het betreft de volgende initiatieven:

- de verdere ontwikkeling van bezoekerscentrum De Kraaijenberg als centrum voor milieu- en natuureducatie;
- de omvorming van boerderij Hildernisse. Deze krijgt een openbare functie: op het bestaande erf worden een ontvangstcentrum, groepsaccommodatie, bed & breakfast alsmede ondersteunende horeca gerealiseerd. Voorts wordt de bedrijfswoning omgezet in een burgerwoning;
- versterking van de belevingswaarde van De Duintjes door de aanleg van recreatieve voorzieningen.

1.2 AFBAKENING

Voor de ontwikkelingen in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid geldt dat significante effecten op voorhand niet zijn uit te sluiten en daarom is een Passende Beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk.

In deze Passende Beoordeling draait het om de beantwoording van de volgende centrale vragen:
1. Tot welke (mogelijke) effecten leidt het plan?
2. Wat is de reikwijdte van mogelijke effecten?
3. Hoe beïnvloeden de effecten de kwalificerende natuurwaarden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen?
4. Zijn mogelijke negatieve effecten significant?
5. Op welke wijze kunnen negatieve effecten voorkomen of verminderd worden?

Door de mogelijkheden voor de veehouderij in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid zijn op voorhand effecten op de Natura 2000-gebieden als gevolg van een verandering van de stikstofdepositie niet uit te sluiten. Voor de mogelijkheden uit het bestemmingsplan Buitengebied Zuid zijn alle andere mogelijke effecten uit te sluiten (zie motivering in paragraaf 2.4 van deze Passende Beoordeling). Een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van de mogelijkheden uit het bestemmingsplan Buitengebied Zuid leidt mogelijk tot significante negatieve effecten. In deze Passende Beoordeling wordt het voornemen daarom getoetst op mogelijke effecten van verandering van de stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Het volgende tekstkader beschrijft de rol van de Passende Beoordeling in het MER.

DE ROL VAN DE PASSENDE BEOORDELING IN HET MER

De Commissie voor de m.e.r. zegt het volgende over de rol van een Passende Beoordeling in het MER (website www.commissiemer.nl Tips en praktijkvoorbeelden planMER):
“De lijn die de Commissie hanteert is dat de Passende Beoordeling qua abstractieniveau kan aansluiten bij die van het plan en daarmee de concreetheid van de te nemen besluiten. Bij een meer strategisch plan heeft de Passende Beoordeling het karakter van een verkenning van de kans (het risico) dat het voorgenomen beleid binnen de randvoorwaarden van de natuurbeschermingswetgeving (niet) uitvoerbaar is. Door de onderdelen van het voorgenomen beleid te leggen naast de Natura 2000-gebieden in het plan- of studiegebied kunnen daarover uitspraken worden gedaan op basis van (gemotiveerd) deskundigenoordeel. De conclusies kunnen geformuleerd worden op grond van de ‘stoplichtbenadering’.”

De Passende Beoordeling richt zich op de gebiedsbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Om de gehele Natuurbeschermingswetprocedure te kunnen doorlopen, dienen nadere bepalingen plaats te vinden van de haalbaarheid van zowel natuurdoelen als voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling. Aan de hand van voorliggende Passende Beoordeling kan een goede gefundeerde keuze gemaakt worden tussen alternatieven. Indien een definitieve keuze gemaakt is voor een alternatief, zal mogelijk nog een ADC-toets uitgevoerd moeten worden. Dit is overigens alleen het geval als de gekozen alternatief mogelijk significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden heeft. In de ADC-toets worden de Alternatieven, Dwingende reden van groot openbaar belang en Compensatie uitgewerkt.
Compensatie is het sluitstuk van de toets en is dus alleen van toepassing als op bevredigende wijze de Alternatieven en Dwingende reden uitgewerkt zijn. In de lijn van wat de Commissie voor de m.e.r. zegt over de rol van een Passende Beoordeling (zie hierboven) moet onderhavige Passende Beoordeling in het kader van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid gezien worden als een risico-inschatting.

Een toetsing aan de soortbescherming (Flora- en faunawet) vindt niet plaats in voorliggend rapport.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op het plan- en studiegebied, het voornemen, de effecten van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid en op de uitgangspunten voor de Passende Beoordeling.
Hoofdstuk 3 beschrijft het wettelijk kader en het daaruit volgend toetsingskader.

De effectbeschrijving en –beoordeling voor wat betreft stikstofdepositie, dus de feitelijke toetsing, vindt plaats in hoofdstuk 4.
Tot slot worden in hoofdstuk 5 de conclusies en aanbevelingen gegeven.

2 Planbeschrijving

2.1 PLANGEBIED

Het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan “Buitengebied Zuid” omvat het zuidwestelijk gedeelte van het landelijke gebied van de gemeente Bergen op Zoom. Voorheen waren dit gronden, gelegen in de gemeente Woensdrecht. Vanaf de gemeentelijke herindeling op 1 januari 1997 behoren deze gronden tot de gemeente Bergen op Zoom. Het gebied wordt grofweg begrensd door de bestemmingsplangrenzen van de bestemmingsplannen Zuidelijke Stadsrand, Theodorushaven/Noordland, Buitengebied Oost, Rijksweg A58 en Nieuw-Borgvliet.

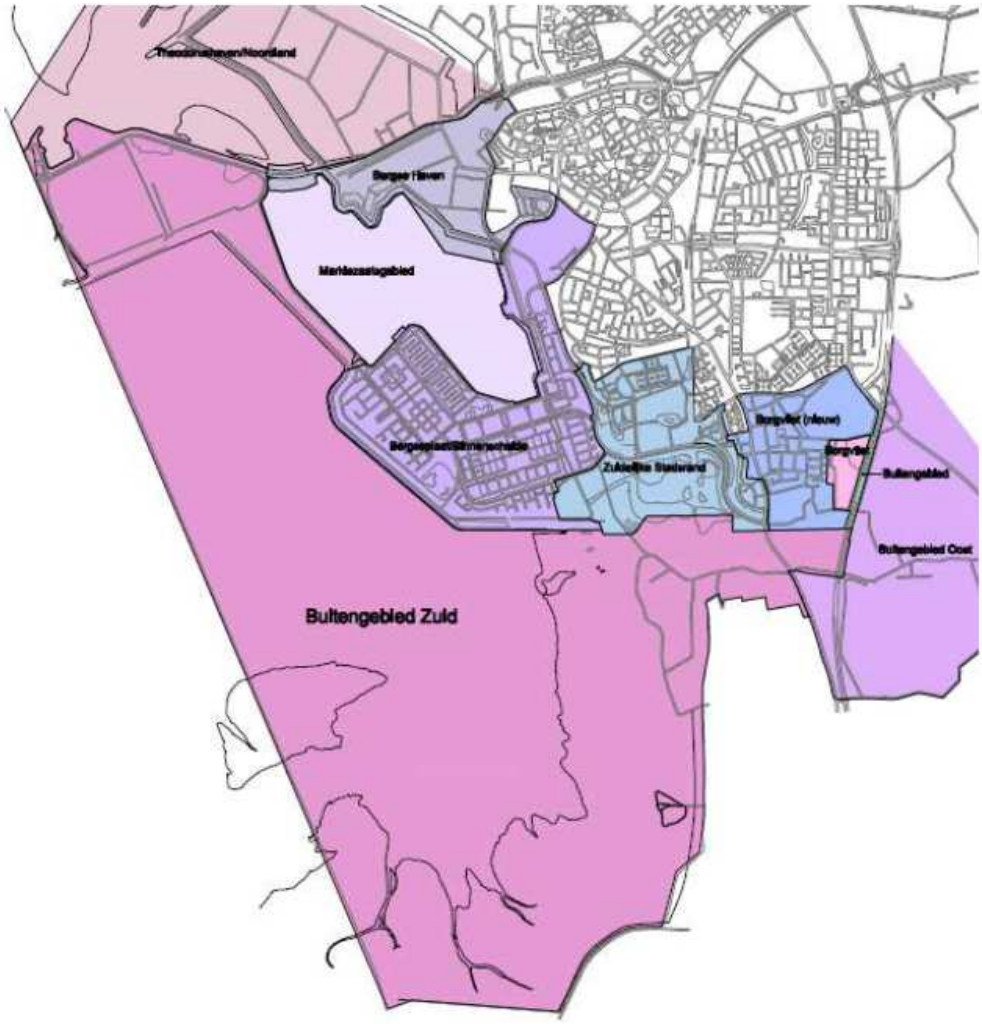

Afbeelding 1: Plangebied “Buitengebied Zuid” is in roze weergegeven.

2.2 STUDIEGEBIED

2.2.1 NATURA 2000-GEBIEDEN BINNEN DE INVLOEDSSFEER

Uit het Alterra-rapport *Ammoniakemissie en -depositie in en rondom de Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten in de provincie Gelderland (Alterra, 2009)* blijkt dat ammoniakdepositie met name invloed heeft op relatief korte afstanden (0-3 kilometer) van de bron. Maar ook op grotere afstanden kan ammoniakdepositie nog invloed hebben op gevoelige natuurlijke habitats. In het Alterra-rapport wordt als maximum toetsingsafstand 10 kilometer aangehouden. Ook de commissie voor de m.e.r. geeft in haar advies *Natura 2000 en verzurende/vermestende deposities in m.e.r.* aan dat naar effecten van stikstofdepositie gekeken moet worden tot een afstand van 10 kilometer en zelfs nog verder wanneer daar aanleiding toe is. In voorliggende Passende Beoordeling wordt derhalve nader ingegaan op effecten van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid op de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Markiezaat, Krammer Volkerak, Zoommeer, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe, Kalmthoutse Heide, Schorren en polders van de Beneden-Schelde en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent (zie Afbeelding 2), binnen een zone van circa 10 kilometer rondom het plangebied.

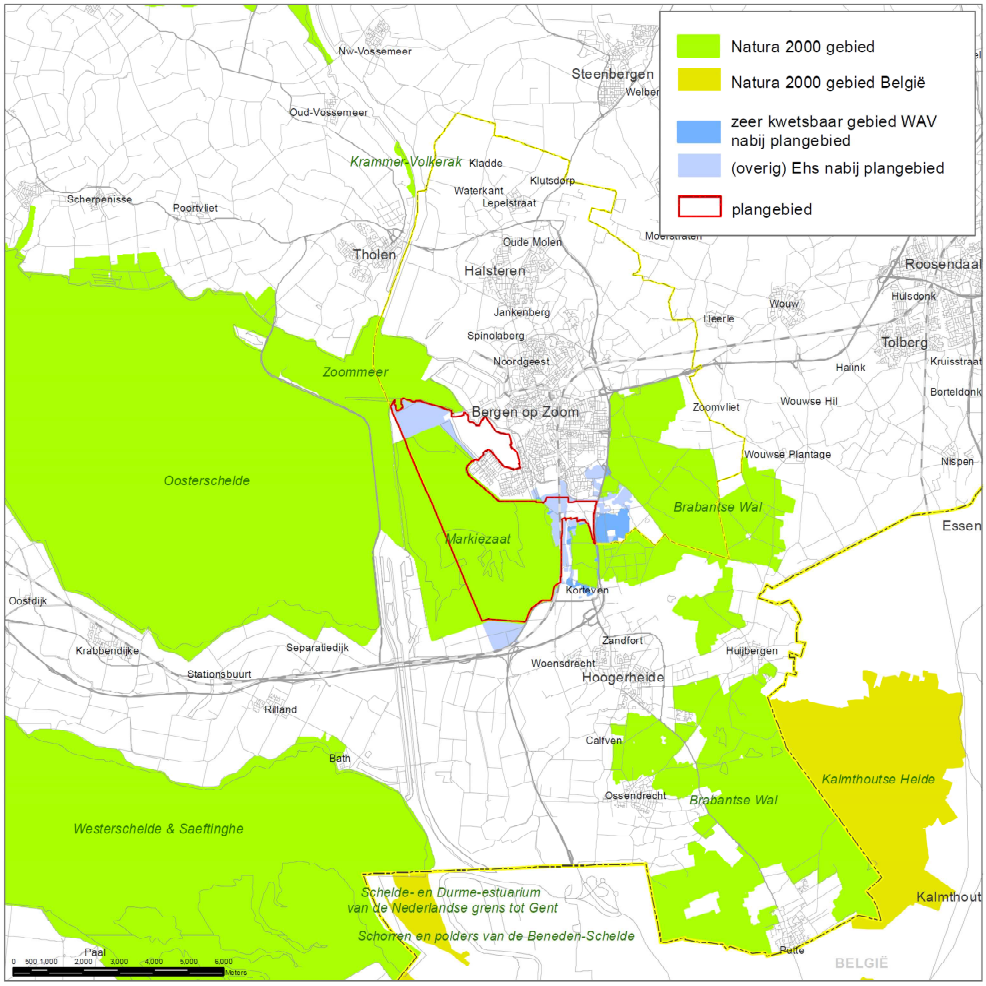

Afbeelding 2: Beschermingsgebieden in en rondom het plangebied.

2.3 INHOUD VAN HET BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED ZUID

Nieuwvestiging, uitbreiding, omschakeling en vormverandering
Bij de planologische ontwikkeling van agrarische bedrijven wordt in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid onderscheid gemaakt in de volgende mogelijkheden:

- uitbreiding van een agrarisch bedrijf: vergroting van het bestaande bouwvlak;
- hervestiging van een agrarisch bedrijf: verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf van het ene agrarisch bouwvlak naar het andere agrarisch bouwvlak, waar de agrarische activiteiten zijn gestaakt;
- nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf: projectie van een al dan niet gekoppeld agrarisch bouwvlak op een locatie die volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan niet is voorzien van een bouwvlak;
- omschakeling van of naar een agrarisch bedrijf: geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm naar de andere agrarische bedrijfsvorm dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm.

Voor de diverse ontwikkelingsmogelijkheden van bouwvlakken wordt onderscheid gemaakt in:

- Intensieve veehouderij;
- Grondgebonden veehouderijbedrijven;
- Overige grondgebonden agrarische bedrijven, zijnde tuinbouw- of akkerbouwbedrijven;

Intensieve veehouderij
Intensive veehouderij bedrijven kunnen op grond van het bestemmingsplan niet uitbreiden. Ook omschakeling naar intensieve veehouderij is niet mogelijk.

Grondgebonden veehouderijbedrijven
De grondgebonden veehouderijbedrijven kunnen door middel van bouwvlakvergroting bij gebruikmaking van wijzigingsbevoegdheid doorgroeien tot maximaal 1,5 hectare en kunnen omschakelen naar paardenhouderij. Grondgebonden bedrijven kunnen omschakelen naar een andere vorm van grondgebonden bedrijf.

Overige grondgebonden agrarische bedrijven
De overige grondgebonden agrarische bedrijven kunnen door middel van bouwvlakvergroting bij gebruikmaking van wijzigingsbevoegdheid doorgroeien tot maximaal 1,5 hectare en kunnen omschakelen naar paardenhouderij. Deze bedrijven kunnen ook omschakelen naar een andere vorm van grondgebonden bedrijf, waaronder veehouderij.

Paardenhouderijen
Paardenhouderijen kunnen niet eenduidig als agrarisch bedrijf worden beschouwd. Activiteiten gericht op het houden, stallen, trainen en fokken van paarden en het aanbieden van paardrijlessen zijn een trend en ontwikkelen zich ook in het buitengebied in rap tempo. Duidelijk is geworden dat er een zeer grote diversiteit aan activiteiten is, die vaak naast elkaar op één bedrijf voorkomen. Voor de uitwerking van een vestigingsbeleid voor de paardenhouderij is aangesloten bij het beleid zoals opgesteld door de VNG in samenwerking met de Sectorraad Paarden. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in productiegerichte paardenhouderijen en in gebruiksgerichte (of publieksgerichte) paardenhouderijen (met verkeersaantrekkende werking), zoals maneges en paardenpensions. Uitgegaan wordt van een bedrijfsmatige paardenhouderij wanneer meer dan 5 paarden worden gehouden. Daaronder wordt gesproken van hobbymatig gebruik. Productiegerichte paardenhouderijen, worden beschouwd als een bijzondere vorm van een grondgebonden agrarisch bedrijf. Betreffende bedrijven zijn met een specifieke aanduiding ‘paardenhouderij’ op de verbeelding aangeduid. Voor betreffende bedrijven gelden in

beginsel dezelfde uitbreidings- en omschakelingsmogelijkheden als voor reguliere grondgebonden agrarische bedrijven.Uitbreiding voor bestaande overige gebruiksgerichte paardenhouderijen, waaronder pensionstalling is eenmalig mogelijk, tot maximaal 25% van de huidige bebouwde oppervlakte.

Be- of verwerken van mest
Be- of verwerking van mest en/of andere genoemde producten is toegestaan tot een capaciteit van maximaal 25.000 ton op jaarbasis.

2.4 MOGELIJKE EFFECTEN BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED ZUID

2.4.1 VEEHOUDERIJ STIKSTOFDEPOSITIE

De aanwezigheid van nutriënten (m.n. stikstof en fosfor) in lucht, bodem en water speelt direct (habitats) of indirect (soorten) een belangrijke rol in de kwaliteit van de ecosystemen. Met name ecosystemen die gekenmerkt worden door lage nutriëntenniveau zijn gevoelig voor aanvoer van nutriënten van buiten het systeem, maar ook voor processen die in het systeem zelf plaatsvinden. De instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied hebben betrekking op natte tot droge voedselarme ecosystemen, die sterk gevoelig zijn voor toename van het nutriëntenniveau, ook wel vermesting genoemd.

De toename van nutriënten in de betreffende gebieden kan plaatsvinden door mineralisatieprocessen in de bodem door verlaging van de grondwaterstand, door aanvoer via grond- en oppervlaktewater of door stikstofdepositie vanuit de lucht. Er is geen sprake van duidelijke kwelstromen vanuit het buitengebied naar de Natura 2000-gebieden, waardoor nutriëntenverspreiding via het grondwater geen substantiële invloed heeft op de Natura 2000-gebieden. Tevens vinden geen substantiële wijzigingen plaats van de grondwaterstand of de waterhuishouding. Derhalve richt deze Passende Beoordeling zich op de stikstofdepositie vanuit de mogelijke landbouwkundige ontwikkelingen.

> Stikstof komt van nature voor in de lucht in de vorm van stikstofgas (N2). Dit wordt door denitrificatie in de bodem gevormd door stikstofbacteriën die nitraat (NO3 -) omzetten in stikstofgas. Het stikstofgas kan vervolgens weer door bacteriën in de bodem worden omgezet, zodat het beschikbaar komt voor planten. De aanvoer van N die op deze wijze beschikbaar komt voor planten is beperkt.
> Door onnatuurlijke processen is het aanbod van N via de lucht sterk toegenomen. Naast de natuurlijke aanvoer zijn er sinds de industrialisatie in Nederland namelijk belangrijke bronnen bijgekomen en wel: het verkeer, de industrie en de landbouw. De stikstofverbindingen slaan uiteindelijk neer op de bodem, zogenaamde depositie, en in de bodem worden de verbindingen omgezet waardoor de stikstof beschikbaar komt voor planten.

Toename van het nutriëntenniveau zal leiden tot verandering in de soortensamenstelling en structuur van de vegetatie, waarbij voedselminnende soorten gaan overheersen ten koste van de kenmerkende soorten van de habitats en soorten waarop de instandhoudingsdoelen zijn gericht.

2.5 UITGANGSPUNTEN PASSENDE BEOORDELING

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd voor het opstellen van deze Passende Beoordeling:

- Veranderingen in de landbouwbedrijven kunnen leiden tot verschillende effecten op Natura 2000-gebieden. Mogelijke effecten zijn verzuring, vermesting, oppervlakteverlies door ruimtebeslag, versnippering van leefgebieden van beschermde soorten, verzoeting of verzilting, verdroging of vernatting van gebieden, verandering van stroomsnelheid, verandering van overstromingsfrequentie, verstoring door licht, geluid of trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten. Deze Passende Beoordeling richt zich volledig op de effecten van stikstofdepositie. Gezien de aard van de voorziene veranderingen, worden veranderingen in populatiedynamiek en soortensamenstelling door andere effecttypen uitgesloten (zie paragraaf 2.4).
- Het studiegebied bestaat uit de Nederlandse Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Markiezaat, Krammer Volkerak, Zoommeer, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe en de Belgische Natura 2000-gebieden Kalmthoutse Heide, Schorren en polders van de Beneden-Schelde en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. In de omgeving van het plangebied heeft het Rijk geen Beschermd Natuurmonument aangewezen.
- Voor de berekeningen en effectbeoordeling is uitgegaan van de Huidige situatie vergund + CBS-correctie. De Huidige situatie vergund + CBS-correctie vormt een benadering van de “werkelijke situatie” en is vooral van belang vanuit het juridisch kader.
- Voor achtergronddeposities zijn gegevens gebruikt uit jaren die zo dicht mogelijk lagen bij de jaartallen die in het MER zijn aangegeven als uitgangspunten voor huidige situatie en autonome ontwikkelingen.
- De berekeningen van de stikstofdeposities zijn uitgevoerd met OPS-Pro 4.3.
- De stikstofdepositie vanuit veehouderijen wordt vooral veroorzaakt door NH_3. Bij de berekeningen zijn deze dan ook het meest belangrijk. De uitstoot van NOx van veehouderijen is zeer klein vergeleken met NH_3. Voor veehouderijen zijn ook geen gegevens bekend van de uitstoot van NOx.

3 Wettelijke kader en toetsingskader

3.1 NATURA 2000 EN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Op 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 (NBwet) in werking getreden. Deze wet heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) in Nederland. De Natura 2000- gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen voor de bescherming van bepaalde vogelsoorten (kwalificerende soorten). Kwalificerende soorten zijn soorten waarvan geregeld meer dan 1% van de biogeografische populatie in het gebied verblijft of waarvoor het gebied tot de vijf belangrijkste gebieden in Nederland behoort. De Habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld voor het beschermen van andere diersoorten en habitattypen (natuurtypen) waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. Samen vormen deze gebieden het Europese Natura 2000 netwerk.

Natura 2000-gebieden

Voor de Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd in de (concept) aanwijzingsbesluiten van de betreffende gebieden. In de besluiten staat omschreven wat de doelen zijn met betrekking tot de oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen. Voor sommige doelen betreft dat behoud van oppervlakte en kwaliteit. Maar ook uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit of een combinatie daarvan zijn mogelijkheden. Nieuwe ontwikkelingen mogen geen negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en soorten. De voorgenomen planwijzigingen in het bestemmingsplan Buitengebied – 2012 moeten derhalve getoetst worden aan de instandhoudingsdoelstellingen.

Om de effecten van een ontwikkeling op een Natura 2000-gebied te toetsen wordt de Habitattoets uitgevoerd. De Habitattoets bestaat uit drie mogelijke onderzoekssituaties, die opeenvolgend doorlopen kunnen worden maar ook los van of in combinatie met elkaar.
Deze drie onderzoekssituaties zijn:

- oriëntatiefase (de Voortoets);
- verslechteringstoets;
- Passende Beoordeling.

In de oriëntatiefase wordt aan de hand van een Voortoets gekeken of de ontwikkelingen waarin het plan voorziet mogelijk (significante) negatieve gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied.

Van een negatief effect is sprake wanneer een verstoring optreedt van een kwalificerende soort of een verslechtering van een kwalificerend habitattype. Indien deze verstoring of verslechtering leidt tot een aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen voor de betreffende soort of habitattype, dan is sprake van een significant negatief effect.

Indien uit de Voortoets blijkt dat het plan geen negatieve effecten met zich meebrengt, is geen verder onderzoek noodzakelijk. Wanneer een significant negatief effect niet op voorhand uitgesloten kan worden moet een Passende Beoordeling worden uitgevoerd. Wanneer een significant negatief effect wel kan worden uitgesloten maar er mogelijk toch sprake is van verslechtering van een habitattype of een habitat van een soort, wordt aan de hand van een verslechteringstoets gekeken welke gevolgen deze negatieve effecten hebben op de betreffende soort of het habitattype.

Beschermde Natuurmonumenten

Sinds de inwerkingtreding van de (oude) Natuurbeschermingswet zijn 188 gebieden aangewezen als Beschermd Natuurmonument of Staatsnatuurmonument. Door de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 verdwijnt het verschil tussen Beschermde en Staatsnatuurmonumenten. Deze gebieden vallen dan onder de noemer van Beschermde Natuurmonumenten. Een deel van de Beschermde Natuurmonumenten vallen samen met Natura 2000-gebieden. Hiervoor geldt bij definitieve aanwijzing van de Natura 2000-gebieden dat de "oude doelen" van het Beschermde Natuurmonument onderdeel worden van de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Waar de gebieden niet samen vallen, blijven Beschermde Natuurmonumenten in stand en vallen onder het toetsingskader van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet, dat hieronder wordt toegelicht.

BEOORDELINGSKADER VAN BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN

De status Beschermd Natuurmonument betekent dat het zonder vergunning verboden is om handelingen te verrichten die schadelijk kunnen zijn voor dat natuurmonument. Het gaat om handelingen die significante gevolgen kunnen hebben voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied. Tenzij er zwaarwegende openbare belangen zijn ('dwingende reden van openbaar belang') die het verlenen van een vergunning 'noodzaken'. In tegenstelling tot de afweging bij een Natura 2000-gebied, hoeft hier geen alternatievenonderzoek plaats te vinden. Ook een Passende Beoordeling is niet verplicht.

Bij Beschermde Natuurmonumenten ontbreken de instandhoudingdoelen als toetsingskader voor mogelijke effecten, zoals bij de Natura 2000-gebieden. Het aanwijzingsbesluit van een Beschermd Natuurmonument bevat echter een overzicht van de te behouden natuurwaarden. Het toetsingskader is vergelijkbaar met dat van de Natura 2000-gebieden. Voor handelingen buiten het Beschermde Natuurmonument (voor zover aangewezen voor de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998) die significante effecten kunnen hebben op het gebied is het begrip 'externe werking' van toepassing (art. 65 Nbwet[1]). Dit betekent dat de vergunningplicht ook van toepassing is op handelingen buiten een Beschermd Natuurmonument die negatieve gevolgen kunnen hebben.

3.2 TOETSINGSKADER NEDERLANDSE NATURA 2000-GEBIEDEN

3.2.1 ALGEMEEN

Voor alle Nederlandse Natura 2000-gebieden zijn specifieke doelen gesteld, deze komen in de onderstaande paragrafen aan bod. De doelen voor Nederland zijn overgenomen uit de (concept) besluiten zoals gepubliceerd op de website van het ministerie van EZ (www.natura2000.nl).

[1] In artikel 16 staat dat externe werking alleen geldt voor in het aanwijzingsbesluit beschreven activiteiten. Uit art. 65 blijkt echter dat dit alleen geldt voor Beschermde Natuurmonumenten die na 1 oktober 2005 zijn aangewezen en die zijn er (nog) niet.

3.2.2 BRABANTSE WAL

Gebiedsomschrijving

De Brabantse Wal bestaat uit diverse gebieden die op het grensgebied van het Brabantse hogere zandlandschap en de Zeeuwse kleilandschap van de delta liggen. Het meest westelijke deel van het Kempense Plateau eindigt hier in een hoge steilwand. Loodrecht op deze steilwand bevinden zich enkele beekdalen. Op de Brabantse wal komen meerdere stuifzandgebieden voor, behalve relatief recente stuifduinen betreft het hier ook veel oudere rivierduinen, die zijn ontstaan aan het einde van de laatste ijstijd. De Mattemburgh is een oud landgoed op de overgang van de Brabantse Wal naar de jonge zeeklei van de Oosterschelde. Door de gradiëntrijke ligging is er een grote biologische rijkdom. Op de Woensdrechtse Heide wordt stuifzand, naaldbos en gemengd bos aangetroffen. De Wouwse Plantage is een oud landgoed met gemengde bossen, landbouwgronden, een relict van een zandverstuiving en lange beukenlanen in de vorm van een ster. Zoomland is ontstaan uit vier zeventiende-eeuwse landgoederen. Het landgoed is opgebouwd uit gevarieerde gemengde bossen, wei- en bouwland, heide met eikenstrubben dichtgegroeid stuifzand en moeras. Kortenhoef bestaat uit natuurlijk bos en heidelandschap op voormalig landgoed. Het noordelijke deel van het landgoed Grote Meer bestaat uit licht geaccidenteerde zandgronden met daarop plantages van voornamelijk naaldhout met hier en daar stukjes landbouwgrond en enkele natuurlijke vennen: het Groote Meer, Kleine Meer en het Zwaluwmoer. De zuidelijke helft bestaat uit dennenbos, heide en zandverstuivingen (bron: Ministerie van EZ).

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor Brabantse Wal is aangewezen.

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren
Habitattypen				
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	>	>		
H2330 Zandverstuivingen	>	>		
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	>	>		
H3130 Zwakgebufferde vennen	=	=		
H3160 Zure vennen	=	>		
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	>	>		

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren
Habitatsoorten				
H1166 Kamsalamander	=	=	=	
H1831 Drijvende waterweegbree	>	=	=	
Broedvogels				
A004 Dodaars	=	>		40
A008 Geoorde fuut	=	>		40
A072 Wespendief	=	=		10
A224 Nachtzwaluw	=	=		80
A236 Zwarte specht	=	=		40
A246 Boomleeuwerik	=	=		100

Tabel 1: Instandhoudingsdoelstellingen voor Brabantse Wal.

De doelstelling voor oppervlakte, kwaliteit en populatie is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering, =(<) staat voor Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft “ten gunste van” formulering, * staat voor prioritair habitattype. Hier heeft Nederland speciale verantwoordelijkheid voor.

3.2.3 MARKIEZAAT

Gebiedsomschrijving

Het Markiezaat vindt zijn oorsprong in de Sint-Felixvloed van 1530, die resulteerde in een landschap dat de naam "Verdronken land van het Markiezaat van Bergen op Zoom" kreeg. Nadat het in 1868 van het Kreekrak werd afgesloten, was het onderdeel van het getijdengebied van de Oosterschelde. Door de aanleg van de Markiezaatkade (en de Oesterdam) werd het daarvan in maart 1983 gescheiden. Daarna werd het gebied verder gecompartimenteerd door aanleg van de Bergse Plaat (1984) en de Binnenschelde (1988). Het overgebleven Markiezaatsmeer verzoette geleidelijk in de loop van enkele jaren. Het peil kan op natuurlijke wijze fluctueren. Het gebied bestaat uit voormalige getijdengeulen en -kreken, slikken, schorren en hogere gronden met jonge stuifduintjes. Het Markiezaatsmeer ligt op de natuurlijke overgang van het Holocene getijdenlandschap naar het Pleistocene zandlandschap. Ten gevolge van de grote verscheidenheid aan abiotische factoren heeft zich een groot aantal vegetatietypen kunnen ontwikkelen met een voor het gehele Deltagebied uitzonderlijke soortensamenstelling. Ter plaatse van de overgang tussen de hoger gelegen zandgronden en recente zoute opslibbingen, doen zich kwelverschijnselen voor waardoor een kenmerkende vegetatie is ontstaan met soorten uit meer brakke milieus (bron: Ministerie van EZ).

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor Markiezaat is aangewezen.

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
Broedvogels					
A004 Dodaars	=	=		30	
A034 Lepelaar	=	=		20	
A132 Kluut	=	=		2000	
A137 Bontbekplevier	=	=		105	
A138 Strandplevier	=	=		220	
Niet-Broedvogels					
A005 Fuut	=	=			200
A008 Geoorde fuut	=	=			50
A017 Aalscholver	=	=			680
A034 Lepelaar	=	=			50
A037 Kleine zwaan	=	=			30
A043 Grauwe gans	=	=			510
A045 Brandgans	=	=			130
A048 Bergeend	=	=			250
A050 Smient	=	=			1600
A051 Krakeend	=	=			280
A052 Wintertaling	=	=			700
A054 Pijlstaart	=	=			480
A056 Slobeend	=	=			150
A125 Meerkoet	=	=			920
A132 Kluut	=	=			140
A137 Bontbekplevier	=	=			360
A141 Zilverplevier	=	=			1300
A143 Kanoet	=	=			1600
A149 Bonte strandloper	=	=			6400
A161 Zwarte ruiter	=	=			210

Tabel 2: Instandhoudingsdoelstellingen voor Markiezaat.

De doelstelling voor oppervlakte, kwaliteit en populatie is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering, =(<) staat voor Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft “ten gunste van” formulering, * staat voor prioritair habitattype. Hier heeft Nederland speciale verantwoordelijkheid voor.

3.2.4 KRAMMER VOLKERAK

Gebiedsomschrijving

Het Volkerakmeer in zijn huidige vorm is een "afgesloten zeearm" waarin nog veel van de kenmerken van het voormalige intergetijdegebied "Krammer-Volkerak" bewaard zijn gebleven (diepe centrale geul met steile taluds en aansluitende ondiepten met minder steil talud en drooggevallen platen). Het Volkerak (circa 6000 ha) vormt nu één waterlichaam met de Eendracht en het Zoommeer (circa 2000 ha). Binnen een

paar maanden werd het water zoet en het peil werd gefixeerd op 0 cm NAP. Daardoor viel circa 1775 ha van het voormalige intergetijdegebied permanent droog. Oeverafslag als gevolg van het gefixeerde peil werd gestopt door de aanleg van vooroevers, en in de periode 1989-99 werd een veertigtal eilandjes aangelegd, met een totale oppervlakte van circa 80 ha. Het Volkerak ontvangt niet langer substantiële hoeveelheden water uit het Hollandsch Diep, wel uit de Brabantse rivieren (Mark en Dintel).De successie van de vegetatie is nog volop gaande en door de traagheid van de ontzilting van de bodem, in een aantal deelgebieden is de rol van zilte pioniersoorten op de platen nog steeds groot. De ontwikkelingen van de broedvogels en de trekvogels als ganzen zijn in hoge mate een afspiegeling van de vegetatiesuccessie, met een tijdelijke opkomst van pioniers als kale grondbroeders (plevieren, sterns) en gras- en zaadeters. Een aantal soorten ganzen (kolgans, grauwe gans) en weidevogels heeft een meer permanente plek gekregen. De ontwikkelingen in het water zijn sterk gestuurd door hoge en toenemende nutriëntgehalten (met bijbehorende vissen). In de huidige situatie is bij de niet-broedvogels de betekenis op landelijke schaal het grootst bij de brilduiker (12 % landelijk gemiddelde), vervolgens bij fuut, kuifeend en kluut (4-5 %). Daarnaast is het een zeer belangrijk broedgebied voor broedvogels van schaars begroeide zandplaten (bontbekplevier, strandplevier) en schaars begroeide oevers met aangrenzend ondiep water (kluut). Deze habitats zijn tevens van belang voor meeuwen en sterns (zwartkopmeeuw, kleine mantelmeeuw, visdief, dwergstern)(bron: Ministerie van EZ).

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor Krammer Volkerak is aangewezen.

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
Habitattypen					
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	>	>			
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	>	>			
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	>	>			
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	=(<)	=			
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	>	=			

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	=(<)	=			
H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	>	=			
H91E0A* Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	=(<)	=(<)			
H91E0A* Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	>	>			
H91E0B* Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	=(<)	=(<)			
H91E0B* Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	>	>			
Habitatsoorten					
H1340* Noordse woelmuis	=	=	=		
H1340* Noordse woelmuis	>	=	>		
Broedvogels					
A034 Lepelaar	=	=		30	
A081 Bruine kiekendief	=	=		10	
A132 Kluut	=	=		2000	
A137 Bontbekplevier	=	=		100	
A138 Strandplevier	=	=		220	
A176 Zwartkopmeeuw	=	=		400	
A183 Kleine mantelmeeuw	=	=		810	
A193 Visdief	=	=		6500	
A195 Dwergstern	=	=		300	
Niet-broedvogels					
A005 Fuut	=	=			1100
A007 Kuifduiker	=	=			2
A017 Aalscholver	=(<)	=			490
A034 Lepelaar	=	=			40
A037 Kleine zwaan	=	=			5
A043 Grauwe gans	=	=			2100 foer/slaap
A045 Brandgans	=	=			1100
A046 Rotgans	=	=			160
A048 Bergeend	=	=			1200
A050 Smient	=	=			2500
A051 Krakeend	=	=			480
A052 Wintertaling	=	=			670
A053 Wilde eend	=	=			5300

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
A054 Pijlstaart	=	=			180
A056 Slobeend	=	=			310
A059 Tafeleend	=	=			130
A061 Kuifeend	=	=			4000
A067 Brilduiker	=	=			640
A069 Middelste zaagbek	=	=			20
A094 Visarend	=	=			2
A103 Slechtvalk	=	=			5
A125 Meerkoet	=	=			1300
A132 Kluut	=	=			430
A137 Bontbekplevier	=	=			40
A156 Grutto	=	=			140
A162 Tureluur	=	=			60

Tabel 3: Instandhoudingsdoelstellingen voor Krommer Volkerak.

De doelstelling voor oppervlakte, kwaliteit en populatie is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering, =(<) staat voor Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft “ten gunste van” formulering, * staat voor prioritair habitattype. Hier heeft Nederland speciale verantwoordelijkheid voor.

3.2.5 ZOOMMEER

Gebiedsomschrijving

Het Zoommeer is een "afgesloten zeearm" die via het kanaal de Eendracht in open verbinding staat met het Volkerak. Dit waterlichaam ontstond in april 1987 toen de Philipsdam werd voltooid. Het Zoommeer was al door de Markiezaatskade (1983) en de Oesterdam (1986) gescheiden van de Oosterschelde. Binnen een paar maanden werd het water zoet en het peil werd gefixeerd op 0 cm NAP. Daardoor viel ca. 220 ha van het voormalige intergetijdengebied permanent droog. De successie van de vegetatie is nog volop gaande. De ontwikkelingen van de broedvogels en de trekvogels als ganzen zijn in hoge mate een afspiegeling van de vegetatiesuccessie, met een tijdelijke opkomst van pioniers als kale grondbroeders (kluut, plevieren, sterns) en gras- en zaadeters (smient, pijlstaart). De ontwikkelingen in het water zijn gestuurd door hoge en toenemende nutriëntgehalten. In de huidige situatie is bij de niet-broedvogels de betekenis op landelijke schaal het grootst bij Fuut, Krakeend, Wintertaling en Pijlstaart, maar geen enkele soort bereikt gemiddeld een aandeel van meer dan 1 % van de Nederlandse populatie. De haalbaarheid van behoud van de huidige populaties hangt af van de keuzes m.b.t. een eventueel herstel van de zoet-zout gradiënt in het Volkerak-Zoommeer. Daarnaast heeft het gebied echter betekenis als rustgebied voor overtijende vogels die bij laag water in de Oosterschelde foerageren (scholekster, bontbekplevier, steenloper). Als broedgebied is het van beperkte betekenis voor kustbroedvogels van zandplaten en schelpenstrandjes (kluut, bontbekplevier, strandplevier en visdief) en voor de zwartkopmeeuw, maar in verband met vegetatiesuccessie is deze betekenis inmiddels sterk verminderd. De hernieuwde inlaat van zout water is onlangs gepresenteerd als één van de mogelijkheden om de jaarlijkse algenbloei te bestrijden, en daarbij wordt doorspoeling naar de Westerschelde aanbevolen in verband met mogelijke problemen

met mariene algen of zeesla. Omdat de aanwijzing is geschied op grond van "zoete" waarden, zal in geval van een zoute toekomst bij een aantal soorten het ambitieniveau lager moeten liggen dan de huidige situatie, terwijl aan de andere kant nieuwe waarden zullen ontstaan die aanvullende bescherming verdienen (bron: Ministerie van EZ).

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor Zoommeer is aangewezen.

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
Broedvogels					
A132 Kluut	=	=		2000	
A138 Strandplevier	=	=		220	
A176 Zwartkopmeeuw	=	=		400	
A193 Visdief	=	=		6500	
Niet-broedvogels					
A005 Fuut	=	=			170
A043 Grauwe gans	=	=			470
A046 Rotgans	=	=			220
A048 Bergeend	=	=			200
A050 Smient	=	=			800
A051 Krakeend	=	=			180
A052 Wintertaling	=	=			370
A054 Pijlstaart	=	=			90
A056 Slobeend	=	=			90
A061 Kuifeend	=	=			850
A125 Meerkoet	=	=			710
A132 Kluut	=	=			geen

Tabel 4: Instandhoudingsdoelstellingen voor Zoommeer.

De doelstelling voor oppervlakte, kwaliteit en populatie is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering, =(<) staat voor Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft “ten gunste van” formulering, * staat voor prioritair habitattype. Hier heeft Nederland speciale verantwoordelijkheid voor.

3.2.6 OOSTERSCHELDE

Gebiedsomschrijving

Het gebied Oosterschelde is een zeearm welke in 1986 is afgesloten van de zee door de stormvloedkering. De stormvloedkering laat de getijdenwerking echter nog in enige mate toe. Als gevolg van de getijdenstromen vinden erosie- en sedimentatieprocessen plaats die resulteren in een wisselend patroon van schorren, slikken en droogvallende platen (het intergetijdengebied), ondiep water en diepe getijdengeulen. In de monding van de Oosterschelde bevinden zich de diepste stroomgeulen die

plaatselijk een diepte bereiken van 45 meter. Tussen deze stroomgeulen en in het gebied ten oosten van de Zeelandbrug bevinden zich uitgestrekte gebieden met ondiepe wateren met zandbanken. In het oosten en noorden van het gebied komen grote oppervlakten slikken voor. Binnendijks worden langs de oever een groot aantal karrevelden, inlagen en kreekrestanten tot het gebied gerekend. Deze gebieden bestaan voornamelijk uit vochtige graslanden en open water. Het water, het intergetijdengebied en de binnendijks gelegen gebieden vormen tezamen het leefmilieu voor de rijke flora en fauna van het gebied. De grote variatie aan milieutypen in het gebied gaat gepaard met een grote diversiteit aan dier- en plantensoorten. Genoemde variatie aan milieutypen wordt bepaald door factoren als getij, stroming, watertemperatuur, hoogteligging, waterkwaliteit en sedimentsamenstelling. Het gebied is in 2005 met 190 ha uitgebreid in het kader van een LIFE-project als onderdeel van het natuurontwikkelingsproject Plan Tureluur (bron: Ministerie van EZ).

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor Oosterschelde is aangewezen.

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
Habitattypen					
H1160 Grote baaien	=	>			
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	>	=			
H1320 Slijkgrasvelden	=	=			
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	=	=			
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	>	=			
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	>	>			

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
Habitatsoorten					
H1340* Noordse woelmuis	>	=	>		
H1365 Gewone zeehond	=	>	>		
Broedvogels					
A081 Bruine kiekendief	=	=		19	
A132 Kluut	=	=		2000	
A137 Bontbekplevier	=	=		100	
A138 Strandplevier	>	>		220	
A191 Grote stern	=	=		4000	
A193 Visdief	=	=		6500	
A194 Noordse stern				20	
A195 Dwergstern	=	=		300	
Niet-broedvogels					
A004 Dodaars	=	=			80
A005 Fuut	=	=			370
A007 Kuifduiker	=	=			8
A017 Aalscholver	=	=			360
A026 Kleine zilverreiger	=	=			20
A034 Lepelaar	=	=			30
A037 Kleine zwaan	=	=			
A043 Grauwe gans	=	=			2300
A045 Brandgans	=	=			3100
A046 Rotgans	=	=			6300
A048 Bergeend	=	=			2900
A050 Smient	=	=			12000
A051 Krakeend	=	=			130
A052 Wintertaling	=	=			1000
A053 Wilde eend	=	=			5500
A054 Pijlstaart	=	=			730
A056 Slobeend	=	=			940
A067 Brilduiker	=	=			680
A069 Middelste zaagbek	=	=			350
A103 Slechtvalk	=	=			10
A125 Meerkoet	=	=			1100
A130 Scholekster	=	=			24000
A132 Kluut	=	=			510
A137 Bontbekplevier	=	=			280
A138 Strandplevier	=	=			50
A140 Goudplevier	=	=			2000
A141 Zilverplevier	=	=			4400

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
A142 Kievit	=	=			4500
A143 Kanoet	=	=			7700
A144 Drieteenstrandloper	=	=			260
A149 Bonte strandloper	=	=			14100
A157 Rosse grutto	=	=			4200
A160 Wulp	=	=			6400
A161 Zwarte ruiter	=	=			310
A162 Tureluur	=	=			1600
A164 Groenpootruiter	=	=			150
A169 Steenloper	=	=			580

Tabel 5: Instandhoudingsdoelstellingen voor Oosterschelde.

De doelstelling voor oppervlakte, kwaliteit en populatie is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering, =(<) staat voor Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft “ten gunste van” formulering, * staat voor prioritair habitattype. Hier heeft Nederland speciale verantwoordelijkheid voor.

3.2.7 WESTERSCHELDE & SAEFTINGHE

Gebiedsomschrijving

De Westerschelde is de zuidelijke tak in het oorspronkelijke mondingsgebied van de rivier de Schelde. Het is de enige zeetak in de Delta waar nu nog sprake is van een estuarium met open verbinding naar zee. Het betreft een zeer dynamisch gebied, mede door de trechtervorm ervan, waarin het getijverschil naar achteren erg groot wordt. Het estuarium bestaat uit diepe en ondiepe wateren, bij eb droogvallende zand en slikplaten en schorren. Onder de schorren langs de Westerschelde bevindt zich het grootste schorrengebied van ons land: het Verdronken Land van Saeftinghe. Door het grote getijverschil bevat het Verdronken Land van Saeftinghe zeer hoge oeverwallen en brede geulen. Buitengaats ligt de verzande slufter van de Verdronken Zwarte Polder nog in het gebied. In het mondingsgebied is verder nog sprake van duinvorming bij Rammekenshoek, de Kaloot en op de Hooge Platen. Binnendijks liggen een aantal gebieden met aan het estuarium gekoppelde natuur: Rammekenshoek, Inlaag 1887, Bathse Kreek, Inlaag Hoofdplaat en Herdijkte Zwarte Polder (bron: Ministerie van EZ).

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen.

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
Habitattypen					
H1110B Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone)	=	=			
H1130 Estuaria	>	>			
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	>	=			
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	=	=			
H1320 Slijkgrasvelden	=	=			
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	>	>			
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	=	=			

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
H2110 Embryonale duinen	=	=			
H2120 Witte duinen	=	=			
H2160 Duindoornstruwelen	=	=			
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	=	=			
Habitatsoorten					
H1014 Nauwe korfslak	=	=	=		
H1095 Zeeprik	=	=	>		
H1099 Rivierprik	=	=	>		
H1103 Fint	=	=	>		
H1365 Gewone zeehond	=	>	>		
H1903 Groenknolochris	=	=	=		
Broedvogels					
A081 Bruine kiekendief	=	=		200	
A132 Kluut	=	=		2000	
A137 Bontbekplevier	=	=		100	
A138 Strandplevier	=	=		220	
A176 Zwartkopmeeuw	=	=		400	
A191 Grote stern	=	=		4000	
A193 Visdief	=	=		6500	
A195 Dwergstern	=	=		300	
A272 Blauwborst	=	=		450	
Niet-broedvogels					
A005 Fuut	=	=			100
A026 Kleine zilverreiger	=	=			40
A034 Lepelaar	=	=			30
A041 Kolgans	=	=			380
A043 Grauwe gans	=	=			16600
A048 Bergeend	=	=			4500
A050 Smient	=	=			16600
A051 Krakeend	=	=			40
A052 Wintertaling	=	=			1100
A053 Wilde eend	=	=			11700
A054 Pijlstaart	=	=			1400
A056 Slobeend	=	=			70
A069 Middelste zaagbek	=	=			30
A075 Zeearend	=	=			2
A103 Slechtvalk	=	=			8
A130 Scholekster	=	=			7500
A132 Kluut	=	=			540
A137 Bontbekplevier	=	=			430

	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal paren	Draagkracht aantal vogels
A138 Strandplevier	=	=			80
A140 Goudplevier	=	=			1600
A141 Zilverplevier	=	=			1500
A142 Kievit	=	=			4100
A143 Kanoet	=	=			600
A144 Drieteenstrandloper	=	=			1000
A149 Bonte strandloper	=	=			15100
A157 Rosse grutto	=	=			1200
A160 Wulp	=	=			2500
A161 Zwarte ruiter	=	=			270
A162 Tureluur	=	=			1100
A164 Groenpootruiter	=	=			90
A169 Steenloper	=	=			230

Tabel 6: Instandhoudingsdoelstellingen voor Westerschelde & Saeftinghe.

De doelstelling voor oppervlakte, kwaliteit en populatie is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering, =(<) staat voor Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft “ten gunste van” formulering, * staat voor prioritair habitattype. Hier heeft Nederland speciale verantwoordelijkheid voor.

3.3 TOETSINGSKADER BELGISCHE NATURA 2000-GEBIEDEN

3.3.1 ALGEMEEN

In Vlaanderen is een aantal speciale beschermingszones aangewezen of voorgesteld. Van bijzonder belang zijn de Habitat- en Vogelrichtlijngebieden die samen vormgeven aan 'Natura 2000'.
De instandhoudingsdoelstellingen voor een Europees te beschermen gebied (S-IHD) zijn de verbeter- of behoudopgaven voor de Europees te beschermen habitats of populaties van Europees te beschermde soorten en hun leefgebieden, waarvoor het Europees te beschermen gebied is aangemeld of die in het Europees te beschermen gebied voorkomen. Instandhoudingsdoelstellingen voor een Europees te beschermen gebied worden opgemaakt op basis van een rapport.

De ecologische vereisten van een Europees te beschermen habitat of soort zijn de wetenschappelijk vaststelbare, abiotische en biotische vereisten waaraan moet worden voldaan, zodat deze habitats, of populaties van deze soorten en hun leefgebieden, kunnen worden behouden, hersteld of ontwikkeld in een gunstige staat van instandhouding.

3.3.2 KALMTHOUTSE HEIDE

Tabel 7 en Tabel 8 geven de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor gebied Kalmthoutse Heide is aangewezen.

Code	Habitattype	Oppervlakte	Rel. Opp	Behoud	Representativiteit	Algemeen
H2310	Psammofiele heide met Calluna- en Genista-soorten	ca 1%	15% >= p > 2%	Uitstekende instandhouding	Uitstekende representativiteit	Uiterst waardevol
H2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen	ca 8%	100% >= p > 15%	Uitstekende instandhouding	Uitstekende representativiteit	Uiterst waardevol
H3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: Lobelia, Littorellia en Isoëtes	ca 2%	15% >= p > 2%	Uitstekende instandhouding	Uitstekende representativiteit	Uiterst waardevol
H3130	Oligotrofe wateren van het Middeneuropese en peri-alpiene gebied met Littorella- of Isoëtes-vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevallen oevers (Nanocyperetalia)	ca 2%	15% >= p > 2%	Uitstekende instandhouding	Uitstekende representativiteit	Uiterst waardevol
H4010	Noordatlantische vochtige heide met Erica tetralix	ca 12%	100% >= p > 15%	Uitstekende instandhouding	Uitstekende representativiteit	Uiterst waardevol
H4030	Droge heide (alle subtypen)	ca 28%	15% >= p > 2%	Uitstekende instandhouding	Uitstekende representativiteit	Uiterst waardevol
H7150	Slenken in veengronden (Rhynchosporion)	ca 1%	15% >= p > 2%	Uitstekende instandhouding	Uitstekende representativiteit	Uiterst waardevol

Tabel 7: Aangemelde habitattypen voor het gebied Kalmthoutse Heide.

Code	Soort	Populatie	Behoud	Isolatie	Algemeen
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	ca 100% >= p > 15%	Goede instandhouding	Niet-geïsoleerde populatie aan de rand van het areaal	Waardevol

Tabel 8: Aangemelde soorten voor het gebied Kalmthoutse Heide.

Soort	Max. populatiegrootte	Seizoen
Bergeend	220	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Blauwe kiekendief	8	Niet broedend Annex 1
Blauwe reiger		Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Boomleeuwerik	10	Broedvogel Annex 1
Bruine kiekendief	2	Niet broedend Annex 1
Dodaars	45	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Duinpieper	1	Broedvogel Annex 1
Grauwe gans		Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Grutto	900	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Kemphaan	50	Niet broedend Annex 1
Kolgans		Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Korhoen	10 (4 bp)	Niet broedend Annex 1
Krakeend	40	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Kuifeend	110	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Meerkoet	35	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Nachtzwaluw	3	Broedvogel Annex 1
Pijlstaart	170	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Porseleinhoen		Niet broedend Annex 1
Regenwulp	6000	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Rietgans		Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Rode wouw	4	Niet broedend Annex 1
Slobeend	300	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Smelleken		Niet broedend Annex 1
Smient	85	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Tafeleend	130	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Velduil	5	Niet broedend Annex 1
Wespendief	1	Broedvogel Annex 1
Wilde eend	1400	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Wilde zwaan	4	Niet broedend Annex 1
Wintertaling	720	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Witoogeend		Niet broedend Annex 1
Wulp	>3000	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Zwarte specht	2	Broedvogel Annex 1
Zwarte stern	16	Niet broedend Annex 1

Tabel 9: Aangemelde vogelsoorten voor het gebied Kalmthoutse Heide.

3.3.3 SCHORREN EN POLDERS VAN DE BENEDEN-SCHELDE

Tabel 10 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor gebied Schorren en polders van de Beneden-Schelde is aangewezen.

Soort	Max. populatiegrootte	Seizoen
Aalscholver	45	Niet broedend Annex 1
Bergeend	4000	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Blauwborst	26	Broedvogel Annex 1
Blauwe reiger	100	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Bruine kiekendief	4	Broedvogel Annex 1
Dodaars	55	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Fuut	90	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Goudplevier	2000 (2 bp)	Niet broedend Annex 1
Grauwe gans	440	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Grutto	800	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Kemphaan	1400	Niet broedend Annex 1
Kleine zwaan	32	Niet broedend Annex 1
Kluut	1800 (350 bp)	Niet broedend Annex 1
Knobbelzwaan	55	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Kolgans	3000	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Krakeend	230	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Kuifduiker		Niet broedend Annex 1
Kuifeend	850	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Meerkoet	2300	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Nonnetje	85	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Parelduiker		Niet broedend Annex 1
Pijlstaart	240	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Regenwulp		Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Rietgans	800	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Roodkeelduiker	4	Niet broedend Annex 1
Slobeend	1700	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Smient	3000	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Tafeleend	450	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Wilde eend	6230	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Wilde zwaan	4	Niet broedend Annex 1
Wintertaling	3200	Wintergast of doortrekker niet Annex 1
Wulp	140	Wintergast of doortrekker niet Annex 1

Tabel 10: Aangemelde vogelsoorten voor het gebied Schorren en polders van de Beneden-Schelde.

3.3.4 BENEDEN-SCHELDE EN SCHELDE- EN DURME-ESTUARIUM VAN DE NEDERLANDSE GRENST TOT GENT

Tabel 7 en Tabel 8 geven de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor gebied Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent is aangewezen.

Code	Habitattype	Oppervlakte	Rel. Opp	Behoud	Representativiteit	Algemeen
H1130	Estuaria	ca 46%	100% >= p > 15%	Goede instandhouding	Uitstekende representativiteit	Waardevol
H1310	Eénjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met Salicornia-soorten en andere zoutminnende planten	ca <1%			Aanwezig maar verwaarloosbaar	
H1320	Schorren met slijkgrasvegetaties (Spartinion)	ca <1%	15% >= p > 2%	Passabele of verminderde instandhouding	Beduidende representativiteit	Beduidende
H1330	Atlantische schorren (Glauco-Puccinellietalia maritimae)	ca <1%	100% >= p > 15%	Goede instandhouding	Uitstekende representativiteit	Waardevol
H2310	Psammofiele heide met Calluna- en Genista-soorten	ca 1%	2% >= p > 0%	Passabele of verminderde instandhouding	Beduidende representativiteit	Beduidende
H2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen	ca 1%	2% >= p > 0%	Passabele of verminderde instandhouding	Beduidende representativiteit	Beduidende
H3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamium of Hydrocharition	ca 3%	2% >= p > 0%	Passabele of verminderde instandhouding	Beduidende representativiteit	Beduidende
H6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende bodem en kleibodem (Eu-Molinion)	ca 1%	2% >= p > 0%	Goede instandhouding	Beduidende representativiteit	Beduidende
H6430	Voedselrijke ruigten	ca 2%	15% >= p > 2%	Goede instandhouding	Goede representativiteit	Waardevol
H6510	Laaggelegen, schraal hooiland (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	ca 2%	2% >= p > 0%	Passabele of verminderde instandhouding	Beduidende representativiteit	Beduidende
H9160	Eikenbossen van het type Stellario-Carpinetum	ca <1%	2% >= p > 0%	Goede instandhouding	Beduidende representativiteit	Beduidende
H91E0	Overblijvende of relictbossen op alluviale grond (Alnion glutinoso-incanae)	ca 10%	15% >= p > 2%	Goede instandhouding	Goede representativiteit	Waardevol

Tabel 11: Aangemelde habitattypen voor het gebied Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent.

Code	Soort	Populatie	Behoud	Isolatie	Algemeen
H1134	Bittervoorn	ca 15% >= p > 2%	Uitstekende instandhouding	Niet-geïsoleerde populatie aan de rand van het areaal	Waardevol
H1099	Rivierprik	ca 100% >= p > 15%	Goede instandhouding	Niet-geïsoleerde populatie aan de rand van het areaal	Waardevol
H1149	Kleine modderkruiper	ca 15% >= p > 2%	Goede instandhouding	(vrijwel) geheel geïsoleerde populatie	Waardevol
H1166	Kamsalamander	ca 2% >= p > 0%	Goede instandhouding	Niet-geïsoleerde, door de rest van het areaal omsloten populatie	Beduidend

Tabel 12: Aangemelde soorten voor het gebied Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent.

4 Effectbepaling en –beoordeling stikstofdepositie

4.1 ALGEMEEN

In deze Passende Beoordeling wordt de stikstofdepositie vanuit het trendmatig voorkeursalternatief, de worst-case variant op het voorkeursalternatief en het best-case alternatief vergeleken met de referentiesituatie (Huidige situatie + CBS-correctie veestapel).

4.1.1 DE REFERENTIESITUATIE

Er zijn verschillende mogelijkheden om de huidige situatie in beeld te brengen:

- Aan de hand van de Huidige situatie vergund wordt een beeld gevormd van de vergunde situatie.
- De Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting brengt de huidige vergunde situatie in beeld voor de veehouderij. Voor de intensieve veehouderij wordt gecorrigeerd met de lagere stalemissies voortkomend uit de AMvB-Huisvesting. Deze worden voor deze situatie als autonome ontwikkeling gezien.
- Voor plannen, zoals voorliggend bestemmingsplan Buitengebied Zuid, geldt de huidige werkelijke situatie als referentiesituatie. Voor deze Passende Beoordeling is uitgegaan van de feitelijke situatie.

4.1.2 HET TRENDMATIG VOORKEURSALTERNATIEF, DE WORST-CASE VARIANT OP HET VOORKEURSALTERNATIEF EN HET BEST-CASE ALTERNATIEF

Trendmatig voorkeursalternatief

In m.e.r.-termen wordt het voornemen of concept bestemmingsplan het voorkeursalternatief genoemd. In deze Passende Beoordeling bestaat het voorkeursalternatief uit het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Zuid. Het trendmatig voorkeursalternatief beschrijft de effecten van het planologisch beleid ten aanzien van veehouderijen zoals opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan, met een wat realistischer verwachting van de ontwikkeling van de veehouderijen, dan de worst-case variant op het voorkeursalternatief. Hierbij is uitgegaan van de maximale benutting van het bestaande bouwblok en maximaal een verdubbeling van de vergunde dieraantallen. Daarnaast vindt er geen omschakeling plaats naar een veehouderij op locaties waar nu geen vee gehouden wordt.

De locatie Fianestraat 2b heeft een aanduiding intensieve veehouderij en het bouwblok kan op grond van het bestemmingsplan dus niet uitbreiden. Ook vanwege geur zit de locatie vrijwel op slot. Wanneer in verband met geur het emissiepunt naar achteren wordt verplaatst kan het aantal dieren binnen het bestaande bouwblok 1,5 keer zo groot worden. Voor het trendmatig voorkeursalternatief is er van uitgegaan dat resulteert in maximaal 500 vleeskalveren. Het bouwblok van de locatie Heimolen 17 kan op grond van het bestemmingsplan uitbreiden tot 1,5 hectare. Voor het trendmatig voorkeursalternatief is er

vanuit gegaan dat er een verdubbeling plaatsvindt van het aantal dieren. Dit resulteert voor Heimolen 17 in 100 paarden.

Worst-case variant op het voorkeursalternatief
De worst-case variant op het voorkeursalternatief richt zich ook op de mogelijkheden zoals opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan, maar met een worst-case benadering. Hierbij wordt inzichtelijk wat maximaal mogelijk is binnen het bestemmingsplan.

In de worst-case variant op het voorkeursalternatief is er voor de locatie Fianestraat 2b van uitgegaan dat wanneer het emissiepunt naar achteren wordt verplaatst het aantal dieren binnen het bestaande bouwblok doorgroeit tot maximaal 500 vleeskalveren en 52 vrouwelijk jongvee. Als worst-case ontwikkeling is er voor de locatie Heimolen 17 van uitgegaan dat deze locatie omschakelt naar een grondgebonden veehouderij van 1,5 hectare. Dit resulteert in 330 melkrundvee met 210 bijbehorend jongvee. Ook op twee agrarische bouwblokken is er vanuit de worst-case ontwikkeling van uitgegaan dat hier omschakeling plaatsvindt naar een grondgebonden veehouderij van 1,5 hectare (330 melkrundvee met 210 bijbehorend jongvee). Het andere agrarische bouwblok schakelt ook om naar een grondgebonden veehouderij maar groeit vanwege de beperkte fysieke ruimte tot een bouwblok van 0,5 hectare, waarvan 0.3 ha benutbaar voor vee. Dit resulteert in 66 stuks melkrundvee met 42 bijbehorend jongvee.

Voor zowel het trendmatig voorkeursalternatief als de worst-case variant op het voorkeursalternatief is er van uitgegaan dat:
- bestaande stallen minimaal voldoen aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit Huisvesting;
- nieuwe stallen voldoen aan grenswaarden uit bijlage 1 van de geldende verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant.

Best-case alternatief
Dit alternatief is voor het aspect ammoniak (stikstofbelasting) extra onderzocht om te onderbouwen dat het bestemmingsplan Buitengebied Zuid uitvoerbaar is binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet.

In het best-case alternatief is er van uitgegaan dat de feitelijke ammoniakemissie van de twee veehouderijen in het bestemmingsplan wordt vastgelegd en dat de omschakeling naar veehouderij voor agrarische bouwblokken niet mogelijk wordt gemaakt binnen het bestemmingsplan.

Voor wat betreft de locatie Fianestraat 2b betekent dit niet dat uitbreiding van de veestapel niet meer mogelijk is. Wanneer op de locatie de best beschikbare staltechniek (R.a.v. 2013) met 75% geurreductie en 90% ammoniakreductie wordt toegepast is uitbreiding van de veestapel mogelijk tot 850 vleeskalveren[2]. Ten opzichte van het nu vergund aantal dieren is dit meer dan een verdubbeling.

4.2 BEOORDELINGSKADER

4.2.1 VERMESTING EN VERZURING DOOR DEPOSITIE VAN STIKSTOF

Bij de beoordeling van de effecten van de landbouwkundige ontwikkeling in het kader van het bestemmingsplan Buitengebied zijn de volgende gegevens van belang:
- De kritische depositiewaarde van kwalificerende habitattypen.

[2] Hierbij is rekening gehouden met het feit dat een deel van het bouwblok niet bruikbaar is vanwege de afstond tot woningen.

- De achtergronddepositie.
- De bijdrage van de landbouwkundige ontwikkelingen aan de uitstoot van stikstofdepositie.

Kritische depositiewaarde

De kritische depositiewaarde is de grens waarboven het niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van een habitattype significant wordt aangetast door stikstofdepositie(verzuring/vermesting). Aangezien depositie van invloed kan zijn op de vegetatie en habitattypen (en daarmee op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden), is er een studie uitgevoerd om kritische depositiewaarden van habitattypen in Nederland te bepalen (Van Dobben et al., 2012).

Achtergronddepositie

De N-depositie in Nederland bestaat uit ammoniak (NHx) en stikstofoxiden (NOx). De uitstoot van N- verbindingen bestaat bij verkeer en industrie voornamelijk uit stikstofoxiden (NOx) en bij de landbouw uit ammoniak (NH_3). De landbouw krijgt veel aandacht bij de stikstofproblematiek. Deze sector veroorzaakt ook een groot gedeelte van de stikstofdepositie in Nederland. Echter, ook andere sectoren veroorzaken stikstofdepositie. De stikstofdepositie op natuurgebieden is voor de helft afkomstig uit de Nederlandse landbouw, in de vorm van ammoniak. Een kleiner deel van de stikstofdepositie is, in de vorm van stikstofoxides, afkomstig van verkeer en industrie. Ongeveer een kwart van de stikstofdepositie is afkomstig uit het buitenland (zie Afbeelding 3).

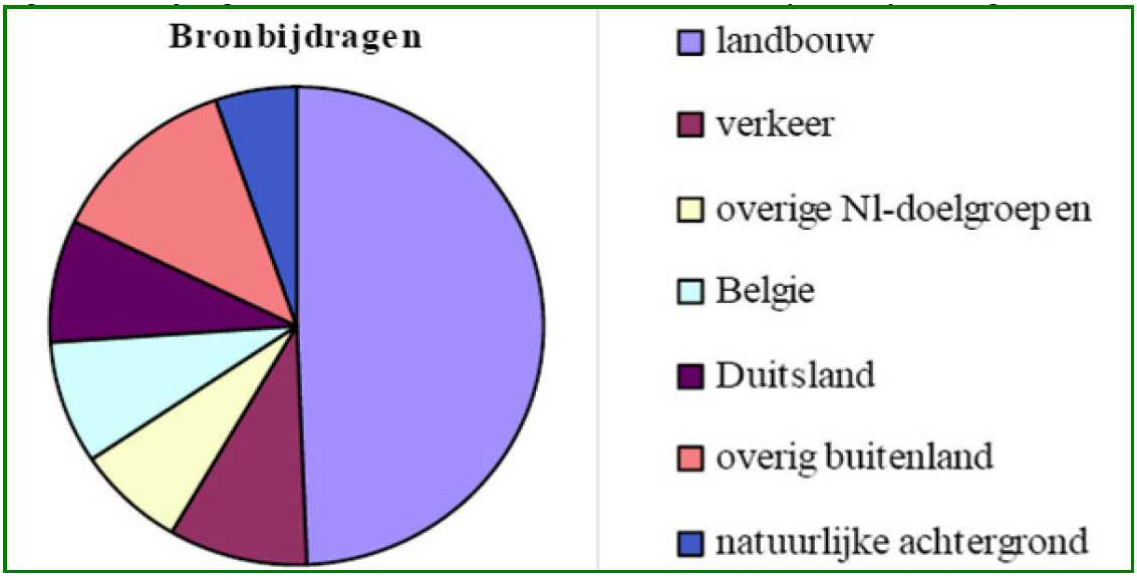

Afbeelding 3: Bijdragen van verschillende bronnen aan de stikstofdepositie op natuurgebieden (bron: Milieu en Natuurplanbureau, taskforce ovv hr C. Trojan, 2008).

De huidige stikstofdepositie in het plangebied wordt in deze studie onderscheiden in de depositie van de landbouw in het plangebied zelf en de depositie vanuit het totaal aan bronnen, de zogenaamde achtergronddepositie. De bijdrage van de landbouw in het plangebied wordt gemodelleerd. De totale depositie wordt ontleend aan de grootschalige milieukaarten van het PBL.

Bijdrage landbouwkundige ontwikkelingen aan de stikstofdepositie

In het bestemmingsplan Buitengebied zijn uitbreidingsmogelijkheden opgenomen voor verschillende agrarische bedrijven. Dit kan leiden tot een toename van de ammoniakuitstoot wat extra stikstofdepositie kan veroorzaken op de beschermde habitattypen in de Natura 2000-gebieden. Tevens kunnen de ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan Buitengebied zorgen voor een toename van het verkeer in het gebied. Deze toename kan ook zorgen voor extra stikstofdepositie. De

toename van het verkeer zal beperkt zijn. Aangezien er niets aan de wegenstructuur verandert vinden er in relatie tot wegen geen nieuwe ontwikkelingen plaats en worden de effecten van deze depositie buiten beschouwing gelaten. De bijdrage van de landbouw aan de stikstofdepositie wordt voor de huidige situatie, de autonome ontwikkeling, het trendmatig voorkeursalternatief, de worst-case variant op het voorkeursalternatief en het best-case alternatief gemodelleerd.

4.2.2 BEOORDELINGSWIJZE NEDERLAND

Beschouwing kritische depositiewaarde

Voor een kwantitatieve beoordeling van het effect van stikstofdepositie op de kwalificerende habitats wordt gebruik gemaakt van de kritische depositiewaarde. Dit is de grens waarboven niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitattype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie. Als de stikstofdepositie hoger is dan de kritische depositiewaarde, dan zijn significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet uit te sluiten.

Met de term 'kritische depositiewaarde voor stikstof (KDW) wordt bedoeld: "de grens waarboven het risico bestaat dat de kwaliteit van het habitat significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van atmosferische stikstofdepositie" (Van Dobben et al., 2012). Dit komt inhoudelijk overeen met de internationaal gangbare definitie: "de kritische depositie is een kwantitatieve schatting van de blootstelling aan één of meer verontreinigende stoffen, waar beneden geen significante schadelijke effecten optreden aan gespecificeerde gevoelige elementen in het milieu, volgens de huidige stand van kennis (Nilsson en Grenfeldt,1988).

Van Dobben et al (2012) geven de meest recente gegevens van kritische depositiewaarden voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Dit rapport bouwt voort op het rapport van Van Dobben en Van Hinsberg (2008). Daarbij zijn geen nieuwe modelgegevens gebruikt. Wel zijn de stappen van het toegepaste protocol opnieuw doorlopen en enkele fouten hersteld. De KDW kan vergeleken worden met de huidige of toekomstige stikstofdepositie om een beeld te krijgen van de knelpunten voor verzuring en vermesting. De KDW moet gezien worden als de meest waarschijnlijke waarde gezien de huidige stand van kennis. Wanneer de atmosferische depositie hoger is dan de KDW van het habitat bestaat er een duidelijk risico op een significant negatief effect, waardoor het instandhoudingsdoel voor een habitat (in termen van kwaliteit en oppervlakte) niet duurzaam kan worden gerealiseerd. Hoe hoger de overschrijding van het kritische niveau en hoe langduriger die overschrijding, hoe groter het risico op ongewenste effecten op de biodiversiteit (Van Dobben et al., 2012).

Bij een vergunningaanvraag moet worden getoetst in hoeverre een initiatief een belemmering vormt voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zijn meer factoren van belang dan alleen depositie. De Minister van LNV (nu EZ) heeft dit standpunt ingenomen in de brief waarbij het rapport van Van Dobben en Van Hinsberg (2008) openbaar is gemaakt. In deze brief van het Ministerie van LNV van 16 juli 2008 wordt een lijst van factoren gegeven die, naast stikstofdepositie, eveneens van belang zijn.

Dit wordt bevestigd in de "Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden" dat het ministerie van LNV (2008a) heeft opgesteld. De conclusie is dat bij de toetsing van mogelijk schadelijke initiatieven, aan de kritische depositiewaarden geen absolute betekenis kan worden gehecht. Een significant negatief effect op de staat van instandhouding kan niet worden afgeleid van alleen het overschrijden van de kritische depositiewaarde. Voor een dergelijke conclusie dienen meer factoren te worden bekeken. De kritische depositiewaarden moeten worden gezien als een wetenschappelijk hulpmiddel bij het beoordelen van de milieubelasting van Natura 2000-gebieden.

Toetsingskader stikstofdepositie
Voor het beoordelen van effecten van stikstofdepositie op gevoelige Natura 2000-gebieden bestaat op het moment van het opstellen van voorliggend rapport geen toetsingskader. Het oorspronkelijke Toetsingskader Ammoniak is door de Raad van State vernietigd.
Naar aanleiding daarvan deed de Commissie Trojan (2008) aanbevelingen voor een meer op maatwerk gebaseerde aanpak.
Mede op basis van deze aanbevelingen stelde het Ministerie van LNV (2008a) de "Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden" op.

In juni 2009 adviseerde de Adviesgroep Huys (2009) aan de Minister van LNV over de problematiek.
In een brief van de Minister van LNV (2009a) aan de Tweede Kamer d.d. 30 juni 2009 over Natura 2000, reageert zij op het advies van de Adviesgroep Huys d.d. 19 juni 2009 ('Meer dynamiek bij de uitvoering van nationale en Europese natuurwetgeving'). De Adviesgroep Huys geeft aan dat de kritische depositiewaarde in het Nederlandse beleid een te grote aandacht heeft gekregen en dat die waarde te strikt is geformuleerd en toegepast. Dit doet geen recht aan de werkelijkheid dat depositie slechts één van de elementen is, die eraan bijdragen dat geen gunstige staat van instandhouding kan worden bereikt of behouden.

De adviesgroep beveelt aan het belang van de kritische depositiewaarde te relativeren en verwacht dat daardoor de nadruk bij toetsing door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zal verminderen.
Deze aanbeveling is in lijn met het advies van de Commissie Trojan (2008). Het ministerie gaf aan dat zij van mening is dat de kritische depositiewaarde niet in absolute termen moet worden gebruikt.
Deze waarde is richtinggevend voor de langere termijn, maar niet noodzakelijkerwijs een realistisch streven voor de korte termijn. Dat geldt zeker in gebieden waar de feitelijke depositie al vele malen hoger is dan de kritische depositiewaarde.
De minister onderschrijft, zoals genoemd door de adviesgroep, het belang van het inzichtelijk maken van de gevolgen van een initiatief voor de instandhoudingsdoelstellingen door middel van een Passende Beoordeling.

Aankondiging nieuw beleid
De minister bereidt een voorstel voor, dat voorziet in een specifiek beoordelingsregime voor stikstof. In de situatie dat een activiteit per saldo niet leidt tot een toename van de stikstofdepositie in een gebied, heeft deze activiteit geen invloed op de stikstofdepositie en is er feitelijk sprake van een 'stand still-situatie'.
In een dergelijke situatie is geen sprake van een project met mogelijk significante effecten, die verband houden met de stikstofemissie. Dergelijke activiteiten zouden volgens het ministerie doorgang moeten vinden. In dat geval wordt de stikstofdepositie bij de vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 buiten beschouwing gelaten. Of dit ten aanzien van dit plan zo is, kan worden beoordeeld op grond van een analyse van de historische ontwikkeling van de stikstofdepositie door de tijd heen, in relatie tot de op die momenten geldende wetgeving.

Wettelijk moet worden verzekerd dat bij gelijkblijvende depositie een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 niet kan worden geweigerd.

Rijk en provincies hebben begin november 2009 overeenstemming bereikt over de hoofdlijnen van een effectieve aanpak van de stikstofproblemen in en nabij Natura 2000-gebieden: de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De PAS is op dit moment in voorbereiding, en is naar verwachting in 2014 gereed.

Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant

De Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant beoogt:

- het beschermen van natuur en landschap, waaronder het terugdringen van de achteruitgang van biodiversiteit door reductie van de stikstofdepositie;
- ruimte geven aan agrarische bedrijfsontwikkeling door het reduceren van vergunningenprocedures in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998;
- het terugdringen van de regeldruk en administratieve lasten door facilitering van saldering via de depositiebank.

Eisen maximale emissie

De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen die qua emissiereductie verder gaan dan de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Nieuwe stallen worden vanaf juli 2010 getoetst aan de streefwaarden die in de bijlagen bij de verordening zijn genoemd en de toepassing van stallen/technieken met een ammoniakemissie per dier die ligt onder die streefwaarden. Voor bijvoorbeeld varkensstallen geldt een streefwaarde van 85% reductie t.o.v. traditionele stallen en zijn er ook voldoende technieken beschikbaar die voldoen aan die streefwaarden. Voor een aantal diercategorieën zoals melkkoeien, geiten en legkippen in scharrelsysteem zijn er nog geen stallen/technieken beschikbaar die aan de streefwaarden voldoen. Voor die diersoorten geldt dat gebruik moet worden gemaakt van die technieken die het meest in de buurt van de streefwaarden komen en praktisch toepasbaar zijn. Dit wordt beoordeeld door een commissie van deskundigen die de streefwaarden periodiek bijstelt, naar gelang de beschikbaarheid van nieuwe technieken of een te hoog regionaal depositieniveau.

Deze eisen gelden voor nieuwe stallen, niet voor bestaande stallen. Uiterlijk op 1 januari 2028 (na drie beheerplanperioden) dient het bedrijf als geheel gemiddeld te voldoen aan de vereisten uit de provinciale verordening.

Gecorrigeerd emissieplafond als referentieniveau

Aanvragen voor een Natuurbeschermingswetvergunning c.q. meldingen worden ook getoetst aan het gecorrigeerd emissieplafond. Dit is de emissie van ammoniak volgens de op 7 december 2004 geldende vergunning, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Voor bedrijven die al eerder een Natuurbeschermingswetvergunning hebben gekregen is dat de daarin vergunde situatie, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Is de emissie in de nieuwe, aangevraagde situatie hoger dan dit gecorrigeerd emissieplafond, dan dient er gesaldeerd te worden via de depositiebank (zie hierna). Is er onvoldoende saldo beschikbaar, dan kan de vergunning niet verleend worden. Is er voldoende saldo beschikbaar of is de emissie in de nieuwe, aangevraagde situatie lager dan het gecorrigeerd emissieplafond (en wordt voldaan aan de hiervoor beschreven eisen met betrekking tot maximale emissie per dierplaats), dan is er vanuit de verordening geen belemmering voor vergunningverlening.

Depositiebank Provincie Noord-Brabant

De depositiebank is een registratie- en monitoringssysteem dat de ontwikkelingen van de stikstofdepositie (N-depositie) op de gevoelige habitats binnen de Natura 2000-gebieden van veehouderijbedrijven registreert en via saldering de mogelijkheid biedt voor agrarische bedrijfsontwikkeling. Salderingen verlopen (verplicht) via de depositiebank. De depositiebank wordt door de provincie beheerd. Door te salderen wordt een door een bedrijf veroorzaakte toename (van emissie van ammoniak, boven het gecorrigeerd emissieplafond) van de N-depositie op een N-gevoelig habitat verevend met de (eerdere) afname van de N-depositie op hetzelfde habitat als gevolg van het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de bedrijfsvoering door (een of meer) andere bedrijven. Als er onvoldoende saldo op de bank beschikbaar is, is saldering niet mogelijk en wordt de aanvraag geweigerd.

De depositiebank wordt gevuld[3] met:

- depositierechten van veehouderijbedrijven die gestopt zijn na 7 december 2004 en op die datum nog aantoonbaar actief waren;
- depositierechten van bedrijven die sinds 7 december 2004 zowel in emissie (en daarmee in depositie) als ook in aantallen dieren, ingekrompen zijn.

Uitgifte van depositierechten vindt plaats ten behoeve van initiatiefnemers, die een nieuwe stal bouwen dan wel een stal geheel of gedeeltelijk renoveren na 25 mei 2010 waarvoor een bouwvergunning krachtens de Woningwet noodzakelijk is (met de komst van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) per 1 oktober 2010 vervangen door een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen). Dit in het geval dat de nieuwe situatie leidt tot een depositietoename ten opzichte van de gecorrigeerde depositie van de uitgangssituatie op 7 december 2004 of, bij het in bezit hebben van een geldende Natuurbeschermingswetvergunning, ten opzichte van de gecorrigeerde depositie van de uitgangssituatie in die vergunning.

BEREKENINGEN TBV DE DEPOSITIEBANK

In het kader van de depositiebank wordt de depositie berekend als de depositie op alle habitats in een Natura 2000-gebied, welke geheel of gedeeltelijk gelegen zijn binnen 25 km van een door te rekenen bedrijf. De berekende depositie wordt per habitattype gesommeerd voor zowel de inkomende deposities als de uitgaande deposities.
Op basis van de depositiepiek valt een bedrijf in een bank voor bedrijven tot 5 mol depositiepiek of daarboven. Bedrijven met een depositiepiek die lager is dan 5 mol, mogen saldo's uit beide deelbanken voor saldering benutten. Bedrijven met een depositiepiek van 5 mol of meer alleen maar uit de deelbank voor bedrijven > 5 mol. Op deze wijze wordt een afwaartse beweging t.o.v. de Natura 2000-gebieden gestimuleerd. Saldering is niet mogelijk voor bedrijven met een depositiepiek van 50 mol of meer. Het streven is om zoveel mogelijk bedrijven met een hoge piekdepositie te saneren.

Door de eis van saldering bij emissies boven het gecorrigeerd emissieplafond (vergunning december 2004) en dat er voldoende saldo beschikbaar moet zijn dankzij stoppers en inkrimpers voor er gesaldeerd kan worden, is verzekerd dat de depositie van stikstof door veehouderijen op de gevoelige habitats, niet hoger kan worden dan de depositie op basis van de vergunde emissies per 7 december 2004, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting.

[3] Reeds vóór inwerkingtreding van de Verordening bij saldering gebruikte deposities (ten behoeve van eerdere aanvragen van Nb-wetvergunningen of ten behoeve van saldering in het kader van de Crisis- en herstelwet, worden niet opnieuw in de depositiebank opgenomen.

Het gebruik van de planologische ontwikkelruimte voor veehouderijen die in het bestemmingsplan Buitengebied wordt geboden, kan dus niet gepaard gaan met een toename van de depositie van stikstof boven het niveau van december 2004, gecorrigeerd voor de AMvB-Huisvesting (dus lager dan op basis van de vergunde rechten in december 2004). Daar waar een veehouderijbedrijf gebruik wil maken van de geboden planologische ontwikkelruimte, zal dit gepaard moeten gaan met een emissieniveau dat ligt onder het gecorrigeerd plafond op bedrijfsniveau of, bij een toename, bij een minstens even zo grote gebleken afname van depositie op elk gevoelig habitatgebied door stoppers en krimpers.
Deze administratie verloopt via de Depositiebank bij de Provincie Noord-Brabant.

De Provincie Noord-Brabant heeft in december 2010 een beleidsregel vastgesteld die ingaat op de bescherming van de zogenaamde Beschermde Natuurmonumenten. Die beleidsregel lijkt op de verordening voor de Natura 2000-gebieden, maar hanteert een andere referentie om te beoordelen of er sprake is van een noodzaak voor saldering. Anders dan voor de Natura 2000-gebieden wordt de vergunde emissie bij de toetsing van de Beschermde Natuurmonumenten niet gecorrigeerd met de emissie-eisen uit het Besluit.

4.2.3 KRITISCHE DEPOSITIEWAARDEN

Bij stikstofdepositie gaat het om vermestende en verzurende depositie. Met de huidige gegevens is het niet mogelijk een onderscheid te maken tussen vermestende en verzurende depositie. In de bepaling van de kritische depositiewaarden zijn zowel verzuring als vermesting verdisconteerd. Van Dobben et al., 2012 hebben een overzicht gemaakt van kritische depositiewaarden toegepast op de Natura 2000-gebieden. Uit dit overzicht is per habitattype de gevoeligheidsklasse voor stikstof overgenomen.

In Tabel 13 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden weergegeven. Tevens zijn de kritische depositiewaarden (KDW) van de habitattypen opgenomen en is weergegeven of de achtergronddepositie van stikstof de KDW in de huidige situatie al overschrijdt. Bij veel voor verzuring en vermesting gevoelige habitattypen wordt de kritische depositiewaarde overschreden door de achtergronddepositie. De Natura 2000-gebieden Markiezaat, Zoommeer en Schorren en polders van de Beneden-Schelde is niet in Tabel 13 opgenomen, aangezien er in dit gebied geen habitattypen zijn aangewezen.

Habitattype	KDW (mol N/ha/jaar)	Brabantse Wal	Krammer Volkerak	Oosterschelde	Westerschelde & Saeftinghe	Kalmthoutse Heide	Beneden-Schelde en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent
H1110B	>2400				X		
H1130	>2400				X		X
H1160	>2400			X			
H1310	**1500**						**X**
H1310A	**1643**		**X**	**X**	**X**		
H1310B	**1500**		**X**		**X**		
H1320	**1643**			**X**	**X**		**X**
H1330	**1571**						**X**
H1330A	**1571**		**X**	**X**	**X**		
H1330B	**1571**			**X**	**X**		
H2110	**1429**				**X**		
H2120	**1429**				**X**		
H2160	**2000**				**X**		
H2190B	**1429**		**X**		**X**		
H2310	**1071**	**X**				**X**	**X**
H2330	**714**	**X**				**X**	**X**
H3110	**429**	**X**				**X**	
H3130	**571**	**X**				**X**	
H3150	**2143**						**X**
H3160	**714**	**X**					
H4010	**786**					**X**	
H4010A	**1214**	**X**					
H4030	**1071**					**X**	
H6410	**1071**						**X**
H6430	**1857**						**X**
H6430B	>2400		X				
H6510	**1429**						**X**
H7140B	**1214**			**X**			
H7150	**1429**					**X**	
H9160	**1429**						**X**
H91E0	**1857**						**X**
H91E0A*	2429		X				
H91E0B*	**2000**		**X**				

Tabel 13: De Natura 2000-gebieden met instandhoudingsdoelstellingen (habitattypen). Voor de habitattypen is de kritische depositiewaarde (KDW) weergegeven. Habitattypen die vet zijn weergegeven, zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor stikstofdepositie (vermesting en verzuring). De habitattypen zijn oranje gemarkeerd wanneer de maximale achtergronddepositie (zie Tabel 14) de KDW overschrijdt.

4.2.4 ARCHTERGRONDDEPOSITIES

De huidige achtergronddeposities in Nederland (2012) zijn weergegeven in Tabel 14. De verwachting is dat ook in de toekomst (2020) nog steeds een overschrijding van de kritische depositiewaarden plaatsvindt op deze stikstofgevoelige habitattypen.

Natura 2000-gebied	Minimaal	Gemiddeld	Maximaal
Brabantse Wal	1540	2000	5110
Markiezaat	933	1250	1930
Krammer Volkerak	861	1050	1710
Zoommeer	933	1000	1520
Oosterschelde	665	850	1890
Westerschelde & Saeftinghe	649	850	2080
Kalmthoutse Heide	1740	2400	3230
Beneden-Schelde en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	1080	1500	1840

Tabel 14: Achtergronddepositiewaarden (in mol N/ha/jr.) in 2012 in de Natura 2000-gebieden in Nederland en België (bron: CPB/ RIVM, concentratiekaart stikstof van het jaar 2012, berekening uit 2013).

* De achtergronddepositiewaarden van de Belgische Natura 2000-gebieden zijn gebaseerd op de achtergronddepositiewaarden aan de Nederlandse grens (berekening 2013, CPB/ RIVM), aangezien er geen gegevens beschikbaar zijn van achtergronddepositiewaarden in België. Dit is vermoedelijk een overschatting van de werkelijke achtergronddepositiewaarden.

4.3 EFFECTBESCHRIJVING EN EFFECTBEOORDELING

4.3.1 VERANDERING STIKSTOFDEPOSITIE DOOR HET TRENDMATIG VOORKEURSALTERNATIEF, DE WORST-CASE VARIANT OP HET VOORKEURSALTERNATIEF EN HET BEST-CASE ALTERNATIEF

Stikstofdepositiewaardes

Tabel 15 geeft voor de referentiesituatie, het trendmatig voorkeursalternatief, de worst-case variant op het voorkeursalternatief en het best-case alternatief de minimale, maximale en gemiddelde waardes van stikstofdeposities per habittatype in de Natura 2000-gebieden weer. Dit betreft de totale depositie van stikstof als gevolg van stalemissies vanuit het plangebied.

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	Feitelijke situatie (referentiesituatie)			Trendmatig voorkeursalternatief			Worst-case variant op het voorkeursalternatief			Best-case alternatief		
	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.
Brabantse Wal	0,0	13,1	0,3	0,0	37,2	0,8	0,2	291,4	6,3	0,0	4,6	0,1
Krammer Volkerak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,4	0,2	0,0	0,0	0,0
Oosterschelde	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,1	1,9	0,2	0,0	0,0	0,0
Westerschelde & Saeftinghe	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1	1,3	0,2	0,0	0,0	0,0
Kalmthoutse Heide	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2	1,3	0,8	0,0	0,0	0,0
Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,9	0,5	0,0	0,0	0,0

Tabel 15: De stikstofdepositiewaardes voor het trendmatig voorkeursalternatief, worst-case variant op het voorkeursalternatief en het best-case alternatief in vergelijking met de stikstofdepositiewaardes voor de referentiesituatie op de verschillende Natura 2000-gebieden.

Min.: Minimaal; de waarde van de cel die de laagste waarde heeft binnen het rekenkundige grid.
Max: Maximaal; de waarde van de cel die de hoogste waarde heeft binnen het rekenkundige grid.
Gem: Gemiddeld; het gemiddelde van de waarden van alle cellen binnen het rekenkundige grid.

Effectbeschrijving trendmatig voorkeursalternatief en worst-case variant op het voorkeursalternatief

- Te zien is dat in de feitelijke situatie de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Brabantse Wal het grootst is van alle Natura 2000-gebieden binnen het invloedsgebied: maximaal 13,1 mol N/ha/jr en gemiddeld 0,3 mol N/ha/jr.
- In de feitelijke situatie bedraagt de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe en Kalmthoutse Heide maximaal 0,1 mol N/ha/jr.
- Op het Natura 2000-gebied Krammer Volkerak en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent vindt in de feitelijke situatie geen stikstofdepositie plaats.
- De modelresultaten laten voor het trendmatig voorkeursalternatief zien dat de gemiddelde depositie op de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent toeneemt t.o.v. de feitelijke situatie. Op de Natura 2000-gebieden Krammer Volkerak, Oosterschelde en Westerschelde & Saeftinghe blijft de gemiddelde stikstofdepositie gelijk.
- De modelresultaten laten voor de worst-case variant op het voorkeursalternatief zien dat de gemiddelde stikstofdepositie op alle Natura 2000-gebieden toeneemt t.o.v. de feitelijke situatie.
- Voor Brabantse Wal ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 1540 en 5110 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitattype zeer zwakgebufferde vennen is 429 mol N/ha/jr. Dit habittattype wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor alle andere stikstofgevoelige habitattypen is overschrijding van de kritische depositiewaarde in de huidige situatie aan de orde. Het trendmatig voorkeursalternatief laat een toename van de gemiddelde stikstofdepositie zien van 0,5 mol N/ha/jr. De worst-case variant op het voorkeursalternatief laat een toename van de gemiddelde stikstofdepositie zien van 6,0 mol N/ha/jr.

- Voor Krammer Volkerak ligt de achtergronddepositie tussen de 861 en 1710 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitattype vochtige duinvalleien (kalkrijk) is 1429 mol N/ha/jr. Voor dit habitattype en voor een aantal andere stikstofgevoelige habitattypen (H1310A, H1310B en H1330A) hangt het af van de locatie van depositie of overschrijding van de kritische depositiewaarde in de huidige situatie aan de orde is. In het trendmatig voorkeursalternatief blijft de gemiddelde stikstofdepositie gelijk. De worst-case variant op het voorkeursalternatief laat een toename van de gemiddelde stikstofdepositie zien van 0,2 mol N/ha/jr.
- Voor Oosterschelde ligt de huidige achtergronddepositie tussen de 665 en 1890 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitattype overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) is 1214 mol N/ha/jr. Voor dit habitattype en de andere voor stikstofgevoelige habitattypen hangt het af van de locatie van depositie of overschrijding van de kritische depositiewaarde in de huidige situatie aan de orde is. In het trendmatig voorkeursalternatief blijft de gemiddelde stikstofdepositie gelijk. De worst-case variant op het voorkeursalternatief laat een toename van de gemiddelde stikstofdepositie zien van 0,2 mol N/ha/jr.
- Voor Westerschelde & Saeftinghe ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 649 en 2080 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van de meest gevoelige habitattypen (embryonale duinen, witte duinen en vochtige duinvalleien (kalkrijk)) is 1429 mol N/ha/jr. Voor dit habitattype en de andere voor stikstofgevoelige habitattypen hangt het af van de locatie van depositie of overschrijding van de kritische depositiewaarde in de huidige situatie aan de orde is. In het trendmatig voorkeursalternatief blijft de gemiddelde stikstofdepositie gelijk. De worst-case variant op het voorkeursalternatief laat een toename van de gemiddelde stikstofdepositie zien van 0,2 mol N/ha/jr.
- Voor Kalmthoutse Heide ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 1740 en 3230 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitattype mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie is 429 mol N/ha/jr. Dit habittattype wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor alle andere stikstofgevoelige habitattypen is overschrijding van de kritische depositiewaarde in de huidige situatie aan de orde. Het trendmatig voorkeursalternatief laat een toename van de gemiddelde stikstofdepositie zien van 0,1 mol N/ha/jr. De worst-case variant op het voorkeursalternatief laat een toename van de gemiddelde stikstofdepositie zien van 0,8 mol N/ha/jr.
- Voor Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 1080 en 1840 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitattype open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen is 714 mol N/ha/jr. Dit habittattype wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor een aantal andere stikstofgevoelige habitattypen (H2310, H2330 en H6410) is overschrijding van de kritische depositiewaarde in de huidige situatie aan de orde. Voor een aantal andere voor stikstofgevoelige habitattypen (H1310, H1320, H1330, H6510 en H9160) hangt het af van de locatie van depositie of overschrijding van de kritische depositiewaarde in de huidige situatie aan de orde is. Het trendmatig voorkeursalternatief laat een toename van de gemiddelde stikstofdepositie zien van 0,1 mol N/ha/jr. De worst-case variant op het voorkeursalternatief laat een toename van de gemiddelde stikstofdepositie zien van 0,5 mol N/ha/jr.

Conclusies

De huidige achtergronddepositie zorgt bij veel stikstofgevoelige habitattypen voor een overbelaste situatie. In dergelijke gevallen is elke verdere verhoging van stikstofdepositie door activiteiten die emissie van stikstof met zich mee brengen, zeer ongewenst. Als gevolg van het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief komen de volgende punten naar voren:

- Significant negatieve effecten kunnen voor het trendmatig voorkeursalternatief niet worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. Voor de Natura 2000-gebieden Krammer Volkerak, Oosterschelde en Westerschelde & Saeftinghe kunnen significante effecten als gevolg van het trendmatig voorkeursalternatief wel worden uitgesloten.
- Significant negatieve effecten kunnen voor het worst-case variant op het voorkeursalternatief niet worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Krammer Volkerak, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent.

Bij elke individuele aanvraag zal worden ingegaan op of een toename van depositie aan de orde is en of effecten op Natura 2000-gebieden optreden. Hierbij kan met behulp van de lokale situatie worden beoordeeld wat per geval effecten zijn. Op dat niveau kan dan ook worden bepaald hoe de lokale situatie is ten aanzien van aanwezige habitats en of toename van depositie in individuele gevallen een probleem is. Dit zal per geval verschillen.

Effectbeschrijving best-case alternatief

In relatie tot de berekende stikstofdepositie bij het trendmatig voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zijn de volgende conclusies af te leiden voor het best-case alternatief (zie Tabel 15):

- Het trendmatig voorkeursalternatief zorgt voor een toename van de stikstofbelasting op de habitattypen van de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. De worst-case variant op het voorkeursalternatief zorgt voor een toename van de stikstofbelasting op de habitattypen van de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Krammer Volkerak, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. Beide alternatieven hebben daarmee mogelijke significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Het benutten van de planologische mogelijkheden die geboden worden in het voorontwerp bestemmingsplan, is dus niet mogelijk bij een dergelijke “ontwikkeling”.
- Wanneer in het bestemmingsplan de feitelijke ammoniakemissie wordt vastgelegd en de omschakeling naar veehouderij voor agrarische bouwblokken niet mogelijk wordt gemaakt (het best-case alternatief) is er geen sprake meer van een toename, maar van een afname van de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (feitelijke situatie).

4.3.2 MITIGERENDE MAATREGELEN

Stimuleren van verdergaande emissiebeperkende maatregelen dan wettelijk vereist volgens de AMvB-Huisvesting en de IPPC-richtlijn voor grote bedrijven is een mogelijk extra mitigerende maatregel. Indien de gemeente hiertoe besluit, is het voor de hand liggend om dit toe te passen bij omgevingsvergunningen (Wabo). Ook kan de gemeente een bijdrage leveren aan de implementatie van het generiek beleid gericht op een versnelde afname van de emissie van ammoniak, o.a. door het gebruik van emissiearme stalsystemen en andere technieken om emissies te voorkomen en te beperken te stimuleren en, waar deze verplicht zijn, te controleren op een goede werking.

Een actief gemeentelijk beleid gericht op het intrekken van onbenutte planologische mogelijkheden voor hergebruik van bestaande veehouderijen kan helpen de vergunde emissie van ammoniak nog verder te doen dalen.

4.3.3 CUMULATIEVE EFFECTEN

In een Passende Beoordeling is het nodig om een beschouwing te geven van de cumulatie van effecten. Immers als een plan op zichzelf slechts geringe effecten heeft, kan het effect aanzienlijk zijn in combinatie met een aantal andere projecten met geringe effecten. In dit geval gaat het om cumulatie van effecten als gevolg van stikstofdeposities.

In de omgeving van het plangebied is de ontwikkeling van de Rijksweg A4, de ontwikkeling van het Steenbergse Westland en de ontwikkeling van het Agro & Food Cluster (AFC) Nieuw Prinsenland te Dinteloord voorzien, die naar verwachting leiden tot een toename van stikstofdepositie in de omgeving. Vooralsnog zijn deze ontwikkelingen geen onderdeel van de feitelijke situatie. Wanneer deze ontwikkelingen en andere ontwikkelingen in de omgeving ontwikkeld worden, is het noodzakelijk om in nadere toetsingen aandacht te besteden aan mogelijke cumulatie van stikstof in Natura 2000-gebieden. Indien maatregelen genomen worden (effect- of brongericht) zijn effecten mogelijk uit te sluiten, maar dit moet per project beoordeeld worden door middel van een toetsing waarin cumulatie wordt meegenomen.

5 Conclusies

5.1 STIKSTOFDEPOSITIE

Trendmatig voorkeursalternatief en worst-case variant op het voorkeursalternatief

- Significant negatieve effecten kunnen voor het trendmatig voorkeursalternatief niet worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. Voor de Natura 2000-gebieden Krammer Volkerak, Oosterschelde en Westerschelde & Saeftinghe kunnen significante effecten als gevolg van het trendmatig voorkeursalternatief wel worden uitgesloten.
- Significant negatieve effecten kunnen voor het worst-case variant op het voorkeursalternatief niet worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Krammer Volkerak, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent.

Best-case alternatief

- Het trendmatig voorkeursalternatief zorgt voor een toename van de stikstofbelasting op de habitattypen van de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. De worst-case variant op het voorkeursalternatief zorgt voor een toename van de stikstofbelasting op de habitattypen van de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Krammer Volkerak, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe, Kalmthoutse Heide en Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent. Beide alternatieven hebben daarmee mogelijke significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Het benutten van de planologische mogelijkheden die geboden worden in het voorontwerp bestemmingsplan, is dus niet mogelijk bij een dergelijke “ontwikkeling”.
- Wanneer in het bestemmingsplan de feitelijke ammoniakemissie wordt vastgelegd en de omschakeling naar veehouderij voor agrarische bouwblokken niet mogelijk wordt gemaakt (het best-case alternatief) is er geen sprake meer van een toename, maar van een afname van de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (feitelijke situatie).

BIJLAGE 4

ALGEMENE NOTA VAN COMMENTAAR

1:

BESTEMMINGSPLAN “BUITENGEBIED ZUID" NOTA VAN COMMENTAAR

2:

	Algemeen	
	Zoals uit de studies voorafgaand aan de planvorming moge blijken, zijn veel partijen betrokken bij de studies naar en de voorstellen over de toekomstige inrichting van het gebied. Met de deelnemende partijen is overeenstemming bereikt over de toekomstige inrichting van het gebied. Bij het opstellen van het bestemmingsplan en ook bij de uitvoering van het plan zal het overleg worden gecontinueerd.	
	Vooroverleg	
	In het kader van de voorbereiding van het bestemmingsplan is het voorontwerp onderwerp geweest van een gemeentelijke inspraakprocedure. Daartoe heeft het voorontwerp met bijbehorende stukken gedurende 6 weken op het stadskantoor ter inzage gelegen. De terinzagelegging is vooraf op de in de gemeente gebruikelijke wijze bekend gemaakt. Daarnaast is een inloopavond gehouden in het Stadskantoor, waarbij eenieder in de gelegenheid is gesteld om te reageren op het plan. Gedurende de inspraaktermijn is eenieder in de gelegenheid gesteld op- of aanmerkingen in te dienen bij burgemeester en wethouders met betrekking tot het voornemen. Gedurende de termijn van de terinzagelegging van het voorontwerpbestemmingsplan zijn schriftelijke reacties ontvangen. De ontvangen reacties zijn hieronder kort samengevat en voorzien van gemeentelijk commentaar.	
	1	De heer P.J.M. Huijbregts Antwerpsestraatweg 566/566a 4625 AC Bergen op Zoom
	2	De heer A.H.M. Sep Fianestraat 2a 4625 DN Bergen op Zoom
	3	J. Heijmans Fianestraat 9 4625 DN Bergen op Zoom
	4	N.V. Nederlandse Gasunie Legal Affairs Projects West Postbus 19 9700 MA Groningen t.a.v. mw. M. Belgharbi
	5	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland Postbus 90157 5200 MJ 's-Hertogenbosch t.a.v. mw. Ing. G.J.M. Sniekers
	6	IVN Groene Zoom Lobenpolder 7 4617 MP Bergen op Zoom (mede milieuvereniging Benegora en Brabantse Milieufederatie te Tilburg)
	7	Petrochemical Pipeline Services B.V. t.a.v. B. Chiaradia Postbus 1163 6160 BD Geleen
	8	Dienst Vastgoed Defensie, Directie Zuid Afdeling ROM t.a.v. M.T. Rijken

		Postbus 412 5000 AK Tilburg MPC 71D
	9	LSNed Leidingenstraat Nederland Wouwbaan 135 4703 TA Roosendaal t.a.v. mw. A. Doomen
	10	Prorail Postbus 624 5600 AP Eindhoven
	11	Waterschap Brabantse Delta t.a.v. de heer J. Klaassen Postbus 5520 4801 DZ Breda
	12	ZEBRA Gasnetwerk B.V. Postbus 24 4600 AA Bergen op Zoom t.a.v. J.C. Kaan
	13	Gemeente Woensdrecht t.a.v. mevr. mr. L. Snoodijk Postbus 24 4630 AA Hoogerheide
	14.	Provincie Noord-Brabant, Postbus 90151, 5200 MC 's –Hertogenbosch
	15.	Zlto, dhr. Paulus, Oud Beijmoerseweg 3, 4661 PB Halsteren
	16.	Dhr. J. Govers Heimolen 15 4625 DL Bergen op Zoom

4:

Reacties

Ad 1. reactie De heer P.J.M. Huijbregts Antwerpsestraatweg 566/566a 4625 AC Bergen op Zoom	Betrokkene wilt het achterliggende, agrarische perceel N164 , bij zijn bedrijfsperceel betrekken, zodat vrachtwagens gemakkelijker kunnen manoeuvreren. Dit zou een aanmerkelijke verbetering van zijn bedrijfsvoering (transportbedrijf) betekenen.
Reactie Gemeente	Het is bekend, dat betrokkene al geruime tijd probeert om dit agrarisch perceel te betrekken. Destijds is door de provincie hieraan goedkeuring onthouden omdat dit achterliggende, agrarisch perceel een gebied met (landschaps)waarden betreft (ecologische hoofdstructuur). . Indien door de initiatiefnemer aangetoond kan worden, dat dit perceel geen landschapswaarde heeft, kan aanpassing van het bestemmingsplan plaatsvinden. Wel zal dan in het kader van de ruimtelijke kwaliteit een inspanning opgelegd worden, bestaande uit een landschappelijke inpassing en e.e.a. geborgd moeten worden via een anterieure overeenkomst.
Ad 2. Reactie De heer A.H.M. Sep Fianestraat 2a 4625 DN Bergen op Zoom	De heer Sep wilt graag dat de bestaande rechten in het vigerende bestemmingsplan overgenomen worden. Het gaat met name om de mogelijkheid om op de bestemming “erf” een windturbine en een plantenkas te realiseren.
Reactie Gemeente	Het huidige bestemmingsplan “Buitengebied Woensdrecht-Noord” dateert van 1991. Het klopt, dat in dit plan de mogelijkheid van een windturbine is opgenomen. Het is echter gebleken, dat hiervan nimmer gebruik is gemaakt. Omdat het gemeentelijk ruimtelijk beleid niet voorziet in de plaatsing van windturbines is deze mogelijkheid niet opgenomen. De kans op een planschadeclaim is vrijwel nihil omdat er nimmer een concreet bouwinitiatief is ontplooid. Daardoor is sprake van passieve risicoaanvaarding. Ten aanzien van de realisatie van een plantenkas wordt opgemerkt, dat in het huidige plan “Woensdrecht –Noord” slechts sprake was van de plaatsing van 1 bijgebouw van 20 m2. In het nieuwe plan is echter een verruimde regeling opgenomen voor het aantal m2 aan bijgebouwen. Dit bedraagt 100 m2 en biedt volop ruimte voor het oprichten van een plantenkas.
Ad 3. Reactie J. Heijmans Fianestraat 9 4625 DN Bergen op Zoom	De heer wilt graag een hobbyruimte bij de woning oprichten, zodanig dat hierin workshops en dagbesteding voor ouderen kan plaatsvinden. Bovendien wil hij i.v.m. het houden van schapen een agrarische woonbestemming krijgen. Zijn zoon is voornemens een professionele schapenbedrijf te beginnen, gevolgd door een zorgboerderij.
Reactie Gemeente	Het gaat om het perceel Fianestraat 9 waarop een woonbestemming rust. Volgens de regelgeving is hierop 100 m2 aan bijgebouwen toegestaan. Uit een recente luchtfoto blijkt dat er inmiddels al meer dan 100 m2 aan bijgebouwen aanwezig staat. Ook buiten het bouwvlak, waardoor er sprake is van verrommeling. Om deze reden is verdere uitbreiding niet gewenst. Verder geldt, dat er een ondubbelzinnige keuze gemaakt moeten worden tussen de bestemming “wonen” of “agrarisch bouwvlak”. Er bestaat geen fenomeen van een “agrarische woonbestemming “. Om de bestemming “wonen” te wijzigen in de bestemming “agrarisch bouwvlak” is een positief advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen (AAB) nodig, waarna onder voorwaarden (o.a. kwaliteitsverbetering) eventueel medewerking kan worden verleend.

Ad 4. Reactie N.V. Nederlandse Gasunie Legal Affairs Projects West Postbus 19 9700 MA Groningen t.a.v. mw. M. Belgharbi	De Gasunie merkt een strijdigheid op in de regels, betrekking hebbend op de externe veiligheid. Daarbij wordt verwezen naar een uitspraak van de Raad van State. Voorts wordt gevraagd het woord “onevenredig” in artikel 11.3 van de planregels te verwijderen.
Reactie Gemeente	Genoemde opmerkingen zijn terecht. De regels zijn daarop in het ontwerp aangepast
Ad 5. Reactie Rijkswaterstaat Zuid-Nederland Postbus 90157 5200 MJ ’s-Hertogenbosch t.a.v. mw. Ing. G.J.M. Sniekers	Verzoek opnemen vrijwaringszone van 50 meter vanuit de kant verharding van de huidige weg en een overlegzone van 75 meter. Dit regelen op de verbeelding en in de regels op te nemen. Daarnaast wordt gevraagd de toelichting te verduidelijken rondom de status van de Nota Ruimte en het natuurbeleid, waarbij het Europees (natuurbeleid) als insteek gehanteerd wordt. Dit met het oog op het Zoommeer.
Reactie Gemeente	Op de verbeelding is de verbodzone opgenomen met de aanduiding ‘vrijwaringszone – weg verbodzone’. De overlegzone van 75 meter is opgenomen met de aanduiding ‘vrijwaringszone – weg overlegzone’. ’Ook in de regels zijn de vrijwaringszones voor de A4/A58 opgenomen.
Ad 6. Reactie IVN Groene Zoom Lobenpolder 7 4617 MP Bergen op Zoom (mede milieuvereniging Benegora en Brabantse Milieufederatie te Tilburg)	IVN vermeldt enkele onjuistheden en onduidelijkheden in de toelichting van het plan, zoals de status van Kraaijenberg, het verkeersplan, de strijdigheid van het schuilstallenbeleid met de Verordening Ruimte en de omschakeling van een grondgebonden bedrijf naar een IV-bedrijf. Ten aanzien van de plankaart worden opmerkingen gemaakt over de toedeling van waarden voor De Duintjes, de Blaffert en de Molenplaat. Voor wat betreft de regels worden vragen gesteld over de bescherming van de cultuurhistorische en landschapswaarden in agrarische gebieden, de waterbelangen en wordt het ongewenst geacht om op woonpercelen kampeermogelijkheden toe te laten.
Reactie Gemeente	Bestemmingsplanprocedures nemen geruime tijd in beslag. Dit betekent dat tijdens de procedure situaties kunnen wijzigen zoals een verkeersstructuurplan. In de toelichting is een verduidelijking en actualisering van de gevraagde onderdelen opgenomen. Het gebied De Duintjes krijgt in het ontwerp de bestemming “Natuur”, waarbij extensief medegebruik is toegestaan. De Blaffert is een waterloop, opgenomen op de Waterlegger van het waterschap. De primaire loop zoals aangegeven op de Keur is bestemd als “water”. De Blaffert is als voormalige overgang van beek naar kreek echter door de toenmalige waterafvoer grillig van karakter. Deze grilligheid, met name gekenmerkt in het verloop van de oeveropbouw, wordt ondervangen door in de bestemming “natuur” ook het water te regelen. Op deze wijze worden de bij de oever betrokken waterbelangen afdoende beschermd. Voor de Molenplaat geldt, dat de huidige planologische situatie identiek is overgenomen van de vigerende situatie (Markiezaatsgebied). In de eigendomssituatie van de

	Molenplaat, een voormalig speciedepot van de Deltawerken, is het zo dat Brabants Landschap het overgrote deel in bezit en (natuur)beheer heeft. De gemeente Bergen op Zoom heeft aan de oostpunt een klein deel in eigendom en dat deel heeft een recreatieve bestemming. In de actuele situatie is dit deel begroeid met een populierenaanplant. De gemeente Bergen op Zoom heeft met het definitief worden van het bestemmingsplan Theodorushaven Noordland een natuurcompensatieverplichting aangegaan. Door het adviesbureau werd gesuggereerd om een natuureiland aan te leggen in het verlengde van de zogenaamde Kleine Molenplaat, tot aan de Broeckehaven. In een bestuurlijk overleg met de provincie (Gedeputeerde Johan van den Hout) is echter overeengekomen om het bedrag dat gemoeid zou zijn met de aanleg van het natuureiland te besteden aan een natuurinrichting van de Molenplaat. Door deskundigen wordt er van uitgegaan dat een bijdrage aan de natuurinrichting en natuurontwikkeling van de Molenplaat een betere bijdrage aan de natuurkwaliteit biedt dan de aanleg van een natuureiland. Er heeft een workshop plaats gevonden onder leiding van DLG en er zijn enkele stakeholdersbijeenkomsten geweest. Voortgang van het project wordt bemoeilijkt door het mankeren van een inrichtingsvisie (Brabants Landschap) en onduidelijkheid over het al dan niet zout worden van het Zoommeer. Gemeente Bergen op Zoom neemt deel als stakeholder, is initiatiefnemer, maar vindt het van groot belang dat naast een goede natuurinrichting van de Molenplaat er ook een goede toeristisch/recreatieve ontsluiting van het gebied is. Het gebied van Markiezaat en Molenplaat is in de huidige situatie marginaal ontsloten en met de inrichting van de Molenplaat wil de gemeente dat met de nieuwe inrichting de mogelijkheid geboden wordt om dit gebied goed te bezichtigen en te beleven. Dit is één reden om de *pied à terre*, de recreatieve bestemming in het oostelijke stukje te willen behouden en laten eventueel om te zetten naar een betere plaats. Ook bij de Binnenschelde worden gesprekken gevoerd met stakeholders. Een vereniging van belanghebbenden is in oprichting. Belanghebbenden zijn bijvoorbeeld bewoners, ondernemers en verenigingen. Juist bij de (jeugd)watersportverenigingen is aangegeven dat zijn het benutten van het oostelijke stukje van de Molenplaat willen overwegen. Dit belang speelt met name bij de zeeverkenners, maar ook bij andere clubs. De belanghebbenden organiseren zich en willen de optie van recreatief gebruik behouden. Ten aanzien van de regels geldt, dat schuilstallen in de regels gehandhaafd blijven. In de nieuwe Verordening Ruimte 2014 het mogelijk om schuilstallen in de kernrandzone toe te staan. De raad heeft echter aangegeven, dat niet enkel in de kernrandzone maar in het gehele buitengebied onder voorwaarden schuilstallen toelaatbaar worden geacht vanuit een oogpunt van dierenwelzijn. Binnen de groenblauwe mantel is de bouw van teeltondersteunende kassen binnen het bouwblok in strijd met de Verordening Ruimte en is daarom uit artikel 3.2.4 verwijderd. Biomassavergistings- en mestverwerkinginstallaties voor derden zijn binnen de groenblauwe mantel niet toegestaan. Daarom zijn wijzigingsbevoegdheden in de artikelen 3.7.6 en 4.7.6, aangepast. In de leden 6.5.1 en 6.5.3 is de verwijzing naar artikel 6.4.4. gewijzigd in artikel 6.5.4 Voor woonpercelen geldt dat in beginsel onder voorwaarden medewerking verleend kan worden voor kamperen. Hiermee wil het gemeentebestuur de toeristisch-recreatieve mogelijkheden vergroten. Omdat de medewerking onder voorwaarden geschiedt, zal per situatie bekeken worden of hierdoor landschappelijke waardevolle gebieden niet onevenredig worden aangetast.

Ad 7. Reactie Petrochemical Pipeline Services B.V. t.a.v. B. Chiaradia Postbus 1163 6160 BD Geleen	Door Petrochemical Pipeline Services b.v. wordt verzocht op de verbeelding de leiding voor afvalwater (AWL-leiding) op te nemen en in de regels te zorgen voor een belemmeringenstrook.
Reactie Gemeente	Deze leiding is zowel op de verbeelding als in de regels opgenomen.
Ad 8. Reactie Dienst Vastgoed Defensie, Directie Zuid Afdeling ROM t.a.v. M.T. Rijken Postbus 412 5000 AK Tilburg MPC 71D	Radarverstoringsgebied. ILS, luchtvaartverkeerszone-11 is op de verbeelding niet goed opgenomen. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor bouwwerken met een bepaalde hoogte die van invloed kunnen zijn voor het radarverstoringsgebied.
Reactie Gemeente	Radarverstoringsgebied is opgenomen in de algemene aanduidingsregels. De maximale hoogten in de verschillende radarzones zijn aan de regels toegevoegd. De vliegbasis Woensdrecht beschikt over een Instrument Landing System (ILS). Het ILS is bedoeld voor het nauwkeuriger uitvoeren van naderingen door vliegverkeer, ook onder slechte weersomstandigheden. Het ILS bestaat uit meerdere vlakken met de daarbij behorende hoogtes. Binnen het plangebied is één ILS-zone gelegen. Deze zone wordt op de verbeelding en in de regels opgenomen met de aanduiding 'Luchtvaartverkeerzone – 1'. Luchtvaartverkeerszone-11 komt te vervallen. Abusievelijk was dit aangemerkt als een ILS-zone. Dit betreft echter de funnel van de vliegbasis(het obstakelvrije start- en landingsvlak) die onder het horizontale vlak van de IHCS uitkomt. Ter voorkoming van dubbele regelgeving is deze aanduiding van de verbeelding en uit de regels verwijderd.
Ad 9. Reactie LSNed Leidingenstraat Nederland Wouwbaan 135 4703 TA Roosendaal t.a.v. mw. A. Doomen	a. De leidingstrook als hoofdbestemming buisleidingenstraat te bestemmen; b. Gevraagd wordt evt. conflicterende bestemmingen zoals waarde archeologie, cultuurhistorie e.d. uit te sluiten op de buisleidingenstraat; c. Art. 14 aanpassen cfm. voorstel t.b.v. bescherming buisleidingenstraat; d. De belemmeringenstrook voor de buisleidingenstraat wordt niet nodig geacht. Gevraagd wordt de toelichting hierop aan te passen; e. Een vrijwaringzone van 55 m rondom de buisleidingenstraat is gewenst, waarbij tevens bij ontwikkelingssituaties altijd schriftelijk om advies wordt gevraagd; f. Er dient in de nabijheid van de buisleidingenstraat terughoudend worden omgegaan met kampeermiddelen; g. In de bocht van de buisleidingenstraat, ten noorden van de Fianestraat is er geen sprake van een waterstof en stikstofleiding; h. Hoge objecten zoals windturbines kunnen een risico vormen voor de buisleidingen. Gevraagd om hieraan aandacht te schenken; i. Voorgesteld wordt om bij nieuwe functies of ontwikkelingen – analoog aan agrarische bedrijven – ook bepalingen op te nemen, die het functioneren van de buisleidingenstraat niet mogen frustreren. .
Reactie Gemeente	Allereerst wordt opgemerkt, dat de begrippenlijst is aangepast. Aan artikel 1 zijn de

	volgende begrippen toegevoegd 'buisleiding'; 'buisleidingenstraat'; 'groepsrisico'; 'kabel'; 'plaatsgebonden risico'. Daarnaast het volgende: a. De buisleidingenstraat is nu opgenomen met de bestemming "leidingstrook". Het verzoek om een artikel "buisleidingenstraat" in de regels op te nemen, is niet conform de SVBP 2008 en SVBP 2012.; b. Het verzoek om waarden zoals cultuurhistorie-archeologie uit het tracé van de leidingenstraat te verwijderen, is overgenomen omdat de gehele leidingenstraat is onderzocht en vrijgegeven; Hiervoor wordt verwezen naar onze reactie onder a.(voldoet niet aan de standaarden); c. Zoals gesteld kent de SVBP geen bestemming "leidingenstraat"; d. De belemmerende strook van 4 m. vanuit het hart van de leidingstrook is uit de regels verwijderd. Binnen de algemene aanduidingsregels is het voorstel om de 'veiligheidscontour – leiding' op te nemen aangepast in het opnemen van een vrijwaringszone – buisleidingenstraat' (conform SVBP 2012). Het verzoek om 'Waarde-archeologie' uit het tracé van de leidingenstraat te verwijderen is gehonoreerd omdat de gehele leidingenstraat is onderzocht en vrijgegeven. Het verzoek om te regelen dat ontwikkelingen en nieuwe functies het functioneren van de buisleidingenstraat niet mogen belemmeren wordt niet gehonoreerd. Dit wordt geregeld door middel van de vrijwaringszones. e. Zie onder d. f. Kampeermiddelen worden onder voorwaarden toegestaan. Bij de afweging zal gekeken worden of toelating van invloed is op de buisleidingenstraat; g. Na onderzoek is gebleken, dat de opmerking over de waterstof- en stikstofleiding terecht is h. Hiervoor geldt dat een omgevingsvergunning onder voorwaarden van toepassing is. Daarin wordt rekening gehouden met eventueel risicoverhogende objecten; i. In de huidige regels zijn voldoende waarborgen opgenomen ter bescherming van de diverse leidingen.
Ad 10. Reactie Prorail Postbus 624 5600 AP Eindhoven	Gewezen wordt op het ontbreken van de bestemming "railverkeer". Ook wordt aandacht gevraagd voor het opnemen van de bouwhoogte vanaf bovenkant spoorstaaf (BS) en niet vanaf het standaardpeil
Reactie Gemeente	In artikel 8.1 is aan de bestemmingsomschrijving de aanduiding " spoorweg" toegevoegd. Aan de artikelen 2.4 en 2.6 (wijze van meten) is de bepaling toegevoegd, dat gemeten dient te worden vanaf Bovenkant Spoorstaaf (BS).
Ad 11. Reactie Waterschap Brabantse Delta t.a.v. de heer J. Klaassen Postbus 5520 4801 DZ Breda	Het Waterschap adviseert de toelichting over het waterrelevante beleid meer aandacht te geven aan het eisen en randvoorwaarden die gelden voor oppervlaktewater op basis van de Keur. Tevens wordt gevraagd de beschermde gebieden in de toelichting inzichtelijk te maken. Gevraagd wordt in de planregels de dubbelbestemming voor de persleiding op te nemen; Aandacht wordt gevraagd voor werkzaamheden in en of in de nabijheid van oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen
Reactie Gemeente	De toelichting is tekstueel aangepast op de Keur conform het voorstel. Bovendien is een kaartje van de beschermde gebieden opgenomen. de rioolpersleiding is – overeenkomstig het verzoek – als dubbelbestemming opgenomen; in de toelichting wordt hieraan aandacht gegeven .

Ad 12. Reactie ZEBRA Gasnetwerk B.V. Postbus 24 4600 AA Bergen op Zoom t.a.v. J.C. Kaan	Gevraagd wordt voor een tweetal leidingen een belemmeringenstrook van 5 i.p.v. 4 meter aan te houden Daarnaast wordt ook een leiding A526 op de verbeelding op te nemen.
Reactie Gemeente	De regels worden overeenkomstig het verzoek aangepast door de belemmeringenstrook op 5 meter te plaatsen. De verbeelding wordt eveneens aangepast.
Ad 13. Reactie Gemeente Woensdrecht t.a.v. mevr. mr. L. Snoodijk Postbus 24 4630 AA Hoogerheide	Geconstateerd wordt dat rekening is gehouden met de geluidscontour rondom de vliegbasis Woensdrecht . Het radarverstoringsgebied ontbreekt echter.
Reactie Gemeente	In het ontwerp is het radarverstoringsgebied opgenomen.
Ad 14. reactie	
Provincie Noord-Brabant, Postbus 90151, 5200 MC 's – Hertogenbosch	De provincie maakt de volgende opmerkingen: a. De zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit dient verantwoord te worden, aangezien de retrospectieve toets ontbreekt; b. De kwaliteitsverbetering dient voor de vaststelling van het bestemmingsplan te worden vastgesteld; c. Aandacht wordt gevraagd voor de diverse gebiedskwalificaties en de ontwikkelingsmogelijkheden ervan, in het bijzonder boerderij Hildernisse en Kraaijenberg; d. De wijzigingsbevoegdheid voor De Molenplaat voor de bouw van extensieve recreatie betekent nieuwvestiging hetgeen in strijd is met de Verordening ruimte; e. De planregels voor de EHS zijn onvoldoende in het plan beschermd. Geadviseerd wordt een aangepast omgevingsvergunningenstelsel op te nemen; f. In artikel 6.2.2 worden bouwwerken als informatie-, entree- en schuilvoorzieningen en windturbines buiten het bouwvlak mogelijk gemaakt. Dit is in strijd met artikel 4.2 Vr g. De planregels in de Groenblauwe Mantel laten functies en functiewisselingen toe, die in strijd zijn met de Verordening zoals teeltondersteunende kassen en opgenomen wijzigingsmogelijkheden; h. In agrarische gebieden worden schapen en geitenhouderijen mogelijk gemaakt, terwijl dit in strijd met de Verordening is. Dit geldt ook voor de realisatie van glastuinbouwbedrijven; i. Het onderdeel cultuurhistorie dient aangepast te worden omdat elementen ontbreken of onvolledig zijn; j. De bestemming van 'De Duintjes' is gewijzigd in de bestemming 'Recreatie' met de aanduiding 'natuur'. Dit is in strijd met artikel 4.2 Vr omdat deze bestemming afbreuk doet aan de doelstellingen van de EHS; k. De aardkundige waarden in waardevolle gebieden zijn niet als zodanig opgenomen en beschermd in de planregels; l. De niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen zijn in sommige gevallen in strijd met de Verordening;

	m. Onderscheid moet worden gemaakt in productiegerichte paardenhouderijen en maneges; n. Mestverwerking voor derden is niet mogelijk volgens Verordening; o. Omschakeling van VAB naar andere vorm van niet-agrarische bedrijfsvorm mag niet leiden tot 2 of meer zelfstandige bedrijven; p. Paardenbakken mogen niet buiten bouwvlak; q. Het onderdeel “water” en met name de waterberging dient beter geborgd te worden.;
Reactie Gemeente	De gemeente merkt het volgende op: a. In de bijlage is een retrospectief opgenomen. Het aantal mutaties is beperkt. Wel wordt de retrospectieve toets verder onderbouwd; b. In het bestemmingsplan “Buitengebied Noord” wordt bij de vaststelling tevens de notitie kwaliteitsverbetering vastgesteld. Deze vastgestelde notitie zal ook deel uitmaken van dit bestemmingsplan; c. De bestemmingsvlakken van genoemde locaties worden aangepast na gesprekken met de ondernemer en het Brabants Landschap; Er zijn plannen om de belevingswaarde van het Markiezaatsmeer, het Zoommeer en de Binnenschelde toeristisch-recreatieve te ontwikkelen. Hierover zijn ook op provinciaal niveau gesprekken gevoerd. Onderdeel van deze plannen betreft ook dit gebied: de Molenplaat. In de nieuwe Verordening wordt voorzien in deze ontwikkeling; d. De regels zijn in het ontwerp aangepast waardoor een betere bescherming voor de EHS is; e. In de nieuw vast te stellen Verordening ruimte wordt het bouwen van schuilhutten in de kernrandzone mogelijk gemaakt. De gemeente opteert in het kader van het dierenwelzijn, dat ook buiten de kernrandzone schuilhutten gewenst en onder voorwaarden mogelijk moeten zijn, zonder dat specifieke natuur- en landschapswaarden onevenredig worden geschaad. Daarom is dit in de regels mogelijk gemaakt. f. De regels zijn in het ontwerp aangepast; g. In de vast te stellen nieuwe Verordening ruimte wordt geen onderscheid meer gemaakt in de diverse veehouderijen. Geiten- en schapenhouderijen vallen in zijn algemeenheid onder veehouderijen, de aanduiding “glastuinbouwbedrijf” is verwijderd h. De bestemmingsomschrijving van de bestemming “Waarde-Cultuurhistorie’ is aangepast en verruimd conform de zienswijze van de provincie. In de toelichting is het onderdeel cultuur verder uitgewerkt; i. Het gebied De Duintjes krijgt de bestemming “natuur” met extensieve recreatief medegebruik; j. De aardkundige waarden zijn in het ontwerp opgenomen en beschermd; k. De regels voor niet-agrarische ontwikkelingen zijn aangepast conform de Verordening; l. De opmerkingen over paardenhouderijen zijn in het ontwerp verwerkt; m. De nieuw vast te stellen Verordening ruimte laat mestbewerking voor derden onder voorwaarden toe. Dit is in de regels overgenomen; n. In de planregels is de mogelijkheid om bij omschakeling, leidende tot 2 of meer bedrijven, bij het ontwerp verwijderd; o. De regeling over paardenbakken is in het ontwerp aangepast ; p. Het reserveringsgebied water is in de toelichting opgenomen met een doorvertaling op de verbeelding en de regels
Ad 15. reactie	
Zlto, dhr. Paulus, Oud Beijmoerseweg 3,	a. Gevraagd wordt binnen de definitie “houtgewas” struiken, cactussen en doorlevende klimplanten uit te sluiten, zodat onnodige problemen in de opengrondsteelten zoals sierteelt en fruitteelt te voorkomen;

4661 PB Halsteren	b. Het verbinden van een wijzigingsbevoegheid aan primaire basiswerkzaamheden zoals bedrijfsmatig vervaardigen, verwerken van goederen en be- of verwerken van agrarische producten wordt onnodig ervaren; c. De periode voor tijdelijke huisvesting van 6 maanden wordt te kort gezien; d. Gepleit wordt voor toepassing via een afwijkingsbevoegdheid voor nevenactiviteiten zoals sociaal maatschappelijke en educatieve nevenfuncties; e. De nevenactiviteit voor een agrarisch bedrijf om een paardenhouderij te beginnen, ontbreekt; f. De mogelijkheid voor een agrarisch bedrijf om een paardenpension met meer dan 6 paarden te houden wordt onvoldoende geacht; g. De regeling over tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen is omslachtig. Gepleit voor het toekennen van recht voor tijdelijke TOV's.
Reactie Gemeente	a. De begripsomschrijving "houtgewas" is aangepast; b. Bewust is gekozen voor een wijzingsbevoegdheid omdat op deze wijze reguleren door onder bepaalde voorwaarden medewerking te verlenen. Daar door wordt een wildgroei aan biovergistingsinstallaties e.d. voorkomen, mede in verband met kwetsbare gebieden, waarbij het woon- en leefklimaat in het geding is; c. De periode huisvesting tijdelijke werknemers is verhoogd van 6 naar 8 maanden; d. Genoemde nevenfuncties zijn nu geregeld via een wijzigingsbevoegdheid om maatwerk te kunnen bieden en per locatie een zorgvuldige belangenafweging te kunnen maken; e. De regels zijn conform aangepast; f. Nevenactiviteiten dienen ondergeschikt te zijn aan de hoofdactiviteit. Voor het houden incl. stallen van paarden geldt, dat een maatvoering is ingebracht. g. De gehele regeling voor glastuinbouw is in het ontwerp aangepast.
Ad 16. Reactie J. Govers, Heimolen 15 te Bergen op Zoom	De inspraakreactie is in hoofdlijnen gelijk aan de reactie van de Zlto, als genoemd onder 15.
Reactie Gemeente	Hiervoor wordt verwezen naar de gemeentelijke reactie als bedoeld onder 15.